ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ

XENOPHONTIS
HISTORIA GRAECA

RECENSVIT

CAROLVS HVDE

EDITIO STEREOTYPA EDITIONIS
ANNI MCMXXXIV

STVTGARDIAE IN AEDIBVS B.G.TEVBNERI MCMLXIX

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEVBNERIANA

Verlags-Nummer 1930

Printed in Germany
Druck: Julius Beltz, Weinheim a. d. B.

PRAEFATIO

Ex codicibus quibus usus Ludovicus Dindorfius, vir et eruditus et sagax, Historiam Graecam Xenophontis Oxonii iterum (1853) edidit sano iudicio Otto Keller pauciores quosdam elegit, quos magna ex parte denuo collatos fundamentum suae editionis maioris (1890) habuit. Agmen ducit

B Parisinus 1738, s. XIV. ineuntis, diligentissime ab uno librario scriptus, ita arte ligatus, ut saepe extremi versus vix appareant; correctiones fecit manus prima. Hunc codicem omnium quos habemus longe praestantissimum esse inter omnes constat; quo magis dolendum est, quod et in libro V. plurimas lacunas satis magni spatii exhibet et in l. VII. cap. 1 § 38 prorsus desinit. Totum ipse post Kellerum contuli; quem si qua fefellerant, tacitus plerumque supplevi correxive.

Eiusdem stirpis, quae melior appellari solet, sunt codices **DHMVP**:

D Parisinus 1642, s. XV., qui et omissionibus verborum et aliis vitiis laborat, quam ob rem Kellero G. Sauppium in editione sua (1866) hunc ab ipso collatum codicem nimii fecisse dicenti totus assentior.

H Britannicus 5110, s. XIV., quem ad usum editionis suae (1900) contulit E. C. Marchant. Lacunas libr. V. plerasque librarius codicem alterius stirpis nactus explevit.

M Ambrosianus Mediolanensis A 4 inf., anno 1344 scriptus. Hunc codicem magni fecit Otto Riemann (cff.

Bull. de corr. hell. 1878 et libellus quem inscripsit: Qua rei criticae tractandae ratione Hellenicon Xenophontis textus constituendus sit, Paris. 1879); sed tamen, si ex silentio colligere licet, in editione Kelleriana aestimanda (Revue de philol. XIV p. 180) in hoc iudicio permansisse non videtur.

V Venetus Marcianus 368, s. XIV.—XV., ab viro Graeci sermonis haud inscio scriptus; velut V 4, 43 in margine *σημείωσαι τοῦτο τὸ χωρίον ἐσφαλμένον* adscripsit. Sed plurima audacissime mutata interpolataque sunt, quorum exempla omnium instar III 2, 27; V 1, 13 posui.

P Palatinus 140 bibliothecae Vaticanae, s. XIV., multis compendiis diligentissime scriptus. Libri VII. collationem fecit G. E. Underhill, qua in editione sua usus est Marchant; ipse totum contuli. Saepe cum B solo tam in bonis quam in malis scripturis consentit:

I 1, 3 *μέχρι*, I 1, 20 et 21 *Σηλυμβρ.* (it. I 3, 10), I 1, 27 *εἰρημένοι*, I 1, 29 *ὅπη*, I 1, 30 *ἀπὸ το*, I 3, 7—12 *Καλχηδ.*, I 3, 19 *ἀπολλυμένους*, I 5, 1 et 14 *μέχρι*, I 6, 19 *παραρύματα*, I 6, 24 *εἰσβιάζοντες*, I 6, 29 *ταξιαρχῶν*, I 7, 5 et 31 *τριηραρχῶν*, I 7, 22 *προδῶ*, I 7, 32 *ἧπερ*; II 1, 14 *πλείω*, II 1, 15 *Κεράμιον*, II 2, 17 *κελεύοι*, II 3, 19 *ἡμᾶς*, II 3, 37 *ποιεῖ*, II 3, 41 *δυνάμεϑ'*, II 3, 50 *ἐπιτρέψοι*, II 3, 56 *ἄρ'*, II 4, 13 *οἳ ὑμᾶς*, II 4, 16 *ἀφίητε*, II 4, 21 et 40 *κέρδεων*, II 4, 27 *δὴ*, II 4, 35 *διίστη*; III 2, 10 *παγκάλας*, III 2, 25 *περιόντι*, III 3, 11 *ἄλλους τοὺς*, III 4, 15 *δυνήσοι*, III 4, 16 *εἶτις — εἶτις*, III 5, 6 *ἤμελλεν*, III 5, 8 *ψηφισαμένων*; IV 1, 16 *παρέρρει*, IV 1, 22 *πρόσϑε*, IV 1, 33 *συλλέξωμαι, γινώσκω*, IV 1, 35 *ἑαυτοῦ*, IV 2, 4 *πολὺ*, IV 3, 20 *ἐκέλευε*, IV 4, 7 *διαδύντες, πρόσϑε*, IV 4, 8 *εἰσαγαγέτην*, IV 5, 7 *ἀγαλλομένου, ἱδρῶντι, καϑαλλόμενος*, IV 6, 11 alt. *ἐνέκλινον*, 12 *ἔκαιε*, 13 *τοσοῦτο*, IV 7, 7 *ἐκβροντηϑέντες*, IV 8, 1 *ἀξίους*, IV 8, 4 pr. *πρόσϑε*, IV 8, 10 *ἐφ'*, IV 8, 19 *οὐ*, IV 8, 25 *τιμωρήσεσϑαι*, IV 8, 34 *αἰσϑανόμενοι*; V 1, 15 *ἐγὼ*, V 1, 16 *ἤ*, V 1, 21 *ἀνέπαυσεν*, V 1, 27 *προπόλους*, V 1, 32 *ἐπεσταλμένον*, V 2, 9 *παρίησαν*, V 2, 19 *τε*, V 2, 32 *αὐτὸ*, V 2, 36 *ταῦτα*, V 4, 2 *πρόσϑε*, V 4, 3 *ξιφείδια*, V 4, 25 *τῷ Σφοδρίᾳ*, V 4, 30 *σοι*, V 4, 44 *ὅπη*, V 4, 46 *ἐς*, V 4, 55 *ἀλλήλους*; VI 1, 3 *τῆς προσόδου*, VI 2, 22 *τοῖς μὲν πιεζομένοις*, VI 3, 3 *ἀφίει*, VI 4, 13 *ἀνεπεπτώκεσαν*, VI 4, 31 *προσήει*, VI 4, 35 *αὖ*, VI 4, 37 *ἐς, ἄχρι*, VI 5, 1 *βούλοιντο*, VI 5, 28 *προσειπεῖν*, VI 5, 30 *ἐτράποντο*, VI 5, 37 *ἐκεκόφασι*, VI 5, 46 *ἐάσητε*, VI 5, 49 *τεῖχος* (*τὸ* om.); VII 1, 34 *Τροίαν* (*τὴν* om.).

Quo duorum codicum consensu sicut quodammodo de singulari codicis **B** exsuperantia aliquid detrahitur, ita scripturis ipsis ut non casu ortis, sed memoriam sinceram exhibentibus maior quaedam accedit auctoritas. **P** solus VII 4, 22 scripturam unice veram *τούτῳ* exhibet.

Sequuntur codices qui vulgo deteriores appellantur; sunt tamen loci ubi scripturam haud spernendam praebeant, et lacunis quibus laborat altera stirps carent.

C Parisinus 2080, s. XV. ineuntis, „mendose ac neglegenter scriptus", ut Kellerum laudem.

F Perizonianus Lugduno-Batavus 6, s. XV. medii; hic illic altera manus coniecturas modo bonas modo pravas addidit.

U Urbinas 117, s. XIV.—XV., quem totum primus contuli. Satis diligenter, quod ad orthographiam attinet, scriptus est, nullis fere correcturis; insunt plurimae omissiones (sed VII 1, 26 omissionibus et codicis **C** et codicis **F** caret), paucissimae interpolationes; a folio 113 incipit, ut videtur, alia manus. Codice **C** haud dubie non deterior est et quo prohibeamur ne scripturis codicis **C** casu mero ortis nimiam fidem tribuamus. Scripturas vero aut veras aut quae veritatis quandam speciem habeant has exhibet: I 1, 16 *ἀπ' αὐτοῦ*, I 2, 13 *τὸν Σηστὸν*; II 1, 15 *ἐξαιρεῖ*, II 1, 28 *αἱ δὲ καὶ μονόκροτοι*, II 4, 8 *ἐξέτασιν δὲ*; III 2, 9 *ἐπ' Ἐφέσου* (coniecerat Grote), III 2, 30 *Ἀκρωρείους*; IV 3, 9 *Πραντὸς*, IV 5, 4 *μικρῷ μὲν*, IV 5, 5 *δὲ*; VI 4, 3 *πρὸς αὐτόν*, VI 5, 10 *γενομένων*; VII 2, 15 *ἐπιδεδραμηκότες*, VII 5, 18 *οὐδ' ἐδόκει*, VII 5, 24 *κέρως*.

Commemorandi denique sunt:

L Parisinus Coislinianus 317, s. XIV., stirpis melioris, qui l. VII. cap. 1 § 21 media in voce *παραθέοντες* desinit, et

N Neapolitanus XXII 1, s. XV., qui codici **F** maxime affinis est; titulum hunc exhibet: *Ξενοφῶντος τὰ παραλειπόμενα, ἅπερ καὶ Ἑλληνικὰ ἐκάλεσεν, εἰς ὀκτὼ βιβλία διαιρούμενα.* Habet suas omissiones: I 5, 3 *πάντα*; III 1, 7

ἑλεῖν; IV 1, 36 *πένητα μέν*; V 4, 37 *ἐπὶ ταύτην*; VII 5, 15 *δὲ καὶ παῖδας*, et sua menda, velut III 3, 2 *ἀλλ' εἴ που* (*εἶπεν* coniecit G. Jorio, qui in libello qui inscribitur Codici ignorati nelle biblioteche a Napoli, fasc. I [Lipsiae 1892] de codice egit) *ἢ πολύ*, III 5, 24 *τῶν χωρίων τούτων*, sed etiam scripturas bonas: IV 3, 12 *Κόνωνος Ἑλληνικοῦ*; IV 6, 1 *ἐν αὐτῇ*.

Vaticani duo, 1293 et 988, s. XV., quorum alter ex altero descriptus esse videtur; sunt autem nullius momenti.

Restant duo codicibus **C** et **F** affines:

E Parisinus 1739, s. XVI., et

A Parisinus 1793, s. XVI., quorum uterque principe Aldinarum iam anno 1502 edita recentior est; praebent autem hic illic scripturas quae sicut nulla auctoritate niti videntur, ita ad tenorem verborum satis aptae sunt, velut I 6, 24 *τὰς* (om. rell.) *δέκα* A, VII 5, 11 *καὶ οὐκ ἀνέβαινεν* om. E.

Adiumenti aliquid affert Agesilai vita, cuius codices antiquiores quam Hellenicorum exstant, velut Vaticanus 1335 saeculo decimo vel undecimo iudicio Ioannis Mercati, v. d., attributus, qui ab eodem fonte repetendus esse videtur unde fluxit noster codex **B** (cf. Kelleri praef. p. XXIV). Consentiunt certe hic illic, v. c. III 4, 11 *ἔχοι*; 16 *εἴτις* bis; IV 3, 20 *ἐκέλευε*; IV 5, 3 *Πέραιον* bis **B**, cf. Ages. II 18 *Περ.* semper **A**. Ceterum de ratione quae inter Hellenica et vitam Agesilai intercedit, cf. Opitz, Quaestiones Xenophonteae (1913).

Nova recensionis subsidia haud mediocris momenti accesserunt fragmenta papyracea:

W saec. III., Mittheilungen aus der Sammlung der Papyrus Erzherzog Rainer, VI p. 97 sqq., ed. Wessely, Vindobonae 1897. Continet inde ab I 2, 2 *Πύ]γελα* usque ad I 5, 8 *Τισσαφέρνους*. Editor hanc papyrum codici **B** affinem esse existimat (p. 100), id quod A. Persson (Zur Textgeschichte Xenophons, Lundae 1915, p. 45) in dubium vocat.

O Oxyrh. fragm. 28, saec. II., l. III 1 §§ 3—7.
Oxyrh. fragm. 226, saec. I.—II., l. VI 5 §§ 7—9.

* * *

Olim editoribus quique alii in opere Xenophonteo emendando versabantur scriptorem quasi *μέλιτταν Ἀττικήν* (cf. Suidas s. v. *Ξενοφῶν*) admirantibus propositum fuit, ut sermonem omnibus formis quae ab dialecto Attica abhorrerent purgatum proferrent. Verum hodie aliter res se habent, postquam W. G. Rutherford in egregio illo libro quem „The New Phrynichus" inscripsit (1881)[1]) luculenter demonstravit, Xenophontem utpote diu patriae expertem atque inter homines originis maxime variae versatum non sermone pure Attico usum esse, sed saepe formas alienas, Ionicas maxime, adhibuisse, interdum vero loquendi usum qui communis quae vocatur dialecti est quodammodo antecepisse (p. 161 sqq.). Quamobrem id mihi agendum esse censui, ut codicum diligenter habita ratione tales formas restituerem; quarum exempla aliquot h. l. proponere libet.

ἀλίζειν ex corr. I 1, 30, cf. V 2, 37; cf. Rutherford p. 165.
ἀλκή] Thucyd. septies, Herod., Tragg.
ἀμβάτης] cf. Rutherford p. 427.
ἀναξυνοῦσθαι Suid. s. v., cf. *ξυνός* Herod., Aeschyl.
ἀντιοῦσθαι I 6, 12 cod. B, Cyrop. IV 2, 39 *z*, Herod., Aesch. Suppl. 389; cf. *ἀντίος* Anab. I 8, 23 codd. CBA, Cyrop. passim.
ἁρμοστήρ] cf. Rutherford p. 59.
ἐδέετο VI 1, 18, cf. Herod. et Veitch, Greek Verbs, s. v.
εἶπα] cf. Kelleri ind. s. v. *εἰπεῖν*.
ἐκβροντᾶν IV 7, 7 cf. Aesch. Prom. 362.
ἐπήν] cf. index orthogr.
ἔπλεεν VI 2, 27, cf. Herod. et Veitch s. v.
ἤν] cf. ind. orthogr.
Καλλίξεινος] cf. Herod.
κεῖνος cf. Rutherford p. 4.
Λάκαινα] cf. Rutherford p. 428.

---

1) Cf. transl. ed. Funck, Zur Geschichte des Atticismus (Ann. philol. class. vol. suppl. XIII, 1883).

μαστεύω] nescio an III 4, 15 ex Ages. I 24 reponendum sit, cf. Rutherford p. 171.
οἷα δή] = *ἅτε* V 4, 39; VI 4, 26, cf. Herod.
ταχύτατα] cf. Rutherford p. 151.
τέως] = *ἕως* V 4, 37, cf. v. c. Herod. IV 165, 1.
τέχνασμα VI 4, 7, cf. *τεχνάζειν* Herod.
φάμενος I 6, 3, cf. Veitch s. v.
χάριτα III 5, 16] cf. Herod.
χρεὼν εἴη VII 1, 28] cf. Herod.

* * *

In scripturis codicum indicandis omisi fere errores ex itacismo mero ortos, et quisquilias quales sunt *Ἆγις* — *Ἄγις, ἀθρόος, ἀθροίζω* (sic semper codd.), *Ἀλιεῖς, ἄσμενος, Δερκυλλίδας, εἴργω, ἐλάσσων, εὗρον, ᾔ(ι)εσαν, Ἠλεῖοι, Ἡραῖον, Ἡριππίδας, ἧσσον, θάλασσα, θνήσκω, Μεσήνη, μίγνυμι, μίξω, ξύν—σύν, ὅμοιος, Ὀπούντιοι, Πελληνεῖς, Πελοπόνησος, πράσσω, Συρ(ρ)ακούσιοι, σῴζω, τεσσαρ., Τισαφ., τρόπαιον, Φλιοῦς, Φλιάσιοι* (sic semper), *Χερ(ρ)όν(ν)ησος*; ceterum in universum rationem scribendi ad normam Atticam titulis comprobatam revocare studui, qua in re praecipue Meisterhansii Grammatik der attischen Inschriften ([3] 1900) et Stahlii Quaestiones Grammaticae ([2] 1886) usui mihi fuerunt, id quod ex indice orthographico infra addito satis apparebit.

ἀένναος] cf. Vect. IV 17, Ages. I 20 cod. A[1] (ut vid.), Herod. I 145 (cod. B), Heraclit. 111, Aret. p. 70, 1 ed. Hude, Hippocr. de flat. 3 cod. A.
Ἀκαδήμεια M(eisterhans) p. 50.
ἀκάτειον] M. p. 50.
Ἀχαΐα, Ἀχαϊκός, Ἀχαιΐς] M. p. 33.

βούλομαι, δύναμαι, μέλλω (augm.)] M. p. 169.

γίγνομαι, γιγνώσκω] M. p. 177 sq.
Γνῶσις, -ιος] M. p. 130; cf. *Σώτιος*.

Δασκύλειον] M. p. 50.
Δερκυλίδας] M. p. 97.
δίδωμι (ἔδωκαν)] M. p. 188.
Διόσκοροι] cf. Herod. II 43, 2; 50, 2; VI 127, 3.
διώξω (V 3, 4)] cf. Anab. I 4, 8; Rutherford p. 378.

ἑαυτόν, αὑτόν] M. p. 153.
-ει (2. pers. sing. praes. et fut. ind. med. et pass.)] M. p. 165.

-*ειας*, -*ειε(ν)*, -*ειαν*] hae aor. opt. terminationes numero sane praevalent, sed illae -*αις*, -*αι*, -*αιεν* tamen haud raro occurrunt, ut in memoria codicum permanere satius duxerim.
εἰκάζω (augm.) M. p. 171.
εἶπα, εἶπον] M. p. 184.
εἴργω] St(ahl) p. 32.
εἰς] forma q. e. *ἐς* hic illic in codicibus, ante mutas quae vocantur maxime, exstat (cf. Anab. I 1, 2 *ἐς* D; I 1, 11 *ἐς* rell.; I 2, 11 *ἐς* plerique); ego bonitatis codicum rationem habui.
ἐπήν,] quod uno loco II 1, 27 exstat, ionismus est; cf. ad verbum q. e. *ἤν*.
ἐπιμέλομαι, -*λοῦμαι*] formae inter se variant, cf. M. p. 175, Croenert, Mem. Gr. Herc. p. 223.
ἐργάζομαι (augm.)] M. p. 171.
ἔσω uno loco V 4, 41 in melioribus codicibus traditum reliqui (*εἴσω* V 2, 8; VII 4, 33 omnes).
ἑταιρία] St. p. 40.
εὐ- (augm.)] M. p. 171.
-*εύς* (acc. plur. -*έας*)] M. p. 141; cf. Hell. Ox. XIII 5 *Πεδιέας*.

ἤν] pro eo q. e. *ἐάν* tam frequenter occurrit, ut vix plane eici possit; cf. de usu Thucydideo St. p. 48.
Ἡρακλεώτης] M. p. 43, cf. Thuc. IV 75, 2.
-*ης* (nom. propr. 3. decl., acc. -*η*, haud raro in codicibus traditus)] St. p. 55; cf. Hell. Oxyrh. II 1 *Ἱπποκράτη*, 2 *Ἐπικράτη*.

θέλω (III 4, 5)] cf. Anab. I 3, 6.

-*ιεύς* (-*έα*, -*έως*, -*έας*, -*έων*)] consentiunt fere codices in formis non contractis praebendis, cf. M. p. 142 adn. 1229.
ἵημι (*ἧκαν*)] M. p. 188.
Ἰχθῦς] cf. Herodian. I 236, 14.

καίω, κάω] cf. M. p. 178; in scriptura codicum permanserim.
κεῖνος] I 4, 13 pap. W, codd. passim, Cyrop. I 4, 24 codd. CAH; cf. Croenert, Mem. Gr. Herc. p. 131 adn. 2.
κέρδος (*κερδέων*)] cf. Anab. I 2, 21, 25 *ὀρέων*.
κιόκρανον] M. p. 118.
κτείνυμι] VI 5, 7 pap. Oxyrh. 226, cf. Kühner-Blass[3] I 2 p. 469.

μειξ-] I 3, 7 pap. W, cf. M. p. 51.
Μισγολάδας] St. p. 37.
Μουνιχία) M. p. 29.
Μυτιλήνη, -*ναῖος*] M. p. 29.

οἰωνίζομαι (augm.)] cf. *οἰκοδομημένοι* quater M. p. 172.
Ὀλυμπικός] cf. Aristoph. Plut. 583, Rhet. Gr. ed. Spengel II 63, 420.
-*ονες*, -*ους* (comp.)] cf. St. p. 56.
ὀρεωκόμος] cf. M. p. 26; Aristoph. Thesm. 491.

παραρύματα] M. p. 95 adn. 843.
πεντηκοστήρ codd., cf. schol. Patm. ad Thuc. V 66, 3.
περιών] cf. ad Thuc. I 30, 3.
πλείων, πλέον] M. p. 152.
Ποτείδαια] M. p. 52.
προάστιον] M. p. 54.

Προκόννησος] I 3, 1 pap. W, cf. M. p. 97 adn. 854.

πρόσθε] fortasse codici B hanc formam quinquies exhibenti (cf. *ἐκεῖθε* V 4, 55; *ὄπισθε* VI 5, 17 [„ut assolet“ Keller]) paruisse oportuit, cf. Croenert, Mem. Gr. Herc. p. 140; sed in his rebus codices omnium scriptorum vehementer variant.

σημαίνω (*ἐσήμανα*)] cf. Rutherford p. 76 sqq., Kruegeri Gr. Gr. § 33, 2, 1—2, Thuc. IV 100, 2 *ἐκοίλανα*, Aristoph. Ran. 941 *ἴσχνανα*, Anab. II 1, 23 *διεσήμανε* cod. F aliique.

Σικυώνιος] VII 2, 14 *Σεκ.* F corr., sed cf. St. p. 45.

Συράκουσαι, -κόσιος] M. p. 27.

τεισ-, Τεισ-] M. p. 52 sq.

τίθημι (*ἔθηκαν*)] M. p. 188.

τρεῖς καὶ δέκα] M. p. 160.

Τροιζήν (codd.) retinui, cf. St. p. 45.

-υμι (*-ύουσι, -υον*)] St. p. 64 sq.

Φλειοῦς, -άσιος] M. pp. 36, 53.

Scribebam Hauniae a. d. V. Id. Febr. MCMXXIX.

Carolus Hude.

COMPENDIA NOMINUM

Brue. = Brueckner
Brei. = Breitenbach
Bue. = Buechsenschuetz
Cob. = Cobet
Ddf. = L. Dindorf
Goe. = Goeller
Ha. = Hartman
Herm. = Hermann
Hert. = Hertlein
Herw. = Herwerden
Koe. = Koeppen
Krue. = Krueger
Leoncl. = Leonclavius
Madv. = Madvig
Mor. = Morus
Mue. = Mueller
Na. = Naber
Palm. = Palmerius
Pluyg. = Pluygers
Rie. = Riemann
Schae. = Schaefer
Schn. = Schneider
Steph. = Henr. Stephanus
Valck. = Valckenarius
Voigtl. = Voigtländer
Wytt. = Wyttenbach

CONSPECTUS SIGLORUM

B cod. Parisinus 1738; B^{r} = B correctus
D cod. Parisinus 1642
H cod. Britannicus 5110
M cod. Ambrosianus (Mediol.) A 4 inf.
V cod. Marcianus (Venet.) 368.
P cod. Palatinus (Vat.) 140

C cod. Parisinus 2080
F cod. Perizonianus (Lugd. Bat.) 6
U cod. Urbinas 117

L cod. Coislinianus (Paris.) 317
N cod. Neapolitanus XXII 1

E cod. Parisinus 1739
A cod. Parisinus 1793

W pap. Vindobonensis
O papyri Oxyrhynchiae 28, 226

[ ] scriptura vel deficiens vel incerta
( ) scriptura quam codici inesse veri simile est
+ littera erasa
/ spatium litterae

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Α

Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἦλθεν I
ἐξ Ἀθηνῶν Θυμοχάρης ἔχων ναῦς ὀλίγας· καὶ εὐθὺς
ἐναυμάχησαν αὖθις Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, ἐνί-
κησαν δὲ Λακεδαιμόνιοι ἡγουμένου Ἀγησανδρίδου. μετ' 2
ὀλίγον δὲ τούτων Δωριεὺς ὁ Διαγόρου ἐκ Ῥόδου εἰς
Ἑλλήσποντον εἰσέπλει ἀρχομένου χειμῶνος τέτταρσι καὶ
δέκα ναυσὶν ἅμα ἡμέρᾳ. κατιδὼν δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων
ἡμεροσκόπος ἐσήμανε τοῖς στρατηγοῖς. οἱ δὲ ἀνηγάγοντο
ἐπ' αὐτὸν εἴκοσι ναυσίν, ἃς ὁ Δωριεὺς φυγὼν πρὸς τὴν
γῆν ἀνεβίβαζε τὰς αὑτοῦ τριήρεις, ὡς ἤνοιγε, περὶ τὸ
Ῥοίτειον. ἐγγὺς δὲ γενομένων τῶν Ἀθηναίων ἐμάχοντο ἀπό 3
τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς, μέχρι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν
εἰς Μάδυτον πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον οὐδὲν πράξαντες.
Μίνδαρος δὲ κατιδὼν τὴν μάχην ἐν Ἰλίῳ θύων τῇ Ἀθηνᾷ, 4
ἐβοήθει ἐπὶ τὴν θάλατταν, καὶ καθελκύσας τὰς ἑαυτοῦ
τριήρεις ἀπέπλει, ὅπως ἀναλάβοι τὰς μετὰ Δωριέως. οἱ 5
δὲ Ἀθηναῖοι ἀνταναγαγόμενοι ἐναυμάχησαν περὶ Ἄβυδον
κατὰ τὴν ἠόνα μέχρι δείλης ἐξ ἑωθινοῦ. καὶ τὰ μὲν
νικώντων, τὰ δὲ νικωμένων, Ἀλκιβιάδης ἐπεισπλεῖ
δυοῖν δεούσαις εἴκοσι ναυσίν. ἐντεῦθεν δὲ φυγὴ τῶν Πελο- 6

---

1 titulos librorum ex **B** posui, cf. I 5, 8 **W**   3 Δημοχάρης **D** ναῦς ἔχων **CU**   οὐκ ὀλίγας **U**   5 Ἡγησ. codd.   6 τούτων del. Kondos   9 ἐσήμηνε Ddf.   ἀνήγοντο **CD**^{1}**U**   11 αὐτοῦ plerique   τριήρεις om. **D**   ἤνηγε **U** ἤνυε marg. **C** γρ. **U**^{1} ἤνυτε Kondos   13 μέχρι **BP** μέχρις rell. [**F**]   17 ἀναλάβοι **B** ἀναλάβῃ(ι) rell.   18 ἀνταναγόμενοι codd., corr. Hert.   19 ἠιόνα codd.   ἐξ ἑωθινοῦ del. Brue.   21 δεούσαις **M** δέουσαι **F**^{1} δεούσαιν rell.

ποννησίων ἐγένετο πρὸς τὴν Ἄβυδον· καὶ ὁ Φαρνάβαζος
παρεβοήθει, καὶ ἐπεισβαίνων τῷ ἵππῳ εἰς τὴν θάλατταν
μέχρι δυνατὸν ἦν ἐμάχετο, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς αὑτοῦ
7 ἱππεῦσι καὶ πεζοῖς παρεκελεύετο. συμφράξαντες δὲ τὰς
ναῦς οἱ Πελοποννήσιοι καὶ παραταξάμενοι πρὸς τῇ γῇ
ἐμάχοντο. Ἀθηναῖοι δὲ ἀπέπλευσαν, τριάκοντα ναῦς τῶν
πολεμίων λαβόντες κενὰς καὶ ἃς αὐτοὶ ἀπώλεσαν κομισά-
8 μενοι, εἰς Σηστόν. ἐντεῦθεν πλὴν τετταράκοντα νεῶν
ἄλλαι ἄλλῃ ᾤχοντο ἐπ᾽ ἀργυρολογίαν ἔξω τοῦ Ἑλλησ-
πόντου· καὶ ὁ Θράσυλλος, εἷς ὢν τῶν στρατηγῶν, εἰς
Ἀθήνας ἔπλευσε ταῦτα ἐξαγγελῶν καὶ στρατιὰν καὶ ναῦς
9 αἰτήσων. μετὰ δὲ ταῦτα Τισσαφέρνης ἦλθεν εἰς Ἑλλήσ-
ποντον· ἀφικόμενον δὲ παρ᾽ αὐτὸν μιᾷ τριήρει Ἀλκιβιάδην
ξένιά τε καὶ δῶρα ἄγοντα συλλαβὼν εἷρξεν ἐν Σάρδεσι,
10 φάσκων κελεύειν βασιλέα πολεμεῖν Ἀθηναίοις. ἡμέραις
δὲ τριάκοντα ὕστερον Ἀλκιβιάδης ἐκ Σάρδεων μετὰ
Μαντιθέου τοῦ ἁλόντος ἐν Καρίᾳ ἵππων εὐπορήσαντες
11 νυκτὸς ἀπέδρασαν εἰς Κλαζομενάς. οἱ δ᾽ ἐν Σηστῷ
Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι Μίνδαρον πλεῖν ἐπ᾽ αὐτοὺς μέλλοντα
ναυσὶν ἑξήκοντα, νυκτὸς ἀπέδρασαν εἰς Καρδίαν. ἐνταῦθα
δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ἧκεν ἐκ τῶν Κλαζομενῶν σὺν πέντε
τριήρεσι καὶ ἐπακτρίδι. πυθόμενος δὲ ὅτι αἱ τῶν Πελοπον-
νησίων νῆες ἐξ Ἀβύδου ἀνηγμέναι εἶεν εἰς Κύζικον, αὐτὸς
μὲν πεζῇ ἦλθεν εἰς Σηστόν, τὰς δὲ ναῦς περιπλεῖν ἐκεῖσε
12 ἐκέλευσεν. ἐπεὶ δ᾽ ἦλθον, ἀνάγεσθαι ἤδη αὐτοῦ μέλλοντος
ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ἐπεισπλεῖ Θηραμένης εἴκοσι ναυσὶν ἀπὸ
Μακεδονίας, ἅμα δὲ καὶ Θρασύβουλος εἴκοσιν ἑτέραις ἐκ

---

1 ἐγίνετο C τὴν om. F 2 ἐς DU 3 αὐτοῦ codd. 7 an ἀνακομισάμενοι? 9 ἄλλαι ἄλλ B 10 Θρασυλλος W I 3, 6 Θρασύλος vel Θράσυλος codd. (it. infra) εἷς om. B 11 διαγγελῶν Hert. 18 ἐς U 21 τῶν B τῆς rell. 22 ἐπακτρίσι B 23 εἶεν] ἦον U

Θάσου, ἀμφότεροι ἠργυρολογηκότες. Ἀλκιβιάδης δὲ 13
εἰπὼν καὶ τούτοις διώκειν αὐτὸν ἐξελομένοις τὰ μεγάλα ἱστία αὐτὸς ἔπλευσεν εἰς Πάριον· ἀθρόαι δὲ γενόμεναι αἱ νῆες ἅπασαι ἐν Παρίῳ ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἀνηγάγοντο, καὶ τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ περὶ ἀρίστου ὥραν ἧκον εἰς Προκόννησον. ἐκεῖ δ' ἐπύθοντο ὅτι Μίνδαρος ἐν 14
Κυζίκῳ εἴη καὶ Φαρνάβαζος μετὰ τοῦ πεζοῦ. ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ἔμειναν, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Ἀλκιβιάδης ἐκκλησίαν ποιήσας παρεκελεύετο αὐτοῖς ὅτι ἀνάγκη εἴη καὶ ναυμαχεῖν καὶ πεζομαχεῖν καὶ τειχομαχεῖν· Οὐ γάρ ἐστιν, ἔφη, χρήματα ἡμῖν, τοῖς δὲ πολεμίοις ἄφθονα παρὰ βασιλέως. τῇ δὲ προτεραίᾳ, ἐπειδὴ ὡρμί- 15
σαντο, τὰ πλοῖα πάντα, καὶ τὰ μικρά, συνήθροισε παρ' ἑαυτόν, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλαι τοῖς πολεμίοις τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, ἐπεκήρυξέ τε, ὃς ἂν ἁλίσκηται εἰς τὸ πέραν διαπλέων, θάνατον τὴν ζημίαν. μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν 16
παρασκευασάμενος ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ἀνηγάγετο ἐπὶ τὴν Κύζικον ὕοντος πολλῷ. ἐπειδὴ δ' ἐγγὺς τῆς Κυζίκου ἦν, αἰθρίας γενομένης καὶ τοῦ ἡλίου ἐκλάμψαντος καθορᾷ τὰς τοῦ Μινδάρου ναῦς γυμναζομένας πόρρω ἀπὸ τοῦ λιμένος καὶ ἀπειλημμένας ἀπ' αὐτοῦ, ἑξήκοντα οὔσας. οἱ δὲ Πελοπον- 17
νήσιοι, ἰδόντες τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις οὔσας πλείους τε πολλῷ ἢ πρότερον καὶ πρὸς τῷ λιμένι, ἔφυγον εἰς τὴν γῆν· καὶ συνορμίσαντες τὰς ναῦς ἐμάχοντο ἐπιπλέουσι τοῖς ἐναντίοις. Ἀλκιβιάδης δὲ ταῖς εἴκοσι τῶν νεῶν περιπλεύ- 18
σας ἀπέβη εἰς τὴν γῆν. ἰδὼν δὲ ὁ Μίνδαρος, καὶ αὐτὸς ἀποβὰς ἐν τῇ γῇ μαχόμενος ἀπέθανεν· οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ

---

2 *ἐξαλ.* U 3 *ἀθρ.* codd. (sic semper) 6 *Προκ.* W I 3, 1 *Προικ.* codd. (it. infra) 9 *αὐτοῖς* om. CU 14 *ἐξαγγείλῃ* CU 15 *ἐς* U 16 *ἐπιδιαπλέων* U 20 *ἀπὸ* del Cob. 21 *ἀπειλημένας* U *ἀπ'* U *ὑπ'* rell.

ὄντες ἔφυγον. τὰς δὲ ναῦς οἱ Ἀθηναῖοι ᾤχοντο ἄγοντες
ἁπάσας εἰς Προκόννησον πλὴν τῶν Συρακοσίων· ἐκείνας
δὲ αὐτοὶ κατέκαυσαν οἱ Συρακόσιοι. ἐκεῖθεν δὲ τῇ
19 ὑστεραίᾳ ἔπλεον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Κύζικον. οἱ δὲ Κυζικηνοὶ
τῶν Πελοποννησίων καὶ Φαρναβάζου ἐκλιπόντων αὐτὴν
20 ἐδέχοντο τοὺς Ἀθηναίους. Ἀλκιβιάδης δὲ μείνας αὐτοῦ
εἴκοσιν ἡμέρας καὶ χρήματα πολλὰ λαβὼν παρὰ τῶν
Κυζικηνῶν οὐδὲν ἄλλο κακὸν ἐργασάμενος ἐν τῇ πόλει
ἀπέπλευσεν εἰς Προκόννησον. ἐκεῖθεν δ' ἔπλευσεν εἰς
21 Πέρινθον καὶ Σηλυμβρίαν. καὶ Περίνθιοι μὲν εἰσεδέ-
ξαντο εἰς τὸ ἄστυ τὸ στρατόπεδον· Σηλυμβριανοὶ δὲ
22 ἐδέξαντο μὲν οὔ, χρήματα δὲ ἔδοσαν. ἐντεῦθεν δ' ἀφικό-
μενοι τῆς Καλχηδονίας εἰς Χρυσόπολιν ἐτείχισαν αὐτήν,
καὶ δεκατευτήριον κατεσκεύασαν ἐν αὐτῇ καὶ τὴν
δεκάτην ἐξέλεγον τῶν ἐκ τοῦ Πόντου πλοίων καὶ φυλακὴν
ἐγκαταλιπόντες ναῦς τριάκοντα καὶ στρατηγὼ δύο,
Θηραμένη καὶ Εὔμαχον, τοῦ τε χωρίου ἐπιμελεῖσθαι
καὶ τῶν ἐκπλεόντων πλοίων καὶ εἴ τι ἄλλο δύναιντο
βλάπτειν τοὺς πολεμίους. οἱ δ' ἄλλοι στρατηγοὶ εἰς τὸν
23 Ἑλλήσποντον ᾤχοντο. παρὰ δὲ Ἱπποκράτους τοῦ Μιν-
δάρου ἐπιστολέως εἰς Λακεδαίμονα γράμματα πεμφθέντα
ἑάλωσαν εἰς Ἀθήνας λέγοντα τάδε· Ἔρρει τὰ κᾶλα. Μίν-
δαρος [δ'] ἀπεσσύα. πεινῶντι τὤνδρες. ἀπορίομες τί χρὴ
24 δρᾶν. Φαρνάβαζος δὲ παντὶ τῷ τῶν Πελοποννησίων
στρατεύματι καὶ τοῖς συμμάχοις παρακελευσάμενος μὴ

8 ⟨τοὺς⟩ ἐν Koe. 10 Σηλυμβρ. BP Σηλυβρ. rell. (it. 11) 11 ἐς D 13 Χαλκ. codd. 15 καὶ del. Mor. 16 δύω CU 17 Θηραμένην codd. 18 δύναιντο Hempel δύναντο B ἠδύναντο rell. 21 πεμφθ. γράμμ. U 22 λέγον U καλά codd., corr. Bergk 23 δ' om. Plut. Alcib. 28, Eustath. ad Α 117 ἀπέσσυα B, Bekk. anecd. 422 ἀπέσσυται rell. ἀπέσσουα Plut., Eust. ἀπεσσία Hes. s. v. ἀποριόμες BPM^2 ἀπορέομες rell. (-μεν D^1)

ἀθυμεῖν ἕνεκα ξύλων, ὡς ὄντων πολλῶν ἐν τῇ βασιλέως,
ἕως ἂν τὰ σώματα σᾶ ᾖ, ἱμάτιόν τ' ἔδωκεν ἑκάστῳ καὶ
ἐφόδιον δυοῖν μηνοῖν, καὶ ὁπλίσας τοὺς ναύτας φύλακας
κατέστησε τῆς ἑαυτοῦ παραθαλαττίας γῆς. καὶ συγκαλέσας 25
τούς τε ἀπὸ τῶν πόλεων στρατηγοὺς καὶ τριηράρχους
ἐκέλευε ναυπηγεῖσθαι τριήρεις ἐν Ἀντάνδρῳ ὅσας ἕκαστοι
ἀπώλεσαν, χρήματά τε διδοὺς καὶ ὕλην ἐκ τῆς Ἴδης
κομίζεσθαι φράζων. ναυπηγουμένων δὲ οἱ Συρακόσιοι 26
ἅμα τοῖς Ἀντανδρίοις τοῦ τείχους τι ἐπετέλεσαν, καὶ
ἐν τῇ φρουρᾷ ἤρεσαν πάντων μάλιστα. διὰ ταῦτα δὲ
εὐεργεσία τε καὶ πολιτεία Συρακοσίοις ἐν Ἀντάνδρῳ
ἐστί. Φαρνάβαζος μὲν οὖν ταῦτα διατάξας εὐθὺς εἰς
Καλχηδόνα ἐβοήθει.

Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ἠγγέλθη τοῖς τῶν Συρακοσίων 27
στρατηγοῖς οἴκοθεν ὅτι φεύγοιεν ὑπὸ τοῦ δήμου. συγκαλέ-
σαντες οὖν τοὺς ἑαυτῶν στρατιώτας Ἑρμοκράτους
προηγοροῦντος ἀπωλοφύροντο τὴν ἑαυτῶν συμφοράν,
ὡς ἀδίκως φεύγοιεν ἅπαντες παρὰ τὸν νόμον· παρῄνεσάν
τε προθύμους εἶναι καὶ τὰ λοιπά, ὥσπερ τὰ πρότερα,
καὶ ἄνδρας ἀγαθοὺς πρὸς τὰ ἀεὶ παραγγελλόμενα,
μεμνημένους ὅσας τε ναυμαχίας αὐτοὶ [τε] καθ' αὑτοὺς
νενικήκατε καὶ ναῦς εἰλήφατε, ὅσα τε μετὰ τῶν ἄλλων
ἀήττητοι γεγόνατε ἡμῶν ἡγουμένων, τάξιν ἔχοντες τὴν
κρατίστην διά τε τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν ὑμε-
τέραν προθυμίαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν

---

2 σᾶ Ddf., om. BC σῶ(ι)α rell. 3 φύλακας C φυλακὰς rell. 10 ἐν τῇ φρουρᾷ om. CU 11 τε om. CU 13 Χαλκ. codd. 15 στρατηγοῖς ... ἑαυτῶν om. C οἴκοθεν ὅτι φεύγοιεν B ὅτι φεύγ. οἴκ. rell. 17 προηγοροῦντος V προηγοῦντος rell. 20 παραγγελόμενα B[1]CFU (sic fere infra) 21 μεμνημένους ... ὑπάρχουσαν (p. 6, 1) post διδόναι (p. 6, 6) codd., transp. Ddf. τε om. CU 23 ἡμῖν B 24 καὶ διὰ τὴν BDV καὶ τὴν CFMPU

ὑπάρχουσαν· ἑλέσθαι δὲ ἐκέλευον ἄρχοντας, μέχρι ἂν
28 ἀφίκωνται οἱ ᾑρημένοι ἀντ᾽ ἐκείνων. οἱ δ᾽ ἀναβοήσαντες
ἐκέλευον κείνους ἄρχειν, καὶ μάλιστα οἱ τριήραρχοι
καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ οἱ κυβερνῆται. οἱ δ᾽ οὐκ ἔφασαν
δεῖν στασιάζειν πρὸς τὴν ἑαυτῶν πόλιν· εἰ δέ τις ἐπι-
29 καλοίη τι αὐτοῖς, λόγον ἔφασαν χρῆναι διδόναι. οὐδενὸς
δὲ οὐδὲν ἐπαιτιωμένου, δεομένων ἔμειναν, ἕως ἀφίκοντο
οἱ ἀντ᾽ ἐκείνων στρατηγοί, Δήμαρχός τ᾽ Ἐπικύδου
καὶ Μύσκων Μενεκράτους καὶ Πόταμις Γνώσιος. τῶν
δὲ τριηράρχων ὀμόσαντες οἱ πλεῖστοι κατάξειν αὐτούς,
ἐπὰν εἰς Συρακούσας ἀφίκωνται, ἀπεπέμψαντο ὅποι
30 ἐβούλοντο πάντας ἐπαινοῦντες· ἰδίᾳ δὲ⟨οἱ⟩ πρὸς Ἑρμο-
κράτη προσομιλοῦντες μάλιστα ἐπόθησαν τήν τε ἐπι-
μέλειαν καὶ προθυμίαν καὶ κοινότητα. ὧν γὰρ ἐγίγνωσκε
τοὺς ἐπιεικεστάτους καὶ τριηράρχων καὶ κυβερνητῶν καὶ
ἐπιβατῶν, ἑκάστης ἡμέρας τὸ πρῴ καὶ πρὸς ἑσπέραν
συναλίζων πρὸς τὴν σκηνὴν τὴν ἑαυτοῦ ἀνεξυνοῦτο ὅ τι
ἔμελλεν ἢ λέγειν ἢ πράττειν, κἀκείνους ἐδίδασκε κελεύων
λέγειν τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ παραχρῆμα, τὰ δὲ βουλευσαμένους.
31 ἐκ τούτων Ἑρμοκράτης τὰ πολλὰ ἐν τῷ συνεδρίῳ ηὐδόξει,
λέγειν τε δοκῶν καὶ βουλεύειν τὰ κράτιστα. κατηγο-
ρήσας δὲ Τισσαφέρνους ἐν Λακεδαίμονι Ἑρμοκράτης,
μαρτυροῦντος καὶ Ἀστυόχου, καὶ δόξας τὰ ὄντα λέγειν,

---

1 μέχρι U μέχρις rell. [F] 2 εἰρημένοι BP 3 ἐκείνους FUV[C[1]] 7 ἀπαιτιωμένου U 8 τε Ἐπικύδου Ddf. τε *πιδό-κου U τε πιδόκου rell. 9 Γνωσίους B Γνωσία rell., corr. Pirckheimer 11 ὅπη BP ὅτι U 12 ἐβούλοντο V ἠβ. rell. οἱ add. Steph. Ἑρμοκράτην codd. 14 ἐγίν. plerique 16 τὸ del. Wolf πρωὶ codd. 17 συναυλίζων codd., corr. Mor. ἀνεξυνοῦτο Suid. s. v. ἀνεκοινοῦτο codd. 18 ἤμελλεν B 19 τοῦ]το B[del. B°]P 20 εὐδόξει codd. 21 βουλεύων CFU κατηγορήσας . . . τριήρεις (p. 7, 3) del. Brue. 22 Ἑρμοκρά-της del. du Rieu

ἀφικόμενος παρὰ Φαρνάβαζον, πρὶν αἰτῆσαι χρήματα
λαβών, παρεσκευάζετο πρὸς τὴν εἰς Συρακούσας κάθοδον
ξένους τε καὶ τριήρεις. ἐν τούτῳ δὲ ἧκον οἱ διάδοχοι
τῶν Συρακοσίων εἰς Μίλητον καὶ παρέλαβον τὰς ναῦς
καὶ τὸ στράτευμα.

Ἐν Θάσῳ δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον στάσεως γενο- 32
μένης ἐκπίπτουσιν οἱ λακωνισταὶ καὶ ὁ Λάκων ἁρμο-
στὴς Ἐτεόνικος. καταιτιαθεὶς δὲ ταῦτα πρᾶξαι σὺν
Τισσαφέρνει Πασιππίδας ὁ Λάκων ἔφυγεν ἐκ Σπάρτης·
ἐπὶ δὲ τὸ ναυτικόν, ὃ ἐκεῖνος ἠθροίκει ἀπὸ τῶν συμ-
μάχων, ἐξεπέμφθη Κρατησιππίδας, καὶ παρέλαβεν ἐν
Χίῳ. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Θρασύλλου ἐν 33
Ἀθήναις ὄντος Ἆγις ἐκ τῆς Δεκελείας προνομὴν ποιού-
μενος πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη ἦλθε τῶν Ἀθηναίων· Θρά-
συλλος δὲ ἐξαγαγὼν Ἀθηναίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς
ἐν τῇ πόλει ὄντας ἅπαντας παρέταξε παρὰ τὸ Λύκειον
[*γυμνάσιον*], *ὡς μαχούμενος, ἂν προσίωσιν. ἰδὼν δὲ* 34
ταῦτα Ἆγις ἀπήγαγε ταχέως, καί τινες αὐτῶν ὀλίγοι
τῶν ἐπὶ πᾶσιν ὑπὸ τῶν ψιλῶν ἀπέθανον. οἱ οὖν Ἀθη-
ναῖοι τῷ Θρασύλλῳ διὰ ταῦτα ἔτι προθυμότεροι ἦσαν
ἐφ' ἃ ἧκε, καὶ ἐψηφίσαντο ὁπλίτας τε αὐτὸν κατα-
λέξασθαι χιλίους, ἱππέας δὲ ἑκατόν, τριήρεις δὲ
πεντήκοντα. Ἆγις δὲ ἐκ τῆς Δεκελείας ἰδὼν πλοῖα 35
πολλὰ σίτου εἰς Πειραιᾶ καταθέοντα, οὐδὲν ὄφελος
ἔφη εἶναι τοὺς μετ' αὐτοῦ πολὺν ἤδη χρόνον Ἀθη-
ναίους εἴργειν τῆς γῆς, εἰ μή τις σχήσοι καὶ ὅθεν ὁ
κατὰ θάλατταν σῖτος φοιτᾷ· κράτιστόν τε εἶναι [*καὶ*]

---

2 *ἐς* **U** **6** *Θάσσῳ* **BF** **14** *τῶν Ἀθηναίων* (*Ἀθηνῶν* coni. Ddf.) del. Nauck **17** *γυμνάσιον* del. Cob. **20** *διὰ ταῦτα ἔτι τῷ Θρ.* **U** **23** *ἐκ τῆς*] *αὐτῆς* **U** *Δεκελείας*] *λεηλασίας* Otto **26** *σχήσῃ* **B** **27** *καὶ* del. Fr. Portus

Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου πρόξενον ὄντα Βυζαντίων
36 πέμψαι εἰς Καλχηδόνα τε καὶ Βυζάντιον. δόξαντος δὲ
τούτου, πληρωθεισῶν νεῶν ἔκ τε Μεγάρων καὶ παρὰ
τῶν ἄλλων συμμάχων πεντεκαίδεκα στρατιωτίδων μᾶλλον
ἢ ταχειῶν ᾤχετο. καὶ αὐτοῦ τῶν νεῶν τρεῖς ἀπόλλυνται
ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἐννέα νεῶν, αἳ
ἀεὶ ἐνταῦθα τὰ πλοῖα διεφύλαττον, αἱ δ' ἄλλαι ἔφυγον
37 εἰς Σηστόν, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Βυζάντιον ἐσώθησαν. καὶ
ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ Καρχηδόνιοι Ἀννίβα ἡγου-
μένου στρατεύσαντες ἐπὶ Σικελίαν δέκα μυριάσι στρατιᾶς
αἱροῦσιν ἐν τρισὶ μησὶ δύο πόλεις Ἑλληνίδας Σελι-
νοῦντα καὶ Ἱμέραν.

II Τῷ δὲ ἄλλῳ ἔτει[, ᾧ ἦν Ὀλυμπιὰς τρίτη καὶ ἐνενη-
κοστή, ᾗ προστεθεῖσα ξυνωρὶς ἐνίκα Εὐαγόρου Ἠλείου,
τὸ δὲ στάδιον Εὐβώτας Κυρηναῖος, ἐπὶ ἐφόρου μὲν
ὄντος ἐν Σπάρτῃ Εὐαρχίππου, ἄρχοντος δ' ἐν Ἀθήναις
Εὐκτήμονος,] Ἀθηναῖοι μὲν Θορικὸν ἐτείχισαν, Θρά-
συλλος δὲ τά τε ψηφισθέντα πλοῖα λαβὼν καὶ πεντα-
κισχιλίοις τῶν ναυτῶν πελτὰς ποιησάμενος ὡς ἅμα
καὶ πελτασταῖς ἐσομένοις ἐξέπλευσεν ἀρχομένου τοῦ
2 θέρους εἰς Σάμον. ἐκεῖ δὲ μείνας τρεῖς ἡμέρας ἔπλευσεν
εἰς Πύγελα· καὶ ἐνταῦθα τήν τε χώραν ἐδῄου καὶ
προσέβαλλε τῷ τείχει. ἐκ δὲ τῆς Μιλήτου βοηθήσαντές
τινες τοῖς Πυγελεῦσι διεσπαρμένους [ὄντας] τῶν Ἀθη-

---

2 *Χαλχ.* B[1] *Καλχ.* B[c] (1) *Χαλκ.* rell. 6 *νεῶν* B *νηῶν* rell. 8 *Σηστόν*] *Ἄβυδον* coni. Brei. *καὶ . . . Ἱμέραν* (12) del. Sievers 9 *Ἀνίβα* U 13 *ᾧ . . Εὐκτήμονος* (17) del. Marsham *ἐννεν.* CDMUV[c] 15 *Εὐβώτας* margo Steph. *Εὐβότας* V *Εὐβάτας* rell. *φόρου* B 18 *πεντακισχιλίους τ. ν. πελταστὰς* (ante *τῶν ναυτῶν* CU) codd., corr. Madv. 19 *ὡς . . . ἐσομένοις* (*χρησόμενος* Mor.) del. Schn. 21 *ἐκει/// δὲ* B 22 [*Πύ*]*γελα*] incipit W 23 *προσέβαλε* CFUV'[W] *πρὸς τῷ* CU *Με*[*ιλ*]*ητ*[*ου*] W 24 *οντα*[*ς*] post [*Αθην*]*αιων* W

ναίων τοὺς ψιλοὺς ἐδίωκον. οἱ δὲ πελτασταὶ καὶ τῶν 3
ὁπλιτῶν δύο λόχοι βοηθήσαντες πρὸς τοὺς αὐτῶν ψιλοὺς
ἀπέκτειναν ἅπαντας τοὺς ἐκ Μιλήτου ἐκτὸς ὀλίγων, καὶ
ἀσπίδας ἔλαβον ὡς διακοσίας, καὶ τροπαῖον ἔστησαν.
τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἔπλευσαν εἰς Νότιον, καὶ ἐντεῦθεν παρα- 4
σκευασάμενοι ἐπορεύοντο εἰς Κολοφῶνα. Κολοφώνιοι δὲ
προσεχώρησαν. καὶ τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἐνέβαλον εἰς τὴν
Λυδίαν ἀκμάζοντος τοῦ σίτου, καὶ κώμας τε πολλὰς ἐν-
έπρησαν καὶ χρήματα ἔλαβον καὶ ἀνδράποδα καὶ ἄλλην
λείαν πολλήν. Στάγης δὲ ὁ Πέρσης περὶ ταῦτα τὰ χωρία 5
ὤν, ἐπεὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ στρατοπέδου διεσκεδασμένοι
ἦσαν κατὰ τὰς ἰδίας λείας, βοηθησάντων τῶν ἱππέων ἕνα
μὲν ζῶν ἔλαβεν, ἑπτὰ δὲ ἀπέκτεινε. Θράσυλλος δὲ μετὰ 6
ταῦτα ἀπήγαγεν ἐπὶ θάλατταν τὴν στρατιάν, ὡς εἰς Ἔφε-
σον πλευσούμενος. Τισσαφέρνης δὲ αἰσθόμενος τοῦτο τὸ
ἐπιχείρημα στρατιάν τε συνέλεγε πολλὴν καὶ ἱππέας
ἀπέστελλε παραγγέλλων πᾶσιν [εἰς Ἔφεσον] βοηθεῖν τῇ
Ἀρτέμιδι. Θράσυλλος δὲ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ ἡμέρᾳ μετὰ 7
τὴν εἰσβολὴν εἰς Ἔφεσον ἀπέπλευσε, καὶ τοὺς μὲν ὁπλί-
τας πρὸς τὸν Κορησσὸν ἀποβιβάσας, τοὺς δὲ ἱππέας καὶ
πελταστὰς καὶ ἐπιβάτας καὶ τοὺς ἄλλους πάντας πρὸς
τὸ ἕλος ἐπὶ τὰ ἕτερα τῆς πόλεως, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ προσ-
ῆγε δύο στρατόπεδα. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐβοήθησαν 8
σφίσιν οἵ τε σύμμαχοι, οὓς Τισσαφέρνης ἤγαγε, καὶ
Συρακόσιοι οἵ τ' ἀπὸ τῶν προτέρων εἴκοσι νεῶν καὶ
ἀπὸ ἑτέρων πέντε, αἳ ἔτυχον τότε παραγενόμεναι, νεωστὶ

---

1 *τοὺς* om. **W** **7** *ἐνέβαλλον* **FU** **12** *βοηθήσας μετὰ τῶν* Madv. **13** *ζῶν* Ddf. (cf. Her. I 194, 3) *πεζὸν* **F** *ζωὸν* rell. **16** [*συνε*]*λεγεν* **W** *ἱππεῖς* codd. (it. 20) **17** *ἀπέστελε* **CF**[1] *ἀπέστειλλε*? **P**[1] *εἰς Ἔφεσον* (habet **W**) del. Ha. **19** *α*[*πε-πλευσεν*] **W** *ἔπλευσε(ν)* codd. **24** *σφίσιν*] *Ἐφέσιοι* Sauppe *Ἐφεσίοις* Kurz ⟨*σὺν δὲ*⟩ *σφίσιν* Simon *καὶ*] *καὶ οἱ* **CU** **26** *νεωστὶν* **U**[c]

ἤκουσαι μετὰ Εὐκλέους τε τοῦ Ἵππωνος καὶ Ἡρακλείδου
τοῦ Ἀριστογένους στρατηγῶν καὶ Σελινούσιαι δύο.
9 οὗτοι δὲ πάντες πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς ὁπλίτας τοὺς
ἐν Κορησσῷ ἐβοήθησαν, τούτους δὲ τρεψάμενοι καὶ
ἀποκτείναντες ἐξ αὐτῶν ὡσεὶ ἑκατὸν καὶ εἰς τὴν θά-
λατταν καταδιώξαντες πρὸς τοὺς παρὰ τὸ ἕλος ἐτρά-
ποντο. ἔφυγον δὲ κἀκεῖ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπώλοντο
10 αὐτῶν ὡς τριακόσιοι. οἱ δὲ Ἐφέσιοι τροπαῖον ἐνταῦθα
ἔστησαν καὶ ἕτερον πρὸς τῷ Κορησσῷ. τοῖς δὲ Συρα-
κοσίοις καὶ Σελινουσίοις κρατίστοις γενομένοις ἀρι-
στεῖα ἔδωκαν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ πολλοῖς, καὶ οἰκεῖν
ἀτελεῖ ἔδοσαν τῷ βουλομένῳ ἀεί. Σελινουσίοις δέ, ἐπεὶ ἡ
11 πόλις ἀπωλώλει, καὶ πολιτείαν ἔδοσαν. οἱ δ' Ἀθη-
ναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπολαβόντες ἀπέ-
πλευσαν εἰς Νότιον, κἀκεῖ θάψαντες αὐτοὺς ἔπλεον εὐθὺ
12 Λέσβου καὶ Ἑλλησπόντου. ὁρμοῦντες δὲ ἐν Μηθύμνῃ
τῆς Λέσβου εἶδον παραπλεούσας ἐξ Ἐφέσου τὰς Συρα-
κοσίας ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι· καὶ ἐπ' αὐτὰς ἀναχθέντες
τέτταρας μὲν ἔλαβον αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλλας
13 κατεδίωξαν εἰς Ἔφεσον. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους αἰχμα-
λώτους Θράσυλλος εἰς Ἀθήνας ἀπέπεμψε πάντας, Ἀλκι-
βιάδην δὲ Ἀθηναῖον, Ἀλκιβιάδου ὄντα ἀνεψιὸν καὶ
συμφυγάδα, κατέλευσεν. ἐντεῦθεν δὲ ἔπλευσεν εἰς τὸν
Σηστὸν πρὸς τὸ ἄλλο στράτευμα· ἐκεῖθεν δὲ ἅπασα
14 ἡ στρατιὰ διέβη εἰς Λάμψακον. καὶ χειμὼν ἐπῄει, ἐν

---

2 καὶ Σελ. δύο del. Bue. 3 δὴ Valck. 6 προὺς U
7 ἀπώλλοντο U 11 ἔδωκαν del. Madv. 12 ἀτέλειαν codd., corr. Cob. et Madv. ἔδοσαν del. Cob. 13 ἀπολώλει CFUVW πολειτ[ειαν] W 14 ἔπλευσαν UW 15 ευθυ W ἐπὶ codd.
16 ὁρμῶντες B δ W 17 παραπλεούσης U 19 μὲν] μόνον D δε W 20 Θρ. αἰχμ. U 21 Αλκιβιαδης δε W 22 ὄντα] δε W 23 συνφυγαδα W ἀπέλυσεν Wolf κατηλέησεν Feder τὸν U (cf. IV 8, 5 et 6) τὴν rell.

ᾧ οἱ αἰχμάλωτοι Συρακόσιοι, εἰργμένοι τοῦ Πειραιῶς
ἐν λιθοτομίαις, διορύξαντες τὴν πέτραν, ἀποδράντες
νυκτὸς ᾤχοντο εἰς Δεκέλειαν, οἱ δ' εἰς Μέγαρα. ἐν 15
δὲ τῇ Λαμψάκῳ συντάττοντος Ἀλκιβιάδου τὸ στράτευμα
πᾶν οἱ πρότεροι στρατιῶται οὐκ ἐβούλοντο τοῖς μετὰ
Θρασύλλου συντάττεσθαι, ὡς αὐτοὶ μὲν ὄντες ἀήττητοι,
κεῖνοι δὲ ἡττημένοι ἥκοιεν. ἐνταῦθα δὴ ἐχείμαζον
ἅπαντες Λάμψακον τειχίζοντες. καὶ ἐστράτευσαν πρὸς 16
Ἄβυδον· Φαρνάβαζος δ' ἐβοήθησεν ἵπποις πολλοῖς,
καὶ μάχῃ ἡττηθεὶς ἔφυγεν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐδίωκεν ἔχων
τούς τε ἱππέας καὶ τῶν ὁπλιτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὧν
ἦρχε Μένανδρος, μέχρι σκότος ἀφείλετο. ἐκ δὲ τῆς μάχης 17
ταύτης συνέβησαν οἱ στρατιῶται αὐτοὶ αὐτοῖς καὶ ἠσπά-
ζοντο τοὺς μετὰ Θρασύλλου. ἐξῆλθον δέ τινας καὶ
ἄλλας ἐξόδους τοῦ χειμῶνος εἰς τὴν ἤπειρον καὶ ἐπόρ-
θουν τὴν βασιλέως χώραν. τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ καὶ 18
Λακεδαιμόνιοι τοὺς εἰς τὸ Κορυφάσιον τῶν Εἱλώτων
ἀφεστῶτας ἐκ Μαλέας ὑποσπόνδους ἀφῆκαν. κατὰ δὲ
τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ Ἀχαιοὶ
τοὺς ἐποίκους, ἀντιτεταγμένων πάντων πρὸς Οἰταίους
πολεμίους ὄντας, προέδοσαν, ὥστε ἀπολέσθαι αὐτῶν
πρὸς ἑπτακοσίους σὺν τῷ ἐκ Λακεδαίμονος ἁρμοστῇ
Λαβώτῃ. καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν οὗτος, ἐν ᾧ καὶ Μῆδοι 19
ἀπὸ Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως ἀποστάντες πάλιν
προσεχώρησαν αὐτῷ.

Τοῦ δ' ἐπιόντος ἔτους ὁ ἐν Φωκαίᾳ νεὼς τῆς III
Ἀθηνᾶς ἐνεπρήσθη πρηστῆρος ἐμπεσόντος. ἐπεὶ δ' ὁ

---

2 *διώρύξαντες* **B** 5 *ἐβούλοντο* **V** ἠβ. rell. 7 *κεῖνοι* **B** *ἐκεῖνοι* rell. δή] *δὲ* **B** 13 *αὐτοῖς* **C**F^1**DMU** 15 *ἐς* **D** *ἔτι ἐπόρθουν* **C** 22 *πρὸς*] *εἰς* Hert. 23 *Λαβώτᾳ* Cob. 23 *καὶ ὁ . . . αὐτῷ* (25) del. Unger 24 *τοῦ*] *τῶν* **M** 26 *τοῦ . . . ἐμπεσόντος* (27) (*ενπ.* **W**) del. Unger *δε* **W** (it. 27 et p. 12, 4) *Φωκεα* **W**

*χειμὼν ἔληγε, [Παντακλέους μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος
δ' Ἀντιγένους, ἔαρος ἀρχομένου, δυοῖν καὶ εἴκοσιν ἐτῶν
τῷ πολέμῳ παρεληλυθότων,] οἱ Ἀθηναῖοι ἔπλευσαν
2 εἰς Προκόννησον παντὶ τῷ στρατοπέδῳ. ἐκεῖθεν δ'
ἐπὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον ὁρμήσαντες ἐστρατο-
πεδεύσαντο πρὸς Καλχηδόνι. οἱ δὲ Καλχηδόνιοι προσ-
ιόντας αἰσθόμενοι τοὺς Ἀθηναίους, τὴν λείαν ἅπασαν
κατέθεντο εἰς τοὺς Βιθυνοὺς Θρᾷκας ἀστυγείτονας
3 ὄντας. Ἀλκιβιάδης δὲ λαβὼν τῶν τε ὁπλιτῶν ὀλίγους
καὶ τοὺς ἱππέας, καὶ τὰς ναῦς παραπλεῖν κελεύσας,
ἐλθὼν εἰς τοὺς Βιθυνοὺς ἀπήτει τὰ τῶν Καλχηδονίων
χρήματα· εἰ δὲ μή, πολεμήσειν ἔφη αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀπέ-
4 δοσαν. Ἀλκιβιάδης δ' ἐπεὶ ἧκεν εἰς τὸ στρατόπεδον τήν
τε λείαν ἔχων καὶ πίστεις πεποιημένος, ἀπετείχιζε τὴν
Καλχηδόνα παντὶ τῷ στρατοπέδῳ ἀπὸ θαλάττης εἰς
θάλατταν καὶ τοῦ ποταμοῦ ὅσον οἷόν τ' ἦν ξυλίνῳ
5 τείχει. ἐνταῦθα Ἱπποκράτης μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος ἁρμο-
στὴς ἐκ τῆς πόλεως ἐξήγαγε τοὺς στρατιώτας ὡς μαχού-
μενος· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάξαντο αὐτῷ, Φαρνά-
βαζος δὲ ἔξωθεν τῶν περιτειχισμάτων ἐβοήθει στρατιᾷ
6 τε καὶ ἵπποις πολλοῖς. Ἱπποκράτης μὲν οὖν καὶ Θρά-
συλλος ἐμάχοντο ἑκάτερος τοῖς ὁπλίταις χρόνον πολύν,
μέχρι Ἀλκιβιάδης ἔχων ὁπλίτας τέ τινας καὶ τοὺς ἱππέας
ἐβοήθησε. καὶ Ἱπποκράτης μὲν ἀπέθανεν, οἱ δὲ μετ'*

---

1 *Παντακλέους . . . παρεληλυθότων* (3) habet **W**, del. Marsham 2 *ἐτοῖν* codd. **W**, corr. Ddf. 5 *Καλχ.* **B** *Χαλκ* rell. [**W**] 6 *Καλχ.* **BCW** *Χαλκ.* rell. *Καλχ.* **BW** *Χαλκ.* rell. 8 *τοὺς* om. **F** *Βειθυνους* **W** 9 *οπλειτων* **W** 11 *Καλχ.* **P** (it. 15) **B** *Χαλκ.* rell. 12 *πράγματα* **C** 16 *ὅσω* **F** *οἷόν* **B** solus [**W**] 17 *ἐνταῦθ'* **F** 18 *εξηγαγει* **W** 19 *ἀντεπαρετ.* **DU** *ἀντε-παρατ.* **FV**(?) 20 *εξωθεν* **W** *ἔξω* codd. *εβοηθει* **W** *προσεβοήθει* codd. 22 *οπλε[ιτ]αις* **W** 23 *μέχρι* **BPW** *μέχρις* rell.

αὐτοῦ ὄντες ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν. ἅμα δὲ καὶ Φαρνά- 7
βαζος, οὐ δυνάμενος συμμεῖξαι πρὸς τὸν Ἱπποκράτη
διὰ τὴν στενοπορίαν, τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ἀποτειχι-
σμάτων ἐγγὺς ὄντων, ἀπεχώρησεν εἰς τὸ Ἡράκλειον τὸ
τῶν Καλχηδονίων, οὗ ἦν αὐτῷ τὸ στρατόπεδον. ἐκ 8
τούτου δὲ Ἀλκιβιάδης μὲν ᾤχετο εἰς τὸν Ἑλλήσποντον
καὶ εἰς Χερρόνησον χρήματα πράξων· οἱ δὲ λοιποὶ
στρατηγοὶ συνεχώρησαν πρὸς Φαρνάβαζον ὑπὲρ Καλ-
χηδόνος εἴκοσι τάλαντα δοῦναι Ἀθηναίοις Φαρνάβαζον
καὶ ὡς βασιλέα πρέσβεις Ἀθηναίων ἀναγαγεῖν, καὶ 9
ὅρκους ἔδοσαν καὶ ἔλαβον παρὰ Φαρναβάζου ὑποτελεῖν
τὸν φόρον Καλχηδονίους Ἀθηναίοις ὅσονπερ εἰώθεσαν
καὶ τὰ ὀφειλόμενα χρήματα ἀποδοῦναι, Ἀθηναίους δὲ
μὴ πολεμεῖν Καλχηδονίοις, ἕως ἂν οἱ παρὰ βασιλέως
πρέσβεις ἔλθωσιν. Ἀλκιβιάδης δὲ τοῖς [τε] ὅρκοις οὐκ 10
ἐτύγχανε παρών, ἀλλὰ περὶ Σηλυμβρίαν ἦν· κείνην δ'
ἑλὼν πρὸς τὸ Βυζάντιον ἧκεν, ἔχων Χερρονησίτας τε
πανδημεὶ καὶ ἀπὸ Θρᾴκης στρατιώτας καὶ ἱππέας
πλείους τριακοσίων. Φαρνάβαζος δὲ ἀξιῶν δεῖν κἀκεῖνον 11
ὀμνύναι, περιέμενεν ἐν Καλχηδόνι, μέχρι ἔλθοι ἐκ τοῦ
Βυζαντίου· ἐπειδὴ δὲ ἧκεν, οὐκ ἔφη ὀμεῖσθαι, εἰ μὴ
κἀκεῖνος αὐτῷ ὀμεῖται. μετὰ ταῦτα ὤμοσεν ὁ μὲν ἐν 12

---

1 *ἔφευγον* **V** *ισ* **W** (it. 4) 2 *συμμειξαι* **W** *συμμίξαι* codd. *Ἱπποκράτην* codd. **W** 3 *στενοπορίαν* **BW** (-*νω*-) *στενοχωρίαν* rell. *καὶ* del. Brei. 5 *Καλχ.* **BP** *Χαλκ.* rell. (it. §§ 8, 9 [**W** quoque], 11, 12) *Ἀλκιβ. δέ* (om. **MV**) *ἐκ τούτου ᾤχετο μὲν* **CU** 8 *ὑπὸ* **U** 11 *ἔδοσαν καὶ ἔλαβον* **B** *ἔλαβον καὶ ἔδοσαν* rell. [**W**] *παρὰ* **BW** *πρὸς* rell. *Φαρναβάζου* **B** *Φαρνάβαζον* rell. [**W**] 12 *ωνπερ* **W** 14 *μὴ*] *μηδε* **W** 15 *τε* (rell. **W**) supra v. **U**, del. Ddf. 16 *Σηλυμβρίαν* **BPW** *Σηλυβ.* rell. *κείνην* **BCDMPW** *'κείνην* **F** *ἐκ.* rell. *δε* **W** 17 *οἳ ηκεν* **W** *Χερρονησειτας* **W** 18 [*ιπ*]*πεας* **W** *ἱππεῖς* codd. 20 *μέχρι* **BCPW** *μέχρις* rell. *ἔλθοι* **BCPUW** *ἔλθῃ* rell. (*ἂν ἔ.* **V**) 21 *ἐπειδὴ* **BVW** *ἐπεὶ* rell. *ηκεν* **W** *ἦλθεν* codd. *ομειεισθαι* **W** 22 *ομιειται* **W**

Χρυσοπόλει οἷς Φαρνάβαζος ἔπεμψε Μιτροβάτῃ καὶ
Ἀρνάπει, ὁ δ' ἐν Καλχηδόνι τοῖς παρ' Ἀλκιβιάδου
Εὐρυπτολέμῳ καὶ Διοτίμῳ τόν τε κοινὸν ὅρκον καὶ
13 *ἰδίᾳ ἀλλήλοις πίστεις ἐποιήσαντο. Φαρνάβαζος μὲν οὖν*
εὐθὺς ἀπῄει, καὶ τοὺς παρὰ βασιλέα πορευομένους
πρέσβεις ἀπαντᾶν ἐκέλευσεν εἰς Κύζικον. ἐπέμφθησαν
δὲ Ἀθηναίων μὲν Δωρόθεος, Φιλοκύδης, Θεογένης,
Εὐρυπτόλεμος, Μαντίθεος, σὺν δὲ τούτοις Ἀργεῖοι
Κλεόστρατος, Πυρρόλοχος· ἐπορεύοντο δὲ καὶ Λακε-
δαιμονίων πρέσβεις Πασιππίδας καὶ ἕτεροι, μετὰ δὲ
τούτων καὶ Ἑρμοκράτης, ἤδη φεύγων ἐκ Συρακουσῶν,
14 *καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Πρόξενος. καὶ Φαρνάβαζος μὲν*
τούτους ἦγεν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὸ Βυζάντιον ἐπολιόρ-
κουν περιτειχίσαντες, καὶ πρὸς τὸ τεῖχος ἀκροβολισμοὺς
15 *καὶ προσβολὰς ἐποιοῦντο. ἐν δὲ τῷ Βυζαντίῳ ἦν*
Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος ἁρμοστὴς καὶ σὺν αὐτῷ τῶν
περιοίκων τινὲς καὶ τῶν νεοδαμώδων οὐ πολλοὶ καὶ
Μεγαρεῖς καὶ ἄρχων αὐτῶν Ἕλιξος Μεγαρεὺς καὶ
16 *Βοιωτοὶ καὶ τούτων ἄρχων Κοιρατάδας. οἱ δ' Ἀθη-*
ναῖοι ὡς οὐδὲν ἐδύναντο διαπράξασθαι κατ' ἰσχύν,
ἔπεισάν τινας τῶν Βυζαντίων προδοῦναι τὴν πόλιν.
17 *Κλέαρχος δὲ ὁ ἁρμοστὴς οἰόμενος οὐδένα ἂν τοῦτο*
ποιῆσαι, καταστήσας δὲ ἅπαντα ὡς ἐδύνατο κάλλιστα
καὶ ἐπιτρέψας τὰ ἐν τῇ πόλει Κοιρατάδᾳ καὶ Ἑλίξῳ,
διέβη παρὰ τὸν Φαρνάβαζον εἰς τὸ πέραν, μισθόν τε
τοῖς στρατιώταις παρ' αὐτοῦ ληψόμενος καὶ ναῦς συλ-

1 *Μιτροβάτῃ* C (*Μη-*) U *-βάτει* rell. [W] 3 *καὶ ἰδίᾳ καὶ* CU 5 *βασιλέως* BF[1] 6 *ἐκέλευεν*(?) U 7 *Φιλοκύδης* Ddf. *Φιλοδίδης* C[1] *Φιλοδίκης* rell. *Φιλόδικος* Rie. 10 *πρέσβεις* del. Kurz *δὲ* om. BV 14 *τὸ*+ B *ακροβολιζμος* W 15 *προβ.* U 17 *παροίκων* B *νεοδαμωδῶν* codd. 18 *Ἕλιξος* DU (it. infra) 19 *Κοιραταδης* W 20 *ἠδύναντο* codd. W 21 *ἔπεισε* B 23 *ἠδύνατο* F[C]

λέξων, αἳ ἦσαν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἄλλαι ⟨ἄλλῃ⟩ κατα-
λελειμμέναι φρουρίδες ὑπὸ Πασιππίδου καὶ ἃς Ἀγησαν-
δρίδας εἶχεν ἐπὶ Θρᾴκης, ἐπιβάτης ὢν Μινδάρου, καὶ
ὅπως καὶ ἐν Ἀντάνδρῳ ἄλλαι ναυπηγηθείησαν, ἀθρόαι
δὲ γενόμεναι πᾶσαι κακῶς τοὺς συμμάχους τῶν Ἀθη-
ναίων ποιοῦσαι ἀποσπάσειαν τὸ στρατόπεδον ἀπὸ τοῦ
Βυζαντίου. ἐπεὶ δ᾽ ἐξέπλευσεν ὁ Κλέαρχος, οἱ προ- 18
διδόντες τὴν πόλιν τῶν Βυζαντίων, Κύδων καὶ Ἀρίστων καὶ
Ἀναξικράτης καὶ Λυκοῦργος καὶ Ἀναξίλαος (ὃς ὑπαγό- 19
μενος θανάτου ὕστερον ἐν Λακεδαίμονι διὰ τὴν προδοσίαν
ἀπέφυγεν ἀπολογούμενος, ὅτι οὐ προδοίη τὴν πόλιν, ἀλλὰ
σῶσαι, παῖδας ὁρῶν καὶ γυναῖκας λιμῷ ἀπολλυμένους,
Βυζάντιος ὢν καὶ οὐ Λακεδαιμόνιος· τὸν γὰρ ἐνόντα
σῖτον Κλέαρχον τοῖς Λακεδαιμονίων στρατιώταις δι-
δόναι· διὰ ταῦτ᾽ οὖν τοὺς πολεμίους ἔφη εἰσέσθαι,
οὐκ ἀργυρίου ἕνεκα οὐδὲ διὰ τὸ μισεῖν Λακεδαιμονίους)·
ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, νυκτὸς ἀνοίξαντες τὰς 20
πύλας τὰς ἐπὶ τὸ Θρᾴκιον καλουμένας εἰσήγαγον τὸ
στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ὁ δὲ Ἕλιξος καὶ ὁ 21
Κοιρατάδας οὐδὲν τούτων εἰδότες ἐβοήθουν μετὰ πάν-
των εἰς τὴν ἀγοράν· ἐπεὶ δὲ πάντῃ οἱ πολέμιοι κατεῖχον,
οὐδὲν ἔχοντες ὅ τι ποιήσαιεν, παρέδοσαν σφᾶς αὐτούς.
καὶ οὗτοι μὲν ἀπεπέμφθησαν εἰς Ἀθήνας, καὶ ὁ Κοιρα- 22

---

1 *ἄλλαι τε* V *ἄλλῃ* add. Schae. 2 *Ἀγησ.* B *Ἡγησ.* rell. 4 *καὶ ἐν Ἀντάνδρῳ* pone *Πασιππίδου* (*Κρατησιππίδου* Trieber) codd., transp. Trieber 6 *ποιησ[ο]υσα[ι]* W 7 *επι* W^1 8 *Βυζαντίων* ⟨*πρὸς ἔργον ἐτράποντο· ἦσαν δὲ οἵδε·*⟩ Ha. 9 *επαγομενος* W 11 *απολογουμενος* W *εἰπὼν* V, om. rell. *προδιδοιη* W 12 *ἀπολλυμένους* BPW *-μένας* rell. 14 *τοῖς Λακ. τοῖς* B^1 15 *εἰσίεσθαι*, *ί* in lit., U *εἰσφρέσθαι* Cob. 18 pr. *τὸ* om. U, nescio an recte *καλούμενον* Ddf. *εἰσηγάγοντο τὸ* Cob. 20 *Κ[οιρ]αταδης* W 23 *μὲν* om. W

τάδας ἐν τῷ ὄχλῳ ἀποβαινόντων ἐν Πειραιεῖ ἔλαθεν
ἀποδρὰς καὶ ἀπεσώθη εἰς Δεκέλειαν.

IV Φαρνάβαζος δὲ καὶ οἱ πρέσβεις τῆς Φρυγίας ἐν Γορ-
διείῳ ὄντες τὸν χειμῶνα τὰ περὶ τὸ Βυζάντιον πεπρα-
2 γμένα ἤκουσαν. ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος πορευομένοις
αὐτοῖς παρὰ βασιλέα ἀπήντησαν καταβαίνοντες οἵ τε
Λακεδαιμονίων πρέσβεις, Βοιώτιος [ὄνομα] καὶ οἱ
μετ᾽ αὐτοῦ καὶ οἱ ἄλλοι [ἄγγελοι], λέγοντες ὅτι Λακε-
δαιμόνιοι ὧν δέονται πάντων πεπραγότες εἶεν παρὰ
3 βασιλέως, καὶ Κῦρος, ἄρξων πάντων τῶν ἐπὶ θαλάττῃ
καὶ συμπολεμήσων Λακεδαιμονίοις, ἐπιστολήν τε ἔφερε
τοῖς κάτω πᾶσι τὸ βασίλειον σφράγισμα ἔχουσαν, ἐν
ᾗ ἐνῆν καὶ τάδε· Καταπέμπω Κῦρον κάρανον τῶν εἰς
4 Καστωλὸν ἁθροιζομένων. τὸ δὲ κάρανόν ἐστι κύριον.
ταῦτ᾽ οὖν ἀκούοντες οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, καὶ
ἐπειδὴ Κῦρον εἶδον, ἐβούλοντο μὲν μάλιστα παρὰ
5 βασιλέα ἀναβῆναι, εἰ δὲ μή, οἴκαδε ἀπελθεῖν. Κῦρος
δὲ Φαρναβάζῳ εἶπεν ἢ παραδοῦναι τοὺς πρέσβεις ἑαυτῷ
ἢ μὴ οἴκαδέ πω ἀποπέμψαι, βουλόμενος τοὺς Ἀθηναίους
6 μὴ εἰδέναι τὰ πραττόμενα. Φαρνάβαζος δὲ τέως μὲν
κατεῖχε τοὺς πρέσβεις, φάσκων τοτὲ μὲν ἀνάξειν αὐτοὺς
παρὰ βασιλέα, τοτὲ δὲ οἴκαδε ἀποπέμψειν, ὡς μηδὲν
7 μέμψησθε· ἐπειδὴ δὲ ἐνιαυτοὶ ἦσαν τρεῖς, ἐδεήθη τοῦ
Κύρου ἀφεῖναι αὐτούς, φάσκων ὀμωμοκέναι καὶ ἀπάξειν

---

2 αποδραις W απεωθη W Δεκελιαν W 3 Γορδιείῳ Ddf. Γορδειω W Γορδίω codd. 6 βασιλέως F[1] 7 ὄνομα del. Kurz 8 ἄγγελοι del. Holwerda λεγοντες W καὶ ἔλεγον codd. 9 ων δεονται παντων W πάντων ὧν δέονται codd. 12 ἔχουσαν σφρ. CU 13 καὶ] κατὰ B τῶν εἰς Κ. ἁθρ. s. v. U 14 τὸ . . . κύριον del. Koe. 16 μάλιστα μὲν Schn. 21 κατεσχε W τοὺς αὐτοὺς πρέσβεις U 23 μεμψησθε W πέμψηται B μέμψηται rell. ἐπεὶ F[1]V ησαν τρεις W τρεῖς ἦσαν codd. 24 και W, om. codd.

ἐπὶ θάλατταν, ἐπειδὴ οὐ παρὰ βασιλέα. πέμψαντες δὲ
Ἀριοβαρζάνει παρακομίσαι αὐτοὺς ἐκέλευον· ὁ δὲ ἀπή-
γαγεν εἰς Κίον τῆς Μυσίας, ὅθεν πρὸς τὸ ἄλλο στρατό-
πεδον ἀπέπλευσαν.

Ἀλκιβιάδης δὲ βουλόμενος μετὰ τῶν στρατιωτῶν 8
ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἀνήχθη εὐθὺς ἐπὶ Σάμου· ἐκεῖθεν
δὲ λαβὼν τῶν νεῶν εἴκοσιν ἔπλευσε τῆς Καρίας εἰς τὸν
Κεραμικὸν κόλπον. ἐκεῖθεν δὲ συλλέξας ἑκατὸν τάλαντα
ἧκεν εἰς τὴν Σάμον. Θρασύβουλος δὲ σὺν τριάκοντα 9
ναυσὶν ἐπὶ Θρᾴκης ᾤχετο, ἐκεῖ δὲ τά τε ἄλλα χωρία
τὰ πρὸς Λακεδαιμονίους μεθεστηκότα κατεστρέψατο καὶ
Θάσον, ἔχουσαν κακῶς ὑπό τε τῶν πολέμων καὶ
στάσεων καὶ λιμοῦ. Θράσυλλος δὲ σὺν τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ 10
εἰς Ἀθήνας κατέπλευσε· πρὶν δὲ ἥκειν αὐτὸν οἱ Ἀθη-
ναῖοι στρατηγοὺς εἵλοντο Ἀλκιβιάδην μὲν φεύγοντα καὶ
Θρασύβουλον ἀπόντα, Κόνωνα δὲ τρίτον ἐκ τῶν οἴκοθεν.
Ἀλκιβιάδης δ' ἐκ τῆς Σάμου ἔχων τὰ χρήματα κατέ- 11
πλευσεν εἰς Πάρον ναυσὶν εἴκοσιν, ἐκεῖθεν δ' ἀνήχθη
εὐθὺ Γυθείου ἐπὶ κατασκοπὴν τῶν τριήρων, ἃς ἐπυν-
θάνετο Λακεδαιμονίους αὐτόθι παρασκευάζειν τριά-
κοντα, καὶ τοῦ οἴκαδε κατάπλου ὅπως ἡ πόλις πρὸς αὐτὸν
ἔχοι. ἐπειδὴ δὲ ἑώρα αὑτῷ εὔνουν οὖσαν καὶ στρατηγὸν 12
αὐτὸν ᾑρημένους καὶ ἰδίᾳ μεταπεμπομένους τοὺς ἐπιτη-
δείους, κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἡμέρᾳ ᾗ Πλυντήρια
ἦγεν ἡ πόλις, τοῦ ἕδους κατακεκαλυμμένου τῆς Ἀθηνᾶς,
ὅ τινες οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι καὶ αὐτῷ καὶ τῇ

---

2 *Αριοβαζ.* **W** 3 *ις* **W** 7 *ἐς* **DMU** 8 *Κεραμικὸν* **C**^{c} *-μεικὸν* rell. 10 *ἐκεῖ* Herw. *ἐκεῖθεν* codd.; an *ἐκεῖθι*? cf. Hell. Ox. XVII 4 12 *Θάσσον* **BF** 13 *στάσεως* **CU** 17 *δε* **W** 19 an *τῶν* ⟨*τε*⟩? *τριηρῶν* **BM**^{2} 21 *ὅπως*] *ὅπερ* **B** 22 *εχοι* **W** *ἔχει* **BCPU** alii *επειδη δε* **W** *ἐπεὶ δ'* codd. *ἑώραν* **B** *αυτω* **W** *ἑαυτῷ* codd. 23 *αἱρουμένους* **CU** *ηρημενον* **W**

πόλει. Ἀθηναίων γὰρ οὐδεὶς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐδενὸς
13 *σπουδαίου ἔργου τολμήσαι ἂν ἅψασθαι. καταπλέοντος*
δ᾽ αὐτοῦ ὅ τε καὶ ἐκ τοῦ Πειραιῶς καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἄστεως ὄχλος ἠθροίσθη πρὸς τὰς ναῦς, θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι τὸν Ἀλκιβιάδην, λέγοντες [ὅτι] οἱ μὲν ὡς κράτιστος εἴη τῶν πολιτῶν καὶ μόνος †ἀπελογήθη ὡς οὐ δικαίως φύγοι, ἐπιβουλευθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ἔλαττον ἐκείνου δυναμένων μοχθηρότερά τε λεγόντων καὶ πρὸς τὸ αὐτῶν ἴδιον κέρδος πολιτευόντων, κείνου [δ᾽] ἀεὶ τὸ [τε] κοινὸν αὔξοντος καὶ ἀπὸ τῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ τῆς πόλεως
14 *δυνατοῦ· ἐθέλοντος δὲ τότε κρίνεσθαι παραχρῆμα τῆς αἰτίας ἄρτι γεγενημένης ὡς ἠσεβηκότος εἰς τὰ μυστήρια, ὑπερβαλλόμενοι οἱ ἐχθροὶ τὰ δοκοῦντα δίκαια εἶναι*
15 *ἀπόντα αὐτὸν ἐστέρησαν τῆς πατρίδος· ἐν ᾧ χρόνῳ ὑπὸ ἀμηχανίας δουλεύων ἠναγκάσθη μὲν θεραπεύειν τοὺς ἐχθίστους, κινδυνεύων ἀεὶ παρ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἀπολέσθαι· τοὺς δὲ οἰκειοτάτους πολίτας τε καὶ συγγενεῖς καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν ὁρῶν ἐξαμαρτάνουσαν, οὐκ εἶχεν ὅπως*
16 *ὠφελοίη φυγῇ ἀπειργόμενος· οὐκ ἔφασαν δὲ τῶν οἵωνπερ αὐτὸς ὄντων εἶναι καινῶν δεῖσθαι πραγμάτων οὐδὲ μεταστάσεως· ὑπάρχειν γὰρ ἐκ τοῦ δήμου αὐτῷ μὲν τῶν τε ἡλικιωτῶν πλέον ἔχειν τῶν τε πρεσβυτέρων μὴ ἐλαττοῦσθαι, τοῖς δ᾽ αὐτοῦ ἐχθροῖς τοιούτοις δο-*

---

3 *ἄστεος* **CDFMPUV** 5 *ὅτι* del. Schn. 6 *ἀπελογήθη* (*ἀπηγγέλθη* **F**) *ὡς* del. van den Es *ἀπλοήθης*, ⟨*καὶ*⟩ *ὡς* Madv. 7 an *δή*? 8 *μοχθηρότερόν* **CU** *αὐτῶν* **V** *αὐτὸ* **F** *αὑτῶν* rell. 9 *κεινου* **W** *ἐκείνου* codd. *δ᾽* del. Iuntina *τε* del. Mor. 10 *αὑτοῦ* **BCFPU** *τοῦ* om. **W** 11 *κρεινεσθαι* **W** 12 *ις* **W** 13 *ὑπερβαλλόμενοι* **BFMPW** *-βαλόμενοι* **CDUV** *τῷ δοκοῦντι δικαίῳ* Madv. 14 *ἀπεστέρησαν* **D** 15 *δουλεύων* (*θεραπεύων* **D**) del. Cob. 16 *παρ᾽*] *καθ᾽* **D** 20 *εἶναι* **B** solus 21 *μὲν γὰρ* **C** *αὐτῷ* Mor. *ἑαυτῷ(ι)* codd. 22 pr. *τε* om. **CU** 23 *τοιοῦτος* . . *οἷοσπερ* codd., corr. Mor.

κεῖν εἶναι οἷοισπερ πρότερον, ὕστερον δὲ δυνασθεῖσιν
ἀπολλύναι τοὺς βελτίστους, αὐτοὺς δὲ μόνους λειφθέντας
δι' αὐτὸ τοῦτο ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὅτι ἑτέροις
βελτίοσιν οὐκ εἶχον χρῆσθαι· οἱ δέ, ὅτι τῶν παροιχομένων 17
αὐτοῖς κακῶν μόνος αἴτιος εἴη, τῶν τε φοβερῶν ὄντων
τῇ πόλει γενέσθαι μόνος κινδυνεῦσαι ἡγεμὼν καταστῆναι.
Ἀλκιβιάδης δὲ πρὸς τὴν γῆν ὁρμισθεὶς ἀπέβαινε μὲν οὐκ 18
εὐθύς, φοβούμενος τοὺς ἐχθρούς· ἐπαναστὰς δὲ ἐπὶ τοῦ
καταστρώματος ἐσκόπει τοὺς αὑτοῦ ἐπιτηδείους, εἰ
παρείησαν. κατιδὼν δὲ Εὐρυπτόλεμον τὸν Πεισιάνακτος, 19
ἑαυτοῦ δὲ ἀνεψιόν, καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους καὶ τοὺς φίλους
μετ' αὐτῶν, τότε ἀποβὰς ἀναβαίνει εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν
παρεσκευασμένων, εἴ τις ἅπτοιτο, μὴ ἐπιτρέπειν. ἐν δὲ τῇ 20
βουλῇ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπολογησάμενος ὡς οὐκ ἠσεβήκει,
εἰπὼν δὲ ὡς ἠδίκηται, λεχθέντων δὲ καὶ ἄλλων τοιούτων
καὶ οὐδενὸς ἀντειπόντος διὰ τὸ μὴ ἀνασχέσθαι ἂν τὴν
ἐκκλησίαν, ἀναρρηθεὶς ἁπάντων ἡγεμὼν αὐτοκράτωρ, ὡς
οἷός τε ὢν σῶσαι τὴν προτέραν τῆς πόλεως δύναμιν, πρότερον μὲν τὰ μυστήρια τῶν Ἀθηναίων κατὰ θάλατταν
ἀγόντων διὰ τὸν πόλεμον, κατὰ γῆν ἐποίησεν ἐξαγαγὼν
τοὺς στρατιώτας ἅπαντας· μετὰ δὲ ταῦτα κατελέξατο 21
στρατιάν, ὁπλίτας μὲν πεντακοσίους καὶ χιλίους, ἱππέας δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ναῦς δ' ἑκατόν. καὶ μετὰ τὸν κατάπλουν τετάρτῳ μηνὶ ἀνήχθη ἐπ' Ἄνδρον ἀφεστηκυῖαν τῶν Ἀθηναίων, καὶ μετ' αὐτοῦ Ἀριστοκράτης καὶ Ἀδείμαντος ὁ Λευκολοφίδου συνεπέμφθησαν ᾑρημένοι κατὰ

1 post πρότερον lacunam statuit Brei. 5 ὄντων] μελλόντων Liebhold 6 κινδυνεῦσαι ⟨ἂν⟩ vel κινδυνεύσοι Koch 8 ευθ[υ]ς W εὐθέως codd. 9 αὑτοὺς B 10 κατ' ἴδεν W 11 ἑαυτοῦ CU αυτοῦ rell. W 12 μετὰ τῶν] μετ αυτων W 18 παρασκ. U 18 ἀνασῶσαι vel -σώσασθαι Dobree πρῶτον Ddf. 22 ἱππεῖς codd. [W] 24 τετάρτῳ Clinton τρίτῳ codd. 25 Αδιμαντος W 26 Λευκοροφίδου CFU οἱ ᾑρημένοι C

22 γῆν στρατηγοί. Ἀλκιβιάδης δὲ τὸ στράτευμα ἀπεβίβασε
τῆς Ἀνδρίας [χώρας] εἰς Γαύριον· ἐκβοηθήσαντας δὲ τοὺς
Ἀνδρίους ἐτρέψαντο καὶ κατέκλεισαν εἰς τὴν πόλιν καί
τινας ἀπέκτειναν οὐ πολλούς, καὶ τοὺς Λάκωνας οἳ
23 αὐτόθι ἦσαν. Ἀλκιβιάδης δὲ τροπαῖόν τε ἔστησε, καὶ
μείνας αὐτοῦ ὀλίγας ἡμέρας ἔπλευσεν εἰς Σάμον, κἀκεῖθεν
ὁρμώμενος ἐπολέμει.

V Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πρότερον τούτων οὐ πολλῷ χρόνῳ
Κρατησιππίδᾳ τῆς ναυαρχίας παρεληλυθυίας Λύσανδρον
ἐξέπεμψαν ναύαρχον. ὁ δὲ ἀφικόμενος εἰς Ῥόδον καὶ ναῦς
ἐκεῖθεν λαβών, εἰς Κῶ καὶ Μίλητον ἔπλευσεν, ἐκεῖθεν
δ᾽ εἰς Ἔφεσον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε ναῦς ἔχων ἑβδομήκοντα
μέχρι οὗ Κῦρος εἰς Σάρδεις ἀφίκετο. ἐπεὶ δ᾽ ἧκεν, ἀνέβη
2 πρὸς αὐτὸν σὺν τοῖς ἐκ Λακεδαίμονος πρέσβεσιν. ἐνταῦθα
δὴ κατά τε τοῦ Τισσαφέρνους ἔλεγον ἃ πεποιηκὼς εἴη,
αὐτοῦ τε Κύρου ἐδέοντο ὡς προθυμοτάτου πρὸς τὸν πόλε-
3 μον γενέσθαι. Κῦρος δὲ τόν τε πατέρα ἔφη ταῦτα ἐπεσταλ-
κέναι καὶ αὐτὸς οὐκ ἄλλα ἐγνωκέναι, ἀλλὰ πάντα ποιήσειν·
ἔχων δὲ ἥκειν τάλαντα πεντακόσια· ἢν δὲ ταῦτα ἐπιλίπῃ,
τοῖς ἰδίοις χρήσεσθαι ἔφη, ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ ἔδωκεν· ἢν
δὲ καὶ ταῦτα, καὶ τὸν θρόνον κατακόψειν ἐφ᾽ οὗ ἐκάθητο,
4 ὄντα ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν. οἱ δὲ ταῦτά τε ἐπῄνουν καὶ
ἐκέλευον αὐτὸν τάξαι τῷ ναύτῃ δραχμὴν Ἀττικήν,
διδάσκοντες ὅτι, ἂν οὗτος ὁ μισθὸς γένηται, οἱ τῶν Ἀθη-

---

1 το στρατευμα απεβιβ[α]σε W ἀπεβ. τὸ στρ. codd. 2 Ανδρειας W χώρας del. Cob. ις W (it. 3) Γαύρειον Ddf. coll. Liv. XXXI 45 *Gaurelon* 5 τε om. F 9 Κρατισ. BMP ναυμαχίας BU 11 ἔπλευσαν(?) U[1] 13 μέχρι BP μέχρις rell. [F] 14 ἐκ Λακ.] Λακεδαιμονίοις B 17 ταὐτὰ coni. Marchant ἀπεσταλκέναι F[1] 18 ἄλλα] αλλα W ἄλλ᾽ codd. πάντα om. N 19 ην W ἐὰν codd. (it. 20) επιλιπη W ἐκλίπῃ codd. 21 κατακοψιν W ὦ CU 22 ταυτα τε W ταῦτ᾽ codd. 24 ὅτι B solus

ναίων ναῦται ἀπολείψουσι τὰς ναῦς καὶ μείω χρήματα
ἀναλώσει. ὁ δὲ καλῶς μὲν ἔφη αὐτοὺς λέγειν, οὐ δυνατὸν 5
δ᾽ εἶναι παρ᾽ ἃ βασιλεὺς ἐπέστειλεν αὐτῷ ἄλλα ποιεῖν. εἶναι
δὲ καὶ τὰς συνθήκας οὕτως ἐχούσας, τριάκοντα μνᾶς ἑκάστῃ
νηὶ τοῦ μηνὸς διδόναι, ὁπόσας ἂν βούλωνται τρέφειν Λακε-
δαιμόνιοι. ὁ δὲ Λύσανδρος τότε μὲν ἐσιώπησε· μετὰ δὲ τὸ 6
δεῖπνον, ἐπεὶ αὐτῷ προπιὼν ὁ Κῦρος ἤρετο τί ἂν μάλιστα
χαρίζοιτο ποιῶν, εἶπεν ὅτι Εἰ πρὸς τὸν μισθὸν ἑκάστῳ
ναύτῃ ὀβολὸν προσθείης. ἐκ δὲ τούτου τέτταρες ὀβολοὶ 7
ἦν ὁ μισθός, πρότερον δὲ τριώβολον. καὶ τόν τε προοφει-
λόμενον ἀπέδωκε καὶ ἔτι μηνὸς προέδωκεν, ὥστε τὸ
στράτευμα πολὺ προθυμότερον εἶναι. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι 8
ἀκούοντες [ταῦτα] ἀθύμως μὲν εἶχον, ἔπεμπον δὲ πρὸς τὸν
Κῦρον πρέσβεις διὰ Τισσαφέρνους. ὁ δὲ οὐ προσεδέχετο, 9
δεομένου Τισσαφέρνους καὶ λέγοντος, ἅπερ αὐτὸς ἐποίει
πεισθεὶς ὑπ᾽ Ἀλκιβιάδου, σκοπεῖν ὅπως τῶν Ἑλλήνων
μηδὲ οἵτινες ἰσχυροὶ ὦσιν, ἀλλὰ πάντες ἀσθενεῖς, αὐτοὶ
ἐν αὑτοῖς στασιάζοντες. καὶ ὁ μὲν Λύσανδρος, ἐπεὶ αὐτῷ 10
τὸ ναυτικὸν συνετέτακτο, ἀνελκύσας τὰς ἐν τῇ Ἐφέσῳ
οὔσας ναῦς ἐνενήκοντα ἡσυχίαν ἦγεν, ἐπισκευάζων καὶ
ἀναψύχων αὐτάς. Ἀλκιβιάδης δὲ ἀκούσας Θρασύβουλον 11
ἔξω Ἑλλησπόντου ἥκοντ᾽ ἀποτειχίζειν Φώκαιαν διέπλευσε
πρὸς αὐτόν, καταλιπὼν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον τὸν
αὑτοῦ κυβερνήτην, ἐπιστείλας μὴ ἐπιπλεῖν ἐπὶ τὰς

---

3 *ἐπέστειλλεν* **F**[2] *ἀπέστειλλεν* **F**[1] *ἀπέστειλεν* rell., corr. Steph. *ἄλλα* om. **C** **4** *μναῦς* **U** **7** *εἴρετο* **C** **10** *τριόβ.* **U** *προσοφειλόμενον* codd. [**W**], corr. Leoncl. **11** *προέδωκεν* om. **W** **13** *ταῦτα* om. **W** *μὲν* om **CUV** **14** *Τισσαφερ[ν]ους Ξενοφωντος Ελληνικων α* desinens **W** **15** *ὅπερ* coni. Schn. **17** *μηδὲν* **CU** **18** *ἑαυτοῖς* **V** **19** *συνετετακτο* **CMU** *συντέτακτο* rell. (*-ται* **V**) **20** *ἐννεν.* **CMD**[2] **22** *ἐξ* Schn. *ἥκοντα τειχίζειν* codd., corr. Holwerda; *ἥκοντα περιτ.* Krue. **23** *καταλι+πὼν* **U** **24** *αὐτοῦ* plerique (it. p. 22, 1)

12 *Λυσάνδρου ναῦς. ὁ δὲ Ἀντίοχος τῇ τε αὑτοῦ νηὶ καὶ*
ἄλλῃ ἐκ Νοτίου εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἐφεσίων εἰσπλεύσας
παρ᾽ αὐτὰς τὰς πρῴρας τῶν Λυσάνδρου νεῶν παρέπλει.
13 *ὁ δὲ Λύσανδρος τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγας τῶν νεῶν καθελ-*
κύσας ἐδίωκεν αὐτόν, ἐπεὶ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ Ἀντιόχῳ
ἐβοήθουν πλείοσι ναυσί, τότε δὴ καὶ πάσας συντάξας ἐπέ-
πλει. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ Νοτίου
καθελκύσαντες τὰς λοιπὰς τριήρεις ἀνήχθησαν, ὡς
14 *ἕκαστος ἤνοιξεν. ἐκ τούτου δ᾽ ἐναυμάχησαν οἱ μὲν ἐν*
τάξει, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι διεσπαρμέναις ταῖς ναυσί, μέχρι οὗ
ἔφυγον ἀπολέσαντες πεντεκαίδεκα τριήρεις· τῶν δὲ
ἀνδρῶν οἱ μὲν πλεῖστοι ἐξέφυγον, οἱ δ᾽ ἐζωγρήθησαν.
Λύσανδρος δὲ τάς τε ναῦς ἀναλαβὼν καὶ τροπαῖον στήσας
ἐπὶ τοῦ Νοτίου διέπλευσεν εἰς Ἔφεσον, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι εἰς
15 *Σάμον. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλκιβιάδης ἐλθὼν εἰς Σάμον ἀν-*
ήχθη ταῖς ναυσὶν ἁπάσαις ἐπὶ τὸν λιμένα τῶν Ἐφεσίων,
καὶ πρὸ τοῦ στόματος παρέταξεν, εἴ τις βούλοιτο ναυμα-
χεῖν. ἐπειδὴ δὲ Λύσανδρος οὐκ ἀντανήγαγε διὰ τὸ πολλαῖς
ναυσὶν ἐλαττοῦσθαι, ἀπέπλευσεν εἰς Σάμον. Λακεδαιμόνιοι
16 *δὲ ὀλίγῳ ὕστερον αἱροῦσι Δελφίνιον καὶ Ἠιόνα. οἱ δὲ ἐν*
οἴκῳ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἠγγέλθη ἡ ναυμαχία, χαλεπῶς
εἶχον τῷ Ἀλκιβιάδῃ, οἰόμενοι δι᾽ ἀμέλειάν τε καὶ ἀκρά-
τειαν ἀπολωλεκέναι τὰς ναῦς, καὶ στρατηγοὺς εἵλοντο
ἄλλους δέκα, Κόνωνα, Διομέδοντα, Λέοντα, Περικλέα,
Ἐρασινίδην, Ἀριστοκράτη, Ἀρχέστρατον, Πρωτόμαχον,
17 *Θράσυλλον, Ἀριστογένη. Ἀλκιβιάδης μὲν οὖν πονήρως*

---

3 *τῶν*] *τῶν τοῦ* F 4 *τὸ*] *τὸν* U 6 post *δὴ* lacunam statuit Ha. *καὶ ⟨αὐτὸς⟩* Mor. 9 *ἤνυσεν* Rie. 10 *μέχρι* BP *μέχρις* rell. 15 *ἐλθὼν* om. C 18 *ἐπεὶ δὲ* FV[1] *ἀντανήγετο* V 20 *Ἠιόνα*] *Τέων* Schn. coll. Diod. XIII 76, 4 21 *ἡ* om. B 24 *Λέοντα*] *Λυσίαν* Zeune 25 *Ἀριστοκράτη* D *-κράτην* rell. *Ἀρχισ.*(?) U[1] 26 *Ἀριστογένην* codd.

καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ φερόμενος, λαβὼν τριήρη μίαν ἀπέ-
πλευσεν εἰς Χερρόνησον εἰς τὰ ἑαυτοῦ τείχη. μετὰ δὲ 18
ταῦτα Κόνων ἐκ τῆς Ἄνδρου σὺν αἷς εἶχε ναυσὶν εἴκοσιν
ψηφισαμένων Ἀθηναίων εἰς Σάμον ἔπλευσεν ἐπὶ τὸ
ναυτικόν. ἀντὶ δὲ Κόνωνος εἰς Ἄνδρον ἔπεμψαν Φανοσθένη,
τέτταρας ναῦς ἔχοντα. οὗτος περιτυχὼν δυοῖν τριήροιν 19
Θουρίαιν ἔλαβεν αὐτοῖς ἀνδράσι· καὶ τοὺς μὲν αἰχμαλώτους
ἅπαντας ἔδησαν Ἀθηναῖοι, τὸν δὲ ἄρχοντα αὐτῶν Δωριέα,
ὄντα μὲν Ῥόδιον, πάλαι δὲ φυγάδα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ῥόδου
ὑπὸ Ἀθηναίων κατεψηφισμένων αὐτοῦ θάνατον καὶ τῶν
ἐκείνου συγγενῶν, πολιτεύοντα παρ' αὐτοῖς, ἐλεήσαντες
ἀφεῖσαν οὐδὲ χρήματα πραξάμενοι. Κόνων δ' ἐπεὶ εἰς 20
τὴν Σάμον ἀφίκετο καὶ τὸ ναυτικὸν κατέλαβεν ἀθύμως
ἔχον, συμπληρώσας τριήρεις ἑβδομήκοντα ἀντὶ τῶν
προτέρων, οὐσῶν πλέον ἢ ἑκατόν, καὶ ταύταις ἀναγαγό-
μενος μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, ἄλλοτε ἄλλῃ ἀπο-
βαίνων τῆς τῶν πολεμίων χώρας ἐλῄζετο. καὶ ὁ ἐνιαυτὸς 21
ἔληγεν, ἐν ᾧ Καρχηδόνιοι εἰς Σικελίαν στρατεύσαντες
εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τριήρεσι καὶ πεζῆς στρατιᾶς δώδεκα
μυριάσιν εἷλον Ἀκράγαντα λιμῷ, μάχῃ μὲν ἡττηθέντες,
προσκαθεζόμενοι δὲ ἑπτὰ μῆνας.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, ᾧ ἥ τε σελήνη ἐξέλιπεν ἑσπέρας VI
καὶ ὁ παλαιὸς τῆς Ἀθηνᾶς νεὼς ἐν Ἀθήναις ἐνεπρήσθη,
[Πιτύα μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος δὲ Καλλίου Ἀθήνησιν,]
οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Λυσάνδρῳ παρεληλυθότος ἤδη τοῦ

---

3 ναῦς U εἴκοσι CDPUV 5 Φανοσθένην B 6 περιελθὼν CDFU περιπεσὼν LV 8 αὐτῶν] τὸν F 9 Ἀθηνῶν καὶ del. Ddf. 12 ἀφῆσαν BP ἀφῆκαν V 14 πληρώσας U 15 ἀναγόμενος codd., corr. Hert. 17 ἐληίζετο codd. καὶ . . . μῆνας (21) (ante ἑπτὰ M) del. Unger 20 Ἀκράαντα U 22 ᾧ om. F 24 Πιτύα (Πίτυος V Πίτιος rell., corr. Ddf.) . . . Ἀθήνησιν (-νηις M) del. Ddf.

χρόνου [καὶ τῷ πολέμῳ τεττάρων καὶ εἴκοσιν ἐτῶν]
2 ἔπεμψαν ἐπὶ τὰς ναῦς Καλλικρατίδαν. ὅτε δὲ παρεδί-
δου ὁ Λύσανδρος τὰς ναῦς, ἔλεγε τῷ Καλλικρατίδᾳ ὅτι
θαλαττοκράτωρ τε παραδιδοίη καὶ ναυμαχίᾳ νενικηκώς.
ὁ δὲ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐξ Ἐφέσου ἐν ἀριστερᾷ Σάμου
παραπλεύσαντα, οὗ ἦσαν αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες, ἐν Μιλήτῳ
τὰς ναῦς παραδοῦναι, καὶ ὁμολογήσειν θαλαττοκρατεῖν.
3 οὐ φαμένου δὲ τοῦ Λυσάνδρου πολυπραγμονεῖν ἄλλου
ἄρχοντος, αὐτὸς ὁ Καλλικρατίδας πρὸς αἷς παρὰ Λυσάν-
δρου ἔλαβε ναυσὶ προσεπλήρωσεν ἐκ Χίου καὶ Ῥόδου
καὶ ἄλλοθεν ἀπὸ τῶν συμμάχων πεντήκοντα ναῦς. ταύτας
δὲ πάσας ἀθροίσας, οὔσας τετταράκοντα καὶ ἑκατόν,
4 παρεσκευάζετο ὡς ἀπαντησόμενος τοῖς πολεμίοις. κατα-
μαθὼν δ' ὑπὸ τῶν Λυσάνδρου φίλων καταστασιαζόμενος,
οὐ μόνον ἀπροθύμως ὑπηρετούντων, ἀλλὰ καὶ διαθροούν-
των ἐν ταῖς πόλεσιν ὅτι Λακεδαιμόνιοι μέγιστα παρα-
πίπτοιεν ἐν τῷ ⟨ἀεὶ⟩ διαλλάττειν τοὺς ναυάρχους, πολ-
λάκις ἀνεπιτηδείων γιγνομένων καὶ ἄρτι ξυνιέντων τὰ
ναυτικὰ καὶ ἀνθρώποις ὡς χρηστέον οὐ γιγνωσκόντων
[ἀπείρους θαλάττης πέμποντες καὶ ἀγνῶτας τοῖς ἐκεῖ,
κινδυνεύοιέν τι παθεῖν διὰ τοῦτο], ἐκ τούτου δὲ ὁ Καλλι-
κρατίδας συγκαλέσας τοὺς Λακεδαιμονίων ἐκεῖ παρόντας
ἔλεγεν αὐτοῖς τοιάδε.

---

1 καὶ . . . ἐτῶν del. Ddf. 4 ναυμαχίαν coni. Marchant νενικώς U 6 οὗ . . . νῆες del. Cob. 7 τὰς ναῦς παραδοῦναι B[1] παραδοῦναι τὰς ναῦς B: (1) rell. 17 ἀεὶ add. Cob. διαλάττειν BCF 18 ἀντ' ἐπιτηδείων Jacobs γενομένων D γιν. rell. ἄριστα Liebhold ξυνέντων V 19 οὐ] εὖ Cob. γιν. codd. 20 ἀπείρους (καὶ ἀ. F^2M^2) . . . τοῦτο (21) del. Em. Mue. 21 ⟨καὶ⟩ κινδυνεύοιέν (-σειέν B) Weiske διὰ τοῦτο del. Simon δὴ marg. Leoncl. 23 ἔλεγεν ⟨ἐν⟩ Ddf.

Ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ οἴκοι μένειν, καὶ εἴτε Λύσανδρος εἴτε 5
ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι,
οὐ κωλύω τὸ κατ᾽ ἐμέ· ἐγὼ δ᾽ ὑπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς
ναῦς πεμφθεὶς οὐκ ἔχω τί ἄλλο ποιῶ ἢ τὰ κελευόμενα
ὡς ἂν δύνωμαι κράτιστα. ὑμεῖς δὲ πρὸς ἃ ἐγώ τε φιλο-
τιμοῦμαι καὶ ἡ πόλις ἡμῶν αἰτιάζεται (ἴστε γὰρ αὐτὰ
ὥσπερ καὶ ἐγώ), συμβουλεύετε τὰ ἄριστα ὑμῖν δοκοῦντα
εἶναι περὶ τοῦ ἐμὲ ἐνθάδε μένειν ἢ οἴκαδε ἀποπλεῖν
ἐροῦντα τὰ καθεστῶτα ἐνθάδε.

Οὐδενὸς δὲ τολμήσαντος ἄλλο τι εἰπεῖν ἢ τοῖς οἴκοι 6
πείθεσθαι ποιεῖν τε ἐφ᾽ ἃ ἥκει, ἐλθὼν παρὰ Κῦρον ᾔτει
μισθὸν τοῖς ναύταις· ὁ δὲ αὐτῷ εἶπε δύο ἡμέρας ἐπισχεῖν.
Καλλικρατίδας δὲ ἀχθεσθεὶς τῇ ἀναβολῇ καὶ ταῖς ἐπὶ 7
τὰς θύρας φοιτήσεσιν ὀργισθεὶς καὶ εἰπὼν ἀθλιωτάτους
εἶναι τοὺς Ἕλληνας, ὅτι βαρβάρους κολακεύουσιν ἕνεκα
ἀργυρίου, φάσκων τε, ἢν σωθῇ οἴκαδε, κατά γε τὸ αὑτοῦ
δυνατὸν διαλλάξειν Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους, ἀπέ-
πλευσεν εἰς Μίλητον· κἀκεῖθεν πέμψας τριήρεις εἰς Λακε- 8
δαίμονα ἐπὶ χρήματα, ἐκκλησίαν ἁθροίσας τῶν Μιλησίων
τάδε εἶπεν.

Ἐμοὶ μέν, ὦ Μιλήσιοι, ἀνάγκη τοῖς οἴκοι ἄρχουσι
πείθεσθαι· ὑμᾶς δὲ ἐγὼ ἀξιῶ προθυμοτάτους εἶναι εἰς
τὸν πόλεμον διὰ τὸ οἰκοῦντας ἐν βαρβάροις πλεῖστα
κακὰ ἤδη ὑπ᾽ αὐτῶν πεπονθέναι. δεῖ δ᾽ ὑμᾶς ἐξηγεῖσθαι 9
τοῖς ἄλλοις συμμάχοις ὅπως ἂν τάχιστά τε καὶ μάλιστα

---

1 *μὲν* H Dindorfii, om. rell. 3 *τὰ* codd., corr. Hert. *δ᾽*] *τὲ* M *ἐπὶ*] *ὑπὸ* F[1] 4 *ποιεῖν* V 5 *τε* om. F 6 *ταῦτα* U 7 *συμβουλεύετε* m. rec. M *συμβουλεύω* codd. *δοκ. ἡμῖν* F[1] *δοκ. ὑ.* F[2] 9 *ἐροῦντα* BM[2] *ἐροῦντας* rell. 10 *τολμήματος* B 11 *ἧκοι* V[1] 14 *τὰς θύρας* CDFUV *ταῖς θύραις* MP *ταῖς θήραις* B 16 *γε*] *τε* C *αὑτοῦ* B *αὑτῷ* rell. 17 *διαλλάξαι* CU 22 *ἡμὰς* C[1]

βλάπτωμεν τοὺς πολεμίους, ἕως ἂν οἱ ἐκ Λακεδαίμονος
10 ἥκωσιν, οὓς ἐγὼ ἔπεμψα χρήματα ἄξοντας, ἐπεὶ τὰ
ἐνθάδε ὑπάρχοντα Λύσανδρος Κύρῳ ἀποδοὺς ὡς περιττὰ
ὄντα οἴχεται· Κῦρος δὲ ἐλθόντος ἐμοῦ ἐπ' αὐτὸν ἀεὶ
ἀνεβάλλετό μοι διαλεχθῆναι, ἐγὼ δ' ἐπὶ τὰς ἐκείνου
11 θύρας φοιτᾶν οὐκ ἐδυνάμην ἐμαυτὸν πεῖσαι. ὑπισχνοῦμαι
δ' ὑμῖν ἀντὶ τῶν συμβάντων ἡμῖν ἀγαθῶν ἐν τῷ χρόνῳ
ᾧ ἂν ἐκεῖνα προσδεχώμεθα χάριν ἀξίαν ἀποδώσειν.
ἀλλὰ σὺν τοῖς θεοῖς δείξωμεν τοῖς βαρβάροις ὅτι καὶ ἄνευ
τοῦ ἐκείνους θαυμάζειν δυνάμεθα τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι.

12 Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἶπεν, ἀνιστάμενοι πολλοὶ καὶ μάλιστα
οἱ αἰτιαζόμενοι ἀντιοῦσθαι δεδιότες εἰσηγοῦντο πόρον
χρημάτων καὶ αὐτοὶ ἐπαγγελλόμενοι ἰδίᾳ. λαβὼν δὲ ταῦτα
ἐκεῖνος καὶ ἐκ Χίου πενταδραχμίαν ἑκάστῳ τῶν ναυτῶν
ἐφοδιασάμενος ἔπλευσε τῆς Λέσβου ἐπὶ Μήθυμναν
13 πολεμίαν οὖσαν. οὐ βουλομένων δὲ τῶν Μηθυμναίων
προσχωρεῖν, ἅτ' ἐμφρούρων ὄντων Ἀθηναίων καὶ τῶν
τὰ πράγματα ἐχόντων ἀττικιζόντων, προσβαλὼν αἱρεῖ
14 τὴν πόλιν κατὰ κράτος. τὰ μὲν οὖν χρήματα πάντα
διήρπασαν οἱ στρατιῶται, τὰ δὲ ἀνδράποδα πάντα
συνήθροισεν ὁ Καλλικρατίδας εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ κελευόντων τῶν συμμάχων ἀποδόσθαι καὶ τοὺς Μηθυμναίους
οὐκ ἔφη ἑαυτοῦ γε ἄρχοντος οὐδέν' ἂν Ἑλλήνων εἰς τὸ

---

1 an βλάπτοιμεν? ἐκ om. B 4 αὐτοὺς B an αὐτὰ? 6 οὐκέτ' Ha. ἠδυνάμην codd. 7 ἡμῖν B ὑμῖν rell. 9 δείξομεν V 13 ἀντιοῦσθαι B ἐναντ. rell. 15 πεντεδραχμίαν Cob., sed cf. Hell. Oxyrh. II 4 πενταναῖαν 18 ἅτ' Cob. ἀλλ' codd. ἐμφρουρούντων Cob. 19 προβαλὼν F[1] 20 πάντα om. Paris. nescio quis 21 διήρπασαν B διήρπαζον rell. πάντα om. V 24 αὐτοῦ C οὐδέν' ἂν Na. οὐδένα codd. εἰς . . δυνατὸν (p. 27, 1) del. Kruse

κείνου δυνατὸν ἀνδραποδισθῆναι. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοὺς 15
μὲν ἐλευθέρους ἀφῆκε, τοὺς δὲ τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς
καὶ τὰ ἀνδράποδα τὰ δοῦλα πάντα ἀπέδοτο· Κόνωνι δὲ
εἶπεν ὅτι παύσει αὐτὸν μοιχῶντα τὴν θάλατταν. κατιδὼν
δὲ αὐτὸν ἀναγόμενον ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐδίωκεν ὑποτεμνό-
μενος τὸν εἰς Σάμον πλοῦν, ὅπως μὴ ἐκεῖσε φύγοι. Κόνων 16
δ' ἔφευγε ταῖς ναυσὶν εὖ πλεούσαις διὰ τὸ ἐκ πολλῶν
πληρωμάτων εἰς ὀλίγας ἐκλελέχθαι τοὺς ἀρίστους ἐρέτας,
καὶ καταφεύγει εἰς Μυτιλήνην τῆς Λέσβου καὶ σὺν αὐτῷ
τῶν δέκα στρατηγῶν †Λέων καὶ Ἐρασινίδης. Καλλικρα-
τίδας δὲ συνεισέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα, διώκων ναυσὶν
ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα. Κόνων δὲ ὡς ἔφθη ὑπὸ τῶν 17
πολεμίων κατακωλυθείς, ἠναγκάσθη ναυμαχῆσαι πρὸς
τῷ λιμένι, καὶ ἀπώλεσε ναῦς τριάκοντα· οἱ δὲ ἄνδρες
εἰς τὴν γῆν ἀπέφυγον· τὰς δὲ λοιπὰς τῶν νεῶν, τετ-
ταράκοντα οὔσας, ὑπὸ τῷ τείχει ἀνείλκυσε. Καλλι- 18
κρατίδας δὲ ἐν τῷ λιμένι ὁρμισάμενος ἐπολιόρκει ἐν-
ταῦθα, τὸν ἔκπλουν ἔχων. καὶ κατὰ γῆν μεταπεμψάμενος
τοὺς Μηθυμναίους πανδημεὶ καὶ ἐκ τῆς Χίου τὸ στρά-
τευμα διεβίβασε· χρήματά τε παρὰ Κύρου αὐτῷ ἦλθεν.
ὁ δὲ Κόνων ἐπεὶ ἐπολιορκεῖτο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ 19
θάλατταν, καὶ σίτων οὐδαμόθεν ἦν εὐπορῆσαι, οἱ δὲ
ἄνθρωποι πολλοὶ ἐν τῇ πόλει ἦσαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ
ἐβοήθουν διὰ τὸ μὴ πυνθάνεσθαι ταῦτα, καθελκύσας τῶν
νεῶν τὰς ἄριστα πλεούσας δύο ἐπλήρωσε πρὸ ἡμέρας,

---

1 *κείνου* **BMP** *'κείνου* **CDFV** *ἐκείνου* **U** *ἀνδραποσθῆναι* **B** 3 *Κόνωνα* ... [*αὐτὸν*] (4) Cob. 6 *ὅπως* .. *φύγοι* (**BU**; *φύγῃ* rell.) del. Cob. 7 *ἔφυγε* **M** 8 *ὀλίγους* **U** *ἀρίστας ἐρέτρας* **B** 9 *Μιτυλ.* codd. (it. infra) 10 *Λέων* (etiam schol. Aristid. Panath. 162, 19) Moro suspectum coll. c. 7, 1 11 *δὲ* om. **U** 12 *τετταράκοντα* Cob. 13 *πολιτῶν* codd., corr. Fr. Portus 15 *εἰς*] *πρὸς* **U** 18 *τὴν γῆν* **F** 20 *δὲ* **U** *παρὰ*] *ὑπὸ* **D** 22 *σῖτον* **BDP** *σίτου* **V**[c]

ἐξ ἁπασῶν τῶν νεῶν τοὺς ἀρίστους ἐρέτας ἐκλέξας καὶ
τοὺς ἐπιβάτας εἰς κοίλην ναῦν μεταβιβάσας καὶ τὰ παραρύ-
20 ματα παραβαλών. τὴν μὲν οὖν ἡμέραν οὕτως ἀνεῖχον, εἰς
δὲ τὴν ἑσπέραν, ἐπεὶ σκότος εἴη, ἐξεβίβαζεν, ὡς μὴ
καταδήλους εἶναι τοῖς πολεμίοις ταῦτα ποιοῦντας.
πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ εἰσθέμενοι σῖτα μέτρια, ἐπειδὴ ἤδη
μέσον ἡμέρας ἦν καὶ οἱ ἐφορμοῦντες ὀλιγώρως εἶχον καὶ
ἔνιοι ἀνεπαύοντο, ἐξέπλευσαν ἔξω τοῦ λιμένος, καὶ ἡ μὲν
21 ἐπὶ Ἑλλησπόντου ὥρμησεν, ἡ δὲ εἰς τὸ πέλαγος. τῶν δ᾽
ἐφορμούντων ὡς ἕκαστοι ἤνοιγον, τάς τε ἀγκύρας ἀποκόπ-
τοντες καὶ ἐγειρόμενοι ἐβοήθουν τεταραγμένοι, τυχόντες
ἐν τῇ γῇ ἀριστοποιούμενοι· εἰσβάντες δὲ ἐδίωκον τὴν εἰς
τὸ πέλαγος ἀφορμήσασαν, καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ δύνοντι κατέ-
λαβον, καὶ κρατήσαντες μάχῃ, ἀναδησάμενοι ἀπῆγον εἰς
22 τὸ στρατόπεδον αὐτοῖς ἀνδράσιν. ἡ δ᾽ ἐπὶ τοῦ Ἑλλη-
σπόντου φυγοῦσα ναῦς διέφυγε, καὶ ἀφικομένη εἰς τὰς
Ἀθήνας ἐξαγγέλλει τὴν πολιορκίαν. Διομέδων δὲ βοηθῶν
Κόνωνι πολιορκουμένῳ δώδεκα ναυσὶν ὡρμίσατο εἰς
23 τὸν εὔριπον τὸν τῶν Μυτιληναίων. ὁ δὲ Καλλικρατίδας
ἐπιπλεύσας αὐτῷ ἐξαίφνης δέκα μὲν τῶν νεῶν ἔλαβε,
24 Διομέδων δ᾽ ἔφυγε τῇ τε αὑτοῦ καὶ ἄλλῃ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
τὰ γεγενημένα καὶ τὴν πολιορκίαν ἐπεὶ ἤκουσαν, ἐψηφί-
σαντο βοηθεῖν ναυσὶν ἑκατὸν καὶ δέκα, εἰσβιβάζοντες τοὺς
ἐν τῇ ἡλικίᾳ ὄντας ἅπαντας καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους
καὶ πληρώσαντες τὰς δέκα καὶ ἑκατὸν ἐν τριάκοντα

---

2 κοιλὴν B παραρύματα BP παραρρ. rell. 3 παραλαβών codd., corr. Steph. 6 τῇ πέμπτῃ CFU 8 ἐξέπλευσεν codd. 9 Ἑλλησποντον CFUV 10 ἤνηγον U ἤνυτον Rie. τε ⟨γὰρ⟩ Brei. ἐγγυτέρας U 11 ἀγειρόμενοι Hoffmann ἐπειγόμενοι Goe. ἐνειρόμενοι Madv. 13 ἐφορμήσασαν codd., corr. Ddf. δύναντι BMPV 17 ἐξαγγέλει BU 19 alt. τὸν B solus 23 εἰσ-βιάζοντες BP 25 τὰς Parisinus A, om. rell.

ἡμέραις ἀπῆραν. εἰσέβησαν δὲ καὶ τῶν ἱππέων πολλοί.
μετὰ ταῦτα ἀνήχθησαν εἰς Σάμον, κἀκεῖθεν Σαμίας ναῦς 25
ἔλαβον δέκα· ἤθροισαν δὲ καὶ ἄλλας πλείους ἢ τριάκοντα
παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων, εἰσβαίνειν ἀναγκάσαντες
ἅπαντας, ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τινες αὐτοῖς ἔτυχον ἔξω οὖσαι.
ἐγένοντο δὲ αἱ πᾶσαι πλείους ἢ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν.
ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἀκούων τὴν βοήθειαν ἤδη ἐν Σάμῳ 26
οὖσαν, αὐτοῦ μὲν κατέλιπε πεντήκοντα ναῦς καὶ ἄρχοντα
Ἐτεόνικον, ταῖς δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀναχθεὶς ἐδειπνοποι-
εῖτο τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ [ἀντίον τῆς Μυτι-
λήνης]. τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔτυχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δειπνο- 27
ποιούμενοι ἐν ταῖς Ἀργιννούσαις. αὗται δ' εἰσὶν [ἀντίον
τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ] ἀντίον τῆς Μυτιλήνης.
τῆς δὲ νυκτὸς ἰδὼν τὰ πυρά, καί τινων αὐτῷ ἐξαγ- 28
γειλάντων ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶεν, ἀνήγετο περὶ μέσας
νύκτας, ὡς ἐξαπιναίως προσπέσοι· ὕδωρ δ' ἐπιγενόμενον
πολὺ καὶ βρονταὶ διεκώλυσαν τὴν ἀναγωγήν. ἐπεὶ δὲ
ἀνέσχεν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἔπλει ἐπὶ τὰς Ἀργιννούσας. οἱ δ' 29
Ἀθηναῖοι ἀντανήγοντο εἰς τὸ πέλαγος τῷ εὐωνύμῳ,
παρατεταγμένοι ὧδε. Ἀριστοκράτης μὲν τὸ εὐώνυμον
ἔχων ἡγεῖτο πεντεκαίδεκα ναυσί, μετὰ δὲ ταῦτα Διομέδων
ἑτέραις πεντεκαίδεκα· ἐπετέτακτο δὲ Ἀριστοκράτει μὲν
Περικλῆς, Διομέδοντι δὲ Ἐρασινίδης· παρὰ δὲ Διομέδοντα
οἱ Σάμιοι δέκα ναυσὶν ἐπὶ μιᾶς τεταγμένοι· ἐστρατήγει
δὲ αὐτῶν Σάμιος ὀνόματι Ἱππεύς· ἐχόμεναι δὲ ⟨αἱ⟩ τῶν

---

5 *ἅπαντες* U 6 *αἱ πᾶσαι*] *ἅπασαι* B 9 *εἴκοσιν* F 10 *Μελέα* B seclusa del. Krue. 11 § 27 om. V 12 *Ἀργινούσαις* codd. (it. infra) *ἀντίον* (*ἐναντίον* CUV) . . . *Μιτυλήνης* (13) exp. M², seclusa del. Krue. 14 *αὐτῶν* U 15 *οἱ* om. CFU 19 *τῷ εὐδίῳ ἀνέμῳ* Liebhold 20 *εὐώνυχον* U 21 *ταύτας* Pluyg. 22 *ἐπιτέτακτο* F 25 [*ὄνομά τι*] Ddf. *αἱ* add. Steph.

ταξιάρχων δέκα, καὶ αὐταὶ ἐπὶ μιᾶς· ἐπὶ δὲ ταύταις αἱ
τῶν ναυάρχων τρεῖς, καὶ εἴ τινες ἄλλαι ἦσαν συμμαχίδες.
30 τὸ δὲ δεξιὸν κέρας Πρωτόμαχος εἶχε πεντεκαίδεκα ναυσί·
παρὰ δ' αὐτὸν Θράσυλλος ἑτέραις πεντεκαίδεκα· ἐπετέ-
τακτο δὲ Πρωτομάχῳ μὲν Λυσίας, ἔχων τὰς ἴσας ναῦς,
31 Θρασύλλῳ δ' Ἀριστογένης. οὕτω δ' ἐτάχθησαν, ἵνα μὴ
διέκπλουν διδοῖεν· χεῖρον γὰρ ἔπλεον. αἱ δὲ τῶν Λακε-
δαιμονίων ἀντιτεταγμέναι ἦσαν ἅπασαι ἐπὶ μιᾶς ὡς πρὸς
διέκπλουν καὶ περίπλουν παρεσκευασμέναι, διὰ τὸ βέλτιον
32 πλεῖν. εἶχε δὲ τὸ δεξιὸν κέρας Καλλικρατίδας. Ἕρμων δὲ
Μεγαρεὺς ὁ τῷ Καλλικρατίδᾳ κυβερνῶν εἶπε πρὸς αὐτὸν
ὅτι εἴη καλῶς ἔχον ἀποπλεῦσαι· αἱ γὰρ τριήρεις τῶν
Ἀθηναίων πολλῷ πλέονες ἦσαν. Καλλικρατίδας δὲ εἶπεν
ὅτι ἡ Σπάρτη οὐδὲν [μὴ] κάκιον οἰκεῖται αὐτοῦ ἀποθα-
33 νόντος, φεύγειν δὲ αἰσχρὸν [ἔφη] εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα
ἐναυμάχησαν χρόνον πολύν, πρῶτον μὲν ἀθρόαι, ἔπειτα
δὲ διεσκεδασμέναι. ἐπεὶ δὲ Καλλικρατίδας τε ἐμβαλούσης
τῆς νεὼς ἀποπεσὼν εἰς τὴν θάλατταν ἠφανίσθη Πρωτό-
μαχός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῷ δεξιῷ τὸ εὐώνυμον ἐνίκησαν,
ἐντεῦθεν φυγὴ τῶν Πελοποννησίων ἐγένετο εἰς Χίον
πλείστων, ⟨τινῶν⟩ δὲ καὶ εἰς Φώκαιαν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
34 πάλιν εἰς τὰς Ἀργινούσας κατέπλευσαν. ἀπώλοντο δὲ
τῶν μὲν Ἀθηναίων νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν
ἐκτὸς ὀλίγων τῶν πρὸς τὴν γῆν προσενεχθέντων, τῶν
δὲ Πελοποννησίων Λακωνικαὶ μὲν ἐννέα, ⟨τῶν⟩ πασῶν

---

1 *ταξιαρχῶν* BP *αὗται* D *μιᾶς* Parisinus A *μίᾳ* B *μιᾶ(ι)* rell. *ταύτας* U 7 *διέκπλου* CF(?)U 10 *Ἕρμων* BC 13 *εἴησαν* Cob. 14 *οὐδὲ* U *μὴ* om. CU *οἰκιεῖται* Parisinus A *οἰκήσεται* Schn. *οἰκῆται* Herm. Sauppe 15 *ἔφη* (del. Ddf.) ante *εἶναι* B, post *εἶναι* rell. 17 *ἐμβαλλούσης* C 19 *τε* om. U 21 *πλείστη* Madv., *τινῶν* addito 24 an *ὀλίγων τινῶν*? 25 *τῶν* add. Cob.

*οὐσῶν δέκα, τῶν δ' ἄλλων συμμάχων πλείους ἢ ἑξήκοντα.
ἔδοξε δὲ καὶ τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς ἑπτὰ μὲν* 35
*καὶ τετταράκοντα ναυσὶ Θηραμένη τε καὶ Θρασύβουλον
τριηράρχους ὄντας καὶ τῶν ταξιάρχων τινὰς πλεῖν ἐπὶ τὰς
καταδεδυκυίας ναῦς καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῶν ἀνθρώπους, ταῖς
δὲ ἄλλαις ἐπὶ τὰς μετ' Ἐτεονίκου τῇ Μυτιλήνῃ ἐφορ-
μούσας. ταῦτα δὲ βουλομένους ποιεῖν ἄνεμος καὶ χειμὼν
διεκώλυσεν [αὐτοὺς] μέγας γενόμενος· τροπαῖον δὲ
στήσαντες αὐτοῦ ηὐλίζοντο. τῷ δ' Ἐτεονίκῳ ὁ ὑπηρε-* 36
*τικὸς κέλης πάντα ἐξήγγειλε τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν. ὁ
δὲ αὐτὸν πάλιν ἐξέπεμψεν εἰπὼν τοῖς ἐνοῦσι σιωπῇ
ἐκπλεῖν καὶ μηδενὶ διαλέγεσθαι, παραχρῆμα δὲ αὖθις
πλεῖν εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον ἐστεφανωμένους καὶ
βοῶντας ὅτι Καλλικρατίδας νενίκηκε ναυμαχῶν καὶ ὅτι
αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες ἀπολώλασιν ἅπασαι. καὶ οἱ μὲν* 37
*τοῦτ' ἐποίουν· αὐτὸς δ', ἐπειδὴ ἐκεῖνοι κατέπλεον,
ἔθυε τὰ εὐαγγέλια, καὶ τοῖς στρατιώταις παρήγγειλε
δειπνοποιεῖσθαι, καὶ τοῖς ἐμπόροις τὰ χρήματα σιωπῇ
ἐνθεμένους εἰς τὰ πλοῖα ἀποπλεῖν εἰς Χίον (ἦν δὲ τὸ
πνεῦμα οὔριον) καὶ τὰς τριήρεις τὴν ταχίστην. αὐτὸς δὲ* 38
*τὸ πεζὸν ἀπῆγεν εἰς τὴν Μήθυμναν, τὸ στρατόπεδον
ἐμπρήσας. Κόνων δὲ καθελκύσας τὰς ναῦς, ἐπεὶ οἵ τε
πολέμιοι ἀπεδεδράκεσαν καὶ ὁ ἄνεμος εὐδιαίτερος ἦν,
ἀπαντήσας τοῖς Ἀθηναίοις ἤδη ἀνηγμένοις ἐκ τῶν Ἀργιν-
νουσῶν ἔφρασε τὰ περὶ τοῦ Ἐτεονίκου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι*

---

2 *καὶ* del. Schn. *ἑπτὰ* **D** *ξξ* rell. 3 *Θηραμένην* codd. 8 *αὐτοὺς* (del. Pluyg.) ante *διεκώλυσε* **CU** 10 *κέλας* **C** *μέλης* **B** 11 *σιωπὴν* **U** 13 *ἑαυτοῦ* **B**[1], nescio an melius 14 alt. *ὅτι* del. Cob. 16 *ταῦτ'* **CFU** 17 *τὰ*] *τ'* Cob. 20 post *ταχίστην* *ἀπήγαγε* Perizonianus 28, *συνέβαινε πλεῖν* **C** (marg.) **U** 22 *οἵ τε οἱ* **P** 23 *ἀποδεδρ.* **DMVF**[2] *εὐδιαίρετος* **CFU** 25 *τοῦ* om. **CU**

κατέπλευσαν εἰς τὴν Μυτιλήνην, ἐκεῖθεν δ' ἐπανήχθησαν εἰς τὴν Χίον, καὶ οὐδὲν διαπραξάμενοι ἀπέπλευσαν ἐπὶ Σάμου.

VII *Οἱ δ' ἐν οἴκῳ τούτους μὲν τοὺς στρατηγοὺς ἔπαυσαν πλὴν Κόνωνος· πρὸς δὲ τούτῳ εἵλοντο Ἀδείμαντον καὶ τρίτον Φιλοκλέα. τῶν δὲ ναυμαχησάντων στρατηγῶν Πρωτόμαχος μὲν καὶ Ἀριστογένης οὐκ ἀπῆλθον εἰς*
2 *Ἀθήνας, τῶν δὲ ἓξ καταπλευσάντων, Περικλέους καὶ Διομέδοντος καὶ Λυσίου καὶ Ἀριστοκράτους καὶ Θρασύλλου καὶ Ἐρασινίδου, Ἀρχέδημος ὁ τοῦ δήμου τότε προεστηκὼς ἐν Ἀθήναις καὶ τῆς διωβελίας ἐπιμελόμενος Ἐρασινίδῃ ἐπιβολὴν ἐπιβαλὼν κατηγόρει ἐν δικαστηρίῳ, φάσκων ἐξ Ἑλλησπόντου αὐτὸν ἔχειν χρήματα ὄντα τοῦ δήμου· κατηγόρει δὲ καὶ περὶ τῆς στρατηγίας. καὶ ἔδοξε*
3 *τῷ δικαστηρίῳ δῆσαι τὸν Ἐρασινίδην. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν τῇ βουλῇ διηγοῦντο οἱ στρατηγοὶ περί τε τῆς ναυμαχίας καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ χειμῶνος· Τιμοκράτους δ' εἰπόντος ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους χρὴ δεθέντας εἰς τὸν δῆμον*
4 *παραδοθῆναι, ἡ βουλὴ ἔδησε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκλησία ἐγένετο, ἐν ᾗ τῶν στρατηγῶν κατηγόρουν ἄλλοι τε καὶ Θηραμένης μάλιστα, δικαίους εἶναι λόγον ὑποσχεῖν διότι οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ναυαγούς. ὅτι μὲν γὰρ οὐδενὸς ἄλλου καθήπτοντο, ἐπιστολὴν ἐπεδείκνυε μαρτύριον ἣν ἔπεμψαν οἱ στρατηγοὶ εἰς τὴν βουλὴν καὶ εἰς τὸν δῆμον, ἄλλο*
5 *οὐδὲν αἰτιώμενοι ἢ τὸν χειμῶνα. μετὰ ταῦτα δὲ οἱ στρατηγοὶ βραχέως ἕκαστος ἀπελογήσατο (οὐ γὰρ*

---

3 *Σάμον* **BCU** 4 *οἱ δ' ἐν*] *οὐδὲν* **B** 10 *ὁ τοῦ δήμου* **B** solus 11 *διωβελίας* Ddf. *διωκελίας* **BMPUV** *διωκελείας* **CF** *δεκελείας* **D** *ἐπιμελούμενος* **CU** 12 *-νίδι* **CFU** *ἐπιβουλὴν* **CFUV**[c] 14 *δὲ* om. **M** 15 *τὸν* om. **B** 21 *ὑποσχεῖν τοὺς στρατηγοὺς* **B** 22 *ἀνήγοντο* **U** 23 *ἐπεδείκνυ* **CFU** *ἣν* Steph. *καὶ* codd. 25 *δὲ ταῦτα* **CFUV** 26 *βραχέος* **CF** *βραχέα* **DU**

*προυτέθη σφίσι λόγος κατὰ τὸν νόμον) καὶ τὰ πεπραγμένα
διηγοῦντο, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν, τὴν
δὲ ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαιεν τῶν τριηράρχων
ἀνδράσιν ἱκανοῖς καὶ ἐστρατηγηκόσιν ἤδη, Θηραμένει
καὶ Θρασυβούλῳ καὶ ἄλλοις τοιούτοις· καὶ εἴπερ γέ* 6
*τινας δέοι, περὶ τῆς ἀναιρέσεως οὐδένα ἄλλον ἔχειν
αὐτοὺς αἰτιάσασθαι ἢ τούτους οἷς προσετάχθη. καὶ οὐχ
ὅτι γε κατηγοροῦσιν ἡμῶν, ἔφασαν, ψευσόμεθα φάσκον-
τες αὐτοὺς αἰτίους εἶναι, ἀλλὰ τὸ μέγεθος τοῦ χειμῶνος
εἶναι τὸ κωλῦσαν τὴν ἀναίρεσιν. τούτων δὲ μάρτυρας* 7
*παρείχοντο τοὺς κυβερνήτας καὶ ἄλλους τῶν συμπλεόν-
των πολλούς. τοιαῦτα λέγοντες ἔπειθον τὸν δῆμον·
ἐβούλοντο δὲ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐγγυᾶσθαι ἀνιστάμενοι·
ἔδοξε δὲ ἀναβαλέσθαι εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν (τότε γὰρ
ὀψὲ ἦν καὶ τὰς χεῖρας οὐκ ἂν καθεώρων), τὴν δὲ βουλὴν
προβουλεύσασαν εἰσενεγκεῖν ὅτῳ τρόπῳ οἱ ἄνδρες κρί-
νοιντο. μετὰ δὲ ταῦτα ἐγίγνετο Ἀπατούρια, ἐν οἷς οἵ τε* 8
*φράτερες καὶ οἱ συγγενεῖς σύνεισι σφίσιν αὐτοῖς. οἱ οὖν
περὶ τὸν Θηραμένη παρεσκεύασαν ἀνθρώπους μέλανα
ἱμάτια ἔχοντας καὶ ἐν χρῷ κεκαρμένους πολλοὺς ἐν ταύτῃ
τῇ ἑορτῇ, ἵνα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἥκοιεν, ὡς δὴ συγ-
γενεῖς ὄντες τῶν ἀπολωλότων, καὶ Καλλίξεινον ἔπεισαν
ἐν τῇ βουλῇ κατηγορεῖν τῶν στρατηγῶν. ἐντεῦθεν ἐκ-* 9
*κλησίαν ἐποίουν, εἰς ἣν ἡ βουλὴ εἰσήνεγκε τὴν ἑαυτῆς
γνώμην Καλλιξείνου εἰπόντος τήνδε· Ἐπειδὴ τῶν τε
κατηγορούντων κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ ἐκείνων ἀπο-*

---

3 *τριηραρχῶν* **BP** 4 *ἐστραγηκόσιν* **U** 7 *αὐτοὺς* del. Cob. *τούτοις* **CF^{1}U** 12 *τοιαῦτα δὲ* **U** 13 *ἠβούλοντο* **C** 17 *ἐγίν.* **C** 18 *φράτερες* Ddf. *πατέρες* codd. 19 *Θηραμένην* **CUV** 21 *ἵνα . . ἐκκλ.* om. **U** *οὐ συγγενεῖς* **C** 22 *Καλλίξεινον* **BMP**, cf. Athen. p. 218a *Καλλίξενον* **CDFU** 24 *ἑαυτοῦ* **F** 25 *-ξένου* **CFU** 26 *κατὰ* del. Steph.

λογουμένων ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀκηκόασι, δια-
ψηφίσασθαι Ἀθηναίους ἅπαντας κατὰ φυλάς· θεῖναι δὲ
εἰς τὴν φυλὴν ἑκάστην δύο ὑδρίας· ἐφ᾽ ἑκάστῃ δὲ τῇ
φυλῇ κήρυκα κηρύττειν, ὅτῳ δοκοῦσιν ἀδικεῖν οἱ στρα-
τηγοὶ οὐκ ἀνελόμενοι τοὺς νικήσαντας [ἐν] τῇ ναυμαχίᾳ,
εἰς τὴν προτέραν ψηφίσασθαι, ὅτῳ δὲ μή, εἰς τὴν ὑστέραν·
10 ἂν δὲ δόξωσιν ἀδικεῖν, θανάτῳ ζημιῶσαι καὶ τοῖς ἕνδεκα
παραδοῦναι καὶ τὰ χρήματα δημεῦσαι, τὸ δ᾽ ἐπιδέκατον
11 τῆς θεοῦ εἶναι. παρῆλθε δέ τις εἰς τὴν ἐκκλησίαν φάσκων
ἐπὶ τεύχους ἀλφίτων σωθῆναι· ἐπιστέλλειν δ᾽ αὐτῷ
τοὺς ἀπολλυμένους, ἐὰν σωθῇ, ἀπαγγεῖλαι τῷ δήμῳ
ὅτι οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ἀρίστους ὑπὲρ τῆς
12 πατρίδος γενομένους. τὸν δὲ Καλλίξεινον προσεκαλέ-
σαντο παράνομα φάσκοντες συγγεγραφέναι Εὐρυπτό-
λεμός τε ὁ Πεισιάνακτος καὶ ἄλλοι τινές. τοῦ δὲ δήμου
ἔνιοι ταῦτα ἐπῄνουν, τὸ δὲ πλῆθος ἐβόα δεινὸν εἶναι, εἰ
13 μή τις ἐάσει τὸν δῆμον πράττειν ὃ ἂν βούληται. καὶ ἐπὶ
τούτοις εἰπόντος Λυκίσκου καὶ τούτους τῇ αὐτῇ ψήφῳ
κρίνεσθαι ᾗπερ καὶ τοὺς στρατηγούς, ἐὰν μὴ ἀφῶσι τὴν
κλῆσιν, ἐπεθορύβησε πάλιν ὁ ὄχλος, καὶ ἠναγκάσθησαν
14 ἀφιέναι τὰς κλήσεις. τῶν δὲ πρυτάνεών τινων οὐ φασκόν-
των προθήσειν τὴν διαψήφισιν παρὰ τὸν νόμον, αὖθις
Καλλίξεινος ἀναβὰς κατηγόρει αὐτῶν τὰ αὐτά. οἱ δὲ
15 ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις φοβη-
θέντες ὡμολόγουν ἅπαντες προθήσειν πλὴν Σωκράτους

---

1 προτεραίᾳ BMP 2 ἅπαντας B πάντας rell. 3 φυλὴν] κεφαλὴν U 5 ἐν om. B 6 ὑστεραίαν C 8 δημεῦσαι Rie. δημοσιεῦσαι codd. 13 -ξενον F προεκαλ. codd., corr. Mor. 14 συγγραφέναι U γεγραφέναι Cob. 15 δὲ et 16 ἔνιοι om. CFU 17 ἐάση C 19 καὶ τὴν U 20 ἐκκλησίαν codd., corr. Dobree 22 προσθήσειν CFU (it. 25) τοὺς νόμους Athenaeus p. 217 23 τὰ αὐτά om. Ath. 25 ἅπαντες Ath. πάντες codd.

τοῦ Σωφρονίσκου· οὗτος δ' οὐκ ἔφη ἄλλ' ἢ κατὰ νόμον
πάντα ποιήσειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀναβὰς Εὐρυπτόλεμος 16
ἔλεξεν ὑπὲρ τῶν στρατηγῶν τάδε.

Τὰ μὲν κατηγορήσων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀνέβην
ἐνθάδε Περικλέους ἀναγκαίου μοι ὄντος καὶ ἐπιτηδείου
καὶ Διομέδοντος φίλου, τὰ δ' ὑπεραπολογησόμενος, τὰ
δὲ συμβουλεύσων ἅ μοι δοκεῖ ἄριστα εἶναι ἁπάσῃ τῇ
πόλει. κατηγορῶ μὲν οὖν αὐτῶν ὅτι ἔπεισαν τοὺς συνάρ- 17
χοντας βουλομένους πέμπειν γράμματα τῇ τε βουλῇ καὶ
ὑμῖν ὅτι ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει καὶ Θρασυβούλῳ
τετταράκοντα καὶ ἑπτὰ τριήρεσιν ἀνελέσθαι τοὺς ναυαγούς,
οἱ δὲ οὐκ ἀνείλοντο. εἶτα νῦν τὴν αἰτίαν κοινὴν ἔχουσιν 18
ἐκείνων ἰδίᾳ ἁμαρτόντων καὶ ἀντὶ τῆς τότε φιλανθρωπίας
νῦν ὑπ' ἐκείνων τε καί τινων ἄλλων ἐπιβουλευόμενοι
κινδυνεύουσιν ἀπολέσθαι; οὔκ, ἂν ὑμεῖς γέ μοι πείθησθε 19
τὰ δίκαια καὶ ὅσια ποιοῦντες καὶ ὅθεν μάλιστα τἀληθῆ
πεύσεσθε, καὶ οὐ μετανοήσαντες ὕστερον εὑρήσετε σφᾶς
αὐτοὺς ἡμαρτηκότας τὰ μέγιστα εἰς θεούς τε καὶ ὑμᾶς
αὐτούς. συμβουλεύω δ' ὑμῖν, ἐν οἷς οὔθ' ὑπ' ἐμοῦ οὔθ'
ὑπ' ἄλλου οὐδενὸς ἔστιν ἐξαπατηθῆναι ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἀδι-
κοῦντας εἰδότες κολάσεσθε ᾗ ἂν βούλησθε δίκῃ, καὶ ἅμα
πάντας καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον, εἰ μὴ πλέον, ἀλλὰ κἂν μίαν
ἡμέραν δόντες αὐτοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογήσασθαι, μὴ ἄλ-

---

1 ἀλλ' ἢ codd ἀλλὰ Ath. τοὺς νόμους Ath. 2 πάντα B Ath., om. rell. 3 τάδε om. U 7 πάσῃ F 8 ἔπαυσαν Goldhagen μετέπεισαν Brue. 10 ἡμῖν B[1] ἐπάταξαν U 13 ἁμαρτανόντων U 14 ἐπ' BFMP 15 πείθοισθε F[1]M πίθησθε Bisschop 16 μάλιστα τἀληθῆ Weiske μάλιστἀληθῆ codd. 18 εἰς τὰ μέγιστα codd., transp. Mor. 19 ἐν οἷς om. U οὔθ' ὑπ' ἐμοῦ s. v. U[2] 20 οὐδενὸς ἄλλου CU ἡμᾶς U 21 εἰδότες Castalio, om. CU; -τας rell. κολάσεσθε FU -σεσθαι BC -σασθαι rell. βούλησθε] δύναισθε U 22 κἂν μίαν schol. Demosth. Patm. (corresp. Hell. 1877, 10) μίαν codd. 23 αὐτῶν CF[1]

20 λοις μᾶλλον πιστεύοντες ἢ ὑμῖν αὐτοῖς. ἴστε δέ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, πάντες ὅτι τὸ Καννωνοῦ ψήφισμά ἐστιν ἰσχυρό-
τατον, ὃ κελεύει, ἐάν τις τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον
ἀδικῇ, δεδεμένον ἀποδικεῖν ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ἐὰν κατα-
γνωσθῇ ἀδικεῖν, ἀποθανεῖν εἰς τὸ βάραθρον ἐμβληθέντα,
τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ δημευθῆναι καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέ-
21 κατον εἶναι. κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα κελεύω κρίνεσθαι τοὺς
στρατηγοὺς καὶ νὴ Δία, ἂν ὑμῖν γε δοκῇ, πρῶτον Περικλέα
τὸν ἐμοὶ προσήκοντα· αἰσχρὸν ⟨γάρ⟩ μοί ἐστιν ἐκεῖνον περὶ
22 πλείονος ποιεῖσθαι ἢ τὴν ὅλην πόλιν. τοῦτο δ' εἰ ⟨μὴ⟩
βούλεσθε, κατὰ τόνδε τὸν νόμον κρίνατε, ὅς ἐστιν ἐπὶ τοῖς
ἱεροσύλοις καὶ προδόταις, ἐάν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῷ ἢ
τὰ ἱερὰ κλέπτῃ, κριθέντα ἐν δικαστηρίῳ, ἂν καταγνωσθῇ,
μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀττικῇ, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ δημόσια
23 εἶναι. τούτων ὁποτέρῳ βούλεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ
νόμῳ κρινέσθων οἱ ἄνδρες κατὰ ἕνα ἕκαστον διῃρη-
μένων τῆς ἡμέρας τριῶν μερῶν, ἑνὸς μὲν ἐν ᾧ συλ-
λέγεσθαι ὑμᾶς δεῖ καὶ διαψηφίζεσθαι, ἐάν τε ἀδικεῖν
δοκῶσιν ἐάν τε μή, ἑτέρου δ' ἐν ᾧ κατηγορῆσαι,
24 ἑτέρου δ' ἐν ᾧ ἀπολογήσασθαι. τούτων δὲ γιγνο-
μένων οἱ μὲν ἀδικοῦντες τεύξονται τῆς μεγίστης τιμω-
ρίας, οἱ δ' ἀναίτιοι ἐλευθερωθήσονται ὑφ' ὑμῶν, ὦ

---

2 πάντως **CU** Καννωνοῦ Ddf. Καν(ν)ώνου codd. 3 τὸν om. **B**, τῶν del. Ddf. 4 διαλελημμένον vel διειλημμένον ex schol. Arist. Eccl 1089 sq. (κατεχόμενον ἑκατέρωθεν) Dobree τῷ s. v. **U** 5 ἀποθανόντα . . . ἐμβληθῆναι codd., corr. Dobree 8 γε om. **CUV** 9 γάρ add. Brodaeus 10 ὅλην **B** solus τοῦτον Simon μὴ add. Goldhagen 12 προδῷ **BP** 13 κριθέντι **F** κατακριθέντα **CU** κριθήσεται **B** 15 ἄνδρες om. **CU** [τῷ] coni. Ddf. τῶν νόμων Cob. 16 κρινέσθωσαν codd., corr Cob. διῃρημένης codd., corr. Leoncl. 17 μερῶν $\mathbf{DVF^2U^c}$ ἡμερῶν $\mathbf{BCF^1MPU^1}$ ἑνὸς . . . ἀπολογήσασθαι (20) del. Nitsche 18 ἐάν . . . μή (19) del. Marchant 22 ἡμῶν $\mathbf{BFD^cM^cP^c}$

Ἀθηναῖοι, καὶ οὐκ †ἀδικοῦντες ἀπολοῦνται. ὑμεῖς δὲ κατὰ 25
τὸν νόμον εὐσεβοῦντες καὶ εὐορκοῦντες κρινεῖτε καὶ οὐ συμπολεμήσετε Λακεδαιμονίοις τοὺς ἐκείνους ἑβδομήκοντα ναῦς ἀφελομένους καὶ νενικηκότας, τούτους ἀπολλύντες ἀκρίτους παρὰ τὸν νόμον. τί δὲ καὶ δεδιότες σφόδρα οὕτως ἐπείγεσθε; ἦ μὴ οὐχ ὑμεῖς ὃν 26
ἂν βούλησθε ἀποκτείνητε καὶ ἐλευθερώσητε, ἂν κατὰ τὸν νόμον κρίνητε, ἀλλ᾽ οὔκ, ἂν παρὰ τὸν νόμον, ὥσπερ Καλλίξεινος τὴν βουλὴν ἔπεισεν εἰς τὸν δῆμον εἰσενεγκεῖν, μιᾷ ψήφῳ; ἀλλ᾽ ἴσως, ἄν τινα καὶ οὐκ 27
αἴτιον ὄντα ἀποκτείνητε, μεταμελήσει [δὲ] ὕστερον· ἀναμνήσθητε ⟨δὲ⟩ ὡς ἀλγεινὸν καὶ ἀνωφελὲς ἤδη ἐστί, πρὸς δ᾽ ἔτι καὶ περὶ θανάτου ἀνθρώπου ἡμαρτηκότας. δεινὰ δ᾽ ἂν ποιήσαιτε, εἰ Ἀριστάρχῳ μὲν πρότερον τὸν 28
δῆμον καταλύοντι, εἶτα δ᾽ Οἰνόην προδιδόντι Θηβαίοις πολεμίοις οὖσιν, ἔδοτε ἡμέραν ἀπολογήσασθαι ᾗ ἐβούλετο καὶ τἆλλα κατὰ τὸν νόμον προύθετε, τοὺς δὲ στρατηγοὺς τοὺς πάντα ὑμῖν κατὰ γνώμην πράξαντας, νικήσαντας δὲ τοὺς πολεμίους, τῶν αὐτῶν τούτων ἀποστερήσετε. μὴ ὑμεῖς γε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀλλ᾽ ἑαυτῶν 29
ὄντες τοὺς νόμους, δι᾽ οὓς μάλιστα μέγιστοί ἐστε, φυλάττοντες, ἄνευ τούτων μηδὲν πράττειν πειρᾶσθε. ἐπανέλθετε δὲ καὶ ἐπ᾽ αὐτὰ τὰ πράγματα καθ᾽ ἃ καὶ αἱ ἁμαρτίαι δοκοῦσι γεγενῆσθαι τοῖς στρατηγοῖς. ἐπεὶ

---

1 *οὐχ ⟨ὡς⟩* Steph. *ἀδίκως* Leoncl. *ἡμεῖς* **B**[1] 3 *τοῖς*(?) *Λακ.* **U**[1] 6 *ἦ* Madv. *ἢ* codd. 8 pr. *τὸν* om. **C** 9 *-ξενος* **F**[2] 11 *ἀποκτείνετε* **B** *-κτείνητε* rell. *μεταμελήσει* **BCF**[1] *-λήσοι* **U** *-λήσῃ* **DFPM**[2] *-λῆσαι* C. Peter *μεταμελήσεσθε* Deedes *δὲ* transposui 13 *δέ τι* **FV** *ἀνθρώπους* codd., corr. Steph. *ἡμαρτηκότες* **F** 14 *ποιήσαιτε* Zeune *ποιήσητε* **BPV** *ποιήσοιτε* **CDFMU** *πρῶτον* Bergk 15 *προδόντι* Classen 17 *τὸν* s. v. **U** *προύθετε* **F**[2] *προύθετο* rell. 21 *ὄντες* Peter *ὄντας* codd. *τούς ⟨τε⟩* olim Madv. 23 *ἐπ᾽*] *ὑπ᾽* **BMP**

γὰρ κρατήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ εἰς τὴν γῆν κατέπλευσαν, Διομέδων μὲν ἐκέλευεν ἀναχθέντας ἐπὶ κέρως ἅπαντας ἀναιρεῖσθαι τὰ ναυάγια καὶ τοὺς ναυαγούς, Ἐρασινίδης δ᾽ ἐπὶ τοὺς πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους τὴν ταχίστην πλεῖν ἅπαντας· Θράσυλλος δὲ ἀμφότερ᾽ ἂν ἔφη γενέσθαι, ἂν τὰς μὲν αὑτοῦ καταλίπωσι, ταῖς δὲ ἐπὶ
30 τοὺς πολεμίους πλέωσι· καὶ δοξάντων τούτων καταλιπεῖν τρεῖς ναῦς ἕκαστον ἐκ τῆς αὑτοῦ συμμορίας, τῶν στρατηγῶν ὀκτὼ ὄντων, καὶ τὰς τῶν ταξιάρχων δέκα καὶ τὰς Σαμίων δέκα καὶ τὰς τῶν ναυάρχων τρεῖς· αὗται ἅπασαι γίγνονται ἑπτὰ καὶ τετταράκοντα, τέτταρες περὶ ἑκάστην ναῦν τῶν ἀπολωλυιῶν δώδεκα
31 οὐσῶν. τῶν δὲ καταλειφθέντων [τριηράρχων] ἦσαν καὶ Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης, ὃς ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ κατηγόρει τῶν στρατηγῶν. ταῖς δὲ ἄλλαις ναυσὶν ἔπλεον ἐπὶ τὰς πολεμίας. τί τούτων οὐχ ἱκανῶς καὶ καλῶς ἔπραξαν; οὐκοῦν δίκαιον τὰ μὲν πρὸς τοὺς πολεμίους μὴ καλῶς πραχθέντα τοὺς πρὸς †τούτοις ταχθέντας ὑπέχειν λόγον, τοὺς δὲ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν, μὴ ποιήσαντας ἃ οἱ στρατηγοὶ ἐκέλευσαν, διότι οὐκ ἀνείλοντο
32 κρίνεσθαι. τοσοῦτον δ᾽ ἔχω εἰπεῖν ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὅτι ὁ χειμὼν διεκώλυσε μηδὲν πρᾶξαι ὧν οἱ στρατηγοὶ παρεσκευάσαντο. τούτων δὲ μάρτυρες οἱ σωθέντες ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ὧν εἷς τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν ἐπὶ καταδύσης τῆς νεὼς διασωθείς, ὃν κελεύουσι τῇ αὐτῇ

---

4 πρὸς om. CF[1]U Μυτιλήνῃ conieci 5 ἀμφότερ᾽ ἂν Steph. ἀμφότερα codd. (-ον? U) 7 καταλιπεῖν ⟨ἔταξαν⟩ Weiske 8 αὑτοῦ D αὐτοῦ rell. 9 καὶ τὰς Σ. δέκα om. CFU 11 γίγν. BU(?) γίν. rell. 12 ἀπολωλυῶν B 13 δὲ in lit. U τριηραρχῶν BP, del. Brei. ⟨τῶν⟩ τρ. Marchant 18 τούτους vulg. τοῦτο Ha. 19 ⟨τὰ⟩ πρὸς Nauck μὴ om. U 23 παρεκελεύσαντο F 25 ἐπὶ] ἀπὸ Cob. ἐκ Keller τῆς UVP°(?), om. rell. σωθείς F

ψήφῳ κρίνεσθαι, καὶ αὐτὸν τότε δεόμενον ἀναιρέσεως,
ἧπερ τοὺς οὐ πράξαντας τὰ προσταχθέντα. μὴ τοίνυν, 33
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀντὶ μὲν τῆς νίκης καὶ τῆς εὐτυχίας ὅμοια ποιήσητε τοῖς ἡττημένοις τε καὶ ἀτυχοῦσιν, ἀντὶ δὲ τῶν ἐκ θεοῦ ἀναγκαίων ἀγνωμονεῖν δόξητε, προδοσίαν καταγνόντες ἀντὶ τῆς ἀδυναμίας, †οὐχ ἱκανοὺς γενομένους διὰ τὸν χειμῶνα πρᾶξαι τὰ προσταχθέντα· ἀλλὰ πολὺ δικαιότερον στεφάνοις γεραίρειν τοὺς νικῶντας ἢ θανάτῳ ζημιοῦν πονηροῖς ἀνθρώποις πειθομένους.

Ταῦτ᾽ εἰπὼν Εὐρυπτόλεμος ἔγραψε γνώμην κατὰ τὸ 34
Καννωνοῦ ψήφισμα κρίνεσθαι τοὺς ἄνδρας δίχα ἕκαστον· ἡ δὲ τῆς βουλῆς ἦν μιᾷ ψήφῳ ἅπαντας κρίνειν. τούτων δὲ διαχειροτονουμένων τὸ μὲν πρῶτον ἔκριναν τὴν Εὐρυπτολέμου· ὑπομοσαμένου δὲ Μενεκλέους καὶ πάλιν διαχειροτονίας γενομένης ἔκριναν τὴν τῆς βουλῆς. καὶ μετὰ ταῦτα κατεψηφίσαντο τῶν ναυμαχησάντων στρατηγῶν ὀκτὼ ὄντων· ἀπέθανον δὲ οἱ παρόντες ἕξ.
καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον μετέμελε τοῖς Ἀθη- 35
ναίοις, καὶ ἐψηφίσαντο, οἵτινες τὸν δῆμον ἐξηπάτησαν, προβολὰς αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐγγυητὰς καταστῆσαι, ἕως ἂν κριθῶσιν, εἶναι δὲ καὶ Καλλίξεινον τούτων. προυβλήθησαν δὲ καὶ ἄλλοι τέτταρες, καὶ ἐδέθησαν ὑπὸ τῶν ἐγγυησαμένων, ὕστερον δὲ στάσεώς τινος γενομένης, ἐν ᾗ Κλεοφῶν ἀπέθανεν, ἀπέδρασαν οὗτοι, πρὶν κριθῆναι· Καλλίξεινος δὲ κατελθὼν ὅτε καὶ οἱ ἐκ Πειραιῶς εἰς τὸ ἄστυ, μισούμενος ὑπὸ πάντων λιμῷ ἀπέθανεν.

---

2 ἧπερ BP οὐ om. Parisinus A 5 ἀσυγγνωμονεῖν conieci 6 ὡς ἱκανοὺς Hert. ἱκανῶν γενομένων Ha. 7 διὰ τὸν χειμῶνα om. U 12 Καν(ν)ώνου codd. 16 γινομένης B 22 ἕως ἂν Steph. ἐὰν codd. 23 προεβλ. V προυβηλήθ. U 24 τινος] τε U, om. F γινομένης BP 27 εἰς] πρὸς F

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Β

I Οἱ δ' ἐν τῇ Χίῳ μετὰ τοῦ Ἐτεονίκου στρατιῶται
ὄντες, ἕως μὲν θέρος ἦν, ἀπό τε τῆς ὥρας ἐτρέφοντο
καὶ ἐργαζόμενοι μισθοῦ κατὰ τὴν χώραν· ἐπεὶ δὲ χειμὼν
ἐγένετο καὶ τροφὴν οὐκ εἶχον γυμνοί τε ἦσαν καὶ ἀνυ-
πόδητοι, συνίσταντο ἀλλήλοις καὶ συνετίθεντο ὡς τῇ
Χίῳ ἐπιθησόμενοι· οἷς δὲ ταῦτα ἀρέσκοι κάλαμον
φέρειν ἐδόκει, ἵνα ἀλλήλους μάθοιεν πόσοι εἴησαν.
2 πυθόμενος δὲ τὸ σύνθημα ὁ Ἐτεόνικος, ἀπόρως μὲν
εἶχε τί χρῷτο τῷ πράγματι διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλα-
μηφόρων· τό τε γὰρ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐπιχειρῆσαι
σφαλερὸν ἐδόκει εἶναι, μὴ εἰς τὰ ὅπλα ὁρμήσωσι καὶ
τὴν πόλιν κατασχόντες καὶ πολέμιοι γενόμενοι ἀπολέσωσι
πάντα τὰ πράγματα, ἂν κρατήσωσι, τό τ' αὖ ἀπολλύναι
ἀνθρώπους συμμάχους πολλοὺς δεινὸν ἐφαίνετο εἶναι,
μή τινα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας διαβολὴν σχοῖεν
3 καὶ οἱ στρατιῶται δύσνοι πρὸς τὰ πράγματα ὦσιν· ἀνα-
λαβὼν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας πεντεκαίδεκα ἐγχειρίδια
ἔχοντας ἐπορεύετο κατὰ τὴν πόλιν, καὶ ἐντυχών τινι
ὀφθαλμιῶντι ἀνθρώπῳ ἀπιόντι ἐξ ἰατρείου, κάλαμον
4 ἔχοντι, ἀπέκτεινε. θορύβου δὲ γενομένου καὶ ἐρωτώντων
τινῶν διὰ τί ἀπέθανεν ὁ ἄνθρωπος, παραγγέλλειν
ἐκέλευεν ὁ Ἐτεόνικος, ὅτι τὸν κάλαμον εἶχε. κατὰ δὲ
τὴν παραγγελίαν ἐρρίπτουν πάντες ὅσοι εἶχον τοὺς καλά-
5 μους, ἀεὶ ὁ ἀκούων δεδιὼς μὴ ὀφθείη ἔχων. μετὰ δὲ
ταῦτα ὁ Ἐτεόνικος συγκαλέσας τοὺς Χίους χρήματα

---

2 μετὰ τοῦ] μετ' F 5 ἀνυπόδυτοι U 8 πόσοι B ὁπόσοι rell. 9 ὁ om. CU 10 καλαμοφόρων CFUV 17 δυσνοοι codd. 20 ἀνθρώπῳ (ante ὀφθ. CFU; an delendum?) ... ἔχοντι (21) om. V

ἐκέλευσε συνενεγκεῖν, ὅπως οἱ ναῦται λάβωσι μισθὸν
καὶ μὴ νεωτερίσωσί τι· οἱ δὲ εἰσήνεγκαν· ἅμα δὲ εἰς
τὰς ναῦς ἐσήμανεν εἰσβαίνειν· προσιὼν δὲ ἐν μέρει
παρ' ἑκάστην ναῦν παρεθάρρυνέ τε καὶ παρῄνει πολλά,
ὡς τοῦ γεγενημένου οὐδὲν εἰδώς, καὶ μισθὸν ἑκάστῳ
μηνὸς διέδωκε. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χῖοι καὶ οἱ ἄλλοι 6
σύμμαχοι συλλεγέντες εἰς Ἔφεσον ἐβουλεύσαντο περὶ
τῶν ἐνεστηκότων πραγμάτων πέμπειν εἰς Λακεδαίμονα
πρέσβεις ταῦτά τε ἐροῦντας καὶ Λύσανδρον αἰτή-
σοντας ἐπὶ τὰς ναῦς, εὖ φερόμενον παρὰ τοῖς συμ-
μάχοις κατὰ τὴν προτέραν ναυαρχίαν, ὅτε καὶ τὴν ἐν
Νοτίῳ ἐνίκησε ναυμαχίαν. καὶ ἀπεπέμφθησαν πρέσβεις, 7
σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ παρὰ Κύρου ταὐτὰ λέγοντες ἄγγελοι.
οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν τὸν Λύσανδρον ὡς ἐπι-
στολέα, ναύαρχον δὲ Ἄρακον· οὐ γὰρ νόμος αὐτοῖς
δὶς τὸν αὐτὸν ναυαρχεῖν· τὰς μέντοι ναῦς παρέδοσαν
Λυσάνδρῳ [ἐτῶν ἤδη τῷ πολέμῳ πέντε καὶ εἴκοσι
παρεληλυθότων].

Τούτῳ δὲ τῷ ἐνιαυτῷ καὶ Κῦρος ἀπέκτεινεν Αὐτο- 8
βοισάκην καὶ Μιτραῖον, υἱεῖς ὄντας τῆς Δαρειαίου
ἀδελφῆς [τῆς τοῦ Ξέρξου τοῦ Δαρείου πατρός], ὅτι
αὐτῷ ἀπαντῶντες οὐ διέωσαν διὰ τῆς κόρης τὰς χεῖρας,
ὃ ποιοῦσι βασιλεῖ μόνῳ· ἡ δὲ κόρη ἐστὶ μακρότερον
ἢ χειρίς, ἐν ᾗ τὴν χεῖρα ἔχων οὐδὲν ἂν δύναιτο
ποιῆσαι. Ἱεραμένης μὲν οὖν καὶ ἡ γυνὴ ἔλεγον πρὸς 9

1 ἐκέλευε M συνεισενεγκεῖν CFU 3 ἐσήμηνεν Ddf. ἐμβαίνειν CU 6 δέδωκε CFU 7 συλλέγοντες CF^{1}MU 12 οτίω B 13 ταῦτα BCPU 17 ἐτῶν . . . παρεληλυθότων (18) del. Unger τῷ πολέμῳ om. CFU 19 §§ 8, 9 del. Unger ἐνιαυτῷ] ἔτει CU Αὐτοβοισάκιν F Αὐτοβοισάνην B 20 καὶ υἱεῖς F 21 τῆς . . . πατρός (hoc om. C) del. Brei. 22 διέσωσαν CF^{1}U 23 μόνω CFU μόνον rell. 24 χειρίς Steph. χειρός codd. δύναιτο CU δύναται rell. 25 μὲν] δὲ P^{1}

*Δαρειαῖον δεινὸν εἶναι εἰ περιόψεται τὴν λίαν ὕβριν
τούτου· ὁ δὲ αὐτὸν μεταπέμπεται ὡς ἀρρωστῶν, πέμ-
ψας ἀγγέλους.*

10 *Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει[, ἐπὶ Ἀρχύτα μὲν ἐφορεύοντος,
ἄρχοντος δ' ἐν Ἀθήναις Ἀλεξίου,] Λύσανδρος ἀφικό-
μενος εἰς Ἔφεσον μετεπέμψατο Ἐτεόνικον ἐκ Χίου σὺν
ταῖς ναυσί, καὶ τὰς ἄλλας πάσας συνήθροισεν, εἴ πού
τις ἦν, καὶ ταύτας τ' ἐπεσκεύαζε καὶ ἄλλας ἐν Ἀν-*
11 *τάνδρῳ ἐναυπηγεῖτο. ἐλθὼν δὲ παρὰ Κῦρον χρήματα
ᾔτει· ὁ δ' αὐτῷ εἶπεν ὅτι τὰ μὲν παρὰ βασιλέως ἀνη-
λωμένα εἴη, καὶ ἔτι πλείω πολλῷ, δεικνύων ὅσα ἕκα-*
12 *στος τῶν ναυάρχων ἔχοι, ὅμως δ' ἔδωκε. λαβὼν δὲ
ὁ Λύσανδρος τἀργύριον, ἐπὶ τὰς τριήρεις τριηράρχους
ἐπέστησε καὶ τοῖς ναύταις τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν
ἀπέδωκε. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ τῶν Ἀθηναίων
στρατηγοὶ πρὸς τὸ ναυτικὸν ἐν τῇ Σάμῳ.*

13 *Κῦρος δ' ἐπὶ τούτοις μετεπέμψατο Λύσανδρον, ἐπεὶ
αὐτῷ παρὰ τοῦ πατρὸς ἧκεν ἄγγελος λέγων ὅτι ἀρρω-
στῶν κεῖνον καλοίη, ὢν ἐν Θαμνηρίοις τῆς Μηδίας
ἐγγὺς Καδουσίων, ἐφ' οὓς ἐστράτευσεν ἀφεστῶτας.*
14 *ἥκοντα δὲ Λύσανδρον οὐκ εἴα ναυμαχεῖν πρὸς Ἀθη-
ναίους, ἐὰν μὴ πολλῷ πλείους ναῦς ἔχῃ· εἶναι γὰρ
χρήματα πολλὰ καὶ βασιλεῖ καὶ ἑαυτῷ, ὥστε τούτου
ἕνεκεν πολλὰς πληροῦν. παρέδειξε δ' αὐτῷ πάντας
τοὺς φόρους τοὺς ἐκ τῶν πόλεων, οἳ αὐτῷ ἴδιοι ἦσαν,
καὶ τὰ περιττὰ χρήματα ἔδωκε· καὶ ἀναμνήσας ὡς εἶχε*

---

1 *Δαριαῖον* B *λείαν* CF[1]M *οἰκείαν* N 4 *ἐπὶ . . . Ἀλεξίου* (5) del. Marsham *Ἀρχίτα* BF[1] 7 *συνοίθρησεν* C[1]F 8 *τ'* om. CFU 11 *πολλῷ πλείω* F 16 ⟨*τὰ*⟩ *πρὸς* coni. Marchant 19 *'κεῖνον καλλ.* U *ὢν*] *ἓν* B *Μηδείας* BCFU 20 *Καδδ.* DUV *ἐστράτευσε καθεστῶτας* CF[1]U 22 *πλείω* BP 23 *αὐτῷ* B 25 alt. *τοὺς*] *τῶν* F *αὐτοῦ* Ddf. 26 *ὡς*] ἧς Nauck

φιλίας πρός τε τὴν τῶν Λακεδαιμονίων πόλιν καὶ πρὸς
Λύσανδρον ἰδίᾳ, ἀνέβαινε παρὰ τὸν πατέρα.
Λύσανδρος δ᾽ ἐπεὶ αὐτῷ Κῦρος πάντα παραδοὺς τὰ 15
αὑτοῦ παρὰ τὸν πατέρα ἀρρωστοῦντα μετάπεμπτος ἀνέ-
βαινε, μισθὸν διαδοὺς τῇ στρατιᾷ ἀνήχθη τῆς Καρίας
εἰς τὸν Κεραμικὸν κόλπον. καὶ προσβαλὼν πόλει τῶν
Ἀθηναίων συμμάχῳ ὄνομα Κεδρείαις τῇ ὑστεραίᾳ
προσβολῇ κατὰ κράτος αἱρεῖ καὶ ἐξηνδραπόδισεν.
ἦσαν δὲ μειξοβάρβαροι οἱ ἐνοικοῦντες. ἐκεῖθεν δὲ
ἀπέπλευσεν εἰς Ῥόδον. οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου 16
ὁρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν
Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο
πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγοὺς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι
προσείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσαν- 17
δρος δ᾽ ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἔπλει πρὸς
τὸν Ἑλλήσποντον πρός τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν
καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. ἀνήγοντο δὲ
καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία 18
πολεμία αὐτοῖς ἦν· Λύσανδρος δ᾽ ἐξ Ἀβύδου παρέπλει
εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὖσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ
Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρῆσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ
Λακεδαιμόνιος. προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἱροῦσι κατὰ 19
κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὖσαν πλουσίαν
καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη·
τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος. οἱ 20

---

1 τῶν om. CFU 3 ἐπεὶ . . . ἀνέβαινε (4) del. Rie. 4 αὐτοῦ plerique παρὰ B πρὸς rell. 6 Κεραμικὸν scripsi coll. I 4, 8 Κεράμιον BP[1] Κεράμειον P[c] rell. 8 προσβολῇ del. Ddf. ἐξαιρεῖ U, fortasse recte, cf. VII 1, 28 9 δὲ] δὲ οἱ B μιξ. codd. 11 ἐπὶ τὴν] τὴν ἐπὶ CFU 13 καὶ ⟨οἱ δ᾽ ἐν οἴκῳ⟩ Ddf. 14 προσείλοντο B εἵλοντο rell. 15 ἔπλει Ddf. ἐκπλεῖ codd. 18 ἐκ Weiske ἐπὶ codd. πελάγιον CF[1]U 21 παρῆσαν Cob. πεζοί DV 22 προσβαλλόντες BCFU[1]

δ᾽ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὡρμίσαντο τῆς Χερ-
ρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν.
ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιουμένοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ
περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθὺς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν.
21 ἐκεῖθεν δ᾽ εὐθὺς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς
ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διέχει δὲ ὁ Ἑλλήσ-
ποντος ταύτῃ σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. ἐνταῦθα δὴ
22 ἐδειπνοποιοῦντο. Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ
ὄρθρος ἦν, ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους
εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυ-
μαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν
ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.
23 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι
παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. ἐπεὶ δὲ οὐκ
ἀντανήγαγε Λύσανδρος καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν,
24 ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος
δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἕπεσθαι τοῖς
Ἀθηναίοις, ἐπειδὰν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅ τι ποιοῦσιν
ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. καὶ οὐ πρότερον ἐξε-
βίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἧκον. ταῦτα δ᾽ ἐποίει
25 τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο. Ἀλκι-
βιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους
ἐν αἰγιαλῷ ὁρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ᾽
ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίους
ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει
ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὁρμεῖν, ἀλλὰ

---

1 ὡρμήσαντο B 2 Ἐλεοῦντι BPU° 3 ἀγγέλλετε B ἀγγέλεται CFU 4 εἰς] πρὸς U 6 διέχει Schn. διεῖχε codd. 7 ταύτης F¹ ὡς om. CU δὴ] δὲ F 10 ὡς s. v. U¹ 11 παραβαλὼν vulg. 13 οἱ] ὡς B ἰλίω B 15 καὶ . . . ἦν del. Richter 16 ἀπέπιμψαν U πάλιν om. C 21 καὶ . . ἐπανήγοντο del. Richter 25 πόλιν CFU 26 αὐτοῖς CFU

μεθορμίσαι εἰς Σηστὸν παρῄνει πρός τε λιμένα καὶ
πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε.
οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, 26
ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν,
οὐκ ἐκεῖνον. καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν 27
ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ'
αὐτοῦ ἑπομένοις, ἐπὴν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ
ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον, ὅπερ ἐποίουν πολὺ
μᾶλλον καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τά τε σιτία πόρρωθεν
ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου,
ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν, ἀποπλέοντας τοὔμπαλιν παρ' αὐτὸν
ἆραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. οἱ δὲ ταῦτα ἐποίη-
σαν ὡς ἐκέλευσε. Λύσανδρος δ' εὐθὺς ἐσήμανε τὴν 28
ταχίστην πλεῖν, συμπαρῄει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν
ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς
ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀν-
θρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονό-
κροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι
περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἁθρόαι καὶ ἡ
Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς
τῇ γῇ. τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν·
οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα 29
ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα
διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμ-
ψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυ-

---

1 μεθορμῆσαι **BCD MPUV**; an μεθορμίσασθαι? πρός (εἰς Kurz) . . . πόλιν (2) del. Kruse 2 ἔφη om. **CDU** 3 alt. δὲ s. v. **U**[1] 4 αὐτοὶ] αὐτοὺς **CFU** 7 ἐπειδὰν **D** ἐπὰν Parisinus **A**[**B**] 14 συμπαρείη **CD**[1]**U** συμπαρέπλει coni. Keller δὲ om. **C** 15 ἰδὼν om. **B** 16 βοηθεῖν ante εἰς **CU** ἀνθρώπων] ἀ. ὄντων **CU** 17 δὲ καὶ μονόκροτοι **U**, fortasse recte 19 ἁθρόαι **B**, om. rell. 21 συνέλεξαν **CFU** 22 χείδρια **CFU** 24 Λάμψακον **CFU** 25 τῶν] τοῦ **F**

σάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπ-
έπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος
30 εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα. Λύσανδρος
δὲ τάς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τἆλλα πάντα
εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν
ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδείμαντον. ᾗ δ' ἡμέρᾳ
ταῦτα κατηργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον
λῃστὴν εἰς Λακεδαίμονα, ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα,
31 ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. μετὰ δὲ ταῦτα
Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βου-
λεύεσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. ἐνταῦθα δὴ κατη-
γορίαι ἐγίγνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἅ τε ἤδη
παρενενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ
κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν
τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τρι-
ήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν
πάντας κατακρημνίσειαν. Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς
32 τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. ἐλέγετο δὲ καὶ
ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων
ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδειμάντου, ὅτι μόνος ἐπε-
λάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν
χειρῶν ψηφίσματος· ᾐτιάθη μέντοι ὑπό τινων προ-
δοῦναι τὰς ναῦς. Λύσανδρος δὲ Φιλοκλέα πρῶτον ἐρω-
τήσας, ὃς τοὺς Ἀνδρίους καὶ Κορινθίους κατεκρήμνισε,
τί εἴη ἄξιος παθεῖν ἀρξάμενος εἰς Ἕλληνας παρανομεῖν,
ἀπέσφαξεν.

---

3 ἀπαγγελοῦσα V^c ἀπαγγέλουσα CFU ἀπαγγέλλουσα BDMPV
τὰ] τοὺς B^1 7 κατειργ codd. 10 βουλεύσασθαι F
12 ἐγένοντο C^1 ἐγίν. C^cU 13 παρανεν. codd. 15 ἁπάντων B^1
24 ὃς . . . κατεκρήμνισε del. Cob. 25 παρανομεῖν, νικήσας
ἔφη ποίει ἃ παθεῖν ἔμελλες ἡττηθείς, εὐθὺς τοῦτον ἀπέσφαξε
μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν D, cf. Plut. Lys. 13

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει II
ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο,
τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες.
οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον
εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο
Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τούς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων 2
καὶ εἴ τινά που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς
Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοσε
δ' οὔ, εἰδὼς [ὅτι] ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ
ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶττον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν
ἔσεσθαι. καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος
Σθενέλαον ἁρμοστὴν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς
Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς 3
ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ
τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ
παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοι-
μήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ
μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποί-
ησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατή-
σαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἱστιαιέας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορω-
ναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.
τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τούς τε 4
λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν
καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τἆλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν
παρασκευάζειν τὴν πόλιν. καὶ οὗτοι μὲν περὶ ταῦτα ἦσαν.

---

2 καὶ . . . Βυζάντιον (4) om. B Καλχ. P Χαλκ. rell. αὐτῶν C 7 ἴδοι ἄλλον CDU ἀπέπεμψεν B^{c} (1) 8 μόνον] μὲν Cob. ἄλλοσε Dûf. ἄλλοθι codd. 9 ὅτι om. CD(?)U 11 Καλχ. BP Χαλκ. rell. 14 παρ' ἄλλου B 18 ἀλλὰ καὶ πολλοὶ (F^{1}) ἔτι μᾶλλον U 19 πείσεσθε B 21 Ἱστιαιέας Schn. Ἱστιαίας M^{2} (-αιᾶς Cob.) Ιστιέας rell. 22 Αἰγινίτας P^{c}

5 *Λύσανδρος δ᾽ ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶ διακοσίαις
ἀφικόμενος εἰς Λέσβον κατεσκευάσατο τάς τε ἄλλας
πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ Μυτιλήνην· εἰς δὲ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης
χωρία ἔπεμψε δέκα τριήρεις ἔχοντα Ἐτεόνικον, ὃς τὰ*
6 *ἐκεῖ πάντα πρὸς Λακεδαιμονίους μετέστησεν. εὐθὺς δὲ
καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλὰς ἀφειστήκει Ἀθηναίων μετὰ τὴν ναυ-
μαχίαν πλὴν Σαμίων· οὗτοι δὲ σφαγὰς τῶν γνωρίμων*
7 *ποιήσαντες κατεῖχον τὴν πόλιν. Λύσανδρος δὲ μετὰ
ταῦτα ἔπεμψε πρὸς Ἆγιν τε εἰς Δεκέλειαν καὶ εἰς Λακε-
δαίμονα ὅτι προσπλεῖ σὺν διακοσίαις ναυσί. Λακε-
δαιμόνιοι δ᾽ ἐξῇσαν πανδημεὶ καὶ οἱ ἄλλοι Πελοπον-
νήσιοι πλὴν Ἀργείων, παραγγείλαντος τοῦ ἑτέρου Λακε-*
8 *δαιμονίων βασιλέως Παυσανίου. ἐπεὶ δ᾽ ἅπαντες
ἠθροίσθησαν, ἀναλαβὼν αὐτοὺς πρὸς τὴν πόλιν ἐστρα-
τοπέδευσεν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ [τῷ καλουμένῳ γυμ-*
9 *νασίῳ]. Λύσανδρος δὲ ἀφικόμενος εἰς Αἴγιναν ἀπέδωκε
τὴν πόλιν Αἰγινήταις, ὅσους ἐδύνατο πλείστους [αὐτῶν]
ἀθροίσας, ὡς δ᾽ αὔτως καὶ Μηλίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι
τῆς αὑτῶν ἐστέροντο. μετὰ δὲ τοῦτο δῃώσας Σαλαμῖνα
ὡρμίσατο πρὸς τὸν Πειραιᾶ ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν,
καὶ τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἴσπλου.*

10 *Οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι πολιορκούμενοι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἠπόρουν τί χρὴ ποιεῖν, οὔτε νεῶν οὔτε συμμάχων αὐτοῖς ὄντων οὔτε σίτου· ἐνόμιζον δὲ οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν [εἰ] μὴ παθεῖν ἃ οὐ τιμωρούμενοι ἐποίησαν,*

---

2 *ἄλλας* s. v. B[1] 3 ⟨*τὰς*⟩ *ἐν* Ddf. 6 *ἐφειστήκει* U *συμμαχίαν* U 9 *Λακεδαιμόνιαν* U 10 *σὺν* om. CU 12 *Λακεδαιμονίων* del. Ha. 15 *Ἀκαδημία(ι)* codd. seclusa del. Wolf
16 *εἰς*] *πρὸς* FU *πρὸς εἰς* C 17 *Αἰγινίταις* BP[c] *ὅσοις* U *ἠδύνατο* CU *αὐτῶν* (post *ἀθρ.* codd. praeter B) delevi
18 *Μηλίας* F 19 *αὐτῶν* D[c]M *αὑτῶν* rell. 22 an ⟨*καὶ*⟩ *κατὰ*?
25 *εἰ* (*τοῦ* Parisinus E, *τὸ* Hert.) del. Ddf.

ἀλλὰ διὰ τὴν ὕβριν ἠδίκουν ἀνθρώπους μικροπολίτας
οὐδ' ἐπὶ μιᾷ αἰτίᾳ ἑτέρᾳ ἢ ὅτι ἐκείνοις συνεμάχουν. διὰ 11
ταῦτα τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιήσαντες ἐκαρτέρουν, καὶ
ἀποθνῃσκόντων ἐν τῇ πόλει λιμῷ πολλῶν οὐ διελέγοντο
περὶ διαλλαγῆς. ἐπεὶ δὲ παντελῶς ἤδη ὁ σῖτος ἐπελελοίπει,
ἔπεμψαν πρέσβεις παρ' Ἆγιν, βουλόμενοι σύμμαχοι εἶναι
Λακεδαιμονίοις ἔχοντες τὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ
ἐπὶ τούτοις συνθήκας ποιεῖσθαι. ὁ δὲ αὐτοὺς εἰς Λακε- 12
δαίμονα ἐκέλευεν ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος αὐτός. ἐπεὶ δ'
ἀπήγγειλαν οἱ πρέσβεις ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις, ἔπεμψαν
αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα. οἱ δ' ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ 13
[πλησίον] τῆς Λακωνικῆς καὶ ἐπύθοντο οἱ ἔφοροι αὐτῶν
ἃ ἔλεγον, ὄντα οἷάπερ καὶ πρὸς Ἆγιν, αὐτόθεν αὐτοὺς
ἐκέλευον ἀπιέναι, καὶ εἴ τι δέονται εἰρήνης, κάλλιον ἥκειν
βουλευσαμένους. οἱ δὲ πρέσβεις ἐπεὶ ἧκον οἴκαδε καὶ 14
ἀπήγγειλαν ταῦτα εἰς τὴν πόλιν, ἀθυμία ἐνέπεσε πᾶσιν·
ᾤοντο γὰρ ἀνδραποδισθήσεσθαι, καὶ ἕως ἂν πέμπωσιν
ἑτέρους πρέσβεις, πολλοὺς τῷ λιμῷ ἀπολεῖσθαι. περὶ δὲ 15
τῶν τειχῶν τῆς καθαιρέσεως οὐδεὶς ἐβούλετο συμβου-
λεύειν· Ἀρχέστρατος γὰρ εἰπὼν ἐν τῇ βουλῇ Λακεδαι-
μονίοις κράτιστον εἶναι ἐφ' οἷς προυκαλοῦντο εἰρήνην
ποιεῖσθαι, ἐδέθη· προυκαλοῦντο δὲ τῶν μακρῶν τειχῶν
ἐπὶ δέκα σταδίους καθελεῖν ἑκατέρου· ἐγένετο δὲ ψήφισμα
μὴ ἐξεῖναι περὶ τούτων συμβουλεύειν. τοιούτων δὲ ὄντων 16
Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν
πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους

---

2 ἑτέρα αἰτία CU 4 πολλῶν ante ἐν CU 5 ἐπελελοίπει B ἐπιλ. rell. 6 εἶναι++++ Λακ. B 9 ἐκέλευεν ante εἰς CU 12 πλησίον del. Koe., etiam τῆς Λακωνικῆς Cob. 17 ᾤον U ἀνδραποσθ. B[c] 20 κράτιστον εἶναι ἐφ' οἷς Λακεδαιμόνιοι Cob. 21 προυκαλοῦντο D προεκ. rell. (it. 22 CFU) 23 ἑκάτερον CFU 25 εἶπεν ἐν ἐκκλ. B ἐν ἐκκλ. εἶπεν rell. 26 Λακεδαιμονίας U

*πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέ-
χουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. πεμφθεὶς δὲ
διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν
ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῖτον*
17 *ἅπαντα ὅ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. ἐπεὶ δὲ ἧκε τετάρτῳ
μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως
μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύοι εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ
εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῷτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.
μετὰ ταῦτα ᾑρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκρά-*
18 *τωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν
ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλη, φυ-
γάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει κείνους*
19 *κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ
ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ
τίνι λόγῳ ἥκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης,
μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. ἐπεὶ δ' ἧκον,
ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι
μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδε-*
20 *σθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ
ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργα-
σμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι,
ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τείχη καὶ τὸν
Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παρα-
δόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ
φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἕπεσθαι καὶ κατὰ γῆν*

---

1 *ἀντέχουσι* Leoncl. *ἀνέχουσι* codd. 8 *πλεῖον* Ddf. *πλέον* Franke 5 *λέγει* U *ἥκεν* B *τῷ τετάρτῳ* CFU 7 *κατέχει* CU *κελεύοι* BP *κελεύει* rell. 9 *ἡρέθη* U 11 *Ἀριστοτέλην* codd. 12 *'κείνους* CFU 13 *καὶ πολέμου* om U 14 post *Σελλασίᾳ* lac. statuit Otto *δὲ* om. CU 15 *εἶπαν* B *εἶπον* rell. 16 *αὐτούς* B solus 20 [*εἰργασμένην*] . . . *γενομένην* (sic Parisinus E; *γενομένη* CU [*γιν.*]) Weiske 24 *καταθέντας* CFU 25 *νομίζοντες* BM¹P

καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ 21
οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.
εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολύς, φοβούμενοι
μὴ ἄπρακτοι ἥκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ
πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ 22
ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο
τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς
χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τείχη περιαιρεῖν.
ἀντειπόντων δέ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινε-
σάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. μετὰ δὲ ταῦτα 23
Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες
κατῇσαν καὶ τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ
προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι
ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

Καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ μεσοῦντι Διονύσιος ὁ 24
Ἑρμοκράτους Συρακόσιος ἐτυράννησε, μάχῃ μὲν πρότερον
ἡττηθέντων ὑπὸ Συρακοσίων Καρχηδονίων, σπάνει δὲ
σίτου ἑλόντων Ἀκράγαντα, ἐκλιπόντων τῶν Σικελιωτῶν
τὴν πόλιν.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει[, ᾧ ἦν Ὀλυμπιάς, ᾗ τὸ στάδιον III
ἐνίκα Κροκίνας Θετταλός, Ἐνδίου ἐν Σπάρτῃ ἐφορεύοντος,
Πυθοδώρου δ' ἐν Ἀθήναις ἄρχοντος, ὃν Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐν
ὀλιγαρχίᾳ ᾑρέθη, οὐκ ὀνομάζουσιν, ἀλλ' ἀναρχίαν τὸν ἐνι-
αυτὸν καλοῦσιν. ἐγένετο δὲ αὕτη ἡ ὀλιγαρχία ὧδε.] ἔδοξε 2
τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἑλέσθαι, οἳ [τοὺς πατρίους]

---

1 κατὰ om. P ὅπῃ CU 2 ἐπανεφέροντο CFU 4 μέλειν B μένειν V 6 ἀπήγγειλλον B[1] ἀπήγγελον FU 8 τοῖς Λακ. DF[c] 9 δὲ om. U 11 τε om. U 15 § 24 del. Unger 16 μάχῃ . . . πόλιν (19) del. E. Mue. coll. I 5, 21 μὲν om. U 20 ᾠ (B; ἐν ᾧ rell.) . . . ὧδε (24) del. Marsham 21 Κροκίνας V Κρωκ. rell. Εὐδίου codd., corr. Ddf. 22 ἐν Ἀθήνησιν CU 25 τοὺς πατρίους del. Bake

νόμους συγγράψουσι, καθ' οὓς πολιτεύσουσι. καὶ ᾑρέθησαν
οἵδε· Πολυχάρης, Κριτίας, Μηλόβιος, Ἱππόλοχος,
Εὐκλείδης, Ἱέρων, Μνησίλοχος, Χρέμων, Θηραμένης,
Ἀρεσίας, Διοκλῆς, Φαιδρίας, Χαιρέλεως, Ἀναίτιος, Πείσων,
Σοφοκλῆς, Ἐρατοσθένης, Χαρικλῆς, Ὀνομακλῆς, Θέογνις,
Αἰσχίνης, Θεογένης, Κλεομήδης, Ἐρασίστρατος, Φείδων,
Δρακοντίδης, Εὐμάθης, Ἀριστοτέλης, Ἱππόμαχος, Μνη-
3 σιθείδης. τούτων δὲ πραχθέντων ἀπέπλει Λύσανδρος
πρὸς Σάμον, Ἆγις δ' ἐκ τῆς Δεκελείας ἀπαγαγὼν τὸ
πεζὸν στράτευμα διέλυσε κατὰ πόλεις ἑκάστους.

4 Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν περὶ ἡλίου ἔκλειψιν Λυκόφρων ὁ Φεραῖος, βουλόμενος ἄρξαι ὅλης τῆς Θετταλίας, τοὺς ἐναντιουμένους αὐτῷ τῶν Θετταλῶν, Λαρισαίους τε καὶ ἄλλους, μάχῃ ἐνίκησε καὶ πολλοὺς ἀπέκτεινεν.

5 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ Διονύσιος ὁ Συρακόσιος τύραννος μάχῃ ἡττηθεὶς ὑπὸ Καρχηδονίων Γέλαν καὶ Καμάριναν ἀπώλεσε. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ Λεοντῖνοι Συρακοσίοις συνοικοῦντες ἀπέστησαν εἰς τὴν αὑτῶν πόλιν ἀπὸ Διονυσίου καὶ Συρακοσίων. παραχρῆμα δὲ καὶ οἱ Συρακόσιοι ἱππεῖς ὑπὸ Διονυσίου εἰς Κατάνην ἀπεστάλησαν.

6 Οἱ δὲ Σάμιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Λυσάνδρου πάντῃ,
ἐπεὶ οὐ βουλομένων αὐτῶν τὸ πρῶτον ὁμολογεῖν προσβάλ-
λειν ἤδη ἔμελλεν ὁ Λύσανδρος, ὡμολόγησαν ἓν ἱμάτιον
ἔχων ἕκαστος ἀπιέναι τῶν ἐλευθέρων, τὰ δ' ἄλλα παρα-
7 δοῦναι· καὶ οὕτως ἐξῆλθον. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἀρχαίοις

---

2 οὗτοι CFU *Πολυάρχης* CFU *Πολυαλκής* Dobree 3 *Χρέμων* om. U 5 *Θεόγνις* B 6 *Θεαγένης* V *Ἐρασίκρατος* U
11 § 4 del. Ddf. 12 *Φεραῖος* BPV *Φερρ.* rell. 13 *Λαρισαίους* B[1] *Λαρισσ.* rell. 14 *ἐνίκησε μάχῃ* CFU 15 § 5 del. Unger 16 *τύραννος* om. U[1] *Γέλαν* BCUV *Γέλλαν* rell.
23 *οὐ* Parisinus A, om. rell. *βουλευομένων* CFU

*πολίταις παραδοὺς τὴν πόλιν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα καὶ
δέκα ἄρχοντας καταστήσας φρουρεῖν ἀφῆκε τὸ τῶν
συμμάχων ναυτικὸν κατὰ πόλεις, ταῖς δὲ Λακωνικαῖς* 8
*ναυσὶν ἀπέπλευσεν εἰς Λακεδαίμονα, ἀπάγων τά τε τῶν
αἰχμαλώτων νεῶν ἀκρωτήρια καὶ τὰς ἐκ Πειραιῶς
τριήρεις πλὴν δώδεκα καὶ στεφάνους, οὓς παρὰ τῶν πόλεων
ἐλάμβανε δῶρα ἰδίᾳ, καὶ ἀργυρίου τετρακόσια καὶ
ἑβδομήκοντα τάλαντα, ἃ περιεγένοντο τῶν φόρων, οὓς
αὐτῷ Κῦρος παρέδειξεν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ εἴ τι ἄλλο
ἐκτήσατο ἐν τῷ πολέμῳ. ταῦτα δὲ πάντα Λακεδαιμονίοις* 9
*ἀπέδωκε, τελευτῶντος τοῦ θέρους[, εἰς ὃ ἑξάμηνος καὶ
ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἔτη τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα, ἐν οἷς ἔφοροι
οἱ ἀριθμούμενοι οἵδε ἐγένοντο, Αἰνησίας πρῶτος, ἐφ᾽
οὗ ἤρξατο ὁ πόλεμος, πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τῶν
μετ᾽ Εὐβοίας ἅλωσιν τριακονταετίδων σπονδῶν, μετὰ δὲ
τοῦτον οἵδε· Βρασίδας, Ἰσάνωρ, Σωστρατίδας, Ἔξαρχος,* 10
*Ἀγησίστρατος, Ἀγγενίδας, Ὀνομακλῆς, Ζεύξιππος,
Πιτύας, Πλειστόλας, Κλεινόμαχος, Ἴλαρχος, Λέων,
Χαιρίλας, Πατησιάδας, Κλεοσθένης, Λυκάριος, Ἐπή-
ρατος, Ὀνομάντιος, Ἀλεξιππίδας, Μισγολᾴδας, Ἰσίας,
Ἄρακος, Εὐάρχιππος, Πανταχλῆς, Πιτύας, Ἀρχύτας,
Ἔνδιος, ἐφ᾽ οὗ Λύσανδρος πράξας τὰ εἰρημένα οἴκαδε
κατέπλευσεν].*

---

2 *φρουρεῖν* del. Brue. 4 *ἀπέπλει* **CU** *ἀπαγαγὼν* **B** 5 *Πειραιῶς* **B** *τοῦ Π.* rell. 6 *πλὴν δώδεκα* del. Kruse 7 *ἰδίᾳ ἐλάμβανε* (*ἔλαβε* coni. Schn.), *δῶρα* om., **U**, nescio an melius 9 *εἴ τι*] *ἔτι* **B** 10 *προσεκτήσατο* **CU** 11 *εἰς . . . κατέπλευσεν* (23) del. Ddf. 12 *ὀκτὼ*] *ἑπτὰ* Clinton 13 *οἱ* **B** solus 15 *τριακοντουτίδων* Cob. 17 *Ἀγκήστρατος* **D** *Ἀργενίδας* Ddf. *Ἀγγελίδας* Bechtel 18 *Ἵλαρχος* **BCMPU** 19 *Χαρίλας* Heiland 20 *Μισγολαΐδας* codd. 21 *Πιστεὺς* **U**, om. **DF**[1] *Ἀρχίτας* **B** 22 *Ἔνδιος* Ddf. *Ἔκδικος* **V** *Πρόδικος* **D** *Εὔδικος* rell.

11 *Οἱ δὲ τριάκοντα ᾑρέθησαν μὲν ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ
τείχη καὶ τὰ περὶ τὸν Πειραιᾶ καθῃρέθη· αἱρεθέντες δὲ
ἐφ' ᾧτε συγγράψαι νόμους, καθ' οὕστινας πολιτεύσοιντο,
τούτους μὲν ἀεὶ ἔμελλον συγγράφειν τε καὶ ἀποδεικνύναι,
βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς κατέστησαν ὡς ἐδόκει
12 αὐτοῖς. ἔπειτα πρῶτον μὲν οὓς πάντες ᾔδεσαν ἐν τῇ
δημοκρατίᾳ ἀπὸ συκοφαντίας ζῶντας καὶ τοῖς καλοῖς
κἀγαθοῖς βαρεῖς ὄντας, συλλαμβάνοντες ὑπῆγον θανάτου·
καὶ ἥ τε βουλὴ ἡδέως αὐτῶν κατεψηφίζετο οἵ τε ἄλλοι
ὅσοι συνῄδεσαν ἑαυτοῖς μὴ ὄντες τοιοῦτοι οὐδὲν ἤχθοντο.
13 ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο βουλεύεσθαι ὅπως ἂν ἐξείη αὐτοῖς τῇ
πόλει χρῆσθαι ὅπως βούλοιντο, ἐκ τούτου πρῶτον μὲν
πέμψαντες εἰς Λακεδαίμονα Αἰσχίνην τε καὶ Ἀριστοτέλη
ἔπεισαν Λύσανδρον φρουροὺς σφίσι συμπρᾶξαι ἐλθεῖν, ἕως
δὴ τοὺς πονηροὺς ἐκποδὼν ποιησάμενοι καταστήσαιντο
14 τὴν πολιτείαν· θρέψειν δὲ αὐτοὶ ὑπισχνοῦντο. ὁ δὲ
πεισθεὶς τούς τε φρουροὺς καὶ Καλλίβιον ἁρμοστὴν
συνέπραξεν αὐτοῖς πεμφθῆναι. οἱ δ' ἐπεὶ τὴν φρουρὰν
ἔλαβον, τὸν μὲν Καλλίβιον ἐθεράπευον πάσῃ θεραπείᾳ,
ὡς πάντα ἐπαινοίη ἃ πράττοιεν, τῶν δὲ φρουρῶν τούτου
συμπέμποντος αὐτοῖς οὓς ἐβούλοντο συνελάμβανον, οὐκέτι
τοὺς πονηρούς τε καὶ ὀλίγου ἀξίους, ἀλλ' ἤδη οὓς ἐνόμιζον
ἥκιστα μὲν παρωθουμένους ἀνέχεσθαι, ἀντιπράττειν δέ
τι ἐπιχειροῦντας πλείστους ἂν τοὺς συνεθέλοντας λαμ-
15 βάνειν. τῷ μὲν οὖν πρώτῳ χρόνῳ ὁ Κριτίας τῷ Θηραμένει
ὁμογνώμων τε καὶ φίλος ἦν· ἐπεὶ δὲ αὐτὸς μὲν προπετὴς*

---

3 ᾧ U πολιτεύοιντο U 4 συγγράψειν U 6 πρῶτον μὲν om. U 8 κἀγαθοῖς B καὶ ἀγ. rell. (it. p. 55, 4) 9 αὐτῶν om. U 10 ὅσοι om. CF¹U οἱ F² τοσοῦτοι C τοιούτοις F 13 Ἀριστοτέλην codd. 21 συμπέποντος U συμπεσοντος B¹F 24 ἂν τοὺς] αὐτοὺς F συνελθόντας CFMU

ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν, ἅτε καὶ φυγὼν ὑπὸ τοῦ δήμου, ὁ δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε, λέγων ὅτι οὐκ εἰκὸς εἴη θανατοῦν, εἴ τις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τοὺς δὲ καλοὺς κἀγαθοὺς μηδὲν κακὸν ἠργάζετο, ἐπεὶ καὶ ἐγώ, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ ἀρέσκειν ἕνεκα τῇ πόλει καὶ εἴπομεν
καὶ ἐπράξαμεν· ὁ δέ (ἔτι γὰρ οἰκείως ἐχρῆτο τῷ Θηρα- 16
μένει) ἀντέλεγεν ὅτι οὐκ ἐγχωροίη τοῖς πλεονεκτεῖν βουλομένοις μὴ οὐκ ἐπποδὼν ποιεῖσθαι τοὺς ἱκανωτάτους διακωλύειν· εἰ δέ, ὅτι τριάκοντά ἐσμεν καὶ οὐχ εἷς, ἧττόν τι οἴει [ὥσπερ] τυραννίδος ταύτης τῆς ἀρχῆς
χρῆναι ἐπιμελεῖσθαι, εὐήθης εἶ. ἐπεὶ δὲ ἀποθνησκόντων 17
πολλῶν καὶ ἀδίκως πολλοὶ δῆλοι ἦσαν συνιστάμενοί τε καὶ θαυμάζοντες τί ἔσοιτο ἡ πολιτεία, πάλιν ἔλεγεν ὁ Θηραμένης ὅτι εἰ μή τις κοινωνοὺς ἱκανοὺς λήψοιτο τῶν πραγμάτων, ἀδύνατον ἔσοιτο τὴν ὀλιγαρχίαν διαμένειν.
ἐκ τούτου μέντοι Κριτίας καὶ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἤδη 18
φοβούμενοι καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν Θηραμένη, μὴ συρρυείησαν πρὸς αὐτὸν οἱ πολῖται, καταλέγουσι τρισχιλίους τοὺς μεθ-
έξοντας δὴ τῶν πραγμάτων· ὁ δ᾽ αὖ Θηραμένης καὶ 19
πρὸς ταῦτα ἔλεγεν ὅτι ἄτοπον δοκοίη ἑαυτῷ γε εἶναι τὸ πρῶτον μὲν βουλομένους τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν κοινωνοὺς ποιήσασθαι τρισχιλίους, ὥσπερ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἔχοντά τινα ἀνάγκην καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἶναι, καὶ οὔτ᾽ ἔξω τούτων σπουδαίους οὔτ᾽ ἐντὸς τούτων πονηροὺς οἷόν τε εἴη γενέσθαι· ἔπειτα δ᾽, ἔφη, ὁρῶ

---

1 ὑπὸ Koe. ἀπὸ codd. 4 εἰργάζετο codd. καὶ σὺ om. U[1] 8 ἐμποδὼν CF[1]U 10 οἴη B ὥσπερ delevi; an ἥπερ scribd.? τυραννίδα CFU 17 Θηραμένην codd. συρρύεισαν P συρρύησαν CU συρρείησαν B συρείησαν DM συρίησαν F 20 γε om. CFU 20—21 πρῶτον μὲν τὸ Zurborg 22 τρισχιλίους ⟨ποιήσασθαι⟩ Zurborg 24 σπουδαίως B 25 οἴονται U εἴη del. Cavallin ὁρῶ] ὁρῶ δ᾽ CFU

ἔγωγε δύο ἡμᾶς τὰ ἐναντιώτατα πράττοντας, βιαίαν τε
τὴν ἀρχὴν καὶ ἥττονα τῶν ἀρχομένων κατασκευαζομένους.
20 ὁ μὲν ταῦτ' ἔλεγεν. οἱ δ' ἐξέτασιν ποιήσαντες τῶν μὲν
τρισχιλίων ἐν τῇ ἀγορᾷ, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου ἄλλων
ἀλλαχοῦ, ἔπειτα κελεύσαντες ἐπὶ τὰ ὅπλα, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι
ἀπεληλύθεσαν πέμψαντες τοὺς φρουροὺς καὶ τῶν πολιτῶν
τοὺς ὁμογνώμονας αὐτοῖς τὰ ὅπλα πάντων πλὴν τῶν
τρισχιλίων παρείλοντο, καὶ ἀνακομίσαντες ταῦτα εἰς τὴν
21 ἀκρόπολιν συνέθηκαν ἐν τῷ ναῷ. τούτων δὲ γενομένων,
ὡς ἐξὸν ἤδη ποιεῖν αὐτοῖς ὅ τι βούλοιντο, πολλοὺς μὲν
ἔχθρας ἕνεκα ἀπέκτεινον, πολλοὺς δὲ χρημάτων. ἔδοξε
δ' αὐτοῖς, ὅπως ἔχοιεν [καὶ] τοῖς φρουροῖς χρήματα
διδόναι, καὶ τῶν μετοίκων ἕνα ἕκαστον λαβεῖν, καὶ
αὐτοὺς μὲν ἀποκτεῖναι, τὰ δὲ χρήματα αὐτῶν ἀποσημήνα-
22 σθαι. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸν Θηραμένη λαβεῖν ὅντινα βού-
λοιτο. ὁ δ' ἀπεκρίνατο· Ἀλλ' οὐ δοκεῖ μοι, ἔφη, καλὸν
εἶναι φάσκοντας βελτίστους εἶναι ἀδικώτερα τῶν συκο-
φαντῶν ποιεῖν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ παρ' ὧν χρήματα λαμ-
βάνοιεν ζῆν εἴων, ἡμεῖς δὲ ἀποκτενοῦμεν μηδὲν ἀδικοῦν-
τας, ἵνα χρήματα λαμβάνωμεν; πῶς οὐ ταῦτα τῷ παντὶ
23 ἐκείνων ἀδικώτερα; οἱ δ' ἐμποδὼν νομίζοντες αὐτὸν
εἶναι τῷ ποιεῖν ὅ τι βούλοιντο, ἐπιβουλεύουσιν αὐτῷ, καὶ
ἰδίᾳ γε πρὸς τοὺς βουλευτὰς ἄλλος πρὸς ἄλλον διέβαλλον
ὡς λυμαινόμενον τὴν πολιτείαν. καὶ παραγγείλαντες
νεανίσκοις οἳ ἐδόκουν αὐτοῖς θρασύτατοι εἶναι ξιφίδια

1 ἡμᾶς BP ὑμᾶς rell. 5 κελεύσαντες ἀπιέναι ἀποθεμένους (vel καταλιπόντας) τὰ ὅπλα coni. Udf. ἐπὶ] θέσθαι Kan 6 ἀπεληλύθεσαν BPF[2] -λύθεισαν CDUVF[1]M[2] -λύθισαν M[1] ἀπελύθησαν Bergk 7 αὐτοῖς codd. 9 συνέθησαν U 10 μὲν om. BU 11 ἀπέκτειναν V[F] 12 καὶ om. B 15 Θηραμένην codd. 19 ἀδικοῦντες BF[1] 20 τῷ om. B 22 εἶναι νομίζοντες αὐτὸν τὸ U 23 γε scripsi, τε B, om. rell. 24 παρήγγειλαν τοῖς CFU

ὑπὸ μάλης ἔχοντας παραγενέσθαι, συνέλεξαν τὴν βουλήν.
ἐπεὶ δὲ ὁ Θηραμένης παρῆν, ἀναστὰς ὁ Κριτίας ἔλεξεν 24
ὧδε·

Ὦ ἄνδρες βουλευταί, εἰ μέν τις ὑμῶν νομίζει πλέονας
τοῦ καιροῦ ἀποθνήσκειν, ἐννοησάτω ὅτι ὅπου πολιτεῖαι
μεθίστανται πανταχοῦ ταῦτα γίγνεται· πλείστους δὲ
ἀνάγκη ἐνθάδε πολεμίους εἶναι τοῖς εἰς ὀλιγαρχίαν μεθ-
ιστᾶσι διά τε τὸ πολυανθρωποτάτην τῶν Ἑλληνίδων
τὴν πόλιν εἶναι καὶ διὰ τὸ πλεῖστον χρόνον ἐν ἐλευθερίᾳ
τὸν δῆμον τεθράφθαι. ἡμεῖς δὲ γνόντες μὲν τοῖς οἵοις 25
ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπὴν πολιτείαν εἶναι δημοκρατίαν,
γνόντες δὲ ὅτι Λακεδαιμονίοις τοῖς περισώσασιν ἡμᾶς
ὁ μὲν δῆμος οὔποτ' ἂν φίλος γένοιτο, οἱ δὲ βέλτιστοι
ἀεὶ ἂν πιστοὶ διατελοῖεν, διὰ ταῦτα σὺν τῇ Λακεδαι-
μονίων γνώμῃ τήνδε τὴν πολιτείαν καθίσταμεν. καὶ 26
ἐάν τινα αἰσθανώμεθα ἐναντίον τῇ ὀλιγαρχίᾳ, ὅσον δυνά-
μεθα ἐκποδὼν ποιούμεθα· πολὺ δὲ μάλιστα δοκεῖ ἡμῖν
δίκαιον εἶναι, εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν λυμαίνεται ταύτῃ τῇ
καταστάσει, δίκην αὐτὸν διδόναι. νῦν οὖν αἰσθανόμεθα 27
Θηραμένη τουτονὶ οἷς δύναται ἀπολλύντα ἡμᾶς τε καὶ
ὑμᾶς. ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ, ἢν κατανοῆτε, εὑρήσετε οὔτε
ψέγοντα οὐδένα μᾶλλον Θηραμένους τουτουὶ τὰ παρόντα
οὔτε ἐναντιούμενον, ὅταν τινὰ ἐκποδὼν βουλώμεθα
ποιήσασθαι τῶν δημαγωγῶν. εἰ μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς
ταῦτα ἐγίγνωσκε, πολέμιος μὲν ⟨ἂν⟩ ἦν, οὐ μέντοι

---

1 ἔχοντα U 3 ὧδε om. B 4 ὦ om. U πλείονας D 7 ἐνθάδε B solus 8 τὴν πόλιν τῶν Ἑ. CDU 10 τετρ. U alii μὲν om. CFU 11 ἡμῖν τε Schn. τε ἡμῖν codd. δημο-κρατείαν B 19 αἰσθάνομαι D 20 Θηραμένην codd. ὑμᾶς . . ἡμᾶς B 21 ταῦτ' ἀληθῆ V μᾶλλον θῆ C[1] εὑρή-σεται B[1]CF[1] 23 οὔτε] μᾶλλον οὔτ' CU 25 ταῦτα om. CFU ἐγίν. DFU μὲν om. U ἂν addidi

28 πονηρός γ' ἂν δικαίως ἐνομίζετο· νῦν δὲ αὐτὸς μὲν ἄρξας
τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους πίστεως καὶ φιλίας, αὐτὸς
δὲ τῆς τοῦ δήμου καταλύσεως, μάλιστα δὲ ἐξορμήσας
ὑμᾶς τοῖς πρώτοις ὑπαγομένοις εἰς ὑμᾶς δίκην ἐπιτιθέναι,
νῦν ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς φανερῶς ἐχθροὶ τῷ δήμῳ
γεγενήμεθα, οὐκέτ' αὐτῷ τὰ γιγνόμενα ἀρέσκει, ὅπως
αὐτὸς μὲν αὖ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καταστῇ, ἡμεῖς δὲ δίκην
29 δῶμεν τῶν πεπραγμένων. ὥστε οὐ μόνον ὡς ἐχθρῷ αὐτῷ
προσήκει ἀλλὰ καὶ ὡς προδότῃ ὑμῶν τε καὶ ἡμῶν διδόναι
τὴν δίκην. καίτοι τοσούτῳ μὲν δεινότερον προδοσία
πολέμου, ὅσῳ χαλεπώτερον φυλάξασθαι τὸ ἀφανὲς τοῦ
φανεροῦ, τοσούτῳ δ' ἔχθιον, ὅσῳ πολεμίοις μὲν ἄνθρωποι
καὶ σπένδονται καὶ αὖθις πιστοὶ γίγνονται, ὃν δ' ἂν
προδιδόντα λαμβάνωσι, τούτῳ οὔτε ἐσπείσατο πώποτε
30 οὐδεὶς οὔτ' ἐπίστευσε τοῦ λοιποῦ. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι οὐ
καινὰ ταῦτα οὗτος ποιεῖ, ἀλλὰ φύσει προδότης ἐστίν,
ἀναμνήσω ὑμᾶς τὰ τούτῳ πεπραγμένα. οὗτος γὰρ ἐξ
ἀρχῆς μὲν τιμώμενος ὑπὸ τοῦ δήμου κατὰ τὸν πατέρα
Ἅγνωνα, προπετέστατος ἐγένετο τὴν δημοκρατίαν μετα-
στῆσαι εἰς τοὺς τετρακοσίους, καὶ ἐπρώτευεν ἐν ἐκείνοις.
ἐπεὶ δ' ᾔσθετο ἀντίπαλόν τι τῇ ὀλιγαρχίᾳ συνιστάμενον,
πρῶτος αὖ ἡγεμὼν τῷ δήμῳ ἐπ' ἐκείνους ἐγένετο· ὅθεν
31 δήπου [γὰρ] καὶ κόθορνος ἐπικαλεῖται. [καὶ γὰρ ὁ
κόθορνος ἁρμόττειν μὲν τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις δοκεῖ,

4 ὑμᾶς Brue. ἡμᾶς codd. 5 τῷ δήμῳ ἐχθροὶ U[1] 6 γιν. FV ἀρέσκοι U 7 αὖ] οὖν U 9 ἡμῶν . . ὑμῶν DV 11 ὅσον BP 12 τοσοῦτο BP πολέμιοι codd., corr. Weiske ἄνθρ. Cob. 13 καὶ αὖθις B αὖθις καὶ rell. γίν codd. 14 προδόντα U 15 οὔτ' ἐπίστευσε] οὔτ' ἐσπείσατο F[1] οὔτε σπείσαιτο CF[2]U 17 γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὲν B μὲν ἐξ ἀρχῆς rell. 19 Ἄγνωνα codd. τὴν] τὸν U 20 ἐπρώτευσεν U ἐν om. CFU 23 δήπου γὰρ (hoc del. Steph.) om. B[1] καὶ . . . ἀμφοτέρων (p. 59, 1) del. Mor.

*ἀποβλέπει δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων·] δεῖ δέ, ὦ Θηράμενες, ἄνδρα
τὸν ἄξιον ζῆν οὐ προάγειν μὲν δεινὸν εἶναι εἰς πράγματα
τοὺς συνόντας, ἢν δέ τι ἀντικόπτῃ, εὐθὺς μεταβάλλεσθαι,
ἀλλ' ὥσπερ ἐν νηὶ διαπονεῖσθαι, ἕως ἂν εἰς ὅρμον κατα-
στῶσιν· εἰ δὲ μή, πῶς ἂν ἀφίκοιντό ποτε ἔνθα δεῖ, εἰ
ἐπειδάν τι ἀντικόψῃ, εὐθὺς εἰς τἀναντία πλέοιεν; καὶ* 32
*εἰσὶ μὲν δήπου πᾶσαι μεταβολαὶ πολιτειῶν θανατηφόροι,
σὺ δὲ διὰ τὸ εὐμετάβολος εἶναι πλείστοις μὲν μεταίτιος εἶ
ἐξ ὀλιγαρχίας ὑπὸ τοῦ δήμου ἀπολωλέναι, πλείστοις δ'
ἐκ δημοκρατίας ὑπὸ τῶν βελτιόνων. οὗτος δέ τοί ἐστιν
ὃς καὶ ταχθεὶς ἀνελέσθαι ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τοὺς
καταδύντας Ἀθηναίων ἐν τῇ περὶ Λέσβον ναυμαχίᾳ αὐτὸς
οὐκ ἀνελόμενος ὅμως τῶν στρατηγῶν κατηγορῶν ἀπέκτει-
νεν αὐτούς, ἵνα αὐτὸς περισωθείη. ὅστις γε μὴν φανερός* 33
*ἐστι τοῦ μὲν πλεονεκτεῖν ἀεὶ ἐπιμελόμενος, τοῦ δὲ καλοῦ
καὶ τῶν φίλων μηδὲν ἐντρεπόμενος, πῶς τούτου χρή ποτε
φείσασθαι; πῶς δὲ οὐ φυλάξασθαι, εἰδότας αὐτοῦ τὰς
μεταβολάς, ὡς μὴ καὶ ἡμᾶς ταὐτὸ δυνασθῇ ποιῆσαι;
ἡμεῖς οὖν τοῦτον ὑπάγομεν καὶ ὡς ἐπιβουλεύοντα καὶ ὡς
προδιδόντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. ὡς δ' εἰκότα ποιοῦμεν, καὶ* 34
*τάδ' ἐννοήσατε. καλλίστη μὲν γὰρ δήπου δοκεῖ πολιτεία
εἶναι ἡ Λακεδαιμονίων· εἰ δὲ ἐκείνῃ ἐπιχειρήσειέ τις τῶν
ἐφόρων ἀντὶ τοῦ τοῖς πλείοσι πείθεσθαι ψέγειν τε τὴν
ἀρχὴν καὶ ἐναντιοῦσθαι τοῖς πραττομένοις, οὐκ ἂν οἴεσθε
αὐτὸν καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐφόρων καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης
ἁπάσης πόλεως τῆς μεγίστης τιμωρίας ἀξιωθῆναι; καὶ*

---

1 *ἀποβλέπειν* **CU** 4 *ὅρμον* Hu. *οὖρον* codd. 6 *ἂν* **B** solus 7 *πᾶσαι* ⟨*αἱ*⟩ Cob. 11 *καὶ* **B** solus 15 *ἐπιμελόμενος* **DMPV** *-ώμενος* **B** *-ούμενος* **CFU** 16 *τῶν*] *τοῦ* **U** 17 *δὲ* om. **U** 18 *μὴ* s. v. **U**^{1} 19 *ἀπάγομεν* **F** 22 *ἐπιχειρήέ* **B** 23 *πείθ. τοῖς πλείοσι* **CU** *τε*] *τε καὶ* **U** 24 *οἴεσθαι* **BC**^{1} 26 *τιμωρίας* om. **U**

ὑμεῖς οὖν, ἐὰν σωφρονῆτε, οὐ τούτου ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν φείσεσθε, ὡς οὗτος σωθεὶς μὲν πολλοὺς ἂν μέγα φρονεῖν ποιήσειε τῶν ἐναντία γιγνωσκόντων ὑμῖν, ἀπολόμενος δὲ πάντων καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν ἔξω ὑποτέμοι ἂν τὰς ἐλπίδας.

35 *Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐκαθέζετο· Θηραμένης δὲ ἀναστὰς*
ἔλεξεν· Ἀλλὰ πρῶτον μὲν μνησθήσομαι, ὦ ἄνδρες, ὃ
τελευταῖον κατ' ἐμοῦ εἶπε. φησὶ γάρ με τοὺς στρατηγοὺς
ἀποκτεῖναι κατηγοροῦντα. ἐγὼ δὲ οὐκ ἦρχον δήπου κατ'
ἐκείνων λόγου, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔφασαν προσταχθέν μοι
ὑφ' ἑαυτῶν οὐκ ἀνελέσθαι τοὺς δυστυχοῦντας ἐν τῇ περὶ
Λέσβον ναυμαχίᾳ. ἐγὼ δὲ ἀπολογούμενος ὡς διὰ τὸν
χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας
δυνατὸν ἦν, ἔδοξα τῇ πόλει εἰκότα λέγειν, ἐκεῖνοι δ'
ἑαυτῶν κατηγορεῖν ἐφαίνοντο. φάσκοντες γὰρ οἷόν τε
εἶναι σῶσαι τοὺς ἄνδρας, προέμενοι αὐτοὺς ἀπολέσθαι
36 *ἀποπλέοντες ᾤχοντο. οὐ μέντοι θαυμάζω γε τὸ Κριτίαν*
παρανενομικέναι· ὅτε γὰρ ταῦτα ἦν, οὐ παρὼν ἐτύγχανεν,
ἀλλ' ἐν Θετταλίᾳ μετὰ Προμηθέως δημοκρατίαν κατε-
σκεύαζε καὶ τοὺς πενέστας ὥπλιζεν ἐπὶ τοὺς δεσπότας.
37 *ὧν μὲν οὖν οὗτος ἐκεῖ ἔπραττε μηδὲν ἐνθάδε γένοιτο·*
τάδε γε μέντοι ὁμολογῶ ἐγὼ τούτῳ, εἴ τις ὑμᾶς μὲν τῆς
ἀρχῆς βούλεται παῦσαι, τοὺς δ' ἐπιβουλεύοντας ὑμῖν
ἰσχυροὺς ποιεῖ, δίκαιον εἶναι τῆς μεγίστης αὐτὸν τιμωρίας
τυγχάνειν· ὅστις μέντοι ὁ ταῦτα πράττων ἐστὶν οἴομαι

---

1 *αὐτῶν* om. CFU 3 *γιν.* codd. *ἀπολώμενος* B 4 *πάντων* post *πόλει* U pr. *καὶ* om. CU 6 *δὲ*] *μὲν* C 8 *κατ' ἐμοῦ εἶπε τελευτ.* CU 9 *δήπου* om. CFU an ⟨*τοῦ*⟩ *κατ'*? 10 *προσταχθέντα* CF *με* CFU 11 *αὐτῶν* U 14 *δὲ αὐτῶν* C *δὲ ἑαυτῶν* F 16 *ἀπολέσθαι αὐτοὺς* B^1 18 *παρανενομηκέναι* codd., corr. Schmidt (*-νοηκέναι* Wolf) 19 *μετὰ Π. ἐν Θ.* U *κατασκευάζων* CFU 21 *οὖν* om. U 22 *τούτω ἐγὼ* CU *μὲν οὖν* C 24 *ποιεῖ* BP *ποιεῖν* rell.

ἂν ὑμᾶς κάλλιστα κρίνειν, τά τε πεπραγμένα καὶ ἃ νῦν
πράττει ἕκαστος ἡμῶν εἰ κατανοήσετε. οὐκοῦν μέχρι μὲν 38
τοῦ ὑμᾶς τε καταστῆναι εἰς τὴν βουλείαν καὶ ἀρχὰς ἀπο-
δειχθῆναι καὶ τοὺς ὁμολογουμένως συκοφάντας ὑπάγεσθαι
πάντες ταὐτὰ ἐγιγνώσκομεν· ἐπεὶ δέ γε οὗτοι ἤρξαντο
ἄνδρας καλούς τε κἀγαθοὺς συλλαμβάνειν, ἐκ τούτου
κἀγὼ ἠρξάμην τἀναντία τούτοις γιγνώσκειν. ᾔδειν γὰρ ὅτι 39
ἀποθνήσκοντος μὲν Λέοντος τοῦ Σαλαμινίου, ἀνδρὸς καὶ
ὄντος καὶ δοκοῦντος ἱκανοῦ εἶναι, ἀδικοῦντος δ' οὐδὲ ἕν,
οἱ ὅμοιοι τούτῳ φοβήσοιντο, φοβούμενοι δὲ ἐναντίοι τῇδε
τῇ πολιτείᾳ ἔσοιντο· ἐγίγνωσκον δὲ ὅτι συλλαμβανομένου
Νικηράτου τοῦ Νικίου, καὶ πλουσίου καὶ οὐδὲν πώποτε
δημοτικὸν οὔτε αὐτοῦ οὔτε τοῦ πατρὸς πράξαντος, οἱ
τούτῳ ὅμοιοι δυσμενεῖς ἡμῖν γενήσοιντο. ἀλλὰ μὴν καὶ 40
Ἀντιφῶντος ὑφ' ἡμῶν ἀπολλυμένου, ὃς ἐν τῷ πολέμῳ
δύο τριήρεις εὖ πλεούσας παρείχετο, ἠπιστάμην ὅτι καὶ
οἱ πρόθυμοι τῇ πόλει γεγενημένοι πάντες ὑπόπτως ἡμῖν
ἕξοιεν. ἀντεῖπον δὲ καὶ ὅτε τῶν μετοίκων ἕνα ἕκαστον
λαβεῖν ἔφασαν χρῆναι· εὔδηλον γὰρ ἦν ὅτι τούτων ἀπολο-
μένων καὶ οἱ μέτοικοι ἅπαντες πολέμιοι τῇ πολιτείᾳ
ἔσοιντο. ἀντεῖπον δὲ καὶ ὅτε τὰ ὅπλα τοῦ πλήθους παρῃ- 41
ροῦντο, οὐ νομίζων χρῆναι ἀσθενῆ τὴν πόλιν ποιεῖν·
οὐδὲ γὰρ τοὺς Λακεδαιμονίους ἑώρων τούτου ἕνεκα
βουλομένους περισῶσαι ἡμᾶς, ὅπως ὀλίγοι γενόμενοι
μηδὲν δυναίμεθ' αὐτοὺς ὠφελεῖν· ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς, εἰ

1 ὑμᾶς om. U τὰ τότε Bake 2 ὑμῶν DF^1V 3 ὑμῶν CFU τε om. CUV καταστῆσαι CU εἰς τὴν βουλείαν (-λὴν CF) om. U 4 ὁμολογουμένους F^1V 5 πάντα UV ταυτὰ D^cF ταῦτα rell. ἐγιν. CDU οὗτος ἤρξατο CU 6 τε del. Trieber 7 γιν. CDFMU 10 ἐναντία CF^1U 11 πόλει U ἐγίν. U λαμβαν. F 14 ὑμῖν CU^c 16 εὖ πλεούσας] εἰσπλ. F ἐκπλ. D πλ. CU 19 χρῆναι ἔφασαν F 20 τῇ πολιτείᾳ om. U 25 δυνάμεθ' BP γὰρ αὐτοὺς C^1

τούτου γ' ἐδέοντο, καὶ μηδένα λιπεῖν ὀλίγον ἔτι χρόνον τῷ
42 λιμῷ πιέσαντας. οὐδέ γε τὸ φρουροὺς μισθοῦσθαι
συνήρεσκέ μοι, ἐξὸν αὐτῶν τῶν πολιτῶν τοσούτους
προσλαμβάνειν, ἕως ῥᾳδίως ἐμέλλομεν οἱ ἄρχοντες
τῶν ἀρχομένων κρατήσειν. ἐπεί γε μὴν πολλοὺς ἑώρων
ἐν τῇ πόλει τῇ ἀρχῇ τῇδε δυσμενεῖς, πολλοὺς δὲ φυγά-
δας γιγνομένους, οὐκ αὖ ἐδόκει μοι οὔτε Θρασύβουλον
οὔτε Ἄνυτον οὔτε Ἀλκιβιάδην φυγαδεύειν· ᾔδειν γὰρ ὅτι
οὕτω γε τὸ ἀντίπαλον ἰσχυρὸν ἔσοιτο, εἰ τῷ μὲν πλήθει
ἡγεμόνες ἱκανοὶ προσγενήσοιντο, τοῖς δ' ἡγεῖσθαι βουλο-
43 μένοις σύμμαχοι πολλοὶ φανήσοιντο. ὁ ταῦτα οὖν νουθετῶν
ἐν τῷ φανερῷ πότερα εὐμενὴς ἂν δικαίως ἢ προδότης
νομίζοιτο; οὐχ οἱ ἐχθρούς, ὦ Κριτία, κωλύοντες πολλοὺς
ποιεῖσθαι, οὐδ' οἱ συμμάχους πλείστους διδάσκοντες
κτᾶσθαι, οὗτοι τοὺς πολεμίους ἰσχυροὺς ποιοῦσιν, ἀλλὰ
πολὺ μᾶλλον οἱ ἀδίκως τε χρήματα ἀφαιρούμενοι καὶ
τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας ἀποκτείνοντες, οὗτοί εἰσιν οἱ
καὶ πολλοὺς τοὺς ἐναντίους ποιοῦντες καὶ προδιδόντες οὐ
μόνον τοὺς φίλους ἀλλὰ καὶ ἑαυτοὺς δι' αἰσχροκέρδειαν.
44 εἰ δὲ μὴ ἄλλως γνωστὸν ὅτι ἀληθῆ λέγω, ὧδε ἐπισκέψασθε.
πότερον οἴεσθε Θρασύβουλον καὶ Ἄνυτον καὶ τοὺς ἄλλους
φυγάδας ἃ ἐγὼ λέγω μᾶλλον ἂν ἐνθάδε βούλεσθαι γίγνε-
σθαι ἢ ἃ οὗτοι πράττουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι νῦν μὲν
αὐτοὺς νομίζειν συμμάχων πάντα μεστὰ εἶναι, εἰ δὲ τὸ
κράτιστον τῆς πόλεως προσφιλῶς ἡμῖν εἶχε, χαλεπὸν ἂν

---

1 γ' ἐδέοντο Brue. δέοιντο CU γε δέοιντο rell. λυπεῖν U 2 τὸ] τοῦ F 4 ἕως ῥᾳδίως οἱ in lac. pauciorum litt. P^c ἐμέλλομεν (ἔμελλον μὲν B^1) οἱ ἄρχοντες B^c οἱ ἀρχ. ἐμέλλ. rell. 7 γενομένους CU 9 εἰ ante οὕτω CU 11 νουθετῶν post φανερῷ CU 16 τε] τὰ C 19 δι' αἰσχροκέρδειαν del. Ha. 21 πρότερον U 23 οἶμαι] εἶναι CU 25 χαλεπῶς C

ἡγεῖσθαι εἶναι καὶ τὸ ἐπιβαίνειν ποι τῆς χώρας. ἃ δ' αὖ 45
εἶπεν ὡς ἐγώ εἰμι οἷος ἀεί ποτε μεταβάλλεσθαι, κατα-
νοήσατε καὶ ταῦτα. τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν τετρακοσίων
πολιτείαν καὶ αὐτὸς δήπου ὁ δῆμος ἐψηφίσατο, διδασκό-
μενος ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι πάσῃ πολιτείᾳ μᾶλλον ἂν ἢ
δημοκρατίᾳ πιστεύσειαν. ἐπεὶ δέ γε ἐκεῖνοι μὲν οὐδὲν 46
ἀνίεσαν, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἀριστοτέλη καὶ Μελάνθιον καὶ
Ἀρίσταρχον στρατηγοῦντες φανεροὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῷ
χώματι ἔρυμα τειχίζοντες, εἰς ὃ ἐβούλοντο τοὺς πολε-
μίους δεξάμενοι ὑφ' αὑτοῖς καὶ τοῖς ἑταίροις τὴν πόλιν
ποιήσασθαι, εἰ ταῦτ' αἰσθόμενος ἐγὼ διεκώλυσα, τοῦτ'
ἐστὶ προδότην εἶναι τῶν φίλων; ἀποκαλεῖ δὲ κόθορ- 47
νόν με, ὡς ἀμφοτέροις πειρώμενον ἁρμόττειν. ὅστις δὲ
μηδετέροις ἀρέσκει, τοῦτον ὦ πρὸς τῶν θεῶν τί ποτε
καὶ καλέσαι χρή; σὺ γὰρ δὴ ἐν μὲν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων
μισοδημότατος ἐνομίζου, ἐν δὲ τῇ ἀριστοκρατίᾳ πάντων
μισοχρηστότατος γεγένησαι. ἐγὼ δ', ὦ Κριτία, ἐκείνοις 48
μὲν ἀεί ποτε πολεμῶ τοῖς οὐ πρόσθεν οἰομένοις καλὴν
ἂν δημοκρατίαν εἶναι, πρὶν ἂν καὶ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ δι'
ἀπορίαν δραχμῆς ἂν ἀποδόμενοι τὴν πόλιν ἀρχῆς μετέ-
χοιεν, καὶ τοῖσδέ γ' αὖ ἀεὶ ἐναντίος εἰμὶ οἳ οὐκ οἴονται
καλὴν ἂν ἐγγενέσθαι ὀλιγαρχίαν, πρὶν ἂν εἰς τὸ ὑπ' ὀλί-
γων τυραννεῖσθαι τὴν πόλιν καταστήσειαν. τὸ μέντοι σὺν
τοῖς δυναμένοις καὶ μεθ' ἵππων καὶ μετ' ἀσπίδων ὠφελεῖν

---

1 ἡγεῖσθε CFU ποι] τί F 2 μεταβαλέσθαι U 3 ἐπὶ B solus 5 ἂν om. CU 6 γε om. CUV 7 Ἀριστοτέλην codd. [B] 8 στρατηγοῦντες del. Ddf. 10 ἑτέροις codd., corr. Steph. 11 αἰσθανόμενος CFU τουτέστι BP 14 ποτε om. D 15 μὲν ante γὰρ CU 17 κείνοις CDFU 18 οὐκ οἰομένοις πρόσθεν CU 19 alt. ἂν del. Ddf. (it. 22), sed cf. 4, 18; III 1, 15 alt. καὶ om. C 20 ἀρχῆς Wytt. δραχμῆς codd., del. Dobree αὐτῆς C. Schmidt 21 ἀεὶ om. CU

διατάττειν τὴν πολιτείαν πρόσθεν ἄριστον ἡγούμην
49 εἶναι καὶ νῦν οὐ μεταβάλλομαι. εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν, ὦ
Κριτία, ὅπου ἐγὼ σὺν τοῖς δημοτικοῖς ἢ τυραννικοῖς τοὺς
καλούς τε κἀγαθοὺς ἀποστερεῖν πολιτείας ἐπεχείρησα,
λέγε· ἐὰν γὰρ ἐλεγχθῶ ἢ νῦν ταῦτα πράττων ἢ πρότερον
πώποτε πεποιηκώς, ὁμολογῶ τὰ πάντων ἐσχατώτατα
παθὼν ἂν δικαίως ἀποθνήσκειν.

50 Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλὴ δήλη
ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι
εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀνα-
φεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν
καὶ διαλεχθείς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι
ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ
51 ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγώ, ὦ
βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἵου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν
τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπῃ. καὶ ἐγὼ οὖν
τοῦτο ποιήσω. καὶ γὰρ οἵδε οἱ ἐφεστηκότες οὔ φασιν
ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγ-
αρχίαν λυμαινόμενον. ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν
μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ
τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους
εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένη
τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν
52 ἡμῖν. καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν. ἀκούσας ταῦτα
ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἑστίαν καὶ εἶπεν·

---

1 *διατάττειν* Ddf. *διὰ τοῦτο* **CU** *διὰ τούτων* rell. *πρόσθεν* ⟨τ'⟩ Cob. *ἡγούμην* **F**[2] *ἡγουμένην* rell. 4 *ἐπεχείριςα* **CF**[1] 5 *ἐλεχθῶ* **CF**[1]**U** 6 *ἔσχατα* **D**[1]**V** 10 *ἐπιτρέψοι* **B** (*-αι*, ut vid., **B**[1]) **P** *ἐπιτρέψει* rell. *ἀποφεύξοιτο* Leoncl. 11 *βοιωτὸν* **B** 12 *τι* s. v. **U**[1] 14 *δρυφράκτοις* **CDFU** 16 *ἐπιτρέποι* **PU** 18 *ὑμῖν* **BP** 21 *ἡμετέρας* **F** 22 *Θηραμένην* codd. (it. p. 65, 13) 24 *ὑμῖν* **CMU**

*Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἱκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα,
μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν
ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν
ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν
κρίσιν εἶναι. καὶ τοῦτο μέν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ* 53
*ἀγνοῶ, ὅτι οὐδέν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι
καὶ τοῦτο ἐπιδεῖξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώ-
πους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν
μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κἀγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ
βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γιγνώσκοντες ὅτι
οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἑκά-
στου. ἐκ δὲ τούτου ἐκάλεσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ* 54
*τοὺς ἕνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένη· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν
τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου
τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν
ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένη τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν
νόμον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἕνδεκα]
οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε. ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἷλκε* 55
*μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἷλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. ὁ
δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ
ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα. ἡ δὲ βουλὴ ἡσυχίαν
εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ
καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλῆρες τῶν φρουρῶν,
καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. οἱ* 56
δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλῃ τῇ

---

1 *τοὺς π. ἐννομωτάτους* **B** 2 *ἡμῶν* **B**[1] 6 *οὐδέ* **B**[1](?) *ἀρέσκει* **C**[1]**F**[1] 8 *εὐσεβέστατοι* **B** 10 *βοηθήσητε* **U** *γιν.* **CDFUV** 11 *ἐξαλειπτότερον* **B** 12 *ἐκάλεσε* Steph. *ἐκέλευσε* codd. 13 *Θηραμένην* codd. (it. 16 **CFU**) 14 *τοῦ* om. **B** 15 *τε* **B** *αὐτῶν* rell. 17 seclusa del. Na. 18 *οἷ* Ddf. 19 *Σάτιος* **U** 20 *ἐπικαλ.* **C** 21 *γιν.* **CFUV** 22 *δρυφράκτοις* **CDFU** *ὁμοίως* **CFU**

φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἂν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; καὶ ἐπεί γε ἀποθνῄσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

IV Θηραμένης μὲν δὴ οὕτως ἀπέθανεν· οἱ δὲ τριάκοντα, ὡς ἐξὸν ἤδη αὐτοῖς τυραννεῖν ἀδεῶς, προεῖπον μὲν τοῖς ἔξω τοῦ καταλόγου μὴ εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ἦγον δὲ ἐκ τῶν χωρίων, ἵν' αὐτοὶ καὶ οἱ φίλοι τοὺς τούτων ἀγροὺς ἔχοιεν. φευγόντων δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ ἐντεῦθεν πολλοὺς ἄγοντες ἐνέπλησαν καὶ τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας τῶν ὑποχωρούντων.

2 Ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὁρμηθεὶς ἐκ Θηβῶν ὡς
σὺν ἑβδομήκοντα Φυλὴν χωρίον καταλαμβάνει ἰσχυρόν.
οἱ δὲ τριάκοντα ἐβοήθουν ἐκ τοῦ ἄστεως σύν τε τοῖς
τρισχιλίοις καὶ σὺν τοῖς ἱππεῦσι καὶ μάλ' εὐημερίας οὔσης.
ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, εὐθὺς μὲν θρασυνόμενοί τινες τῶν νέων
προσέβαλον πρὸς τὸ χωρίον, καὶ ἐποίησαν μὲν οὐδέν, τραύ-
3 ματα δὲ λαβόντες ἀπῆλθον. βουλομένων δὲ τῶν τριάκοντα
ἀποτειχίζειν, ὅπως ἐκπολιορκήσειαν αὐτοὺς ἀποκλείσαν-
τες τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων, ἐπιγίγνεται τῆς νυκτὸς

---

3 ἐπήρατο B ἄρ' BP ἄρα rell. 4—5 ἔπιε τὸ κώνειον CU 7 τοιαῦτα Weiske αὐτὰ τὰ Madv. 8 τοῦ ἀνδρὸς κρίνω CU 14 ἵνα F 18 τούτων C 20 ἄστεος codd. τοῖς om. CFU 22 τῶν νέων om. CU 23 προσέβαλλον BFP 24 τῶν s. v. B[1] 26 τὰς] αὐτοῖς τὰς CFU

χιὼν παμπληθὴς καὶ τῇ ὑστεραίᾳ. οἱ δὲ νειφόμενοι ἀπ-
ῆλθον εἰς τὸ ἄστυ, μάλα συχνοὺς τῶν σκευοφόρων ὑπὸ
τῶν ἐκ Φυλῆς ἀποβαλόντες. γιγνώσκοντες δὲ ὅτι καὶ ἐκ 4
τῶν ἀγρῶν λεηλατήσοιεν, εἰ μή τις φυλακὴ ἔσοιτο,
διαπέμπουσιν εἰς τὰς ἐσχατιὰς ὅσον πεντεκαίδεκα στάδια
ἀπὸ Φυλῆς τούς τε Λακωνικοὺς πλὴν ὀλίγων φρουροὺς
καὶ τῶν ἱππέων δύο φυλάς. οὗτοι δὲ στρατοπεδευσάμενοι
ἐν χωρίῳ λασίῳ ἐφύλαττον. ὁ δὲ Θρασύβουλος, ἤδη 5
συνειλεγμένων εἰς τὴν Φυλὴν περὶ ἑπτακοσίους, λαβὼν
αὐτοὺς καταβαίνει τῆς νυκτός· θέμενος δὲ τὰ ὅπλα ὅσον
τρία ἢ τέτταρα στάδια ἀπὸ τῶν φρουρῶν ἡσυχίαν εἶχεν.
ἐπεὶ δὲ πρὸς ἡμέραν ἐγίγνετο, καὶ ἤδη ἀνίσταντο ὅποι 6
ἐδεῖτο ἕκαστος ἀπὸ τῶν ὅπλων, καὶ οἱ ἱπποκόμοι ψήχοντες
τοὺς ἵππους ψόφον ἐποίουν, ἐν τούτῳ ἀναλαβόντες οἱ
περὶ Θρασύβουλον τὰ ὅπλα δρόμῳ προσέπιπτον· καὶ ἔστι
μὲν οὓς αὐτῶν κατέβαλον, πάντας δὲ τρεψάμενοι ἐδίωξαν
ἓξ ἢ ἑπτὰ στάδια, καὶ ἀπέκτειναν τῶν μὲν ὁπλιτῶν πλέον
ἢ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, τῶν δὲ ἱππέων Νικόστρατόν τε τὸν
καλὸν ἐπικαλούμενον, καὶ ἄλλους δὲ δύο, ἔτι καταλαβόντες
ἐν ταῖς εὐναῖς. ἐπαναχωρήσαντες δὲ καὶ τροπαῖον στη- 7
σάμενοι καὶ συσκευασάμενοι ὅπλα τε ὅσα ἔλαβον καὶ σκεύη
ἀπῆλθον ἐπὶ Φυλῆς. οἱ δὲ ἐξ ἄστεως ἱππεῖς βοηθήσαντες
τῶν μὲν πολεμίων οὐδένα ἔτι εἶδον, προσμείναντες δ'
ἕως τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο οἱ προσήκοντες ἀνεχώρησαν
εἰς ἄστυ. ἐκ δὲ τούτου οἱ τριάκοντα, οὐκέτι νομίζοντες 8
ἀσφαλῆ σφίσι τὰ πράγματα, ἐβουλήθησαν Ἐλευσῖνα
ἐξιδιώσασθαι, ὥστε εἶναι σφίσι καταφυγήν, εἰ δεήσειε.

---

1 παμπληθής, καὶ Dobree νιφόμενοι codd. 2 ὑπὸ Wytt. ἀπὸ codd. 3 ἀπολαβόντες U γιν. U ἐκ τῶν ἐχθρῶν D 9 φυλὴν F[2]V βουλὴν rell. 11 ὑπὸ F[1] 13 ψύχοντες(?) U 16 κατέλαβον CU[1] 21 pr. καὶ B solus 22 ἄστεος codd. 23 μὲν om. U εἶδον ἔτι CU 27 δεήσοι CFU

*καὶ παραγγείλαντες τοῖς ἱππεῦσιν ἦλθον εἰς Ἐλευσῖνα
Κριτίας τε καὶ οἱ ἄλλοι τῶν τριάκοντα, ἐξέτασιν δὲ
ποιήσαντες ἐν τοῖς ἱππεῦσι, φάσκοντες εἰδέναι βούλεσθαι
πόσοι εἶεν καὶ πόσης φυλακῆς προσδεήσοιντο, ἐκέλευον
ἀπογράφεσθαι πάντας· τὸν δὲ ἀπογραψάμενον ἀεὶ διὰ
τῆς πυλίδος ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐξιέναι. ἐπὶ δὲ τῷ αἰγιαλῷ
τοὺς μὲν ἱππέας ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατέστησαν, τὸν δ' ἐξ-
ιόντα ἀεὶ οἱ ὑπηρέται συνέδουν. ἐπεὶ δὲ πάντες συνειλημ-
μένοι ἦσαν, Λυσίμαχον τὸν ἵππαρχον ἐκέλευον ἀναγα-
9 γόντα παραδοῦναι αὐτοὺς τοῖς ἕνδεκα. τῇ δ' ὑστεραίᾳ
εἰς τὸ Ὠιδεῖον παρεκάλεσαν τοὺς ἐν τῷ καταλόγῳ ὁπλί-
τας καὶ τοὺς ἄλλους ἱππέας. ἀναστὰς δὲ Κριτίας ἔλεξεν·
Ἡμεῖς, ἔφη, ὦ ἄνδρες, οὐδὲν ἧττον ὑμῖν κατασκευάζομεν
τὴν πολιτείαν ἢ ἡμῖν αὐτοῖς. δεῖ οὖν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ
τιμῶν μεθέξετε, οὕτω καὶ τῶν κινδύνων μετέχειν. τῶν
οὖν συνειλημμένων Ἐλευσινίων καταψηφιστέον ἐστίν,
ἵνα ταὐτὰ ἡμῖν καὶ θαρρῆτε καὶ φοβῆσθε. δείξας δέ
τι χωρίον, εἰς τοῦτο ἐκέλευε φανερὰν φέρειν τὴν ψῆφον.
10 οἱ δὲ Λακωνικοὶ φρουροὶ ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ Ὠιδείου
ἐξωπλισμένοι ἦσαν· ἦν δὲ ταῦτα ἀρεστὰ καὶ τῶν πολιτῶν
οἷς τὸ πλεονεκτεῖν μόνον ἔμελεν.*

Ἐκ δὲ τούτου λαβὼν ὁ Θρασύβουλος τοὺς ἀπὸ Φυλῆς περὶ χιλίους ἤδη συνειλεγμένους, ἀφικνεῖται τῆς νυκτὸς εἰς τὸν Πειραιᾶ. οἱ δὲ τριάκοντα ἐπεὶ ᾔσθοντο ταῦτα, εὐθὺς ἐβοήθουν σύν τε τοῖς Λακωνικοῖς καὶ σὺν τοῖς

---

2 *δὲ* **U** *τε* rell. 8 *σὺν* Palmerius *ἱππεῦσι*] *ὅπλοις* Herm. *Ἐλευσινίοις* Classen 4 *πόσης* **BD**[c] *πόσοι* rell. 10 *καὶ παραδοῦναι αὐτὸν* **U** 13 post *ἧττον* lit. **U** 15 *οὕτω*] *οὔτε* **B** 16 *συνειλεγμένων* codd., corr. Mor. 17 *ταῦτα* **BCDMPU** *φοβεῖσθε* **BDMV** 20 *ἐξοπλ.* **B**[c] 21 *οἷς* **B** *ὅσοις* rell. *μόνον* om. **F** *ἔμελεν* **DP** *ἔμελλεν* rell. 24 *Περαιᾶ* **B** 25 *εὐθὺς ἐβοήθουν* **B** *ἐβοήθουν εὐθὺς* (*αὐτοῖς* **CV**) rell. *σὺν* om. **D**

*ἱππεῦσι καὶ τοῖς ὁπλίταις· ἔπειτα ἐχώρουν κατὰ τὴν εἰς
τὸν Πειραιᾶ ἁμαξιτὸν ἀναφέρουσαν. οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ἔτι* 11
*μὲν ἐπεχείρησαν μὴ ἀνιέναι αὐτούς, ἐπεὶ δὲ μέγας ὁ
κύκλος ὢν πολλῆς φυλακῆς ἐδόκει δεῖσθαι οὔπω πολλοῖς
οὖσι, συνεσπειράθησαν ἐπὶ τὴν Μουνιχίαν. οἱ δ' ἐκ τοῦ
ἄστεως εἰς τὴν Ἱπποδάμειον ἀγορὰν ἐλθόντες πρῶτον
μὲν συνετάξαντο, ὥστε ἐμπλῆσαι τὴν ὁδὸν ᾗ φέρει πρός
τε τὸ ἱερὸν τῆς Μουνιχίας Ἀρτέμιδος καὶ τὸ Βενδίδειον· καὶ
ἐγένοντο βάθος οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων.
οὕτω δὲ συντεταγμένοι ἐχώρουν ἄνω. οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς* 12
*ἀντενέπλησαν μὲν τὴν ὁδόν, βάθος δὲ οὐ πλέον ἢ εἰς
δέκα ὁπλίτας ἐγένοντο. ἐτάχθησαν μέντοι ἐπ' αὐτοῖς
πελτοφόροι τε καὶ ψιλοὶ ἀκοντισταί, ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ
πετροβόλοι. οὗτοι μέντοι συχνοὶ ἦσαν· καὶ γὰρ αὐτόθεν
προσεγένοντο. ἐν ᾧ δὲ προσῇσαν οἱ ἐναντίοι, Θρασύβου-
λος τοὺς μεθ' αὐτοῦ θέσθαι κελεύσας τὰς ἀσπίδας καὶ
αὐτὸς θέμενος, τὰ δ' ἄλλα ὅπλα ἔχων, κατὰ μέσον
στὰς ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τοὺς μὲν διδάξαι, τοὺς* 13
*δὲ ἀναμνῆσαι ὑμῶν βούλομαι ὅτι εἰσὶ τῶν προσιόντων
οἱ μὲν τὸ δεξιὸν ἔχοντες οὓς ὑμεῖς ἡμέραν πέμπτην
τρεψάμενοι ἐδιώξατε, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου ἔσχατοι,
οὗτοι δὴ οἱ τριάκοντα, οἳ ἡμᾶς καὶ πόλεως ἀπεστέρουν
οὐδὲν ἀδικοῦντας καὶ οἰκιῶν ἐξήλαυνον καὶ τοὺς
φιλτάτους τῶν ἡμετέρων ἀπεσημαίνοντο· ἀλλὰ νῦν τοι
παραγεγένηνται οὗ οὗτοι μὲν οὔποτε ᾤοντο, ἡμεῖς δὲ*

---

4 *οὔτω* **B** 5 *συνεπειράθησαν* **FU** *συνε/πειρ.* **B** *περὶ* **D** *Μουνυχ.* codd. (it. infra, nisi quod 8 *Μουνιχ.* **C**) 6 *ἄστεος* codd. 11 *ἀντανέπλησαν* **FU** *ἀντεπλήρωσαν* **C**[1] *ἀντανεπλήρωσαν* **C**[c] *βάδος* **B** 12 *δέκας* **U** *+ π'* **F** *αὐτοῖς* Leoncl. *αὐτοὺς* codd. 15 *προσίεσαν* **B** 16 *μεθ' αὐτοῦ* **B** *μετ' αὐτοῦ* rell. 20 *ἡμέρα πέμπτη* **CU** 22 *δὴ* **D** *δὲ* rell. *ὑμᾶς* **BP** *πόλεων* **D**(?)**FM** 23 *τὰ φίλτατα* Fr. Portus 25 *οὐ* om. **V**

14 ἀεὶ ηὐχόμεθα. ἔχοντες γὰρ ὅπλα μὲν ἐναντίοι αὐτοῖς
καθέσταμεν· οἱ δὲ θεοί, ὅτι ποτὲ καὶ δειπνοῦντες
συνελαμβανόμεθα καὶ καθεύδοντες καὶ ἀγοράζοντες,
οἱ δὲ καὶ οὐχ ὅπως ἀδικοῦντες, ἀλλ' οὐδ' ἐπιδημοῦντες
ἐφυγαδευόμεθα, νῦν φανερῶς ἡμῖν συμμαχοῦσι. καὶ
γὰρ ἐν εὐδίᾳ χειμῶνα ποιοῦσιν, ὅταν ἡμῖν συμφέρῃ,
καὶ ὅταν ἐγχειρῶμεν, πολλῶν ὄντων ἐναντίων ὀλίγοις
15 οὖσι τροπαῖα ἵστασθαι διδόασι· καὶ νῦν δὲ κεκομίκασιν
ἡμᾶς εἰς χωρίον ἐν ᾧ οὗτοι μὲν οὔτε βάλλειν οὔτε
ἀκοντίζειν ὑπὲρ τῶν προτεταγμένων διὰ τὸ πρὸς ὄρθιον
ἰέναι δύναιντ' ἄν, ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ κάταντες καὶ δόρατα
ἀφιέντες καὶ ἀκόντια καὶ πέτρους ἐξιξόμεθά τε αὐτῶν
16 καὶ πολλοὺς κατατρώσομεν. καὶ ᾤετο μὲν ἄν τις δεήσειν
τοῖς γε πρωτοστάταις ἐκ τοῦ ἴσου μάχεσθαι· νῦν δέ, ἂν
ὑμεῖς, ὥσπερ προσήκει, προθύμως ἀφίητε τὰ βέλη, ἁμαρ-
τήσεται μὲν οὐδεὶς ὧν γε μεστὴ ἡ ὁδός, φυλαττόμενοι
δὲ δραπετεύσουσιν ἀεὶ ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν· ὥστε ἐξέσται
ὥσπερ τυφλοὺς καὶ τύπτειν ὅπου ἂν βουλώμεθα καὶ ἐναλ-
17 λομένους ἀνατρέπειν. ἀλλ', ὦ ἄνδρες, οὕτω χρὴ ποιεῖν ὅπως
ἕκαστός τις ἑαυτῷ συνείσεται τῆς νίκης αἰτιώτατος ὤν.
αὕτη γὰρ ἡμῖν, ἂν θεὸς θέλῃ, νῦν ἀποδώσει καὶ πατρίδα
καὶ οἴκους καὶ ἐλευθερίαν καὶ τιμὰς καὶ παῖδας, οἷς εἰσί,
καὶ γυναῖκας. ὦ μακάριοι δῆτα, οἳ ἂν ἡμῶν νικήσαντες
ἐπίδωσι τὴν πασῶν ἡδίστην ἡμέραν. εὐδαίμων δὲ καὶ ἄν
τις ἀποθάνῃ· μνημείου γὰρ οὐδεὶς οὕτω πλούσιος ὢν

1 εὐχ. codd. ἐναντίοι μὲν Wytt. 4 ὅπως Castalio οὕτως codd. 5 ἡμῖν om. F 7 ἐπιχειρῶμεν CU ὄντων ⟨τῶν⟩ coni. Ddf. 8 δὲ καὶ κομίκασιν B 9 ὑμᾶς F^1 10 ὄρθριον CF^1U 11 ἱέναι Madv. δύναιτ' B 12 ἀφιέντες DFUV ἐφιέντες rell. ἐξιόμεθα B 14 προστὸ στάταις B^1(?) προστά-ταις FU 15 ἡμεῖς B προσήκοι U ἀφίητε BP ἀφιῆτε rell. 16 φυλαττόμενος B 17 δραπετεύουσιν F 21 ἂν s. v. U^1 ἦν D 23 ὑμῶν F 24 τὴν] τῶν B πασῶν post ἡμέραν CU

καλοῦ τεύξεται. ἐξάρξω μὲν οὖν ἐγὼ ἡνίκ' ἂν καιρὸς ᾖ παιᾶνα· ὅταν δὲ τὸν Ἐνυάλιον παρακαλέσωμεν, τότε πάντες ὁμοθυμαδὸν ἀνθ' ὧν ὑβρίσθημεν τιμωρώμεθα τοὺς ἄνδρας.

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναν- 18
τίους ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν
αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν ἂν τῶν σφετέρων
ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὰν μέντοι τοῦτο γένηται,
ἡγησόμεθα μέν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἑπο-
μένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. καὶ 19
οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὅπλα, αὐτὸς μὲν
ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας, πρῶτος
ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνῄσκει, καὶ τέθαπται ἐν
τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατε-
δίωξαν μέχρι τοῦ ὁμαλοῦ. ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν
τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἱππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ
δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων
περὶ ἑβδομήκοντα. καὶ τὰ μὲν ὅπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ
χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. ἐπεὶ δὲ τοῦτο
ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσ-
ιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν 20
μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὔφωνος ὤν, κατασιωπησάμενος
ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι
βούλεσθε; ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιή-
σαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων
καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ
συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ

---

6 *παρήγγελεν* CF[1]UV *παρήγγειλεν* D[1]F[c] 7 *ἂν* del. Ddf. 8 *πέσῃ* DV (sic et *τρωθῇ* Sauppe) *γενή++ται* B 9 *ἡμῖν* B[1](?) *ἑπομένῃ* CU 11 *μὲν* om. CU 13 *ἐν*] *ἐπὶ* Hert. 17 *Χαλμ.* U 23 *ἐξελαύνατε* U 24 *μὲν* om. CFUV *οὐδὲ* CFU 27 *στρατιῶται* F

*μεθ᾽ ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θά-
λατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε
21 καὶ ἐλευθερίας. πρὸς θεῶν πατρῴων καὶ μητρῴων καὶ
συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας (πάντων γὰρ
τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις) αἰδούμενοι καὶ
θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν
πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα,
οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν
Ἀθηναίων ἐν ὀκτὼ μησὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι
22 δέκα ἔτη πολεμοῦντες. ἐξὸν δ᾽ ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολι-
τεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλε-
πώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ
ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν.
ἀλλ᾽ εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ᾽ ἡμῶν
ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς
πολλὰ κατεδακρύσαμεν.*

*Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ
διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ᾽ αὑτῶν ἀπή-
23 γαγον εἰς τὸ ἄστυ. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα
πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ
συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι
ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. ὅσοι μὲν
γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐν-
τόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρείη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ·
ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοί τε ἀνε-
λογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο*

---

1 *ἡμῶν* CU pr. *καὶ* B solus 3 *καὶ συγγενείας* om. CU 4 *κηδεστείας* Nauck *-ρείας* CF[1]U 7 *πείσεσθαι* U 8 *κέρδεων* BP *ἀπικτείνασιν* CFU 11 *τῶν* C[1] 12 *ἀνοσ. . . . ἀνθρώποις* (13)] *θεοῖς καὶ θνητοῖς* F, post *θνητοῖς* s. v. adscr. *ἀνοσιώτατον* 14 *εὗτε* F 17 *ὁ* om. U 18 *ἑαυτῶν* CFUV 19 *μὲν*] *μέντοι* C 20 *δὲ* C 24 *χρείη* B *χρῇ* rell.

*τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν
χρῆναι πείθεσθαι οὐδ᾽ ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν.
καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι,
ἄλλους δὲ ἑλέσθαι. καὶ εἵλοντο δέκα, ἕνα ἀπὸ φυλῆς.*
Καὶ οἱ μὲν τριάκοντα Ἐλευσῖνάδε ἀπῆλθον· οἱ δὲ 24
*δέκα τῶν ἐν ἄστει καὶ μάλα τεταραγμένων καὶ ἀπι-
στούντων ἀλλήλοις σὺν τοῖς ἱππάρχοις ἐπεμέλοντο.
ἐξεκάθευδον δὲ καὶ οἱ ἱππεῖς ἐν τῷ Ὠιδείῳ, τούς τε
ἵππους καὶ τὰς ἀσπίδας ἔχοντες, καὶ δι᾽ ἀπιστίαν
ἐφώδευον τὸ μὲν ἀφ᾽ ἑσπέρας σὺν ταῖς ἀσπίσι κατὰ [τὰ]
τείχη, τὸ δὲ πρὸς ὄρθρον σὺν τοῖς ἵπποις, ἀεὶ φοβού-
μενοι μὴ ἐπεισπέσοιέν τινες αὐτοῖς τῶν ἐκ τοῦ Πει-
ραιῶς. οἱ δὲ πολλοί τε ἤδη ὄντες καὶ παντοδαποί, ὅπλα* 25
*ἐποιοῦντο, οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύινα, καὶ ταῦτα
ἐλευκοῦντο. πρὶν δὲ ἡμέρας δέκα γενέσθαι, πιστὰ δόντες,
οἵτινες συμπολεμήσειαν, καὶ εἰ ξένοι εἶεν, ἰσοτέλειαν
ἔσεσθαι, ἐξῆσαν πολλοὶ μὲν ὁπλῖται, πολλοὶ δὲ γυμνῆτες·
ἐγένοντο δὲ αὐτοῖς καὶ ἱππεῖς ὡσεὶ ἑβδομήκοντα· προ-
νομὰς δὲ ποιούμενοι, καὶ λαμβάνοντες ξύλα καὶ ὀπώραν,
ἐκάθευδον πάλιν ἐν Πειραιεῖ. τῶν δ᾽ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄλλος* 26
*μὲν οὐδεὶς σὺν ὅπλοις ἐξῄει, οἱ δὲ ἱππεῖς ἔστιν ὅτε καὶ
λῃστὰς ἐχειροῦντο τῶν ἐκ Πειραιῶς, καὶ τὴν φάλαγγα
αὐτῶν ἐκακούργουν. περιέτυχον δὲ καὶ τῶν Αἰξωνέων
τισὶν εἰς τοὺς αὐτῶν ἀγροὺς ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια πορευο-
μένοις· καὶ τούτους Λυσίμαχος ὁ ἵππαρχος ἀπέσφαξε,*

---

2 *χρῆν* CFU   6 pr. *καὶ* om. U   9 *ἔχοντας* C^{1}F^1
10 *ἐφώδευον τὸ* Wytt. *ἐφωδεύοντο* codd.   *τὰ* om B   12 *τῶν*] *τοῦ* F   *Πειραιῶς* B^1 *-έως* B^c rell.   13 *τε ἤδη* om CFU
14 *οἰσίινα* U *σύινα* B   20 *ἄστεος* codd. (it. §§ 27, 28, 37, 38, 40)   22 *φάλαγκα* C   23 *ἐκακούργων* U   *Αἰξωνέων* Palmerius *ἔξω νέων* (*νεών* U) codd.   25 *ἀπέσφαξε* DF *ἐπέσφαξε* rell.

πολλὰ λιτανεύοντας καὶ πολλῶν χαλεπῶς φερόντων ἱππέων.
27 ἀνταπέκτειναν δὲ καὶ οἱ ἐν Πειραιεῖ τῶν ἱππέων ἐπ' ἀγροῦ
λαβόντες Καλλίστρατον φυλῆς Λεοντίδος. καὶ γὰρ ἤδη
μέγα ἐφρόνουν, ὥστε καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τοῦ ἄστεως προσ-
έβαλλον. εἰ δὲ καὶ τοῦτο δεῖ εἰπεῖν τοῦ μηχανοποιοῦ
τοῦ ἐν τῷ ἄστει, ὃς ἐπεὶ ἔγνω ὅτι κατὰ τὸν ἐκ Λυκείου
δρόμον μέλλοιεν τὰς μηχανὰς προσάγειν, τὰ ζεύγη
ἐκέλευσε πάντα ἁμαξιαίους λίθους ἄγειν καὶ κατα-
βάλλειν ὅπου ἕκαστος βούλοιτο τοῦ δρόμου. ὡς δὲ τοῦτο
ἐγένετο, πολλὰ εἷς ἕκαστος τῶν λίθων πράγματα παρεῖχε.
28 πεμπόντων δὲ πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα τῶν μὲν τριά-
κοντα ἐξ Ἐλευσῖνος, τῶν δ' ἐν τῷ καταλόγῳ ἐξ ἄστεως,
καὶ βοηθεῖν κελευόντων, ὡς ἀφεστηκότος τοῦ δήμου
ἀπὸ Λακεδαιμονίων, Λύσανδρος λογισάμενος ὅτι οἷόν
τε εἴη ταχὺ ἐκπολιορκῆσαι τοὺς ἐν τῷ Πειραιεῖ κατά
τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰ τῶν ἐπιτηδείων ἀπο-
κλεισθείησαν, συνέπραξεν ἑκατόν τε τάλαντα αὐτοῖς
δανεισθῆναι, καὶ αὐτὸν μὲν κατὰ γῆν ἁρμοστήν,
Λίβυν δὲ τὸν ἀδελφὸν ναυαρχοῦντα ἐκπεμφθῆναι.
29 καὶ ἐξελθὼν αὐτὸς μὲν Ἐλευσῖνάδε συνέλεγεν ὁπλίτας
πολλοὺς Πελοποννησίους· ὁ δὲ ναύαρχος κατὰ θάλατταν
ἐφύλαττεν ὅπως μηδὲν εἰσπλέοι αὐτοῖς τῶν ἐπιτηδείων,
ὥστε ταχὺ πάλιν ἐν ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ ἐν Πειραιεῖ, οἱ
δ' ἐν τῷ ἄστει πάλιν αὖ μέγα ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ Λυ-
σάνδρῳ. οὕτω δὲ προχωρούντων Παυσανίας ὁ βασι-
λεὺς φθονήσας Λυσάνδρῳ, εἰ κατειργασμένος ταῦτα
ἅμα μὲν εὐδοκιμήσοι, ἅμα δὲ ἰδίας ποιήσοιτο τὰς

---

1 ἱππέων φερόντων CU 3 Αἰαντίδος Boeckh 4 προσέβαλεν U 5 δεῖ] δὴ BP 6 τὸν om. F ἐν B εἰς C^1 10 εἷς om. CU 12 τῷ B solus 21 ἐφύλαττε κατὰ θάλατταν CU 22 εἰσπλέῃ CU 27 ποιήσοιτο B ποιήσαιτο rell.

Ἀθήνας, πείσας τῶν ἐφόρων τρεῖς ἐξάγει φρουράν.
συνείποντο δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες πλὴν Βοιωτῶν 30
καὶ Κορινθίων· οὗτοι δὲ ἔλεγον μὲν ὅτι οὐ νομίζοιεν
εὐορκεῖν ἂν στρατευόμενοι ἐπ' Ἀθηναίους μηδὲν παρά-
σπονδον ποιοῦντας, ἔπραττον δὲ ταῦτα, ὅτι ἐγίγνωσκον
Λακεδαιμονίους βουλομένους τὴν τῶν Ἀθηναίων χώραν
οἰκείαν καὶ πιστὴν ποιήσασθαι. ὁ δὲ Παυσανίας ἐστρα-
τοπεδεύσατο μὲν ἐν τῷ Ἁλιπέδῳ καλουμένῳ πρὸς τῷ
Πειραιεῖ δεξιὸν ἔχων κέρας, Λύσανδρος δὲ σὺν τοῖς
μισθοφόροις τὸ εὐώνυμον. πέμπων δὲ πρέσβεις 31
ὁ Παυσανίας πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ ἐκέλευεν ἀπιέναι
ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν· ἐπεὶ δ' οὐκ ἐπείθοντο, προσέβαλ-
λεν ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκεν, ὅπως μὴ δῆλος εἴη εὐμενὴς
αὐτοῖς ὤν. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἀπὸ τῆς προσβολῆς πράξας
ἀπῆλθε, τῇ ὑστεραίᾳ λαβὼν τῶν μὲν Λακεδαιμονίων
δύο μόρας, τῶν δὲ Ἀθηναίων ἱππέων τρεῖς φυλάς,
παρῆλθεν ἐπὶ τὸν κωφὸν λιμένα, σκοπῶν πῇ εὐαποτειχι-
στότατος εἴη ὁ Πειραιεύς. ἐπεὶ δὲ ἀπιόντος αὐτοῦ προσ- 32
έθεόν τινες καὶ πράγματα αὐτῷ παρεῖχον, ἀχθεσθεὶς
παρήγγειλε τοὺς μὲν ἱππέας ἐλᾶν εἰς αὐτοὺς ἐνέντας,
καὶ [τοὺς] τὰ δέκα ἀφ' ἥβης συνέπεσθαι· σὺν δὲ τοῖς
ἄλλοις αὐτὸς ἐπηκολούθει. καὶ ἀπέκτειναν μὲν ἐγγὺς
τριάκοντα τῶν ψιλῶν, τοὺς δ' ἄλλους κατεδίωξαν πρὸς
τὸ Πειραιοῖ θέατρον. ἐκεῖ δὲ ἔτυχον ἐξοπλιζόμενοι οἵ 33
τε πελτασταὶ πάντες καὶ οἱ ὁπλῖται τῶν ἐκ Πειραιῶς.

---

3 *μὲν ὅτι* om. **CU** **5** *ἐγίν.* **CDFUV** **9** *ἔχον* **U** **10** *εὐώνυμον* ⟨*Ἐλευσῖνι*⟩ Herw. **12** *προσέβαλεν* **V** *προσέβαλλον* **BCFP** *προσέβαλον* **DMU** **13** *μὴ δῆλος*] *μηδεὶς* **F** **14** *αὐτὸς* **C**^{1} *ἀπὸ τῆς προσβολῆς* del. Ddf. **16** *μοίρας* **CMF**^{2} **17** *εὐαποτειχιστότατος* **B** *-τείχιστος* rell. **20** *ἐνόντας* **U** **21** *τοὺς* del. Ddf. *ἕπεσθαι* **CU** **22** *ἐπηκολούθη* **B** **24** *Πειραιοῖ* **BF**^{1}**P** *Πειραιεῖ* rell. *θάτερον* **B** **25** *Πειραιέως* codd.

καὶ οἱ μὲν ψιλοὶ εὐθὺς ἐκδραμόντες ἠκόντιζον, ἔβαλλον, ἐτόξευον, ἐσφενδόνων· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ αὐτῶν πολλοὶ ἐτιτρώσκοντο, μάλα πιεζόμενοι ἀνεχώρουν ἐπὶ πόδα· οἱ δ' ἐν τούτῳ πολὺ μᾶλλον ἐπέκειντο. ἐνταῦθα καὶ ἀποθνῄσκει Χαίρων τε καὶ Θίβραχος, ἄμφω πολεμάρχω, καὶ Λακράτης ὁ ὀλυμπιονίκης καὶ ἄλλοι οἱ τεθαμμένοι Λακεδαιμονίων πρὸ τῶν πυλῶν ἐν Κεραμεικῷ.

34 *ὁρῶν δὲ ταῦτα ὁ Θρασύβουλος καὶ οἱ ἄλλοι ὁπλῖται, ἐβοήθουν, καὶ ταχὺ παρετάξαντο πρὸ τῶν Ἁλῶν ἐπ' ὀκτώ. ὁ δὲ Παυσανίας μάλα πιεσθεὶς καὶ ἀναχωρήσας ὅσον στάδια τέτταρα ἢ πέντε πρὸς λόφον τινά, παρήγγελλε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις ἐπιχωρεῖν πρὸς ἑαυτόν. ἐκεῖ δὲ συνταξάμενος παντελῶς βαθεῖαν τὴν φάλαγγα ἦγεν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. οἱ δ' εἰς χεῖρας μὲν ἐδέξαντο, ἔπειτα δὲ οἱ μὲν ἐξεώσθησαν εἰς τὸν ἐν ταῖς Ἁλαῖς πηλόν, οἱ δὲ ἐνέκλιναν· καὶ*

35 *ἀποθνῄσκουσιν αὐτῶν ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ὁ δὲ Παυσανίας τροπαῖον στησάμενος ἀνεχώρησε· καὶ οὐδ' ὣς ὠργίζετο αὐτοῖς, ἀλλὰ λάθρᾳ πέμπων ἐδίδασκε τοὺς ἐν Πειραιεῖ οἷα χρὴ λέγοντας πρέσβεις πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους. οἱ δ' ἐπείθοντο. διίστη δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ ἄστει, καὶ ἐκέλευε πρὸς σφᾶς προσιέναι ὡς πλείστους συλλεγομένους, λέγοντας ὅτι οὐδὲν δέονται τοῖς ἐν [τῷ] Πειραιεῖ πολεμεῖν, ἀλλὰ διαλυθέντες κοινῇ ἀμφότεροι Λακεδαιμονίοις φίλοι*

---

1 *ἔβαλον* B 4 *πολ++* U 6 *οἱ ἄλλοι οἱ* U *τεθαμένοι* C¹F¹U 8 *ὁπλῖται* del. Madv. 9 *Ἁλῶν* Madv. *ἄλλων* codd. 10 *πιστευθεὶς* U 11 *παρήγγελλε* DMP *παρηγγελε* B *παρήγγειλε* CFUV 13 *ἐπαναχωρεῖν* Schn. *ἐκεῖθεν* U 15 *ἐξεώσθησαν* F² *ἐξεώθησαν* rell. 16 *ἄλλαις* C¹ 17 *αὐτῶν* om. F 18 *συστησάμενος* U 22 *διίστη* BP *διίστησι* rell. 24 *τῷ* om. V 25 *ἀμφότερα* CFU

εἶναι. ἡδέως δὲ ταῦτα καὶ Ναυκλείδας ἔφορος ὢν συνή- 36
κουεν· ὥσπερ γὰρ νομίζεται σὺν βασιλεῖ δύο τῶν
ἐφόρων συσρατεύεσθαι, καὶ τότε παρῆν οὗτός τε καὶ
ἄλλος, ἀμφότεροι τῆς μετὰ Παυσανίου γνώμης ὄντες
μᾶλλον ἢ τῆς μετὰ Λυσάνδρου. διὰ ταῦτα οὖν καὶ εἰς
τὴν Λακεδαίμονα προθύμως ἔπεμπον τούς τ' ἐκ [τοῦ]
Πειραιῶς ἔχοντας τὰς πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς
καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν ἄστει ἰδιώτας, [καὶ] Κηφισοφῶντά
τε καὶ Μέλητον. ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακε- 37
δαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ
ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασι καὶ τὰ
τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆ-
σθαι ὅ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν
Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παρα-
διδόναι τόν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. ἀκούσαντες 38
δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν
πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν
σὺν Παυσανίᾳ διαλλάξαι ὅπῃ δύναιντο κάλλιστα. οἱ δὲ
διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν ὡς πρὸς ἀλλήλους,
ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα
καὶ τῶν ἕνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα.
εἰ δέ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς
Ἐλευσῖνα κατοικεῖν. τούτων δὲ περανθέντων Παυσανίας 39
μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελ-
θόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ

---

1 δὲ om. CFU 4 μετὰ (om. F) τῆς ... μετὰ τῆς (5) Ddf. 6 τοῦ om. CFU 7 Πειραιῶς B^1 Πειραιέως rell. 8 τοὺς] δύο coni. Marchant ἐν τῷ PU ἰδίᾳ ἰόντας Madv. καὶ om. V 9 τε om. V 10 καὶ om. F 11 λέγοντες Cob. 12 ἃ om. U 16 αὐτῶν om. CFU 18 μάλιστα C 19 ᾧ CFU ὡς om. V 20 αὐτῶν F 21 καὶ τῶν ἐν .. δέκα om. B ἐν τῷ CFU 22 αὐτοὺς Ha. αὐτοῖς codd. 23 περαιωθέντων codd., corr. Wytt. 24 Πειραιῶς F^1 -έως rell. συνελθόντες U

Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δὲ κατέβησαν, ⟨ἐκκλησίαν ἐποίησαν⟩ οἱ
40 στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη,
ὦ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γνῶναι ὑμᾶς
αὐτούς. μάλιστα δ᾽ ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ
τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν
ἐπιχειρεῖν. πότερον δικαιότεροί ἐστε; ἀλλ᾽ ὁ μὲν δῆμος
πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πώποτε ἕνεκα χρημάτων
ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες
πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἕνεκα κερδέων πεποιήκατε. ἐπεὶ δὲ
δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα
41 ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ ὑμῖν μέγα φρονητέον. καὶ τίς ἂν καλλίων
κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλή-
λους; ἀλλὰ γνώμῃ φαίητ᾽ ἂν προέχειν, οἳ ἔχοντες καὶ
τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελο-
ποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιεί-
ληφθε; ἀλλ᾽ ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα
φρονητέον εἶναι; πῶς, οἵγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας
κύνας κλοιῷ δήσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κἀκεῖνοι
ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδικημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται
42 ἀπιόντες; οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν
ὀμωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς
ἄλλοις καλοῖς ἐπιδεῖξαι, ὅτι καὶ εὔορκοι καὶ ὅσιοί
ἐστε. εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι
οὐδὲν δέοι ταράττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις
43 χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. καὶ τότε μὲν ἀρχὰς

---

1 supplevit Cob. οἱ στρατηγοί om. CU 4 ἀναλογίσαισθε $F^c P^c$ DMV -γήσαισθε F^1 -γίσεσθε CU -γίσησθε B 5 ὅτε F 6 δικαιότεροί ἐστε Steph. δικαιοτερον ἔσται codd. 8 πλουσιώτατοι Cob. 9 κέρδεων BP 10 ὑμῖν οὐδὲν CU 15 περιείληφθε Laves παραλέλυσθε Wytt. περιηλάθητε Sauppe περιελήλυεν F^1 προελήλυθεν CU περιελήλυθεν F BDMPV 16 δὴ om. CU 18 κύνας B solus 19 δήμῳ τούτῳ CU

καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσῖνι, στρατευσάμενοι πανδημεὶ ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγοὺς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγῆναι. καὶ ὀμόσαντες ὅρκους ἦ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Γ

Ἡ μὲν δὴ Ἀθήνησι στάσις οὕτως ἐτελεύτησεν. ἐκ δὲ 1
τούτου πέμψας Κῦρος ἀγγέλους εἰς Λακεδαίμονα ἠξίου,
οἷόσπερ αὐτὸς Λακεδαιμονίοις ἦν ἐν τῷ πρὸς Ἀθηναίους
πολέμῳ, τοιούτους καὶ Λακεδαιμονίους αὐτῷ γίγνεσθαι.
οἱ δ' ἔφοροι δίκαια νομίσαντες λέγειν αὐτόν, Σαμίῳ τῷ
τότε ναυάρχῳ ἐπέστειλαν ὑπηρετεῖν Κύρῳ, εἴ τι δέοιτο.
κἀκεῖνος μέντοι προθύμως ὅπερ ἐδεήθη ὁ Κῦρος ἔπραξεν·
ἔχων γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ναυτικὸν σὺν τῷ Κύρου περιέπλευσεν
εἰς Κιλικίαν, καὶ ἐποίησε τὸν τῆς Κιλικίας ἄρχοντα
Συέννεσιν μὴ δύνασθαι κατὰ γῆν ἐναντιοῦσθαι Κύρῳ
πορευομένῳ ἐπὶ βασιλέα. ὡς μὲν οὖν Κῦρος στράτευμά τε 2
συνέλεξε καὶ τοῦτ' ἔχων ἀνέβη ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ ὡς
ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπέθανε, καὶ ὡς ἐκ τούτου
ἀπεσώθησαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ θάλατταν, Θεμιστογένει τῷ
Συρακοσίῳ γέγραπται.

Ἐπεὶ μέντοι Τισσαφέρνης, πολλοῦ ἄξιος βασιλεῖ δόξας 3
γεγενῆσθαι ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολέμῳ, σατράπης

---

2 τοὺς ἐν CU 5 ἀναγγαίους B 6 ἦ μὴν om. F 7 τε Schn. γε codd. (om. U) 11 Λακεδαιμονίοις post πολέμῳ CU 13 νομίσαντες δίκαια CU 16 τῷ] τῷ τοῦ B, τοῦ del. B[1] 17 ἐποίησεν B 20 συνέλεξεν B 25 τὸν om. M

κατεπέμφθη ὧν τε αὐτὸς πρόσθεν ἦρχε καὶ ὧν Κῦρος,
εὐθὺς ἠξίου τὰς Ἰωνικὰς πόλεις ἁπάσας ἑαυτῷ ὑπηκόους
εἶναι. αἱ δὲ ἅμα μὲν ἐλεύθεραι βουλόμεναι εἶναι, ἅμα δὲ
φοβούμεναι τὸν Τισσαφέρνη, ὅτι Κῦρον, ὅτ' ἔζη, ἀντ'
ἐκείνου ᾑρημέναι ἦσαν, εἰς μὲν τὰς πόλεις οὐκ ἐδέχοντο
αὐτόν, εἰς Λακεδαίμονα δὲ ἔπεμπον πρέσβεις, καὶ ἠξίουν,
ἐπεὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος προστάται εἰσίν, ἐπιμεληθῆναι
καὶ σφῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων, ὅπως ἥ τε χώρα μὴ
4 δῃοῖτο αὐτῶν καὶ αὐτοὶ ἐλεύθεροι εἶεν. οἱ οὖν Λακεδαι-
μόνιοι πέμπουσιν αὐτοῖς Θίβρωνα ἁρμοστήν, δόντες
στρατιώτας τῶν μὲν νεοδαμώδων εἰς χιλίους, τῶν δὲ
ἄλλων Πελοποννησίων εἰς τετρακισχιλίους. ᾐτήσατο δ'
ὁ Θίβρων καὶ παρ' Ἀθηναίων τριακοσίους ἱππέας, εἰπὼν
ὅτι αὐτὸς μισθὸν παρέξει. οἱ δ' ἔπεμψαν τῶν ἐπὶ τῶν
τριάκοντα ἱππευσάντων, νομίζοντες κέρδος τῷ δήμῳ, εἰ
5 ἀποδημοῖεν καὶ ἐναπόλοιντο. ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ἀσίαν
ἀφίκοντο, συνήγαγε [μὲν] στρατιώτας καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ
ἠπείρῳ Ἑλληνίδων πόλεων· πᾶσαι γὰρ τότε αἱ πόλεις ἐπεί-
θοντο ὅ τι Λακεδαιμόνιος ἀνὴρ ἐπιτάττοι. καὶ σὺν μὲν
ταύτῃ τῇ στρατιᾷ ὁρῶν Θίβρων τὸ ἱππικὸν εἰς τὸ πεδίον οὐ
κατέβαινεν, ἠγάπα δὲ εἰ ὅπου τυγχάνοι ὤν, δύναιτο ταύτην
6 τὴν χώραν ἀδῄωτον διαφυλάττειν. ἐπεὶ δὲ σωθέντες οἱ
ἀναβάντες μετὰ Κύρου συνέμειξαν αὐτῷ, ἐκ τούτου ἤδη
καὶ ἐν τοῖς πεδίοις ἀντετάττετο τῷ Τισσαφέρνει, καὶ

1 τε om. U ἦρχε πρόσθεν CU 4 Τισσαφέρνην codd.
8 an τῶν . . . Ἑλλήνων delenda? χώρα om. CUF[1] γῇ F[2]
10 Θίμβρ. CU (it. infra) 11 νεοδαμωδῶν codd. 14 αὐτοὺς U
16 ἐναποδημοῖεν CFU 17 μὲν del. Cob. 20 ὀρρωδῶν Palmerius ὀκνῶν Bue. ⟨πρὸς⟩ τὸ (τὸν B) Herw. τὸ ⟨τῶν πολεμίων⟩ Otto παιδίον B 21 ὅποι F τυγχάνει C[1]V
22 ἀδῄωτον ταύτην δύναιτο τὴν χώραν U οἱ ἀναβάντες om. U
23 συνεμε[ιξ]αν O(xyrh. fragm. 28) συνέμιξαν codd.

πόλεις Πέργαμον μὲν ἑκοῦσαν προσέλαβε καὶ Τευθρανίαν καὶ Ἁλίσαρναν, ὧν Εὐρυσθένης τε καὶ Προκλῆς ἦρχον οἱ ἀπὸ Δημαράτου τοῦ Λακεδαιμονίου· ἐκείνῳ δ' αὕτη ἡ χώρα δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη ἀντὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα συστρατείας· προσεχώρησαν δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίων καὶ Γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες, ἔχοντες ὁ μὲν Γάμβριον καὶ Παλαιγάμβριον, ὁ δὲ Μύριναν καὶ Γρύνειον· δῶρον δὲ καὶ αὗται αἱ πόλεις ἦσαν παρὰ βασιλέως Γογγύλῳ, ὅτι μόνος Ἐρετριέων μηδίσας ἔφυγεν. ἦν δὲ ἃς ἀσθενεῖς οὔσας 7 καὶ κατὰ κράτος ὁ Θίβρων ἐλάμβανε· Λάρισάν γε μὴν τὴν Αἰγυπτίαν καλουμένην, ἐπεὶ οὐκ ἐπείθετο, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ἄλλως οὐκ ἐδύνατο ἑλεῖν, φρεατίαν τεμόμενος ὑπόνομον ὤρυττεν, ὡς ἀφαιρησόμενος τὸ ὕδωρ αὐτῶν. ὡς δ' ἐκ τοῦ τείχους ἐκθέοντες πολλάκις ἐνέβαλον εἰς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα καὶ λίθους, ποιησάμενος αὖ χελώνην ξυλίνην ἐπέστησεν ἐπὶ τῇ φρεατίᾳ. καὶ ταύτην μέντοι ἐκδραμόντες οἱ Λαρισαῖοι νύκτωρ κατέκαυσαν. δοκοῦντος δ' αὐτοῦ οὐδὲν ποιεῖν, πέμπουσιν οἱ ἔφοροι ἀπολιπόντα Λάρισαν στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίαν.

Ἐν Ἐφέσῳ δὲ ἤδη ὄντος αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ Καρίαν πορευο- 8 μένου, Δερκυλίδας ἄρξων ἀφίκετο ἐπὶ τὸ στράτευμα, ἀνὴρ δοκῶν εἶναι μάλα μηχανητικός· καὶ ἐπεκαλεῖτο δὲ

---

1 προσέλαβεν O 2 Ἀλισαρνίαν codd. [O], corr. Schn. 3 Δαμαρ. Na. [O] 5 προσχώρησαν B 6 Γάμβρειον Ddf. (it. 7) 7 Μυρίαν F Μυρίναν F[c] rell. Γρύνιον CUV 9 ἀσθενεῖς (-ῆς C) οὔσας] ἀντιτεινούσας Madv. 10 Λάρισσάν codd. 13 τεμνόμενος C ὑφαιρησόμενος Cob. 15 ἐνέβαλον BPV ἐνέβαλλον rell. [O] 16 ξυλ. χελ. U[1] ἀπέστησεν U 17 Λαρισαῖοι V[1] Λαρισσ. rell. 18 νύκτωρ ante οἱ U 19 Λάρισαν BU Λάρισσαν rell. 21 πορευσομένου Ddf. 22 Δερκυλίδας V Δερκυλλ. rell. (it. infra) 23 μηχανικός CFUV[1] (Photius) ἀπεκαλεῖτο C

Σίσυφος. ὁ μὲν οὖν Θίβρων ἀπῆλθεν οἴκαδε καὶ ζημιωθεὶς ἔφυγε· κατηγόρουν γὰρ αὐτοῦ οἱ σύμμαχοι ὡς ἐφείη
9 *ἁρπάζειν τῷ στρατεύματι τοὺς φίλους. ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐπεὶ παρέλαβε τὸ στράτευμα, γνοὺς ὑπόπτους ὄντας ἀλλήλοις τὸν Τισσαφέρνη καὶ τὸν Φαρνάβαζον, κοινολογησάμενος τῷ Τισσαφέρνει ἀπήγαγεν εἰς τὴν Φαρναβάζου χώραν τὸ στράτευμα, ἑλόμενος θατέρῳ μᾶλλον ἢ ἅμα ἀμφοτέροις πολεμεῖν. ἦν δὲ καὶ πρόσθεν ὁ Δερκυλίδας πολέμιος τῷ Φαρναβάζῳ· ἁρμοστὴς γὰρ γενόμενος ἐν Ἀβύδῳ ἐπὶ Λυσάνδρου ναυαρχοῦντος, διαβληθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπουδαίοις Λακεδαιμονίων· ἀταξίας γὰρ ζημίωμά ἐστι. καὶ διὰ ταῦτα δὴ πολὺ ἥδιον ἐπὶ τὸν Φαρνάβαζον*
10 *ᾔει. καὶ εὐθὺς μὲν τοσούτῳ διέφερεν εἰς τὸ ἄρχειν τοῦ Θίβρωνος ὥστε παρήγαγε τὸ στράτευμα διὰ τῆς φιλίας χώρας μέχρι τῆς Φαρναβάζου Αἰολίδος οὐδὲν βλάψας τοὺς συμμάχους.*

Ἡ δὲ Αἰολὶς αὕτη ἦν μὲν Φαρναβάζου, ἐσατράπευε δ' αὐτῷ ταύτης τῆς χώρας, ἕως μὲν ἔζη, Ζῆνις Δαρδανεύς· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος νόσῳ ἀπέθανε, παρασκευαζομένου τοῦ Φαρναβάζου ἄλλῳ δοῦναι τὴν σατραπείαν, Μανία ἡ τοῦ Ζήνιος γυνή, Δαρδανὶς καὶ αὐτή, ἀναζεύξασα στόλον καὶ δῶρα λαβοῦσα ὥστε καὶ αὐτῷ Φαρναβάζῳ δοῦναι καὶ παλλακίσιν αὐτοῦ χαρίσασθαι καὶ τοῖς δυναμένοις μάλιστα παρὰ Φαρναβάζῳ, ἐπορεύετο. ἐλθοῦσα δ' εἰς λόγους εἶπεν·
11 *Ὦ Φαρνάβαζε, ὁ ἀνήρ σοι ὁ ἐμὸς καὶ τἆλλα φίλος ἦν καὶ*

---

4 *γνοὺς . . . στράτευμα* (7) om. **D** 5 *Τισσαφέρνη* **BP**, cf. Hell. Ox. XIV 3 *Πασιφέρνη -φέρνην* rell. *κοινολογισ.* **CU** 7 *ἅμα* om. **CU** 9 *γὰρ* **B** solus 18 *δὴ* om. **DV** *ἴδιον* **C** 19 *ταύτης* om. **CFUV** *τὰς* **U** 20 *ἀπέθανε νόσῳ* **CU** 22 *αὕτη* **CDU** *τὸν στόλον* **B**[1], *τὸν* del. **B**[1] 24 an *ταῖς παλλακίσιν* (*παλακ.* **CU**)? 25 *λόγον* **B**

*τοὺς φόρους ἀπεδίδου ὥστε σὺ ἐπαινῶν αὐτὸν ἐτίμας. ἢν
οὖν ἐγώ σοι μηδὲν χεῖρον ἐκείνου ὑπηρετῶ, τί σε δεῖ ἄλλον
σατράπην καθιστάναι; ἢν δέ τί σοι μὴ ἀρέσκω, ἐπὶ σοὶ δή-
που ἔσται ἀφελομένῳ ἐμὲ ἄλλῳ δοῦναι τὴν ἀρχήν. ἀκούσας* 12
*ταῦτα ὁ Φαρνάβαζος ἔγνω δεῖν τὴν γυναῖκα σατραπεύειν.
ἡ δ' ἐπεὶ κυρία τῆς χώρας ἐγένετο, τούς τε φόρους οὐδὲν
ἧττον τἀνδρὸς ἀπεδίδου, καὶ πρὸς τούτοις, ὁπότε ἀφικνοῖτο
πρὸς Φαρνάβαζον, ἀεὶ ἦγε δῶρα αὐτῷ, καὶ ὁπότε ἐκεῖνος
εἰς τὴν χώραν καταβαίνοι, πολὺ πάντων τῶν ὑπάρχων
κάλλιστα καὶ ἥδιστα ἐδέχετο αὐτόν, καὶ ἅς τε παρέλαβε* 13
*πόλεις διεφύλαττεν αὐτῷ καὶ τῶν οὐχ ὑπηκόων προσέ-
λαβεν ἐπιθαλαττιδίας Λάρισάν τε καὶ Ἁμαξιτὸν καὶ
Κολωνάς, ξενικῷ μὲν Ἑλληνικῷ προσβαλοῦσα τοῖς τείχε-
σιν, αὐτὴ δὲ ἐφ' ἁρμαμάξης θεωμένη· ὃν δ' ἐπαινέσειε,
τούτῳ δῶρα ἀμέμπτως ἐδίδου, ὥστε λαμπρότατα τὸ
ξενικὸν κατεσκευάσατο. συνεστρατεύετο δὲ τῷ Φαρναβάζῳ
καὶ ὁπότε εἰς Μυσοὺς ἢ Πισίδας ἐμβάλοι, ὅτι τὴν βασιλέως
χώραν κακουργοῦσιν. ὥστε καὶ ἀντετίμα αὐτὴν μεγαλοπρε-
πῶς ὁ Φαρνάβαζος καὶ σύμβουλον ἔστιν ὅτε παρεκάλει.
ἤδη δ' οὔσης αὐτῆς ἐτῶν πλέον ἢ τετταράκοντα, Μειδίας,* 14
*θυγατρὸς ἀνὴρ αὐτῆς ὤν, ἀναπτερωθεὶς ὑπό τινων ὡς
αἰσχρὸν εἴη γυναῖκα μὲν ἄρχειν, αὐτὸν δ' ἰδιώτην εἶναι,
τοὺς μὲν ἄλλους μάλα φυλαττομένης αὐτῆς, ὥσπερ ἐν
τυραννίδι προσῆκεν, ἐκείνῳ δὲ πιστευούσης καὶ ἀσπαζομέ-
νης ὥσπερ ἂν γυνὴ γαμβρὸν ἀσπάζοιτο, εἰσελθὼν ἀποπνῖ-
ξαι αὐτὴν λέγεται. ἀπέκτεινε δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, τό
τε εἶδος ὄντα πάγκαλον καὶ ἐτῶν ὄντα ὡς ἑπτακαίδεκα.*

---

2 *οὖν* om. **CFU** **3** *δ' ἔτι* **B** **4** *ἔσται δήπου* **CU** **5** *δεῖν*] *δὴ* **F** **6** *τῆς χώρας κυρία* **CU** **9** *ὑπαρχόντων* **U** **12** *Λάρισάν* **BC** *Λάρισσάν* rell. **13** *προσβαλλοῦσα* **C** **17** *ἐμβάλλοι* Cob. **21** *αὐτῆς ἀνὴρ* **CU** **23** *μάλα* **B** solus

15 *ταῦτα δὲ ποιήσας Σκῆψιν καὶ Γέργιθα ἐχυρὰς πόλεις κατέσχεν, ἔνθα καὶ τὰ χρήματα μάλιστα ἦν τῇ Μανίᾳ. αἱ δὲ ἄλλαι πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτόν, ἀλλὰ Φαρναβάζῳ ἔσῳζον αὐτὰς οἱ ἐνόντες φρουροί. ἐκ δὲ τούτου ὁ Μειδίας πέμψας δῶρα τῷ Φαρναβάζῳ ἠξίου ἔχειν τὴν χώραν ὥσπερ ἡ Μανία. ὁ δ' ἀπεκρίνατο φυλάττειν αὐτά, ἔστ' ἂν αὐτὸς ἐλθὼν σὺν αὐτῷ ἐκείνῳ λάβοι τὰ δῶρα· οὐ γὰρ ἂν*
16 *ἔφη ζῆν βούλεσθαι μὴ τιμωρήσας Μανίᾳ. ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἀφικνεῖται, καὶ εὐθὺς μὲν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ Λάρισαν καὶ Ἁμαξιτὸν καὶ Κολωνὰς τὰς ἐπιθαλαττίους πόλεις ἑκούσας παρέλαβε· πέμπων δὲ καὶ πρὸς τὰς Αἰολίδας πόλεις ἠξίου ἐλευθεροῦσθαί τε αὐτὰς καὶ εἰς τὰ τείχη δέχεσθαι καὶ συμμάχους γίγνεσθαι. οἱ μὲν οὖν Νεανδρεῖς καὶ Ἰλιεῖς καὶ Κοκυλῖται ἐπείθοντο· καὶ γὰρ οἱ φρουροῦντες Ἕλληνες ἐν αὐταῖς, ἐπεὶ ἡ Μανία ἀπέθανεν,*
17 *οὐ πάνυ τι καλῶς περιείποντο· ὁ δ' ἐν Κεβρῆνι, μάλα ἰσχυρῷ χωρίῳ, τὴν φυλακὴν ἔχων, νομίσας, εἰ διαφυλάξειε Φαρναβάζῳ τὴν πόλιν, τιμηθῆναι ἂν ὑπ' ἐκείνου, οὐκ ἐδέχετο τὸν Δερκυλίδαν. ὁ δὲ ὀργιζόμενος παρεσκευάζετο προσβάλλειν. ἐπεὶ δὲ θυομένῳ αὐτῷ οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ τῇ πρώτῃ, τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν ἐθύετο. ὡς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἐκαλλιερεῖτο, πάλιν τῇ τρίτῃ. καὶ μέχρι τεττάρων ἡμερῶν ἐκαρτέρει θυόμενος, μάλα χαλεπῶς φέρων· ἔσπευδε γὰρ πρὶν Φαρνάβαζον βοηθῆσαι ἐγκρατὴς γενέσθαι πάσης τῆς*
18 *Αἰολίδος. Ἀθηνάδας δέ τις Σικυώνιος λοχαγός, νομίσας τὸν μὲν Δερκυλίδαν φλυαρεῖν διατρίβοντα, αὐτὸς δ' ἱκανὸς εἶναι τὸ ὕδωρ ἀφελέσθαι τοὺς Κεβρηνίους, προσδραμὼν σὺν τῇ*

---

5 *δῶρα*] *χρήματα* **CU** 7 *λάβοι* **BP** *λάβη(ι)* rell. 9 *μὲν* om. **CFU** 10 *Λάρισαν* **B** *Λάρισσαν* rell. 12 *τε* om. **U** *εἰς* Ddf. *πρὸς* codd. 13 *γίν.* codd. 14 *καὶ Κολῖται* **C** *Κοκοκυλῖται* **U** 16 *τοι* **CDUV** *Κέβρηνι* **CDFU[M]** 21 *ταύτῃ* Mor. 25 *σθενάδας* **B** 26 *διατρίβοντα* om. **CU**

ἑαυτοῦ τάξει ἐπειρᾶτο τὴν κρήνην συγχοῦν. οἱ δὲ ἔνδοθεν
ἐπεξελθόντες αὐτόν τε συνέτρωσαν καὶ δύο ἀπέκτειναν, καὶ
τοὺς ἄλλους παίοντες καὶ βάλλοντες ἀπήλασαν. ἀχθομένου
δὲ τοῦ Δερκυλίδου καὶ νομίζοντος ἀθυμοτέραν καὶ τὴν
προσβολὴν ἔσεσθαι, ἔρχονται ἐκ τοῦ τείχους παρὰ τῶν
Ἑλλήνων κήρυκες, καὶ εἶπον ὅτι ἃ μὲν ὁ ἄρχων ποιοίη,
οὐκ ἀρέσκοι σφίσιν, αὐτοὶ δὲ βούλοιντο σὺν τοῖς Ἕλλησι
μᾶλλον ἢ σὺν τῷ βαρβάρῳ εἶναι. ἔτι δὲ διαλεγομένων 19
αὐτῶν ταῦτα, παρὰ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν ἧκε λέγων ὅτι ὅσα
λέγοιεν οἱ πρόσθεν καὶ αὐτῷ δοκοῦντα λέγοιεν. ὁ οὖν
Δερκυλίδας εὐθὺς ὥσπερ ἔτυχε κεκαλλιερηκὼς ταύτῃ τῇ
ἡμέρᾳ, ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα ἡγεῖτο πρὸς τὰς πύλας· οἱ δ'
ἀναπετάσαντες ἐδέξαντο. καταστήσας δὲ καὶ ἐνταῦθα
φρουροὺς εὐθὺς ᾔει ἐπὶ τὴν Σκῆψιν καὶ τὴν Γέργιθα. ὁ δὲ 20
Μειδίας προσδοκῶν μὲν τὸν Φαρνάβαζον, ὀκνῶν δ' ἤδη
τοὺς πολίτας, πέμψας πρὸς τὸν Δερκυλίδαν εἶπεν ὅτι ἔλθοι
ἂν εἰς λόγους, εἰ ὁμήρους λάβοι. ὁ δὲ πέμψας αὐτῷ ἀπὸ
πόλεως ἑκάστης τῶν συμμάχων ἕνα ἐκέλευσε λαβεῖν τού-
των ὁπόσους τε καὶ ὁποίους βούλοιτο. ὁ δὲ λαβὼν δέκα
ἐξῆλθε, καὶ συμμείξας τῷ Δερκυλίδᾳ ἠρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν
σύμμαχος γένοιτο. ὁ δ' ἀπεκρίνατο ἐφ' ᾧτε τοὺς πολίτας
ἐλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους ἐᾶν. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων
ᾔει πρὸς τὴν Σκῆψιν. γνοὺς δὲ ὁ Μειδίας ὅτι οὐκ ἂν δύναιτο 21
κωλύειν βίᾳ τῶν πολιτῶν, εἴασεν αὐτὸν εἰσιέναι. ὁ δὲ
Δερκυλίδας θύσας τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῇ τῶν Σκηψίων ἀκροπόλει
τοὺς μὲν τοῦ Μειδίου φρουροὺς ἐξήγαγε, παραδοὺς δὲ τοῖς
πολίταις τὴν πόλιν καὶ παρακελευσάμενος, ὥσπερ Ἕλληνας

---

1 ἐπεράτο B 3 τοὺς om. CFU καὶ s. v U^1 ἀρχομένου F 4 ἀθυμοτέρους κατὰ Liebhold 7 ἀρέσκοι DM ἀρέσκει BCFPUV 11 εὐθὺς s. v. U^1 καὶ κεκαλλ. F καλλ. CU 14 εἴη U 25 Σκηψίων B Σκηψεων rell. (it. bis infra) 26 τοῦ om. CFU δὲ F, om. rell.

καὶ ἐλευθέρους χρή, οὕτω πολιτεύειν, ἐξελθὼν ἡγεῖτο ἐπὶ
τὴν Γέργιθα. συμπροὔπεμπον δὲ πολλοὶ αὐτὸν καὶ τῶν
22 Σκηψίων, τιμῶντές τε καὶ ἡδόμενοι τοῖς πεπραγμένοις. ὁ
δὲ Μειδίας παρεπόμενος αὐτῷ ἠξίου τὴν τῶν Γεργιθίων
πόλιν παραδοῦναι αὐτῷ. καὶ ὁ Δερκυλίδας μέντοι ἔλεγεν
ὡς τῶν δικαίων οὐδενὸς ἀτυχήσοι· ἅμα δὲ ταῦτα λέγων
ᾔει πρὸς τὰς πύλας σὺν τῷ Μειδίᾳ, καὶ τὸ στράτευμα
ἠκολούθει αὐτῷ εἰρηνικῶς εἰς δύο. οἱ δ᾽ ἀπὸ τῶν πύργων
καὶ μάλα ὑψηλῶν ὄντων ὁρῶντες τὸν Μειδίαν σὺν αὐτῷ
οὐκ ἔβαλλον· εἰπόντος δὲ τοῦ Δερκυλίδου· Κέλευσον, ὦ
Μειδία, ἀνοῖξαι τὰς πύλας, ἵνα ἡγῇ μὲν σύ, ἐγὼ δὲ σὺν σοὶ
εἰς τὸ ἱερὸν ἔλθω κἀνταῦθα θύσω τῇ Ἀθηνᾷ, ὁ Μειδίας
ὤκνει μὲν ἀνοίγειν τὰς πύλας, φοβούμενος δὲ μὴ παραχρῆ-
23 μα συλληφθῇ, ἐκέλευσεν ἀνοῖξαι. ὁ δ᾽ ἐπεὶ εἰσῆλθεν, ἔχων
αὖ τὸν Μειδίαν ἐπορεύετο πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· καὶ τοὺς
μὲν ἄλλους στρατιώτας ἐκέλευε θέσθαι περὶ τὰ τείχη τὰ
ὅπλα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἔθυε τῇ Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δ᾽
ἐτέθυτο, ἀνεῖπε καὶ τοὺς Μειδίου δορυφόρους θέσθαι τὰ
ὅπλα ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ ἑαυτοῦ στρατεύματος ὡς μισθο-
24 φορήσοντας· Μειδίᾳ γὰρ οὐδὲν ἔτι δεινὸν εἶναι. ὁ μέντοι
Μειδίας ἀπορῶν ὅ τι ποιοίη, εἶπεν· Ἐγὼ μὲν τοίνυν ἄπειμι,
ἔφη, ξένιά σοι παρασκευάσων. ὁ δέ· Οὔ, μὰ Δί᾽, ἔφη, ἐπεὶ
αἰσχρὸν ἐμὲ τεθυκότα ξενίζεσθαι ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ μὴ
ξενίζειν σέ. μένε οὖν παρ᾽ ἡμῖν· ἐν ᾧ δ᾽ ἂν τὸ δεῖπνον παρα-

---

2 αὐτὸν (αὐτῶν B^1) πολλοὶ CU 4 αὐτῷ del. Cob. 5 αὐτῷ codd., corr. Bue. 6 οὐκ ἑνὸς B ἀτυχήσει CU 7 εἴη P 8 εἰς δύο εἰρηνικῶς CFU 12 an ἐλθὼν? 13 ἀνοῖξαι U 14 ἐκέλευσεν] sic codd. omnes 15 αὖ τὸν] αὐτὸν CFU τὴν om. D 16 ἐκέλευε B ἐκέλευσε rell. 17 αὐτὸν Ddf. δὲ τέθυτο BDPV 18 εἶπε CU 19 αὐτοῦ F μισθοφορήσαντος C^1 -σαντας B^1UV^1 21 μὲν τοίνυν D μέντοι νῦν (hoc post ἄπειμι U) rell. 22 Δία B ἐπεὶ αἰσχρὸν ἔφη B 23 μὲν ἐμὲ U ἀλλὰ . . σέ (24) om. CU

*σκευάζηται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια πρὸς ἀλλήλους καὶ
διασκεψόμεθα καὶ ποιήσομεν. ἐπεὶ δ' ἐκαθέζοντο, ἠρώτα* 25
*ὁ Δερκυλίδας· Εἰπέ μοι, ὦ Μειδία, ὁ πατήρ σε ἄρχοντα
τοῦ οἴκου κατέλιπε; Μάλιστα, ἔφη. Καὶ πόσαι σοι οἰκίαι
ἦσαν; πόσοι δὲ χῶροι; πόσαι δὲ νομαί; ἀπογράφοντος δ'
αὐτοῦ οἱ παρόντες τῶν Σκηψίων εἶπον· Ψεύσεταί σε οὗτος,
ὦ Δερκυλίδα. Ὑμεῖς δέ γ', ἔφη, μὴ λίαν μικρολογεῖσθε.* 26
*ἐπειδὴ δὲ ἀπεγέγραπτο τὰ πατρῷα, Εἰπέ μοι, ἔφη, Μανία
δὲ τίνος ἦν; οἱ δὲ πάντες εἶπον ὅτι Φαρναβάζου. Οὐκοῦν
καὶ τὰ ἐκείνης, ἔφη, Φαρναβάζου; Μάλιστα, ἔφασαν.
Ἡμέτερ' ἂν εἴη, ἔφη, ἐπεὶ κρατοῦμεν· πολέμιος γὰρ ἡμῖν
Φαρνάβαζος. ἀλλ' ἡγείσθω τις, ἔφη, ὅπου κεῖται τὰ Μανίας
καὶ τὰ Φαρναβάζου. ἡγουμένων δὲ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὴν* 27
*Μανίας οἴκησιν, ἣν παρειλήφει ὁ Μειδίας, ἠκολούθει
κἀκεῖνος. ἐπεὶ δ' εἰσῆλθεν, ἐκάλει ὁ Δερκυλίδας τοὺς
ταμίας, φράσας δὲ τοῖς ὑπηρέταις λαβεῖν αὐτοὺς προεῖπεν
αὐτοῖς ὡς εἴ τι κλέπτοντες ἁλώσοιντο τῶν Μανίας, παρα-
χρῆμα ἀποσφαγήσοιντο. οἱ δ' ἐδείκνυσαν. ὁ δ' ἐπεὶ εἶδε
πάντα, κατέκλεισεν αὐτὰ καὶ κατεσημήνατο καὶ φύλακας
κατέστησεν. ἐξιὼν δὲ οὓς ηὗρεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῶν* 28
*ταξιάρχων καὶ λοχαγῶν, εἶπεν αὐτοῖς· Μισθὸς μὲν ἡμῖν,
ὦ ἄνδρες, εἴργασται τῇ στρατιᾷ ἐγγὺς ἐνιαυτοῦ ὀκτακισ-
χιλίοις ἀνδράσιν· ἢν δέ τι προσεργασώμεθα, καὶ ταῦτα
προσέσται. ταῦτα δ' εἶπε γιγνώσκων ὅτι ἀκούσαντες πολὺ*

---

1 alt. *καὶ* om. CU 2 *διασκεψόμεθα* et *ποιήσομεν* V[1]D[c] *-ώμεθα* et *-ωμεν* rell. 3 *Μειδία ἔφη* CFU 4 *μάλιστ'* F 6 *ψεύσεται* B *ψεύδεται* rell. 7 *ἔθη* U 9 *ὅτι* om. U 11 ante *γὰρ* s. v. *μὲν* U[1] 12 *κεῖται* om. CU 14 *Μανίαν* CF[1]U 15 an *εἰσῆλθον*? *ὁ Δερκ. ἐκάλει* CU 16 *δὲ* om. CFU *τοὺς ὑπηρέτας* M 19 *αὐτοὺς* B 20 *εὗρεν* codd. 21 *ταξιαρχῶν* U *ὑμῖν* CU 22 *ἐξείργασται* CU 23 *ἢν*] *εἰ* CU *προσεργασόμεθα* CU 24 *γιν.* codd.

εὐτακτότεροι καὶ θεραπευτικώτεροι ἔσονται. ἐρομένου δὲ τοῦ Μειδίου· Ἐμὲ δὲ ποῦ χρὴ οἰκεῖν, ὦ Δερκυλίδα; ἀπεκρίνατο· Ἔνθαπερ καὶ δικαιότατον, ὦ Μειδία, ἐν τῇ πατρίδι τῇ σαυτοῦ Σκήψει καὶ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ.

II Ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας ταῦτα διαπραξάμενος καὶ λαβὼν ἐν ὀκτὼ ἡμέραις ἐννέα πόλεις, ἐβουλεύετο ὅπως ἂν μὴ ἐν τῇ φιλίᾳ χειμάζων βαρὺς εἴη τοῖς συμμάχοις, ὥσπερ Θίβρων, μηδ᾽ αὖ Φαρνάβαζος καταφρονῶν τῇ ἵππῳ κακουργῇ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις. πέμπει οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ πότερον βούλεται εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν. ὁ μέντοι Φαρνάβαζος νομίσας τὴν Αἰολίδα ἐπιτετειχίσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκήσει Φρυγίᾳ, σπονδὰς εἵλετο.

2 Ὡς δὲ ταῦτα ἐγένετο, ἐλθὼν ὁ Δερκυλίδας εἰς τὴν Βιθυνίδα Θρᾴκην ἐκεῖ διεχείμαζεν, οὐδὲ τοῦ Φαρναβάζου πάνυ τι ἀχθομένου· πολλάκις γὰρ οἱ Βιθυνοὶ αὐτῷ ἐπολέμουν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁ Δερκυλίδας ἀσφαλῶς φέρων καὶ ἄγων τὴν Βιθυνίδα καὶ ἄφθονα ἔχων τὰ ἐπιτήδεια διετέλει· ἐπειδὴ δὲ ἦλθον αὐτῷ παρὰ τοῦ Σεύθου πέραθεν σύμμαχοι τῶν Ὀδρυσῶν ἱππεῖς τε ὡς διακόσιοι καὶ πελτασταὶ ὡς τριακόσιοι, οὗτοι στρατοπεδευσάμενοι καὶ περισταυρωσάμενοι ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὡς εἴκοσι στάδια, αἰτοῦντες φύλακας τοῦ στρατοπέδου τὸν Δερκυλίδαν τῶν ὁπλιτῶν, ἐξῇσαν ἐπὶ λείαν, καὶ πολλὰ ἐλάμβανον ἀνδράποδά τε καὶ
3 χρήματα. ἤδη δ᾽ ὄντος μεστοῦ τοῦ στρατοπέδου αὐτοῖς

1 ἔσονται BPV ἔσοιντο rell. 2 δὲ om. CFU ποῦ om. B 3 ὦ Μειδία B solus 4 Σκήψι Cob. 6 ἐβούλετο CFU 9 κακουργεῖ B κακουργοίη Schn.; an κακουργοῖ? 10 βούλεται post πόλεμον CU 12 οἰκ σει B 14 Βιθυνίαν C[c]FU οὐδὲ Na. οὐδὲν codd. 15 τοι CUV οἱ Βιθ. post αὐτῷ CU 17 τὰ om. CFU διετέλει om. CU 18 ἐπειδὴ δὲ BDMP ἐπεὶ δὴ F[1] ἐπεὶ δὲ F[2]V ἐπεὶ δ᾽ CU αὐτῷ] τότε CUP[1](?) 19 καὶ . . τριακόσιοι (20) om. U 22 φύλακα CU Δερκυλίδα U 23 ἐξίεσαν B ἐξή(ι)εσαν rell. 24 μεστοῦ post αὐτοῖς CU

πολλῶν αἰχμαλώτων, καταμαθόντες οἱ Βιθυνοὶ ὅσοι τ'
ἐξῆσαν καὶ ὅσους κατέλιπον Ἕλληνας φύλακας, συλλεγέντες
παμπληθεῖς πελτασταὶ καὶ ἱππεῖς ἅμ' ἡμέρᾳ προσπίπτου-
σι τοῖς ὁπλίταις ὡς διακοσίοις οὖσιν. ἐπειδὴ δ' ἐγγὺς
ἐγένοντο, οἱ μὲν ἔβαλλον, οἱ δ' ἠκόντιζον εἰς αὐτούς. οἱ δ'
ἐπεὶ ἐτιτρώσκοντο μὲν καὶ ἀπέθνῃσκον, ἐποίουν δ' οὐδὲν
κατειργμένοι ἐν τῷ σταυρώματι ὡς ἀνδρομήκει ὄντι,
διασπάσαντες τὸ αὑτῶν ὀχύρωμα ἐφέροντο εἰς αὐτούς, οἱ 4
δὲ ᾗ μὲν ἐκθέοιεν ὑπεχώρουν, καὶ ῥᾳδίως ἀπέφευγον πελ-
τασταὶ ὁπλίτας, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἠκόντιζον, καὶ πολλοὺς
αὐτῶν ἐφ' ἑκάστῃ ἐκδρομῇ κατέβαλλον· τέλος δὲ ὥσπερ
ἐν αὐλίῳ σηκασθέντες κατηκοντίσθησαν. ἐσώθησαν μέντοι
αὐτῶν ἀμφὶ τοὺς πεντεκαίδεκα εἰς τὸ Ἑλληνικόν, καὶ
οὗτοι, ἐπεὶ εὐθέως ᾔσθοντο τὸ πρᾶγμα, ἀποχωρήσαντες,
ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόντες ἀμελησάντων τῶν Βιθυνῶν. ταχὺ 5
δὲ ταῦτα διαπραξάμενοι οἱ Βιθυνοὶ καὶ τοὺς σκηνοφύλακας
τῶν Ὀδρυσῶν Θρᾳκῶν ἀποκτείναντες, ἀπολαβόντες πάντα
τὰ αἰχμάλωτα ἀπῆλθον· ὥστε οἱ Ἕλληνες ἐπεὶ ᾔσθοντο,
βοηθοῦντες οὐδὲν ἄλλο ηὗρον ἢ νεκροὺς γυμνοὺς ἐν τῷ
στρατοπέδῳ. ἐπεὶ μέντοι ἐπανῆλθον οἱ Ὀδρύσαι, θάψαντες
τοὺς ἑαυτῶν καὶ πολὺν οἶνον ἐκπιόντες ἐπ' αὐτοῖς καὶ
ἱπποδρομίαν ποιήσαντες, ὁμοῦ δὴ τὸ λοιπὸν τοῖς Ἕλλησι
στρατοπεδευσάμενοι ἦγον καὶ ἔκαιον τὴν Βιθυνίδα.

Ἅμα δὲ τῷ ἦρι ἀποπορευόμενος ὁ Δερκυλίδας ἐκ τῶν 6
Βιθυνῶν ἀφικνεῖται εἰς Λάμψακον. ἐνταῦθα δ' ὄντος

---

1 ἀγρευθέντων καταλαβόντες F[1] 5 ἔβαλον U 7 καθ. codd. ἐνανδρομήκει CU ἐνδρομ. F[1] 8 αὐτῶν D[c]V αὑτῶν rell 9 ὑπεκχώρουν CU ἀπέφυγον F 10 ἔνθε δὲ F 12 σηκαθ. U[1] 14 εὐθὺς coni. Persson coll. I 4, 18 ἀπεχώρησαν Parisinus E ἀπ' ὀχυρώματος Simon 15 μάχῃ ⟨καὶ⟩ Mor. 19 εὗρον codd. 20 ἦλθον CU 23 ἔκαον Ddf. 24 πορευόμενος CU

αὐτοῦ ἔρχονται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν Ἄρακός τε καὶ Ναυβάτης καὶ Ἀντισθένης. οὗτοι δ' ἦλθον ἐπισκεψόμενοι τά τε ἄλλα ὅπως ἔχοι τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ Δερκυλίδᾳ ἐροῦντες μένοντι ἄρχειν καὶ τὸν ἐπιόντα ἐνιαυτόν· ἐπιστεῖλαι δὲ σφίσιν αὐτοῖς τοὺς ἐφόρους καὶ συγκαλέσαντας τοὺς στρατιώτας εἰπεῖν ὡς ὧν μὲν πρόσθεν ἐποίουν μέμφοιντο αὐτοῖς, ὅτι δὲ νῦν οὐδὲν ἠδίκουν, ἐπαινοῖεν· καὶ περὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου εἰπεῖν ὅτι ἢν μὲν ἀδικῶσιν, οὐκ ἐπιτρέψουσιν, ἢν δὲ δίκαια περὶ τοὺς συμμάχους ποιῶσιν,
7 ἐπαινέσονται αὐτούς. ἐπεὶ μέντοι συγκαλέσαντες τοὺς στρατιώτας ταῦτ' ἔλεγον, ὁ τῶν Κυρείων προεστηκὼς ἀπεκρίνατο· Ἀλλ', ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ἡμεῖς μέν ἐσμεν οἱ αὐτοὶ νῦν τε καὶ πέρυσιν· ἄρχων δὲ ἄλλος μὲν νῦν, ἄλλος δὲ τὸ παρελθόν. τὸ οὖν αἴτιον τοῦ νῦν μὲν μὴ ἐξαμαρτάνειν, τότε δέ, αὐτοὶ ἤδη ἱκανοί ἐστε γιγνώσκειν.
8 συσκηνούντων δὲ τῶν τε οἴκοθεν πρέσβεων καὶ τοῦ Δερκυλίδα, ἐπεμνήσθη τις τῶν περὶ τὸν Ἄρακον ὅτι καταλελοίποιεν πρέσβεις τῶν Χερρονησιτῶν ἐν Λακεδαίμονι. τούτους δὲ λέγειν ἔφασαν ὡς νῦν μὲν οὐ δύναιντο τὴν Χερρόνησον ἐργάζεσθαι· φέρεσθαι γὰρ καὶ ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν. εἰ δ' ἀποτειχισθείη ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν, καὶ σφίσιν ἂν γῆν πολλὴν καὶ ἀγαθὴν εἶναι ἐργάζεσθαι καὶ ἄλλοις ὁπόσοι βούλοιντο Λακεδαιμονίων. ὥστ' ἔφασαν οὐκ ἂν θαυμάζειν, εἰ καὶ πεμφθείη τις Λακε-
9 δαιμονίων ἀπὸ τῆς πόλεως σὺν δυνάμει ταῦτα πράξων. ὁ

---

2 *Ναυβάτης* D (-*τας*) MP *Ναυάτης* rell. 3 *ἔχει* U 5 [*αὐτοῖς*] coni. Cob. *καὶ* del. Dobree, ante *ἐπιστεῖλαι* transp. Simon 7 *μέμφοιτο* CDFMU *ἠδίκουν*] *ἐποίουν ἠ*. CU 8 *πέρι* B *ὅτι* om. U 9 *ἐπιστρέψ*. B 11 *Κυρίων* B^{1}F 13 *ἄρχον* U 14 *μὴ* om. U 15 *γιν*. CMUV 17 *τῶν*] *τοῦ* CU 18 -*σιωτῶν* CFUV 21 *Περσῶν* CU 23 *ὁπόσοις* codd. 25 *ἀπὸ τῆς πόλεως* om. CU

οὖν Δερκυλίδας πρὸς μὲν ἐκείνους οὐκ εἶπεν ἣν ἔχοι γνώμην ταῦτ᾽ ἀκούσας, ἀλλ᾽ ἔπεμψεν αὐτοὺς ἐπ᾽ Ἐφέσου διὰ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἡδόμενος ὅτι ἔμελλον ὄψεσθαι τὰς πόλεις ἐν εἰρήνῃ εὐδαιμονικῶς διαγούσας. οἱ μὲν δὴ ἐπορεύοντο. ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐπειδὴ ἔγνω μενετέον ὄν, πάλιν πέμψας πρὸς τὸν Φαρνάβαζον ἐπήρετο πότερα βούλοιτο σπονδὰς ἔχειν καθάπερ διὰ τοῦ χειμῶνος ἢ πόλεμον. ἑλομένου δὲ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τότε σπονδάς, οὕτω καταλιπὼν καὶ τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις [φιλίας] ἐν εἰρήνῃ διαβαίνει τὸν Ἑλλήσποντον σὺν τῷ στρατεύματι εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ διὰ φιλίας τῆς Θρᾴκης πορευθεὶς καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ Σεύθου ἀφικνεῖται εἰς Χερρόνησον. ἣν 10
καταμαθὼν πόλεις μὲν ἕνδεκα ἢ δώδεκα ἔχουσαν, χώραν δὲ παμφορωτάτην καὶ ἀρίστην οὖσαν, κεκακωμένην δέ, ὥσπερ ἐλέγετο, ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν, ἐπεὶ μέτρον ηὗρε τοῦ ἰσθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια, οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ θυσάμενος ἐτείχιζε, κατὰ μέρη διελὼν τοῖς στρατιώταις τὸ χωρίον· καὶ ἆθλα αὐτοῖς ὑποσχόμενος δώσειν τοῖς πρώτοις ἐκτειχίσασι, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς ἕκαστοι ἄξιοι εἶεν, ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος ἀρξάμενος ἀπὸ ἠρινοῦ χρόνου πρὸ ὀπώρας. καὶ ἐποίησεν ἐντὸς τοῦ τείχους ἕνδεκα μὲν πόλεις, πολλοὺς δὲ λιμένας, πολλὴν δὲ κἀγαθὴν σπόριμον, πολλὴν δὲ πεφυτευμένην, παμπληθεῖς δὲ καὶ παγκάλας νομὰς παντοδαποῖς κτήνεσι. ταῦτα δὲ πράξας διέβαινε πάλιν εἰς 11
τὴν Ἀσίαν.

---

1 ἔχει CDFUV 2 ἀλλ᾽ ἔπεμψεν BCU ἀλλὰ πέμψειν M ἀλλ᾽ ἀπέπεμψεν DFPV ἐπ᾽ U ἀπ᾽ rell. 3 ἡδομένους M τὰς Ἑλληνίδας πόλεις CU [τὰς πόλεις] coni. Marchant 5 ἐπεὶ CU 9 ἐκεῖνα Cob. ἐκείνων U ἐκεῖνον rell. φιλίας Brei., ἐν (ἡ B) εἰρήνῃ Mor. del. 10 διαβαίνειν CF¹U 13 ἢ δώδεκα del. Ddf. 15 ὑπὸ om. U μετρῶν codd., corr. Krue. εὗρε codd. 16 ἐμέλησεν BPᶜU ἠμέλησεν CFV 18 [αὐτοῖς] Cob. 19 ἄξιοι εἶεν B εἶεν ἄξιοι rell. 23 παγκάλας BP παγκάλους rell.

Ἐπισκοπῶν δὲ τὰς πόλεις ἑώρα τὰ μὲν ἄλλα καλῶς ἐχούσας, Χίων δὲ φυγάδας ηὗρεν Ἀταρνέα ἔχοντας χωρίον ἰσχυρόν, καὶ ἐκ τούτου ὁρμωμένους φέροντας καὶ ἄγοντας τὴν Ἰωνίαν, καὶ ζῶντας ἐκ τούτου. πυθόμενος δὲ ὅτι πολὺς σῖτος ἐνῆν αὐτοῖς, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει· καὶ ἐν ὀκτὼ μησὶ παραστησάμενος αὐτούς, καταστήσας ἐν αὐτῷ Δράκοντα Πελληνέα ἐπιμελητὴν καὶ κατασκευάσας ἐν τῷ χωρίῳ ἔκπλεω πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἵνα εἴη αὐτῷ καταγωγή, ὁπότε ἀφικνοῖτο, ἀπῆλθεν εἰς Ἔφεσον, ἣ ἀπέχει ἀπὸ Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν.

12 Καὶ μέχρι τούτου τοῦ χρόνου ἐν εἰρήνῃ διῆγον Τισσαφέρνης τε καὶ Δερκυλίδας καὶ οἱ ταύτῃ Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι. ἐπεὶ δὲ ἀφικνούμενοι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν Ἰωνίδων πόλεων ἐδίδασκον ὅτι εἴη ἐπὶ Τισσαφέρνει, εἰ βούλοιτο, ἀφιέναι αὐτονόμους τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· εἰ οὖν κακῶς πάσχοι Καρία, ἔνθαπερ ὁ Τισσαφέρνους οἶκος, οὕτως ἂν ἔφασαν τάχιστα νομίζειν αὐτὸν συγχωρῆσαι αὐτονόμους σφᾶς ἀφεῖναι· ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἔπεμψαν πρὸς Δερκυλίδαν, καὶ ἐκέλευον αὐτὸν διαβαίνειν σὺν τῷ στρατεύματι ἐπὶ Καρίαν καὶ Φάρακα τὸν ναύαρχον σὺν ταῖς ναυσὶ παραπλεῖν. οἱ μὲν δὴ ταῦτ'
13 ἐποίουν. ἐτύγχανε δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ Φαρνάβαζος πρὸς Τισσαφέρνη ἀφιγμένος, ἅμα μὲν ὅτι στρατηγὸς τῶν πάντων ἀπεδέδεικτο Τισσαφέρνης, ἅμα δὲ διαμαρτυρό-

---

2 χιλίων U εὗρε(ν) codd. 3 ὀχυρόν U, cf. Cyrop. VI 3, 25 4 ἐκ] ἀπὸ Herw. οὐ πολὺς F² 7 Πεληνέα CUV 9 ἀφικνεῖτο CDF ἣ . . . ὁδόν (10) del. Bue. 11 τοῦ χρόνου om. CU ἐν εἰρήνῃ] ἡσυχίαν CU ἦγον C¹ εἶχον C U 14 Ἑλληνίδων CU 15 τὰς Ἑλλ. πόλεις αὐτονόμους CU 18 συγχωρήσειν codd., corr. Dobree; del. Cob. εἶναι M 19 Δερκυλίδαν] Δ. ἀγγέλους B ἐκέλεον B 22 καιρὸν U καὶ Φαρν. ante κατὰ CU 23 Τισσαφέρνην codd. 24 ἀποδ. FV διαμαρτυρόμενος ABCDEPU -ρούμενος L

μενος ὅτι ἕτοιμος εἴη κοινῇ πολεμεῖν καὶ συμμάχεσθαι
καὶ συνεκβάλλειν τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς βασιλέως· ἄλλως
τε γὰρ ὑπεφθόνει τῆς στρατηγίας τῷ Τισσαφέρνει καὶ τῆς
Αἰολίδος χαλεπῶς ἔφερεν ἀπεστερημένος. ὁ δ' ἀκούων·
Πρῶτον μὲν τοίνυν, ἔφη, διάβηθι σὺν ἐμοὶ ἐπὶ Καρίαν,
ἔπειτα δὲ καὶ περὶ τούτων βουλευσόμεθα. ἐπεὶ δ' ἐκεῖ 14
ἦσαν, ἔδοξεν αὐτοῖς ἱκανὰς φυλακὰς εἰς τὰ ἐρύματα
καταστήσαντας διαβαίνειν πάλιν ἐπὶ τὴν Ἰωνίαν. ὡς δ'
ἤκουσεν ὁ Δερκυλίδας ὅτι πάλιν πεπερακότες εἰσὶ τὸν
Μαίανδρον, εἰπὼν τῷ Φάρακι ὡς [ὅτι] ὀκνοίη μὴ ὁ
Τισσαφέρνης καὶ ὁ Φαρνάβαζος ἐρήμην οὖσαν καταθέοντες
φέρωσι καὶ ἄγωσι τὴν χώραν, διέβαινε καὶ αὐτός. πορευό-
μενοι δὲ οὗτοι οὐδέν τι συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι, ὡς
προεληλυθότων τῶν πολεμίων εἰς τὴν Ἐφεσίαν, ἐξαίφνης
ὁρῶσιν ἐκ τοῦ ἀντιπέρας σκοποὺς ἐπὶ τῶν μνημάτων·
καὶ ἀνταναβιβάσαντες εἰς τὰ παρ' ἑαυτοῖς μνημεῖα καὶ 15
τύρσεις τινὰς καθορῶσι παρατεταγμένους ᾗ αὐτοῖς ἦν ἡ
ὁδὸς Κᾶράς τε λευκάσπιδας καὶ τὸ Περσικὸν ὅσον
ἐτύγχανε παρὸν στράτευμα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὅσον εἶχεν
ἑκάτερος αὐτῶν καὶ τὸ ἱππικὸν μάλα πολύ, τὸ μὲν
Τισσαφέρνους ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι, τὸ δὲ Φαρναβάζου
ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ. ὡς δὲ ταῦτα ᾔσθετο ὁ Δερκυλίδας, τοῖς 16
μὲν ταξιάρχοις καὶ τοῖς λοχαγοῖς εἶπε παρατάττεσθαι τὴν
ταχίστην εἰς ὀκτώ, τοὺς δὲ πελταστὰς ἐπὶ τὰ κράσπεδα
ἑκατέρωθεν καθίστασθαι καὶ τοὺς ἱππέας, ὅσους γε δὴ
καὶ οἵους ἐτύγχανεν ἔχων· αὐτὸς δὲ ἐθύετο. ὅσον μὲν 17

---

3 τῆς στρατηγίας Leoncl. τῇ στρατηγίᾳ $\mathrm{D^c V^c}$ τῇ(ι) στρατιᾷ(ι) rell. 5 ἔφη om. U 7 φυλακὰς ἱκανὰς CDU 10 ὅτι del. Castalio μὴ om. U 13 δὲ $\mathrm{D^1}$ δὲ καὶ rell. αὐτοὶ CU 14 ὁρῶσιν ἐξαίφνης F 15 σκοποῦ codd., corr. Palmerius 17 ᾗ om. B 21 τοῦ Φαρν. F 23 ταξιάρχαις codd. 25 ἑκατέρωθεν μὲν CFU

δὴ ἦν ἐκ Πελοποννήσου στράτευμα, ἡσυχίαν εἶχε καὶ παρ-
εσκευάζετο ὡς μαχούμενον· ὅσοι δὲ ἦσαν ἀπὸ Πριήνης
τε καὶ Ἀχιλλείου καὶ ἀπὸ νήσων καὶ τῶν Ἰωνικῶν
πόλεων, οἱ μέν τινες καταλιπόντες ἐν τῷ σίτῳ τὰ ὅπλα
ἀπεδίδρασκον· καὶ γὰρ ἦν βαθὺς ὁ σῖτος ἐν τῷ Μαιάνδρου
18 πεδίῳ· ὅσοι δὲ καὶ ἔμενον, δῆλοι ἦσαν οὐ μενοῦντες. τὸν
μὲν οὖν Φαρνάβαζον ἐξηγγέλλετο μάχεσθαι κελεύειν. ὁ
μέντοι Τισσαφέρνης τό τε Κύρειον στράτευμα καταλογιζό-
μενος ὡς ἐπολέμησεν αὐτοῖς καὶ τούτῳ πάντας νομίζων
ὁμοίους εἶναι τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἐβούλετο μάχεσθαι, ἀλλὰ
πέμψας πρὸς Δερκυλίδαν εἶπεν ὅτι εἰς λόγους βούλοιτο
αὐτῷ ἀφικέσθαι. καὶ ὁ Δερκυλίδας λαβὼν τοὺς κρατίστους
τὰ εἴδη τῶν περὶ αὐτὸν καὶ ἱππέων καὶ πεζῶν προῆλθε
πρὸς τοὺς ἀγγέλους, καὶ εἶπεν· Ἀλλὰ παρεσκευασάμην μὲν
ἔγωγε μάχεσθαι, ὡς ὁρᾶτε· ἐπεὶ μέντοι ἐκεῖνος βούλεται
εἰς λόγους ἀφικέσθαι, οὐδ' ἐγὼ ἀντιλέγω. ἂν μέντοι ταῦτα
19 δέῃ ποιεῖν, πιστὰ καὶ ὁμήρους δοτέον καὶ ληπτέον. δό-
ξαντα δὲ ταῦτα καὶ περανθέντα, τὰ μὲν στρατεύματα
ἀπῆλθε, τὸ μὲν βαρβαρικὸν εἰς Τράλλεις τῆς Καρίας, τὸ δ'
Ἑλληνικὸν εἰς Λεύκοφρυν, ἔνθα ἦν Ἀρτέμιδός τε ἱερὸν
μάλα ἅγιον καὶ λίμνη πλέον ἢ σταδίου ὑπόψαμμος ἀέναος
ποτίμου καὶ θερμοῦ ὕδατος. καὶ τότε μὲν ταῦτα ἐπράχθη·
τῇ δ' ὑστεραίᾳ εἰς τὸ συγκείμενον χωρίον ἦλθον, καὶ
ἔδοξεν αὐτοῖς πυθέσθαι ἀλλήλων ἐπὶ τίσιν ἂν τὴν εἰρήνην
20 ποιήσαιντο. ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας εἶπεν, εἰ αὐτονόμους ἐῴη

---

1 δὴ + ἦν B ἦν post στράτευμα C, om. U 3 Ἀχιλείου B
7 ἐξηγγείλλετο B 10 ἐβούλετο μάχεσθαι] ἐπολέμησεν CU
ἐπολεμήσειεν Tucker 11 τὸν Δερκ. B 13 προσῆλθε C[1]
16 ἂν CU ἅμα V ἃ rell. 17 δέῃ Paris. E[c] δέοι CU δεῖ BFMPV
δὴ D πιστὰ καὶ om. CU δόξαν . . . περανθέν (18) Madv.
19 Τράλεις CFU 20 ἱερὸν ἦν Ἀρτ. F[1] τὸ ἱερὸν ἦν Ἀρτ. F[c]
τε] τὸ CU 21 μάλ' F ἀέννασς BCUVP[1] ἀέναος P[c] rell.(?)

βασιλεὺς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὁ δὲ Τισσαφέρνης καὶ
Φαρνάβαζος εἶπαν ὅτι εἰ ἐξέλθοι τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα
ἐκ τῆς χώρας καὶ οἱ Λακεδαιμονίων ἁρμοσταὶ ἐκ τῶν
πόλεων. ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀλλήλοις σπονδὰς ἐποιήσαντο,
ἕως ἀπαγγελθείη τὰ λεχθέντα Δερκυλίδᾳ μὲν εἰς Λακε-
δαίμονα, Τισσαφέρνει δὲ ἐπὶ βασιλέα.

Τούτων δὲ πραττομένων ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὑπὸ Δερκυλίδα, 21
Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, πάλαι ὀργιζόμενοι
τοῖς Ἠλείοις καὶ ὅτι ἐποιήσαντο συμμαχίαν πρὸς Ἀθη-
ναίους καὶ Ἀργείους καὶ Μαντινέας, καὶ ὅτι δίκην φάσκοντες
καταδεδικάσθαι αὐτῶν ἐκώλυον καὶ τοῦ ἱππικοῦ καὶ τοῦ
γυμνικοῦ ἀγῶνος, καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἤρκει, ἀλλὰ καὶ Λίχα
παραδόντος Θηβαίοις τὸ ἅρμα, ἐπεὶ ἐκηρύττοντο νικῶντες,
ὅτε εἰσῆλθε Λίχας στεφανώσων τὸν ἡνίοχον, μαστιγοῦντες
αὐτόν, ἄνδρα γέροντα, ἐξήλασαν. τούτων δ' ὕστερον καὶ 22
Ἄγιδος πεμφθέντος θῦσαι τῷ Διὶ κατὰ μαντείαν τινὰ
ἐκώλυον οἱ Ἠλεῖοι μὴ προσεύχεσθαι νίκην πολέμου,
λέγοντες ὡς καὶ τὸ ἀρχαῖον εἴη οὕτω νόμιμον, μὴ χρη-
στηριάζεσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐφ' Ἑλλήνων πολέμῳ· ὥστε
ἄθυτος ἀπῆλθεν. ἐκ τούτων οὖν πάντων ὀργιζομένοις ἔδοξε 23
τοῖς ἐφόροις καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ σωφρονίσαι αὐτούς. πέμψαν-
τες οὖν πρέσβεις εἰς Ἦλιν εἶπον ὅτι τοῖς τέλεσι τῶν Λακε-
δαιμονίων δίκαιον δοκοίη εἶναι ἀφιέναι αὐτοὺς τὰς
περιοικίδας πόλεις αὐτονόμους. ἀποκριναμένων δὲ τῶν
Ἠλείων ὅτι οὐ ποιήσοιεν ταῦτα (ἐπιληίδας γὰρ ἔχοιεν τὰς
πόλεις) φρουρὰν ἔφηναν οἱ ἔφοροι. ἄγων δὲ τὸ στράτευμα

---

2 εἶπαν (B solus; εἶπον rell.) ὅτι del. Cob. ὅτι del. Ddf. (?) Ἑλληνικὸν om. CU 3 τῆς βασιλέως χώρας CU 11 αὐτὸν CU 13 παραδόντος DV[1] -τες rell. 14 ὅτι BDP[1] 17 προσέχεσθαι B 20 ἐκ] καὶ F 22 τέλεσι] τ. καὶ F 23 δοκοίη δίκαιον CU αὐτοῖς B 24 ἀποκρινομένων F 25 ποιήσοιεν Schae. ποιήσοιαν F ποιήσειαν rell.

Ἆγις ἐνέβαλε διὰ τῆς Ἀχαΐας εἰς τὴν Ἠλείαν κατὰ
24 Λάρισον. ἄρτι δὲ τοῦ στρατεύματος ὄντος ἐν τῇ πολεμίᾳ
καὶ κοπτομένης τῆς χώρας, σεισμὸς ἐπιγίγνεται. ὁ δ'
Ἆγις θεῖον ἡγησάμενος ἐξελθὼν πάλιν ἐκ τῆς χώρας
διαφῆκε τὸ στράτευμα. ἐκ δὲ τούτου οἱ Ἠλεῖοι πολὺ
θρασύτεροι ἦσαν, καὶ διεπρεσβεύοντο εἰς τὰς πόλεις, ὅσας
25 ᾔδεσαν δυσμενεῖς τοῖς Λακεδαιμονίοις οὔσας. περιόντι
δὲ τῷ ἐνιαυτῷ φαίνουσι πάλιν οἱ ἔφοροι φρουρὰν ἐπὶ τὴν
Ἦλιν, καὶ συνεστρατεύοντο τῷ Ἄγιδι πλὴν Βοιωτῶν καὶ
Κορινθίων οἵ τε ἄλλοι πάντες σύμμαχοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι.
ἐμβαλόντος δὲ τοῦ Ἄγιδος δι' Αὐλῶνος, εὐθὺς μὲν
Λεπρεᾶται ἀποστάντες τῶν Ἠλείων προσεχώρησαν αὐτῷ,
εὐθὺς δὲ Μακίστιοι, ἐχόμενοι δ' Ἐπιταλιεῖς. διαβαίνοντι
δὲ τὸν ποταμὸν προσεχώρουν Λετρῖνοι καὶ Ἀμφίδολοι καὶ
26 Μαργανεῖς. ἐκ δὲ τούτου ἐλθὼν εἰς Ὀλυμπίαν ἔθυε τῷ
Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ· κωλύειν δὲ οὐδεὶς ἔτι ἐπειρᾶτο. θύσας
δὲ πρὸς τὸ ἄστυ ἐπορεύετο, κόπτων καὶ κάων τὴν χώραν,
καὶ ὑπέρπολλα μὲν κτήνη, ὑπέρπολλα δὲ ἀνδράποδα
ἡλίσκετο ἐκ τῆς χώρας· ὥστε ἀκούοντες καὶ ἄλλοι πολλοὶ
τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἀχαιῶν ἑκόντες ᾖσαν συστρατευσόμενοι
καὶ μετεῖχον τῆς ἁρπαγῆς. καὶ ἐγένετο αὕτη ἡ στρατεία
27 ὥσπερ ἐπισιτισμὸς τῇ Πελοποννήσῳ. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς
τὴν πόλιν, τὰ μὲν προάστια καὶ τὰ γυμνάσια καλὰ ὄντα ἐλυ-
μαίνετο, τὴν δὲ πόλιν (ἀτείχιστος γὰρ ἦν) ἐνόμισαν αὐτὸν

---

1 ἐνέβαλλε C Ἀχαΐας B Ἀχαΐας rell. εἰς om. CU κατὰ Λάρισσαν (sic codd., corr. Fr. Portus) τὴν Ἠλείαν CU 2 ἐν τῇ πολεμία ὄντος CU ὄντος om. F 3 ἐπιγίν. BDFMP 6 εἰς] πρὸς CU 7 δυσμενεῖς οὔσας τοῖς Λακ. ᾔδεσαν CU περιόντι BP περιιόντι rell. 10 πάντες B solus 13 δὲ πεταλιεῖς codd., corr. Fr. Portus 14 προσχώρουν B 16 ἔτι οὐδεὶς CU 20 ἑκόντες om. B εἴησαν U ἤ(ι)εσαν rell. συνστρ. F 21 στρατια codd., corr. Leoncl. 23 προάστια BF[1] -στεια rell. τὰ om. B

μὴ βούλεσθαι μᾶλλον ἢ μὴ δύνασθαι ἑλεῖν. δῃουμένης δὲ
τῆς χώρας καὶ οὔσης τῆς στρατιᾶς περὶ Κυλλήνην, βουλό-
μενοι οἱ περὶ Ξενίαν τὸν λεγόμενον μεδίμνῳ ἀπομετρή-
σασθαι ⟨τὸ⟩ παρὰ τοῦ πατρὸς ἀργύριον ⟨τὴν πόλιν⟩ δι'
αὐτῶν προσχωρῆσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐκπεσόντες ἐξ
οἰκίας ξίφη ἔχοντες σφαγὰς ποιοῦσι, καὶ ἄλλους τέ τινας
ἀποκτείνουσι καὶ ὅμοιόν τινα Θρασυδαίῳ ἀποκτείναντες
τῷ τοῦ δήμου προστάτῃ ᾤοντο Θρασυδαῖον ἀπεκτονέναι,
ὥστε ὁ μὲν δῆμος παντελῶς κατηθύμησε καὶ ἡσυχίαν
εἶχεν, οἱ δὲ σφαγεῖς πάντ' ᾤοντο πεπραγμένα εἶναι, καὶ οἱ 28
ὁμογνώμονες αὐτοῖς ἐξεφέροντο τὰ ὅπλα εἰς τὴν ἀγοράν.
ὁ δὲ Θρασυδαῖος ἔτι καθεύδων ἐτύγχανεν οὗπερ ἐμεθύσθη.
ὡς δὲ ᾔσθετο ὁ δῆμος ὅτι οὐ τέθνηκεν [ὁ Θρασυδαῖος],
περιεπλήσθη ἡ οἰκία ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ὥσπερ ὑπὸ ἑσμοῦ
μελιττῶν ὁ ἡγεμών. ἐπειδὴ δὲ ἡγεῖτο ὁ Θρασυδαῖος 29
ἀναλαβὼν τὸν δῆμον, γενομένης μάχης ἐκράτησεν ὁ δῆμος,
ἐξέπεσον δὲ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους οἱ ἐγχειρήσαντες
ταῖς σφαγαῖς. ἐπεὶ δ' αὖ ὁ Ἆγις ἀπιὼν διέβη πάλιν τὸν
Ἀλφειόν, φρουροὺς καταλιπὼν ἐν Ἐπιταλίῳ πλησίον τοῦ
Ἀλφειοῦ καὶ Λύσιππον ἁρμοστὴν καὶ τοὺς ἐξ Ἤλιδος
φυγάδας, τὸ μὲν στράτευμα διῆκεν, αὐτὸς δὲ οἴκαδε ἀπῆλθε.
καὶ τὸ μὲν λοιπὸν θέρος καὶ τὸν ἐπιόντα χειμῶνα ὑπὸ τοῦ 30
Λυσίππου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐφέρετο καὶ ἤγετο ἡ τῶν
Ἠλείων χώρα. τοῦ δ' ἐπιόντος θέρους πέμψας Θρασυδαῖος

---

3 τὸν Kuhn τὸ codd. ἀπομετρ. τἀργύριον πολλῶν πᾶσα ἐνεπλήσθη ἡ στρατιά. συσπειραθέντες δέ τινες τῶν Ἠλείων καὶ περί τινα συνελθόντες οἰκίαν, ἐκπεσόντες τε ἐξ αὐτῆς σφαγὰς ποιοῦσι V 4 τὸ add. Leoncl. τὴν πόλιν add. Leoncl. 5 αὐτῶν Schae. 6 ξίφοι C 7 τινα] τι FU 9 κατεθ. U 10 εἶναι om. F 11 ἐξέφερον D 12 ὁ Θρασυδαῖος (del. Kruse) ante οὐ U 14 περιεκλείσθη May ἑσμοῦ codd. 15 ὁ om. B 17 ἐγχειρίσαντες FU 18 δ' αὖ] οὖν D πάλιν om. CFU 21 διαφῆκεν D

εἰς Λακεδαίμονα συνεχώρησε Φέας τε τὸ τεῖχος περιελεῖν καὶ Κυλλήνης καὶ τὰς Τριφυλίδας πόλεις ἀφεῖναι Φρίξαν καὶ Ἐπιτάλιον καὶ Λετρίνους καὶ Ἀμφιδόλους καὶ Μαργανέας, πρὸς δὲ ταύταις καὶ Ἀκρωρείους καὶ Λασιῶνα τὸν ὑπ' Ἀρκάδων ἀντιλεγόμενον. Ἤπειον μέντοι τὴν μεταξὺ πόλιν Ἡραίας καὶ Μακίστου ἠξίουν οἱ Ἠλεῖοι ἔχειν· πρίασθαι γὰρ ἔφασαν τὴν χώραν ἅπασαν παρὰ τῶν τότε ἐχόντων τὴν πόλιν τριάκοντα ταλάντων καὶ τὸ
31 *ἀργύριον δεδωκέναι. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι γνόντες μηδὲν δικαιότερον εἶναι βίᾳ πριαμένους ἢ βίᾳ ἀφελομένους παρὰ τῶν ἡττόνων λαμβάνειν, ἀφιέναι καὶ ταύτην ἠνάγκασαν· τοῦ μέντοι προεστάναι τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου ἱεροῦ, καίπερ οὐκ ἀρχαίου Ἠλείοις ὄντος, οὐκ ἀπήλασαν αὐτούς, νομίζοντες τοὺς ἀντιποιουμένους χωρίτας εἶναι καὶ οὐχ ἱκανοὺς προεστάναι. τούτων δὲ συγχωρηθέντων εἰρήνη τε γίγνεται καὶ συμμαχία Ἠλείων πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ οὕτω μὲν δὴ ὁ Λακεδαιμονίων καὶ Ἠλείων πόλεμος ἔληξε.*

III *Μετὰ δὲ τοῦτο Ἆγις ἀφικόμενος εἰς Δελφοὺς καὶ τὴν δεκάτην ἀποθύσας, πάλιν ἀπιὼν ἔκαμεν ἐν Ἡραίᾳ, γέρων ἤδη ὤν, καὶ ἀπηνέχθη μὲν εἰς Λακεδαίμονα ἔτι ζῶν, ἐκεῖ δὲ ταχὺ ἐτελεύτησε· καὶ ἔτυχε σεμνοτέρας ἢ κατὰ ἄνθρωπον ταφῆς. ἐπεὶ δὲ ὡσιώθησαν αἱ ἡμέραι καὶ ἔδει βασιλέα καθίστασθαι, ἀντέλεγον περὶ βασιλείας Λεωτυ-*

---

1 *Φέας* Ddf. *σφέας* codd. 2 *Κυλλήνην* codd., corr. O. Mue. *Τριφυλλίδας* CDFMPU ⟨*καὶ*⟩ *Φρίξαν* (*Φρύξαν* B[1]) Grote 3 *Λετρίναν* CFU 4 *Μαργανεῖς* codd. *ταύτας* U *Ἀκρωρείους* U *-ρίους* rell. *Λασίωνα* codd., corr. Ddf. 5 *λεγόμενον* CU 6 *Ἡρέας* U *Μακίπου* CFU 13 *οὐ τἀρχαῖον* Franke *ἀπήλαυσαν* B *ἀπήλλασαν* F 16 *γίν.* DFV 17 *ἔληξε πόλεμος* B[1] 23 *ὡσιώθησαν* Ddf. *ὡσειώθεσαν* C *ὡς εἰώθεσαν* rell. *αἱ* ⟨*ι'*⟩ Schae. *ἡμέραι παρῆλθον* CU 24 *ἀντέλεγεν* F *ἀντέλεγε* CU

χίδης, υἱὸς φάσκων Ἄγιδος εἶναι, Ἀγησίλαος δὲ ἀδελφός.
εἰπόντος δὲ τοῦ Λεωτυχίδου· Ἀλλ' ὁ νόμος, ὦ Ἀγησίλαε, 2
οὐκ ἀδελφὸν ἀλλ' υἱὸν βασιλέως βασιλεύειν κελεύει· εἰ δὲ
υἱὸς ὢν μὴ τυγχάνοι, ὁ ἀδελφός κα ὣς βασιλεύοι. Ἐμὲ ἂν
δέοι βασιλεύειν. Πῶς, ἐμοῦ γε ὄντος; Ὅτι ὃν τὺ καλεῖς
πατέρα, οὐκ ἔφη σε εἶναι ἑαυτοῦ. Ἀλλ' ἡ πολὺ κάλλιον
ἐκείνου εἰδυῖα μήτηρ καὶ νῦν ἔτι φησίν. Ἀλλὰ ὁ Ποτειδὰν
ὡς μάλα σευ ψευδομένω κατεμήνυσεν ἐκ τοῦ θαλάμου
ἐξελάσας σεισμῷ εἰς τὸ φανερὸν τὸν σὸν πατέρα. συνε-
μαρτύρησε δὲ ταῦτ' αὐτῷ καὶ ὁ ἀληθέστατος λεγόμενος
χρόνος εἶναι· ἀφ' οὗ γάρ τυ ἔφυσε καὶ ἐφάνη ἐν τῷ θαλάμῳ,
δεκάτῳ μηνὶ ἐγένου. οἱ μὲν τοιαῦτ' ἔλεγον. Διοπείθης δέ, 3
μάλα χρησμολόγος ἀνήρ, Λεωτυχίδῃ συναγορεύων εἶπεν
ὡς καὶ Ἀπόλλωνος χρησμὸς εἴη φυλάξασθαι τὴν χωλὴν
βασιλείαν. Λύσανδρος δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ Ἀγησιλάου
ἀντεῖπεν ὡς οὐκ οἴοιτο τὸν θεὸν τοῦτο κελεύειν φυλάξα-
σθαι, μὴ προσπταίσας τις χωλεύσαι, ἀλλὰ μᾶλλον μὴ οὐκ
ὢν τοῦ γένους βασιλεύσειε· παντάπασι γὰρ ἂν χωλὴν εἶναι
τὴν βασιλείαν ὁπότε μὴ οἱ ἀφ' Ἡρακλέους τῆς πόλεως
ἡγοῖντο. τοιαῦτα δὲ ἀκούσασα ἡ πόλις ἀμφοτέρων 4
Ἀγησίλαον εἵλοντο βασιλέα.

---

1 δὲ] δὲ ὁ **B**[1]**F** δὲ ἦν **CU** 2 δὲ] τε **U** 3 ἀλλὰ υἱὸν **C** 4 ὢν om **CFU** τυγχάνει **U** κα ὣς Jacobs καὶ ὥ(ι) codd. ὁ ⟨ἂν⟩ ἀδελφὸς δικαίως Madv. βασιλεύει **U** ἐμὲ δὲ **U** ἂν δέοι] ὧν δέει Bergk 5 ἐμαυτοῦ **U** ὃν τὺ Ddf. ὃν τοι **F**[c] ὅν τοι **DMPUVB**(?) 6 ἀλλ' εἶπον (εἶπεν Iorio) ἡ πολὺ **N** 7 ἀλλὰ ὁ Ποτειδὰν Valck. ἀλλὰ (ἀλλ' **CFU**) ὁπότε δ' ἂν codd. 8 ὡς] καὶ Nauck σοι codd., corr. Valck. ψευδόμενα **B**[**P**] κατεμάνυσεν Valck. τῷ θαλάμῳ Paris. **E** 9 συνεμαρτύρει **CU** 10 δὲ **B** solus ταῦτ' αὐτῷ] ταῦτα **CU** 11 τυ Keller τοι codd. ἔφησε **CF**[1](?) ἔφυγε **F**[2] 12 τοιαῦτα **CU** 13 Λεωτυχία **U** 14 εἴη χρησμὸς **CU** 17 χωλεῦσαι **DFUV**[1] χωλὸς βασιλεύσῃ Tell 18 παντάπασιν **U** 19 οἱ om. **CFU** 20 ἡγνοῖντο **U** ἡ πόλις ἀκούσασα **CU**

Οὔπω δ' ἐνιαυτὸν ὄντος ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἀγησιλάου, θύοντος αὐτοῦ τῶν τεταγμένων τινὰ θυσιῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως εἶπεν ὁ μάντις ὅτι ἐπιβουλήν τινα τῶν δεινοτάτων φαίνοιεν οἱ θεοί. ἐπεὶ δὲ πάλιν ἔθυεν, ἔτι δεινότερα ἔφη τὰ ἱερὰ φαίνεσθαι. τὸ τρίτον δὲ θύοντος, εἶπεν· Ὦ Ἀγησίλαε, ὥσπερ εἰ ἐν αὐτοῖς εἴημεν τοῖς πολεμίοις, οὕτω μοι σημαίνεται. ἐκ δὲ τούτου θύοντες καὶ τοῖς ἀποτροπαίοις καὶ τοῖς σωτῆρσι, καὶ μόλις καλλιερήσαντες, ἐπαύσαντο. ληγούσης δὲ τῆς θυσίας ἐντὸς πένθ' ἡμερῶν καταγορεύει τις πρὸς τοὺς ἐφόρους ἐπιβουλὴν καὶ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ
5 πράγματος Κινάδωνα. οὗτος δ' ἦν καὶ τὸ εἶδος νεανίσκος καὶ τὴν ψυχὴν εὔρωστος, οὐ μέντοι τῶν ὁμοίων. ἐρομένων δὲ τῶν ἐφόρων πῶς φαίη τὴν πρᾶξιν ἔσεσθαι, εἶπεν ὁ εἰσαγγείλας ὅτι ὁ Κινάδων ἀγαγὼν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἔσχατον τῆς ἀγορᾶς ἀριθμῆσαι κελεύοι ὁπόσοι εἶεν Σπαρτιᾶται ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ ἐγώ, ἔφη, ἀριθμήσας βασιλέα τε καὶ ἐφόρους καὶ γέροντας καὶ ἄλλους ὡς τετταράκοντα, ἠρόμην· Τί δή με τούτους, ὦ Κινάδων, ἐκέλευσας ἀριθμῆσαι; ὁ δὲ εἶπε· Τούτους, ἔφη, νόμιζέ σοι πολεμίους εἶναι, τοὺς δ' ἄλλους πάντας συμμάχους πλέον ἢ τετρακισχιλίους ὄντας τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ. ἐπιδεικνύναι δ' αὐτὸν ἔφη ἐν ταῖς ὁδοῖς ἔνθα μὲν ἕνα, ἔνθα δὲ ⟨δύο⟩ πολεμίους ἀπαντῶντας, τοὺς δ' ἄλλους ἅπαντας συμμάχους· καὶ ὅσοι δὴ ἐν τοῖς χωρίοις Σπαρτιατῶν τύχοιεν ὄντες, ἕνα μὲν πολέμιον τὸν
6 δεσπότην, συμμάχους δ' ἐν ἑκάστῳ πολλούς. ἐρωτώντων δὲ τῶν ἐφόρων πόσους φαίη καὶ τοὺς συνειδότας τὴν

---

4 *φαίοιεν* U *ἔθυεν* Mor. *ἔθυσεν* codd. 7 *φαίνεται* CU 10 *ἐπιβουλὴν*] *ου* ex corr. P(?) 11 *νεανικὸς* Na. 12 *εὔρρωστος* CF[c]U 14 *αὑτὸν* B 15 *κελεύει* CU 18 *δεῖ* U[c] 20 *πλέον . . . συμμάχους* (23) B solus 21 *τοὺς . . ἀγορᾷ* del. Na. 22 *δύο* add. Leoncl. 23 *δὴ*] *δὲ* Ddf. 24 *χωρίοις* in lit. B 26 *τὴν* om. B

πρᾶξιν εἶναι, λέγειν καὶ περὶ τούτου ἔφη αὐτὸν ὡς σφίσι
μὲν τοῖς προστατεύουσιν οὐ πάνυ πολλοί, ἀξιόπιστοι δὲ
συνειδεῖεν· αὐτοὶ μέντοι πᾶσιν ἔφασαν συνειδέναι καὶ εἵλωσι
καὶ νεοδαμώδεσι καὶ τοῖς ὑπομείοσι καὶ τοῖς περιοίκοις·
ὅπου γὰρ ἐν τούτοις τις λόγος γένοιτο περὶ Σπαρτιατῶν,
οὐδένα δύνασθαι κρύπτειν τὸ μὴ οὐχ ἡδέως ἂν καὶ ὠμῶν
ἐσθίειν αὐτῶν. πάλιν οὖν ἐρωτώντων· Ὅπλα δὲ πόθεν
ἔφασαν λήψεσθαι; . . . τὸν δ' εἰπεῖν ὅτι οἱ μὲν δήπου συν- 7
τεταγμένοι ἡμῶν αὐτοὶ ἐφ' ὅσον γε δεῖ ὅπλα κεκτήμεθα,
τῷ δ' ὄχλῳ, ἀγαγόντα εἰς τὸν σίδηρον ἐπιδεῖξαι αὐτὸν
ἔφη πολλὰς μὲν μαχαίρας, πολλὰ δὲ ξίφη, πολλοὺς δὲ
ὀβελίσκους, πολλοὺς δὲ πελέκεις καὶ ἀξίνας, πολλὰ δὲ
δρέπανα. λέγειν δ' αὐτὸν ἔφη ὅτι καὶ ταῦτα ὅπλα πάντ'
εἴη ὁπόσοις ἄνθρωποι καὶ γῆν καὶ ξύλα καὶ λίθους ἐργά-
ζονται, καὶ τῶν ἄλλων δὲ τεχνῶν τὰς πλείστας τὰ ὄργανα
ὅπλα ἔχειν ἀρκοῦντα, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἀόπλους. πάλιν
αὖ ἐρωτώμενος ἐν τίνι χρόνῳ μέλλοι ταῦτα πράττεσθαι,
εἶπεν ὅτι ἐπιδημεῖν οἱ παρηγγελμένον εἴη. ἀκούσαντες 8
ταῦτα οἱ ἔφοροι ἐσκεμμένα τε λέγειν ἡγήσαντο αὐτὸν καὶ
ἐξεπλάγησαν, καὶ οὐδὲ τὴν μικρὰν καλουμένην ἐκκλησίαν
συλλέξαντες, ἀλλὰ συλλεγόμενοι τῶν γερόντων ἄλλοι
ἄλλοθι ἐβουλεύσαντο πέμψαι τὸν Κινάδωνα εἰς Αὐλῶνα
σὺν ἄλλοις τῶν νεωτέρων καὶ κελεῦσαι ἥκειν ἄγοντα τῶν
Αὐλωνιτῶν τέ τινας καὶ τῶν εἱλώτων τοὺς ἐν τῇ σκυτάλῃ

---

2 προστατт. U 3 συνειδεῖεν BDV συνιδεῖν M συνειδοῖεν CFU ἔφασαν del. Hert. 5 ἐν τούτοις om. CU περὶ om. CU 6 οὐδένα ἂν CU οὐδὲν ἂν rell. 8 λήψεσθαι; ⟨αὐτὸς ἔφη τοῦτο ἐρέσθαι,⟩ Madv. δ' ⟨ἔφη⟩ coni. Marchant 9 ἐφ' ὅσον δεῖ Madv. ἐφ' ὅσον γε δεῖ Keller ἔφασάν γε (τε C) codd., del. Mor. 12 καὶ δρέπανα δὲ πολλὰ CU 14 ἐργάζονται καὶ λίθους CU 17 μέλλοι B μέλλει rell. 19 δὲ ταῦτα U ἐσκεμμένους B 20 καλουμένην om. D 21 ἄλλοι Halbertsma ἄλλος codd.

γεγραμμένους. ἀγαγεῖν δὲ ἐκέλευον καὶ τὴν γυναῖκα, ἣ
καλλίστη μὲν αὐτόθι ἐλέγετο εἶναι, λυμαίνεσθαι δ' ἐῴκει
τοὺς ἀφικνουμένους Λακεδαιμονίων καὶ πρεσβυτέρους
9 καὶ νεωτέρους. ὑπηρετήκει δὲ καὶ ἄλλ' ἤδη ὁ Κινάδων
τοῖς ἐφόροις τοιαῦτα. καὶ τότε δὴ ἔδοσαν τὴν σκυτάλην
ἐκείνῳ ἐν ᾗ γεγραμμένοι ἦσαν οὓς ἔδει συλληφθῆναι.
ἐρομένου δὲ τίνας ἄγοι μεθ' ἑαυτοῦ τῶν νέων· Ἴθι,
ἔφασαν, καὶ τὸν πρεσβύτατον τῶν ἱππαγρετῶν κέλευέ σοι
συμπέμψαι ἓξ ἢ ἑπτὰ οἳ ἂν τύχωσι παρόντες. ἐμεμελήκει
δὲ αὐτοῖς ὅπως ὁ ἱππαγρέτης εἰδείη οὓς δέοι πέμπειν καὶ
οἱ πεμπόμενοι εἰδεῖεν ὅτι Κινάδωνα δέοι συλλαβεῖν.
εἶπον δὲ καὶ τοῦτο τῷ Κινάδωνι, ὅτι πέμψοιεν τρεῖς ἁμάξας,
ἵνα μὴ πεζοὺς ἄγωσι τοὺς ληφθέντας, ἀφανίζοντες ὡς
10 ἐδύναντο μάλιστα ὅτι ἐφ' ἕνα ἐκεῖνον ἔπεμπον. ἐν δὲ τῇ
πόλει οὐ συνελάμβανον αὐτόν, ὅτι τὸ πρᾶγμα οὐκ ᾔδεσαν
ὁπόσον τὸ μέγεθος εἴη καὶ ἀκοῦσαι πρῶτον ἐβούλοντο τοῦ
Κινάδωνος οἵτινες εἶεν οἱ συμπράττοντες, πρὶν αἰσθέσθαι
αὐτοὺς ὅτι μεμήνυνται, ἵνα μὴ ἀποδρῶσιν. ἔμελλον δὲ οἱ
συλλαβόντες αὐτὸν μὲν κατέχειν, τοὺς δὲ συνειδότας πυθόμενοι αὐτοῦ γράψαντες ἀποπέμπειν τὴν ταχίστην τοῖς
ἐφόροις. οὕτω δ' ἔσχον οἱ ἔφοροι πρὸς τὸ πρᾶγμα, ὥστε
11 καὶ μόραν ἱππέων ἔπεμψαν τοῖς ἐπ' Αὐλῶνος. ἐπεὶ δ'
εἰλημμένου τοῦ ἀνδρὸς ἧκεν ἱππεὺς φέρων τὰ ὀνόματα ὧν
ὁ Κινάδων ἀπέγραψε, παραχρῆμα τόν τε μάντιν Τεισα-

1 ἀλγεῖν U 2 ἐδόκει Cob. 3 ἀφικνουμένους] Ἀθηναίους B τῶν Λακ. U 5 δὲ U 6 ἐκείνῳ B αὐτῶ(ι) rell. 7 ἄγει CU ἴσθι B 8 ἔφασαν Hert. ἔφη codd. ἱππαγρωτ. B (it. 10) 9 συμπέμψαι om. U 10 εἰδοίη CU οὐδεὶς B πέμπειν δέοι CU 11 εἰδεῖν B εἰδοῖεν CFU 12 πέμψειεν CU 16 πρῶτον om. B 17 αἴσθεσθαι B αἰθέσθαι FU ἐσθέσθαι C 18 αὐτὰ CU μεμήνυται U 21 ἔφοροι] ἄνθρωποι (comp.) U 22 μόραν Leoncl. μοιραν codd. 23 ειλομένου CF[1]U 24 ὁ om. DU Τισαμ. codd.

μενὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐπικαιριωτάτους συνελάμβανον. ὡς δ' ἀνήχθη ὁ Κινάδων καὶ ἠλέγχετο καὶ ὡμολόγει πάντα καὶ τοὺς συνειδότας ἔλεγε, τέλος αὐτὸν ἤροντο τί καὶ βουλόμενος ταῦτα πράττοι. ὁ δ' ἀπεκρίνατο, μηδενὸς ἥττων εἶναι ἐν Λακεδαίμονι. ἐκ τούτου μέντοι ἤδη δεδεμένος καὶ τὼ χεῖρε καὶ τὸν τράχηλον ἐν κλοιῷ μαστιγούμενος καὶ κεντούμενος αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατὰ τὴν πόλιν περιήγοντο. καὶ οὗτοι μὲν δὴ τῆς δίκης ἔτυχον.

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἡρώδας τις Συρακόσιος ἐν Φοινίκῃ ὢν IV
μετὰ ναυκλήρου τινὸς καὶ ἰδὼν τριήρεις Φοινίσσας τὰς μὲν καταπλεούσας ἄλλοθεν, τὰς δὲ καὶ αὐτοῦ πεπληρωμένας, τὰς δὲ καὶ ἔτι κατασκευαζομένας, προσακούσας δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τριακοσίας αὐτὰς δέοι γενέσθαι, ἐπιβὰς ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀναγόμενον πλοῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξήγγειλε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους τὸν στόλον τοῦτον παρασκευαζομένων· ὅποι δὲ οὐδὲν ἔφη εἰδέναι. ἀνεπτερωμένων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς 2
συμμάχους συναγόντων καὶ βουλευομένων τί χρὴ ποιεῖν, Λύσανδρος νομίζων καὶ τῷ ναυτικῷ πολὺ περιέσεσθαι τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸ πεζὸν λογιζόμενος ὡς ἐσώθη τὸ μετὰ Κύρου ἀναβάν, πείθει τὸν Ἀγησίλαον ὑποστῆναι, ἢν αὐτῷ δῶσι τριάκοντα μὲν Σπαρτιατῶν, εἰς δισχιλίους δὲ τῶν νεοδαμώδων, εἰς ἑξακισχιλίους δὲ τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων, στρατεύεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν. πρὸς δὲ τούτῳ τῷ λογισμῷ καὶ αὐτὸς συνεξελθεῖν αὐτῷ ἐβούλετο, ὅπως τὰς δεκαρχίας τὰς κατασταθείσας ὑπ' ἐκείνου ἐν ταῖς πόλεσιν,

---

1 *ἄλλους τοὺς* **BP** soli, om. rell. *συνελάμβανεν* **F** 7 *καὶ κεντούμενος* om. **U** *τε* om. **M** 8 *περιεγένοντο* **CF** *περιεγένετο* **U** *δὴ τῆς*] *διττῆς* Mor. 11 *καταγομένας* **D** 12 alt. *καὶ* s. v. **B**[1] 16 *ὅπῃ* **BCU** 18 *συναγαγόντων* **CU** *βουλομένων* **BPU** 19 *τὸ ναυτικὸν* **C** 22 *δώσῃ* **CU**[**F**] 23 *νεοδαμωδῶν* codd. (-*μῶν* **U**) 25 *αὐτῷ*] *τούτῳ* **CU** 26 *ἐκείνου*] *αὐτοῦ* **CU**

ἐκπεπτωκυίας δὲ διὰ τοὺς ἐφόρους, οἳ τὰς πατρίους
πολιτείας παρήγγειλαν, πάλιν καταστήσειε μετ' Ἀγησι-
3 λάου. ἐπαγγειλαμένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου τὴν στρατείαν,
διδόασί τε οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅσαπερ ᾔτησε καὶ ἑξαμή-
νου σῖτον. ἐπεὶ δὲ θυσάμενος ὅσα ἔδει καὶ τἆλλα καὶ τὰ
διαβατήρια ἐξῆλθε, ταῖς μὲν πόλεσι διαπέμψας ἀγγέλους
προεῖπεν ὅσους τε δέοι ἑκασταχόθεν πέμπεσθαι καὶ
ὅπου παρεῖναι, αὐτὸς δ' ἐβουλήθη ἐλθὼν θῦσαι ἐν
Αὐλίδι, ἔνθαπερ ὁ Ἀγαμέμνων ὅτ' εἰς Τροίαν ἔπλει
4 ἐθύετο. ὡς δ' ἐκεῖ ἐγένετο, πυθόμενοι οἱ βοιώταρχοι
ὅτι θύοι, πέμψαντες ἱππέας τοῦ τε λοιποῦ εἶπαν μὴ
θύειν καὶ οἷς ἐνέτυχον ἱεροῖς τεθυμένοις διέρριψαν
ἀπὸ τοῦ βωμοῦ. ὁ δ' ἐπιμαρτυράμενος τοὺς θεοὺς καὶ
ὀργιζόμενος, ἀναβὰς ἐπὶ τὴν τριήρη ἀπέπλει. ἀφικό-
μενος δὲ ἐπὶ Γεραστόν, καὶ συλλέξας ἐκεῖ ὅσον ἐδύνατο
τοῦ στρατεύματος πλεῖστον εἰς Ἔφεσον τὸν στόλον
ἐποιεῖτο.

5 Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖσε ἀφίκετο, πρῶτον μὲν Τισσαφέρνης
πέμψας ἤρετο αὐτὸν τίνος δεόμενος ἥκοι. ὁ δ' εἶπεν
αὐτονόμους καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις εἶναι, ὥσπερ καὶ
τὰς ἐν τῇ παρ' ἡμῖν Ἑλλάδι. πρὸς ταῦτ' εἶπεν ὁ Τισσα-
φέρνης· Εἰ τοίνυν θέλεις σπείσασθαι ἕως ἂν ἐγὼ πρὸς
βασιλέα πέμψω, οἶμαι ἄν σε ταῦτα διαπραξάμενον
ἀποπλεῖν, εἰ βούλοιο. Ἀλλὰ βουλοίμην ἄν, ἔφη, εἰ μὴ
οἰοίμην γε ὑπὸ σοῦ ἐξαπατᾶσθαι. Ἀλλ' ἔξεστιν, ἔφη, σοὶ

---

1 ἐπιφόρους F[1] τὰς] τοὺς U 2 καταστήσειεν B 3 στρατείαν Leoncl. στρατιὰν codd. 8 ὅπου Mor. ὅσους codd. ὅποι Ddf. 10 βιώταρχοι BF 11 εἶπαν B εἶπον rell., om C 12 ἱερεῖς F 13 ἐπιμαρτυράμενος BCP -ρόμενος rell. 15 Γεραιστόν C^cDV 16 ἐποιεῖτο τὸν στόλον CU 19 εἶπε τοῦ Leoncl. 22 ἐθέλεις Cob. 24 [εἰ βούλοιο] Madv. 25 οἴει γε CU[F]

τούτων πίστιν λαβεῖν ἦ μὴν ἀδόλως ⟨ἐμὲ ταῦτα πράξειν. Καὶ σοὶ δέ, ἔφη, ἔξεστι παρ' ἐμοῦ πίστιν λαβεῖν ἦ μὴν ἀδόλως⟩ σοῦ πράττοντος ταῦτα ἡμᾶς μηδὲν τῆς σῆς ἀρχῆς ἀδικήσειν ἐν ταῖς σπονδαῖς. ἐπὶ τούτοις ῥηθεῖσι Τισσα- 6
φέρνης μὲν ὤμοσε τοῖς πεμφθεῖσι πρὸς αὐτὸν Ἡριππίδᾳ καὶ Δερκυλίδᾳ καὶ Μεγίλλῳ ἦ μὴν πράξειν ἀδόλως τὴν εἰρήνην, ἐκεῖνοι δὲ ἀντώμοσαν ὑπὲρ Ἀγησιλάου Τισσαφέρνει ἦ μὴν ταῦτα πράττοντος αὐτοῦ ἐμπεδώσειν τὰς σπονδάς. ὁ μὲν δὴ Τισσαφέρνης ἃ ὤμοσεν εὐθὺς ἐψεύσατο· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰρήνην ἔχειν στράτευμα πολὺ παρὰ βασιλέως πρὸς ᾧ εἶχε πρόσθεν μετεπέμπετο. Ἀγησίλαος δέ, καίπερ αἰσθανόμενος ταῦτα, ὅμως ἐπέμενε ταῖς σπονδαῖς.

Ὡς δὲ ἡσυχίαν τε καὶ σχολὴν ἔχων ὁ Ἀγησίλαος διέτριβεν 7
ἐν τῇ Ἐφέσῳ, ἅτε συντεταραγμένων ἐν ταῖς πόλεσι τῶν πολιτειῶν, καὶ οὔτε δημοκρατίας ἔτι οὔσης, ὥσπερ ἐπ' Ἀθηναίων, οὔτε δεκαρχίας, ὥσπερ ἐπὶ Λυσάνδρου, ἅτε γιγνώσκοντες πάντες τὸν Λύσανδρον, προσέκειντο αὐτῷ ἀξιοῦντες διαπράττεσθαι αὐτὸν παρ' Ἀγησιλάου ὧν ἐδέοντο· καὶ διὰ ταῦτα ἀεὶ παμπληθὴς ὄχλος θεραπεύων αὐτὸν ἠκολούθει, ὥστε ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἰδιώτης ἐφαίνετο, ὁ δὲ Λύσανδρος βασιλεύς. ὅτι μὲν οὖν ἔμηνε καὶ τὸν Ἀγησίλαον 8
ταῦτα ἐδήλωσεν ὕστερον· οἵ γε μὴν ἄλλοι τριάκοντα ὑπὸ τοῦ φθόνου οὐκ ἐσίγων, ἀλλ' ἔλεγον πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ὡς παράνομα ποιοίη Λύσανδρος τῆς βασιλείας ὀγκηρότερον διάγων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἤρξατο προσάγειν τινὰς τῷ Ἀγησιλάῳ

1—3 suppl. Cob. (πίστιν ⟨δόντα καὶ παρ' ἐμοῦ πίστιν⟩ Ddf.; plura excidisse suspic. Madv.) 3 πράττοντας U 6 Μεγίλλῳ Ddf. Μεγαλίω U Μεγιαλίω C Μεγιάλω rell. 8 προστάττοντος BDMV προστт. F 10 γὰρ] δὲ U παρὰ om. CFU 12 ἐπέμεινε F^c N ἐνέμενε Cob. coll. Ages. I 11 (ἐνέμεινε) 13 δὴ BFMP ἄγων CU 17 γιν. CFU 21 ἔμηνε] ἔδακνε Uebelen 24 ὡς om. U ὀγκηρότερα D

ὁ Λύσανδρος, πάντας οἷς γνοίη αὐτὸν συμπράττοντά τι ἡττωμένους ἀπέπεμπεν. ὡς δ' ἀεὶ τὰ ἐναντία ὧν ἐβούλετο ἀπέβαινε τῷ Λυσάνδρῳ, ἔγνω δὴ τὸ γιγνόμενον· καὶ οὔτε ἕπεσθαι ἑαυτῷ ἔτι εἴα ὄχλον τοῖς τε συμπρᾶξαί τι δεομένοις
9 σαφῶς ἔλεγεν ὅτι ἔλαττον ἕξοιεν, εἰ αὐτὸς παρείη. βαρέως δὲ φέρων τῇ ἀτιμίᾳ, προσελθὼν εἶπεν· Ὦ Ἀγησίλαε, μειοῦν μὲν ἄρα σύγε τοὺς φίλους ἠπίστω. Ναὶ μὰ Δί', ἔφη, τούς γε βουλομένους ἐμοῦ μείζους φαίνεσθαι· τοὺς δέ γε αὔξοντας εἰ μὴ ἐπισταίμην ἀντιτιμᾶν, αἰσχυνοίμην ἄν. καὶ ὁ Λύσανδρος εἶπεν· Ἀλλ' ἴσως καὶ μᾶλλον εἰκότα σὺ ποιεῖς ἢ ἐγὼ ἔπραττον. τάδε οὖν μοι ἐκ τοῦ λοιποῦ χάρισαι, ὅπως ἂν μήτ' αἰσχύνωμαι ἀδυνατῶν παρὰ σοὶ μήτ' ἐμποδών σοι ὦ, ἀπόπεμψόν ποί με. ὅπου γὰρ ἂν ὦ, πειρά-
10 σομαι ἐν καιρῷ σοι εἶναι. εἰπόντος δὲ ταῦτα ἔδοξε καὶ τῷ Ἀγησιλάῳ οὕτω ποιῆσαι, καὶ πέμπει αὐτὸν ἐφ' Ἑλλησπόντου. ἐκεῖ δὲ ὁ Λύσανδρος αἰσθόμενος Σπιθριδάτην τὸν Πέρσην ἐλαττούμενόν τι ὑπὸ Φαρναβάζου, διαλέγεται αὐτῷ καὶ πείθει ἀποστῆναι ἔχοντα τούς τε παῖδας καὶ τὰ περὶ αὐτὸν χρήματα καὶ ἱππέας ὡς διακοσίους. καὶ τὰ μὲν ἄλλα κατέλιπεν ἐν Κυζίκῳ, αὐτὸν δὲ καὶ τὸν υἱὸν ἀναβιβασάμενος ἧκεν ἄγων πρὸς Ἀγησίλαον. ἰδὼν δὲ ὁ Ἀγησίλαος ἥσθη τε τῇ πράξει καὶ εὐθὺς ἀνεπυνθάνετο περὶ τῆς Φαρναβάζου χώρας τε καὶ ἀρχῆς.

11 Ἐπεὶ δὲ μέγα φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ καταβάντι στρατεύματι παρὰ βασιλέως προεῖπεν Ἀγησιλάῳ

---

3 γιγν. B^{1}U γιν. rell.   καὶ ἔτι (del.) οὔτε B   4 ἔτι om. UV   5 παρήει U   7 καὶ CF^{1}U   10 ἀλλ' ἴσως B ἴσως ἔφη rell.   11 ποιεῖς] λέγεις Schn. coll. Plut. Lys. 23, Ages. 8   15 Ἑλλήσποντον CU   16 αἰσθανόμενος V   19 αὑτὸν Schn. αὐτὸν codd.   ἱππεῖς codd.   20 κατέλειπεν C   25 παρὰ βασιλέως om. Ages. I 13, del. Ddf.

πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι ἐκ τῆς Ἀσίας, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι
καὶ Λακεδαιμονίων οἱ παρόντες μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ
ἐγένοντο, νομίζοντες ἐλάττω τὴν παροῦσαν εἶναι δύναμιν
Ἀγησιλάῳ τῆς βασιλέως παρασκευῆς, Ἀγησίλαος δὲ μάλα
φαιδρῷ τῷ προσώπῳ ἀπαγγεῖλαι Τισσαφέρνει τοὺς
πρέσβεις ἐκέλευσεν ὡς πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχοι, ὅτι
ἐπιορκήσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐκτήσατο,
τοῖς δ᾽ Ἕλλησι συμμάχους ἐποίησεν. ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς
τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε συσκευάζεσθαι ὡς εἰς
στρατείαν, ταῖς δὲ πόλεσιν εἰς ἃς ἀνάγκη ἦν ἀφικνεῖσθαι
στρατευομένῳ ἐπὶ Καρίαν προεῖπεν ἀγορὰν παρασκευάζειν.
ἐπέστειλε δὲ καὶ Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι καὶ Ἑλλησποντίοις
πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν εἰς Ἔφεσον τοὺς συστρατευσομένους.
ὁ δὲ Τισσαφέρνης, καὶ ὅτι ἱππικὸν οὐκ εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος, 12
ἡ δὲ Καρία ἄφιππος ἦν, καὶ ὅτι ἡγεῖτο αὐτὸν ὀργίζεσθαι
αὐτῷ διὰ τὴν ἀπάτην, τῷ ὄντι νομίσας ἐπὶ τὸν αὑτοῦ
οἶκον εἰς Καρίαν αὐτὸν ὁρμήσειν, τὸ μὲν πεζὸν ἅπαν
διεβίβασεν ἐκεῖσε, τὸ δ᾽ ἱππικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον
περιήγαγε, νομίζων ἱκανὸς εἶναι καταπατῆσαι τῇ ἵππῳ
τοὺς Ἕλληνας, πρὶν εἰς τὰ δύσιππα ἀφικέσθαι. ὁ δ᾽
Ἀγησίλαος ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Καρίαν ἰέναι εὐθὺς τἀναντία ἀπο-
στρέψας ἐπὶ Φρυγίας ἐπορεύετο, καὶ τάς τ᾽ ἐν τῇ πορείᾳ
⟨ἀπαντώσας δυνάμεις ἀναλαμβάνων ἦγε καὶ τὰς⟩ πόλεις

---

1 ἀπείοι CF[1] καὶ σύμμαχοι καὶ B 2 οἱ Λακεδαιμονίων (-μόνιοι C[1]) CU 3 εἶναι post δύναμιν CFU, post παρασκευῆς Ages. 6 ἔχοι B et Ages. ἔχει rell. 7 αὐτοὺς U 8 Ἕλλησι δὲ CU 9 τοῖς s. v. B[1] ὡς εἰς ἐκστρατείαν D 13 συστρατευομένους FU 16 αὐτῷ om. U αὑτοῦ Hert. 18 ἱππικὸν ἅπαν CU 19 περιήγαγε Ages. I 15 περιῆγε (ante εἰς CU) codd. ἱκανὸς BMP ἱκανὸν CDFUV καταπατῆσθαι B 21 εὐθὺς ⟨εἰς⟩ Leoncl. 22 τ᾽ om. UV τῇ om. F πορία B 23 ex Ages. I 16 suppl. Valck.

κατεστρέφετο καὶ ἐμβαλὼν ἀπροσδοκήτοις παμπληθῆ χρή-
13 ματα ἐλάμβανε. καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀσφαλῶς διεπο-
ρεύετο· οὐ πόρρω δ' ὄντος Δασκυλείου, προϊόντες αὐτοῦ
οἱ ἱππεῖς ἤλαυνον ἐπὶ λόφον τινά, ὡς προΐδοιεν τί τἄμπρο-
σθεν εἴη. κατὰ τύχην δέ τινα καὶ οἱ τοῦ Φαρναβάζου
ἱππεῖς οἱ περὶ Ῥαθίνην καὶ Βαγαῖον τὸν νόθον ἀδελφόν,
ὄντες παρόμοιοι τοῖς Ἕλλησι τὸν ἀριθμόν, πεμφθέντες
ὑπὸ Φαρναβάζου ἤλαυνον καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον
λόφον. ἰδόντες δὲ ἀλλήλους οὐδὲ τέτταρα πλέθρα ἀπέχοντας,
τὸ μὲν πρῶτον ἔστησαν ἀμφότεροι, οἱ μὲν Ἕλληνες ἱππεῖς
ὥσπερ φάλαγξ ἐπὶ τεττάρων παρατεταγμένοι, οἱ δὲ βάρ-
βαροι τοὺς πρώτους οὐ πλέον ἢ εἰς δώδεκα ποιήσαντες, τὸ
βάθος δ' ἐπὶ πολλῶν. ἔπειτα μέντοι πρόσθεν ὥρμησαν οἱ
14 βάρβαροι. ὡς δ' εἰς χεῖρας ἦλθον, ὅσοι μὲν τῶν Ἑλλήνων
ἔπαισάν τινας, πάντες συνέτριψαν τὰ δόρατα, οἱ δὲ Πέρσαι
κρανέϊνα παλτὰ ἔχοντες ταχὺ δώδεκα μὲν ἱππέας, δύο δ'
ἵππους ἀπέκτειναν. ἐκ δὲ τούτου ἐτρέφθησαν οἱ Ἕλληνες
ἱππεῖς. βοηθήσαντος δὲ Ἀγησιλάου σὺν τοῖς ὁπλίταις,
πάλιν ἀπεχώρουν οἱ βάρβαροι, καὶ [Περσῶν] εἷς αὐτῶν
15 ἀποθνήσκει. γενομένης δὲ ταύτης τῆς ἱππομαχίας, θυο-
μένῳ τῷ Ἀγησιλάῳ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ προόδῳ ἄλοβα γίγνεται
τὰ ἱερά. τούτου μέντοι φανέντος στρέψας ἐπορεύετο ἐπὶ
θάλατταν. γιγνώσκων δὲ ὅτι εἰ μὴ ἱππικὸν ἱκανὸν κτήσαιτο,
οὐ δυνήσοιτο κατὰ τὰ πεδία στρατεύεσθαι, ἔγνω τοῦτο
κατασκευαστέον εἶναι, ὡς μὴ δραπετεύοντα πολεμεῖν

---

1 ἀπροσδοκήτως CU et Ages. I 16, cf. IV 7, 7 2 ἔλαβε Ages. 3 Δασκυλίου codd., corr. Ddf. προϊόντος codd., corr Leoncl. αὐτῷ Koe. 4 ἤλαυλον M ἔλαυνον CFU τὰ ἔμπροσθεν C 8 οὗτοι] αὐτοὶ Ha. 12 εἰς Mor. ἐκ codd. 16 κρανέεινα F πάντα MP ταῦτα V ἱππεῖς codd. 18 δὲ τοῦ U 19 Περσῶν del. Mor. 21 ἄλωβα U 22 τρέψας F 23 γιν. CDFUV κτή-σοιτο Bisschop 24 δυνήσοι BP

δέοι. καὶ τοὺς μὲν πλουσιωτάτους ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖ
πόλεων ἱπποτροφεῖν κατέλεξε· προειπὼν δέ, ὅστις παρέ-
χοιτο ἵππον καὶ ὅπλα καὶ ἄνδρα δόκιμον, ὅτι ἐξέσται αὐτῷ
μὴ στρατεύεσθαι, ἐποίησεν οὕτω ταῦτα συντόμως πράτ-
τεσθαι ὥσπερ ἄν τις τὸν ὑπὲρ αὑτοῦ ἀποθανούμενον προ-
θύμως ζητοίη.

Ἐκ δὲ τούτου ἐπειδὴ ἔαρ ὑπέφαινε, συνήγαγε μὲν ἅπαν 16
τὸ στράτευμα εἰς Ἔφεσον· ἀσκῆσαι δ' αὐτὸ βουλόμενος
ἆθλα προύθηκε ταῖς τε ὁπλιτικαῖς τάξεσιν, ἥτις ἄριστα
σωμάτων ἔχοι, καὶ ταῖς ἱππικαῖς, ἥτις κράτιστα ἱππεύοι·
καὶ πελτασταῖς δὲ καὶ τοξόταις ἆθλα προύθηκεν, ὅσοι
κράτιστοι πρὸς τὰ προσήκοντα ἔργα φανεῖεν. ἐκ τούτου
δὲ παρῆν ὁρᾶν τὰ μὲν γυμνάσια πάντα μεστὰ ἀνδρῶν τῶν
γυμναζομένων, τὸν δ' ἱππόδρομον τῶν ἱππαζομένων, τοὺς
δὲ ἀκοντιστὰς καὶ τοὺς τοξότας μελετῶντας. ἀξίαν δὲ καὶ 17
ὅλην τὴν πόλιν ἐν ᾗ ἦν [τὴν Ἔφεσον] θέας ἐποίησεν· ἥ τε
γὰρ ἀγορὰ ἦν μεστὴ παντοδαπῶν καὶ ἵππων καὶ ὅπλων
ὠνίων, οἵ τε χαλκοτύποι καὶ οἱ τέκτονες καὶ οἱ χαλκεῖς καὶ
οἱ σκυτοτόμοι καὶ οἱ ζωγράφοι πάντες πολεμικὰ ὅπλα
κατεσκεύαζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως οἴεσθαι πολέμου
ἐργαστήριον εἶναι. ἐπερρώσθη δ' ἄν τις καὶ ἐκεῖνο ἰδών, 18
Ἀγησίλαον μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους στρα-
τιώτας ἐστεφανωμένους ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἀπιόντας καὶ

2 κατέληξε U παρέχοιτο ἵππον V, cf. Plut. Ages. 9 παρέχοιτο ἱππικὸν DMP παρέχοι τὸ ἱππικὸν B παρέχει τὸ ἱππικὸν CFU 4 οὕτω om. CU 5 αὐτοῦ codd. προθύμως om. CU 6 ζητοίη] μαστεύοι Ages. I 24 7 ἐπεὶ CU ὑπέφηνε F[1] 8 αὐτὸ (post δὲ) om. U 9 εἴτις . . . εἴτις (10) BP et Ages. I 25 cod. A 12 φανοῖεν CFU δὲ τούτου FV 13 ἀνδρῶν del. Cob., τῶν om. DV, τῶν ἀνδρῶν Ages. 16 τὴν Ἔφεσον om. Ages. I 26, del. Valck. 17 μεστὴ ἦν CU Ages. παντοδαπῶν om. CU 20 ὄντως om. CU; an ἄν τιν'? οἴεσθαι ⟨ἂν⟩ Reisig; ὄντως ἂν ἡγήσω πολέμου Ages. 21 κἀκεῖνο DU

ἀνατιθέντας τοὺς στεφάνους τῇ Ἀρτέμιδι. ὅπου γὰρ ἄνδρες
θεοὺς μὲν σέβοιντο, τὰ δὲ πολεμικὰ ἀσκοῖεν, πειθαρχεῖν
δὲ μελετῷεν, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα πάντα μεστὰ ἐλπίδων
19 ἀγαθῶν εἶναι; ἡγούμενος δὲ καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν
πολεμίων ῥώμην τινὰ ἐμβάλλειν πρὸς τὸ μάχεσθαι,
προεῖπε τοῖς κήρυξι τοὺς ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἁλισκομένους
βαρβάρους γυμνοὺς πωλεῖν. ὁρῶντες οὖν οἱ στρατιῶται
λευκοὺς μὲν διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι, μαλακοὺς δὲ καὶ
ἀπόνους διὰ τὸ ἀεὶ ἐπ' ὀχημάτων εἶναι, ἐνόμισαν οὐδὲν
διοίσειν τὸν πόλεμον ἢ εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι.
20 Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἤδη ἀφ' οὗ
ἐξέπλευσεν ὁ Ἀγησίλαος διεληλύθει, ὥστε οἱ μὲν περὶ
Λύσανδρον τριάκοντα οἴκαδε ἀπέπλεον, διάδοχοι δ' αὐτοῖς
οἱ περὶ Ἡριππίδαν παρῆσαν. τούτων Ξενοκλέα μὲν καὶ
ἄλλον ἔταξεν ἐπὶ τοὺς ἱππέας, Σκύθην δὲ ἐπὶ τοὺς
νεοδαμώδεις ὁπλίτας, Ἡριππίδαν δ' ἐπὶ τοὺς Κυρείους,
Μύγδωνα δὲ ἐπὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων στρατιώτας, καὶ
προεῖπεν αὐτοῖς ὡς εὐθὺς ἡγήσοιτο τὴν συντομωτάτην ἐπὶ
τὰ κράτιστα τῆς χώρας, ὅπως αὐτόθεν οὕτω τὰ σώματα
21 καὶ τὴν γνώμην παρασκευάζοιντο ὡς ἀγωνιούμενοι. ὁ
μέντοι Τισσαφέρνης ταῦτα μὲν ἐνόμισε λέγειν αὐτὸν πάλιν
βουλόμενον ἐξαπατῆσαι, εἰς Καρίαν δὲ νῦν τῷ ὄντι
ἐμβαλεῖν, καὶ τό τε πεζὸν καθάπερ τὸ πρόσθεν εἰς Καρίαν
διεβίβασε καὶ τὸ ἱππικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον κατέστησεν. ὁ δ' Ἀγησίλαος οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ὥσπερ προεῖ-

---

1 *ἀνατιθέντας*] *τοὺς ἀ.* B[1]   2 *σέβοιεν* Ages. I 27   *πειθαρχίαν* Ages.   5 *ἐμβαλεῖν* Ages. I 28   9 *ἀτόνους*, si constaret verbum ea aetate usurpatum, Dobree   13 *οἴκαδε* om. CU   *αὐτοῖς*] *αὐτῶν* CU   15 *ἄλλον*] *Ἀδαῖον* Tell coll. IV 1, 39, ubi cf.   *ἱππεῖς* codd.   16 *Κυρείους* CU *Κυρίους* F[c] *Κυριείους* rell. [F[1]]   18 *προσεῖπεν* F[1]U   *ὅτι ὡς* CU   19 *οὕτω*] *αὐτῷ* Ages.

*πεν εὐθὺς εἰς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐνέβαλε. καὶ τρεῖς μὲν
ἡμέρας δι᾽ ἐρημίας πολεμίων πορευόμενος πολλὰ τὰ ἐπιτή-
δεια τῇ στρατιᾷ εἶχε, τῇ δὲ τετάρτῃ ἧκον οἱ τῶν πολεμίων
ἱππεῖς. καὶ τῷ μὲν ἄρχοντι τῶν σκευοφόρων εἶπε διαβάντι* 22
*τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν στρατοπεδεύεσθαι, αὐτοὶ δὲ κατ-
ιδόντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀκολούθους ἐσπαρμένους εἰς
ἁρπαγὴν πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. αἰσθόμενος δὲ
Ἀγησίλαος βοηθεῖν ἐκέλευσε τοὺς ἱππέας. οἱ δ᾽ αὖ Πέρσαι
ὡς εἶδον τὴν βοήθειαν, ἠθροίσθησαν καὶ ἀντιπαρετάξαντο
παμπληθέσι τῶν ἱππέων τάξεσιν. ἔνθα δὴ ὁ Ἀγησίλαος* 23
*γιγνώσκων ὅτι τοῖς μὲν πολεμίοις οὔπω παρείη τὸ πεζόν,
αὐτῷ δὲ οὐδὲν ἀπείη τῶν παρεσκευασμένων, καιρὸν
ἡγήσατο μάχην συνάψαι, εἰ δύναιτο. σφαγιασάμενος οὖν
τὴν μὲν φάλαγγα εὐθὺς ἦγεν ἐπὶ τοὺς παρατεταγμένους
ἱππέας, ἐκ δὲ τῶν ὁπλιτῶν ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ᾽ ἥβης θεῖν
ὁμόσε αὐτοῖς, τοῖς δὲ πελτασταῖς εἶπε δρόμῳ ὑφηγεῖσθαι.
παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἱππεῦσιν ἐμβάλλειν, ὡς αὐτοῦ τε
καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἑπομένου. τοὺς μὲν δὴ* 24
*ἱππέας ἐδέξαντο οἱ Πέρσαι· ἐπεὶ δ᾽ ἅμα πάντα τὰ δεινὰ
παρῆν, ἐνέκλιναν, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εὐθὺς ἐν τῷ ποταμῷ
ἔπεσον, οἱ δ᾽ ἄλλοι ἔφευγον. οἱ δ᾽ Ἕλληνες ἐπακολουθοῦν-
τες αἱροῦσι καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν πελτα-
σταί, ὥσπερ εἰκός, εἰς ἁρπαγὴν ἐτράποντο. ὁ δ᾽ Ἀγησίλαος
κύκλῳ πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια περιεστρατοπεδεύ-*

---

3 *παρεῖχε* Ages. I 29 4 *εἶπον* F[c] *εἶπεν ὁ ἡγεμὼν* Ages. I 30 6 *τῶν*] *τε* **CU** *ἐπαρμένους* **F** *ἐπ+ρμένους* Ages. cod. **A** 8 *ὁ Ἀγησίλαος* Ages. 9 *ἀντεπαράξαντο* **F** 11 *γιν.* **CDUV** *μὲν τοῖς* **B** *τοῖς* **F** *παρήει* **CU** 12 *ἀπήει* **F[1]N** *καλὸν* **CU** *καιρὸν* rell. Ages. I 31 14 *παρατεταμένους* **U** *ἀντιτεταγμένους* Ages. *ἀντιπαρατετ.* coni. Ddf. 15 *ὁπλιτῶν* Ages. *ἱππέων* codd. *τὰ* **B** *τοὺς* rell. 17 *αὑτοῦ* plerique 21 *ἔφυγον* **CU** *ἔφευγον* rell. Ages. I 32

σατο. καὶ ἄλλα τε πολλὰ χρήματα ἐλήφθη, ἃ ηὗρε πλέον ἢ ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ αἱ κάμηλοι δὲ τότε ἐλήφθησαν, ἃς Ἀγησίλαος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπήγαγεν.

25 *Ὅτε δ' αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὤν· ὥστε ᾐτιῶντο οἱ Πέρσαι προδεδόσθαι ὑπ' αὐτοῦ. γνοὺς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Περσῶν βασιλεὺς Τισσαφέρνη αἴτιον εἶναι τοῦ κακῶς φέρεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, Τιθραύστην καταπέμψας ἀποτέμνει αὐτοῦ τὴν κεφαλήν. τοῦτο δὲ ποιήσας ὁ Τιθραύστης πέμπει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον πρέσβεις λέγοντας· Ὦ Ἀγησίλαε, ὁ μὲν αἴτιος τῶν πραγμάτων καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν ἔχει τὴν δίκην· βασιλεὺς δὲ ἀξιοῖ σὲ μὲν ἀποπλεῖν οἴκαδε, τὰς δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις αὐτονόμους*
26 *οὔσας τὸν ἀρχαῖον δασμὸν αὐτῷ ἀποφέρειν. ἀποκριναμένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου ὅτι οὐκ ἂν ποιήσειε ταῦτα ἄνευ τῶν οἴκοι τελῶν, Σὺ δ' ἀλλά, ἕως ἂν πύθῃ τὰ παρὰ τῆς πόλεως, μεταχώρησον, ἔφη, εἰς τὴν Φαρναβάζου, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ τὸν σὸν ἐχθρὸν τετιμώρημαι. Ἕως ἂν τοίνυν, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, ἐκεῖσε πορεύωμαι, δίδου δὴ τῇ στρατιᾷ τὰ ἐπιτήδεια. ἐκείνῳ μὲν δὴ ὁ Τιθραύστης δίδωσι τριάκοντα τάλαντα· ὁ δὲ λαβὼν ᾔει ἐπὶ τὴν Φαρναβάζου Φρυγίαν.*
27 *ὄντι δ' αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ὑπὲρ Κύμης ἔρχεται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν ἄρχειν καὶ τοῦ ναυτικοῦ ὅπως γιγνώσκοι καὶ καταστήσασθαι ναύαρχον ὅντινα αὐτὸς βούλοιτο. τοῦτο δ' ἐποίησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοιῷδε λογισμῷ, ὡς εἰ ὁ αὐτὸς*

---

1 *ἄλλα τοι* D *ἄλλ' ἄττα* C *ἄλλ' ἅτα* U *ἐλήφθη χρήματα* CU *εὗρε* codd. 2 *τάλαντα*] *εἰληφότα* CF *εἰληφθότα* U *δὲ*] *δὲ καὶ* U 4 *Τράλλεσιν* Cron 6 *ὁ Περσῶν* om. CU *Τισσαφέρνην* codd. 7 *ἑαυτοῦ* F Ages. I 35 *αὐτοῦ* rell. 9 *πρέσβεις* ante *πέμπει* CFU 10 *λέγοντας*] *λ. Ἀγησιλάῳ* U 11 *ἡμῖν καὶ ὑμῖν* D 15 *πύθῃ* post *πόλεως* CU 18 *δὲ* V, om. CU 20 *εἴη* U 21 *κόμης* C *κώμης* FU 22 *γινώσκοι* codd. (-*ει* F[1])

ἀμφοτέρων ἄρχοι, τό τε πεζὸν πολὺ ἂν ἰσχυρότερον εἴη,
καθ' ἓν οὔσης τῆς ἰσχύος ἀμφοτέροις, τό τε ναυτικόν,
ἐπιφαινομένου τοῦ πεζοῦ ἔνθα δέοι. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ 28
Ἀγησίλαος, πρῶτον μὲν ταῖς πόλεσι παρήγγειλε ταῖς ἐν
ταῖς νήσοις καὶ ταῖς ἐπιθαλαττιδίοις τριήρεις ποιεῖσθαι
ὁπόσας ἑκάστη βούλοιτο τῶν πόλεων. καὶ ἐγένοντο καιναί,
ἐξ ὧν αἵ τε πόλεις ἐπηγγείλαντο καὶ οἱ ἰδιῶται ἐποιοῦντο
χαρίζεσθαι βουλόμενοι, εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Πείσανδρον 29
δὲ τὸν τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν ναύαρχον κατέστησε, φιλό-
τιμον μὲν καὶ ἐρρωμένον τὴν ψυχήν, ἀπειρότερον δὲ τοῦ
παρασκευάζεσθαι ὡς δεῖ. καὶ Πείσανδρος μὲν ἀπελθὼν τὰ
ναυτικὰ ἔπραττεν· ὁ δ' Ἀγησίλαος, ὥσπερ ὥρμησεν, ἐπὶ
τὴν Φρυγίαν ἐπορεύετο.

Ὁ μέντοι Τιθραύστης, καταμαθεῖν δοκῶν τὸν Ἀγησί- V
λαον καταφρονοῦντα τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ
οὐδαμῇ διανοούμενον ἀπιέναι ἐκ τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ μᾶλλον
ἐλπίδας ἔχοντα μεγάλας αἱρήσειν βασιλέα, ἀπορῶν τί
χρῷτο τοῖς πράγμασι, πέμπει Τιμοκράτη τὸν Ῥόδιον εἰς
Ἑλλάδα, δοὺς χρυσίον εἰς πεντήκοντα τάλαντα ἀργυρίου,
καὶ κελεύει πειρᾶσθαι πιστὰ τὰ μέγιστα λαμβάνοντα δι-
δόναι τοῖς προεστηκόσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐφ' ᾧτε πόλεμον
ἐξοίσειν πρὸς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖνος δ' ἐλθὼν δίδωσιν ἐν
Θήβαις μὲν Ἀνδροκλείδᾳ τε καὶ Ἰσμηνίᾳ καὶ Γαλαξιδώρῳ,
ἐν Κορίνθῳ δὲ Τιμολάῳ τε καὶ Πολυάνθει, ἐν Ἄργει δὲ
Κύλωνί τε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ οὐ μετα- 2
λαβόντες τούτου τοῦ χρυσίου ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν

---

1 ἀμφότερα **CFU** ἄρχοι **BCPU** ἄρχει **DFM** εἴη scripsi εἶναι codd. 4 an ⟨τ'⟩ ἐν? 5 pr. ταῖς] τοῖς **B** 6 ἑκάστους **B** κεναί suprascr. **B**^{1}**P**^{1} 7 ἀπηγγείλαντο **F** 8 βουλομένοις **CF**^{1}**U** 18 Τιμοκράτην codd. (om. cum lacuna **V**) Ἑρμοκράτην Plut. Artox. 20 25 Κύκλωνί **CU** 26 τούτου om. **DMPV** χωρίου **CP**^{1}(?)

πόλεμον, νομίζοντές γ' ἑαυτῶν ἄρχεσθαι. οἱ μὲν δὴ δεξάμενοι τὰ χρήματα εἰς τὰς οἰκείας πόλεις διέβαλλον τοὺς Λακεδαιμονίους· ἐπεὶ δὲ ταύτας εἰς μῖσος αὐτῶν προήγαγον, συνίστασαν καὶ τὰς μεγίστας πόλεις πρὸς ἀλλήλας.

3 Γιγνώσκοντες δὲ οἱ ἐν ταῖς Θήβαις προεστῶτες ὅτι εἰ
μή τις ἄρξει πολέμου, οὐκ ἐθελήσουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι
λύειν τὰς σπονδὰς πρὸς τοὺς συμμάχους, πείθουσι Λο-
κροὺς τοὺς Ὀπουντίους ἐκ τῆς ἀμφισβητησίμου χώρας
Φωκεῦσί τε καὶ ἑαυτοῖς χρήματα τελέσαι, νομίζοντες τοὺς
Φωκέας τούτου γενομένου ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Λοκρίδα. καὶ
οὐκ ἐψεύσθησαν, ἀλλ' εὐθὺς οἱ Φωκεῖς ἐμβαλόντες εἰς τὴν
4 Λοκρίδα πολλαπλάσια χρήματα ἔλαβον. οἱ οὖν περὶ τὸν
Ἀνδροκλείδαν ταχὺ ἔπεισαν τοὺς Θηβαίους βοηθεῖν τοῖς
Λοκροῖς, ὡς οὐκ εἰς τὴν ἀμφισβητήσιμον, ἀλλ' εἰς τὴν
ὁμολογουμένην φίλην τε καὶ σύμμαχον εἶναι Λοκρίδα
ἐμβεβληκότων αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι ἀντεμβαλόντες
εἰς τὴν Φωκίδα ἐδήουν τὴν χώραν, εὐθὺς οἱ Φωκεῖς
πέμπουσι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα καὶ ἠξίουν βοηθεῖν
αὑτοῖς, διδάσκοντες ὡς οὐκ ἦρξαντο πολέμου, ἀλλ'
5 ἀμυνόμενοι ἦλθον ἐπὶ τοὺς Λοκρούς. οἱ μέντοι Λακεδαι-
μόνιοι ἄσμενοι ἔλαβον πρόφασιν στρατεύειν ἐπὶ τοὺς
Θηβαίους, πάλαι ὀργιζόμενοι αὐτοῖς τῆς τε ἀντιλήψεως
τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος δεκάτης ἐν Δεκελείᾳ καὶ τοῦ ἐπὶ τὸν
Πειραιᾶ μὴ ἐθελῆσαι ἀκολουθῆσαι· ᾐτιῶντο δ' αὐτοὺς καὶ

---

1 γ' ἑαυτῶν Leoncl. τε αὐτῶν codd. αὐτῶν τὸ ἄρχειν Schn. 2 εἰς] πρὸς Cob. 6 γιν. CU 7 ἄρξει BF[1] ἄρξοι rell. 8 ⟨τὰς⟩ πρὸς Ddf. 10 ἐλάσαι Schn. λεηλατῆσαι Ddf. coll. IV 8, 30; an τελεσθῆναι, cf. Dem. prooem. 55? 11 ἐμβαλλεῖν F καὶ . . . Λοκρίδα (13) om. U 12 ἐμβαλλόντες CF 16 φίλην om. CFU φιλίαν Cob. 17 ἀντεμβαλλόντες U 18 οἱ Φωκεῖς om. CU 20 αὐτοῖς codd. 24 ἐν Δεκελείᾳ] τῆς ἐκ λείας Brei.

Κορινθίους πεῖσαι μὴ συστρατεύειν. ἀνεμιμνῄσκοντο δὲ
καὶ ὡς θύειν τ' ἐν Αὐλίδι τὸν Ἀγησίλαον οὐκ εἴων καὶ τὰ
τεθυμένα ἱερὰ ὡς ἔρριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ καὶ ὅτι οὐδ' εἰς
τὴν Ἀσίαν Ἀγησιλάῳ συνεστράτευον. ἐλογίζοντο δὲ καὶ
καλὸν καιρὸν εἶναι τοῦ ἐξάγειν στρατιὰν ἐπ' αὐτοὺς καὶ
παῦσαι τῆς εἰς αὐτοὺς ὕβρεως· τά τε γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καλῶς
σφίσιν ἔχειν, κρατοῦντος Ἀγησιλάου, καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι
οὐδένα ἄλλον πόλεμον ἐμποδὼν σφίσιν εἶναι. οὕτω δὲ 6
γιγνωσκούσης τῆς πόλεως τῶν Λακεδαιμονίων φρουρὰν
μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον, Λύσανδρον δ' ἐξέπεμψαν εἰς
Φωκέας καὶ ἐκέλευσαν αὐτούς τε τοὺς Φωκέας ἄγοντα
παρεῖναι καὶ Οἰταίους καὶ Ἡρακλεώτας καὶ Μηλιέας
καὶ Αἰνιᾶνας εἰς Ἁλίαρτον. ἐκεῖσε δὲ καὶ Παυσανίας,
ὅσπερ ἔμελλεν ἡγεῖσθαι, συνετίθετο παρέσεσθαι εἰς ῥητὴν
ἡμέραν, ἔχων Λακεδαιμονίους τε καὶ τοὺς ἄλλους Πελο-
ποννησίους. καὶ ὁ μὲν Λύσανδρος τά τε ἄλλα τὰ κελευόμενα
ἔπραττε καὶ προσέτι Ὀρχομενίους ἀπέστησε Θηβαίων. ὁ 7
δὲ Παυσανίας, ἐπεὶ τὰ διαβατήρια ἐγένετο αὐτῷ, καθεζό-
μενος ἐν Τεγέᾳ τούς τε ξεναγοὺς διέπεμπε καὶ τοὺς ἐκ τῶν
περιοικίδων στρατιώτας περιέμενεν. ἐπεί γε μὴν δῆλον τοῖς
Θηβαίοις ἐγένετο ὅτι ἐμβαλοῖεν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὴν
χώραν αὐτῶν, πρέσβεις ἔπεμψαν Ἀθήναζε λέγοντας τοιάδε.
Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃ μὲν μέμφεσθε ἡμῖν ὡς ψηφισα- 8
μένων χαλεπὰ περὶ ὑμῶν ἐν τῇ καταλύσει τοῦ πολέμου,

---

2 τ' om. F 5 καλὸν del. Schae., cf. III 4, 23 7 σφίσιν om. CU κρατοῦντος om. U 9 γιν. CDU τῶν] τῆς B 12 Ἡρακληώτας B[1] 13 Αἴνειανας DFMUV Ἀνειάνας C 14 ἤμελλεν BP 15 συμμάχους τῶν Πελοποννησίων CU 16 τὰ om. M 17 ἐπέστησε B 18 ἐπὶ B 19 Ταγέα B ξαναγοὺς B ἐκ τῶν] αὐτῶν C[1] 20 περιοικίδων πόλεων C δῆλον ἦν F[2] 21 ἐγένετο om. F ἐμβάλοιεν BDFPU ἐμβαλλ. CMV 22 τάδε CU B[1](?) 23 ὦ om. U μέμφεσθαι C -ησθαι B[1] -ησθε B[c] ψηφισαμένων BP -μένοις rell. 24 ἡμῶν C[c]

οὐκ ὀρθῶς μέμφεσθε· οὐ γὰρ ἡ πόλις ἐκεῖνα ἐψηφίσατο, ἀλλ' εἷς ἀνὴρ εἶπεν, ὃς ἔτυχε τότε ἐν τοῖς συμμάχοις καθήμενος. ὅτε δὲ παρεκάλουν ἡμᾶς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ, τότε ἅπασα ἡ πόλις ἀπεψηφίσατο μὴ συστρατεύειν αὐτοῖς. δι' ὑμᾶς οὖν οὐχ ἥκιστα ὀργιζομένων ἡμῖν τῶν Λακεδαιμονίων, δίκαιον εἶναι νομίζομεν βοηθεῖν ὑμᾶς

9 τῇ πόλει ἡμῶν. πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον ἀξιοῦμεν, ὅσοι τῶν ἐν ἄστει ἐγένεσθε, προθύμως ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἰέναι. ἐκεῖνοι γὰρ καταστήσαντες ὑμᾶς εἰς ὀλιγαρχίαν καὶ εἰς ἔχθραν τῷ δήμῳ ἀφικόμενοι πολλῇ δυνάμει ὡς ὑμῖν σύμμαχοι παρέδοσαν ὑμᾶς τῷ πλήθει· ὥστε τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι ἀπολώλατε, ὁ δὲ δῆμος οὑτοσὶ ὑμᾶς ἔσωσε.

10 καὶ μὴν ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βούλοισθ' ἂν τὴν ἀρχὴν ἣν πρότερον ἐκέκτησθε ἀναλαβεῖν πάντες ἐπιστάμεθα· τοῦτο δὲ πῶς μᾶλλον εἰκὸς γενέσθαι ἢ εἰ αὐτοὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνων ἀδικουμένοις βοηθοῖτε; ὅτι δὲ πολλῶν ἄρχουσι, μὴ φοβηθῆτε, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον διὰ τοῦτο θαρρεῖτε, ἐνθυμούμενοι ὅτι καὶ ὑμεῖς ὅτε πλείστων ἤρχετε, τότε πλείστους ἐχθροὺς ἐκέκτησθε. ἀλλ' ἕως μὲν οὐκ εἶχον ὅποι ἀποσταῖεν, ἔκρυπτον τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν· ἐπεὶ δέ γε Λακεδαιμόνιοι προέστησαν, τότε ἔφηναν οἷα

11 περὶ ὑμῶν ἐγίγνωσκον. καὶ νῦν γε, ἂν φανεροὶ γενώμεθα ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς συνασπιδοῦντες ἐναντία τοῖς Λακεδαιμονίοις, εὖ ἴστε, ἀναφανήσονται πολλοὶ οἱ μισοῦντες αὐτούς. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγομεν, ἐὰν ἀναλογίσησθε, αὐτίκα γνώσεσθε. τίς γὰρ ἤδη καταλείπεται αὐτοῖς εὐμενής; οὐκ Ἀργεῖοι μὲν ἀεί ποτε δυσμενεῖς αὐτοῖς ὑπάρχουσιν;

---

2 ὃς ἔτυχε τότε om. CU   τοῖς om. CFUV   5 ἡμᾶς F   7 δέ τι F δέ τοι V   8 προθύμους C   9 ἡμᾶς F^1 10 ἡμῖν F^1 12 ἀπωλώλειτε (vel -ετε) Ddf. ἀπολώλετε Sauppe   14 ἐπιστά++μεθα B   20 ὅπῃ CDU   22 ἐγίν. U   γε] δέ D, om. V   27 εἰσὶν αὐτοῖς U αὐτοὺς C   ὑπάρχουσιν] εἰσὶν C, om. U

Ἠλεῖοί γε μὴν νῦν ἐστερημένοι καὶ χώρας πολλῆς καὶ 12
πόλεων ἐχθροὶ αὐτοῖς προσγεγένηνται. Κορινθίους δὲ καὶ
Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιοὺς τί φῶμεν, οἳ ἐν μὲν τῷ πρὸς ὑμᾶς
πολέμῳ μάλα λιπαρούμενοι ὑπ' ἐκείνων πάντων καὶ πόνων
καὶ κινδύνων καὶ τῶν δαπανημάτων μετεῖχον, ἐπεὶ δ' ἔπρα-
ξαν ἃ ἐβούλοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, ποίας ἢ ἀρχῆς ἢ τιμῆς
ἢ ποίων χρημάτων μεταδεδώκασιν αὐτοῖς; ἀλλὰ τοὺς μὲν
εἵλωτας ἁρμοστὰς ἀξιοῦσι καθιστάναι, τῶν δὲ συμμάχων
ἐλευθέρων ὄντων, ἐπεὶ ηὐτύχησαν, δεσπόται ἀναπεφήνασιν.
ἀλλὰ μὴν καὶ οὓς ὑμῶν ἀπέστησαν φανεροί εἰσιν ἐξηπα- 13
τηκότες· ἀντὶ γὰρ ἐλευθερίας διπλῆν αὐτοῖς δουλείαν
παρεσχήκασιν· ὑπό τε γὰρ τῶν ἁρμοστῶν τυραννοῦνται
καὶ ὑπὸ δέκα ἀνδρῶν, οὓς Λύσανδρος κατέστησεν ἐν
ἑκάστῃ πόλει. ὅ γε μὴν τῆς Ἀσίας βασιλεὺς καὶ τὰ μέγιστ'
αὐτοῖς συμβαλόμενος εἰς τὸ ὑμῶν κρατῆσαι νῦν τί διάφορον
πάσχει ἢ εἰ μεθ' ὑμῶν κατεπολέμησεν αὐτούς; πῶς οὖν 14
οὐκ εἰκός, ἐὰν ὑμεῖς αὖ προστῆτε τῶν οὕτω φανερῶς
ἀδικουμένων, νῦν ὑμᾶς πολὺ ἤδη μεγίστους τῶν πώποτε
γενέσθαι; ὅτε μὲν γὰρ ἤρχετε, τῶν κατὰ θάλατταν μόνων
δήπου ἡγεῖσθε· νῦν δὲ πάντων καὶ ἡμῶν καὶ Πελοπον-
νησίων καὶ ὧν πρόσθεν ἤρχετε καὶ αὐτοῦ βασιλέως τοῦ
μεγίστην δύναμιν ἔχοντος ἡγεμόνες ἂν γένοισθε. καίτοι
ἦμεν πολλοῦ ἄξιοι καὶ ἐκείνοις σύμμαχοι, ὡς ὑμεῖς
ἐπίστασθε· νῦν δέ γε εἰκὸς τῷ παντὶ ὑμῖν ἐρρωμενεστέρως
ἡμᾶς συμμαχεῖν ἢ τότε Λακεδαιμονίοις· οὐδὲ γὰρ ὑπὲρ

---

1 πολλῆς om. CFU 4 ταλαιπωρούμενοι Schn. 7 ποίων om. CU μετεδώκασιν U 8 ἀξιοῦμεν C[1](?) καθεσταναι D[1]F 9 εὐτύχησαν codd. 14 μέγιστ' B μέγιστα rell. 15 συμβαλόμενος V Mor. συμβαλλ. rell. 16 πάσχοι F[1] ἡμῶν C 17 οὕτως BP 19 δήπου μόνον CU 21 πρότερον D τοῦ μεγίστου B τὴν μεγίστην F 24 γε om. F ὑμῖν ἐρρωμ. BCF (ὑμῶν) U ἐρρωμ. ὑμῖν rell. 25 ὑμᾶς συμμαχεῖν B συμμ. ἡμᾶς DMPV ἡμᾶς CFU (συμμ. om.)

νησιωτῶν ἢ Συρακοσίων οὐδ' ὑπὲρ ἀλλοτρίων, ὥσπερ
τότε, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἀδικουμένων βοηθήσομεν.
15 καὶ τοῦτο μέντοι χρὴ εὖ εἰδέναι, ὅτι ἡ Λακεδαιμονίων
πλεονεξία πολὺ εὐκαταλυτωτέρα ἐστὶ τῆς ὑμετέρας
γενομένης ἀρχῆς. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἔχοντες ναυτικὸν οὐκ
ἐχόντων ἤρχετε, οὗτοι δὲ ὀλίγοι ὄντες πολλαπλασίων
ὄντων καὶ οὐδὲν χεῖρον ὡπλισμένων πλεονεκτοῦσι. ταῦτ'
οὖν λέγομεν ἡμεῖς· εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ὅτι νομίζομεν ἐπὶ πολὺ μείζω ἀγαθὰ παρα-
καλεῖν ὑμᾶς τῇ ὑμετέρᾳ πόλει ἢ τῇ ἡμετέρᾳ.
16 Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐπαύσατο. τῶν δ' Ἀθηναίων πάμ-
πολλοι μὲν συνηγόρευον, πάντες δ' ἐψηφίσαντο βοηθεῖν
αὐτοῖς. Θρασύβουλος δὲ ἀποκρινάμενος τὸ ψήφισμα καὶ
τοῦτο ἐνεδείκνυτο, ὅτι ἀτειχίστου τοῦ Πειραιῶς ὄντος
ὅμως παρακινδυνεύσοιεν χάριτα αὐτοῖς ἀποδοῦναι μείζονα
ἢ ἔλαβον. ὑμεῖς μὲν γάρ, ἔφη, οὐ συνεστρατεύσατε ἐφ'
ἡμᾶς, ἡμεῖς δέ γε μεθ' ὑμῶν μαχούμεθα ἐκείνοις, ἂν ἴωσιν
17 ἐφ' ὑμᾶς. οἱ μὲν δὴ Θηβαῖοι ἀπελθόντες παρεσκευάζοντο
ὡς ἀμυνούμενοι, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὡς βοηθήσοντες. καὶ μὴν
οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκέτι ἔμελλον, ἀλλὰ Παυσανίας μὲν ὁ
βασιλεὺς ἐπορεύετο εἰς τὴν Βοιωτίαν τό τε οἴκοθεν ἔχων
στράτευμα καὶ τὸ ἐκ Πελοποννήσου, πλὴν Κορίνθιοι οὐκ
ἠκολούθουν αὐτοῖς. ὁ δὲ Λύσανδρος, ἄγων τὸ ἀπὸ Φωκέων
καὶ Ὀρχομενοῦ καὶ τῶν κατ' ἐκεῖνα χωρίων στράτευμα,
18 ἔφθη τὸν Παυσανίαν ἐν τῷ Ἁλιάρτῳ γενόμενος. ἥκων δὲ
οὐκέτι ἡσυχίαν ἔχων ἀνέμενε τὸ ἀπὸ Λακεδαίμονος στρά-

---

2 ὑμῶν BF[1]PV[1] 3 ἡ τῶν CU 5 μὲν BP, om. rell. γὰρ om. U οὐχ ἑκόντων codd., corr. Orelli 9 νομίζομεν UV νομίζοιμεν rell. 11 ταῦτα CU 14 ἀνεδείκνυτο F 15 χάριν Cob. μείζονα ante αὐτοῖς CU 16 συνεστρατοπεδεύσατε CU 17 ἡμεῖς . . . ὑμᾶς om. U γε om. C ἡμῶν F[1] 19 μὴν οἱ] οἱ μὲν F 26 Λακεδαίμονος B Λακεδαιμονίων rell.

τευμα, ἀλλὰ σὺν οἷς εἶχεν ᾔει πρὸς τὸ τεῖχος τῶν Ἁλιαρ-
τίων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔπειθεν αὐτοὺς ἀφίστασθαι καὶ
αὐτονόμους γίγνεσθαι· ἐπεὶ δὲ τῶν Θηβαίων τινὲς ὄντες
ἐν τῷ τείχει διεκώλυον, προσέβαλε πρὸς τὸ τεῖχος.
ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Θηβαῖοι, δρόμῳ ἐβοήθουν οἵ τε 19
ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς. ὁπότερα μὲν οὖν, εἴτε λαθόντες τὸν
Λύσανδρον ἐπέπεσον αὐτῷ εἴτε καὶ αἰσθόμενος προσιόντας
ὡς κρατήσων ὑπέμενεν, ἄδηλον· τοῦτο δ' οὖν σαφές, ὅτι
παρὰ τὸ τεῖχος ἡ μάχη ἐγένετο· καὶ τροπαῖον ἕστηκε
πρὸς τὰς πύλας τῶν Ἁλιαρτίων. ἐπεὶ δὲ ἀποθανόντος
Λυσάνδρου ἔφευγον οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ ὄρος, ἐδίωκον
ἐρρωμένως οἱ Θηβαῖοι. ὡς δὲ ἄνω ἤδη ἦσαν διώκοντες καὶ 20
δυσχωρία τε καὶ στενοπορία ὑπελάμβανεν αὐτούς, ὑπο-
στρέψαντες οἱ ὁπλῖται ἠκόντιζόν τε καὶ ἔβαλλον. ὡς δὲ
ἔπεσον αὐτῶν δύο ἢ τρεῖς οἱ πρῶτοι καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς
ἐπεκυλίνδουν πέτρους εἰς τὸ κάταντες καὶ πολλῇ προθυμίᾳ
ἐνέκειντο, ἐτρέφθησαν οἱ Θηβαῖοι ἀπὸ τοῦ κατάντους
καὶ ἀποθνῄσκουσιν αὐτῶν πλείους ἢ διακόσιοι. ταύτῃ μὲν 21
οὖν τῇ ἡμέρᾳ οἱ Θηβαῖοι ἠθύμουν, νομίζοντες οὐκ ἐλάττω
κακὰ πεπονθέναι ἢ πεποιηκέναι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἐπεὶ
ᾔσθοντο ἀπεληλυθότας ἐν νυκτὶ τούς τε Φωκέας καὶ τοὺς
ἄλλους ἅπαντας οἴκαδε ἑκάστους, ἐκ τούτου μεῖζον δὴ
ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ. ἐπεὶ δ' αὖ ὁ Παυσανίας
ἀνεφαίνετο ἔχων τὸ ἐκ Λακεδαίμονος στράτευμα, πάλιν
αὖ ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ ἡγοῦντο εἶναι, καὶ πολλὴν ἔφασαν
σιωπήν τε καὶ ταπεινότητα ἐν τῷ στρατεύματι εἶναι

---

1 εἴη U Ἁλιαρτων FU (it. 10) 4 προσέβαλλε CF 7 ἐπέπεσον Steph. ἔπεσον codd. ἐνέπεσον F[2] 9 ἡ] οἱ B 10 ταῖς πύλαις Cob. 11 ἔφυγον M 13 δυσχωρία] στενοχωρία C στενωπορία F στενοπωρία B[1] στενοπορεία U ἐλάμβανεν CU 20 κακά τε U 22 ἅπαντες B μεῖζον δὴ B δὴ μεῖζον rell. 25 αὖ] οὖν CV

22 αὐτῶν. ὡς δὲ τῇ ὑστεραίᾳ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἐλθόντες συμπαρετάξαντο ὅ τε Παυσανίας οὐ προσῆγεν οὐδὲ ἐμάχετο, ἐκ τούτου τὸ μὲν Θηβαίων πολὺ μεῖζον φρόνημα ἐγίγνετο· ὁ δὲ Παυσανίας συγκαλέσας πολεμάρχους καὶ πεντηκοστῆρας ἐβουλεύετο πότερον μάχην συνάπτοι ἢ ὑπόσπονδον τόν τε Λύσανδρον ἀναιροῖτο καὶ τοὺς μετ'
23 αὐτοῦ πεσόντας. λογιζόμενος δ' ὁ Παυσανίας καὶ οἱ ἄλλοι ⟨οἱ⟩ ἐν τέλει Λακεδαιμονίων ὡς Λύσανδρος τετελευτηκὼς εἴη καὶ τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα ἡττημένον ἀποκεχωρήκοι, καὶ Κορίνθιοι μὲν παντάπασιν οὐκ ἠκολούθουν αὐτοῖς, οἱ δὲ παρόντες οὐ προθύμως στρατεύοιντο· ἐλογίζοντο δὲ καὶ τὸ ἱππικὸν ὡς τὸ μὲν ἀντίπαλον πολύ, τὸ δὲ αὐτῶν ὀλίγον εἴη, τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι οἱ νεκροὶ ὑπὸ τῷ τείχει ἔκειντο, ὥστε οὐδὲ κρείττοσιν οὖσι διὰ τοὺς ἀπὸ τῶν πύργων ῥᾴδιον εἴη ἀνελέσθαι· διὰ οὖν πάντα ταῦτα ἔδοξεν
24 αὐτοῖς τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀναιρεῖσθαι. οἱ μέντοι Θηβαῖοι εἶπαν ὅτι οὐκ ἂν ἀποδοῖεν τοὺς νεκρούς, εἰ μὴ ἐφ' ᾧτε ἀπιέναι ἐκ τῆς χώρας. οἱ δὲ ἄσμενοί τε ταῦτα ἤκουσαν καὶ ἀνελόμενοι τοὺς νεκροὺς ἀπῆσαν ἐκ τῆς Βοιωτίας. τούτων δὲ πραχθέντων οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀθύμως ἀπῆσαν, οἱ δὲ Θηβαῖοι μάλα ὑβριστικῶς, εἰ καὶ μικρόν τις τῶν χωρίων του ἐπιβαίη, παίοντες ἐδίωκον εἰς τὰς ὁδούς. αὕτη μὲν δὴ οὕτως ἡ στρατιὰ τῶν Λακεδαιμονίων διελύθη.
25 ὁ μέντοι Παυσανίας ἐπεὶ ἀφίκετο οἴκαδε, ἐκρίνετο περὶ θανάτου. κατηγορουμένου δ' αὐτοῦ καὶ ὅτι ὑστερήσειεν

---

3 τὸ] τῶν Tillmanns 5 ἐβούλετο U πρότερον B 8 οἱ add. Steph. Λακεδ. B τῶν Λακεδ. rell. an ⟨τε⟩ τετελευτηκὼς? 9 ἀποκεχωρήκει BCPU 12 αὐτῶν F^2 13 τὸ δὲ μέγιστον] καὶ CFU 14 ἀπὸ] ἐπὶ Schn. 15 οὖν om. U 17 εἶπον U ὑποδοῖεν B; an ὑποσπόνδους ἀποδοῖεν? 19 ἀπίεσαν B ἀπή(ι)εσαν rell. ἐκ . . . ἀπῆσαν (21) om. U 21 καὶ s. v. U^1 22 τοῦ BP που CU^1 τούτων N 23 an στρατεία? 25 κατηγορούμενον Madv.

εἰς Ἁλίαρτον τοῦ Λυσάνδρου, συνθέμενος εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρέσεσθαι, καὶ ὅτι ὑποσπόνδους ἀλλ᾽ οὐ μάχῃ ἐπειρᾶτο τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι, καὶ ὅτι τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων λαβὼν ἐν τῷ Πειραιεῖ ἀνῆκε, καὶ πρὸς τούτοις οὐ παρόντος ἐν τῇ δίκῃ, θάνατος αὐτοῦ κατεγνώσθη· καὶ ἔφυγεν εἰς Τεγέαν, καὶ ἐτελεύτησε μέντοι ἐκεῖ νόσῳ. κατὰ μὲν οὖν τὴν Ἑλλάδα ταῦτ᾽ ἐπράχθη.

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Δ

Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐπεὶ ἀφίκετο ἅμα μετοπώρῳ εἰς τὴν I
τοῦ Φαρναβάζου Φρυγίαν, τὴν μὲν χώραν ἔκαε καὶ ἐπόρθει,
πόλεις δὲ τὰς μὲν βίᾳ, τὰς δ᾽ ἑκούσας προσελάμβανε.
λέγοντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτου ὡς εἰ ἔλθοι πρὸς τὴν 2
Παφλαγονίαν σὺν αὐτῷ, τὸν τῶν Παφλαγόνων βασιλέα καὶ
εἰς λόγους ἄξοι καὶ σύμμαχον ποιήσοι, προθύμως ἐπορεύε-
το, πάλαι τούτου ἐπιθυμῶν, τοῦ ἀφιστάναι τι ἔθνος ἀπὸ
βασιλέως.

Ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Παφλαγονίαν, ἦλθεν Ὄτυς καὶ 3
συμμαχίαν ἐποιήσατο· καὶ γὰρ καλούμενος ὑπὸ βασιλέως
οὐκ ἀνεβεβήκει. πείσαντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτου κατέλιπε
τῷ Ἀγησιλάῳ Ὄτυς χιλίους μὲν ἱππέας, δισχιλίους δὲ
πελταστάς. χάριν δὲ τούτων εἰδὼς Ἀγησίλαος τῷ Σπιθρι- 4
δάτῃ· Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Σπιθριδάτα, οὐκ ἂν δοίης Ὄτυϊ
τὴν θυγατέρα; Πολύ γε, ἔφη, μᾶλλον ἢ ἐκεῖνος ἂν λάβοι
φυγάδος ἀνδρὸς βασιλεύων πολλῆς καὶ χώρας καὶ δυνά-
μεως. τότε μὲν οὖν ταῦτα μόνον ἐρρήθη περὶ τοῦ γάμου.

---

3 τῶν] τὸν Ddf. 4 τῷ] τῇ U 7 οὖν B solus 12 πρὸς] εἰς Hert. 13 σὺν αὐτῷ om. CU an ⟨Ὄτυν⟩ τὸν? 17 Ὄτυς] [Τ]ύης Hell. Ox. XVII 2 19 ἀναβ. codd. 21 ὁ Ἀγ. F 24 pr. καὶ B solus 25 ταῦτα μὲν ἐρρήθη τότε U, οὖν et μόνον om.

5 ἐπεὶ δὲ Ὄτυς ἔμελλεν ἀπιέναι, ἦλθε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον
ἀσπασόμενος. ἤρξατο δὲ λόγου ὁ Ἀγησίλαος παρόντων
6 τῶν τριάκοντα, μεταστησάμενος τὸν Σπιθριδάτην· Λέξον
μοι, ἔφη, ὦ Ὄτυ, ποίου τινὸς γένους ἐστὶν ὁ Σπιθριδάτης;
ὁ δ' εἶπεν ὅτι Περσῶν οὐδενὸς ἐνδεέστερος. Τὸν δὲ υἱόν,
ἔφη, ἑόρακας αὐτοῦ ὡς καλός ἐστι; Τί δ' οὐ μέλλω; καὶ
γὰρ ἑσπέρας συνεδείπνουν αὐτῷ. Τούτου μέν φασι τὴν
θυγατέρα αὐτῷ καλλίονα εἶναι. Νὴ Δί', ἔφη ὁ Ὄτυς, καλὴ
7 γάρ ἐστι. Καὶ ἐγὼ μέν, ἔφη, ἐπεὶ φίλος ἡμῖν γεγένησαι,
συμβουλεύοιμ' ἄν σοι τὴν παῖδα ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καλ-
λίστην μὲν οὖσαν (οὗ τί ἀνδρὶ ἥδιον;), πατρὸς δ' εὐγενε-
στάτου, δύναμιν δ' ἔχοντος τοσαύτην, ὃς ὑπὸ Φαρναβάζου
ἀδικηθεὶς οὕτω τιμωρεῖται αὐτὸν ὥστε φυγάδα πάσης τῆς
8 χώρας, ὡς ὁρᾷς, πεποίηκεν. εὖ ἴσθι μέντοι, ἔφη, ὅτι
ὥσπερ ἐκεῖνον ἐχθρὸν ὄντα δύναται τιμωρεῖσθαι, οὕτω
καὶ φίλον ἄνδρα εὐεργετεῖν ⟨ἂν⟩ δύναιτο. νόμιζε δὲ τούτων
πραχθέντων μὴ κεῖνον ἄν σοι μόνον κηδεστὴν εἶναι, ἀλλὰ
καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Λακεδαιμονίους, ἡμῶν δ' ἡγου-
9 μένων τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα. καὶ μὴν
μεγαλειοτέρως γε σοῦ, εἰ ταῦτα πράττοις, τίς ἄν ποτε
γήμειε; ποίαν γὰρ νύμφην πώποτε τοσοῦτοι ἱππεῖς καὶ
πελτασταὶ καὶ ὁπλῖται προὔπεμψαν ὅσοι τὴν σὴν γυναῖκα
εἰς τὸν σὸν οἶκον προπέμψειαν ἄν; καὶ ὁ Ὄτυς ἐπήρετο·
10 Δοκοῦντα δ', ἔφη, ὦ Ἀγησίλαε, ταῦτα καὶ Σπιθριδάτῃ
λέγεις; Μὰ τοὺς θεούς, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, ἐκεῖνος μὲν ἐμέ

---

1 ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ B   2 ἤρξ. δὲ λόγου B λόγου δὲ ἤρξ. rell.   6 ἑώρ. codd., corr. Ddf. ὡς ἑώρ. C   8 αὐτοῦ V   ὁ om. CFU   10 συμβουλεύσαιμ' CFU   παῖδαν B   ἀγαγέσθαι Fr. Portus ἄγεσθαι Markland γενέσθαι codd.   14 ὅτι B solus   15 ὄντα om. F   16 ἂν add. Ddf. (ante ἄνδρα Schae.)   17 'κεῖνον CFUV   20 σοῦ om. CFU   21 γήμειεν B   22 σὴν om. D   24 ταῦτα (ante λέγεις C) . . . Ἀγησίλαος (25) om. V   25 ὁ Ἀγ.] ὦ Ὄτυ CFU

γε οὐκ ἐκέλευσε ταῦτα λέγειν· ἐγὼ μέντοι, καίπερ ὑπερ-
χαίρων, ὅταν ἐχθρὸν τιμωρῶμαι, πολὺ μᾶλλόν μοι δοκῶ
ἥδεσθαι, ὅταν τι τοῖς φίλοις ἀγαθὸν ἐξευρίσκω. Τί οὖν, 11
ἔφη, οὐ πυνθάνει εἰ καὶ ἐκείνῳ βουλομένῳ ταῦτ' ἐστί; καὶ ὁ
Ἀγησίλαος· Ἴτ', ἔφη, ὑμεῖς, ὦ Ἡριππίδα, καὶ διδάσκετε
αὐτὸν βουληθῆναι ἅπερ ἡμεῖς. οἱ μὲν δὴ ἀναστάντες ἐδί- 12
δασκον. ἐπεὶ δὲ διέτριβον· Βούλει, ἔφη, ὦ Ὄτυ, καὶ ἡμεῖς
δεῦρο καλέσωμεν αὐτόν; Πολύ γ' ἂν οἶμαι μᾶλλον ὑπὸ σοῦ
πεισθῆναι αὐτὸν ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐκ τούτου
δὴ ἐκάλει ὁ Ἀγησίλαος τὸν Σπιθριδάτην τε καὶ τοὺς
ἄλλους. προσιόντων δ' εὐθὺς εἶπεν ὁ Ἡριππίδας· Τὰ μὲν 13
ἄλλα, ὦ Ἀγησίλαε, τὰ ῥηθέντα τί ἄν τις μακρολογοίη;
τέλος δὲ λέγει Σπιθριδάτης πᾶν ποιεῖν ἂν ἡδέως ὅ τι σοὶ
δοκοίη. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν, ἔφη, δοκεῖ, ὁ Ἀγησίλαος, σὲ μέν, 14
ὦ Σπιθριδάτα, τύχῃ ἀγαθῇ διδόναι Ὄτυϊ τὴν θυγατέρα,
σὲ δὲ λαμβάνειν. τὴν μέντοι παῖδα πρὸ ἦρος οὐκ ἂν
δυναίμεθα πεζῇ ἀγαγεῖν. Ἀλλὰ ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Ὄτυς,
κατὰ θάλατταν ἤδη ἂν πέμποιτο, εἰ σὺ βούλοιο. ἐκ τούτου 15
δεξιὰς δόντες καὶ λαβόντες ἐπὶ τούτοις ἀπέπεμπον τὸν
Ὄτυν.

Καὶ εὐθὺς ὁ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἔγνω αὐτὸν σπεύδοντα, τριήρη πληρώσας καὶ Καλλίαν Λακεδαιμόνιον κελεύσας ἀπαγαγεῖν τὴν παῖδα, αὐτὸς ἐπὶ Δασκυλείου ἀπεπορεύετο, ἔνθα καὶ τὰ βασίλεια ἦν Φαρναβάζῳ, καὶ κῶμαι περὶ αὐτὰ πολλαὶ καὶ μεγάλαι καὶ ἄφθονα ἔχουσαι τὰ ἐπιτήδεια, καὶ θῆραι αἱ μὲν καὶ ἐν περιειργμένοις [παραδείσοις], αἱ δὲ

1 γε om. D 4 πυνθάνη(ι) codd. 5 ὑμεῖς ante καὶ CU διδάσκητε B 8 καλέσομεν P 9 ἁπάντων] ἁ supra v. B^1 10 δὲ CFU τὸν om. CU τοὺς CFU, om. rell. 13 ὁ Σπ. F 18 ἤδη om. CU ἂν om. M σὺ om. C 19 ἐπὶ τούτοις om. CU 22 καὶ ante τριήρη U 23 Δασκυλείου B -λίου rell. ἐπεπορεύετο F ἐπορ. CU 26 θήρας C περιειργασμένοις codd., corr. Valck. παραδείσοις om. B

16 καὶ ἀναπεπταμένοις τόποις, πάγκαλαι. παρέρρει δὲ καὶ
ποταμὸς παντοδαπῶν ἰχθύων πλήρης. ἦν δὲ καὶ τὰ πτηνὰ
ἄφθονα τοῖς ὀρνιθεῦσαι δυναμένοις. ἐνταῦθα μὲν δὴ διεχεί-
μαζε, καὶ αὐτόθεν καὶ σὺν προνομαῖς τὰ ἐπιτήδεια τῇ
17 στρατιᾷ λαμβάνων. καταφρονητικῶς δέ ποτε καὶ ἀφυλάκ-
τως διὰ τὸ μηδὲν πρότερον ἐσφάλθαι λαμβανόντων τῶν
στρατιωτῶν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπέτυχεν αὐτοῖς ὁ Φαρνάβαζος
κατὰ τὸ πεδίον ἐσπαρμένοις, ἅρματα μὲν ἔχων δύο δρε-
25 πανηφόρα, ἱππέας δὲ ὡς τετρακοσίους. διὰ γὰρ τὸ φοβεῖ-
σθαι μή, εἴ που κατασταίη, κυκλωθεὶς πολιορκοῖτο,
ἄλλοτε ἄλλῃ τῆς χώρας ἐπῄει, ὥσπερ οἱ νομάδες, καὶ μάλα
18 ἀφανίζων τὰς στρατοπεδεύσεις. οἱ δ᾽ Ἕλληνες ὡς εἶδον
αὐτὸν προσελαύνοντα, συνέδραμον ὡς εἰς ἑπτακοσίους· ὁ
δ᾽ οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ προστησάμενος τὰ ἅρματα, αὐτὸς
δὲ σὺν τοῖς ἱππεῦσιν ὄπισθεν γενόμενος, ἐλαύνειν εἰς
19 αὐτοὺς ἐκέλευσεν. ὡς δὲ τὰ ἅρματα ἐμβαλόντα διεσκέδασε
τὸ ἀθρόον, ταχὺ οἱ ἱππεῖς κατέβαλον ὡς εἰς ἑκατὸν ἀνθρώ-
πους, οἱ δ᾽ ἄλλοι κατέφυγον πρὸς Ἀγησίλαον· ἐγγὺς γὰρ
20 ἔτυχε σὺν τοῖς ὁπλίταις ὤν. ἐκ δὲ τούτου τρίτῃ ἢ τετάρτῃ
ἡμέρᾳ αἰσθάνεται ὁ Σπιθριδάτης τὸν Φαρνάβαζον ἐν
Καυῇ κώμῃ μεγάλῃ στρατοπεδευόμενον, ἀπέχοντα στάδια
ὡς ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ εὐθὺς λέγει πρὸς τὸν Ἡριπ-
21 πίδαν. καὶ ὁ Ἡριππίδας ἐπιθυμῶν λαμπρόν τι ἐργάσασθαι,
αἰτεῖ τὸν Ἀγησίλαον ὁπλίτας τε εἰς δισχιλίους καὶ πελτα-
στὰς ἄλλους τοσούτους καὶ ἱππέας τούς τε Σπιθριδάτου

---

1 καὶ ⟨ἐν⟩ Ddf. παρέρρει BP περιέρρει rell. 3 ἐχεί-μαζε CU καὶ ἐχ. V 4 alt. καὶ om. CDU τὰ ἐπιτ. σὺν προν. CU 8 δρεπαν. δύο CU 9 ἱππεῖς codd. § 25 transp. Laves 11 ἄλλῃ] ἄλλους B 14 ἠμέλησεν CFU ἐμέλ+ησεν P 16 ἐκέλευσεν ante ἐλαύνειν codd. praeter B 17 κατέβαλλον BCPU ὡς om. D εἰς om. FV 21 στρατοπευόμενον BC[1] 22 alt. καὶ om. B

καὶ τοὺς Παφλαγόνας καὶ τῶν Ἑλλήνων ὁπόσους πείσειεν.
ἐπεὶ δὲ ὑπέσχετο αὐτῷ, ἐθύετο· καὶ ἅμα δείλῃ καλλιερη- 22
σάμενος κατέλυσε τὴν θυσίαν. ἐκ δὲ τούτου δειπνή-
σαντας παρήγγειλε παρεῖναι πρόσθεν τοῦ στρατοπέδου.
σκότους δὲ γενομένου οὐδ' οἱ ἡμίσεις ἑκάστων ἐξῆλθον.
ὅπως δὲ μή, εἰ ἀποτρέποιτο, καταγελῷεν αὐτοῦ οἱ ἄλλοι 23
τριάκοντα, ἐπορεύετο σὺν ᾗ εἶχε δυνάμει. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ 24
ἐπιπεσὼν τῇ Φαρναβάζου στρατοπεδείᾳ, τῆς μὲν προφυ-
λακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων πολλοὶ ἔπεσον, αὐτοὶ δὲ
διαφεύγουσι, τὸ δὲ στρατόπεδον ἁλίσκεται, καὶ πολλὰ μὲν
ἐκπώματα καὶ ἄλλα δὴ οἷα Φαρναβάζου κτήματα, πρὸς
δὲ τούτοις σκεύη πολλὰ καὶ ὑποζύγια σκευοφόρα. ἐπεὶ 26
δὲ τὰ ληφθέντα χρήματα ἀπήγαγον οἵ τε Παφλαγόνες καὶ
ὁ Σπιθριδάτης, ὑποστήσας Ἡριππίδας ταξιάρχους καὶ
λοχαγοὺς ἀφείλετο ἅπαντα τόν τε Σπιθριδάτην καὶ τοὺς
Παφλαγόνας, ἵνα δὴ πολλὰ ἀπαγάγοι τὰ αἰχμάλωτα τοῖς
λαφυροπώλαις. ἐκεῖνοι μέντοι ταῦτα παθόντες οὐκ ἤνεγκαν, 27
ἀλλ' ὡς ἀδικηθέντες καὶ ἀτιμασθέντες νυκτὸς συσκευασά-
μενοι ᾤχοντο ἀπιόντες εἰς Σάρδεις πρὸς Ἀριαῖον, πιστεύ-
σαντες, ὅτι καὶ ὁ Ἀριαῖος ἀποστὰς βασιλέως ἐπολέμησεν
αὐτῷ. Ἀγησιλάῳ μὲν δὴ τῆς ἀπολείψεως τοῦ Σπιθριδάτου 28
καὶ τοῦ Μεγαβάτου καὶ τῶν Παφλαγόνων οὐδὲν ἐγένετο
βαρύτερον ἐν τῇ στρατείᾳ.

Ἦν δέ τις Ἀπολλοφάνης Κυζικηνός, ὃς καὶ Φαρναβάζῳ 29
ἐτύγχανεν ἐκ παλαιοῦ ξένος ὢν καὶ Ἀγησιλάῳ κατ' ἐκεῖνον
τὸν χρόνον ἐξενώθη. οὗτος οὖν εἶπε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον

---

4 πρόσθε BP 5 οὐδ'] οἳ δ' F 6 ἀποτρέποιντο? B[1] 8 στρατοπεδείᾳ] χώρᾳ F 11 οἷα δὴ Ddf. 12 ἐπεὶ . . . Σπιθρ. (14) om. CFU 14 ἐπιστήσας Leoncl. ταξιάρχας CFUV 16 ἵνα] ὅπως CU ἀπάγη CU ἀπαγάγη DV τοὺς αἰχμαλώτους B 17 μὲν ταῦτα F μὲν τοιαῦτα V 19 πιστεύοντες CFU 20 ὁ om. CF 21 ἀπολήψεως CF[1]U 26 καιρὸν C[1]

ὡς οἴοιτο συναγαγεῖν αὐτῷ ἂν εἰς λόγους περὶ φιλίας
30 *Φαρνάβαζον. ὡς δ' ἤκουσεν αὐτοῦ, σπονδὰς λαβὼν καὶ*
δεξιὰν παρῆν ἄγων τὸν Φαρνάβαζον εἰς συγκείμενον
χωρίον, ἔνθα δὴ Ἀγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριάκοντα
χαμαὶ ἐν πόᾳ τινὶ κατακείμενοι ἀνέμενον· ὁ δὲ Φαρνάβαζος
ἧκεν ἔχων στολὴν πολλοῦ χρυσοῦ ἀξίαν. ὑποτιθέντων δὲ
αὐτῷ τῶν θεραπόντων ῥαπτά, ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ Πέρσαι
μαλακῶς, ᾐσχύνθη ἐντρυφῆσαι, ὁρῶν τοῦ Ἀγησιλάου τὴν
φαυλότητα· κατεκλίθη οὖν καὶ αὐτὸς ὥσπερ εἶχε χαμαί.
31 *καὶ πρῶτα μὲν ἀλλήλους χαίρειν προσεῖπαν, ἔπειτα τὴν*
δεξιὰν προτείναντος τοῦ Φαρναβάζου ἀντιπρούτεινε καὶ ὁ
Ἀγησίλαος. μετὰ δὲ τοῦτο ἦρξατο λόγου ὁ Φαρνάβαζος
32 *(καὶ γὰρ ἦν πρεσβύτερος)·| Ὦ Ἀγησίλαε καὶ πάντες οἱ*
παρόντες Λακεδαιμόνιοι, ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις
ἐπολεμεῖτε, φίλος καὶ σύμμαχος ἐγενόμην, καὶ τὸ μὲν
ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον χρήματα παρέχων ἰσχυρὸν ἐποίουν,
ἐν δὲ τῇ γῇ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου μαχόμενος μεθ' ὑμῶν εἰς
τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς πολεμίους. καὶ διπλοῦν
ὥσπερ Τισσαφέρνους οὐδὲν πώποτέ μου οὔτε ποιήσαντος
33 *οὔτ' εἰπόντος πρὸς ὑμᾶς ἔχοιτ' ἂν κατηγορῆσαι.| τοιοῦτος*
δὲ γενόμενος νῦν οὕτω διάκειμαι ὑφ' ὑμῶν ὡς οὐδὲ δεῖπνον
ἔχω ἐν τῇ ἐμαυτοῦ χώρᾳ, εἰ μή τι ὧν ἂν ὑμεῖς λίπητε συλ-
λέξομαι, ὥσπερ τὰ θηρία. ἃ δέ μοι ὁ πατὴρ καὶ οἰκήματα
καλὰ καὶ παραδείσους καὶ δένδρων καὶ θηρίων μεστοὺς
κατέλιπεν, ἐφ' οἷς ηὐφραινόμην, ταῦτα πάντα ὁρῶ τὰ μὲν

---

4 *ἔνθα δὴ Ἀγ.* CFU, om. rell. 7 *αὐτῷ* B solus *καθί-σουσιν* CU 9 *κατεκλίνθη* aut *-κλείθη* F[1] 10 *ἀλλήλοις* codd., corr. Schn. *χαίροις* CFU *ἔπειτα δὲ* U 11 *προτείνον-τος* U 13 *οἱ παρόντες* om. CU 16 *ναυτ. ὑμ.* F *ὑμ. ναυτ.* CU 19 *Τισσαφέρνης* B[1] *οὔτε* supra v. B[1] 21 *οὕτω νῦν* CU 22 *λίποιτε* CU *συλλέξωμαι* BP *συλλέξω* V 24 *καλὰ*] *πολλὰ* U *μεστὰ* B 25 *εὐφρ.* codd

κατακεκομμένα τὰ δὲ κατακεκαυμένα. εἰ οὖν ἐγὼ μὴ γιγνώσκω μήτε τὰ ὅσια μήτε τὰ δίκαια, ὑμεῖς δὲ διδάξατέ με ὅπως ταῦτ' ἐστὶν ἀνδρῶν ἐπισταμένων χάριτας ἀποδιδόναι. ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δὲ τριάκοντα πάντες μὲν 34
ἐπῃσχύνθησαν αὐτὸν καὶ ἐσιώπησαν· ὁ δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπεν· Ἀλλ' οἶμαι μέν σε, ὦ Φαρνάβαζε, εἰδέναι ὅτι καὶ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι ξένοι ἀλλήλοις γίγνονται ἄνθρωποι. οὗτοι δέ, ὅταν αἱ πόλεις πολέμιαι γένωνται, σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμένοις πολεμοῦσι καί, ἂν οὕτω τύχωσιν, ἔστιν ὅτε καὶ ἀπέκτειναν ἀλλήλους. καὶ ἡμεῖς οὖν νῦν βασιλεῖ τῷ ὑμετέρῳ πολεμοῦντες πάντα ἠναγκάσμεθα τὰ ἐκείνου πολέμια νομίζειν· σοί γε μέντοι φίλοι γενέσθαι περὶ παντὸς ἂν ποιησαίμεθα. καὶ εἰ μὲν ἀλλάξασθαί σε ἔδει ἀντὶ 35
δεσπότου βασιλέως ἡμᾶς δεσπότας, οὐκ ἂν ἔγωγέ σοι συνεβούλευον· νῦν δὲ ἔξεστί σοι μεθ' ἡμῶν γενομένῳ μηδένα προσκυνοῦντα μηδὲ δεσπότην ἔχοντα ζῆν καρπούμενον τὰ ἑαυτοῦ. καίτοι ἐλεύθερον εἶναι ἐγὼ μὲν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι τῶν πάντων χρημάτων. οὐδὲ μέντοι τοῦτό 36
σε κελεύομεν, πένητα μέν, ἐλεύθερον δ' εἶναι, ἀλλ' ἡμῖν συμμάχοις χρώμενον αὔξειν μὴ τὴν βασιλέως ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ ἀρχήν, τοὺς νῦν ὁμοδούλους σοι καταστρεφόμενον, ὥστε σοὺς ὑπηκόους εἶναι. καίτοι εἰ ἅμα ἐλεύθερός τ' εἴης καὶ πλούσιος γένοιο, τίνος ἂν δέοις μὴ οὐχὶ πάμπαν εὐδαίμων εἶναι; Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Φαρνάβαζος, ἁπλῶς ὑμῖν 37
ἀποκρίνωμαι ἅπερ ποιήσω; Πρέπει γοῦν σοι. Ἐγὼ

2 γιν. BP δὲ om. D δὴ Mor. διδάξετέ BUF[1] 3 διδόναι D 7 ξένοις U γίν codd. 8 οἱ ἄνθρωποι codd. praeter B 9 ἐὰν CF 10 pr. καὶ om. M 11 βασιλεῖ] τῷ β. B[1] 13 σοι CFU 17 ἑαυτοῦ BP σαυτοῦ rell. 19 πένητα μὲν om. N 22 καίτοι . . . εἶναι (24) om. U 23 δέοιο codd., corr. Cob. 25 ἀποκρίνομαι codd., corr. Schn. πρέπειν BDMPV

τοίνυν, ἔφη, ἐὰν βασιλεὺς ἄλλον μὲν στρατηγὸν πέμπῃ, ἐμὲ δὲ ὑπήκοον ἐκείνου τάττῃ, βουλήσομαι ὑμῖν καὶ φίλος καὶ σύμμαχος εἶναι· ἐὰν μέντοι μοι τὴν ἀρχὴν προστάττῃ (τοιοῦτόν τι, ὡς ἔοικε, φιλοτιμία ἐστίν), εὖ χρὴ εἰδέναι
38 *ὅτι πολεμήσω ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι ἄριστα. ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος ἐλάβετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ εἶπεν· Εἴθ', ὦ λῷστε, σὺ τοιοῦτος ὢν φίλος ἡμῖν γένοιο. ἓν δ' οὖν, ἔφη, ἐπίστω, ὅτι νῦν τε ἄπειμι ὡς ἂν δύνωμαι τάχιστα ἐκ τῆς χώρας τῆς σῆς, τοῦ τε λοιποῦ, κἂν πόλεμος ᾖ, ἕως ἂν ἐπ' ἄλλον ἔχωμεν στρατεύεσθαι, σοῦ τε καὶ τῶν σῶν ἀφεξόμεθα.*

39 *Τούτων δὲ λεχθέντων διέλυσε τὴν σύνοδον. καὶ ὁ μὲν Φαρνάβαζος ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον ἀπῄει, ὁ δὲ ἐκ τῆς Παραπίτας υἱὸς αὐτοῦ, καλὸς ἔτι ὤν, ὑπολειφθεὶς καὶ προσδραμών· Ξένον σε, ἔφη, ὦ Ἀγησίλαε, ποιοῦμαι. Ἐγὼ δέ γε δέχομαι. Μέμνησό νυν, ἔφη, καὶ εὐθὺς τὸ παλτόν (εἶχε δὲ καλόν) ἔδωκε τῷ Ἀγησιλάῳ. ὁ δὲ δεξάμενος, φάλαρα ἔχοντος περὶ τῷ ἵππῳ Ἰδαίου τοῦ γραφέως πάγκαλα, περιελὼν ἀντέδωκεν αὐτῷ. τότε μὲν οὖν ὁ παῖς ἀναπηδήσας*
40 *ἐπὶ τὸν ἵππον μετεδίωκε τὸν πατέρα. ὡς δ' ἐν τῇ τοῦ Φαρναβάζου ἀποδημίᾳ ἀποστερῶν ἀδελφὸς τὴν ἀρχὴν φυγάδα ἐποίησε τὸν τῆς Παραπίτας υἱόν, τά τ' ἄλλα ὁ Ἀγησίλαος ἐπεμελεῖτο αὐτοῦ, καὶ ἐρασθέντος αὐτοῦ τοῦ Εὐάλκους υἱέος Ἀθηναίου, πάντ' ἐποίησεν ὅπως ἂν δι'*

---

1 *πέμποι* **F C** suprascr. 2 *τάττοι* **F** 3 *εἶναι* om. **F** *μέντοι*] *μὲν* **B** *ἐμοὶ* Cob. *προστάττοι* **U** 4 *τοι* **U** 6 *ἔλαβε* **U** 8 *ἔφη* om. **C** 9 *τῆς σῆς χώρας* **B** 10 *ἂν* om. **U** *ἔχομεν* **U** 12 *τὴν σύνοδον* **B** *τὸν σύλλογον* rell. 14 *ἔτι καλὸς* **CU** 15 *τε* **B**[1] 16 *μέμνησο νῦν* codd., corr. Bothe 18 *Ἰδαίου*] cf. Plut. Ages. 13 cod. Seitenst. (*Ἀδαίου* **GLN**) 21 *ἀδελφὸς* codd., corr. Ddf. 24 *Εὐαλκοῦς* codd., corr. Ddf. *υἱέως* **C**[1]**M**

ἐκεῖνον ἐγκριθείη τὸ στάδιον ἐν Ὀλυμπίᾳ, μέγιστος ὢν τῶν παίδων.

Καὶ τότε δή, ὥσπερ εἶπε πρὸς τὸν Φαρνάβαζον, εὐθὺς 41
ἀπεπορεύετο ἐκ τῆς χώρας· σχεδὸν δὲ καὶ ἔαρ ἤδη ὑπέφαι-
νεν. ἀφικόμενος δ' εἰς Θήβης πεδίον κατεστρατοπεδεύσατο
περὶ τὸ τῆς Ἀστυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν, καὶ ἐκεῖ πρὸς ᾧ
εἶχε συνέλεγε πανταχόθεν παμπληθὲς στράτευμα. παρε-
σκευάζετο γὰρ πορευσόμενος ὡς δύναιτο ἀνωτάτω,
νομίζων ὁπόσα ὄπισθεν ποιήσαιτο ἔθνη πάντα ἀποστήσειν
βασιλέως.

Ἀγησίλαος μὲν δὴ ἐν τούτοις ἦν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι II
ἐπεὶ σαφῶς ᾔσθοντο τά τε χρήματα ἐληλυθότα εἰς τὴν
Ἑλλάδα καὶ τὰς μεγίστας πόλεις συνεστηκυίας ἐπὶ πολέμῳ
πρὸς ἑαυτούς, ἐν κινδύνῳ τε τὴν πόλιν ἐνόμισαν καὶ στρα-
τεύειν ἀναγκαῖον ἡγήσαντο εἶναι. καὶ αὐτοὶ μὲν ταῦτα 2
παρεσκευάζοντο, εὐθὺς δὲ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀγησίλαον πέμ-
πουσιν Ἐπικυδίδαν. ὁ δ' ἐπεὶ ἀφίκετο, τά τε ἄλλα διηγεῖτο
ὡς ἔχοι καὶ ὅτι ἡ πόλις ἐπιστέλλοι αὐτῷ βοηθεῖν ὡς
τάχιστα τῇ πατρίδι. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐπεὶ ἤκουσε, χαλεπῶς 3
μὲν ἤνεγκεν, ἐνθυμούμενος καὶ οἵων τιμῶν καὶ οἵων
ἐλπίδων ἀπεστερεῖτο, ὅμως δὲ συγκαλέσας τοὺς συμ-
μάχους ἐδήλωσε τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγγελλόμενα, καὶ
εἶπεν ὅτι ἀναγκαῖον εἴη βοηθεῖν τῇ πατρίδι· ἐὰν μέντοι
ἐκεῖνα καλῶς γένηται, εὖ ἐπίστασθε, ἔφη, ὦ ἄνδρες σύμ-
μαχοι, ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν, ἀλλὰ πάλιν παρέσομαι
πράξων ὧν ὑμεῖς δεῖσθε. ἀκούσαντες ταῦτα πολλοὶ μὲν 4

3 εἶχε CU 4 ἀπὸ CU δὲ om. C 6 Ἀστυρηνῆς Ddf. Ἀστυρήνης BDMP Ἀστυρίνης CFU (Ἀτ.) V 8 πορευόμενος V 9 ἀποστερήσειν codd., corr. Voigtl. 11 τοιούτοις D 16 καὶ om. B πέμπουσιν om. C 21 ἀπεστερεῖτο BDMPV[c] (-έρητο V[1]) ἀποστερεῖτο F ἀποστεροῖτο CU 24 γένοιται U[1] ἐπίστασθαι UC[1]F[1] 26 πράξεων BU δεῖσθαι U δὲ ταῦτα CU πολὺ BP

ἐδάκρυσαν, πάντες δ' ἐψηφίσαντο βοηθεῖν μετ' Ἀγησιλάου
τῇ Λακεδαίμονι· εἰ δὲ καλῶς τἀκεῖ γένοιτο, λαβόντες
5 αὐτὸν πάλιν ἥκειν εἰς τὴν Ἀσίαν. καὶ οἱ μὲν δὴ συνεσκευά-
ζοντο ὡς ἀκολουθήσοντες. ὁ δ' Ἀγησίλαος ἐν μὲν τῇ
Ἀσίᾳ κατέλιπεν Εὔξενον ἁρμοστὴν καὶ φρουροὺς παρ'
αὐτῷ οὐκ ἔλαττον τετρακισχιλίων, ἵνα δύναιτο διασῴζειν
τὰς πόλεις· αὐτὸς δὲ ὁρῶν ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν
μένειν ἐπεθύμουν μᾶλλον ἢ ἐφ' Ἕλληνας στρατεύεσθαι,
βουλόμενος ὡς βελτίστους καὶ πλείστους ἄγειν μεθ'
ἑαυτοῦ, ἆθλα προύθηκε ταῖς πόλεσιν, ἥτις ἄριστον στρά-
τευμα πέμποι, καὶ τῶν μισθοφόρων τοῖς λοχαγοῖς, ὅστις
εὐοπλότατον λόχον ἔχων συστρατεύοιτο καὶ ὁπλιτῶν καὶ
τοξοτῶν καὶ πελταστῶν. προεῖπε δὲ καὶ τοῖς ἱππάρχοις,
ὅστις εὐιπποτάτην καὶ εὐοπλοτάτην τάξιν παρέχοιτο, ὡς καὶ
6 τούτοις νικητήριον δώσων. τὴν δὲ κρίσιν ἔφη ποιήσειν, ἐπεὶ
διαβαίησαν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐν Χερρονήσῳ,
ὅπως εὖ εἰδείησαν ὅτι τοὺς στρατευομένους δεῖ εὐκρινεῖν.
7 ἦν δὲ τὰ ἆθλα τὰ μὲν πλεῖστα ὅπλα ἐκπεπονημένα εἰς
κόσμον καὶ ὁπλιτικὰ καὶ ἱππικά· ἦσαν δὲ καὶ στέφανοι
χρυσοῖ· τὰ δὲ πάντα ἆθλα οὐκ ἔλαττον ἐγένοντο ἢ ἀπὸ
τεττάρων ταλάντων. τοσούτων μέντοι ἀναλωθέντων, παμ-
πόλλων χρημάτων ὅπλα εἰς τὴν στρατιὰν κατεσκευάσθη.
8 ἐπεὶ δὲ διέβη τὸν Ἑλλήσποντον, κριταὶ κατέστησαν Λακε-
δαιμονίων μὲν Μένασκος καὶ Ἡριππίδας καὶ Ὄρσιππος,
τῶν δὲ συμμάχων εἷς ἀπὸ πόλεως. καὶ Ἀγησίλαος μέν,
ἐπεὶ τὴν κρίσιν ἐποίησεν, ἔχων τὸ στράτευμα ἐπορεύετο

---

1 ἀπεψηφίσαντο CU 2 λαβόντας BDP, nescio an melius 3 παρεσκευάζοντο CU 5 ἄξενον B 6 δύναιντο U 12 ἄγων B[1] στρατεύοιτο U 14 εὐοπλωτάτην B 17 στρατευσομένους (sic Cob.) ⟨μόνους⟩ δεῖ ἐγκρίνειν Madv. διευκρινεῖν Cob. εὖ κρίνειν Otto 21 παμπόλων B 24 καὶ Ὄρσιππος om. M 25 πόλεως BPV πόλεων rell.

τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἥνπερ βασιλεὺς ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
ἐστράτευεν.

Ἐν δὲ τούτῳ οἱ μὲν ἔφοροι φρουρὰν ἔφηναν· ἡ δὲ πόλις, 9
ἐπεὶ Ἀγησίπολις παῖς ἔτι ἦν, Ἀριστόδημον τοῦ γένους
ὄντα καὶ πρόδικον τοῦ παιδός, ἡγεῖσθαι τῇ στρατιᾷ ἐκέλευον.
ἐπεὶ δ' ἐξῆσαν μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι, συνειλεγμένοι δ' ἦσαν 10
οἱ ἐναντίοι, συνελθόντες ἐβουλεύοντο πῶς ἂν τὴν μάχην
συμφορώτατα σφίσιν αὐτοῖς ποιήσαιντο. Τιμόλαος μὲν δὴ 11
Κορίνθιος ἔλεξεν· Ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη, ὦ ἄνδρες σύμ-
μαχοι, ὅμοιον εἶναι τὸ τῶν Λακεδαιμονίων πρᾶγμα
οἷόνπερ τὸ τῶν ποταμῶν. οἵ τε γὰρ ποταμοὶ πρὸς μὲν ταῖς
πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶν ἀλλ' εὐδιάβατοι, ὅσῳ δ' ἂν
πορρωτέρω γίγνωνται, ἐπεμβάλλοντες ἕτεροι ποταμοὶ ἰσχυ-
ρότερον αὐτῶν τὸ ῥεῦμα ποιοῦσι, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι 12
ὡσαύτως, ἔνθεν μὲν ἐξέρχονται, αὐτοὶ μόνοι εἰσί, προϊόντες
δὲ καὶ παραλαμβάνοντες τὰς πόλεις πλείονές τε καὶ δυσμα-
χώτεροι γίγνονται. ὁρῶ δ' ἔγωγε, ἔφη, καὶ ὁπόσοι σφῆκας
ἐξαιρεῖν βούλονται, ἐὰν μὲν ἐκθέοντας τοὺς σφῆκας
πειρῶνται θηρᾶν, ὑπὸ πολλῶν τυπτομένους, ἐὰν δ' ἔτι ἔνδον
ὄντων τὸ πῦρ προσφέρωσι, πάσχοντας μὲν οὐδέν, χειρου-
μένους δὲ τοὺς σφῆκας. ταῦτ' οὖν ἐνθυμούμενος ἡγοῦμαι
κράτιστον εἶναι μάλιστα μὲν ἐν αὐτῇ, εἰ δὲ μή, ὅτι ἐγγύ-
τατα τῆς Λακεδαίμονος τὴν μάχην ποιεῖσθαι. δόξαντος δ'
εὖ λέγειν αὐτοῦ ἐψηφίσαντο ταῦτα. ἐν ᾧ δὲ περὶ ἡγεμονίας 13
τε διεπράττοντο καὶ διωμολογοῦντο εἰς ὁπόσους δέοι
τάττεσθαι πᾶν τὸ στράτευμα, ὅπως μὴ λίαν βαθείας τὰς
φάλαγγας ποιούμεναι αἱ πόλεις κύκλωσιν τοῖς πολεμίοις

---

2 ἐστράτευσεν M 3 ἔφαινον CU 5 τὴν στρατιὰν U
6 ἐξήνεγκαν B 7 καὶ οἱ V 8 ποιήσαιντο C² ἐποιήσαντο C¹
ποιήσοιντο rell. 9 ἀλλ' om. D 13 γίν. codd. 17 γίν. codd.
καὶ om. U 20 ἐκφέρωσι CU 22 εἶναι] μὲν ε. D

παρέχοιεν, ἐν τούτῳ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ δὴ Τεγεάτας παρειληφότες καὶ Μαντινέας ἐξῆσαν ⟨εἰς⟩ τὴν ἀμφίαλον.

14 *καὶ πορευόμενοι, σχεδόν τι ἅμα οἱ μὲν περὶ τοὺς Κορινθίους ἐν τῇ Νεμέᾳ ἦσαν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι ἐν τῷ Σικυῶνι. ἐμβαλόντων δὲ αὐτῶν κατὰ τὴν Ἐπιείκειαν, τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν ὑπερδεξίων βάλλοντες αὐτοὺς καὶ τοξεύοντες μάλα κακῶς ἐποίουν οἱ γυμνῆτες*

15 *τῶν ἀντιπάλων. ὡς δὲ κατέβησαν ἐπὶ θάλατταν, ταύτῃ προῇσαν διὰ τοῦ πεδίου, τέμνοντες καὶ κάοντες τὴν χώραν· καὶ οἱ ἕτεροι μέντοι ἀπελθόντες κατεστρατοπεδεύσαντο, ἔμπροσθεν ποιησάμενοι τὴν χαράδραν· ἐπεὶ δὲ προϊόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκέτι δέκα στάδια ἀπεῖχον τῶν πολεμίων, κἀκεῖνοι αὐτοῦ στρατοπεδευσάμενοι ἡσυχίαν εἶχον.*

16 *Φράσω δὲ καὶ τὸ πλῆθος ἑκατέρων. συνελέγησαν γὰρ ὁπλῖται Λακεδαιμονίων μὲν εἰς ἑξακισχιλίους, Ἠλείων δὲ καὶ Τριφυλίων καὶ Ἀκρωρείων καὶ Λασιωνίων ἐγγὺς τρισχίλιοι καὶ Σικυωνίων πεντακόσιοι καὶ χίλιοι, Ἐπιδαυρίων δὲ καὶ Τροιζηνίων καὶ Ἑρμιονέων καὶ Ἁλιέων ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. πρὸς δὲ τούτοις ἱππεῖς μὲν Λακεδαιμονίων περὶ ἑξακοσίους, Κρῆτες δὲ τοξόται ἠκολούθουν ὡς τριακόσιοι, καὶ μὴν σφενδονῆται Μαργανέων καὶ Λετρίνων καὶ Ἀμφιδόλων οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων.*

---

1 *Ταγ.* B 2 *εἰς* add. Grote (*ἐπῆσαν ἐπὶ* Brei.) *ἀμφίκαλον* V *ἀγχίαλον* vel *αἰγιαλὸν* Geist *ἀμφὶ Ἀλέαν* Herbst *Στυμφαλίαν* vel *Αἰγιάλειαν* Jungclaussen 4 *Νεμαίᾳ* B 5 *ἐμβαλλόντων* CU 6 *πρῶτον ἐκ τῶν ὑπερδεξίων* (-*ξιῶν* B[1]) in lac. pauciorum litt. P 8 *τὴν θάλατταν* C 9 *προσή(ι)εσαν* codd., corr. Leoncl. 13 *αὐτοὺς* B 17 *Τριφυλλίων* CDFMPUV *Ἀκρωρίων* UV *Λασιωνέων* codd. (-*αίων* CU), corr. Schn. 18 *καὶ* (*καὶ οἱ* C) . . . *χίλιοι* om. M *Σικυωναίων* CU -*νέων* F 19 *Τριζηνίων* B *Ἑρμιοναίων* C[2] (*Ἡρμ.* C[1]) U 23 *Λεδρίνων* codd., corr. Schn.

Φλειάσιοι μέντοι οὐκ ἠκολούθουν· ἐκεχειρίαν γὰρ ἔφασαν
ἔχειν. αὕτη μὲν δὴ ⟨ἡ⟩ μετὰ Λακεδαιμονίων δύναμις ἦν.
ἥ γε μὴν τῶν πολεμίων ἠθροίσθη Ἀθηναίων μὲν εἰς ἑξα- 17
κισχιλίους ὁπλίτας, Ἀργείων δ' ἐλέγοντο περὶ ἑπτακισχι-
λίους, Βοιωτῶν δ', ἐπεὶ Ὀρχομένιοι οὐ παρῆσαν, περὶ
πεντακισχιλίους, Κορινθίων γε μὴν εἰς τρισχιλίους, καὶ
μὴν ἐξ Εὐβοίας ἁπάσης οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων. ὁπλιτικὸν
μὲν δὴ τοσοῦτον· ἱππεῖς δὲ Βοιωτῶν μὲν [ἐπεὶ Ὀρχομένιοι
οὐ παρῆσαν] εἰς ὀκτακοσίους, Ἀθηναίων δ' εἰς ἑξακοσίους,
καὶ Χαλκιδέων τῶν ἐξ Εὐβοίας εἰς ἑκατόν, Λοκρῶν δὲ τῶν
Ὀπουντίων εἰς πεντήκοντα. καὶ ψιλῶν δὲ σὺν τοῖς τῶν
Κορινθίων πλέον ἦν . . . καὶ γὰρ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι καὶ
Μηλιεῖς καὶ Ἀκαρνᾶνες παρῆσαν αὐτοῖς.

Αὕτη μὲν δὴ ἑκατέρων ἡ δύναμις ἐγένετο. οἱ δὲ Βοιωτοὶ 18
ἕως μὲν τὸ εὐώνυμον εἶχον, οὐδέν τι κατήπειγον τὴν
μάχην συνάπτειν· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κατὰ Λακεδαι-
μονίους ἐγένοντο, αὐτοὶ δὲ τὸ δεξιὸν ἔσχον καὶ κατ'
Ἀχαιοὺς ἀντετάχθησαν, εὐθὺς τά τε ἱερὰ καλὰ ἔφασαν
εἶναι καὶ παρήγγειλαν παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης
ἐσομένης. καὶ πρῶτον μὲν ἀμελήσαντες τοῦ εἰς ἑκκαίδεκα
βαθεῖαν παντελῶς ἐποιήσαντο τὴν φάλαγγα, ἔτι δὲ καὶ
ἦγον ἐπὶ τὰ δεξιά, ὅπως ὑπερέχοιεν τῷ κέρατι τῶν πολε-
μίων· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἵνα μὴ διασπασθείησαν, ἐπηκολού-
θουν, καίπερ γιγνώσκοντες ὅτι κίνδυνος εἴη κυκλωθῆναι.
τέως μὲν οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ᾐσθάνοντο προσιόντων 19
τῶν πολεμίων· καὶ γὰρ ἦν λάσιον τὸ χωρίον· ἐπεὶ δ'
ἐπαιάνισαν, τότε δὴ ἔγνωσαν, καὶ εὐθὺς ἀντιπαρήγγειλαν

---

2 ἡ add. Ddf. 3 μὲν om. U 5 περὶ] εἰς CU 7 Εὐοίας CFU (it. 10 CU) 8 δὴ om. U 8. 9 seclusa del. Na. 11 ψιλὸν C[c]FV 12 lacunam statuit Ddf. Ὀζάλαι B 13 Αἰνιᾶνες Wachsmuth 14 αὔτη] ἅμα U 19 παρασκευάσεσθαι U 23 διασπαθείησαν BC

ἅπαντας διασκευάζεσθαι ὡς εἰς μάχην. ἐπεὶ δὲ συνετάχθησαν ὡς ἑκάστους οἱ ξεναγοὶ ἔταξαν, παρηγγύησαν μὲν ἀκολουθεῖν τῷ ἡγουμένῳ, ἦγον δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τὰ δεξιά, καὶ οὕτω πολὺ ὑπερέτεινον τὸ κέρας ὥστε τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν ἓξ φυλαὶ κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους
20 ἐγένοντο, αἱ δὲ τέτταρες κατὰ Τεγεάτας. οὐκέτι δὲ στάδιον ἀπεχόντων, σφαγιασάμενοι οἱ Λακεδαιμόνιοι τῇ Ἀγροτέρᾳ, ὥσπερ νομίζεται, τὴν χίμαιραν, ἡγοῦντο ἐπὶ τοὺς ἐναντίους, τὸ ὑπερέχον ἐπικάμψαντες εἰς κύκλωσιν. ἐπεὶ δὲ συνέμειξαν, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι πάντες οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκρατήθησαν ὑπὸ τῶν ἐναντίων, Πελληνεῖς δὲ κατὰ Θεσπιέας γενόμενοι ἐμάχοντό τε καὶ ἐν χώρᾳ ἔπιπ-
21 τον ἑκατέρων. αὐτοὶ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅσον τε κατέσχον τῶν Ἀθηναίων ἐκράτησαν, καὶ κυκλωσάμενοι τῷ ὑπερέχοντι πολλοὺς ἀπέκτειναν αὐτῶν, καὶ ἅτε δὴ ἀπαθεῖς ὄντες συντεταγμένοι ἐπορεύοντο· καὶ τὰς μὲν τέτταρας φυλὰς τῶν Ἀθηναίων πρὶν ἐκ τῆς διώξεως ἐπαναχωρῆσαι παρῆλθον, ὥστε οὐκ ἀπέθανον αὐτῶν πλὴν εἴ τις ἐν τῇ
22 συμβολῇ ὑπὸ Τεγεατῶν· τοῖς δ' Ἀργείοις ἐπιτυγχάνουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀναχωροῦσι, καὶ μέλλοντος τοῦ πρώτου πολεμάρχου ἐκ τοῦ ἐναντίου συμβάλλειν αὐτοῖς, λέγεται ἄρα τις ἀναβοῆσαι παρεῖναι τοὺς πρώτους. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, παραθέοντας δὴ παίοντες εἰς τὰ γυμνὰ πολλοὺς ἀπέκτειναν αὐτῶν. ἐπελάβοντο δὲ καὶ Κορινθίων ἀναχωρούντων. ἔτι δ' ἐπέτυχον οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τῶν Θηβαίων τισὶν ἀναχωροῦσιν ἐκ τῆς διώξεως, καὶ ἀπέκτει-
23 ναν συχνοὺς αὐτῶν. τούτων δὲ γενομένων, οἱ ἡττώμενοι

---

5 φυλαὶ BCU φυλακαὶ rell. τοὺς supra v. B[1] 6 annon κατὰ ⟨τοὺς⟩? Schn. 9 τὸ ὑπερέχον om. C[1]F 13 post ἑκατέρων τινές aut πολλοί add. Mor. 21 συμβάλειν U 23 παραθέοντες CFU τοὺς γυμνοὺς B

τὸ μὲν πρῶτον ἔφευγον πρὸς τὰ τείχη· ἔπειτα δ' εἰρξάντων
Κορινθίων πάλιν κατεσκήνησαν εἰς τὸ ἀρχαῖον στρατό-
πεδον. Λακεδαιμόνιοι δ' αὖ ἐπαναχωρήσαντες, ἔνθα τὸ
πρῶτον τοῖς πολεμίοις συνέμειξαν, ἐστήσαντο τροπαῖον.
καὶ αὕτη μὲν δὴ ἡ μάχη οὕτως ἐγένετο.

Ὁ δ' Ἀγησίλαος σπεύδων μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐβοήθει· III
ὄντι δ' αὐτῷ ἐν Ἀμφιπόλει ἀγγέλλει Δερκυλίδας ὅτι
νικῷέν τε αὖ Λακεδαιμόνιοι, καὶ αὐτῶν μὲν τεθνάναι ὀκτώ,
τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς· ἐδήλου δὲ ὅτι καὶ τῶν
συμμάχων οὐκ ὀλίγοι πεπτωκότες εἶεν. ἐρομένου δὲ τοῦ 2
Ἀγησιλάου· Ἆρ' ἄν, ὦ Δερκυλίδα, ἐν καιρῷ γένοιτο, εἰ αἱ
συμπέμπουσαι πόλεις ἡμῖν τοὺς στρατιώτας τὴν νίκην
ὡς τάχιστα πύθοιντο; ἀπεκρίνατο δὴ ὁ Δερκυλίδας·
Εὐθυμοτέρους γοῦν εἰκὸς ταῦτ' ἀκούσαντας εἶναι. Οὐκοῦν
σύ, ἐπεὶ παρεγένου, κάλλιστα ἂν ἀπαγγείλαις; ὁ δὲ ἄσμε-
νος ἀκούσας, καὶ γὰρ ἀεὶ φιλαπόδημος ἦν, εἶπεν· Εἰ σὺ
τάττοις. Ἀλλὰ τάττω, ἔφη, καὶ προσαπαγγέλλειν γε κελεύω
ὅτι ἐὰν καὶ τάδε εὖ γένηται, πάλιν παρεσόμεθα, ὥσπερ
καὶ ἔφαμεν. ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας ἐφ' Ἑλλησπόντου πρῶτον 3
ἐπορεύετο· ὁ δ' Ἀγησίλαος διαλλάξας Μακεδονίαν εἰς Θετταλίαν ἀφίκετο. Λαρισαῖοι μὲν οὖν καὶ Κραννώνιοι καὶ Σκο-
τουσσαῖοι καὶ Φαρσάλιοι, σύμμαχοι ὄντες Βοιωτοῖς, καὶ
πάντες δὲ Θετταλοί, πλὴν ὅσοι αὐτῶν φυγάδες τότ' ἐτύγχα-
νον, ἐκακούργουν αὐτὸν ἐπακολουθοῦντες. ὁ δὲ τέως μὲν 4

---

1 *πρῶτον* om. B *ἔφυγον* F *ἀρξάντων* codd., corr. Schn. 2 *κατεσκήνωσαν* FM 7 *ἀγγέλει* U 8 *τεθναῖεν* du Rieu 12 *συμπίπτουσαι* U 14 *ἐνθυμ.* B *εἰκὸς* om. U *ἀκούσαντα* B 15 *κάλλιστ'* CDFU 17 *-γέλειν* FU *προσαγγ.* D *γε* B solus 18 *γένοιται* U 19 *εφ'* F[2]: *ἀφ'* rell. *πρῶτον*] *ἤδη* CFU 20 *διαλάξας* F *διελάσας* Otto *διάξας* Madv. 21 *Λαρισαῖοι* BC *Λαρισσ.* rell. *Κρανώνιοι* codd. (*-νειοι* C[1]U), corr. Ddf. *Σκοτουσσαῖοι* B *Σκοτουσαῖοι* rell. (*Σκουτ.* F) 22 *Βοιωτῶν* F[1]

ἦγεν ἐν πλαισίῳ τὸ στράτευμα, τοὺς ἡμίσεις μὲν ἔμπροσθεν,
τοὺς ἡμίσεις δ' ἐπ' οὐρᾷ ἔχων τῶν ἱππέων· ἐπεὶ δ' ἐκώλυον
τῆς πορείας οἱ Θετταλοὶ ἐπελαύνοντες τοῖς ὄπισθεν,
παραπέμπει ἐπ' οὐρὰν καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ στόματος ἱππικὸν
5 *πλὴν τῶν περὶ αὐτόν· ὡς δὲ παρετάξαντο ἀλλήλοις, οἱ μὲν*
Θετταλοὶ νομίσαντες οὐκ ἐν καλῷ εἶναι πρὸς τοὺς ὁπλίτας
ἱππομαχεῖν, στρέψαντες βάδην ἀπεχώρουν. οἱ δὲ μάλα
6 *σωφρόνως ἐπηκολούθουν. γνοὺς δὲ ὁ Ἀγησίλαος ἃ ἑκάτεροι*
ἡμάρτανον, πέμπει τοὺς περὶ αὑτὸν μάλα εὐρώστους
ἱππέας, καὶ κελεύει τοῖς τε ἄλλοις παραγγέλλειν καὶ αὐτοὺς
διώκειν ὡς τάχιστα καὶ μηκέτι δοῦναι αὐτοῖς ἀναστροφήν.
7 *οἱ δὲ Θετταλοὶ ὡς εἶδον παρὰ δόξαν ἐλαύνοντας, οἱ μὲν*
αὐτῶν ἔφυγον, οἱ δ' ἀνέστρεψαν, οἱ δὲ πειρώμενοι τοῦτο
8 *ποιεῖν πλαγίους ἔχοντες τοὺς ἵππους ἡλίσκοντο. Πολύχαρ-*
μος μέντοι ὁ Φαρσάλιος ἱππαρχῶν ἀνέστρεψέ τε καὶ μαχό-
μενος σὺν τοῖς περὶ αὑτὸν ἀποθνῄσκει. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο,
φυγὴ τῶν Θετταλῶν ἐξαισία γίγνεται, ὥστε οἱ μὲν ἀπέθνῃ-
σκον αὐτῶν, οἱ δὲ καὶ ἡλίσκοντο. ἔστησαν δ' οὖν οὐ πρό-
9 *σθεν, πρὶν ἐν τῷ ὄρει τῷ Ναρθακίῳ ἐγένοντο. καὶ τότε μὲν*
δὴ ὁ Ἀγησίλαος τροπαῖόν τ' ἐστήσατο μεταξὺ Πραντὸς καὶ
Ναρθακίου, καὶ αὐτοῦ ἔμεινε, μάλα ἡδόμενος τῷ ἔργῳ,
ὅτι τοὺς μέγιστον φρονοῦντας ἐπὶ ἱππικῇ ἐνενικήκει σὺν ᾧ
αὐτὸς συνέλεξεν ἱππικῷ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὑπερβαλὼν τὰ
Ἀχαιϊκὰ τῆς Φθίας ὄρη τὴν λοιπὴν πᾶσαν διὰ φιλίας
ἐπορεύετο μέχρι πρὸς τὰ Βοιωτῶν ὅρια.

---

5 *αὐτόν* codd. *δὲ* supra v. B[1] 9 *μάλα* om. P; *μάλ'* Ages. II 3 10 *παραγγέλειν* U 13 *ἔφυγον οἱ δ'*] *οὐδ'* Ages.; *ἔφυγον οὐδ' ἀναστρέψαντες* Bue. *οἱ δὲ καὶ* Ages. 14 *Πολύμαρχος* CF[1]
19 *ἐν* (*ἐπὶ* Ages.) *τῷ ὄρει τῷ Ναρθ.* D Ages. II 4 *ἐν τῷ ὄρει ἐν Ναρθ.* (*αρθ.* B[1]C[1]) rell. *ἐν Ναρθ. ἐν τῷ ὄρει* Brei. 20 *Πραντὸς* U Ages. II 5 *Παπραντὸς* rell. (*-τοῦ* V) 21 *κατέμεινε* Ages. 23 *ὑπερβαλὼν* Hirschig *ὑπερβάλλων* codd. et Ages. 24 *Ἀχαϊκὰ* codd.

Ὄντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐμβολῇ ὁ ἥλιος μηνοειδὴς ἔδοξε 10
φανῆναι, καὶ ἠγγέλθη ὅτι ἡττημένοι εἶεν οἱ Λακεδαιμόνιοι
τῇ ναυμαχίᾳ καὶ ὁ ναύαρχος Πείσανδρος τεθναίη. ἐλέγετο
δὲ καὶ ᾧ τρόπῳ ἡ ναυμαχία ἐγένετο. εἶναι μὲν γὰρ περὶ 11
Κνίδον τὸν ἐπίπλουν ἀλλήλοις, Φαρνάβαζον δὲ ναύαρχον
ὄντα σὺν ταῖς Φοινίσσαις εἶναι, Κόνωνα δὲ τὸ Ἑλληνικὸν
ἔχοντα τετάχθαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ἀντιπαραταξαμένου 12
δὲ τοῦ Πεισάνδρου, καὶ πολὺ ἐλαττόνων αὐτῷ τῶν νεῶν
φανεισῶν τῶν αὐτοῦ τοῦ μετὰ Κόνωνος Ἑλληνικοῦ, τοὺς
μὲν ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου συμμάχους εὐθὺς αὐτῷ φεύγειν,
αὐτὸν δὲ συμμείξαντα τοῖς πολεμίοις ἐμβολὰς ἐχούσῃ τῇ
τριήρει πρὸς τὴν γῆν ἐξωσθῆναι· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους
ὅσοι εἰς τὴν γῆν ἐξεώσθησαν ἀπολιπόντας τὰς ναῦς σῴζε-
σθαι ὅπῃ δύναιντο εἰς τὴν Κνίδον, αὐτὸν δ' ἐπὶ τῇ νηὶ μαχό-
μενον ἀποθανεῖν. ὁ οὖν Ἀγησίλαος πυθόμενος ταῦτα τὸ 13
μὲν πρῶτον χαλεπῶς ἤνεγκεν· ἐπεὶ μέντοι ἐνεθυμήθη ὅτι
τοῦ στρατεύματος τὸ πλεῖστον εἴη αὐτῷ οἷον ἀγαθῶν μὲν
γιγνομένων ἡδέως μετέχειν, εἰ δέ τι χαλεπὸν ὁρῷεν, οὐκ
ἀνάγκην εἶναι κοινωνεῖν αὐτοῖς, ἐκ τούτου μεταβαλὼν
ἔλεγεν ὡς ἀγγέλλοιτο ὁ μὲν Πείσανδρος τετελευτηκώς,
νικῴη δὲ τῇ ναυμαχίᾳ. ἅμα δὲ ταῦτα λέγων καὶ ἐβουθύτει 14
ὡς εὐαγγέλια καὶ πολλοῖς διέπεμπε τῶν τεθυμένων, ὥστε
ἀκροβολισμοῦ ὄντος πρὸς τοὺς πολεμίους ἐκράτησαν οἱ
τοῦ Ἀγησιλάου τῷ λόγῳ ὡς Λακεδαιμονίων νικώντων τῇ
ναυμαχίᾳ.

Ἦσαν δ' οἱ μὲν ἀντιτεταγμένοι τῷ Ἀγησιλάῳ Βοιωτοί, 15

---

3 *ναυμαχία* BV *ναυαρχία* rell. 4 *ἐπὶ* D 6 *τὸν* B 7 *ἀντιταξαμένου* CU 8 *τῶν νεῶν* om. U 9 *αὐτοῦ* codd. *τοῦ μὲν μετὰ* CF^{1}U *Ἑλληνικοῦ* N *αὐτοῦ Ἑλλ.* CU *τοῦ Ἑλλ.* rell. 12 *ἐξωθῆναι* B 13 *ἐξώσθησαν* codd., corr. Schn. 14 *ὅπη* BCPU *ὅποι* rell. 20 *ἀγγέλοιτο* U 21 *νικῶν* Ha. *εὐουθύτει* U

Ἀθηναῖοι, Ἀργεῖοι, Κορίνθιοι, Αἰνιᾶνες, Εὐβοεῖς, Λοκροὶ
ἀμφότεροι· σὺν Ἀγησιλάῳ δὲ Λακεδαιμονίων μὲν μόρα
ἡ ἐκ Κορίνθου διαβᾶσα, ἥμισυ δὲ μόρας τῆς ἐξ Ὀρχομενοῦ,
ἔτι δ' οἱ ἐκ Λακεδαίμονος νεοδαμώδεις συστρατευσάμενοι
αὐτῷ, πρὸς δὲ τούτοις οὗ Ἡριππίδας ἐξενάγει ξενικοῦ,
ἔτι δὲ οἱ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων Ἑλληνίδων, καὶ ἀπὸ
τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὅσας διιὼν παρέλαβεν· αὐτόθεν δὲ
προσεγένοντο ὁπλῖται Ὀρχομένιοι καὶ Φωκεῖς. πελτασταί
γε μὴν πολὺ πλέονες οἱ μετ' Ἀγησιλάου· ἱππεῖς δ' αὖ
16 παραπλήσιοι ἀμφοτέροις τὸ πλῆθος. ἡ μὲν δὴ δύναμις αὕτη
ἀμφοτέρων· διηγήσομαι δὲ καὶ τὴν μάχην, καὶ πῶς ἐγένετο
οἵα οὐκ ἄλλη τῶν γ' ἐφ' ἡμῶν. συνῆσαν μὲν γὰρ εἰς τὸ
κατὰ Κορώνειαν πεδίον οἱ μὲν σὺν Ἀγησιλάῳ ἀπὸ τοῦ
Κηφισοῦ, οἱ δὲ σὺν Θηβαίοις ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος. εἶχε δ'
Ἀγησίλαος μὲν δεξιὸν τοῦ μετ' αὐτοῦ, Ὀρχομένιοι δ' αὐτῷ
ἔσχατοι ἦσαν τοῦ εὐωνύμου. οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι αὐτοὶ μὲν
17 δεξιοὶ ἦσαν, Ἀργεῖοι δ' αὐτοῖς τὸ εὐώνυμον εἶχον. συνιόν-
των δὲ τέως μὲν σιγὴ πολλὴ ἀπ' ἀμφοτέρων ἦν· ἡνίκα δ'
ἀπεῖχον ἀλλήλων ὅσον στάδιον, ἀλαλάξαντες οἱ Θηβαῖοι
δρόμῳ ὁμόσε ἐφέροντο. ὡς δὲ τριῶν ἔτι πλέθρων ἐν μέσῳ
ὄντων ἀντεξέδραμον ἀπὸ τῆς Ἀγησιλάου φάλαγγος ὧν
Ἡριππίδας ἐξενάγει καὶ σὺν αὐτοῖς Ἴωνες καὶ Αἰολεῖς
καὶ Ἑλλησπόντιοι, καὶ πάντες οὗτοι τῶν συνεκδραμόν-
των τε ἐγένοντο καὶ εἰς δόρυ ἀφικόμενοι ἔτρεψαν τὸ
καθ' αὐτούς. Ἀργεῖοι μέντοι οὐκ ἐδέξαντο τοὺς περὶ
18 Ἀγησίλαον, ἀλλ' ἔφυγον ἐπὶ τὸν Ἑλικῶνα. κἀνταῦθα οἱ

1 Αἰνειανες DUV 4 ἐκ om. U 5 ἐξεναγώγει DV 8 οἱ ὁπλίται B 9 πλείονες V 11 πῶς B πῇ rell. γὰρ Ages. II 9 πως Brei. 12 μὲν om. CU 15 μὲν om. C τὸ δεξιὸν Ages. τοῦ Ages. τὸ codd. μεθ' ἑαυτοῦ Ages. 18 ἀπ' D[1] Ages. II 10 ἐπ' rell. 19 ἀλλαλ. U 22 Αἰολιεῖς P[c] 24 ἀφικόμενος U ἐτρέψαντο τὸ Ages. II 11 26 τοῦ B[1]

μέν τινες τῶν ξένων ἐστεφάνουν ἤδη τὸν Ἀγησίλαον,
ἀγγέλλει δέ τις αὐτῷ ὅτι οἱ Θηβαῖοι τοὺς Ὀρχομενίους
διακόψαντες ἐν τοῖς σκευοφόροις εἴησαν. καὶ ὁ μὲν εὐθὺς
ἐξελίξας τὴν φάλαγγα ἦγεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι
ὡς εἶδον τοὺς συμμάχους πρὸς Ἑλικῶνι πεφευγότας,
διαπεσεῖν βουλόμενοι πρὸς τοὺς ἑαυτῶν, συσπειραθέντες
ἐχώρουν ἐρρωμένως. ἐνταῦθα δὴ Ἀγησίλαον ἀνδρεῖον μὲν 19
ἔξεστιν εἰπεῖν ἀναμφισβητήτως· οὐ μέντοι εἵλετό γε τὰ
ἀσφαλέστατα. ἐξὸν γὰρ αὐτῷ παρέντι τοὺς διαπίπτοντας
ἀκολουθοῦντι χειροῦσθαι τοὺς ὄπισθεν, οὐκ ἐποίησε τοῦτο,
ἀλλ' ἀντιμέτωπος συνέρραξε τοῖς Θηβαίοις· καὶ συμβαλόν-
τες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνη-
σκον. τέλος δὲ τῶν Θηβαίων οἱ μὲν διαπίπτουσι πρὸς τὸν
Ἑλικῶνα, πολλοὶ δ' ἀποχωροῦντες ἀπέθανον. ἐπεὶ δ' ἡ 20
μὲν νίκη Ἀγησιλάου ἐγεγένητο, τετρωμένος δ' αὐτὸς
προσενήνεκτο πρὸς τὴν φάλαγγα, προσελάσαντές τινες
τῶν ἱππέων λέγουσιν αὐτῷ ὅτι τῶν πολεμίων ὡς ὀγδοή-
κοντα σὺν ὅπλοις ὑπὸ τῷ νεῷ εἰσι, καὶ ἠρώτων τί χρὴ
ποιεῖν. ὁ δέ, καίπερ πολλὰ τραύματα ἔχων, ὅμως οὐκ
ἐπελάθετο τοῦ θείου, ἀλλ' ἐᾶν τε ἀπιέναι ᾗ βούλοιντο
ἐκέλευε καὶ ἀδικεῖν οὐκ εἴα. τότε μὲν οὖν, καὶ γὰρ ἦν ἤδη
ὀψέ, δειπνοποιησάμενοι ἐκοιμήθησαν. πρῴ δὲ Γῦλιν τὸν 21
πολέμαρχον παρατάξαι τε ἐκέλευε τὸ στράτευμα καὶ
τροπαῖον ἵστασθαι, καὶ στεφανοῦσθαι πάντας τῷ θεῷ καὶ
τοὺς αὐλητὰς πάντας αὐλεῖν. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίουν. οἱ
δὲ Θηβαῖοι ἔπεμψαν κήρυκας, ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς

---

2 ἀγγέλει BU 5 Ἑλικῶνι ... πρὸς om. F 8 τε U 11 συνέραξε U 12 ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο] ἐώθουν, ἐωθοῦντο Dobree 14 οἱ δὲ πολλοὶ CU 17 λέγουσι πρὸς αὐτὸν CU 20 ᾗ] οἷ D suprascr. 21 ἐκέλευε BP Ages. II 13 ἐκέλευσε(ν) rell. 22 πρωῒ codd. Γύλ. plerique (it. infra) 23 παρ-ετάξαι U 26 κήρυκα Cob.

*αἰτοῦντες θάψαι. καὶ οὕτω δὴ αἵ τε σπονδαὶ γίγνονται καὶ
Ἀγησίλαος μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφικόμενος δεκάτην τῶν ἐκ
τῆς λείας τῷ θεῷ ἀπέθυσεν οὐκ ἐλάττω ἑκατὸν ταλάντων·
Γῦλις δὲ ὁ πολέμαρχος ἔχων τὸ στράτευμα ἀπεχώρησεν*
22 *εἰς Φωκέας, ἐκεῖθεν δ' εἰς τὴν Λοκρίδα ἐμβάλλει. καὶ τὴν
μὲν ἄλλην ἡμέραν οἱ στρατιῶται καὶ σκεύη ἐκ τῶν κωμῶν
καὶ σῖτον ἥρπαζον· ἐπεὶ δὲ πρὸς ἑσπέραν ἦν, τελευταίων
ἀποχωρούντων τῶν Λακεδαιμονίων ἐπηκολούθουν αὐτοῖς
οἱ Λοκροὶ βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες. ὡς δ' αὐτῶν οἱ
Λακεδαιμόνιοι ὑποστρέψαντες καὶ διώξαντες κατέβαλόν
τινας, ἐκ τούτου ὄπισθεν μὲν οὐκέτι ἐπηκολούθουν, ἐκ δὲ*
23 *τῶν ὑπερδεξίων ἔβαλλον. οἱ δ' ἐπεχείρησαν μὲν καὶ πρὸς
τὸ σιμὸν διώκειν· ἐπεὶ δὲ σκότος τε ἐγίγνετο καὶ ἀποχω-
ροῦντες οἱ μὲν διὰ τὴν δυσχωρίαν ἔπιπτον, οἱ δὲ καὶ διὰ
τὸ μὴ προορᾶν τὰ ἔμπροσθεν, οἱ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν βελῶν,
ἐνταῦθα ἀποθνήσκουσι Γῦλίς τε ὁ πολέμαρχος καὶ τῶν
παραστατῶν Πελλῆς, καὶ οἱ πάντες ὡς ὀκτωκαίδεκα
τῶν Σπαρτιατῶν, οἱ μὲν καταλευσθέντες, οἱ δὲ καὶ
τραυματισθέντες. εἰ δὲ μὴ ἐβοήθησαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ
στρατοπέδου δειπνοῦντες, ἐκινδύνευσαν ἂν ἅπαντες ἀπο-
λέσθαι.*

IV *Μετὰ τοῦτό γε μὴν ἀφείθη μὲν κατὰ πόλεις τὸ ἄλλο
στράτευμα, ἀπέπλευσε δὲ καὶ ὁ Ἀγησίλαος ἐπ' οἴκου. ἐκ*

---

1 *γίν.* CF^1U 3 *λείας*] *Ἀσίας* Mor. coll. Plut. Ages. 19 7 *τελευταῖον* codd., corr. Schn. 10 *ὑποτρέψαντες* F^1 *κατέβαλλον* BCF^cP 11 *ἠκολούθουν* CU 12 *ὑπερδεξιῶν* B *ἔβαλον* U *ἐπιχείρησαν* BF *ἀπεχώρησαν* U 13 *τὸν* codd., corr. Castalio *τε* B solus *ἐγίν.* B^1C 14 *οἱ δὲ* del. Madv. *καὶ* del. Ha. 15 *τὰ*] *τοὺς* CFU, del. Sauppe *οἱ . . . βελῶν* om. D 16 *καὶ . . Πελλῆς* (*Πελλὴς* B *Πελλεῖς* CFV *Πελεῖς* U)] om. M, lac. dimidii versus P 17 *παραστατῶν* om. B 18 *στρατιωτῶν* CFU *κατελ.* B 19 *δὲ* om. M *εὐοήθησαν* C *ἐφοβήθησαν* D *οἱ ἐκ* Weiske 28 *ὁ* om. CU

δὲ τούτου ἐπολέμουν Ἀθηναῖοι μὲν καὶ Βοιωτοὶ καὶ Ἀργεῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν ἐκ Κορίνθου ὁρμώμενοι, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι ἐκ Σικυῶνος. ὁρῶντες δ᾽ οἱ Κορίνθιοι ἑαυτῶν μὲν καὶ τὴν χώραν δῃουμένην καὶ ⟨πολλοὺς⟩ ἀποθνῄσκοντας διὰ τὸ ἀεὶ τῶν πολεμίων ἐγγὺς εἶναι, τοὺς δ᾽ ἄλλους συμμάχους καὶ αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ ὄντας καὶ τὰς χώρας αὐτῶν ἐνεργοὺς οὔσας, οἱ πλεῖστοι καὶ βέλτιστοι αὐτῶν εἰρήνης ἐπεθύμησαν, καὶ συνιστάμενοι ἐδίδασκον ταῦτα ἀλλήλους. γνόντες δ᾽ οἱ Ἀργεῖοι καὶ Ἀθη- 2
ναῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ Κορινθίων οἵ τε τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετεσχηκότες καὶ οἱ τοῦ πολέμου αἰτιώτατοι γεγενημένοι ὡς εἰ μὴ ἐκποδὼν ποιήσοιντο τοὺς ἐπὶ τὴν εἰρήνην τετραμμένους, κινδυνεύσοι πάλιν ἡ πόλις λακωνίσαι, οὕτω δὴ σφαγὰς ἐπεχείρουν ποιεῖσθαι. καὶ πρῶτον μὲν τὸ πάντων ἀνοσιώτατον ἐβουλεύσαντο· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, κἂν νόμῳ τις καταγνωσθῇ, οὐκ ἀποκτείνουσιν ἐν ἑορτῇ· ἐκεῖνοι δ᾽ Εὐκλείων τὴν τελευταίαν προείλοντο, ὅτι πλείονας ἂν ᾤοντο λαβεῖν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὥστε ἀποκτεῖναι. ὡς δ᾽ ἐση- 3
μάνθη οἷς εἴρητο οὓς ἔδει ἀποκτεῖναι, σπασάμενοι τὰ ξίφη ἔπαιον τὸν μέν τινα συνεστηκότα ἐν κύκλῳ, τὸν δὲ καθήμενον, τὸν δέ τινα ἐν θεάτρῳ, ἔστι δ᾽ ὃν καὶ κριτὴν καθήμενον. ὡς δ᾽ ἐγνώσθη τὸ πρᾶγμα, εὐθὺς ἔφευγον οἱ βέλτιστοι, οἱ μὲν πρὸς τὰ ἀγάλματα τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ θεῶν, οἱ δ᾽ ἐπὶ τοὺς βωμούς· ἔνθα δὴ οἱ ἀνοσιώτατοι καὶ παντάπασιν οὐδὲν νόμιμον φρονοῦντες, οἵ τε κελεύοντες καὶ οἱ πειθόμενοι, ἔσφαττον καὶ πρὸς τοῖς ἱεροῖς, ὥστ᾽ ἐνίους καὶ τῶν οὐ τυπτο-

5 πολλοὺς add. Steph. 7 καὶ τὰς . . . οὔσας om. U 8 εἰρήνην U 9 Βοιωτοὶ καὶ Ἀθηναῖοι CU 13 κινδυνεύσοι B -σει rell. 14 δὲ U 16 ἀποκτιννύουσιν codd. 17 ἐκείνου C πλείους CU 18 ἐν τῇ ἀγορᾷ λαβεῖν CU 20 τὸν δὲ καθήμενον del. Laves 22 εὐθὺς om. CU 23 τῶν om. F 24 οὐδὲ C 25 κελεύοντες] μέλλοντες B

μένων, νομίμων δ' ἀνθρώπων, ἀδημονῆσαι τὰς ψυχὰς ἰδόν-
4 τας τὴν ἀσέβειαν. ἀποθνήσκουσι δ' οὕτω τῶν μὲν πρεσβυ-
τέρων πολλοί· μᾶλλον γὰρ ἔτυχον ἐν τῇ ἀγορᾷ ὄντες· οἱ δὲ
νεώτεροι, ὑποπτεύσαντος Πασιμήλου τὸ μέλλον ἔσεσθαι,
ἡσυχίαν ἔσχον ἐν τῷ Κρανείῳ. ὡς δὲ τῆς κραυγῆς ᾔσθοντο,
καὶ φεύγοντές τινες ἐκ τοῦ πράγματος ἀφίκοντο πρὸς αὐτούς,
ἐκ τούτου ἀναδραμόντες κατὰ τὸν Ἀκροκόρινθον, προσβα-
5 λόντας μὲν Ἀργείους καὶ τοὺς ἄλλους ἀπεκρούσαντο· βου-
λευομένων δὲ τί χρὴ ποιεῖν, πίπτει τὸ κιόκρανον ἀπό του
κίονος οὔτε σεισμοῦ οὔτε ἀνέμου γενομένου. καὶ θυομένοις
δὲ τοιαῦτα ἦν τὰ ἱερὰ ὥστε οἱ μάντεις ἔφασαν ἄμεινον εἶναι
καταβαίνειν ἐκ τοῦ χωρίου. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὡς φευξό-
μενοι ἔξω τῆς Κορινθίας ἀπεχώρησαν· ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ φίλοι
αὐτοὺς ἔπειθον καὶ μητέρες ἰοῦσαι καὶ ἀδελφαί, καὶ αὐτῶν
δὲ τῶν ἐν δυνάμει ὄντων ἦσαν οἳ ὀμνύοντες ὑπισχνοῦντο
μηδὲν χαλεπὸν αὐτοὺς πείσεσθαι, οὕτω δὴ ἀπῆλθόν τινες
6 οἴκαδε αὐτῶν. ὁρῶντες δὲ τοὺς ⟨ἐν δυνάμει ὄντας⟩ τυραννεύ-
οντας, αἰσθανόμενοι δὲ ἀφανιζομένην τὴν πόλιν διὰ τὸ καὶ
ὅρους ἀνασπᾶσθαι καὶ Ἄργος ἀντὶ Κορίνθου τὴν πατρίδα
αὐτοῖς ὀνομάζεσθαι, καὶ πολιτείας μὲν ἀναγκαζόμενοι τῆς ἐν
Ἄργει μετέχειν, ἧς οὐδὲν ἐδέοντο, ἐν δὲ τῇ πόλει μετοίκων
ἔλαττον δυνάμενοι, ἐγένοντό τινες αὐτῶν οἳ ἐνόμισαν οὕτω
μὲν ἀβίωτον εἶναι· πειρωμένους δὲ τὴν πατρίδα, ὥσπερ ἦν
καὶ ἐξ ἀρχῆς, Κόρινθον ποιῆσαι καὶ ἐλευθέραν ἀποδεῖξαι

---

1 νόμιμον C δ' om. V 2 εὐσέβειαν B οὕτω D οὕτως rell. 4 ὑποπτεύσαντες DMUV[c] Σπασιμήλου B 5 an εἶχον? Κρανίῳ BCUV 7 τὸ U[1] προσβαλλόντας B προσβαλλόντες F 8 βουλομένων FU 9 κιόκρανον F κιονόκρανον rell. ἀπὸ τοῦ codd., corr. C. Mue. 10 καὶ om. B 14 ἀδελφοί codd., corr. Na. 16 δὲ F 17 supplevit Campe 19 ⟨τοὺς⟩ ὅρους Schn. ἀνεσπάσθαι Ddf. 20 αὐτοῖς B αὐτῶν rell. 23 ἀβίωτον F[2] ἀξιοβίωτον (-τοι B) rell.

*καὶ τῶν μὲν μιαιφόνων καθαράν, εὐνομίᾳ δὲ χρωμένην,
ἄξιον εἶναι, εἰ μὲν δύναιντο καταπρᾶξαι ταῦτα, σωτῆρας
γενέσθαι τῆς πατρίδος, εἰ δὲ μὴ δύναιντο, τῶν γε καλ-
λίστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν ὀρεγομένους ἀξιεπαινοτάτης
τελευτῆς τυχεῖν. οὕτω δὴ ἐπιχειρεῖτον ἄνδρε δύο, Πασί-* 7
*μηλός τε καὶ Ἀλκιμένης, διαδύντε διὰ χειμάρρου συγγε-
νέσθαι Πραξίτᾳ τῷ Λακεδαιμονίων πολεμάρχῳ, ὃς ἐτύγχανε
μετὰ τῆς ἑαυτοῦ μόρας φρουρῶν ἐν Σικυῶνι, καὶ εἶπον
ὅτι δύναιντ᾽ ἂν παρασχεῖν αὐτῷ εἴσοδον εἰς τὰ κατατεί-
νοντα ἐπὶ Λέχαιον τείχη. ὁ δὲ καὶ πρόσθεν γιγνώσκων τὼ
ἄνδρε ἀξιοπίστω ὄντε ἐπίστευσε, καὶ διαπραξάμενος ὥστε
καὶ τὴν ἀπιέναι μέλλουσαν ἐκ Σικυῶνος μόραν καταμεῖναι,
ἔπραττε τὴν εἴσοδον. ἐπεὶ δὲ τὼ ἄνδρε καὶ κατὰ τύχην καὶ* 8
*κατ᾽ ἐπιμέλειαν ἐγενέσθην φύλακε κατὰ τὰς πύλας ταύτας
ἔνθαπερ τὸ τροπαῖον ἕστηκεν, οὕτω δὴ ἔχων ὁ Πραξίτας
ἔρχεται τήν τε μόραν καὶ Σικυωνίους καὶ Κορινθίων ὅσοι
φυγάδες ὄντες ἐτύγχανον. ἐπεὶ δ᾽ ἦν πρὸς ταῖς πύλαις,
φοβούμενος τὴν εἴσοδον, ἐβουλήθη τῶν πιστῶν ἄνδρα εἰσ-
πέμψαι σκεψόμενον τὰ ἔνδον. τὼ δὲ εἰσηγαγέτην καὶ
οὕτως ἁπλῶς ἀπεδειξάτην ὥστε ὁ εἰσελθὼν ἐξήγγειλε
πάντα εἶναι ἀδόλως οἷάπερ ἐλεγέτην. ἐκ τούτου δ᾽ εἰσέρ-
χεται. ὡς δὲ πολὺ διεχόντων τῶν τειχῶν ἀπ᾽ ἀλλήλων* 9
*παρατεττόμενοι ὀλίγοι ἑαυτοῖς ἔδοξαν εἶναι, σταύρωμά τ᾽
ἐποιήσαντο καὶ τάφρον οἵαν ἐδύναντο πρὸ αὐτῶν, ἕως δὴ*

---

1 *εὐνομίαν* U 2 *ἄξιον εἶναι* del. Mor. 3 *δύναιντο* del. Cob. *τε* codd., corr. Schn. 4 *ἀξεπαινοτάτης* B *ἀξιεπαινετάτης* U *ἀξιεπαινετωτάτης* rell. 6 *Ἀρχιμένης* U *διαδύντες* BP 9 *ὅτι* om. U 10 *Λεχαιοντείχη* cum signo nom. propr. B *πρόσθε* BP *γιν.* DFUV 13 pr. *καὶ* om. CFU *ἢ κατὰ τύχην ἢ καὶ* Campe 15 *δὲ* F 17 *ὄντες ἐτύγχ.* B *ἐτύγχ. ὄντες* rell. 18 *πέμψαι* C[1] 19 *εἰσαγαγέτην* BP[1] *εἰσαγέτην* U 20 *ἐπεδειξάτην* coni. Ddf. 23 *σταυρώματ᾽* CDF 24 *ἐποίησαν* CU *αὐτῶν* plerique

οἱ σύμμαχοι βοηθήσαιεν αὐτοῖς. ἦν δὲ καὶ ὄπισθεν αὐτῶν ἐν τῷ λιμένι Βοιωτῶν φυλακή. τὴν μὲν οὖν ἐπὶ τῇ νυκτὶ ᾗ εἰσῆλθον ἡμέραν ἄμαχοι διήγαγον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἧκον οἱ Ἀργεῖοι πασσυδίᾳ βοηθοῦντες· καὶ εὑρόντες τεταγμένους Λακεδαιμονίους μὲν ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἑαυτῶν, Σικυωνίους δὲ ἐχομένους, Κορινθίων δὲ τοὺς φυγάδας ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν πρὸς τῷ ἑῴῳ τείχει, ἀντιτάττονται ἐχόμενοι [δὲ] τοῦ ἑῴου τείχους οἱ περὶ Ἰφικράτη μισθοφόροι, πρὸς δὲ τούτοις Ἀργεῖοι· εὐώνυμον δ' εἶχον
10 *αὐτοῖς Κορίνθιοι ⟨οἱ⟩ ἐκ τῆς πόλεως. καταφρονήσαντες δὲ τῷ πλήθει εὐθὺς ἐχώρουν· καὶ τοὺς μὲν Σικυωνίους ἐκράτησαν καὶ διασπάσαντες τὸ σταύρωμα ἐδίωκον ἐπὶ θάλατταν, καὶ ἐκεῖ πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. Πασίμαχος δὲ ὁ ἱππαρμοστής, ἔχων ἱππέας οὐ πολλούς, ὡς ἑώρα τοὺς Σικυωνίους πιεζομένους, καταδήσας ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους καὶ ἀφελόμενος τὰς ἀσπίδας αὐτῶν, μετὰ τῶν ἐθελόντων ᾔει ἐναντίον τοῖς Ἀργείοις. οἱ δὲ Ἀργεῖοι ὁρῶντες τὰ σίγμα τὰ ἐπὶ τῶν ἀσπίδων, ὡς Σικυωνίους οὐδὲν ἐφοβοῦντο. ἔνθα δὴ λέγεται εἰπὼν ὁ Πασίμαχος· Ναὶ τὼ σιώ, [ὦ] Ἀργεῖοι, ψευσεῖ ὑμὲ τὰ σίγμα ταῦτα, χωρεῖν ὁμόσε· καὶ οὕτω μαχόμενος μετ' ὀλίγων πρὸς πολλοὺς ἀποθνῄσκει καὶ ἄλλοι τῶν*
11 *περὶ αὐτόν. οἱ μέντοι φυγάδες τῶν Κορινθίων νικῶντες τοὺς καθ' αὐτοὺς διέδυσαν ἄνω, καὶ ἐγένοντο ἐγγὺς τοῦ περὶ τὸ ἄστυ κύκλου. οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι ὡς ᾔσθοντο*

---

1 *βοηθήσοιεν* **B** *βοηθήσαιεν* (post *αὐτοῖς*) rell. 4 *πασσυδὶ* **DF**[c]**V** 5 *αὐτῶν* **U** 8 *δὲ* del. Mor. *Φι(υ)λοκράτη* (*ει*) codd., corr. Schn. 10 *οἱ* add. Leoncl. 14 *ὡς* om. **B** 17 *ἐθελοντῶν* **CDMUV** *ἐναντίων* **U** 18 *σίγμα τὰ* Helladius *σίγματα* codd. 20 *ὦ* om. **ABCDELPU** *ψεύσει* codd., corr. Cob. *ὑμὲ* Ddf. *ὗμε* **D**[c]**FPV** *ὕμε* **D**[1]**M** *ὗμμε* **CU** *ὕμμε* **B** 21 *σίγμα* Porson *σίγματα* codd. 23 *αὐτῶν* **CF**[1] *μέντι* **B**[1]

κρατοῦντα τὰ κατὰ τοὺς Σικυωνίους, βοηθοῦσιν ἐξελθόντες, ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες τὸ σταύρωμα. οἵ γε μὴν Ἀργεῖοι ἐπεὶ ἤκουσαν ὄπισθεν ὄντας τοὺς Λακεδαιμονίους, στραφέντες δρόμῳ πάλιν ἐκ τοῦ σταυρώματος ἐξέπιπτον. καὶ οἱ μὲν ἐν δεξιᾷ ἔσχατοι αὐτῶν παιόμενοι εἰς τὰ γυμνὰ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἀπέθνῃσκον, οἱ δὲ πρὸς τῷ τείχει ἀθρόοι σὺν πολλῷ ὄχλῳ πρὸς τὴν πόλιν ἀπεχώρουν. ὡς δ' ἐνέτυχον τοῖς φυγάσι τῶν Κορινθίων καὶ ἔγνωσαν πολεμίους ὄντας, ἀπέκλιναν πάλιν. ἐνταῦθα μέντοι οἱ μὲν κατὰ τὰς κλίμακας ἀναβαίνοντες ἥλλοντο κατὰ τοῦ τείχους καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ περὶ τὰς κλίμακας ὠθούμενοι καὶ παιόμενοι ἀπέθνῃσκον, οἱ δὲ καὶ καταπατούμενοι ὑπ' ἀλλήλων ἀπεπνίγοντο. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἠπόρουν 12
τίνα ἀποκτείνοιεν· ἔδωκε γὰρ τότε γε ὁ θεὸς αὐτοῖς ἔργον οἷον οὐδ' ηὔξαντό ποτ' ἄν. τὸ γὰρ ἐγχειρισθῆναι αὐτοῖς πολεμίων πλῆθος πεφοβημένον, ἐκπεπληγμένον, τὰ γυμνὰ παρέχον, ἐπὶ τὸ μάχεσθαι οὐδένα τρεπόμενον, εἰς δὲ τὸ ἀπόλλυσθαι πάντας πάντα ὑπηρετοῦντας, πῶς οὐκ ἄν τις θεῖον ἡγήσαιτο; τότε γοῦν οὕτως ἐν ὀλίγῳ πολλοὶ ἔπεσον ὥστε εἰθισμένοι ὁρᾶν οἱ ἄνθρωποι σωροὺς σίτου, ξύλων, λίθων, τότε ἐθεάσαντο σωροὺς νεκρῶν. ἀπέθανον δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ λιμένι τῶν Βοιωτῶν φύλακες, οἱ μὲν ἐπὶ τῶν τειχῶν, οἱ δὲ ἐπὶ τὰ τέγη τῶν νεωσοίκων ἀναβάντες. μετὰ 13
μὲν τοίνυν τοῦτο οἱ μὲν Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπήγοντο, οἱ δὲ σύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων ἐβοήθουν. ἐπεὶ δὲ ἠθροίσθησαν, ἔγνω Πραξίτας

1 κρατούμενα codd., corr. Brei. ἐξελθόντες (ἐπανελθόντες Campe) . . . σταύρωμα (2) del. Kurz 4 στραφέντας B πάλιν δρόμω CU σταυρώματος] λιμένος Laves 6 τοὺς γυμνοὺς B 10 ἧλοντο BU εἵλ. F 13 οὐκ del. F² 15 εὔξ. codd. 16 τοὺς γυμνοὺς B 17 παρέσχον CF¹U 20 σίτων UV 23 νεοσ. CFU 24 μὲν om. U

πρῶτον μὲν τῶν τειχῶν καθελεῖν ὥστε δίοδον στρατοπέδῳ ἱκανὴν εἶναι, ἔπειτα δ᾽ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἦγε τὴν ἐπὶ Μέγαρα, καὶ αἱρεῖ προσβαλὼν πρῶτον μὲν Σιδοῦντα, ἔπειτα δὲ Κρομμυῶνα. καὶ ἐν τούτοις τοῖς τείχεσι καταστήσας φρουροὺς τοὔμπαλιν ἐπορεύετο· καὶ τειχίσας Ἐπιείκειαν, ἵνα φρούριον εἴη πρὸ τῆς φιλίας τοῖς συμμάχοις, οὕτω διαφῆκε τὸ στράτευμα, καὶ αὐτὸς τὴν ἐπὶ Λακεδαίμονα ἀπεχώρει.

14 *Ἐκ δὲ τούτου στρατιαὶ μὲν μεγάλαι ἑκατέρων διεπέπαυντο, φρουροὺς δὲ πέμπουσαι αἱ πόλεις, αἱ μὲν εἰς Κόρινθον, αἱ δὲ εἰς Σικυῶνα, ἐφύλαττον τὰ τείχη. μισθοφόρους γε μὴν ἑκάτεροι ἔχοντες διὰ τούτων ἐρρωμένως ἐπολέμουν.*

15 *Ἔνθα δὴ καὶ Ἰφικράτης εἰς Φλειοῦντα ἐμβαλὼν καὶ ἐνεδρευσάμενος, ὀλίγοις δὲ λεηλατῶν, βοηθησάντων τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἀφυλάκτως, ἀπέκτεινε τοσούτους ὥστε καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους πρόσθεν οὐ δεχόμενοι εἰς τὸ τεῖχος οἱ Φλειάσιοι, φοβούμενοι μὴ τοὺς φάσκοντας ἐπὶ λακωνισμῷ φεύγειν κατάγοιεν, τότε οὕτω κατεπλάγησαν τοὺς ἐκ Κορίνθου ὥστε μετεπέμψαντό τε τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν ἄκραν φυλάττειν αὐτοῖς παρέδωκαν. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι, καίπερ εὐνοϊκῶς ἔχοντες τοῖς φυγάσιν, ὅσον χρόνον εἶχον αὐτῶν τὴν πόλιν, οὐδ᾽ ἐμνήσθησαν παντάπασι περὶ καθόδου φυγάδων, ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἀναθαρρῆσαι ἐδόκει ἡ πόλις, ἐξῆλθον καὶ τὴν πόλιν*
16 *καὶ τοὺς νόμους παραδόντες οἵανπερ καὶ παρέλαβον. οἱ δ᾽*

1 στρατοπέδων B 4 Κρομμύωνα CU 6 Ἐπιεικείαν CF²U ἐπὶ οἰκίαν BF¹ ἐπιεικίαν rell. φρούριον] φίλιον CU πρὸ vulg. πρὸς codd. 7 δὴ ἀφῆκε Steph. 9 μὲν αἵ γ᾽ ἄλλαι coni. Schn. 14 Φιλιοῦντα B Φλιοῦντα rell. 18 τοὺς om. B 20 τε τοὺς] τότε U 21 αὐτοῖς φυλ. CU 22 παραδέδωκαν B 25 ἡ πόλις ἔδοκει CU καὶ τοὺς νόμους καὶ τὴν πόλιν coni. Marchant

αὖ περὶ τὸν Ἰφικράτη πολλαχόσε καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἐμβα-
λόντες ἐλεηλάτουν τε καὶ προσέβαλλον πρὸς τὰ τείχη·
ἔξω γὰρ οἱ τῶν Ἀρκάδων ὁπλῖται παντάπασιν οὐκ ἀντεξ-
ῄσαν· οὕτω τοὺς πελταστὰς ἐπεφόβηντο. τοὺς μέντοι
Λακεδαιμονίους οὕτως αὖ οἱ πελτασταὶ ὤκνουν ὡς ἐντὸς
ἀκοντίσματος οὐ προσῇσαν τοῖς ὁπλίταις· ἤδη γάρ ποτε
καὶ ἐκ τοσούτου διώξαντες οἱ νεώτεροι τῶν Λακεδαι-
μονίων ἑλόντες ἀπέκτεινάν τινας αὐτῶν. καταφρονοῦντες 17
δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν πελταστῶν ἔτι μᾶλλον τῶν
ἑαυτῶν συμμάχων κατεφρόνουν· καὶ γὰρ οἱ Μαντινεῖς
βοηθήσαντές ποτε ἐπ' ἐκδραμόντας πελταστὰς ἐκ τοῦ
ἐπὶ Λέχαιον τείνοντος τείχους, ἀκοντιζόμενοι ἐνέκλινάν
τε καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν φεύγοντες· ὥστε οἱ μὲν
Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐπισκώπτειν ἐτόλμων ὡς οἱ σύμ-
μαχοι φοβοῖντο τοὺς πελταστὰς ὥσπερ μορμόνας παι-
δάρια. αὐτοὶ δὲ ἐκ τοῦ Λεχαίου ὁρμώμενοι σὺν μόρᾳ καὶ
τοῖς Κορινθίων φυγάσι κύκλῳ περὶ τὸ ἄστυ τῶν Κορινθίων
ἐστρατεύοντο· οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὴν ῥώμην 18
τῶν Λακεδαιμονίων, μὴ ἐπεὶ τὰ μακρὰ τείχη τῶν Κο-
ρινθίων διῄρητο, ἔλθοιεν ἐπὶ σφᾶς, ἡγήσαντο κράτιστον
εἶναι ἀνατειχίσαι τὰ διῃρημένα ὑπὸ Πραξίτα τείχη. καὶ
ἐλθόντες πανδημεὶ μετὰ λιθολόγων καὶ τεκτόνων τὸ
μὲν πρὸς Σικυῶνος καὶ πρὸς ἑσπέρας ἐν ὀλίγαις ἡμέραις
πάνυ καλὸν ἐξετείχισαν, τὸ δὲ ἑῷον μᾶλλον κατὰ ἡσυχίαν
ἐτείχιζον.

Οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι ἐνθυμηθέντες τοὺς Ἀργείους 19

---

1 Ἰφικράτην codd. [B] 2 προσέβαλον U 5 ὤκνουν ex Prisciano XVIII 25 Ddf. ἐδεδίεσαν codd. 7 τούτου B 11 ἐπεκδραμόντες πελτασταῖς codd., corr. Madv. 15 μορμῶνας codd., corr. Valck. 17 τοῖς] τοῖς τῶν CF 18 ἐστρατοπεδεύοντο Schn. 19 ἐπεὶ DPV ἐπὶ rell. μικρὰ U τείχη om. U 20 ἃ διῄρητο CFU 23 Σικυῶνα F

τὰ μὲν οἴκοι καρπουμένους, ἡδομένους δὲ τῷ πολέμῳ, στρατεύουσιν ἐπ᾽ αὐτούς. Ἀγησίλαος δ᾽ ἡγεῖτο, καὶ δῃώσας πᾶσαν αὐτῶν τὴν χώραν, εὐθὺς ἐκεῖθεν ὑπερβαλὼν κατὰ Τενέαν εἰς Κόρινθον αἱρεῖ τὰ ἀνοικοδομηθέντα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τείχη. παρεγένετο δὲ αὐτῷ καὶ ἁδελφὸς Τελευτίας κατὰ θάλατταν, ἔχων τριήρεις περὶ δώδεκα, ὥστε μακαρίζεσθαι αὐτῶν τὴν μητέρα, ὅτι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὧν ἔτεκεν ὁ μὲν κατὰ γῆν τὰ τείχη τῶν πολεμίων, ὁ δὲ κατὰ θάλατταν τὰς ναῦς καὶ τὰ νεώρια ᾕρηκε. καὶ τότε μὲν ταῦτα πράξας ὁ Ἀγησίλαος τό τε τῶν συμμάχων στράτευμα διῆκε καὶ τὸ πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγεν.

V Ἐκ δὲ τούτου Λακεδαιμόνιοι ἀκούοντες τῶν φευγόντων ὅτι ⟨οἱ⟩ ἐν τῇ πόλει πάντα μὲν τὰ βοσκήματα ἔχοιεν καὶ σῴζοιντο ἐν τῷ Πειραίῳ, πολλοὶ δὲ τρέφοιντο αὐτόθεν, στρατεύουσι πάλιν εἰς τὴν Κόρινθον, Ἀγησιλάου καὶ τότε ἡγουμένου. καὶ πρῶτον μὲν ἦλθεν εἰς Ἰσθμόν· καὶ γὰρ ἦν ὁ μὴν ἐν ᾧ Ἴσθμια γίγνεται, καὶ οἱ Ἀργεῖοι αὐτοῦ ἐτύγχανον τότε ποιοῦντες τὴν θυσίαν τῷ Ποσειδῶνι, ὡς Ἄργους Κορίνθου ὄντος. ὡς δ᾽ ᾔσθοντο προσιόντα τὸν Ἀγησίλαον καταλιπόντες καὶ τὰ τεθυμένα καὶ τὰ ἀριστοποιούμενα μάλα σὺν πολλῷ φόβῳ ἀπεχώρουν εἰς τὸ ἄστυ
2 κατὰ τὴν ἐπὶ Κεγχρειὰς ὁδόν. ὁ μέντοι Ἀγησίλαος ἐκείνους μὲν καίπερ ὁρῶν οὐκ ἐδίωκε, κατασκηνήσας δὲ

---

1 post *καρπουμένους* ex Ages. II 17 *Κόρινθον δὲ προσειληφότας* additos vult Schn. 3 *δ᾽ αὐτῶν* U 4 *Τενέαν* Koe. *Τέγαιαν* CU *Τέγεαν* rell. *τὰ στενὰ* Ages. II 17 6 *ἀδελφὸς* codd., corr. Ddf. 10 *ταυτὰ?* B 13 *ἀκούσαντες* CDFUV *τοὺς τῶν* CFU *τὰ τῶν* rell. 14 *οἱ* add. Leoncl. 15 *Σπειραίῳ* scribd. vid., cf. Thuc. VIII 10, 3 16 *αὐτόθι* codd., corr. Weiske 18 *ᾗ* B[1] *γίν.* codd. 20 *τῆς Κορ.* CU *τοῦ Κορ.* rell. *οὔσης* Hert. 22 *μάλα* om. CFU *εἰς*] *πρὸς* U 23 *Κεγχρείας* V *Κεχρίας* CU *Κεγχρίας* rell. 24 *κατασκηνώσας* B[1]U

ἐν τῷ ἱερῷ αὐτός τε τῷ θεῷ ἔθυε καὶ περιέμενεν, ἕως οἱ
φυγάδες τῶν Κορινθίων ἐποίησαν τῷ Ποσειδῶνι τὴν θυσίαν
καὶ τὸν ἀγῶνα. ἐποίησαν δὲ καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἀπελθόντος
Ἀγησιλάου ἐξ ἀρχῆς πάλιν Ἴσθμια. καὶ ἐκείνῳ τῷ ἔτει
ἔστι μὲν ἃ τῶν ἄθλων δὶς ἕκαστος ἐνικήθη, ἔστι δὲ ἃ δὶς
οἱ αὐτοὶ ἐκηρύχθησαν. τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ὁ Ἀγησίλαος 3
ἦγε πρὸς τὸ Πείραιον τὸ στράτευμα. ἰδὼν δὲ ὑπὸ πολλῶν
φυλαττόμενον, ἀπεχώρησε μετ' ἄριστον πρὸς τὸ ἄστυ,
ὡς προδιδομένης τῆς πόλεως· ὥστε οἱ Κορίνθιοι δείσαντες
μὴ προδιδοῖτο ὑπό τινων ἡ πόλις, μετεπέμψαντο τὸν
Ἰφικράτη σὺν τοῖς πλείστοις τῶν πελταστῶν. αἰσθό-
μενος δὲ ὁ Ἀγησίλαος τῆς νυκτὸς παρεληλυθότας αὐτούς,
ὑποστρέψας ἅμα τῇ ἡμέρᾳ εἰς τὸ Πείραιον ἦγε. καὶ αὐτὸς
μὲν κατὰ τὰ θερμὰ προῄει, μόραν δὲ κατὰ τὸ ἀκρότατον
ἀνεβίβασε. καὶ ταύτην μὲν τὴν νύκτα ὁ μὲν πρὸς ταῖς
θέρμαις ἐστρατοπεδεύετο, ἡ δὲ μόρα τὰ ἄκρα κατέχουσα
ἐνυκτέρευσεν. ἔνθα δὴ καὶ ὁ Ἀγησίλαος μικρῷ μέν, και- 4
ρίῳ δ' ἐνθυμήματι ηὐδοκίμησε. τῶν γὰρ τῇ μόρᾳ φερόντων
τὰ σιτία οὐδενὸς πῦρ εἰσενεγκόντος, ψύχους δὲ ὄντος διά τε
τὸ πάνυ ἐφ' ὑψηλοῦ εἶναι καὶ διὰ τὸ γενέσθαι ὕδωρ καὶ
χάλαζαν πρὸς τὴν ἑσπέραν (καὶ ἀνεβεβήκεσαν δὲ ἔχοντες
οἷα δὴ θέρους σπειρία), ῥιγούντων δ' αὐτῶν καὶ ἐν
σκότῳ ἀθύμως πρὸς τὸ δεῖπνον ἐχόντων, πέμπει ὁ Ἀγη-
σίλαος οὐκ ἔλαττον δέκα φέροντας πῦρ ἐν χύτραις. ἐπεὶ
δὲ ἀνέβησαν ἄλλος ἄλλῃ καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα πυρὰ
ἐγένετο, ἅτε πολλῆς ὕλης παρούσης, πάντες μὲν ἠλεί-

2 τὴν θυσίαν supra v. B^1 (it. 5 alt. ἃ) 7 Πέραιον B (it. 13) 10 ἡ πόλις ὑπό τινων CFU 11 -κράτην codd. 14 παρῄει CFU μόρα C 15 ταῖς θέρμαις Brei. τοῖς θερμοῖς CU ταῖς θερμαῖς rell. 16 τὰ] τῇ U 17 ὁ om. CU μὲν U, om. rell. 18 εὐδοκ. codd. τῇ μόρᾳ om. CF 21 ὑστέραν B ἀναβ. codd. 22 σείρια Ddf. 24 ἐπεὶ] ἐπειδὴ B

φοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἐδείπνησαν ἐξ ἀρχῆς. φανερὸς δὲ
ἐγένετο καὶ ὁ νεὼς τοῦ Ποσειδῶνος ταύτῃ τῇ νυκτὶ
5 καιόμενος· ὑφ᾽ ὅτου δ᾽ ἐνεπρήσθη οὐδεὶς οἶδεν. ἐπεὶ δὲ
ᾔσθοντο οἱ ἐν τῷ Πειραίῳ τὰ ἄκρα ἐχόμενα, ἐπὶ μὲν τὸ
ἀμύνασθαι οὐκέτι ἐτράποντο, εἰς δὲ τὸ Ἥραιον κατέφυγον
καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι καὶ τῶν
βοσκημάτων τὰ πλεῖστα. καὶ Ἀγησίλαος μὲν δὴ σὺν τῷ
στρατεύματι παρὰ θάλατταν ἐπορεύετο· ἡ δὲ μόρα ἅμα
καταβαίνουσα ἀπὸ τῶν ἄκρων Οἰνόην τὸ ἐντετειχισμένον
τεῖχος αἱρεῖ καὶ τὰ ἐνόντα ἔλαβε, καὶ πάντες δὲ οἱ στρα-
τιῶται ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια ἐκ τῶν
χωρίων ἐλάμβανον. οἱ δ᾽ ἐν τῷ Ἡραίῳ καταπεφευγότες
ἐξῇσαν, ἐπιτρέψαντες Ἀγησιλάῳ γνῶναι ὅ τι βούλοιτο
περὶ σφῶν. ὁ δ᾽ ἔγνω, ὅσοι μὲν τῶν σφαγέων ἦσαν, παρα-
δοῦναι αὐτοὺς τοῖς φυγάσι, τὰ δ᾽ ἄλλα πάντα πραθῆναι.
6 ἐκ τούτου δὲ ἐξῄει μὲν ἐκ τοῦ Ἡραίου πάμπολλα τὰ
αἰχμάλωτα, πρεσβεῖαι δὲ ἄλλοθέν τε πολλαὶ παρῆσαν καὶ
ἐκ Βοιωτῶν ἧκον ἐρησόμενοι τί ἂν ποιοῦντες εἰρήνης τύ-
χοιεν. ὁ δὲ Ἀγησίλαος μάλα μεγαλοφρόνως τούτους μὲν οὐδ᾽
ὁρᾶν ἐδόκει, καίπερ Φάρακος τοῦ προξένου παρεστη-
κότος αὐτοῖς, ὅπως προσαγάγοι· καθήμενος δ᾽ ἐπὶ τοῦ
περὶ τὴν λίμνην κυκλοτεροῦς οἰκοδομήματος ἐθεώρει
πολλὰ τὰ ἐξαγόμενα. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῶν
ὅπλων σὺν τοῖς δόρασι παρηκολούθουν φύλακες τῶν
αἰχμαλώτων, μάλα ὑπὸ τῶν παρόντων θεωρούμενοι· οἱ
γὰρ εὐτυχοῦντες καὶ κρατοῦντες ἀεί πως ἀξιοθέατοι δο-
7 κοῦσιν εἶναι. ἔτι δὲ καθημένου Ἀγησιλάου καὶ ἐοικό-

---

3 εἶδεν U 8 περὶ CFU τὴν θάλατταν M 9 τό ⟨τε⟩ Madv. 10 δὲ U δὴ alii 12 καπεφ. B 13 ἐπιτρέψαντες F ἐπιστρέψοντες B ἐπιτρέψοντες rell. 14 σφῶν] αὐτῶν CU 15 αὐτοῖς CFU (hic τοῖς om.) πρα+θῆναι U 17 πολλαὶ om. CFU 22 τὴν om. CFU τὸν λιμένα Leoncl.

τος ἀγαλλομένῳ τοῖς πεπραγμένοις, ἱππεύς τις προσήλαυνε καὶ μάλα ἰσχυρῶς ἱδρῶντι τῷ ἵππῳ. ὑπὸ πολλῶν δὲ ἐρωτώμενος ὅ τι ἀγγέλλοι, οὐδενὶ ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγγὺς ἦν τοῦ Ἀγησιλάου, καθαλόμενος ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ προσδραμὼν αὐτῷ μάλα σκυθρωπὸς ὢν λέγει τὸ τῆς ἐν Λεχαίῳ μόρας πάθος. ὁ δ' ὡς ἤκουσεν, εὐθύς τε ἐκ τῆς ἕδρας ἀνεπήδησε καὶ τὸ δόρυ ἔλαβε καὶ πολεμάρχους καὶ πεντηκοστῆρας καὶ ξεναγοὺς καλεῖν τὸν κήρυκα ἐκέλευεν. ὡς δὲ συνέδραμον οὗτοι, τοῖς μὲν ἄλλοις εἶπεν 8
(οὐ γάρ πω ἠριστοποίηντο) ἐμφαγοῦσιν ὅ τι δύναιντο ἥκειν τὴν ταχίστην, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ δαμοσίαν ὑφηγεῖτο ἀνάριστος. καὶ οἱ δορυφόροι τὰ ὅπλα ἔχοντες παρηκολούθουν σπουδῇ, τοῦ μὲν ὑφηγουμένου, τῶν δὲ μετιόντων. ἤδη δ' ἐκπεπερακότος αὐτοῦ τὰ θερμὰ εἰς τὸ πλατὺ τοῦ Λεχαίου, προσελάσαντες ἱππεῖς τρεῖς ἀγγέλλουσιν ὅτι οἱ νεκροὶ ἀνῃρημένοι εἴησαν. ὁ δ' ἐπεὶ τοῦτο ἤκουσε, θέσθαι κελεύσας τὰ ὅπλα καὶ ὀλίγον χρόνον ἀναπαύσας, ἀπῆγε πάλιν τὸ στράτευμα ἐπὶ τὸ Ἥραιον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὰ αἰχμάλωτα διετίθετο.

Οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν προσκληθέντες καὶ ἐρω- 9
τώμενοι ὅ τι ἥκοιεν, περὶ μὲν τῆς εἰρήνης οὐκέτι ἐμέμνηντο, εἶπον δὲ ὅτι εἰ μή τι κωλύοι βούλοιντο εἰς ἄστυ πρὸς τοὺς σφετέρους στρατιώτας παρελθεῖν. ὁ δ' ἐπιγελάσας· Ἀλλ' οἶδα μέν, ἔφη, ὅτι οὐ τοὺς στρατιώτας ἰδεῖν βούλεσθε, ἀλλὰ τὸ εὐτύχημα τῶν φίλων ὑμῶν θεάσασθαι πόσον τι γεγένηται. περιμείνατε οὖν, ἔφη· ἐγὼ γὰρ

1 ἀγαλλομένου BP τε CFU 2 ἱδρῶντι BP ἱδροῦντι rell. 3 ἀγγέλοι FU 4 pr. τοῦ om. CFU καθαλλ. BP καθελόμενος (?) U καθαλάμενος DFMV 11 δαμασίαν codd., corr. Mor. 14 δὲ πεπερ. D 15 ἀγγέλουσιν U 22 μὴ κέτι F τὸ ἄστυ C 24 βούλεσθαι CF suprascr. B[1] 25 ὑμῶν ex Plut. Ages. 22 Mor. ὑμεῖς codd.

ὑμᾶς αὐτὸς ἄξω, καὶ μᾶλλον μετ᾽ ἐμοῦ ὄντες γνώσεσθε
10 ποῖόν τι τὸ γεγενημένον ἐστί. καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ τῇ
ὑστεραίᾳ θυσάμενος ἦγε πρὸς τὴν πόλιν τὸ στράτευμα.
καὶ τὸ μὲν τροπαῖον οὐ κατέβαλεν, εἰ δέ τι ἦν λοιπὸν δένδρον,
κόπτων καὶ κάων ἐπεδείκνυεν ὡς οὐδεὶς ἀντεξῄει. ταῦτα
δὲ ποιήσας ἐστρατοπεδεύσατο περὶ τὸ Λέχαιον· καὶ τοὺς
Θηβαίων μέντοι πρέσβεις εἰς μὲν τὸ ἄστυ οὐκ ἀνῆκε,
κατὰ θάλατταν δὲ εἰς Κρεῦσιν ἀπέπεμψεν. ἅτε δὲ ἀήθους
τοῖς Λακεδαιμονίοις γεγενημένης τῆς τοιαύτης συμφορᾶς,
πολὺ πένθος ἦν κατὰ τὸ Λακωνικὸν στράτευμα, πλὴν
ὅσων ἐτέθνασαν ἐν χώρᾳ ἢ υἱοὶ ἢ πατέρες ἢ ἀδελφοί·
οὗτοι δ᾽ ὥσπερ νικηφόροι λαμπροὶ καὶ ἀγαλλόμενοι τῷ
11 οἰκείῳ πάθει περιῇσαν. ἐγένετο δὲ τὸ τῆς μόρας πάθος
τοιῷδε τρόπῳ. οἱ Ἀμυκλαῖοι ἀεί ποτε ἀπέρχονται εἰς τὰ
Ὑακίνθια ἐπὶ τὸν παιᾶνα, ἐάν τε στρατοπεδευόμενοι
τυγχάνωσιν ἐάν τε ἄλλως πως ἀποδημοῦντες. καὶ τότε δὴ
τοὺς ἐκ πάσης τῆς στρατιᾶς Ἀμυκλαίους κατέλιπε μὲν
Ἀγησίλαος ἐν Λεχαίῳ. ὁ δ᾽ ἐκεῖ φρουρῶν πολέμαρχος
τοὺς μὲν ἀπὸ τῶν συμμάχων φρουροὺς παρέταξε φυλάττειν
τὸ τεῖχος, αὐτὸς δὲ σὺν τῇ τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῇ τῶν ἱππέων
μόρᾳ παρὰ τὴν πόλιν τῶν Κορινθίων τοὺς Ἀμυκλαιεῖς
12 παρῆγεν. ἐπεὶ δὲ ἀπεῖχον ὅσον εἴκοσιν ἢ τριάκοντα στα-
δίους τοῦ Σικυῶνος, ὁ μὲν πολέμαρχος σὺν τοῖς ὁπλίταις
οὖσιν ὡς ἑξακοσίοις ἀπῄει πάλιν ἐπὶ τὸ Λέχαιον, τὸν δ᾽
ἱππαρμοστὴν ἐκέλευσε σὺν τῇ τῶν ἱππέων μόρᾳ, ἐπεὶ
προπέμψειαν τοὺς Ἀμυκλαιεῖς μέχρι ὁπόσου αὐτοὶ κε-

4 κατέβαλλεν CF κατεβάλετο V 5 καὶ κάων Lennep καὶ κλῶν aut κυκλῶν codd. 7 Θηβαίων B Θηβαίους rell. ἀνῆγε codd., corr. Schn. 9 τοιαύτης] αὐτῆς F 11 ὅσον B 14 τρόπω τοιῶδε CU 15 Ὑακίνθινα C^c DMPUV στρατοπεδευσάμενοι C στρατευόμενοι Cob. 17 τῆς om. F 19 ἔταξε Schn. 21 Ἀμυκλαίους Ddf. (it. 26) 22 σταδίους B στάδια rell. 25 ἐπειδὴ CU 26 μέχρι BPU μέχρις rell.(?)

λεύοιεν, μεταδιώκειν. καὶ ὅτι μὲν πολλοὶ ἦσαν ἐν τῇ
Κορίνθῳ καὶ πελτασταὶ καὶ ὁπλῖται οὐδὲν ἠγνόουν· κατε-
φρόνουν δὲ διὰ τὰς ἔμπροσθεν τύχας μηδένα ἂν ἐπιχει-
ρῆσαι σφίσιν. οἱ δ᾽ ἐκ τῶν Κορινθίων ἄστεως, Καλλίας 13
τε ὁ Ἱππονίκου, τῶν Ἀθηναίων ὁπλιτῶν στρατηγῶν, καὶ
Ἰφικράτης, τῶν πελταστῶν ἄρχων, καθορῶντες αὐτοὺς
καὶ οὐ πολλοὺς ὄντας καὶ ἐρήμους καὶ πελταστῶν καὶ
ἱππέων, ἐνόμισαν ἀσφαλὲς εἶναι ἐπιθέσθαι αὐτοῖς τῷ
πελταστικῷ. εἰ μὲν γὰρ πορεύοιντο τῇ ὁδῷ, ἀκοντιζο-
μένους ἂν αὐτοὺς εἰς τὰ γυμνὰ ἀπόλλυσθαι· εἰ δ᾽ ἐπιχει-
ροῖεν διώκειν, ῥᾳδίως ἂν ἀποφυγεῖν πελτασταῖς τοῖς
ἐλαφροτάτοις τοὺς ὁπλίτας. γνόντες δὲ ταῦτα ἐξάγουσι.
καὶ ὁ μὲν Καλλίας παρέταξε τοὺς ὁπλίτας οὐ πόρρω τῆς 14
πόλεως, ὁ δὲ Ἰφικράτης λαβὼν τοὺς πελταστὰς ἐπέθετο
τῇ μόρᾳ. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ ἠκοντίζοντο καὶ ὁ
μέν τις ἐτέτρωτο, ὁ δὲ καὶ ἐπεπτώκει, τούτους μὲν ἐκέ-
λευον τοὺς ὑπασπιστὰς ἀραμένους ἀποφέρειν εἰς Λέχαιον
(καὶ οὗτοι μόνοι τῆς μόρας τῇ ἀληθείᾳ ἐσώθησαν)· ὁ δὲ
πολέμαρχος ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ᾽ ἥβης ἀποδιῶξαι τοὺς
προειρημένους. ὡς δὲ ἐδίωκον, ᾕρουν τε οὐδένα ἐξ ἀκον- 15
τίου βολῆς ὁπλῖται ὄντες πελταστάς· καὶ γὰρ ἀναχωρεῖν
αὐτοὺς ἐκέλευε, πρὶν τοὺς ὁπλίτας ὁμοῦ γίγνεσθαι· ἐπεὶ δὲ
ἀνεχώρουν ἐσπαρμένοι, ἅτε διώξαντες ὡς τάχους ἕκαστος
εἶχεν, ἀναστρέφοντες οἱ περὶ τὸν Ἰφικράτη, οἵ τε ἐκ τοῦ ἐναν-
τίου πάλιν ἠκόντιζον καὶ ἄλλοι ἐκ πλαγίου παραθέοντες
εἰς τὰ γυμνά. καὶ εὐθὺς μὲν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διώξει κατη-

4 ἄστεος B τοῦ ἄστεος rell. 11—12 [τοῖς ἐλ. τοὺς] Dobree, [τοῖς ἐλ.] Herw. 17 ἀσπιστὰς F ἱππασπιστὰς U 18 οὗτοι καὶ codd., transp. Leoncl. 19 ἐνεκέλευσε BDPV ἐπιδιῶξαι τοὺς προσκειμένους Dobree 21 ὄντες ⟨διώκοντες⟩ Campe 22 τοῖς ὁπλίταις margo Leonclavii 24 τὸν om. C Ἰφικράτην codd. [B] 25 πλαγείου B τοῦ ἐναντίου U 26 ἐπὶ] ἐν CU κατηκόντισαν D

κόντιζον ἐννέα ἢ δέκα αὐτῶν. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, πολὺ
16 *ἤδη θρασύτερον ἐπέκειντο. ἐπεὶ δὲ κακῶς ἔπασχον, πάλιν ἐκέλευσεν ὁ πολέμαρχος διώκειν τὰ πεντεκαίδεκα ἀφ' ἥβης. ἀναχωροῦντες δὲ ἔτι πλείονες αὐτῶν ἢ τὸ πρῶτον ἔπεσον. ἤδη δὲ τῶν βελτίστων ἀπολωλότων, οἱ ἱππεῖς αὐτοῖς παραγίγνονται καὶ σὺν τούτοις αὖθις δίωξιν ἐποιήσαντο. ὡς δ' ἐνέκλιναν οἱ πελτασταί, ἐν τούτῳ κακῶς οἱ ἱππεῖς ἐπέθεντο· οὐ γὰρ ἕως ἀπέκτεινάν τινας αὐτῶν ἐδίωξαν, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἐκδρόμοις ἰσομέτωποι καὶ ἐδίωκον καὶ ἐπέστρεφον. ποιοῦντες δὲ καὶ πάσχοντες τὰ ὁμοῖα τούτοις καὶ αὖθις, αὐτοὶ μὲν ἀεὶ ἐλάττους τε καὶ μαλακώτεροι ἐγίγνοντο, οἱ δὲ πολέμιοι θρασύτεροί τε καὶ ἀεὶ πλείους οἱ ἐγχει-*
17 *ροῦντες. ἀποροῦντες δὴ συνίστανται ἐπὶ βραχύν τινα γήλοφον, ἀπέχοντα τῆς μὲν θαλάττης ὡς δύο στάδια, τοῦ δὲ Λεχαίου ὡς ἓξ ἢ ἑπτὰ καὶ δέκα στάδια. αἰσθόμενοι δ' οἱ ἀπὸ τοῦ Λεχαίου, εἰσβάντες εἰς πλοιάρια παρέπλεον, ἕως ἐγένοντο κατὰ τὸν γήλοφον. οἱ δ' ἀποροῦντες ἤδη, ὅτι ἔπασχον μὲν κακῶς καὶ ἀπέθνῃσκον, ποιεῖν δὲ οὐδὲν ἐδύναντο, πρὸς τούτοις δὲ ὁρῶντες καὶ τοὺς ὁπλίτας ἐπιόντας, ἐγκλίνουσι. καὶ οἱ μὲν ἐμπίπτουσιν αὐτῶν εἰς τὴν θάλατταν, ὀλίγοι δέ τινες μετὰ τῶν ἱππέων εἰς Λέχαιον ἐσώθησαν. ἐν πάσαις δὲ ταῖς μάχαις καὶ τῇ φυγῇ*
18 *ἀπέθανον περὶ πεντήκοντα καὶ διακοσίους. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐπέπρακτο.*

Ἐκ δὲ τούτου ὁ Ἀγησίλαος τὴν μὲν σφαλεῖσαν μόραν ἔχων ἀπήει, ἄλλην δὲ κατέλιπεν ἐν τῷ Λεχαίῳ. διιὼν δὲ

---

2 *ἐπέκειτο* U 4 *ἀναχωρούντων* V *πρόσθεν* CU 5 *ἀπολολ.* B 6 *αὐτῶν* C *παραγίν.* B¹CU 7 *οἱ ἱππεῖς* om. U 9 *ἀπέστρεφον* F 10 *αὖθις καὶ αὖθις* Herw. 11 *ἀεὶ* om. U *τε* om. CFU *ἐγένοντο* U 13 *συνίστανται* (-*το* D) om. U 15 *ἑπτακαίδεκα* CV 17 *ἐγίνοντο* U 19 *τούτοις δὲ* B *δὲ τούτοις* rell. 20 *ἐπιόντας* om. M *πίπτουσιν* CFU 26 *ἀπιὼν* Cob.

ἐπ' οἴκου ὡς μὲν ἐδύνατο ὀψιαίτατα κατήγετο εἰς τὰς πόλεις, ὡς δ' ἐδύνατο πρῳαίτατα ἐξωρμᾶτο. παρὰ δὲ Μαντίνειαν ἐξ Ὀρχομενοῦ ὄρθρου ἀναστὰς ἔτι σκοταῖος παρῆλθεν. οὕτω χαλεπῶς ἂν ἐδόκουν οἱ στρατιῶται τοὺς Μαντινέας ἐφηδομένους τῷ δυστυχήματι θεάσασθαι. ἐκ 19
τούτου δὲ μάλα καὶ τἆλλα ἐπετύγχανεν Ἰφικράτης. καθεστηκότων γὰρ φρουρῶν ἐν Σιδοῦντι μὲν καὶ Κρομμυῶνι ὑπὸ Πραξίτου, ὅτε ἐκεῖνος εἷλε ταῦτα τὰ τείχη, ἐν Οἰνόῃ δὲ ὑπὸ Ἀγησιλάου, ὅτεπερ τὸ Πείραιον ἑάλω, πάνθ' εἷλε ταῦτα τὰ χωρία. τὸ μέντοι Λέχαιον ἐφρούρουν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι. οἱ φυγάδες δὲ τῶν Κορινθίων, οὐκέτι πεζῇ παριόντες ἐκ Σικυῶνος διὰ τὴν τῆς μόρας δυστυχίαν, ἀλλὰ παραπλέοντες ⟨εἰς Λέχαιον⟩ καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι, πράγματα εἶχόν τε καὶ παρεῖχον τοῖς ἐν τῷ ἄστει.

Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Ἀχαιοὶ ἔχοντες Καλυδῶνα, ἣ τὸ παλαιὸν VI
Αἰτωλίας ἦν, καὶ πολίτας πεποιημένοι τοὺς Καλυδωνίους, φρουρεῖν ἠναγκάζοντο ἐν αὐτῇ. οἱ γὰρ Ἀκαρνᾶνες ἐπεστράτευον, καὶ τῶν Ἀθηναίων δὲ καὶ Βοιωτῶν συμπαρῆσάν τινες αὐτοῖς διὰ τὸ συμμάχους εἶναι. πιεζόμενοι οὖν ὑπ' αὐτῶν οἱ Ἀχαιοὶ πρέσβεις πέμπουσιν εἰς τὴν Λακεδαίμονα. οἱ δ' ἐλθόντες ἔλεγον ὅτι οὐ δίκαια πάσχοιεν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἡμεῖς μὲν γάρ, ἔφασαν, ὑμῖν, 2
ὦ ἄνδρες, ὅπως ἂν ὑμεῖς παραγγέλλητε συστρατευόμεθα καὶ ἑπόμεθα ὅποι ἂν ἡγῆσθε· ὑμεῖς δὲ πολιορκουμένων ἡμῶν ὑπὸ Ἀκαρνάνων καὶ τῶν συμμάχων αὐτοῖς Ἀθη-

1 οὓς F 2 πρωιαίτατα codd. (προι- U) 3 σκοτιαῖος CF 6 δὲ F[1] τε rell. ἀπετύγχανεν F 7 Σινδοῦντι C 8 Πραξίτα Ddf. 9 Πέραιον B 13 suppl. Herw. 14 τε om. D 17 Αἰτωλία codd., corr. Leoncl. ἦν om. F 18 αὐτῇ N αὐτῶ(ι) rell. 21 πέμπουσιν πρέσβεις B[1] 24 παραγγέληται U στρατευόμεθα CFU 25 ὅπου CU ἡγοῖσθε C[c]P ἡγεῖσθε rell.

ναίων καὶ Βοιωτῶν οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθε. οὐκ
ἂν οὖν δυναίμεθα ἡμεῖς τούτων οὕτω γιγνομένων ἀντέχειν,
ἀλλ᾽ ἢ ἐάσαντες τὸν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεμον διαβάντες
πάντες πολεμήσομεν Ἀκαρνᾶσί τε καὶ τοῖς συμμάχοις
αὐτῶν, ἢ εἰρήνην ποιησόμεθα ὁποίαν ἄν τινα δυνώμεθα.
3 ταῦτα δ᾽ ἔλεγον ὑπαπειλοῦντες τοῖς Λακεδαιμονίοις
ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς συμμαχίας, εἰ μὴ αὐτοῖς ἀντεπι-
κουρήσουσι. τούτων δὲ λεγομένων ἔδοξε τοῖς τ᾽ ἐφόροις
καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγκαῖον εἶναι στρατεύεσθαι μετὰ τῶν
Ἀχαιῶν ἐπὶ τοὺς Ἀκαρνᾶνας. καὶ ἐκπέμπουσιν Ἀγησίλαον,
δύο μόρας ἔχοντα καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέρος. οἱ μέντοι
4 Ἀχαιοὶ πανδημεὶ συνεστρατεύοντο. ἐπεὶ δὲ διέβη ὁ Ἀγη-
σίλαος, πάντες μὲν οἱ ἐκ τῶν ἀγρῶν Ἀκαρνᾶνες ἔφυγον
εἰς τὰ ἄστη, πάντα δὲ τὰ βοσκήματα ἀπεχώρησε πόρρω,
ὅπως μὴ ἁλίσκηται ὑπὸ τοῦ στρατεύματος. ὁ δ᾽ Ἀγησί-
λαος ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς πολεμίας, πέμψας
εἰς Στράτον πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἀκαρνάνων εἶπεν ὡς,
εἰ μὴ παυσάμενοι τῆς πρὸς Βοιωτοὺς καὶ Ἀθηναίους συμ-
μαχίας ἑαυτοὺς καὶ τοὺς συμμάχους αἱρήσονται, δῃώσει
5 πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν ἐφεξῆς καὶ παραλείψει οὐδέν. ἐπεὶ δὲ
οὐκ ἐπείθοντο, οὕτως ἐποίει, καὶ κόπτων συνεχῶς τὴν
χώραν οὐ προῄει πλέον τῆς ἡμέρας ἢ δέκα ἢ δώδεκα
σταδίων. οἱ μὲν οὖν Ἀκαρνᾶνες, ἡγησάμενοι ἀσφαλὲς
εἶναι διὰ τὴν βραδυτῆτα τοῦ στρατεύματος, τά τε βοσκή-
ματα κατεβίβαζον ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῆς χώρας τὰ πλεῖ-

2 γιν. C 4 πάντες om. CFU πολεμήσωμεν BCUV 5 ποιησώμεθα D ἄν om. CFUV[1] 6 ταῦτα . . . ἀντεπικουρήσουσι (7) (-σωσι BC[1]) del. Kruse 8 τ᾽ om. CFU 9 τῇ supra v. U[1] ἐκλησία, κ in lit., B ἀναγκαῖον εἶναι om. CU 10 ἐκπέμπουσι τὸν CU 15 ἁλίσκεται B 16 ἐπεὶ CU 17 πρὸς] εἰς CU 19 καὶ τοὺς del. Bake; Ἀχαιοὺς add. Simon δῃώσει U δῃ(ι)ώσοι rell. 22 ἢ (del. Cob.) δέκα om. CU 23 μὲν om. B 25 ὀρῶν BCF

στα ἠργάζοντο. ἐπεὶ δὲ ἐδόκουν τῷ Ἀγησιλάῳ πάνυ ἤδη 6
θαρρεῖν, ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἢ ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ ἀφ᾽ ἧς εἰσέ-
βαλε θυσάμενος πρῴ διεπορεύθη πρὸ δείλης ἑξήκοντα καὶ
ἑκατὸν στάδια ἐπὶ τὴν λίμνην περὶ ἣν τὰ βοσκήματα τῶν
Ἀκαρνάνων σχεδὸν πάντα ἦν, καὶ ἔλαβε παμπληθῆ καὶ βου-
κόλια καὶ ἱπποφόρβια καὶ ἄλλα παντοδαπὰ βοσκήματα καὶ
ἀνδράποδα πολλά. λαβὼν δὲ καὶ μείνας αὐτοῦ τὴν ἐπιοῦσαν
ἡμέραν διεπώλει τὰ αἰχμάλωτα. τῶν μέντοι Ἀκαρνάνων 7
πολλοὶ πελτασταὶ ἦλθον, καὶ πρὸς τῷ ὄρει σκηνοῦντος
τοῦ Ἀγησιλάου βάλλοντες καὶ σφενδονῶντες ἀπὸ τῆς
ἀκρωνυχίας τοῦ ὄρους ἔπασχον μὲν οὐδέν, κατεβίβασαν
δὲ εἰς τὸ ὁμαλὲς τὸ στρατόπεδον, καίπερ ἤδη περὶ δεῖπνον
παρασκευαζόμενον. εἰς δὲ τὴν νύκτα οἱ μὲν Ἀκαρνᾶνες
ἀπῆλθον, οἱ δὲ στρατιῶται φυλακὰς καταστησάμενοι
ἐκάθευδον. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἀπῆγεν ὁ Ἀγησίλαος τὸ στρά- 8
τευμα. καὶ ἦν μὲν ἡ ἔξοδος ἐκ τοῦ περὶ τὴν λίμνην λει-
μῶνός τε καὶ πεδίου στενὴ διὰ τὰ κύκλῳ περιέχοντα ὄρη·
καταλαβόντες δὲ οἱ Ἀκαρνᾶνες ἐκ τῶν ὑπερδεξίων ἔβαλλόν
τε καὶ ἠκόντιζον, καὶ ὑποκαταβαίνοντες εἰς τὰ κράσπεδα
τῶν ὀρῶν προσέκειντο καὶ πράγματα παρεῖχον, ὥστε
οὐκέτι ἐδύνατο τὸ στράτευμα πορεύεσθαι. ἐπιδιώκοντες 9
δὲ ἀπὸ τῆς φάλαγγος οἵ τε ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς τοὺς
ἐπιτιθεμένους οὐδὲν ἔβλαπτον· ταχὺ γὰρ ἦσαν, ὁπότε ἀπο-
χωροῖεν, πρὸς τοῖς ἰσχυροῖς οἱ Ἀκαρνᾶνες. χαλεπὸν δ᾽
ἡγησάμενος ὁ Ἀγησίλαος διὰ τοῦ στενοπόρου ἐξελθεῖν
ταῦτα πάσχοντας, ἔγνω διώκειν τοὺς ἐκ τῶν εὐωνύμων

---

1 εἰργ. codd. θαρρεῖν ἤδη U 3 πρωὶ codd. 10 ἀπὸ ... ὄρους post στρατόπεδον (12) codd., transp. Koe. 13 παρασκευαζομένω(ι) codd., corr. Leoncl. τὴν supra v. B 14 Σπαρτιᾶται Mor. 16 τὴν om. CU 18 ἔβαλόν F 23 ἐπιθεμένους B ἤ(ι)εσαν codd., corr. Mor. 26 πάσχοντας vulg. -τα codd.

προσκειμένους, μάλα πολλοὺς ὄντας· εὐβατώτερον γὰρ ἦν
10 τοῦτο τὸ ὄρος καὶ ὁπλίταις καὶ ἵπποις. καὶ ἐν ᾧ μὲν ἐσφαγιάζετο, μάλα κατεῖχον βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες οἱ Ἀκαρνᾶνες, καὶ ἐγγὺς προσιόντες πολλοὺς ἐτίτρωσκον. ἐπεὶ δὲ παρήγγειλεν, ἔθει μὲν ἐκ τῶν ὁπλιτῶν τὰ πεντεκαίδεκα ἀφ᾽ ἥβης, ἤλαυνον δὲ οἱ ἱππεῖς, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἄλλοις
11 ἠκολούθει. οἱ μὲν οὖν ὑποκαταβεβηκότες τῶν Ἀκαρνάνων καὶ ἀκροβολιζόμενοι ταχὺ ἐνέκλιναν καὶ ἀπέθνησκον φεύγοντες πρὸς τὸ ἄναντες· ἐπὶ μέντοι τοῦ ἀκροτάτου οἱ ὁπλῖται ἦσαν τῶν Ἀκαρνάνων παρατεταγμένοι καὶ τῶν πελταστῶν τὸ πολύ, καὶ ἐνταῦθα ἐπέμενον, καὶ τά τε ἄλλα βέλη ἠφίεσαν καὶ τοῖς δόρασιν ἐξακοντίζοντες ἱππέας τε κατέτρωσαν καὶ ἵππους τινὰς ἀπέκτειναν. ἐπεὶ μέντοι μικροῦ ἔδεον ἤδη ἐν χερσὶ τῶν Λακεδαιμονίων ὁπλιτῶν εἶναι, ἐνέκλιναν, καὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ
12 τῇ ἡμέρᾳ περὶ τριακοσίους. τούτων δὲ γενομένων ὁ Ἀγησίλαος τροπαῖον ἐστήσατο. καὶ τὸ ἀπὸ τούτου περιὼν κατὰ τὴν χώραν ἔκοπτε καὶ ἔκαιε· πρὸς ἐνίας δὲ τῶν πόλεων καὶ προσέβαλλεν, ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἀναγκαζόμενος, οὐ μὴν εἷλέ γε οὐδεμίαν. ἡνίκα δὲ ἤδη ἐπεγίγνετο τὸ
13 μετόπωρον, ἀπῄει ἐκ τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἀχαιοὶ πεποιηκέναι τε οὐδὲν ἐνόμιζον αὐτόν, ὅτι πόλιν οὐδεμίαν προσειλήφει οὔτε ἑκοῦσαν οὔτε ἄκουσαν, ἐδέοντό τε, εἰ μή τι ἄλλο, ἀλλὰ τοσοῦτόν γε χρόνον καταμεῖναι αὐτόν, ἕως ἂν τὸν σπορητὸν διακωλύσῃ τοῖς Ἀκαρνᾶσιν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι τὰ ἐναντία λέγοιεν τοῦ συμφέροντος. ἐγὼ μὲν γάρ, ἔφη, στρατεύσομαι πάλιν δεῦρο εἰς τὸ ἐπιὸν θέρος·

---

1 εὐβατότερον U 2 tert. καὶ om. B 12 an ἀφίεσαν? (cf. VII 4, 39) 15 ἐνέκλινον BP 17 περιιὼν codd. 18 ἔκαιε BP ἔκαε rell. 19 προσέβαλεν FU 20 ἐγίγνετο CU 23 οὔτε . . ἄκουσαν] οὔτε ἄκ. B[1] οὔτε ἑκ. B[c] 27 στρατεύομαι codd., corr. Steph.

οὗτοι δὲ ὅσῳ ἂν πλείω σπείρωσι, τοσούτῳ μᾶλλον τῆς
εἰρήνης ἐπιθυμήσουσι. ταῦτα δ' εἰπὼν ἀπήει πεζῇ δι' 14
Αἰτωλίας τοιαύτας ὁδοὺς ἃς οὔτε πολλοὶ οὔτε ὀλίγοι δύ-
ναιντ' ἂν ἀκόντων Αἰτωλῶν πορεύεσθαι· ἐκεῖνον μέντοι
εἴασαν διελθεῖν· ἤλπιζον γὰρ Ναύπακτον αὐτοῖς συμ-
πράξειν ὥστ' ἀπολαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο κατὰ τὸ Ῥίον,
ταύτῃ διαβὰς οἴκαδε ἀπῆλθε· καὶ γὰρ τὸν ἐκ Καλυδῶνος
ἔκπλουν εἰς Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι ἐκώλυον τριήρεσιν
ὁρμώμενοι ἐξ Οἰνιαδῶν.

Παρελθόντος δὲ τοῦ χειμῶνος, ὥσπερ ὑπέσχετο τοῖς VII
Ἀχαιοῖς, εὐθὺς ἀρχομένου τοῦ ἦρος πάλιν φρουρὰν ἔφαινεν
ἐπὶ τοὺς Ἀκαρνᾶνας. οἱ δὲ αἰσθόμενοι, καὶ νομίσαντες διὰ
τὸ ἐν μεσογείᾳ σφίσι τὰς πόλεις εἶναι ὁμοίως ἂν πολιορ-
κεῖσθαι ὑπὸ τῶν τὸν σῖτον φθειρόντων ὥσπερ εἰ περιε-
στρατοπεδευμένοι πολιορκοῖντο, ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς
τὴν Λακεδαίμονα, καὶ εἰρήνην μὲν πρὸς τοὺς Ἀχαιούς,
συμμαχίαν δὲ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐποιήσαντο. καὶ
τὰ μὲν περὶ Ἀκαρνᾶνας οὕτω διεπέπρακτο.

Ἐκ δὲ τούτου τοῖς Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν ἐπ' Ἀθηναίους ἢ 2
ἐπὶ Βοιωτοὺς στρατεύειν οὐκ ἐδόκει ἀσφαλὲς εἶναι ὄπισθεν
καταλιπόντας ὅμορον τῇ Λακεδαίμονι πολεμίαν καὶ οὕτω
μεγάλην τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν, εἰς δὲ τὸ Ἄργος φρουρὰν
φαίνουσιν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις ἐπεὶ ἔγνω ὅτι εἴη αὐτῷ ἡγητέον
τῆς φρουρᾶς καὶ τὰ διαβατήρια θυομένῳ ἐγένετο, ἐλθὼν
εἰς Ὀλυμπίαν καὶ χρηστηριαζόμενος ἐπηρώτα τὸν θεὸν
εἰ ὁσίως ἂν ἔχοι αὐτῷ μὴ δεχομένῳ τὰς σπονδὰς τῶν
Ἀργείων, ὅτι οὐχ ὁπότε καθήκοι ὁ χρόνος, ἀλλ' ὁπότε

---

1 τοσοῦτο BP 3 δύναιτ' F 6 ἐπεὶ UV 7 καὶ margo Leoncl. κατὰ codd. 9 Οἰνιάδων plerique 14 περιστρατοπεδευσάμενοι codd. (στρατ. U), corr. Ddf. 18 διεπράχθη CU 20 ἐπὶ om. CU 21 οὕτω καὶ CFU 22 δὲ supra v. U[1] 25 καὶ om. CFU 26 τὰς om. U

*ἐμβάλλειν μέλλοιεν Λακεδαιμόνιοι, τότε ὑπέφερον τοὺς
μῆνας. ὁ δὲ θεὸς ἐπεσήμαινεν αὐτῷ ὅσιον εἶναι μὴ δεχο-
μένῳ σπονδὰς ἀδίκως ὑποφερομένας. ἐκεῖθεν δ' εὐθὺς
πορευθεὶς εἰς Δελφοὺς ἐπήρετο αὖ τὸν Ἀπόλλω εἰ κἀ-
κείνῳ δοκοίη περὶ τῶν σπονδῶν καθάπερ τῷ πατρί. ὁ δὲ*
3 *ἀπεκρίνατο καὶ μάλα κατὰ ταὐτά. καὶ οὕτω δὴ Ἀγησί-
πολις ἀναλαβὼν ἐκ Φλειοῦντος τὸ στράτευμα (ἐκεῖσε γὰρ
αὐτῷ συνελέγετο, ἕως πρὸς τὰ ἱερὰ ἀπεδήμει), ἐνέβαλε
διὰ Νεμέας. οἱ δ' Ἀργεῖοι ἐπεὶ ἔγνωσαν οὐ δυνησόμενοι
κωλύειν, ἔπεμψαν, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἐστεφανωμένους δύο
κήρυκας [ὑπο]φέροντας σπονδάς. ὁ δὲ Ἀγησίπολις, ἀπο-
κρινάμενος ὅτι οὐ δοκοῖεν τοῖς θεοῖς δικαίως ὑποφέρειν,
οὐκ ἐδέχετο τὰς σπονδάς, ἀλλ' ἐνέβαλε καὶ πολλὴν ἀπο-
ρίαν καὶ ἔκπληξιν κατά τε τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐν τῇ πόλει*
4 *ἐποίησε. δειπνοποιουμένου δ' αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀργείᾳ τῇ
πρώτῃ ἑσπέρᾳ, καὶ σπονδῶν τῶν μετὰ δεῖπνον ἤδη γι-
γνομένων, ἔσεισεν ὁ θεός. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀρξα-
μένων τῶν ἀπὸ δαμοσίας πάντες ὕμνησαν τὸν περὶ τὸν
Ποσειδῶ παιᾶνα· οἱ δ' ἄλλοι στρατιῶται ᾤοντο ἀπιέναι,
ὅτι καὶ Ἆγις σεισμοῦ ποτε γενομένου ἀπήγαγεν ἐξ Ἤλιδος.
ὁ δὲ Ἀγησίπολις εἰπὼν ὅτι εἰ μὲν μέλλοντος αὐτοῦ ἐμβάλ-
λειν σείσειε, κωλύειν ἂν αὐτὸν ἡγοῖτο· ἐπεὶ δὲ ἐμβεβλη-*
5 *κότος, ἐπικελεύειν νομίζοι· καὶ οὕτω τῇ ὑστεραίᾳ θυσά-*

---

2 *ὑπεσήμαινεν* CU *ἐπεσήμηνεν* coni. Ddf. *εἶναι* om. B 4 *αὐτὸν* CU 6 *ταῦτα* FV 8 *συνελλ.* B[1] *ὡς ἀπεδήμει πρὸς τὰ ἱερὰ* CU *ἐνέβαλλε* BFP 10 *διακωλύειν* M *ἔπεμψαν* om. U *-μένος* U 11 *ὑποφέροντας* codd., corr. Dobree 13 *ἠνέσχετο* V *ἐνέβαλλε* BCFMP 15 *δειπνουμένου* B 16 *ἡμέρα* CU *δεῖπνον* B *τὸ δ.* rell. *γιγνομένων* B *γενομένων* rell. 17 *ἀρξάμενοι* V 18 *τὸν* V *ἀπὸ δαμοσίας* Ddf. *ἀποδημίας* codd. (*τῆς ἀ.* V *περὶ τῆς ἀ.* D) 21 *εἶπεν* Ddf. 22 *σείσειεν* BF *ἔσεισε* Brei. *ἡγοῖτο* U *ἡγεῖτο* rell. *ἐπεὶ . . . ἡγεῖτο* (p. 161, 1) om. B 23 *νομίζει* V *νομίζοι* rell. [F[1]] *καὶ* del. Franke

*μενος τῷ Ποσειδῶνι ἡγεῖτο οὐ πόρρω εἰς τὴν χώραν.
ἅτε δὲ νεωστὶ τοῦ Ἀγησιλάου ἐστρατευμένου εἰς τὸ Ἄργος,
πυνθανόμενος ὁ Ἀγησίπολις τῶν στρατιωτῶν μέχρι μὲν
ποῖ πρὸς τὸ τεῖχος ἤγαγεν ὁ Ἀγησίλαος, μέχρι δὲ ποῖ τὴν
χώραν ἐδῄωσεν, ὥσπερ πένταθλος πάντῃ ἐπὶ τὸ πλέον
ὑπερβάλλειν ἐπειρᾶτο. καὶ ἤδη μέν ποτε βαλλόμενος ἀπὸ* 6
*τῶν τύρσεων τὰς περὶ τὸ τεῖχος τάφρους πάλιν διέβη· ἦν
δ' ὅτε οἰχομένων τῶν πλείστων Ἀργείων εἰς τὴν Σαρωνι-
κὴν οὕτως ἐγγὺς πυλῶν προσῆλθεν ὥστε οἱ πρὸς ταῖς
πύλαις ὄντες τῶν Ἀργείων ἀπέκλεισαν τοὺς τῶν Βοιωτῶν
ἱππέας εἰσελθεῖν βουλομένους, δείσαντες μὴ συνεισπέσοιεν
κατὰ τὰς πύλας οἱ Λακεδαιμόνιοι· ὥστ' ἠναγκάσθη-
σαν οἱ ἱππεῖς ὥσπερ νυκτερίδες πρὸς τοῖς τείχεσιν ὑπὸ
ταῖς ἐπάλξεσι προσαραρέναι. καὶ εἰ μὴ ἔτυχον τότε
οἱ Κρῆτες εἰς Ναυπλίαν καταδεδραμηκότες, πολλοὶ ἂν
καὶ ἄνδρες καὶ ἵπποι κατετοξεύθησαν. ἐκ δὲ τούτου περὶ* 7
*τὰς εἱρκτὰς στρατοπεδευομένου αὐτοῦ πίπτει κεραυνὸς
εἰς τὸ στρατόπεδον· καὶ οἱ μέν τινες πληγέντες, οἱ δὲ
καὶ ἐμβροντηθέντες ἀπέθανον. ἐκ δὲ τούτου βουλόμενος
τειχίσαι φρούριόν τι ἐπὶ ταῖς παρὰ Κηλοῦσαν ἐμβολαῖς
ἐθύετο· καὶ ἐφάνη αὐτῷ τὰ ἱερὰ ἄλοβα. ὡς δὲ τοῦτο ἐγέ-
νετο, ἀπήγαγε τὸ στράτευμα καὶ διέλυσε, μάλα πολλὰ
βλάψας τοὺς Ἀργείους, ἅτε ἀπροσδοκήτως αὐτοῖς ἐμβαλών.*

Καὶ ὁ μὲν δὴ κατὰ γῆν πόλεμος οὕτως ἐπολεμεῖτο. ἐν **VIII**
ᾧ δὲ πάντα ταῦτα ἐπράττετο, τὰ κατὰ θάλατταν αὖ καὶ

---

1 *αὖ* Tillmanns 6 *βαλόμενος* **M** *ἀπὸ τῶν τύρσεων* om. **D** 8 *Σαρωνικὴν* Madv. *Λακωνικὴν* codd. 9 *οὕτω* **F** *προσῆλθε πυλῶν* **CU** 10 *πόλαις* **U** 12 *ἠνάγκασαν* codd., corr. Pirckheimer 14 *προσαραρέναι* **V** *προσαρραρέναι* **D** *προσαρρέναι* rell. *εἰ*] *οἱ* **M** 15 *Κρῆντες* **B** 17 *εἱρκτὰς* **BC** *εἰρκτὰς* rell. *στρατευομένου* codd., corr. Mor. 19 *ἐμβροντησθέντες* **F** *ἐκβροντηθέντες* **BP**, nescio an melius 21 *ἄλωβα* **U** 23 *ἀπροσδοκήτοις* Ddf. 25 *ταῦτα πάντα* **CFU**

τὰς πρὸς θαλάττῃ πόλεις γενόμενα διηγήσομαι, καὶ τῶν
πράξεων τὰς μὲν ἀξιομνημονεύτους γράψω, τὰς δὲ μὴ
ἀξίας λόγου παρήσω. πρῶτον μὲν τοίνυν Φαρνάβαζος καὶ
Κόνων, ἐπεὶ ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμονίους τῇ ναυμαχίᾳ,
περιπλέοντες καὶ τὰς νήσους καὶ πρὸς τὰς ἐπιθαλαττιδίας
πόλεις τούς τε Λακωνικοὺς ἁρμοστὰς ἐξήλαυνον καὶ παρε-
μυθοῦντο τὰς πόλεις ὡς οὔτε ἀκροπόλεις ἐντειχίσοιεν
2 ἐάσοιέν τε αὐτονόμους. οἱ δ' ἀκούοντες ταῦτα ἥδοντό τε
καὶ ἐπῄνουν καὶ ξένια προθύμως ἔπεμπον τῷ Φαρνα-
βάζῳ. καὶ γὰρ ὁ Κόνων τὸν Φαρνάβαζον ἐδίδασκεν ὡς
οὕτω μὲν ποιοῦντι πᾶσαι αὐτῷ αἱ πόλεις φίλιαι ἔσοιντο,
εἰ δὲ δουλοῦσθαι βουλόμενος φανερὸς ἔσοιτο, ἔλεγεν ὡς
μία ἑκάστη πολλὰ πράγματα ἱκανὴ εἴη παρέχειν καὶ
κίνδυνος εἴη μὴ καὶ οἱ Ἕλληνες, εἰ ταῦτα αἴσθοιντο, συ-
3 σταῖεν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπείθετο ὁ Φαρνάβαζος. ἀποβὰς
δ' εἰς Ἔφεσον τῷ μὲν Κόνωνι δοὺς τετταράκοντα τριήρεις
εἰς Σηστὸν εἶπεν ἀπαντᾶν, αὐτὸς δὲ πεζῇ παρῄει ἐπὶ τὴν
αὑτοῦ ἀρχήν. καὶ γὰρ ὁ Δερκυλίδας, ὅσπερ καὶ πάλαι
πολέμιος ἦν αὐτῷ, ἔτυχεν ἐν Ἀβύδῳ ὤν, ὅτε ἡ ναυμαχία
ἐγένετο, καὶ οὐχ ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἁρμοσταὶ ἐξέλιπεν, ἀλλὰ
κατέσχε τὴν Ἄβυδον καὶ διέσῳζε φίλην τοῖς Λακεδαι-
μονίοις. καὶ γὰρ συγκαλέσας τοὺς Ἀβυδηνοὺς ἔλεξε τοιάδε.
4 Ὦ ἄνδρες, νῦν ἔξεστιν ὑμῖν καὶ πρόσθεν φίλοις οὖσι τῇ
πόλει ἡμῶν εὐεργέτας φανῆναι τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ
γὰρ τὸ μὲν ἐν ταῖς εὐπραξίαις πιστοὺς φαίνεσθαι οὐδὲν
θαυμαστόν· ὅταν δέ τινες ἐν συμφοραῖς γενομένων φίλων

1 τῶν πράξεων om. CU 3 ἀξίους BP^1 5 πρὸς om. V^1 7 ἐντειχίσοιεν B ἐντιχείσοιεν F^1 -σαιεν CDMPUV -ιοῖεν Ddf. 8 ἐάσοιέν B -σαιέν rell. 11 ἔσονται CUV 12 δουλῶσθαι CF^1U ἔλεγεν ὡς del. Cob. ὡς μία ἑλ. V 13 εἴη ἱκανὴ CU 14 εἰ (εἰς B) om. CF^1U αἴσθηντο CU 17 πεζὸς D 18 αὐτοῦ B alii ὥσπερ CF^1U^1 καὶ om. CU πάλαι post ἦν CU 22 γὰρ] γὰρ πρόσθεν C 23 πρόσθε BP

βέβαιοι φανῶσι, τοῦτ' εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον μνημονεύεται. ἔστι δὲ οὐχ οὕτως ἔχον ⟨ὡς⟩, εἰ τῇ ναυμαχίᾳ ἐκρατήθημεν, οὐδὲν ἄρα ἔτι ἐσμέν· ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσθεν δήπου, Ἀθηναίων ἀρχόντων τῆς θαλάττης, ἱκανὴ ἦν ἡ ἡμετέρα πόλις καὶ εὖ φίλους καὶ κακῶς ἐχθροὺς ποιεῖν. ὅσῳ δὲ μᾶλλον αἱ ἄλλαι πόλεις σὺν τῇ τύχῃ ἀπεστράφησαν ἡμῶν, τοσούτῳ [ὄντως] ἡ ὑμετέρα πιστότης μείζων φανείη ἄν. εἰ δέ τις τοῦτο φοβεῖται, μὴ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἐνθάδε πολιορκώμεθα, ἐννοείτω ὅτι Ἑλληνικὸν μὲν οὔπω ναυτικόν ἐστιν ἐν τῇ θαλάττῃ, οἱ δὲ βάρβαροι εἰ ἐπιχειρήσουσι τῆς θαλάττης ἄρχειν, οὐκ ἀνέξεται ταῦτα ἡ Ἑλλάς· ὥσθ' ἑαυτῇ ἐπικουροῦσα καὶ ὑμῖν σύμμαχος γενήσεται. οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούοντες οὐκ ἀκόν- 5
τως ἀλλὰ προθύμως ἐπείσθησαν· καὶ τοὺς μὲν ἰόντας ἁρμοστὰς φίλως ἐδέχοντο, τοὺς δὲ ἀπόντας μετεπέμποντο. ὁ δὲ Δερκυλίδας, ὡς συνελέγησαν πολλοὶ καὶ χρήσιμοι ἄνδρες εἰς τὴν πόλιν, διαβὰς καὶ εἰς Σηστόν, καταντικρὺ ὄντα Ἀβύδου καὶ ἀπέχοντα οὐ πλέον ὀκτὼ σταδίων, ὅσοι τε διὰ Λακεδαιμονίους γῆν ἔσχον ἐν Χερρονήσῳ, ἤθροιζε, καὶ ὅσοι αὖ ἐκ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ πόλεων ἁρμοσταὶ ἐξέπιπτον, καὶ τούτους ἐδέχετο, λέγων ὅτι οὐδ' ἐκείνους ἀθυμεῖν δεῖ, ἐννοουμένους ὅτι καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἣ ἐξ ἀρχῆς βασιλέως ἐστί, καὶ Τῆμνος, οὐ μεγάλη πόλις, καὶ Αἰγαιεῖς καὶ ἄλλα γε χωρία δύνανται οἰκεῖν οὐχ ὑπήκοοι ὄντες βασι-

2 *ἔστι . . . ἔχον*] *νῦν δέ,* Dobree *ὡς* add. Weiske *ὅτι* **V** 3 *ἔτι*] *τι* **CFU** 6 *δὲ* om. **M** 7 *τοσούτω* **CU** *τοσοῦτον* rell. *ὄντως* del. Ddf. *ἡμετέρα* **CFM** 8 *τις—φοβεῖται* Ddf. *τισι—φανεῖται* codd. *καὶ* om. **CFU** 9 *κατὰ* om. **F** 11 *ἐπιχείρουσιν* **U** *ἄρχειν τῆς θαλ.* **CU** 12 *καὶ ἐπικουροῦσα* (-*κυρ*- **U**) *καὶ* **B** *ἡμῖν* **U** 14 *παρόντας* Dobree 18 *πλεῖστον* **U** *πλείω* **V** *πλεῖον* rell. 19 *ἐν Χερρ.* om. **D** *ἤθροιζον* **U** 23 *Αἰγαιεῖς* **DFM** *Αἰγεεῖς* **BCPUV** 24 *γε*] *δὲ* Simon *ὑπήκοα ὄντα* nescio qui libri

λέως. καίτοι, ἔφη, ποῖον μὲν ⟨ἂν⟩ ἰσχυρότερον Σηστοῦ
λάβοιτε χωρίον, ποῖον δὲ δυσπολιορκητότερον; ὃ καὶ
νεῶν καὶ πεζῶν δεῖται, εἰ μέλλει πολιορκηθήσεσθαι. τού-
6 τους αὖ τοιαῦτα λέγων ἔσχε τοῦ ἐκπεπλῆχθαι. ὁ δὲ Φαρ-
νάβαζος ἐπεὶ ηὗρε τήν τε Ἄβυδον καὶ τὸν Σηστὸν οὕτως
ἔχοντα, προηγόρευεν αὐτοῖς ὡς εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τοὺς
Λακεδαιμονίους, πόλεμον ἐξοίσει πρὸς αὐτούς. ἐπεὶ δὲ
οὐκ ἐπείθοντο, Κόνωνι μὲν προσέταξε κωλύειν αὐτοὺς τὴν
θάλατταν πλεῖν, αὐτὸς δὲ ἐδῄου τὴν τῶν Ἀβυδηνῶν χώραν.
ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐπέραινε πρὸς τὸ καταστρέφεσθαι, αὐτὸς
μὲν ἐπ' οἴκου ἀπῆλθε, τὸν δὲ Κόνωνα ἐκέλευεν εὐτρεπί-
ζεσθαι τὰς καθ' Ἑλλήσποντον πόλεις, ὅπως εἰς τὸ ἔαρ
ὅτι πλεῖστον ναυτικὸν ἀθροισθείη. ὀργιζόμενος γὰρ τοῖς
Λακεδαιμονίοις ἀνθ' ὧν ἐπεπόνθει περὶ παντὸς ἐποιεῖτο
ἐλθεῖν τε εἰς τὴν χώραν αὐτῶν καὶ τιμωρήσασθαι ὅ τι
7 δύναιτο. καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἐν τοιούτοις ὄντες διῆγον·
ἅμα δὲ τῷ ἔαρι ναῦς τε πολλὰς συμπληρώσας καὶ ξενικὸν
προσμισθωσάμενος ἔπλευσεν ὁ Φαρνάβαζός τε καὶ ὁ
Κόνων μετ' αὐτοῦ διὰ νήσων εἰς Μῆλον, ἐκεῖθεν δὲ ὁρμώ-
μενοι εἰς τὴν Λακεδαίμονα. καταπλεύσας δὲ πρῶτον μὲν
εἰς Φερὰς ἐδῄωσε ταύτην τὴν χώραν, ἔπειτα καὶ ἄλλοσε
ἀποβαίνων τῆς παραθαλαττίας ἐκακούργει ὅ τι ἐδύνατο.
φοβούμενος δὲ τήν τε ἀλιμενότητα τῆς χώρας καὶ τὰ τῆς
βοηθείας καὶ τὴν σπανοσιτίαν, ταχύ τε ἀνέστρεψε καὶ
8 ἀποπλέων ὡρμίσθη τῆς Κυθηρίας εἰς Φοινικοῦντα. ἐπεὶ
δὲ οἱ ἔχοντες τὴν πόλιν τῶν Κυθηρίων φοβηθέντες μὴ
κατὰ κράτος ἁλοῖεν ἐξέλιπον τὰ τείχη, ἐκείνους μὲν ὑπο-

1 ἂν add. Schae. 3 μέλλει V μέλλοι rell. 4 οὖν D τοῦ μὴ C 5 τήν τε] ταύτην U 7 ἐξήσοι U μετ' αὐτοὺς F μετ' αὐτῶν CU 15 τιμωρήσεσθαι U 16 τούτοις CFUV 18 τε om. CU 20 μὲν B solus 21 Φερρὰς CDFMV 24 τε om. U 25 ὡρμήθη B ὡρμήσθη F[1]

σπόνδους ἀφῆκεν εἰς τὴν Λακωνικήν, αὐτὸς δ' ἐπισκευά-
σας τὸ τῶν Κυθηρίων τεῖχος φρουρούς τε καὶ Νικόφημον
Ἀθηναῖον ἁρμοστὴν ἐν τοῖς Κυθήροις κατέλιπε. ταῦτα δὲ
ποιήσας καὶ εἰς Ἰσθμὸν τῆς Κορινθίας καταπλεύσας, καὶ
παρακελευσάμενος τοῖς συμμάχοις προθύμως τε πολεμεῖν
καὶ ἄνδρας πιστοὺς φαίνεσθαι βασιλεῖ, καταλιπὼν αὐτοῖς
χρήματα ὅσα εἶχεν, ᾤχετο ἐπ' οἴκου ἀποπλέων. λέγοντος δὲ 9
τοῦ Κόνωνος ⟨ὡς⟩ εἰ ἐῴη αὐτὸν ἔχειν τὸ ναυτικόν, θρέψοι
μὲν ἀπὸ τῶν νήσων, καταπλεύσας δ' εἰς τὴν πατρίδα
συναναστήσοι τά τε μακρὰ τείχη τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τὸ
περὶ τὸν Πειραιᾶ τεῖχος, οὗ εἰδέναι ἔφη ὅτι Λακεδαιμο-
νίοις οὐδὲν ἂν βαρύτερον γένοιτο, καὶ τοῦτο οὖν, ἔφη,
σὺ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις κεχαρισμένος ἔσει, τοὺς δὲ Λακε-
δαιμονίους τετιμωρημένος· ἐφ' ᾧ γὰρ πλεῖστα ἐπόνησαν,
ἀτελὲς αὐτοῖς ποιήσεις. ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἀκούσας ταῦτα
ἀπέστειλεν αὐτὸν προθύμως εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ χρήματα
προσέθηκεν αὐτῷ εἰς τὸν ἀνατειχισμόν. ὁ δὲ ἀφικόμενος 10
πολὺ τοῦ τείχους ὤρθωσε, τά τε αὐτοῦ πληρώματα παρ-
έχων καὶ τέκτοσι καὶ λιθολογοις μισθὸν διδούς, καὶ ἄλλο
εἴ τι ἀναγκαῖον ἦν, δαπανῶν. ἦν μέντοι τοῦ τείχους ἃ καὶ
αὐτοὶ Ἀθηναῖοι καὶ Βοιωτοὶ καὶ ἄλλαι πόλεις ἐθελούσιαι
συνετείχισαν. οἱ μέντοι Κορίνθιοι ἀφ' ὧν ὁ Φαρνάβαζος
κατέλιπε χρημάτων ναῦς πληρώσαντες καὶ Ἀγαθῖνον
ναύαρχον ἐπιστήσαντες ἐθαλαττοκράτουν ἐν τῷ περὶ
Ἀχαιΐαν καὶ Λέχαιον κόλπῳ. ἀντεπλήρωσαν δὲ καὶ οἱ
Λακεδαιμόνιοι ναῦς, ὧν Ποδάνεμος ἦρχεν. ἐπεὶ δὲ οὗτος 11

---

2 *Κυθήρων* M *Νικόφηβον* codd., corr. Schn. 3 *Κυθηρίοις* codd., corr. Ddf. 4 *εἰς* om. F 6 *κατελιπὼν* B *αὐτοὺς* U 8 *ὡς* add. Castalio 12 *οὖν*] *μὲν* F 13 *μὲν* om. B *ἔση(ι)* codd. 15 *ἀκούσας ταῦτα* om. U 18 *ἤρθωσε* B 22 *ἐφ'* BP 25 *Ἀχαιΐαν* B *Ἀχαΐαν* rell. 26 *Πο/////μος* CFU

ἐν προσβολῇ τινι γενομένῃ ἀπέθανε, καὶ Πόλλις αὖ ἐπιστολεὺς ὢν τρωθεὶς ἀπῆλθεν, Ἡριππίδας ταύτας ἀναλαμβάνει τὰς ναῦς. Πρόαινος μέντοι Κορίνθιος τὰς παρ᾽ Ἀγαθίνου παραλαβὼν ναῦς ἐξέλιπε τὸ Ῥίον· Λακεδαιμόνιοι δ᾽ αὐτὸ παρέλαβον. μετὰ δὲ τοῦτο Τελευτίας ἐπὶ τὰς Ἡριππίδου ναῦς ἦλθε, καὶ οὗτος αὖ τοῦ κόλπου πάλιν ἐκράτει.

12 *Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούοντες ὅτι Κόνων καὶ τὸ τεῖχος*
τοῖς Ἀθηναίοις ἐκ τῶν βασιλέως χρημάτων ἀνορθοίη, καὶ
τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῶν ἐκείνου τρέφων τάς τε νήσους καὶ
τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ παρὰ θάλατταν πόλεις Ἀθηναίοις εὐ-
τρεπίζοι, ἐνόμισαν, εἰ ταῦτα διδάσκοιεν Τιρίβαζον βασι-
λέως ὄντα στρατηγόν, ἢ καὶ ἀποστῆσαι ἂν πρὸς ἑαυτοὺς τὸν
Τιρίβαζον ἢ παῦσαί γ᾽ ἂν τὸ Κόνωνος ναυτικὸν τρέφοντα.
γνόντες δὲ οὕτω, πέμπουσιν Ἀνταλκίδαν πρὸς τὸν Τιρί-
βαζον, προστάξαντες αὐτῷ ταῦτα διδάσκειν καὶ πειρᾶσθαι
13 *εἰρήνην τῇ πόλει ποιεῖσθαι πρὸς βασιλέα. αἰσθόμενοι δὲ*
ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἀντιπέμπουσι πρέσβεις μετὰ Κόνωνος
Ἑρμογένη καὶ Δίωνα καὶ Καλλισθένη καὶ Καλλιμέδοντα.
συμπαρεκάλεσαν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν συμμάχων πρέσβεις· καὶ
παρεγένοντο ἀπό τε Βοιωτῶν καὶ Κορίνθου καὶ Ἄργους.
14 *ἐπεὶ δ᾽ ἐκεῖ ἦσαν, ὁ μὲν Ἀνταλκίδας ἔλεγε πρὸς τὸν Τιρί-*
βαζον ὅτι εἰρήνης δεόμενος ἥκοι τῇ πόλει πρὸς βασιλέα,
καὶ ταύτης οἵασπερ βασιλεὺς πάλαι ἐπεθύμει. τῶν τε
γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων Λακεδαιμονίους
βασιλεῖ οὐκ ἀντιποιεῖσθαι, τάς τε νήσους ἁπάσας καὶ

---

1 *προβολῇ* **BC** *γενομένους* **B** *Πόλις* **BCFP[1]UV** 6 *πάλιν* (om. **D**) *αὖ τοῦ κόλπου* **CU** 12 *ἐνόμιζον* **CDUV** 13 *ἀποστῆναι* codd., corr. Ddf. 16 *διδάσκειν*] *γινώσκειν* **CU** 18 *πρέσβεις πέμπουσι* **C[1]** *πέμπ. πρ.* **C[c]U** 20 *ἀπὸ* om. **F** 23 *ὅτι*] *ὅτι καὶ* **CU** *ἥκει* **C** 24 *οἵασπερ* **CDFNU** *οἵαπερ* **BMPV** *πάλαι* **B** solus 26 *βασιλεὺς* **B**

τὰς ἄλλας πόλεις ἀρκεῖν σφίσιν αὐτονόμους εἶναι. καίτοι, ἔφη, τοιαῦτα ἐθελόντων ἡμῶν, τίνος ἂν ἕνεκα πρὸς ἡμᾶς [οἱ Ἕλληνες ἢ] βασιλεὺς πολεμοίη ἢ χρήματα δαπανῴη; καὶ γὰρ οὐδ' ἐπὶ βασιλέα στρατεύεσθαι δυνατὸν οὔτε Ἀθηναίοις μὴ ἡγουμένων ἡμῶν οὔθ' ἡμῖν αὐτονόμων οὐσῶν τῶν πόλεων. τῷ μὲν δὴ Τιριβάζῳ ἀκούοντι ἰσχυρῶς 15 ἤρεσκον οἱ τοῦ Ἀνταλκίδου λόγοι· τοῖς δὲ ἐναντίοις † λόγοις ταῦτ' ἦν. οἵ τε γὰρ Ἀθηναῖοι ἐφοβοῦντο συνθέσθαι αὐτονόμους τὰς πόλεις καὶ τὰς νήσους εἶναι, μὴ Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου στερηθεῖεν, οἵ τε Θηβαῖοι, μὴ ἀναγκασθείησαν ἀφεῖναι τὰς Βοιωτίδας πόλεις αὐτονόμους, οἵ τ' Ἀργεῖοι, οὗ ἐπεθύμουν, οὐκ ἐνόμιζον ἂν τὴν Κόρινθον δύνασθαι ὡς τ' Ἄργος ἔχειν τοιούτων συνθηκῶν καὶ σπονδῶν γενομένων. αὕτη μὲν ἡ εἰρήνη οὕτως ἐγένετο ἀτελής, καὶ ἀπῆλθον οἴκαδε ἕκαστος.

Ὁ μέντοι Τιρίβαζος τὸ μὲν ἄνευ βασιλέως μετὰ Λακε- 16 δαιμονίων γενέσθαι οὐκ ἀσφαλὲς αὐτῷ ἡγεῖτο εἶναι· λάθρᾳ γε μέντοι ἔδωκε χρήματα Ἀνταλκίδᾳ, ὅπως ἂν πληρωθέντος ναυτικοῦ ὑπὸ Λακεδαιμονίων οἵ τε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν μᾶλλον τῆς εἰρήνης προσδέοιντο, καὶ τὸν Κόνωνα ὡς ἀδικοῦντά τε βασιλέα καὶ ἀληθῆ λεγόντων Λακεδαιμονίων εἶρξε. ταῦτα δὲ ποιήσας ἀνέβαινε πρὸς βασιλέα, φράσων ἅ τε λέγοιεν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὅτι Κόνωνα συνειληφὼς εἴη ὡς ἀδικοῦντα, καὶ ἐρωτήσων τί χρὴ ποιεῖν περὶ τούτων ἁπάντων. καὶ βασιλεὺς μέν, ὡς 17 Τιρίβαζος ἄνω παρ' αὐτῷ ἦν, Στρούθαν καταπέμπει ἐπι-

3 seclusa del. Mor. 4 οὐδ' ἐπὶ Leoncl. οὐδὲ codd. 5 οὔτε CFUV 7 λόγοι Steph. λόγος Wolf οὐ βουλομένοις Koe. 9 τὰς πόλεις καὶ τὰς νήσους εἶναι CU εἶναι τὰς νήσους BDFMPV 10 Σκίρου στερηθοῖεν CU 13 ὡς τἄργος M (cf. III 1, 12) ὥστ' ἄργος CDFPUV ὥστ' ἄργους B ὡς Ἄργος Leoncl. 16 Τιρίβαλος B 17 αὐτῶ U αὐτῶ(ι) rell. 23 τὸν βασιλέα U 26 ἑαυτῶ(ι) codd. Στροῦθαν BP (it. infra)

μελησόμενον τῶν κατὰ θάλατταν. ὁ μέντοι Στρούθας ἰσχυ-
ρῶς τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις τὴν γνώμην προσ-
εῖχε, μεμνημένος ὅσα κακὰ ἐπεπόνθει ἡ βασιλέως χώρα
ὑπ' Ἀγησιλάου. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπεὶ ἑώρων τὸν
Στρούθαν πρὸς ἑαυτοὺς μὲν πολεμικῶς ἔχοντα, πρὸς δὲ τοὺς
Ἀθηναίους φιλικῶς, Θίβρωνα πέμπουσιν ἐπὶ πολέμῳ πρὸς
αὐτόν. ὁ δὲ διαβάς τε καὶ ὁρμώμενος ἐξ Ἐφέσου τε καὶ τῶν
ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ πόλεων Πριήνης τε καὶ Λευκόφρυος
18 καὶ Ἀχιλλείου, ἔφερε καὶ ἦγε τὴν βασιλέως. προϊόντος δὲ
τοῦ χρόνου κατανοήσας ὁ Στρούθας ὅτι Θίβρων βοηθοίη
ἑκάστοτε ἀτάκτως καὶ καταφρονητικῶς, ἔπεμψεν ἱππέας
εἰς τὸ πεδίον καὶ καταδραμόντας ἐκέλευσε περιβαλλο-
μένους ἐλαύνειν ὅ τι δύναιντο. ὁ δὲ Θίβρων ἐτύγχανεν
ἐξ ἀρίστου δισκεύων μετὰ Θερσάνδρου τοῦ αὐλητοῦ· ἦν
γὰρ ὁ Θέρσανδρος οὐ μόνον αὐλητὴς ἀγαθός, ἀλλὰ καὶ
19 ἀλκῆς [ἰσχύος], ἅτε λακωνίζων, ἀντεποιεῖτο. ὁ δὲ Στρού-
θας, ἰδὼν ἀτάκτως τε βοηθοῦντας καὶ ὀλίγους τοὺς πρώ-
τους, ἐπιφαίνεται πολλούς τε ἔχων καὶ συντεταγμένους
ἱππέας. καὶ Θίβρωνα μὲν καὶ Θέρσανδρον πρώτους
ἀπέκτειναν· ἐπεὶ δ' οὗτοι ἔπεσον, ἐτρέψαντο καὶ τὸ ἄλλο
στράτευμα, καὶ διώκοντες παμπληθεῖς κατέβαλον· ἦσαν
δὲ καὶ οἳ ἐσώθησαν αὐτῶν εἰς τὰς φιλίας πόλεις, καὶ
πλέονες διὰ τὸ ὀψὲ αἰσθέσθαι τῆς βοηθείας ⟨ἀπελεί-
ποντο⟩. πολλάκις γάρ, ⟨ὡς⟩ καὶ τότε, οὐδὲ παραγ-
γείλας τὴν βοήθειαν ἐποιήσατο. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως
ἐγεγένητο.

---

1 τὸν U 3 ὅσα B ὁπόσα rell. 6 Θίμβρ. CU (it. infra) 10 ὅτι B ὅτι ὁ rell. (U[1]?) βοηθείη DF[1]U 12 περιβαλομένους DM 13 δύναιτο U[1] 14 ἀορίστου B διασκηνῶν codd., corr. Rieckher 16 ἰσχύος del. Leoncl. 21 κατέβαλλον CFPU 22 καὶ οἳ BP[1](?) οἳ καὶ P[c] rell. τὰς om. U 23 πλείονες V αἴσθεσθαι B ἀπελείποντο add. Leoncl. 24 ὡς add. Mor. οὐ BP[1]

Ἐπεὶ δ' ἦλθον εἰς Λακεδαίμονα οἱ ἐκπεπτωκότες Ῥο- 20
δίων ὑπὸ τοῦ δήμου, ἐδίδασκον ὡς οὐκ ἄξιον εἴη περιιδεῖν
Ἀθηναίους Ῥόδον καταστρεψαμένους καὶ τοσαύτην δύναμιν
συνθεμένους. γνόντες οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὡς εἰ μὲν ὁ δῆ-
μος κρατήσοι, Ἀθηναίων ἔσται Ῥόδος ἅπασα, εἰ δὲ οἱ πλου-
σιώτεροι, ἑαυτῶν, ἐπλήρωσαν αὐτοῖς ναῦς ὀκτώ, ναύαρχον
δὲ Ἔκδικον ἐπέστησαν. συνεξέπεμψαν δ' ἐπὶ τούτων τῶν 21
νεῶν καὶ Διφρίδαν. ἐκέλευσαν δ' αὐτὸν διαβάντα εἰς τὴν
Ἀσίαν τάς τε Θίβρωνα ὑποδεξαμένας πόλεις διασῴζειν,
καὶ στράτευμα τὸ περισωθὲν ἀναλαβόντα καὶ ἄλλο, εἴ
ποθεν δύναιτο, συλλέξαντα πολεμεῖν πρὸς Στρούθαν. ὁ μὲν
δὴ Διφρίδας ταῦτα ἐποίει, καὶ τά τ' ἄλλα ἐπετύγχανε καὶ
Τιγράνην τὸν τὴν Στρούθα ἔχοντα θυγατέρα πορευόμενον
εἰς Σάρδεις λαμβάνει σὺν αὐτῇ τῇ γυναικί, καὶ χρημά-
των πολλῶν ἀπέλυσεν· ὥστ' εὐθὺς ἐντεῦθεν εἶχε μισθο-
δοτεῖν. ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ εὔχαρίς τε οὐχ ἧττον τοῦ Θίβρω- 22
νος, μᾶλλόν τε συντεταμένος καὶ ἐγχειρητικώτερος στρα-
τηγός. οὐδὲ γὰρ ἐκράτουν αὐτοῦ αἱ τοῦ σώματος ἡδοναί,
ἀλλ' ἀεὶ πρὸς ᾧ εἴη ἔργῳ, τοῦτο ἔπραττεν. ὁ δ' Ἔκδικος
ἐπεὶ εἰς τὴν Κνίδον ἔπλευσε καὶ ἐπύθετο τὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ
δῆμον πάντα κατέχοντα καὶ κρατοῦντα καὶ κατὰ γῆν καὶ
κατὰ θάλατταν †διέπλεον διπλασίαις τριήρεσιν ἢ αὐτὸς
εἶχεν, ἡσυχίαν ἦγεν ἐν τῇ Κνίδῳ. οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι 23
ἐπεὶ ᾔσθοντο αὐτὸν ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν ἢ ὥστε τοὺς

---

4 προσθεμένους Rinkes κρατήσοι ὁ δῆμος CU 10 καὶ στράτευμα bis B στράτευμα δὲ τὸ CU στρ. δὲ F στρ. V 11 πρὸς τὸν CFU 12 τά τ' ἄλλα] τ' ἄλλα C ταῦτα F +πετύγχανε F 13 τὴν τοῦ CU Στρούθαν B 14 τῇ om. CU 16 ἀνὴρ Ddf. ὁ ἀνὴρ CU ἀνὴρ rell. 17 δὲ C[1] Priscian. XVIII 23 συντεταγμένος codd., corr. Dobree στρατηγός] ἀρετῆς Pollux II 154, Priscian. 19 ἤει C ἔργον U 22 διέπλεον (καὶ δ. CFU) del. Brei. πλέον ἢ Ddf. καὶ δὴ πλέον Sauppe 23 ἦγεν] εἶχεν FV τῷ U 24 δύναμιν ἔχοντα CFU

φίλους ὠφελεῖν, ἐκέλευσαν τὸν Τελευτίαν σὺν ταῖς δώδεκα
ναυσὶν αἷς εἶχεν ἐν τῷ περὶ Ἀχαΐαν καὶ Λέχαιον κόλπῳ
περιπλεῖν πρὸς τὸν Ἔκδικον, κἀκεῖνον μὲν ἀποπέμψαι,
αὐτὸν δὲ τῶν τε βουλομένων φίλων εἶναι ἐπιμελεῖσθαι καὶ
τοὺς πολεμίους ὅ τι δύναιτο κακὸν ποιεῖν. ὁ δὲ Τελευτίας
ἐπειδὴ ἀφίκετο εἰς τὴν Σάμον, προσλαβὼν ἐκεῖθεν ναῦς
24 ⟨ἑπτὰ⟩ ἔπλευσεν εἰς Κνίδον, ὁ δ' Ἔκδικος οἴκαδε. αὐτὸς δ'
ἔπλει εἰς τὴν Ῥόδον, ἤδη ἔχων ναῦς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι· πλέων
δὲ περιτυγχάνει Φιλοκράτει τῷ Ἐφιάλτου πλέοντι μετὰ
δέκα τριήρων Ἀθήνηθεν εἰς Κύπρον ἐπὶ συμμαχίᾳ τῇ
Εὐαγόρου, καὶ λαμβάνει πάσας, ὑπεναντιώτατα δὴ ταῦτα
ἀμφότεροι ἑαυτοῖς πράττοντες· οἵ τε γὰρ Ἀθηναῖοι φίλῳ
χρώμενοι βασιλεῖ συμμαχίαν ἔπεμπον Εὐαγόρᾳ τῷ πο-
λεμοῦντι πρὸς βασιλέα, ὅ τε Τελευτίας Λακεδαιμονίων
πολεμούντων βασιλεῖ τοὺς πλέοντας ἐπὶ τῷ ἐκείνου πο-
λέμῳ διέφθειρεν. ἐπαναπλεύσας δ' εἰς Κνίδον καὶ δια-
θέμενος ἃ ἔλαβεν, εἰς Ῥόδον αὖ ἀφικόμενος ἐβοήθει τοῖς
τὰ αὐτῶν φρονοῦσιν.
25 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίσαντες τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν
δύναμιν κατασκευάζεσθαι ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀντεκπέμ-
πουσι Θρασύβουλον τὸν Στειριέα σὺν τετταράκοντα ναυσίν.
ὁ δ' ἐκπλεύσας τῆς μὲν εἰς Ῥόδον βοηθείας ἐπέσχε, νομί-
ζων οὔτ' ἂν αὐτὸς ῥᾳδίως τιμωρήσασθαι τοὺς φίλους τῶν
Λακεδαιμονίων τεῖχος ἔχοντας καὶ Τελευτίου σὺν ναυσὶ
παρόντος συμμάχου αὐτοῖς, οὔτ' ἂν τοὺς σφετέρους φίλους
ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι, τάς τε πόλεις ἔχοντας καὶ
26 πολὺ πλείονας καὶ μάχῃ γε κεκρατηκότας· εἰς δὲ τὸν

---

2 Ἀχαΐαν codd. 6 ἐπεὶ CFUV 7 ἑπτὰ add. Ha. ὁ δ' Ἔκδικος CFU, om. rell. αὐτὸς δ'] ὁ δὲ Τελευτίας CFU 9 τοῦ F^1V 10 τριηρῶν B τῇ B τοῦ rell. 11 δὲ U 15 κείνου D 20 παρασκευάζεσθαι U^1 23 τιμωρήσεσθαι BP 25 συμμάχου] σ. ὄντος CU 27 γε CP^1(?), om. P^c rell.

Ἑλλήσποντον πλεύσας καὶ οὐδενὸς ἀντιπάλου παρόντος
ἐνόμισε καταπρᾶξαι ἄν τι τῇ πόλει ἀγαθόν. καὶ οὕτω δὴ
πρῶτον μὲν καταμαθὼν στασιάζοντας Ἀμήδοκόν τε τὸν
Ὀδρυσῶν βασιλέα καὶ Σεύθην τὸν ἐπὶ θαλάττῃ ἄρχοντα
ἀλλήλοις μὲν διήλλαξεν αὐτούς, Ἀθηναίοις δὲ φίλους καὶ
συμμάχους ἐποίησε, νομίζων καὶ τὰς ὑπὸ τῇ Θρᾴκῃ
οἰκούσας Ἑλληνίδας πόλεις φίλων ὄντων τούτων μᾶλλον
προσέχειν ἂν τοῖς Ἀθηναίοις τὸν νοῦν. ἐχόντων δὲ τού- 27
των τε καλῶς καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων διὰ τὸ βασιλέα
φίλον τοῖς Ἀθηναίοις εἶναι, πλεύσας εἰς Βυζάντιον ἀπέδοτο
τὴν δεκάτην τῶν ἐκ τοῦ Πόντου πλεόντων. μετέστησε δὲ
ἐξ ὀλιγαρχίας εἰς τὸ δημοκρατεῖσθαι τοὺς Βυζαντίους·
ὥστε οὐκ ἀχθεινῶς ἑώρα ὁ τῶν Βυζαντίων δῆμος Ἀθη-
ναίους ὅτι πλείστους παρόντας ἐν τῇ πόλει. ταῦτα δὲ 28
πράξας καὶ Καλχηδονίους φίλους προσποιησάμενος ἀπέ-
πλει ἔξω τοῦ Ἑλλησπόντου. ἐπιτυχὼν δ᾽ ἐν τῇ Λέσβῳ
ταῖς πόλεσι πάσαις πλὴν Μυτιληναίων λακωνιζούσαις,
ἐπ᾽ οὐδεμίαν αὐτῶν ᾖει, πρὶν ἐν Μυτιλήνῃ συντάξας τούς
τε ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν τετρακοσίους ὁπλίτας καὶ τοὺς
ἐκ τῶν πόλεων φυγάδας, ὅσοι εἰς Μυτιλήνην κατεπεφεύ-
γεσαν, καὶ αὐτῶν δὲ Μυτιληναίων τοὺς ἐρρωμενεστάτους
προσλαβών, καὶ ἐλπίδας ὑποθεὶς τοῖς μὲν Μυτιληναίοις
ὡς ἐὰν λάβῃ τὰς πόλεις, προστάται πάσης Λέσβου ἔσονται,
τοῖς δὲ φυγάσιν ὡς ἐὰν ὁμοῦ ὄντες ἐπὶ μίαν ἑκάστην τῶν

---

1 πλεύσας om. CU καὶ] ὡς D 2 δὲ C 3 μὲν om. F καταμ. πρ. μὲν CU Ἀμήδοκόν B Ἀμάδοκόν CDFMPUV Μήδοκόν Anab., Diod., Isocr. V 6 Urb.[1] τῶν B[1] 5 ἀλλήλους C 6 ἐπὶ DV Θρᾴκῃ] πόλει CU 7 Ἑλλ. πόλεις B πόλεις Ἑλλ. rell. τούτων ὄντων F 9 τὸ] τὸν B 11 δεκάδα codd. τὴν τῶν B μετέστησαν B 16 Καλχ. BC[1]P Χαλκ. rell. 17 Μιτυλ. codd. (sic semper) 18 εἴη F 19 αὐτοῦ C αὑτοῦ U ὁπλίτας om. CU 20 καταπεφ. codd. 23 πάσης τῆς CU 24 ὡς B solus τῶν πόλεων om. CU

πόλεων ἴωσιν, ἱκανοὶ ἔσονται ἅπαντες εἰς τὰς πατρίδας ἀνασωθῆναι, τοῖς δ' αὖ ἐπιβάταις ὡς φίλην Λέσβον προσποιήσαντες τῇ πόλει πολλὴν εὐπορίαν χρημάτων διαπεπραγμένοι ἔσονται, ταῦτα δὲ παραμυθησάμενος καὶ
29 συντάξας ἦγεν αὐτοὺς ἐπὶ Μήθυμναν. Θηρίμαχος μέντοι, ὃς ἁρμοστὴς ἐτύγχανεν ὢν τῶν Λακεδαιμονίων, ὡς ἤκουσε τὸν Θρασύβουλον προσιέναι, τούς τ' ἀπὸ τῶν αὑτοῦ νεῶν λαβὼν ἐπιβάτας καὶ αὐτοὺς τοὺς Μηθυμναίους καὶ ὅσοι Μυτιληναίων φυγάδες ἐτύγχανον αὐτόθι, ἀπήντων ἐπὶ τὰ ὅρια. μάχης δὲ γενομένης ὁ μὲν Θηρίμαχος αὐτοῦ ἀποθνήσκει, τῶν δ' ἄλλων φευγόντων πολλοὶ ἀπέθανον.
30 ἐκ δὲ τούτου τὰς μὲν προσηγάγετο τῶν πόλεων, ἐκ δὲ τῶν οὐ προσχωρουσῶν λεηλατῶν χρήματα τοῖς στρατιώταις, ἔσπευσεν εἰς τὴν Ῥόδον ἀφικέσθαι. ὅπως ⟨δ'⟩ ἂν καὶ ἐκεῖ ὡς ἐρρωμενέστατον τὸ στράτευμα ποιήσαιτο, ἐξ ἄλλων τε πόλεων ἠργυρολόγει καὶ εἰς Ἄσπενδον ἀφικόμενος ὡρμίσατο εἰς τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμόν. ἤδη δ' ἔχοντος αὐτοῦ χρήματα παρὰ τῶν Ἀσπενδίων, ἀδικησάντων τι ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν στρατιωτῶν, ὀργισθέντες οἱ Ἀσπένδιοι τῆς νυκτὸς ἐπιπεσόντες κατακόπτουσιν ἐν τῇ σκηνῇ αὐτόν.

31 Καὶ Θρασύβουλος μὲν δὴ μάλα δοκῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι οὕτως ἐτελεύτησεν. οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι ἑλόμενοι ἀντ' αὐτοῦ Ἀγύρριον ἐπὶ τὰς ναῦς ἐξέπεμψαν. αἰσθόμενοι δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅτι ἡ δεκάτη τε τῶν ἐκ τοῦ Πόντου

---

2 ἀποσωθῆναι Cob. οὖν U 4 δὴ Leoncl. 7 αὐτοῦ codd. 9 ἀπήντα CFU 10 ὄρη CU ὅρια vel ὅρεια Krue. 13 προσχωρησῶν CF^1U 14 ἔσπευδεν CU δ' add. Leoncl. 15 ὡς om. U ποιήσαιντο C 16 δὲ F πολλῶν codd., corr. Schn. ἐς D Ἄσπεδον BDF^1MPV 17 ἐς D 18 Ἀσπενδίων F^2U Ἀσπεδίων rell. ἀδικήσαντι, τι om., U 19 an ἐν τοῖς ἀγροῖς? ὁρμιθέντες B 20 Ἀσπέδιοι BDF^1MP 24 ἀργύριον codd., corr. Wesseling

*πεπραμένη εἴη ἐν Βυζαντίῳ ὑπ᾽ Ἀθηναίων καὶ Καλχηδόνα
ἔχουσι καὶ αἱ ἄλλαι Ἑλλησπόντιαι πόλεις φίλου ὄντος
αὐτοῖς Φαρναβάζου εὖ ἔχοιεν, ἔγνωσαν ἐπιμελητέον εἶναι.
τῷ μὲν οὖν Δερκυλίδᾳ οὐδὲν ἐμέμφοντο· Ἀναξίβιος μέντοι* 32
*φίλων αὐτῷ γενομένων τῶν ἐφόρων διεπράξατο ὥστε
αὐτὸς ἐκπλεῦσαι ἁρμοστὴς εἰς Ἄβυδον. εἰ δὲ λάβοι ἀφορ-
μὴν καὶ ναῦς, καὶ πολεμήσειν ὑπισχνεῖτο τοῖς Ἀθηναίοις,
ὥστε μὴ ἔχειν ἐκείνοις καλῶς τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ. οἱ μὲν* 33
*δὴ δόντες καὶ τρεῖς τριήρεις καὶ ἀφορμὴν εἰς ξένους
χιλίους ἐξέπεμψαν τὸν Ἀναξίβιον. ὁ δὲ ἐπειδὴ ἀφίκετο,
κατὰ γῆν μὲν ἀθροίσας ξενικὸν τῶν τ᾽ Αἰολίδων πόλεων
παρεσπᾶτό τινας τοῦ Φαρναβάζου καὶ ἐπιστρατευσάσαις
ταῖς πόλεσιν ἐπὶ τὴν Ἄβυδον ἀντεπεστράτευε καὶ ἐπεπο-
ρεύετο καὶ ἐδῄου τὴν χώραν αὐτῶν· καὶ ναῦς δὲ πρὸς αἷς
εἶχε συμπληρώσας ἐξ Ἀβύδου τρεῖς ἄλλας κατῆγεν, εἴ τί
που λαμβάνοι Ἀθηναίων πλοῖον ἢ τῶν ἐκείνων συμμάχων.
αἰσθανόμενοι δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι καὶ δεδιότες μὴ* 34
*φθαρείη σφίσιν ἃ κατεσκεύασεν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ Θρα-
σύβουλος, ἀντεκπέμπουσιν Ἰφικράτη ναῦς ὀκτὼ ἔχοντα
καὶ πελταστὰς εἰς διακοσίους καὶ χιλίους. οἱ πλεῖστοι δὲ
αὐτῶν ἦσαν ὧν ἐν Κορίνθῳ ἦρξεν. ἐπεὶ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι
τὴν Κόρινθον Ἄργος ἐπεποίηντο, οὐδὲν ἔφασαν αὐτῶν
δεῖσθαι· καὶ γὰρ ἀπεκτόνει τινὰς τῶν ἀργολιζόντων· καὶ
οὕτως ἀπελθὼν Ἀθήναζε οἴκοι ἔτυχεν ὤν. ἐπεὶ δὲ ἀφί-* 35

1 *πεπραγμένη* **BCFPUV^c** *ἐκ Βυζαντίων* **CU** *Ἀθηνῶν* **BFMP** *Καλχ.* **P** *Χαλκ.* rell. 2 *αἱ ἄλλαι αἱ* **FV** 3 *αὐταῖς* **C** *εὐνοοῖεν* Madv. 6 *αὐτοῖς* **C** 9 *δὴ διδόντες* **CFU** 12 *ἐπι-στρατεύσας* **B^1D^1** *ἐπιστρατοπεδεύσας* **B^cD^c** rell. (-*παι*- **U**), corr. Schn. 13 *ἐπορεύετο* codd., corr. Weiske 14 *δὲ* om. **M** 16 *λαμβάνει* **F** *ἀπ᾽ Ἀθ.* **CU** 17 *αἰσθανόμενοι* **BP** *αἰσθό-μενοι* rell. 18 *φθαρείη* **B** *διαφθ.* rell. 19 *Ἰφικράτην* codd. 20 *πλεῖστοι δὲ* **B** *δὲ πλεῖστοι* rell. (*πλείους* **V**) 23 *ἀργολιζ* **D** *ἀργολογιζ.* **BFMP** *ἀργυρολογιζ.* **CU** 24 *ἀπελθόντων* codd., corr. Brodaeus

κετο εἰς Χερρόνησον, τὸ μὲν πρῶτον Ἀναξίβιος καὶ Ἰφι-
κράτης λῃστὰς διαπέμποντες ἐπολέμουν ἀλλήλοις· προϊόν-
τος δὲ τοῦ χρόνου ὁ Ἰφικράτης αἰσθόμενος [καὶ] Ἀνα-
ξίβιον οἰχόμενον εἰς Ἄντανδρον σύν τε τοῖς μισθοφόροις
καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν Λακωνικοῖς καὶ σὺν Ἀβυδηνοῖς δια-
κοσίοις ὁπλίταις, καὶ ἀκούσας ὅτι τὴν Ἄντανδρον φιλίαν
προσειληφὼς εἴη, ὑπονοῶν ὅτι καταστήσας αὖ τὴν ἐκεῖ
φρουρὰν ἀποπορεύσοιτο πάλιν καὶ ἀπάξοι τοὺς Ἀβυδη-
νοὺς οἴκαδε, διαβὰς τῆς νυκτὸς ᾗ ἐρημότατον ἦν τῆς Ἀβυ-
δηνῆς καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὰ ὄρη ἐνέδραν ἐποιήσατο. τὰς
δὲ τριήρεις αἳ διήγαγον αὐτὸν ἐκέλευε παραπλεῖν ἅμα τῇ
ἡμέρᾳ παρὰ τὴν Χερρόνησον τῆς ἄνω, ὅπως δοκοίη,
36 *ὥσπερ εἰώθει, ἐπ᾽ ἀργυρολογίαν ἐπαναπεπλευκέναι. ταῦτα*
δὲ ποιήσας οὐκ ἐψεύσθη, ἀλλ᾽ ὁ Ἀναξίβιος ἀπεπορεύετο,
ὡς μὲν ἐλέγετο, οὐδὲ τῶν ἱερῶν γεγενημένων αὐτῷ ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ καταφρονήσας, ὅτι διὰ φιλίας τε ἐπορεύετο
καὶ εἰς πόλιν φιλίαν καὶ ὅτι ἤκουε τῶν ἀπαντώντων τὸν
Ἰφικράτη ἀναπεπλευκέναι τῆς ἐπὶ Προκοννήσου, ἀμε-
37 *λέστερον ἐπορεύετο. ὅμως δὲ ὁ Ἰφικράτης, ἕως μὲν ἐν*
τῷ ἰσοπέδῳ τὸ στράτευμα τοῦ Ἀναξιβίου ἦν, οὐκ ἐξαν-
ίστατο· ἐπειδὴ δὲ οἱ μὲν Ἀβυδηνοὶ ἀφηγούμενοι ἤδη ἐν τῷ
παρὰ Κρεμαστὴν ἦσαν πεδίῳ, ἔνθα ἐστὶ τὰ χρύσεια αὐτοῖς,
τὸ δ᾽ ἄλλο στράτευμα ἑπόμενον ἐν τῷ κατάντει ἦν, ὁ δὲ
Ἀναξίβιος ἄρτι κατέβαινε σὺν τοῖς Λακωνικοῖς, ἐν τούτῳ
ὁ Ἰφικράτης ἐξανίστησι τὴν ἐνέδραν καὶ δρόμῳ ἐφέρετο
38 *πρὸς αὐτόν. καὶ ὁ Ἀναξίβιος γνοὺς μὴ εἶναι ἐλπίδα σωτη-*

1 *Ἰφικρ.* F[1] *ὁ Ἰφικρ.* F[c] rell. 3 *καὶ* del. Cob. 5 *τοῖς περὶ* B *σὺν τοῖς περὶ* rell. 7 *τὴν*] *καὶ* Ha. *ἐκεῖνον* U 9 *τοῖς Ἀβυδηνοῖς* CD[c]U[1] 10 *εἶτα ἀνελθὼν* Hert. 11 *ἐκέλευσε* U *τῇ ἡμέρᾳ* om. CFU 12 *τῆς*] *τοῖς* F *τὴν* Leoncl. (it. 18) 15 *αὐτῷ* om. CFU 17 *ἤκουσε*, ut vid., B[1] 18 *Ἰφικράτην* codd. *Προικ.* codd. 21 *ἐπεὶ* CFU 22 *οὖσαν* U *χρυσία* codd. 26 *σωτ. ἐλπίδα* DV

ρίας, ὁρῶν ἐπὶ πολύ τε καὶ στενὸν ἐκτεταμένον τὸ ἑαυτοῦ
στράτευμα, καὶ νομίζων πρὸς τὸ ἄναντες οὐκ ἂν δύνασθαι
σαφῶς βοηθῆσαι ἑαυτῷ τοὺς προεληλυθότας, ὁρῶν δὲ
καὶ ἐκπεπληγμένους ἅπαντας, ὡς εἶδον τὴν ἐνέδραν, εἶπε
πρὸς τοὺς παρόντας· Ἄνδρες, ἐμοὶ μὲν ἐνθάδε καλὸν
ἀποθανεῖν, ὑμεῖς δὲ πρὶν συμμεῖξαι τοῖς πολεμίοις σπεύ-
δετε εἰς τὴν σωτηρίαν. καὶ ταῦτ᾽ ἔλεγε καὶ παρὰ τοῦ 39
ὑπασπιστοῦ λαβὼν τὴν ἀσπίδα ἐν χώρᾳ αὐτοῦ μαχόμενος
ἀποθνῄσκει. καὶ τὰ παιδικὰ μέντοι αὐτῷ παρέμεινε, καὶ
τῶν Λακεδαιμονίων δὲ τῶν συνεληλυθότων ἐκ τῶν πόλεων
ἁρμοστήρων ὡς δώδεκα μαχόμενοι συναπέθανον. οἱ δ᾽
ἄλλοι φεύγοντες ἔπιπτον. οἱ δ᾽ ἐδίωκον μέχρι τοῦ ἄστεως.
καὶ τῶν τε ἄλλων ὡς διακόσιοι ἀπέθανον καὶ τῶν Ἀβυ-
δηνῶν ὁπλιτῶν περὶ πεντήκοντα. ταῦτα δὲ πράξας ὁ Ἰφι-
κράτης ἀνεχώρησε πάλιν εἰς Χερρόνησον.

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Ε

Καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλήσποντον Ἀθηναίοις τε καὶ I
Λακεδαιμονίοις τοιαῦτα ἦν. ὢν δὲ πάλιν ὁ Ἐτεόνικος ἐν
τῇ Αἰγίνῃ, καὶ ἐπιμειξίᾳ χρωμένων τὸν πρόσθεν χρόνον
τῶν Αἰγινητῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἐπεὶ φανερῶς κατὰ
θάλατταν [ὁ πόλεμος] ἐπολεμεῖτο, συνδόξαν καὶ τοῖς
ἐφόροις ἐφίησι λῄζεσθαι τὸν βουλόμενον ἐκ τῆς Ἀττικῆς.
οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι πολιορκούμενοι ὑπ᾽ αὐτῶν, πέμψαντες εἰς 2
Αἴγιναν καὶ ὁπλίτας καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Πάμφιλον
ἐπετείχισαν Αἰγινήταις καὶ ἐπολιόρκουν αὐτοὺς καὶ κατὰ
γῆν καὶ κατὰ θάλατταν δέκα τριήρεσιν. ὁ μέντοι Τελευτίας

3 αὐτῷ CU παρεληλυθότας CFU 8 ἐν χώρᾳ om. Keller αὐτοῦ del. Mor. 12 ἄστεος codd. 14 ταῦτα διαπράξας U 18 ὁ om. U 21 ὁ πόλεμος post ἐπολεμεῖτο CU, om. D 22 ληίζεσθαι codd. 25 Αἰγινήτας codd., corr. Wesseling alt. καὶ om. CUV[1]

τυχὼν ἐπὶ τῶν νήσων ποι ἀφιγμένος κατὰ χρημάτων πόρον, ἀκούσας ταῦτα περὶ τοῦ ἐπιτειχισμοῦ, ἐβοήθει τοῖς Αἰγινήταις· καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἀπήλασε, τὸ δ᾽ ἐπιτείχισμα διεφύλαττεν ὁ Πάμφιλος.

3 *Ἐκ δὲ τούτου ἀπὸ Λακεδαιμονίων Ἱέραξ ναύαρχος ἀφικνεῖται. κἀκεῖνος μὲν παραλαμβάνει τὸ ναυτικόν, ὁ δὲ Τελευτίας μακαριώτατα δὴ ἀπέπλευσεν οἴκαδε. ἡνίκα γὰρ ἐπὶ θάλατταν κατέβαινεν ἐπ᾽ οἴκου ὁρμώμενος, οὐδεὶς ἐκεῖνον τῶν στρατιωτῶν ὃς οὐκ ἐδεξιώσατο, καὶ ὁ μὲν ἐστεφάνωσεν, ὁ δὲ ἐταινίωσεν, οἱ δ᾽ ὑστερήσαντες ὅμως καὶ ἀναγομένου ἔρριπτον εἰς τὴν θάλατταν στε-*
4 *φάνους καὶ ηὔχοντο αὐτῷ πολλὰ καὶ ἀγαθά. γιγνώσκω μὲν οὖν ὅτι ἐν τούτοις οὔτε δαπάνημα οὔτε κίνδυνον οὔτε μηχάνημα ἀξιόλογον οὐδὲν διηγοῦμαι· ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία τόδε ἄξιόν μοι δοκεῖ εἶναι ἀνδρὶ ἐννοεῖν, τί ποτε ποιῶν ὁ Τελευτίας οὕτω διέθηκε τοὺς ἀρχομένους. τοῦτο γὰρ ἤδη πολλῶν καὶ χρημάτων καὶ κινδύνων ἀξιολογώτερον ἀνδρὸς ἔργον ἐστίν.*

5 *Ὁ δ᾽ αὖ Ἱέραξ τὰς μὲν ἄλλας ναῦς λαβὼν πάλιν ἔπλει εἰς Ῥόδον, ἐν Αἰγίνῃ δὲ τριήρεις δώδεκα κατέλιπε καὶ Γοργώπαν τὸν αὐτοῦ ἐπιστολέα ἁρμοστήν. καὶ ἐκ τούτου ἐπολιορκοῦντο μᾶλλον οἱ ἐν τῷ ἐπιτειχίσματι Ἀθηναίων ἢ οἱ ἐν τῇ πόλει· ὥστε ὑπὸ ψηφίσματος Ἀθηναῖοι πληρώσαντες ναῦς πολλὰς ἀπεκομίσαντο ἐξ Αἰγίνης πέμπτῳ μηνὶ τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου. τούτων δὲ γενομένων οἱ Ἀθηναῖοι πάλιν αὖ πράγματα εἶχον ὑπό τε τῶν λῃστῶν*

---

1 *ἐπὶ* del. Cob., cf. VI 2, 11 2 *ταῦτα*] *τὰ* Bue. *περὶ τοῦ ἐπιτειχισμοῦ* del. Pluyg. 7 *ἀποπέπλευκεν* CFU 9 *ἐδέξατο* U 12 *εὔχοντο* codd. *γιγνώσκομεν οὖν* B *γιν.* U 14 *ἀξιόπιστον* CFU 15 *δοκῶ* U 17 *ἀξιολογώτατον* codd., corr. Ddf. 20 *τριήρεις . . . Ῥόδῳ* (p. 177, 3) CFU, om. relicta lacuna rell. 21 *Γοργόπαν* C *αὐτοῦ* CFU 23 *ὑπὸ*] *ἀπὸ* Hert. 24 *ἀπεκομίσατο* F 26 *αὖ πάλιν* CU

καὶ τοῦ Γοργώπα· καὶ ἀντιπληροῦσι ναῦς τρεῖς καὶ δέκα,
καὶ αἱροῦνται Εὔνομον ναύαρχον ἐπ' αὐτάς. ὄντος δὲ 6
τοῦ Ἱέρακος ἐν Ῥόδῳ οἱ Λακεδαιμόνιοι Ἀνταλκίδαν
ναύαρχον ἐκπέμπουσι, νομίζοντες καὶ Τιριβάζῳ τοῦτο
ποιοῦντες μάλιστ' ἂν χαρίζεσθαι. ὁ δὲ Ἀνταλκίδας ἐπεὶ
ἀφίκετο εἰς Αἴγιναν, συμπαραλαβὼν τὰς τοῦ Γοργώπα ναῦς
ἔπλευσεν εἰς Ἔφεσον, καὶ τὸν μὲν Γοργώπαν πάλιν ἀπο-
πέμπει εἰς Αἴγιναν σὺν ταῖς δώδεκα ναυσίν, ἐπὶ δὲ ταῖς
ἄλλαις Νικόλοχον ἐπέστησε τὸν ἐπιστολέα. καὶ ὁ μὲν
Νικόλοχος βοηθῶν Ἀβυδηνοῖς ἔπλει ἐκεῖσε· παρατρεπό-
μενος δὲ εἰς Τένεδον ἐδῄου τὴν χώραν, καὶ χρήματα λαβὼν
ἀπέπλευσεν εἰς Ἄβυδον. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ 7
ἀθροισθέντες ἀπὸ Σαμοθρᾴκης τε καὶ Θάσου καὶ τῶν κατ'
ἐκεῖνα χωρίων ἐβοήθουν τοῖς Τενεδίοις. ὡς δ' ᾔσθοντο
εἰς Ἄβυδον καταπεπλευκότα τὸν Νικόλοχον, ὁρμώμενοι
ἐκ Χερρονήσου ἐπολιόρκουν αὐτὸν ἔχοντα ναῦς πέντε
καὶ εἴκοσι δύο καὶ τριάκοντα ταῖς μεθ' ἑαυτῶν. ὁ μέντοι
Γοργώπας ἀποπλέων ἐξ Ἐφέσου περιτυγχάνει Εὐνόμῳ·
καὶ τότε μὲν κατέφυγεν εἰς Αἴγιναν μικρὸν πρὸ ἡλίου
δυσμῶν. ἐκβιβάσας δ' εὐθὺς ἐδείπνιζε τοὺς στρατιώτας.
ὁ δ' Εὔνομος ὀλίγον χρόνον ὑπομείνας ἀπέπλει. νυκτὸς 8
δ' ἐπιγενομένης, φῶς ἔχων, ὥσπερ νομίζεται, ἀφηγεῖτο,
ὅπως μὴ πλανῶνται αἱ ἑπόμεναι. ὁ δὲ Γοργώπας ἐμβι-
βάσας εὐθὺς ἐπηκολούθει κατὰ τὸν λαμπτῆρα, ὑπολει-
πόμενος, ὅπως μὴ φανερὸς εἴη μηδ' αἴσθησιν παρέχοι,
λίθων τε ψόφῳ τῶν κελευστῶν ἀντὶ φωνῆς χρωμένων

1 τρισκαίδεκα codd. 4 τοῦτο B solus 6 καὶ τὰς nescio qui codd. Dindorfii 8 δώδεκα B δέκα rell. 10 παρατραπόμενος Ddf. 13 alt. καὶ . . . ἑπόμεναι (23) CFU, om. rel. lac. rell. 14 χωρίων Schn. τὰ χωρία codd. 16 πέντε] πεντήκοντα U 17 τοῖς U 22 ἀφηγῆτο C 25 παρέχειν U 26 τε καὶ U

9 *καὶ παραγωγῇ τῶν κωπῶν. ἐπεὶ δὲ ἦσαν αἱ τοῦ Εὐνόμου
πρὸς τῇ γῇ περὶ Ζωστῆρα τῆς Ἀττικῆς, ἐκέλευε τῇ σάλπιγγι ἐπιπλεῖν. τῷ δὲ Εὐνόμῳ ἐξ ἐνίων μὲν τῶν νεῶν ἄρτι ἐξέβαινον, οἱ δὲ καὶ ἔτι ὡρμίζοντο, οἱ δὲ καὶ ἔτι κατέπλεον. ναυμαχίας δὲ πρὸς τὴν σελήνην γενομένης, τέτταρας τριήρεις λαμβάνει ὁ Γοργώπας, καὶ ἀναδησάμενος ᾤχετο ἄγων εἰς Αἴγιναν. αἱ δ' ἄλλαι νῆες αἱ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέφυγον.*

10 *Μετὰ δὲ ταῦτα Χαβρίας ἐξέπλει εἰς Κύπρον βοηθῶν Εὐαγόρᾳ, πελταστάς τ' ἔχων ὀκτακοσίους καὶ δέκα τριήρεις, προσλαβὼν δὲ καὶ Ἀθήνηθεν ἄλλας τε ναῦς καὶ ὁπλίτας· αὐτὸς δὲ τῆς νυκτὸς ἀποβὰς εἰς τὴν Αἴγιναν πορρωτέρω τοῦ Ἡρακλείου ἐν κοίλῳ χωρίῳ ἐνήδρευσεν, ἔχων τοὺς πελταστάς. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, ὥσπερ ξυνέκειτο, ἧκον οἱ τῶν Ἀθηναίων ὁπλῖται, Δημαινέτου αὐτῶν ἡγουμένου, καὶ ἀνέβαινον τοῦ Ἡρακλείου ἐπέκεινα ὡς ἑκκαί-*
11 *δεκα σταδίους, ἔνθα ἡ Τριπυργία καλεῖται. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Γοργώπας, ἐβοήθει μετά τε τῶν Αἰγινητῶν καὶ σὺν τοῖς τῶν νεῶν ἐπιβάταις καὶ Σπαρτιατῶν οἳ ἔτυχον αὐτόθι παρόντες ὀκτώ. καὶ ἀπὸ τῶν πληρωμάτων δὲ τῶν ἐκ τῶν νεῶν ἐκήρυξε βοηθεῖν ὅσοι ἐλεύθεροι εἶεν· ὥστ' ἐβοήθουν καὶ τούτων πολλοί, ὅ τι ἐδύνατο ἕκαστος ὅπλον*
12 *ἔχων. ἐπεὶ δὲ παρήλλαξαν οἱ πρῶτοι τὴν ἐνέδραν, ἐξανίστανται οἱ περὶ τὸν Χαβρίαν, καὶ εὐθὺς ἠκόντιζον καὶ ἔβαλλον. ἐπῆσαν δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν νεῶν ἀποβεβηκότες ὁπλῖται. καὶ*

---

4 pr. *καὶ* Ha., pr. *καὶ ἔτι* Nauck del. 6 *ὁ* B solus 7 *ἐς* U 9 *βοηθῶν* om. cum lac. BMP *βοηθήσων* V *πρὸς συμμαχίαν* D 11 *Ἀθήνηθεν* om. cum lac. BDMPV, it. 12 *αὐτὸς δὲ* (*μὲν* Schn.) *τῆς*, 13 *πορρωτέρω τοῦ*, *χωρίῳ ἐνήδρευσεν ἔχων*, 14 *ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ*, 15 *ἧκον* (*ἧκ* habet B) *οἱ τῶν Ἀθηναίων*, *αὐτῶν ἡγουμένου* 18 *ἐν . . . Ἡρακλείου* (16) om. C 15 *Δειμ.* U 17 *ἡ*] *ἐν* B 18 *τε* om. U *καὶ* om. B 20 *τῶν ἐκ τῶν* (*τε* U) *νεῶν* del. Pluyg. 22 *ἕκαστος αὐτῶν* U 25 [*ἐκ τῶν νεῶν*] *ἀναβεβηκότες* Ha.

οἱ μὲν πρῶτοι, ἅτε οὐδενὸς ἀθρόου ὄντος, ταχὺ ἀπέθανον,
ὧν ἦν Γοργώπας τε καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἐπεὶ δὲ οὗτοι
ἔπεσον, ἐτράπησαν δὴ καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ ἀπέθανον Αἰγι-
νητῶν μὲν ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ξένοι δὲ καὶ μέτοι-
κοι καὶ ναῦται καταδεδραμηκότες οὐκ ἐλάττους διακοσίων.
ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἐν εἰρήνῃ, ἔπλεον 13
τὴν θάλατταν. οὐδὲ γὰρ τῷ Ἐτεονίκῳ ἤθελον οἱ ναῦται
καίπερ ἀναγκάζοντι ἐμβάλλειν, ἐπεὶ μισθὸν οὐκ ἐδίδου.
Ἐκ δὲ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι Τελευτίαν αὖ †ἐπὶ
ταύτῃ ἐκπέμπουσιν ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς ναύαρχον. ὡς δὲ
εἶδον αὐτὸν ἥκοντα οἱ ναῦται, ὑπερήσθησαν. ὁ δ' αὐτοὺς 14
συγκαλέσας εἶπε τοιάδε· Ὦ ἄνδρες στρατιῶται, ἐγὼ
χρήματα μὲν οὐκ ἔχων ἥκω· ἐὰν μέντοι θεὸς ἐθέλῃ καὶ ὑμεῖς
συμπροθυμῆσθε, πειράσομαι τὰ ἐπιτήδεια ὑμῖν ὡς πλεῖστα
πορίζειν. εὖ δ' ἴστε, ἐγὼ ὅταν ὑμῶν ἄρχω, εὔχομαί τε
οὐδὲν ἧττον ζῆν ὑμᾶς ἢ καὶ ἐμαυτόν, τά τ' ἐπιτήδεια
θαυμάσαιτε μὲν ἂν ἴσως εἰ φαίην βούλεσθαι ὑμᾶς μᾶλλον
ἢ ἐμὲ ἔχειν· ἐγὼ δὲ νὴ τοὺς θεοὺς καὶ δεξαίμην ἂν αὐτὸς
μᾶλλον δύο ἡμέρας ἄσιτος ἢ ὑμᾶς μίαν γενέσθαι· ἥ γε
μὴν θύρα ἡ ἐμὴ ἀνέῳκτο μὲν δήπου καὶ πρόσθεν εἰσιέναι
τῷ δεομένῳ τι ἐμοῦ, ἀνεῴξεται δὲ καὶ νῦν. ὥστε ὅταν 15

---

3 δὲ **FUV** 7 τὴν om. cum lac. **DMPV** θάλατταν om. cum lac. **BDMPV** (it. οἱ ναῦται [ὑπακούειν **V**], 8 ἐπεὶ μισθὸν, 9 Λακεδαιμόνιοι [ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι εἰδότες καὶ πρότερον ὄντα ἄριστον Τελευτίαν καὶ αὖ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πράξει ἁρμόδιον ἐκπέμπουσι ναύαρχον ὡς ἡγησόμενον τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναυτικοῦ· τοῦτον ἰδόντες ἥκοντα πάντες οἱ ναῦται ὑπερήσθησαν. ὃ δ' αὐτοὺς ἀσπασάμενος καὶ συγκαλέσας εἶπε τοιάδε **V**], 10 δὲ εἶδον αὐτὸν, 11 ὁ δ') ἤθελ **B** 9 αὖ om. **U**, οὖν **L** ἐπὶ ταύτῃ (ταχυναύτῃ Simon) del. Leoncl.; lacunam statuit Rie. 10 ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς **CFU**, om. cum lac. ante ἐκπέμπουσι **BDP**, sine lac. **M**[**V**] 13 ἐθέλοι **U** 14 συμπροθυμεῖσθε **BFV** πλεῖστον **F** 15 τε om. **CU** 17 θαυμάσετε **BCPV** -σατε **U** ἂν om. **CFU** ὑμᾶς βούλεσθαι (-σθε **B**) **U**[1] 18 καὶ om. Keller 20 μὲν] μὴν **B** 21 ἀνεώξετον **B**

ὑμεῖς πλήρη ἔχητε τὰ ἐπιτήδεια, τότε καὶ ἐμὲ ὄψεσθε
ἀφθονώτερον διαιτώμενον· ἢν δὲ ἀνεχόμενόν με ὁρᾶτε
καὶ ψύχη καὶ θάλπη καὶ ἀγρυπνίαν, οἴεσθε καὶ ὑμεῖς ταῦτα
πάντα καρτερεῖν. οὐδὲν γὰρ ἐγὼ τούτων κελεύω ὑμᾶς
ποιεῖν ἵνα ἀνιᾶσθε, ἀλλ' ἵνα ἐκ τούτων ἀγαθόν τι λαμ-
16 βάνητε. καὶ ἡ πόλις δέ τοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες στρατιῶται,
ἡ ἡμετέρα, ἣ δοκεῖ εὐδαίμων εἶναι, εὖ ἴστε ὅτι τἀγαθὰ
καὶ τὰ καλὰ ἐκτήσατο οὐ ῥᾳθυμοῦσα, ἀλλὰ ἐθέλουσα
καὶ πονεῖν καὶ κινδυνεύειν, ὁπότε δέοι. καὶ ὑμεῖς οὖν ἦτε μὲν
καὶ πρότερον, ὡς ἐγὼ οἶδα, ἄνδρες ἀγαθοί· νῦν δὲ πειρᾶ-
σθαι χρὴ ἔτι ἀμείνονας γίγνεσθαι, ἵν' ἡδέως μὲν ξυμπο-
17 νῶμεν, ἡδέως δὲ ξυνευδαιμονῶμεν. τί γὰρ ἥδιον ἢ μηδένα
ἀνθρώπων κολακεύειν μήτε Ἕλληνα μήτε βάρβαρον
ἕνεκα μισθοῦ, ἀλλ' ἑαυτοῖς ἱκανοὺς εἶναι τὰ ἐπιτήδεια
πορίζεσθαι, καὶ ταῦτα ὅθενπερ κάλλιστον; ἡ γάρ τοι ἐν
πολέμῳ ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀφθονία εὖ ἴστε ὅτι ἅμα τρο-
φήν τε καὶ εὔκλειαν ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις παρέχεται.
18 Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν, οἱ δὲ πάντες ἀνεβόησαν παραγ-
γέλλειν ὅ τι ἂν δέῃ, ὡς σφῶν ὑπηρετησόντων. ὁ δὲ τεθυ-
μένος ἐτύγχανεν· εἶπε δέ· Ἄγετε, ὦ ἄνδρες, δειπνήσατε
μὲν ἅπερ καὶ ὧς ἐμέλλετε· προπαράσχεσθε δέ μοι μιᾶς
ἡμέρας σῖτον. ἔπειτα δὲ ἥκετε ἐπὶ τὰς ναῦς αὐτίκα μάλα,
ὅπως πλεύσωμεν ἔνθα θεὸς ἐθέλει, ἐν καιρῷ ἀφιξόμενοι.
19 ἐπειδὴ δὲ ἦλθον, ἐμβιβασάμενος αὐτοὺς εἰς τὰς ναῦς ἔπλει

---

1 ἔχεται CF -τε U ὄψεσθε καὶ ἐμὲ CU 3 καὶ θάλπη om. U οἴεσθε ⟨δεῖν⟩ Pluyg. 4 οὐδὲ CU ἐγὼ BP, om. rell. κελεύων C 5 ἀγαθόν τι ἐκ τούτων CU 6 τι F ἔφη om. CFU 7 ἣ] ἡ BP τὰ ἀγαθὰ CU 11 ἀμείνους DV ξυμπινῶμεν U ξυνδειπνῶμεν D 13 ἄνθρωπον CU 14 ἑαυτοὺς suprascr. C 16 ἅμα ὅτι U ὅτι μεγαλοφροσύνην τὲ D, supra μεγ. puncta ut signum lectionis dubiae addita 19 δέοι CU ὡς om. U 21 ὧς Steph. ὡς codd. προπαράσχετε CFU προπαρασκευάσασθε Voigtl. 23 ἐθέλοι CU ἐθέλῃ BV 24 αὐτοὺς et τῆς (p. 181, 1) B solus

τῆς νυκτὸς εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἀθηναίων, τοτὲ μὲν ἀναπαύων καὶ παραγγέλλων ἀποκοιμᾶσθαι, τοτὲ δὲ κώπαις προκομιζόμενος. εἰ δέ τις ὑπολαμβάνει ὡς ἀφρόνως ἔπλει δώδεκα τριήρεις ἔχων ἐπὶ πολλὰς ναῦς κεκτημένους, ἐννοησάτω τὸν ἀναλογισμὸν αὐτοῦ. ἐκεῖνος γὰρ ἐνόμισεν 20
ἀμελέστερον μὲν ἔχειν τοὺς Ἀθηναίους περὶ τὸ ἐν τῷ λιμένι ναυτικὸν Γοργώπα ἀπολωλότος· εἰ δὲ καὶ εἶεν τριήρεις ὁρμοῦσαι, ἀσφαλέστερον ἡγήσατο ἐπ' εἴκοσι ναῦς Ἀθήνησιν οὔσας πλεῦσαι ἢ ἄλλοθι δέκα. τῶν μὲν γὰρ ἔξω ᾔδει ὅτι κατὰ ναῦν ἔμελλον οἱ ναῦται σκηνήσειν, τῶν δὲ Ἀθήνησιν ἐγίγνωσκεν ὅτι οἱ μὲν τριήραρχοι οἴκοι καθευδήσοιεν, οἱ δὲ ναῦται ἄλλος ἄλλῃ σκηνήσοιεν. ἔπλει 21
μὲν δὴ ταῦτα διανοηθείς· ἐπειδὴ δὲ ἀπεῖχε πέντε ἢ ἓξ στάδια τοῦ λιμένος, ἡσυχίαν εἶχε καὶ ἀνέπαυεν. ὡς δὲ ἡμέρα ὑπέφαινεν, ἡγεῖτο· οἱ δὲ ἐπηκολούθουν. καὶ καταδύειν μὲν οὐδὲν εἴα στρογγύλον πλοῖον οὐδὲ λυμαίνεσθαι ταῖς ἑαυτῶν ναυσίν, εἰ δέ που τριήρη ἴδοιεν ὁρμοῦσαν, ταύτην πειρᾶσθαι ἄπλουν ποιεῖν, τὰ δὲ φορτικὰ πλοῖα καὶ γέμοντα ἀναδουμένους ἄγειν ἔξω, ἐκ δὲ τῶν μειζόνων ἐμβαίνοντας ὅπου δύναιντο τοὺς ἀνθρώπους λαμβάνειν. ἦσαν δέ τινες οἳ καὶ ἐκπηδήσαντες εἰς τὸ Δεῖγμα ἐμπόρους τέ τινας καὶ ναυκλήρους συναρπάσαντες εἰς τὰς ναῦς εἰσήνεγκαν. ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπεποιήκει. τῶν δὲ Ἀθηναίων οἱ 22
μὲν αἰσθόμενοι ἔνδοθεν ἔθεον ἔξω, σκεψόμενοι τίς ἡ κραυγή, οἱ δὲ ἔξωθεν οἴκαδε ἐπὶ τὰ ὅπλα, οἱ δὲ καὶ εἰς ἄστυ ἀγγελοῦντες. πάντες δ' Ἀθηναῖοι τότε ἐβοήθησαν

---

3 προσκομιζόμενος codd., corr. Madv. ὑπολαμβάνοι MP 10 ὅτι om. U ναῦς U 11 ἐγίν. U 13 δὴ B solus ἐπεὶ CFU 14 ἀνέπαυσεν BP 15 ἐπέφαινεν F 16 οὐδὲν] οὐκ CFU 17 ἴδοι CU 18 ἄπλουν B ἔκπλουν CFU φορτικὰ scripsi coll. Thuc. VI 88, 9 φορτηγὰ M φορτηγικὰ rell. 19 ἐκ Mor. εἰς codd. (ἐς A) 23 τοιαῦτα CU 24 σκεπτόμενοι codd., corr. Steph. 25 ἐς D 26 ἐβοήθησαν τότε CU

23 καὶ ὁπλῖται καὶ ἱππεῖς, ὡς τοῦ Πειραιῶς ἑαλωκότος. ὁ δὲ τὰ μὲν πλοῖα ἀπέστειλεν εἰς Αἴγιναν, καὶ τῶν τριήρων τρεῖς ἢ τέτταρας συναπαγαγεῖν ἐκέλευσε, ταῖς δὲ ἄλλαις παραπλέων παρὰ τὴν Ἀττικήν, ἅτε ἐκ τοῦ λιμένος πλέων, πολλὰ καὶ ἁλιευτικὰ ἔλαβε καὶ πορθμεῖα ἀνθρώπων μεστά, καταπλέοντα ἀπὸ νήσων. ἐπὶ δὲ Σούνιον ἐλθὼν καὶ ὁλκάδας γεμούσας τὰς μέν τινας σίτου, τὰς δὲ καὶ ἐμπολῆς,
24 ἔλαβε. ταῦτα δὲ ποιήσας ἀπέπλευσεν εἰς Αἴγιναν. καὶ ἀποδόμενος τὰ λάφυρα μηνὸς μισθὸν προέδωκε τοῖς στρατιώταις. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ περιπλέων ἐλάμβανεν ὅ τι ἐδύνατο. καὶ ταῦτα ποιῶν πλήρεις τε τὰς ναῦς ἔτρεφε καὶ τοὺς στρατιώτας εἶχεν ἡδέως καὶ ταχέως ὑπηρετοῦντας.

25 Ὁ δὲ Ἀνταλκίδας κατέβη μὲν μετὰ Τιριβάζου διαπεπραγμένος συμμαχεῖν βασιλέα, εἰ μὴ ἐθέλοιεν Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι χρῆσθαι τῇ εἰρήνῃ ᾗ αὐτὸς ἔλεγεν· ὡς δ' ἤκουσε Νικόλοχον σὺν ταῖς ναυσὶ πολιορκεῖσθαι ἐν Ἀβύδῳ ὑπὸ Ἰφικράτους καὶ Διοτίμου, πεζῇ ᾤχετο εἰς Ἄβυδον. ἐκεῖθεν δὲ λαβὼν τὸ ναυτικὸν νυκτὸς ἀνήγετο, διασπείρας λόγον ὡς μεταπεμπομένων τῶν Καλχηδονίων· ὁρμισά-
26 μενος δὲ ἐν Περκώτῃ ἡσυχίαν εἶχεν. αἰσθόμενοι δὲ οἱ περὶ Δημαίνετον καὶ Διονύσιον καὶ Λεόντιχον καὶ Φανίαν ἐδίωκον αὐτὸν τὴν ἐπὶ Προκοννήσου· ὁ δ', ἐπεὶ ἐκεῖνοι παρέπλευσαν, ὑποστρέψας εἰς Ἄβυδον ἀφίκετο· ἠκηκόει γὰρ ὅτι προσπλέοι Πολύξενος ἄγων τὰς ἀπὸ Συρακουσῶν καὶ Ἰταλίας ναῦς εἴκοσιν ὅπως ἀναλάβοι καὶ ταύτας. ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεὺς ἔχων ναῦς ὀκτὼ ἔπλει

2 πλοῖα μὲν CU τριηρῶν B 3 ἀπαγεῖν CU 5 ἔβαλε U 6 τῶν νήσων U 7 τινος B 10 ἐλάμβανον C 14 συμμαχεῖν CFUD[1] σύμμαχον D[c] rell. 15 συνθέσθαι D 16 Νικόλοχος CF[1]U 19 Καλχ. P Χαλκ. rell. 20 Περκώτῃ B Περκώπῃ(ι) rell. 21 Δειμ. CDU Φαινίαν codd., corr. Steph. 22 τὴν om. CD Προικ. codd. 24 προσπλέει CF[1]U 26 Κοταλυτεὺς CF[1]U

ἀπὸ Θρᾴκης, βουλόμενος ταῖς ἄλλαις Ἀττικαῖς ναυσὶ συμμεῖξαι. ὁ δὲ Ἀνταλκίδας, ἐπεὶ αὐτῷ οἱ σκοποὶ ἐσήμηναν 27 ὅτι προσπλέοιεν τριήρεις ὀκτώ, ἐμβιβάσας τοὺς ναύτας εἰς δώδεκα ναῦς τὰς ἄριστα πλεούσας, καὶ προσπληρώσασθαι κελεύσας, εἴ τις ἐνεδεῖτο, ἐκ τῶν καταλειπομένων, ἐνήδρευσεν ὡς ἐδύνατο ἀφανέστατα. ἐπεὶ δὲ παρέπλεον, ἐδίωκεν· οἱ δὲ ἰδόντες ἔφευγον. τὰς μὲν οὖν βραδύτατα πλεούσας ταῖς ἄριστα πλεούσαις ταχύτατα κατειλήφει· παραγγείλας δὲ τοῖς πρωτόπλοις τῶν μεθ᾽ αὑτοῦ μὴ ἐμβαλεῖν ταῖς ὑστάταις, ἐδίωκε τὰς προεχούσας. ἐπεὶ δὲ ταύτας ἔλαβεν, ἰδόντες οἱ ὕστεροι ἁλισκομένους σφῶν αὐτῶν τοὺς πρόπλους ὑπ᾽ ἀθυμίας καὶ †τῶν βραδυτέρων ἡλίσκοντο· ὥσθ᾽ ἥλωσαν ἅπασαι. ἐπεὶ δ᾽ ἦλθον αὐτῷ αἵ 28 τε ἐκ Συρακουσῶν νῆες εἴκοσιν, ἦλθον δὲ καὶ αἱ ἀπὸ Ἰωνίας, ὅσης ἐγκρατὴς ἦν Τιρίβαζος, συνεπληρώθησαν δὲ καὶ ἐκ τῆς Ἀριοβαρζάνους (καὶ γὰρ ἦν ξένος ἐκ παλαιοῦ τῷ Ἀριοβαρζάνει), ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἤδη ἀνακεκλημένος ᾤχετο ἄνω, ὅτε δὴ καὶ ἔγημε τὴν βασιλέως θυγατέρα· ὁ δὲ Ἀνταλκίδας γενομέναις ταῖς πάσαις ναυσὶ πλείοσιν ἢ ὀγδοήκοντα ἐκράτει τῆς θαλάττης· ὥστε καὶ τὰς ἐκ τοῦ Πόντου ναῦς Ἀθήναζε μὲν ἐκώλυε καταπλεῖν, εἰς δὲ τοὺς ἑαυτῶν συμμάχους κατῆγεν. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι, ὁρῶντες 29 μὲν πολλὰς τὰς πολεμίας ναῦς, φοβούμενοι δὲ μὴ ὡς πρότερον καταπολεμηθείησαν, συμμάχου Λακεδαιμονίοις βασιλέως γεγενημένου, πολιορκούμενοι δὲ ἐκ τῆς Αἰγίνης

---

2 ἐσήμαναν U ἐσήμαινον F 5 τίς ⟨τι⟩ ἐνδέοιτο Schn. 6 ἐνήδρευσεν CDFU ἐνήδρευεν BMPV ὡς ἤδη CU 8 ταχὺ Ddf. 9 αὐτοῦ BP ἑαυτοῦ rell. 11 ἔλαβε B 12 [αὐτῶν] Cob. προπόλους BP κἀκ Jacobs καὶ ⟨πρὸς⟩ Cob. καὶ ⟨ὑπὸ⟩ Brei. 14 νῆδες U αἱ om. D 15 ὅση C συνεκπληρ. U 17 ἀνεκεκλιμένος U ἅμα κεκλιμένος C, om. F[1] 18 ἄνω] ἄγων CFU 19 δὲ] δὴ Leoncl. 20 πάσης τῆς CU 23 πολεμίων U 25 βασιλέως (om. F[1]) ante Λακεδ. U

*ὑπὸ τῶν λῃστῶν, διὰ ταῦτα μὲν ἰσχυρῶς ἐπεθύμουν τῆς εἰρήνης. οἱ δ᾽ αὖ Λακεδαιμόνιοι, φρουροῦντες μόρᾳ μὲν ἐν Λεχαίῳ, μόρᾳ δ᾽ ἐν Ὀρχομενῷ, φυλάττοντες δὲ τὰς πόλεις, αἷς μὲν ἐπίστευον, μὴ ἀπόλοιντο, αἷς δὲ ἠπίστουν, μὴ ἀποσταῖεν, πράγματα δ᾽ ἔχοντες καὶ παρέχοντες περὶ τὴν Κόρινθον, χαλεπῶς ἔφερον τῷ πολέμῳ.
οἵ γε μὴν Ἀργεῖοι, εἰδότες φρουράν τε πεφασμένην ἐφ᾽
ἑαυτοὺς καὶ γιγνώσκοντες ὅτι ἡ τῶν μηνῶν ὑποφορὰ
οὐδὲν ἔτι σφᾶς ὠφελήσει, καὶ οὗτοι εἰς τὴν εἰρήνην πρό-
30 θυμοι ἦσαν. ὥστ᾽ ἐπεὶ παρήγγειλεν ὁ Τιρίβαζος παρεῖναι
τοὺς βουλομένους ὑπακοῦσαι ἣν βασιλεὺς εἰρήνην καταπέμποι, ταχέως πάντες παρεγένοντο. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἐπιδείξας ὁ Τιρίβαζος τὰ βασιλέως σημεῖα ἀνεγίγνωσκε τὰ γεγραμμένα. εἶχε δὲ ὧδε.*

31 *Ἀρταξέρξης βασιλεὺς νομίζει δίκαιον τὰς μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις ἑαυτοῦ εἶναι καὶ τῶν νήσων Κλαζομενὰς καὶ Κύπρον, τὰς δὲ ἄλλας Ἑλληνίδας πόλεις καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας αὐτονόμους ἀφεῖναι πλὴν Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου· ταύτας δὲ ὥσπερ τὸ ἀρχαῖον εἶναι Ἀθηναίων. ὁπότεροι δὲ ταύτην τὴν εἰρήνην μὴ δέχονται, τούτοις ἐγὼ πολεμήσω μετὰ τῶν ταὐτὰ βουλομένων καὶ πεζῇ καὶ κατὰ θάλατταν καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασιν.*

32 *Ἀκούοντες οὖν ταῦτα οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεις, ἀπήγγελλον ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πόλεις. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες ὤμνυσαν ἐμπεδώσειν ταῦτα, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἠξίουν ὑπὲρ πάντων Βοιωτῶν ὀμνύναι. ὁ δὲ Ἀγησίλαος*

---

1 *τῶν* om. CFU *μὲν* om. D 6 ⟨*τοῖς*⟩ *περὶ* Ddf. 8 *γιν.* CUV 11 *καταπέμπει* CU 13 *ἀνεγίν.* codd. 18 *εἶναι* F^{1} 19 *Ἔμβρου* U *Σκίρου* U *Σκείρου* C 21 *ταῦτα* codd., corr. Ddf. 25 *ἀπηγγελον* BU 26 *πάντες* CFU

οὐκ ἔφη δέξεσθαι τοὺς ὅρκους, ἐὰν μὴ ὀμνύωσιν, ὥσπερ τὰ βασιλέως γράμματα ἔλεγεν, αὐτονόμους εἶναι καὶ μικρὰν καὶ μεγάλην πόλιν. οἱ δὲ τῶν Θηβαίων πρέσβεις ἔλεγον ὅτι οὐκ ἐπεσταλμένα σφίσι ταῦτ' εἴη. Ἴτε νυν, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, καὶ ἐρωτᾶτε· ἀπαγγέλλετε δ' αὐτοῖς καὶ ταῦτα, ὅτι εἰ μὴ ποιήσουσι ταῦτα, ἔκσπονδοι ἔσονται. οἱ μὲν δὴ ᾤχοντο. ὁ δ' Ἀγησίλαος διὰ τὴν πρὸς Θη- 33
βαίους ἔχθραν οὐκ ἔμελλεν, ἀλλὰ πείσας τοὺς ἐφόρους εὐθὺς ἐθύετο. ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο τὰ διαβατήρια, ἀφικόμενος εἰς τὴν Τεγέαν διέπεμπε τῶν μὲν ἱππέων κατὰ τοὺς περιοίκους ἐπισπεύσοντας, διέπεμπε δὲ καὶ ξεναγοὺς εἰς τὰς πόλεις. πρὶν δὲ αὐτὸν ὁρμηθῆναι ἐκ Τεγέας, παρῆσαν οἱ Θηβαῖοι λέγοντες ὅτι ἀφιᾶσι τὰς πόλεις αὐτονόμους. καὶ οὕτω Λακεδαιμόνιοι μὲν οἴκαδε ἀπῆλθον, Θηβαῖοι δ' εἰς τὰς σπονδὰς εἰσελθεῖν ἠναγκάσθησαν, αὐτονόμους ἀφέντες τὰς Βοιωτίας πόλεις. οἱ δ' αὖ Κορίνθιοι οὐκ 34
ἐξέπεμπον τὴν τῶν Ἀργείων φρουράν. ἀλλ' ὁ Ἀγησίλαος καὶ τούτοις προεῖπε, τοῖς μέν, εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τοὺς Ἀργείους, τοῖς δέ, εἰ μὴ ἀπίοιεν ἐκ τῆς Κορίνθου, ὅτι πόλεμον ἐξοίσει πρὸς αὐτούς. ἐπεὶ δὲ φοβηθέντων ἀμφοτέρων ἐξῆλθον οἱ Ἀργεῖοι καὶ αὐτὴ ἐφ' αὑτῆς ἡ τῶν Κορινθίων πόλις ἐγένετο, οἱ μὲν σφαγεῖς καὶ οἱ μεταίτιοι τοῦ ἔργου αὐτοὶ γνόντες ἀπῆλθον ἐκ τῆς Κορίνθου· οἱ δ' ἄλλοι πολῖται ἄκοντες κατεδέχοντο τοὺς πρόσθεν φεύγοντας.

---

1 δέξεσθαι D δέξασθαι rell. ὀμνῶσιν CF[1]U 4 ἐπεσταλμένον BP νῦν codd., corr. d'Orville 5 ἐπαγγέλετε U 6 ταῦτα ποιήσοιεν CU 10 μὲν τῶν Cob. κατὰ] καὶ F[1] et Leoncl. 12 Ταγέας B 15 ἐλθεῖν CU 16 τῆς B Βοιωτείας DMP Βοιωτίδας W. Ddf., cf. § 36 20 πρὸς] ἐπ' CU 21 ἑαυτῆς CDFU τῶν Κορινθίων ἡ CU 23 αὐτοὶ γνόντες] ἀπογνόντες V 24 ἄκοντες Grosser coll. Ages. II 21 ἑκόντες codd. ἐδέχοντο F

35 *Ἐπεὶ δὲ ταῦτ᾽ ἐπράχθη καὶ ὠμωμόκεσαν αἱ πόλεις ἐμμενεῖν τῇ εἰρήνῃ ἣν κατέπεμψε βασιλεύς, ἐκ τούτου διελύθη μὲν τὰ πεζικά, διελύθη δὲ καὶ τὰ ναυτικὰ στρατεύματα. Λακεδαιμονίοις μὲν δὴ καὶ Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις οὕτω μετὰ τὸν ὕστερον πόλεμον τῆς καθαιρέσεως τῶν Ἀθήνησι τειχῶν αὕτη πρώτη εἰρήνη ἐγένετο.*
36 *ἐν δὲ τῷ πολέμῳ μᾶλλον ἀντιρρόπως τοῖς ἐναντίοις πράττοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ ἐπικυδέστεροι ἐγένοντο ἐκ τῆς ἐπ᾽ Ἀνταλκίδου εἰρήνης καλουμένης. προστάται γὰρ γενόμενοι τῆς ὑπὸ βασιλέως καταπεμφθείσης εἰρήνης καὶ τὴν αὐτονομίαν ταῖς πόλεσι πράττοντες, προσέλαβον μὲν σύμμαχον Κόρινθον, αὐτονόμους δὲ ἀπὸ τῶν Θηβαίων τὰς Βοιωτίδας πόλεις ἐποίησαν, οὗπερ πάλαι ἐπεθύμουν, ἔπαυσαν δὲ καὶ Ἀργείους Κόρινθον σφετεριζομένους, φρουρὰν φήναντες ἐπ᾽ αὐτούς, εἰ μὴ ἐξίοιεν ἐκ Κορίνθου.*

II *Τούτων δὲ προκεχωρηκότων ὡς ἐβούλοντο, ἔδοξεν αὐτοῖς, ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τῶν συμμάχων ἐπέκειντο καὶ τοῖς πολεμίοις εὐμενέστεροι ἦσαν ἢ τῇ Λακεδαίμονι, τούτους κολάσαι καὶ κατασκευάσαι ὡς μὴ δύναιντο ἀπιστεῖν. πρῶτον μὲν οὖν πέμψαντες πρὸς τοὺς Μαντινέας ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὸ τεῖχος περιαιρεῖν, λέγοντες ὅτι οὐκ ἂν πιστεύσειαν ἄλλως αὐτοῖς μὴ σὺν τοῖς πολε-*
2 *μίοις γενέσθαι. αἰσθάνεσθαι γὰρ ἔφασαν καὶ ὡς σῖτον ἐξέπεμπον τοῖς Ἀργείοις σφῶν αὐτοῖς πολεμούντων, καὶ*

---

1 *ὠμομ.* CF *ὀμωμ.* U 2 *ἐμμενεῖν*, ut vid., B[1] *ἐμμενειν ἐν* B[c] *ἐμμένειν* rell. *τὴν εἰρήνην* U *διελύθημεν τὰ μὲν* C 3 *πεζά* V 5 *οὕτω* Ddf. *οὕτως* Paris. E *οὕτω ἡ* BP *οὕτως ἡ* (*ἁ* F[1], ut vid.) rell. 8 *πολλοὶ* CF[1]U *ἐκ* om. U 9 *Ἀντιαλκίδου* B 10 *γινόμενοι* BDMP *καταπεμφείσης* F 12 *αὐτονόμας* U 14 *Ἀργείους* (*Ἀργάους* U) *καὶ* F 18 *ἐνέκειντο* codd., corr. Schn. 20 *ἐπιστεῖν* P 21 *πέμψαντας* B *πρὸς* B *εἰς* U *ὡς* rell. 22 *τὸ*] *ὅτι τὸ* U

ὡς ἔστι μὲν ὅτε οὐδὲ συστρατεύοιεν ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι, ὁπότε δὲ καὶ ἀκολουθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν. ἔτι δὲ γιγνώσκειν ἔφασαν φθονοῦντας μὲν αὐτούς, εἴ τι σφίσιν ἀγαθὸν γίγνοιτο, ἐφηδομένους δ', εἴ τις συμφορὰ προσπίπτοι. ἐλέγοντο δὲ καὶ αἱ σπονδαὶ ἐξεληλυθέναι τοῖς Μαντινεῦσι τούτῳ τῷ ἔτει αἱ μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην τριακονταετεῖς γενόμεναι. 3 *ἐπεὶ δ' οὐκ ἤθελον καθαιρεῖν τὰ τείχη, φρουρὰν φαίνουσιν ἐπ' αὐτούς. Ἀγησίλαος μὲν οὖν ἐδεήθη τῆς πόλεως ἀφεῖναι ἑαυτὸν ταύτης τῆς στρατηγίας, λέγων ὅτι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἡ τῶν Μαντινέων πόλις πολλὰ ὑπηρετήκοι ἐν τοῖς πρὸς Μεσσήνην πολέμοις· Ἀγησίπολις δὲ ἐξήγαγε τὴν φρουρὰν καὶ μάλα Παυσανίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ φιλικῶς ἔχοντος πρὸς τοὺς ἐν Μαντινείᾳ τοῦ δήμου προστάτας.* 4 *ὡς δὲ ἐνέβαλε, πρῶτον μὲν τὴν γῆν ἐδῄου. ἐπεὶ δὲ οὐδ' οὕτω καθῄρουν τὰ τείχη, τάφρον ὤρυττε κύκλῳ περὶ τὴν πόλιν, τοῖς μὲν ἡμίσεσι τῶν στρατιωτῶν προκαθημένοις σὺν τοῖς ὅπλοις τῶν ταφρευόντων, τοῖς δ' ἡμίσεσιν ἐργαζομένοις. ἐπεὶ δὲ ἐξείργαστο ἡ τάφρος, ἀσφαλῶς ἤδη κύκλον [τεῖχος] περὶ τὴν πόλιν ᾠκοδόμησεν. αἰσθόμενος δὲ ὅτι ὁ σῖτος ἐν τῇ πόλει πολὺς ἐνείη, εὐετηρίας γενομένης τῷ πρόσθεν ἔτει, καὶ νομίσας χαλεπὸν ἔσεσθαι, εἰ δεήσει πολὺν χρόνον τρύχειν στρατείαις τήν τε πόλιν καὶ τοὺς συμμάχους, ἀπέχωσε τὸν ῥέοντα ποταμὸν διὰ τῆς πόλεως*

---

1 *ἐκεχειρίαν . . . συστρατεύοιεν* (2) om. F[1] 3 *γιν.* CU 4 *ἐφιδημένους* U 6 *τοῖς Μαντινεῦσι* om. U 7 *τριακοντεῖς* F 8 *καθελεῖν* C[1]V *αὐτοῖς* B[1], ut vid. 11 *πολλὰ ὑπηρετήκοι* (*-κει* F[1]MPV) ante *ἡ* U *Μεσήνην* BCFPV 13 *αὐτοῦ* om. CU 14 *ἐνέβαλλε* BCF 17 *προσκαθημένοις* codd., corr. Bndaeus *σὺν*] *ἐν* B[1] 19 *κύκλον* Schn. *κύκλῳ(ι)* codd. *τεῖχος* om. CFU 20 *ὁ* del. Cob. 21 *εἶεν* C 22 *δεήσοι* CU 23 *στρατιαῖς* codd., corr. Steph. 24 *ἀπέχοσε* U

5 μάλ᾽ ὄντα εὐμεγέθη. ἐμφραχθείσης δὲ τῆς ἀπορροίας ἤρετο τὸ ὕδωρ ὑπέρ τε τῶν ὑπὸ ταῖς οἰκίαις καὶ ὑπὲρ τῶν ὑπὸ τῷ τείχει θεμελίων. βρεχομένων δὲ τῶν κάτω πλίνθων καὶ προδιδουσῶν τὰς ἄνω, τὸ μὲν πρῶτον ἐρρήγνυτο τὸ τεῖχος, ἔπειτα δὲ καὶ ἐκλίνετο. οἱ δὲ χρόνον μέν τινα ξύλα ἀντήρειδον καὶ ἐμηχανῶντο ὡς μὴ πίπτοι ὁ πύργος· ἐπεὶ δὲ ἡττῶντο τοῦ ὕδατος, δείσαντες μὴ πεσόντος πῃ τοῦ κύκλου [τείχους] δοριάλωτοι γένοιντο, ὡμολόγουν περιαιρήσειν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφασαν σπείσεσθαι, εἰ μὴ καὶ διοικιοῖντο κατὰ κώμας. οἱ δ᾽ αὖ νομίσαντες
6 ἀνάγκην εἶναι, συνέφασαν καὶ ταῦτα ποιήσειν. οἰομένων δὲ ἀποθανεῖσθαι τῶν ἀργολιζόντων καὶ τῶν τοῦ δήμου προστατῶν, διεπράξατο ὁ πατὴρ παρὰ τοῦ Ἀγησιπόλιδος ἀσφάλειαν αὐτοῖς γενέσθαι ἀπαλλαττομένοις ἐκ τῆς πόλεως, ἑξήκοντα οὖσι. καὶ ἀμφοτέρωθεν μὲν τῆς ὁδοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πυλῶν ἔχοντες τὰ δόρατα οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔστασαν, θεώμενοι τοὺς ἐξιόντας, καὶ μισοῦντες αὐτοὺς ὅμως ἀπείχοντο αὐτῶν ῥᾷον ἢ οἱ βέλτιστοι τῶν Μαντινέων. καὶ τοῦτο μὲν εἰρήσθω μέγα τεκμήριον πειθ-
7 αρχίας. ἐκ δὲ τούτου καθῃρέθη μὲν τὸ τεῖχος, διῳκίσθη δ᾽ ἡ Μαντίνεια τετραχῇ, καθάπερ τὸ ἀρχαῖον ᾤκουν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἤχθοντο, ὅτι τὰς μὲν ὑπαρχούσας οἰκίας ἔδει καθαιρεῖν, ἄλλας δὲ οἰκοδομεῖν· ἐπεὶ δὲ οἱ ἔχοντες τὰς οὐσίας ἐγγύτερον μὲν ᾤκουν τῶν χωρίων ὄντων αὐτοῖς περὶ τὰς κώμας, ἀριστοκρατίᾳ δ᾽ ἐχρῶντο, ἀπηλλαγμένοι δ᾽ ἦσαν τῶν βαρέων δημαγωγῶν, ἥδοντο τοῖς

1 μάλλ᾽ CFU ἀπορροῆς Ddf. 2 οἰκείαις CU 3 τῷ om. U τείχη U 7 ποι B[1]V 8 κύκλου BP[1] suprascr. κύκλω(ι) rell. τείχους om. B, expunxit P[1], cf. Ddf. praef. ed. Lips. p. IX, τοῦ τείχους Kruse δορυάλωτοι BC (δωρ.) PVU[c] 9 σπείσασθαι U πείσεσθαι BC 10 διοικοῖντο codd. (om. D), corr. Cob. 12 ἀργυρολογιζόντων codd., corr. Steph. 17 ἔστασαν V[1] ἔστασαν vel ἔστησαν rell. 22 ἤχωντο U

πεπραγμένοις. καὶ ἔπεμπον μὲν αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ καθ' ἕν, ἀλλὰ κατὰ κώμην ἑκάστην ξεναγόν. συνεστρατεύοντο δ' ἐκ τῶν κωμῶν πολὺ προθυμότερον ἢ ὅτε ἐδημοκρατοῦντο. καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Μαντινείας οὕτω διεπέπρακτο, σοφωτέρων γενομένων ταύτῃ γε τῶν ἀνθρώπων τὸ μὴ διὰ τειχῶν ποταμὸν ποιεῖσθαι.

Οἱ δ' ἐκ Φλειοῦντος φεύγοντες αἰσθανόμενοι τοὺς Λακε- 8
δαιμονίους ἐπισκοποῦντας τῶν συμμάχων ὁποῖοί τινες ἕκαστοι ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῖς ἐγεγένηντο, καιρὸν ἡγησάμενοι, ἐπορεύθησαν εἰς Λακεδαίμονα καὶ ἐδίδασκον ὡς ἕως μὲν σφεῖς οἴκοι ἦσαν, ἐδέχετό τε ἡ πόλις τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὸ τεῖχος καὶ συνεστρατεύοντο ὅποι ἡγοῖντο· ἐπεὶ δὲ σφᾶς αὐτοὶ ἐξέβαλον, ὡς ἕπεσθαι μὲν οὐδαμοῦ ἐθέλοιεν, μόνους δὲ πάντων ἀνθρώπων Λακεδαιμονίους οὐ δέχοιντο εἴσω τῶν πυλῶν. ἀκούσασιν οὖν 9
ταῦτα τοῖς ἐφόροις ἄξιον ἔδοξεν ἐπιστροφῆς εἶναι. καὶ πέμψαντες πρὸς τὴν τῶν Φλειασίων πόλιν ἔλεγον ὡς φίλοι μὲν οἱ φυγάδες τῇ Λακεδαιμονίων πόλει εἶεν, ἀδικοῦντες δ' οὐδὲν φεύγοιεν. ἀξιοῦν δ' ἔφασαν μὴ ὑπ' ἀνάγκης, ἀλλὰ παρ' ἑκόντων διαπράξασθαι κατελθεῖν αὐτούς. ἃ δὴ ἀκούσαντες οἱ Φλειάσιοι ἔδεισαν μὴ εἰ στρατεύσαιντο ἐπ' αὐτούς, τῶν ἔνδοθεν παρείησάν τινες αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν. καὶ γὰρ συγγενεῖς πολλοὶ ἔνδον ἦσαν τῶν φευγόντων καὶ ἄλλως εὐμενεῖς, καὶ οἷα δὴ ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσι νεωτέρων τινὲς ἐπιθυμοῦντες πραγμάτων κατάγειν ἐβούλοντο τὴν φυγήν. τοιαῦτα μὲν δὴ φοβη- 10

2 καθένας B   γνώμην CF^{1}U   4 καὶ τὰ] κατὰ B   6 τὸ BF^{1}PV τῷ rell.   7 αἰσθόμενοι CFU   8 τοὺς συμμάχους CU   12 εἰς τὸ τεῖχος om. CU   ὅπῃ CMU   13 αὐτοὺς CDFV, del. Bisschop   ἐξέβαλλον CFU   14 οὐδαμοῖ Ddf.   Λακεδαιμονίων U   15 οὖν] δὲ CU   21 ἀκούοντες CU   22 τινες παρείησαν (παρίησαν BP) F   εἰς τὴν πόλιν αὐτοὺς CU

θέντες ἐψηφίσαντο καταδέχεσθαι τοὺς φυγάδας καὶ ἐκείνοις μὲν ἀποδοῦναι τὰ ἐμφανῆ κτήματα, τοὺς δὲ τὰ ἐκείνων πριαμένους ἐκ δημοσίου τὴν τιμὴν ἀπολαβεῖν· εἰ δέ τι ἀμφίλογον πρὸς ἀλλήλους γίγνοιτο, δίκῃ διακριθῆναι. καὶ ταῦτα μὲν αὖ περὶ τῶν Φλειασίων φυγάδων ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐπέπρακτο.

11 *Ἐξ Ἀκάνθου δὲ καὶ Ἀπολλωνίας, αἵπερ μέγισται τῶν περὶ Ὄλυνθον πόλεων, πρέσβεις ἀφίκοντο εἰς Λακεδαίμονα. ἀκούσαντες δ' οἱ ἔφοροι ὧν ἕνεκα ἧκον, προσήγαγον αὐτοὺς πρός τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς συμμάχους.*

12 *ἔνθα δὴ Κλειγένης Ἀκάνθιος ἔλεξεν· Ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ σύμμαχοι, οἰόμεθα λανθάνειν ὑμᾶς πρᾶγμα μέγα φυόμενον ἐν τῇ Ἑλλάδι. ὅτι μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ Θρᾴκης μεγίστη πόλις Ὄλυνθος σχεδὸν πάντες ἐπίστασθε. οὗτοι τῶν πόλεων προσηγάγοντο ἐφ' ᾧτε νόμοις τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ συμπολιτεύειν, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν μειζόνων προσέλαβόν τινας. ἐκ δὲ τούτου ἐπεχείρησαν καὶ τὰς τῆς Μακεδονίας πόλεις ἐλευθεροῦν ἀπὸ*
13 *Ἀμύντου τοῦ Μακεδόνων βασιλέως. ἐπεὶ δὲ εἰσήκουσαν αἱ ἐγγύτατα αὐτῶν, ταχὺ καὶ ἐπὶ τὰς πόρρω καὶ μείζους ἐπορεύοντο· καὶ κατελίπομεν ἡμεῖς ἔχοντας ἤδη ἄλλας τε πολλὰς καὶ Πέλλαν, ἥπερ μεγίστη τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πόλεων· καὶ Ἀμύνταν δὲ ᾐσθανόμεθα ἀποχωροῦντά τε ἐκ τῶν πόλεων καὶ ὅσον οὐκ ἐκπεπτωκότα ἤδη ἐκ πάσης Μακεδονίας. πέμψαντες δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς Ἀπολλωνιάτας οἱ Ὀλύνθιοι προεῖπον ἡμῖν ὅτι εἰ μὴ*

---

2 *τοῖς . . . πριαμένοις* (3) codd., corr. Steph. 5 *οὖν* U *δὴ* V 9 *ἦλθον* F[1] 11 *ὁ Ἀκάνθιος* D 12 *οἱ σύμμαχοι* CU 13 *μέγα* B solus 15 *πόλεων*] cum signo corruptelae MP; *π. πολλὰς* D; *μικροτέρων* add. Ddf. *ὧντε* B 16 *αὐτῶν* U 18 *τῆς* om. U 19 *τοῦ βασ. Μακ.* CFU 20 *ἐγγύστατα* U 22 *Πέλαν* CF 23 *αἰσθανόμεθα* C[1] 24 *ἐκ πάσης* B *ἁπάσης* rell. 26 *οἱ* inter versus B

παρεσόμεθα συστρατευσόμενοι, ἐκεῖνοι ἐφ' ἡμᾶς ἴοιεν.
ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, βουλόμεθα μὲν τοῖς 14
πατρίοις νόμοις χρῆσθαι καὶ αὐτοπολῖται εἶναι· εἰ μέντοι
μὴ βοηθήσει τις, ἀνάγκη καὶ ἡμῖν μετ' ἐκείνων γίγνε-
σθαι. καίτοι νῦν γ' ἤδη αὐτοῖς εἰσιν ὁπλῖται μὲν οὐκ ἐλάτ-
τους † ὀκτακοσίων, πελτασταὶ δὲ πολὺ πλείους ἢ το-
σοῦτοι· ἱππεῖς γε μέντοι, ἐὰν καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν γε-
νώμεθα, ἔσονται πλείους ἢ χίλιοι. κατελίπομεν δὲ καὶ 15
Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν πρέσβεις ἤδη αὐτόθι. ἠκούομεν
δὲ ὡς καὶ αὐτοῖς Ὀλυνθίοις ἐψηφισμένον εἴη συμπέμπειν
πρέσβεις εἰς ταύτας τὰς πόλεις περὶ συμμαχίας. καίτοι εἰ
τοσαύτη δύναμις προσγενήσεται τῇ τε Ἀθηναίων καὶ
Θηβαίων ἰσχύι, ὁρᾶτε, ἔφη, ὅπως μὴ οὐκέτι εὐμεταχεί-
ριστα ἔσται ἐκεῖνα ὑμῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ Ποτείδαιαν ἔχουσιν
ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης οὖσαν, νομίζετε καὶ τὰς
ἐντὸς ταύτης πόλεις ὑπηκόους ἔσεσθαι αὐτῶν. τεκμήριον
δ' ἔτι ἔστω ὑμῖν καὶ τοῦτο ὅτι ἰσχυρῶς αὗται αἱ πόλεις
πεφόβηνται· μάλιστα γὰρ μισοῦσαι τοὺς Ὀλυνθίους ὅμως
οὐκ ἐτόλμησαν μεθ' ἡμῶν πρεσβείας πέμπειν διδαξούσας
ταῦτα. ἐννοήσατε δὲ καὶ τόδε, πῶς εἰκὸς ὑμᾶς τῆς μὲν 16
Βοιωτίας ἐπιμεληθῆναι ὅπως μὴ καθ' ἓν εἴη, πολὺ δὲ
μείζονος ἁθροιζομένης δυνάμεως ἀμελῆσαι, καὶ ταύτης
οὐ κατὰ γῆν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ θάλατταν ἰσχυρᾶς
γιγνομένης. τί γὰρ δὴ καὶ ἐμποδών, ὅπου ξύλα μὲν ναυπη-
γήσιμα ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἐστί, χρημάτων δὲ πρόσοδοι ἐκ

1 πορευσόμεθα F παρεσοίμεθα Ddf. συστρατευσόμενοι B στρατευόμενοι FU συστρατευόμενοι rell. 3 αὐτοὶ πολῖται codd., corr. Valesius αὐτοὶ πόλις Dobree 4 βοηθήσῃ B 5 γ' ἤδη Wolf γε δὴ codd. 6 ὀκτακισχιλίων Mitford τετρακισχιλίων Bue. 7 γιν. CU 10 ἐψηφισμένων B 14 ἐκεῖνα ἔσται CU ἡμῖν U Ποτίδ. codd. (it. infra) 17 δέ τι CU ὑμῖν om. CFU καὶ αὗται F 23 ἰσχυρῶς CF[1]U 24 γενομένης codd. (γεν. . . . χώρᾳ [25] om. C), corr. Schn.

πολλῶν μὲν λιμένων, ἐκ πολλῶν δ' ἐμπορίων, πολυ-
17 *ανθρωπία γε μὴν διὰ τὴν πολυσιτίαν ὑπάρχει; ἀλλὰ μὴν*
καὶ γείτονές γ' εἰσὶν αὐτοῖς Θρᾷκες οἱ ἀβασίλευτοι, οἳ
θεραπεύουσι μὲν καὶ νῦν ἤδη τοὺς Ὀλυνθίους· εἰ δὲ ὑπ'
ἐκείνους ἔσονται, πολλὴ καὶ αὕτη δύναμις προσγένοιτ' ἂν
αὐτοῖς. τούτων γε μὴν ἀκολουθούντων καὶ τὰ ἐν τῷ
Παγγαίῳ χρύσεια χεῖρα ἂν αὐτοῖς ἤδη ὀρέγοι. καὶ τού-
των ἡμεῖς οὐδὲν λέγομεν ὅ τι οὐ καὶ ἐν τῷ τῶν Ὀλυνθίων
18 *δήμῳ μυριόλεκτόν ἐστι. τό γε μὴν φρόνημα αὐτῶν τί ἂν*
τις λέγοι; καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἴσως ἐποίησεν ἅμα τῷ δύνασθαι
καὶ τὰ φρονήματα αὔξεσθαι τῶν ἀνθρώπων. ἡμεῖς μὲν
οὖν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ σύμμαχοι, ἐξαγγέλλο-
μεν ὅτι οὕτω τἀκεῖ ἔχει· ὑμεῖς δὲ βουλεύεσθε, εἰ δοκεῖ
ἄξια ἐπιμελείας εἶναι. δεῖ γε μὴν ὑμᾶς καὶ τόδε εἰδέναι,
ὡς ἣν εἰρήκαμεν δύναμιν μεγάλην οὖσαν, οὔπω δυσπά-
λαιστός ἐστιν. αἱ γὰρ ἄκουσαι τῶν πόλεων τῆς πολιτείας
κοινωνοῦσαι, αὗται, ἄν τι ἴδωσιν ἀντίπαλον, ταχὺ ἀπο-
19 *στήσονται· εἰ μέντοι συγκλεισθήσονται ταῖς τε ἐπιγαμίαις*
καὶ ἐγκτήσεσι παρ' ἀλλήλοις, ἃς ἐψηφισμένοι εἰσί, καὶ
γνώσονται ὅτι μετὰ τῶν κρατούντων ἕπεσθαι κερδαλέον
ἐστίν, ὥσπερ Ἀρκάδες, ὅταν μεθ' ὑμῶν ἴωσι, τά τε αὑτῶν
σῴζουσι καὶ τὰ ἀλλότρια ἁρπάζουσιν, ἴσως οὐκέθ' ὁμοίως
εὔλυτα ἔσται.

20 *Λεχθέντων δὲ τούτων ἐδίδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς*
συμμάχοις λόγον καὶ ἐκέλευον συμβουλεύειν ὅ τι γιγνώ-

---

1 *ἐκ* om. CFU *πολυανθρωπεία* U 2 *παρέχει* B
3 *γ'* om. CDU 4 *καὶ* om. F[1] 5 *ἐκείνοις* Ddf. 6 *γε* CFUV, om. rell. 7 *Παγκαίω* B[1] *χρύσια* U *ἤδη* om. CU *ὀρέγει* F[1] 8 *οὐ καὶ*] *οὐκ* DV 10 *ἴσως ὁ θεὸς* CU 13 *οὕτω* inter vv. supra *τἀκεῖ* et *ἔχει* interp. B *τἀκεῖ οὕτως* CU *βουλεύεσθαι* U 15 *δυσπάλαιστός τις* CFU 17 *εἴδωσιν* F 18 *τε* BP, om. rell. 19 *ἀλλήλαις* C 21 *αὐτῶν* DMV
25 *γιγνώσκοι* D

σκει τις ἄριστον τῇ Πελοποννήσῳ τε καὶ τοῖς συμμάχοις.
ἐκ τούτου μέντοι πολλοὶ μὲν συνηγόρευον στρατιὰν ποιεῖν,
μάλιστα δὲ οἱ βουλόμενοι χαρίζεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις,
καὶ ἔδοξε πέμπειν τὸ εἰς τοὺς μυρίους σύνταγμα ἑκάστην
πόλιν. λόγοι δὲ ἐγένοντο ἀργύριόν τε ἀντ' ἀνδρῶν ἐξεῖναι 21
διδόναι τῇ βουλομένῃ τῶν πόλεων, τριώβολον Αἰγιναῖον
κατὰ ἄνδρα, ἱππέας τε εἴ τις παρέχοι, ἀντὶ τεττάρων
ὁπλιτῶν τὸν μισθὸν τῷ ἱππεῖ δίδοσθαι· εἰ δέ τις τῶν πόλεων 22
ἐκλίποι τὴν στρατιάν, ἐξεῖναι Λακεδαιμονίοις ἐπιζη-
μιοῦν στατῆρι κατὰ τὸν ἄνδρα τῆς ἡμέρας. ἐπεὶ δὲ ταῦτα 23
ἔδοξεν, ἀναστάντες οἱ Ἀκάνθιοι πάλιν ἐδίδασκον ὡς ταῦτα
καλὰ μὲν εἴη τὰ ψηφίσματα, οὐ μέντοι δυνατὰ ταχὺ περαν-
θῆναι. βέλτιον οὖν ἔφασαν εἶναι, ἐν ᾧ αὕτη ἡ παρασκευὴ
ἀθροίζοιτο, ὡς τάχιστα ἄνδρα ἐξελθεῖν ἄρχοντα καὶ δύ-
ναμιν ἐκ Λακεδαίμονός τε, ὅση ἂν ταχὺ ἐξέλθοι, καὶ ἐκ
τῶν ἄλλων πόλεων· τούτου γὰρ γενομένου τάς τε οὔπω
προσκεχωρηκυίας πόλεις στῆναι ἂν καὶ τὰς βεβιασμένας
ἧττον ἂν συμμαχεῖν. δοξάντων δὲ καὶ τούτων, ἐκπέμ- 24
πουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι Εὐδαμίδαν, καὶ σὺν αὐτῷ νεο-
δαμώδεις τε καὶ τῶν περιοίκων καὶ τῶν Σκιριτῶν ἄνδρας
ὡς δισχιλίους. ὁ μέντοι Εὐδαμίδας ἐξιὼν Φοιβίδαν τὸν
ἀδελφὸν ἐδεήθη τῶν ἐφόρων τοὺς ὑπολειπομένους τῶν
ἑαυτῷ προστεταγμένων ἀθροίσαντα μετιέναι· αὐτὸς δὲ
ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης χωρία, ταῖς μὲν δεομέναις
τῶν πόλεων φρουροὺς ἔπεμπε, Ποτείδαιαν δὲ καὶ προσέ-
λαβεν ἑκοῦσαν, σύμμαχον ἤδη ἐκείνων οὖσαν, καὶ ἐντεῦθεν

---

1 τε om. CU 3 χαρίζεσθαι βουλόμενοι CU 4 τὸ om. CFU εἰς ἑκάστην CFU 8 πολεμίων CU 9 στρατείαν Leoncl. τοῖς Λακ. CFU 16 οὔπω BV οὕτω rell. 17 προκεχ. F 19 Εὐδημίαν U αὐτῶν U 20 alt. τῶν om. CD 21 ἐξελθὼν CU τῶν B[1] 23 ἑαυτοῦ BV[1] 24 τοῖς μὲν δεομένοις F 26 καὶ om. B

ὁρμώμενος ἐπολέμει ὥσπερ εἰκὸς τὸν ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν.

25 Ὁ δὲ Φοιβίδας, ἐπεὶ ἠθροίσθησαν αὐτῷ οἱ ὑπολειφθέντες τοῦ Εὐδαμίδου, λαβὼν αὐτοὺς ἐπορεύετο. ὡς δ' ἐγένοντο ἐν Θήβαις, ἐστρατοπεδεύσαντο μὲν ἔξω τῆς πόλεως περὶ τὸ γυμνάσιον· στασιαζόντων δὲ τῶν Θηβαίων, πολεμαρχοῦντες μὲν ἐτύγχανον Ἰσμηνίας τε καὶ Λεοντιάδης, διάφοροι δὲ ὄντες ἀλλήλοις καὶ ἀρχηγὸς ἑκάτερος τῶν ἑταιριῶν. ὁ μὲν οὖν Ἰσμηνίας διὰ τὸ μῖσος τῶν Λακεδαιμονίων οὐδὲ ἐπλησίαζε τῷ Φοιβίδᾳ. ὁ μέντοι Λεοντιάδης ἄλλως τε ἐθεράπευεν αὐτόν, καὶ ἐπεὶ εἰσῳκειώθη, ἔλεγε
26 τάδε· Ἔξεστί σοι, ὦ Φοιβίδα, τῇδε τῇ ἡμέρᾳ μέγιστα ἀγαθὰ τῇ σεαυτοῦ πατρίδι ὑπουργῆσαι· ἐὰν γὰρ ἀκολουθήσῃς ἐμοὶ σὺν τοῖς ὁπλίταις, εἰσάξω σε ἐγὼ εἰς τὴν ἀκρόπολιν. τούτου δὲ γενομένου νόμιζε τὰς Θήβας παντάπασιν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις καὶ ἡμῖν τοῖς ὑμετέροις φίλοις
27 ἔσεσθαι. καίτοι νῦν μέν, ὡς ὁρᾷς, ἀποκεκήρυκται μηδένα μετὰ σοῦ στρατεύειν Θηβαίων ἐπ' Ὀλυνθίους· ἐὰν δέ γε σὺ ταῦτα μεθ' ἡμῶν πράξῃς, εὐθύς σοι ἡμεῖς πολλοὺς μὲν ὁπλίτας, πολλοὺς δὲ ἱππέας συμπέμψομεν· ὥστε πολλῇ δυνάμει βοηθήσεις τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἐν ᾧ μέλλει ἐκεῖνος Ὄλυνθον καταστρέφεσθαι, σὺ κατεστραμμένος
28 ἔσει Θήβας, πολὺ μείζω πόλιν Ὀλύνθου. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φοιβίδας ἀνεκουφίσθη· καὶ γὰρ ἦν τοῦ λαμπρόν τι ποιῆσαι πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦ ζῆν ἐραστής, οὐ μέντοι λογιστικός γε οὐδὲ πάνυ φρόνιμος ἐδόκει εἶναι. ἐπεὶ δὲ

---

1 δύναμιν ἔχοντα CU 5 ἐν ταῖς CU ἐστρατοπεδεύσατο B 7 Λεοντιάδας V (it. 10) 8 στρατηγὸς CU 9 ἑταιριῶν B ἑταιρειῶν rell. οὖν om. CFU 11 αὐτῶν B[1] 16 Λακεδαιμονίων B 17 καίτοι νῦν Leoncl. καὶ τοίνυν codd. μέν om. U 20 συμπέψομεν BFUV 23 ἔσῃ(ι) codd. (om. D) μείζων C 25 πολλὺ CU[1], om. MV

ὡμολόγησε ταῦτα, προορμῆσαι μὲν αὐτὸν ἐκέλευσεν, ὥσπερ
συνεσκευασμένος ἦν εἰς τὸ ἀπιέναι· ἡνίκα δ' ἂν ᾖ καιρός,
πρὸς σὲ ἥξω ἐγώ, ἔφη ὁ Λεοντιάδης, καὶ αὐτός σοι ἡγή-
σομαι. ἐν ᾧ δὲ ἡ μὲν βουλὴ ἐκάθητο ἐν τῇ ἐν ἀγορᾷ στοᾷ 29
διὰ τὸ τὰς γυναῖκας ἐν τῇ Καδμείᾳ θεσμοφοριάζειν, θέ-
ρους δὲ ὄντος καὶ μεσημβρίας πλείστη ἦν ἐρημία ἐν
ταῖς ὁδοῖς, ἐν τούτῳ προσελάσας ἐφ' ἵππου ὁ Λεοντιάδης
ἀποστρέφει τε τὸν Φοιβίδαν καὶ ἡγεῖται εὐθὺς εἰς τὴν
ἀκρόπολιν. καταστήσας δ' ἐκεῖ τὸν Φοιβίδαν καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ καὶ παραδοὺς τὴν βαλανάγραν αὐτῷ τῶν πυ-
λῶν, καὶ εἰπὼν μηδένα παριέναι εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὅντινα
μὴ αὐτὸς κελεύοι, εὐθὺς ἐπορεύετο πρὸς τὴν βουλήν.
ἐλθὼν δὲ εἶπε τάδε· Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, Λακεδαιμόνιοι 30
κατέχουσι τὴν ἀκρόπολιν, μηδὲν ἀθυμεῖτε· οὐδενὶ γάρ
φασι πολέμιοι ἥκειν, ὅστις μὴ πολέμου ἐρᾷ· ἐγὼ δὲ τοῦ
νόμου κελεύοντος ἐξεῖναι πολεμάρχῳ λαβεῖν, εἴ τις δοκεῖ
ἄξια θανάτου ποιεῖν, λαμβάνω τουτονὶ Ἰσμηνίαν, ὡς πολε-
μοποιοῦντα. καὶ ὑμεῖς δὲ οἱ λοχαγοί τε καὶ οἱ μετὰ τούτων
τεταγμένοι, ἀνίστασθε, καὶ λαβόντες ἀπαγάγετε τοῦτον
ἔνθα εἴρηται. οἱ μὲν δὴ εἰδότες τὸ πρᾶγμα παρῆσάν τε καὶ 31
ἐπείθοντο καὶ συνελάμβανον. τῶν δὲ μὴ εἰδότων, ἐναν-
τίων δὲ ὄντων τοῖς περὶ Λεοντιάδην, οἱ μὲν ἔφευγον
εὐθὺς ἔξω τῆς πόλεως, δείσαντες μὴ ἀποθάνοιεν· οἱ δὲ
καὶ οἴκαδε πρῶτον ἀπεχώρησαν· ἐπεὶ δὲ εἰργμένον τὸν
Ἰσμηνίαν ᾔσθοντο [οἱ] ἐν τῇ Καδμείᾳ, τότε δὴ ἀπεχώ-
ρησαν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ ταὐτὰ γιγνώσκοντες Ἀνδρο-

---

2 συσκευασμένος B[1] συνεσκεδασμένος CF[1]U 3 Λεοντιάδας hic B 4 ἐβουλὴ B tert. ἐν om. CFU 5 Καδμία BD 8 τε om. CDFU 10 -νάγραν . . . ὅντινα (11) om. F[1] 12 εὐθὺς om. CU εἰς CDUV πουλήν B[1] 17 τουτονὶ om. F 19 ἀπάγετε CU 22 ἔφυγον F 25 οἱ del. Leoncl. Καδμία F[1] Ἀκαδημία B 26 γιν. CDUV

32 *κλείδᾳ τε καὶ Ἰσμηνίᾳ μάλιστα τριακόσιοι. ὡς δὲ ταῦτ' ἐπέπρακτο, πολέμαρχον μὲν ἀντὶ Ἰσμηνίου ἄλλον εἵλοντο, ὁ δὲ Λεοντιάδης εὐθὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐπορεύετο. ηὗρε δ' ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐφόρους καὶ τῆς πόλεως τὸ πλῆθος χαλεπῶς ἔχοντας τῷ Φοιβίδᾳ, ὅτι οὐ προσταχθέντα ὑπὸ τῆς πόλεως ταῦτα ἐπεπράχει· ὁ μέντοι Ἀγησίλαος ἔλεγεν ὅτι εἰ μὲν βλαβερὰ τῇ Λακεδαίμονι πεπραχὼς εἴη, δίκαιος εἴη ζημιοῦσθαι, εἰ δὲ ἀγαθά, ἀρχαῖον εἶναι νόμιμον ἐξεῖναι τὰ τοιαῦτα αὐτοσχεδιάζειν. αὐτὸ οὖν τοῦτ', ἔφη, προσήκει*

33 *σκοπεῖν, πότερον ἀγαθὰ ἢ κακά ἐστι τὰ πεπραγμένα. ἔπειτα μέντοι ὁ Λεοντιάδης ἐλθὼν εἰς τοὺς ἐκκλήτους ἔλεγε τοιάδε· Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡς μὲν πολεμικῶς εἶχον ὑμῖν οἱ Θηβαῖοι, πρὶν τὰ νῦν πεπραγμένα γενέσθαι, καὶ ὑμεῖς ἐλέγετε· ἑωρᾶτε γὰρ ἀεὶ τούτους τοῖς μὲν ὑμετέροις δυσμενέσι φιλικῶς ἔχοντας, τοῖς δ' ὑμετέροις φίλοις ἐχθροὺς ὄντας. οὐκ ἐπὶ μὲν τὸν Πειραιοῖ δῆμον, πολεμιώτατον ὄντα ὑμῖν, οὐκ ἠθέλησαν συστρατεύειν, Φωκεῦσι δέ, ὅτι ὑμῖν εὐμενεῖς ὄν-*

34 *τας ἑώρων, ἐπεστράτευον; ἀλλὰ μὴν καὶ πρὸς Ὀλυνθίους εἰδότες ὑμᾶς πόλεμον ἐκφέροντας συμμαχίαν ἐποιοῦντο, καὶ ὑμεῖς γε τότε μὲν ἀεὶ προσείχετε τὸν νοῦν πότε ἀκούσεσθε βιαζομένους αὐτοὺς τὴν Βοιωτίαν ὑφ' αὑτοῖς εἶναι· νῦν δ' ἐπεὶ τάδε πέπρακται, οὐδὲν ὑμᾶς δεῖ Θηβαίους φοβεῖσθαι· ἀλλ' ἀρκέσει ὑμῖν μικρὰ σκυτάλη ὥστ' ἐκεῖθεν πάντα ὑπηρετεῖσθαι ὅσων ἂν δέησθε, ἐὰν ὥσπερ ἡμεῖς*

---

1 *ὡς*] *ἐπεὶ* CU 4 *εὗρε* codd. 5 *ἔχον* B 6 *ἐπεπράχθη* C[1] *μέν τι* F[1] 7 *πεπραχὼς . . . ἐξεῖναι* (8) om. F[1] 8 *ἂν εἴη* U 9 *αὐτὸ* BP *αὐτὸς* rell. 10 *σκόπτειν* B 11 *ἐγκλήτους* CFU 12 *εἶχον ὑμῖν* B *ὑμῖν εἶχον* rell. 13 *καὶ* om. CU 14 *ἑωρᾶτε . . . ἔχοντας τοῖς* (15) om. F *φιλικῶς* B *φιλίως* rell. 15 *ἐχθροὺς ὄντας φίλοις* M, corr. M[1] 16 *Πειραιοῖ* C *ἐν Πειραιεῖ* (-ᾶ U) rell. 17 *ἐθέλησαν* F *ὑμῖν* margo Leoncl. *ὑμᾶς* codd. 20 *προσείχετο* B *ἀκούσεσθαι* C[1] 23 *ἐκεῖνον* C 24 *ὅσον* U[1] *ὑμεῖς ἡμῶν* C[1]

ὑμῶν, οὕτω καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐπιμελῆσθε. ἀκούουσι ταῦτα 35
τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔδοξε τήν τε ἀκρόπολιν ὥσπερ κατείληπτο φυλάττειν καὶ Ἰσμηνίᾳ κρίσιν ποιῆσαι. ἐκ δὲ τούτου πέμπουσι δικαστὰς Λακεδαιμονίων μὲν τρεῖς, ἀπὸ δὲ τῶν συμμαχίδων ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης καὶ μικρᾶς καὶ μεγάλης πόλεως. ἐπεὶ δὲ συνεκαθίζετο τὸ δικαστήριον, τότε δὴ κατηγορεῖτο τοῦ Ἰσμηνίου καὶ ὡς βαρβαρίζοι καὶ ὡς ξένος τῷ Πέρσῃ ἐπ᾽ οὐδενὶ ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος γεγενημένος εἴη καὶ ὡς τῶν παρὰ βασιλέως χρημάτων μετειληφὼς εἴη καὶ ὅτι τῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι ταραχῆς πάσης ἐκεῖνός τε καὶ Ἀνδροκλείδας αἰτιώτατοι εἶεν. ὁ δὲ ἀπελογεῖτο 36
μὲν πρὸς πάντα ταῦτα, οὐ μέντοι ἔπειθέ γε τὸ μὴ οὐ μεγαλοπράγμων τε καὶ κακοπράγμων εἶναι. καὶ ἐκεῖνος μὲν κατεψηφίσθη καὶ ἀποθνῄσκει· οἱ δὲ περὶ Λεοντιάδην εἶχόν τε τὴν πόλιν καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔτι πλείω ὑπηρέτουν ἢ προσετάττετο αὐτοῖς. τούτων δὴ πεπραγμέ- 37
νων οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ δὴ προθυμότερον τὴν εἰς τὴν Ὄλυνθον στρατιὰν συναπέστελλον. καὶ ἐκπέμπουσι Τελευτίαν μὲν ἁρμοστήν, τὴν δ᾽ εἰς τοὺς μυρίους σύνταξιν αὐτοί τε † ἅπαντες συνεξέπεμπον, καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις σκυτάλας διέπεμπον, κελεύοντες ἀκολουθεῖν Τελευτίᾳ κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμάχων. καὶ οἵ τε ἄλλοι προθύμως τῷ Τελευτίᾳ ὑπηρέτουν (καὶ γὰρ οὐκ ἀχάριστος ἐδόκει εἶναι τοῖς ὑπουργοῦσί τι) καὶ ἡ τῶν

---

1 *οὕτως* B *ἐπιμελῆσθε* BMP *ἐπιμελεῖσθε* CDV *ἐπιμελεῖσθαι* F[1]U *ἐπιμελῆσθαι* F[c] 2 *τε* s. v. U[1] 5 *συμμάχων* CFU 6 *συνεκαθίζετο* (*-θέζετο* D) *τὸ* BDMP *συνεκαθίζε πρὸς* F[1] *συνεκάθιζε πρὸς* F[c] *συνεκάθιζον πρὸς* CU *συνεκάθησαν εἰς τὸ* V 7 *βαρβαρίζει* C[1] 8 *τῆς Ἑλλάδος ἀγαθῷ* CU 11 *ὁ δὲ* om. F 12 *ταῦτα* BP, om. rell. 16 *δὴ*] *δὲ* CFU 17 *πολὺ δὴ* BDFP *πολὺ ἔτι δὴ* CU *πολὺ* MV 18 *τὴν* om. CU 20 *ἅπαντας* Weiske *ἁλίσαντες* Sintenis, cf. I 1, 30 24 *τι* om. M

Θηβαίων δὲ πόλις, ἅτε καὶ Ἀγησιλάου ὄντος αὐτῷ ἀδελ-
38 *φοῦ, προθύμως συνέπεμψε καὶ ὁπλίτας καὶ ἱππέας. ὁ δὲ
σπεύδων μὲν οὐ μάλα ἐπορεύετο, ἐπιμελόμενος δὲ τοῦ τε
μὴ ἀδικῶν τοὺς φίλους πορεύεσθαι καὶ τοῦ ὡς πλείστην
δύναμιν ἀθροίζειν. προέπεμπε δὲ καὶ πρὸς Ἀμύνταν, καὶ
ἠξίου αὐτὸν καὶ ξένους μισθοῦσθαι καὶ τοῖς πλησίον βασι-
λεῦσι χρήματα διδόναι, ὡς συμμάχους εἶναι, εἴπερ βού-
λοιτο τὴν ἀρχὴν ἀναλαβεῖν. ἔπεμπε δὲ καὶ πρὸς Δέρδαν
τὸν Ἐλιμίας ἄρχοντα, διδάσκων ὅτι οἱ Ὀλύνθιοι κατ-
εστραμμένοι τὴν μείζω δύναμιν Μακεδονίας εἶεν, καὶ οὐκ
ἀνήσουσι τὴν ἐλάττω, εἰ μή τις αὐτοὺς παύσει τῆς ὕβρεως.*
39 *ταῦτα δὲ ποιῶν, μάλα πολλὴν ἔχων στρατιὰν ἀφίκετο
εἰς τὴν ἑαυτῶν συμμαχίδα. ἐπεὶ δ' ἦλθεν εἰς τὴν Ποτεί-
δαιαν, ἐκεῖθεν συνταξάμενος ἐπορεύετο εἰς τὴν πολε-
μίαν. καὶ πρὸς μὲν τὴν πόλιν ἰὼν οὔτ' ἔκαεν οὔτ' ἔκοπτε,
νομίζων, εἴ τι ποιήσειε τούτων, ἐμπόδιον ἂν αὐτῷ πάντα
γίγνεσθαι καὶ προσιόντι καὶ ἀπιόντι· ὁπότε δὲ ἀναχω-
ροίη ἀπὸ τῆς πόλεως, τότε ὀρθῶς ἔχειν κόπτοντα τὰ δένδρα*
40 *ἐμποδὼν καταβάλλειν, εἴ τις ὄπισθεν ἐπίοι. ὡς δὲ ἀπεῖχεν
ἀπὸ τῆς πόλεως οὐδὲ δέκα στάδια, ἔθετο τὰ ὅπλα, εὐώνυ-
μον μὲν αὐτὸς ἔχων (οὕτω γὰρ συνέβαινεν αὐτῷ κατὰ τὰς
πύλας ἰέναι ᾗ ἐξῇσαν οἱ πολέμιοι), ἡ δὲ ἄλλη φάλαγξ τῶν
συμμάχων ἀπετέτατο πρὸς τὸ δεξιόν. καὶ τῶν ἱππέων δὲ
τοὺς μὲν Λάκωνας καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ ὅσοι τῶν Μακε-
δόνων παρῆσαν ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἐτάξατο, παρὰ δὲ αὐτῷ εἶχε*

---

1 δὲ om. C[1] αὐτῶ B solus 2 συνέπεμψε B συνέπεμπε rell. ὁ δὴ F[1] 9 Ἐλιμίας Leoncl. Ἐλαμ. U Ἐλεμ. rell. 11 ἀνίσουσι B παύσῃ B παύσοι V παύσαιτο CU 15 οὐ κατέκαεν CFU 16 ἐμποδὼν Schn. ταῦτα πάντα B 18 ἔχοι U 19 ἐμποδὼν del. Laves; an ἐμπόδιον? 20 οὐ CFU 22 εἶναι Schn. ἐξίεσαν FU ἐξή(ι)εσαν rell. οἱ δὲ ἄλλοι B 23 ἀπετέτακτο FU ἀπετέκτατο C 25 τὸ δεξιὸν U αὐτῶ(ι) codd.

Δέρδαν τε καὶ τοὺς ἐκείνου ἱππέας ὡς εἰς τετρακοσίους
διά τε τὸ ἄγασθαι τοῦτο τὸ ἱππικὸν καὶ διὰ τὸ θεραπεύειν
τὸν Δέρδαν, ὡς ἡδόμενος παρείη. ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ πολέμιοι 41
ἐλθόντες ἀντιπαρετάξαντο ὑπὸ τῷ τείχει, συσπειρα-
θέντες αὐτῶν οἱ ἱππεῖς ἐμβάλλουσι κατὰ τοὺς Λάκωνας
καὶ Βοιωτούς. καὶ Πολύχαρμόν τε τὸν Λακεδαιμόνιον
ἵππαρχον καταβάλλουσιν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ κείμενον
πάμπολλα κατέτρωσαν, καὶ ἄλλους ἀπέκτειναν, καὶ τέλος
τρέπονται τὸ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι ἱππικόν. φευγόντων
δὲ τῶν ἱππέων ἐνέκλινε καὶ τὸ ἐχόμενον πεζὸν αὐτῶν, καὶ
ὅλον δ' ἂν ἐκινδύνευσεν ἡττηθῆναι τὸ στράτευμα, εἰ μὴ
Δέρδας ἔχων τὸ ἑαυτοῦ ἱππικὸν εὐθὺς πρὸς τὰς πύλας
τῶν Ὀλυνθίων ἤλασεν. ἐπῄει δὲ καὶ ὁ Τελευτίας σὺν τοῖς
περὶ ἑαυτὸν ἐν τάξει. ὡς δὲ ταῦτα ᾔσθοντο οἱ Ὀλύνθιοι 42
ἱππεῖς, δείσαντες μὴ ἀποκλεισθεῖεν τῶν πυλῶν, ἀνα-
στρέψαντες ἀπεχώρουν πολλῇ σπουδῇ. ἔνθα δὴ ὁ Δέρ-
δας παρελαύνοντας παμπόλλους [ἱππέας] αὐτῶν ἀπέ-
κτεινεν. ἀπεχώρησαν δὲ καὶ οἱ πεζοὶ τῶν Ὀλυνθίων εἰς
τὴν πόλιν· οὐ μέντοι πολλοὶ αὐτῶν ἀπέθανον, ἅτε ἐγγὺς
τοῦ τείχους ὄντος. ἐπεὶ δὲ τροπαῖόν τε ἐστάθη καὶ ἡ 43
νίκη αὕτη τῷ Τελευτίᾳ ἐγεγένητο, ἀπιὼν δὴ ἔκοπτε τὰ
δένδρα. καὶ τοῦτο μὲν στρατευσάμενος τὸ θέρος διῆκε καὶ τὸ
Μακεδονικὸν στράτευμα καὶ τὸ τοῦ Δέρδα· πολλάκις μέντοι
καὶ οἱ Ὀλύνθιοι καταθέοντες εἰς τὰς τῶν Λακεδαιμονίων
συμμαχίδας πόλεις ἐλεηλάτουν καὶ ἄνδρας ἀπεκτείνυον.

---

1 Δένδρα B εἰς om. U 2 ἄγεσθαι codd., corr. Steph. 3 παρείη CFUV[1] παρῄ(ι)ει rell. 6 Λακεδαιμονίων B[1] 7 καταβάλλουσιν ἵππαρχον CU τοῦ supra v. B 8 πολλὰ CU 9 τὸ ante ἱππικόν CU, utrobique V[1] 11 δ' om. CDFU γ' V 12 an εὐθὺ? cf. Thuc. VIII 96, 3 14 ἑαυτὸν B αὐτὸν rell. 16 ἀνεχώρουν CF ἀναχ. U 17 ἱππέας del. Ddf. 19 πολλοὶ αὐτῶν om. U 20 τε om. C 22 pr. τὸ] εἰς τὸ C 24 καὶ del. Schn. 25 ἀπεκτίννυον codd.

III Ἅμα δὲ τῷ ἦρι ὑποφαινομένῳ οἱ μὲν Ὀλύνθιοι ἱππεῖς
ὄντες ὡς ἑξακόσιοι κατεδεδραμήκεσαν εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν
ἅμα μεσημβρίᾳ καὶ διεσπαρμένοι ἐλεηλάτουν· ὁ δὲ Δέρδας
ἐτύγχανε ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφιγμένος μετὰ τῶν ἱππέων
τῶν ἑαυτοῦ καὶ ἀριστοποιούμενος ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ. ὡς δ'
εἶδε τὴν καταδρομήν, ἡσυχίαν [τε] εἶχε, τούς θ' ἵππους ἐπε-
σκευασμένους καὶ τοὺς ἀμβάτας ἐξωπλισμένους ἔχων.
ἐπειδὴ δὲ καταφρονητικῶς οἱ Ὀλύνθιοι καὶ εἰς τὸ προ-
άστιον καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πύλας ἤλαυνον, τότε δὴ συν-
2 τεταγμένους ἔχων ἐξελαύνει. οἱ δὲ ὡς εἶδον, εἰς φυγὴν
ὥρμησαν. ὁ δ' ὡς ἅπαξ ἐτρέψατο, οὐκ ἀνῆκεν ἐνενήκοντα
στάδια διώκων καὶ ἀποκτεινύς, ἕως πρὸς αὐτὸ κατεδίωξε
τῶν Ὀλυνθίων τὸ τεῖχος. καὶ ἐλέγετο ὁ Δέρδας ἀποκτεῖναι
ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ περὶ ὀγδοήκοντα ἱππέας. καὶ ἀπὸ
τούτου τειχήρεις τε μᾶλλον ἦσαν οἱ πολέμιοι καὶ τῆς
3 χώρας ὀλίγην [τι] παντελῶς ἠργάζοντο. προϊόντος δὲ τοῦ
χρόνου, καὶ τοῦ Τελευτίου ἐστρατευμένου πρὸς τὴν τῶν
Ὀλυνθίων πόλιν, ὡς εἴ τι δένδρον ὑπόλοιπον εἴη ἤ τι
εἰργασμένον τοῖς πολεμίοις, φθείροι, ἐξελθόντες οἱ Ὀλύν-
θιοι ἱππεῖς ἥσυχοι πορευόμενοι διέβησαν τὸν παρὰ τὴν
πόλιν ῥέοντα ποταμόν, καὶ ἐπορεύοντο ἡσυχῇ πρὸς τὸ
ἐναντίον στράτευμα. ὡς δ' εἶδεν ὁ Τελευτίας, ἀγανακτήσας
τῇ τόλμῃ αὐτῶν εὐθὺς Τλημονίδαν τὸν τῶν πελταστῶν
4 ἄρχοντα δρόμῳ φέρεσθαι εἰς αὐτοὺς ἐκέλευσεν. οἱ δὲ

2 κατεδεδρ. B καταδεδρ. rell. Ἀπολλωνιάδα D 6 τε del. Bothe ἦγε C^1 ἦχε C^c 7 ἀμβάτας Ddf. ἀλαβάτας B ἀνα-βάτας rell. ἐξοπλ. C 8 προάστιον B προάστειον rell. 9 τότε om. F δὴ συντεταγμένους (-ως D)] τοὺς τεταγμένους CFU 10 οἱ δὲ ὡς] ὡς δὲ M 11 ἐννεν. DFMV 12 διώκον C διώκειν M ἀποκτιννύς codd. 16 τι (del. Wytt.)] γῆν CU τινὰ V; ὀλίγον τι (hoc supra v.) D εἰργάζοντο codd. 18 εἴη ἤ τι Schn. εἴ τι B εἴη CFU ἤ τι DMPV 19 οἱ ἱππεῖς οἱ Ὀ. C^1 οἱ Ὀ. οἱ ἱππεῖς C^c 20 ἡσυχῇ Cob. 21 ἐνεπορεύοντο CFU ἡσυχεὶ B, del. Schn. 22 στρατόπεδον P, corr. P^1 24 ἑαυτοὺς U

Ὀλύνθιοι ὡς εἶδον προθέοντας τοὺς πελταστάς, ἀναστρέψαντες ἀπεχώρουν ἥσυχοι, καὶ διέβησαν πάλιν τὸν ποταμόν. οἱ δ᾽ ἠκολούθουν μάλα θρασέως καὶ ὡς φεύγουσι διώξοντες ἐπιδιέβαινον. ἔνθα δὴ οἱ Ὀλύνθιοι ἱππεῖς, ἡνίκα ἔτι εὐχείρωτοι αὐτοῖς ἐδόκουν εἶναι οἱ διαβεβηκότες, ἀναστρέψαντες ἐμβάλλουσιν αὐτοῖς, καὶ αὐτόν τε ἀπέκτειναν τὸν Τλημονίδαν καὶ τῶν ἄλλων πλείους ἢ ἑκατόν. ὁ 5
δὲ Τελευτίας ὡς εἶδε τὸ γιγνόμενον, ὀργισθεὶς ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα ἦγε μὲν ταχὺ τοὺς ὁπλίτας, διώκειν δὲ καὶ τοὺς πελταστὰς ἐκέλευε καὶ τοὺς ἱππέας καὶ μὴ ἀνιέναι. πολλοὶ μὲν οὖν δὴ καὶ ἄλλοι τοῦ καιροῦ ἐγγυτέρω τοῦ τείχους διώξαντες κακῶς ἀπεχώρησαν, καὶ ἐκεῖνοι δ᾽ ἐπεὶ ἀπὸ τῶν πύργων ἐβάλλοντο, ἀποχωρεῖν τε ἠναγκάζοντο τεθορυβημένως καὶ προφυλάττεσθαι τὰ βέλη. ἐν τούτῳ δὴ 6
οἱ Ὀλύνθιοι ἐπεξελαύνουσι μὲν τοὺς ἱππέας, ἐβοήθουν δὲ καὶ οἱ πελτασταί· τέλος δὲ καὶ οἱ ὁπλῖται ἐπεξέθεον, καὶ τεταραγμένῃ τῇ φάλαγγι προσπίπτουσι. καὶ ὁ μὲν Τελευτίας ἐνταῦθα μαχόμενος ἀποθνῄσκει. τούτου δὲ γενομένου εὐθὺς καὶ οἱ ἀμφ᾽ αὐτὸν ἐνέκλιναν, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἵστατο, ἀλλὰ πάντες ἔφευγον, οἱ μὲν ἐπὶ Σπαρτώλου, οἱ δὲ ἐπὶ Ἀκάνθου, οἱ δὲ εἰς Ἀπολλωνίαν, οἱ πλεῖστοι δὲ εἰς Ποτείδαιαν. ὡς δ᾽ ἄλλος ἄλλῃ ἔφευγον, οὕτω καὶ οἱ πολέμιοι ἄλλος ἄλλοσε διώκοντες παμπληθεῖς ἀπέκτειναν ἀνθρώπους καὶ ὅτιπερ ὄφελος ἦν τοῦ στρατεύματος.

Ἐκ μέντοι γε τῶν τοιούτων παθῶν [ὡς] ἐγώ φημι ἀν- 7
θρώπους παιδεύεσθαι μάλιστα μὲν [οὖν] ⟨ὡς⟩ οὐδ᾽ οἰκέτας

---

4 **διώξοντες** margo Leoncl. **διώκοντες** F[1] **διώξαντες** rell. 6 **ἔτι**] *ἤδη* Voigtl. 8 **γιν.** F 10 **ἐκέλευε** post **διώκειν δ᾽** CU [**καὶ**] **μὴ** Sauppe **ἰέναι** CFU 11 **οὖν** om. D, **δὴ** om. F **τοῦ καιροῦ** om. U **τοῦ** om. V 14 **προσφυλ.** F **δὲ** CF 15 **ἱππεῖς** codd. 17 **φάλαγκι** F 19 **ἀφ᾽** U 20 **Σπαρτώλη** CFU 22 **ἄλλη ἄλλος** CU 23 **ἄλλος ἄλλη** CU 24 **τοῦ τοιούτου** CU 25. 26 **ὡς** transp. Fr. Portus 26 **οὖν** om. CFU

χρὴ ὀργῇ κολάζειν· πολλάκις γὰρ καὶ δεσπόται ὀργιζόμενοι μείζω κακὰ ἔπαθον ἢ ἐποίησαν· ἀτὰρ ἀντιπάλοις τὸ μετ' ὀργῆς ἀλλὰ μὴ γνώμῃ προσφέρεσθαι ὅλον ἁμάρτημα. ἡ μὲν γὰρ ὀργὴ ἀπρονόητον, ἡ δὲ γνώμη σκοπεῖ οὐδὲν ἧττον μή τι πάθῃ ἢ ὅπως βλάψῃ τι τοὺς πολεμίους.

8 Τοῖς δ' οὖν Λακεδαιμονίοις, ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πρᾶγμα, βουλευομένοις ἐδόκει οὐ φαύλην πεμπτέον δύναμιν εἶναι, ὅπως τό τε φρόνημα τῶν νενικηκότων κατασβεσθείη καὶ μὴ μάτην τὰ πεποιημένα γένοιτο. οὕτω δὲ γνόντες ἡγεμόνα μὲν Ἀγησίπολιν τὸν βασιλέα ἐκπέμπουσι, μετ' αὐτοῦ δὲ ὥσπερ Ἀγησιλάου εἰς τὴν Ἀσίαν τριάκοντα Σπαρτιατῶν.
9 πολλοὶ δὲ αὐτῷ καὶ τῶν περιοίκων ἐθελονταὶ καλοὶ κἀγαθοὶ ἠκολούθουν, καὶ ξένοι τῶν τροφίμων καλουμένων, καὶ νόθοι τῶν Σπαρτιατῶν, μάλα εὐειδεῖς τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καλῶν οὐκ ἄπειροι. συνεστρατεύοντο δὲ καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων ἐθελονταί, καὶ Θετταλῶν γε ἱππεῖς, γνωσθῆναι τῷ Ἀγησιπόλιδι βουλόμενοι, καὶ Ἀμύντας δὲ καὶ Δέρδας ἔτι προθυμότερον ἢ πρόσθεν. Ἀγησίπολις μὲν δὴ ταῦτα πράττων ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Ὄλυνθον.

10 Ἡ δὲ τῶν Φλειασίων πόλις, ἐπαινεθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ Ἀγησιπόλιδος ὅτι πολλὰ καὶ ταχέως αὐτῷ χρήματα εἰς τὴν στρατείαν ἔδοσαν, νομίζουσα δ' ἔξω ὄντος Ἀγησιπόλιδος οὐκ ἂν ἐξελθεῖν ἐπ' αὐτοὺς Ἀγησίλαον, οὐδ' ἂν γενέσθαι ὥστε ἅμα ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας ἔξω Σπάρτης εἶναι, θρασέως οὐδὲν τῶν δικαίων ἐποίουν τοῖς κατεληλυθόσιν. οἱ μὲν γὰρ δὴ φυγάδες ἠξίουν τὰ ἀμφίλογα ἐν ἴσῳ δικαστηρίῳ κρίνεσθαι· οἱ δὲ ἠνάγκαζον ἐν αὐτῇ τῇ

1 ὀργῇ κολάζειν B κολάζειν ὀργῇ(ι) rell. 6 αὖ F[1] 9 πεπονημένα γένοιντο V δὴ D 11 Ἀγησιλάου Leoncl. Ἀγησίλαον V Ἀγησιλάῳ(ι) rell. [B] 12 αὐτῶν F καὶ ἀγαθοὶ B, corr. B[1] 14 εὐηθεῖς F 18 προθυμότεροι U 22 στρατιὰν codd., corr. Leoncl. 23 ἂν + + γενέσθαι U 26 δὴ om. CFU

πόλει διαδικάζεσθαι. λεγόντων δὲ τῶν κατεληλυθότων,
καὶ τίς αὕτη δίκη εἴη ὅπου αὐτοὶ οἱ ἀδικοῦντες δικάζοιεν,
οὐδὲν εἰσήκουον. ἐκ τούτου μέντοι ἔρχονται εἰς Λακεδαί- 11
μονα οἱ κατελθόντες κατηγορήσοντες τῆς πόλεως, καὶ
ἄλλοι δὲ τῶν οἴκοθεν συνηκολούθουν, λέγοντες ὅτι πολλοῖς
καὶ τῶν πολιτῶν οὐ δοκοῖεν δίκαια πάσχειν. ἀγανακτή-
σασα δὲ τούτοις τῶν Φλειασίων ἡ πόλις ἐζημίωσε πάντας
ὅσοι μὴ πεμπούσης τῆς πόλεως ἦλθον εἰς Λακεδαίμονα.
οἱ δὲ ζημιωθέντες οἴκαδε μὲν ὤκνουν ἀπιέναι, μένοντες δ' 12
ἐδίδασκον ὡς οὗτοι μὲν εἴησαν οἱ βιαζόμενοι ταῦτα,
οἵπερ σφᾶς τε ἐξέβαλον καὶ Λακεδαιμονίους ἀπέκλεισαν,
οὗτοι δὲ οἱ πριάμενοί τε τὰ σφέτερα καὶ βιαζόμενοι μὴ
ἀποδιδόναι, οὗτοι δὲ καὶ νῦν διαπεπραγμένοι εἰσὶ ζημιω-
θῆναι σφᾶς αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐλθόντας, ὅπως
τοῦ λοιποῦ μηδεὶς τολμῴη ἰέναι δηλώσων τὰ ἐν τῇ πόλει
γιγνόμενα. τῷ δ' ὄντι ὑβρίζειν δοκούντων τῶν Φλεια- 13
σίων φρουρὰν φαίνουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ ἔφοροι. ἦν δὲ οὐ
τῷ Ἀγησιλάῳ ἀχθομένῳ ταῦτα· καὶ γὰρ τῷ μὲν πατρὶ
αὐτοῦ Ἀρχιδάμῳ ξένοι ἦσαν οἱ περὶ Ποδάνεμον (καὶ τότε
τῶν κατεληλυθότων ἦσαν), αὐτῷ δὲ οἱ ἀμφὶ Προκλέα τὸν
Ἱππονίκου. ὡς δὲ τῶν διαβατηρίων γενομένων οὐκ ἔμελ- 14
λεν, ἀλλ' ἐπορεύετο, πολλαὶ πρεσβεῖαι ἀπήντων καὶ χρή-
ματα ἐδίδοσαν, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι
οὐχ ἵνα ἀδικοίη στρατεύοιτο, ἀλλ' ὅπως τοῖς ἀδικου-
μένοις βοηθήσειεν. οἱ δὲ τελευτῶντες πάντα ἔφασκον 15
ποιήσειν, ἐδέοντό τε μὴ ἐμβάλλειν. ὁ δὲ πάλιν ἔλεγεν ὡς

3 οὐδένες ἤκουον codd., corr. Hert. 4 κατηγορήσαντες MP¹(?) 5 τῶν οἴκοθεν om. CU 9 οἴκαδε μὲν om. CFU 10 μὴν B 11 ἐξέβαλλον CFU ἀπέκλυσαν suprascr. U¹ 13 διαπεπραμένοι B 14 αὐτοὺς] τοὺς Cob. 16 γιν. F 17 οὐδὲ Cob. 20 αὐτῷ CFP ἑαυτῷ(ι) BDMUV 21 Ἱππονήκου B ἔμελεν B ἔμενεν CU 25 ἔφασκόν τε CU

οὐκ ἂν πιστεύσειε λόγοις, καὶ γὰρ τὸ πρότερον ψεύσασθαι
αὐτούς, ἀλλ᾽ ἔργου τινὸς πιστοῦ δεῖν ἔφη. ἐρωτώμενος
δὲ καὶ τί τοῦτ᾽ ἂν εἴη; πάλιν ἀπεκρίνατο· Ὅπερ καὶ πρό-
σθεν, ἔφη, ποιήσαντες οὐδὲν ὑφ᾽ ἡμῶν ἠδικήθητε. τοῦτο
16 δὲ ἦν τὴν ἀκρόπολιν παραδοῦναι. οὐκ ἐθελόντων δὲ αὐτῶν
τοῦτο ποιεῖν, ἐνέβαλέ τε [καὶ] εἰς τὴν χώραν καὶ ταχὺ
περιτειχίσας ἐπολιόρκει αὐτούς. πολλῶν δὲ λεγόντων
Λακεδαιμονίων ὡς ὀλίγων ἕνεκεν ἀνθρώπων πόλει ἀπεχθά-
νοιντο πλέον πεντακισχιλίων ἀνδρῶν· καὶ γὰρ δὴ ὅπως
τοῦτ᾽ ἔνδηλον εἴη, οἱ Φλειάσιοι ἐν τῷ φανερῷ τοῖς ἔξω
ἐξεκλησίαζον. ὁ μέντοι Ἀγησίλαος πρὸς τοῦτο ἀντεμηχανή-
17 σατο. ὁπότε γὰρ ἐξίοιεν ἢ διὰ φιλίαν ἢ διὰ συγγένειαν
τῶν φυγάδων, ἐδίδασκε ξυσσίτιά τε αὐτῶν κατασκευάζειν
καὶ εἰς τὰ ἐπιτήδεια ἱκανὸν διδόναι, ὁπόσοι γυμνάζεσθαι
ἐθέλοιεν· καὶ ὅπλα δὲ ἐκπορίζειν ἅπασι τούτοις διεκε-
λεύετο, καὶ μὴ ὀκνεῖν εἰς ταῦτα χρήματα δανείζεσθαι.
οἱ δὲ ταῦτα ὑπηρετοῦντες ἀπέδειξαν πλείους χιλίων ἀν-
δρῶν ἄριστα μὲν τὰ σώματα ἔχοντας, εὐτάκτους δὲ καὶ εὐο-
πλοτάτους· ὥστε τελευτῶντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔλεγον
ὡς τοιούτων δέοιντο συστρατιωτῶν.
18 Καὶ Ἀγησίλαος μὲν δὴ περὶ ταῦτα ἦν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις
εὐθὺς [τε] ἐκ τῆς Μακεδονίας προσιὼν ἔθετο πρὸς τῇ
πόλει τῶν Ὀλυνθίων τὰ ὅπλα. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντεξῄει
αὐτῷ, τότε τῆς Ὀλυνθίας εἴ τι ὑπόλοιπον ἦν ἐδῄου καὶ
εἰς τὰς συμμαχίδας ἰὼν αὐτῶν ἔφθειρε τὸν σῖτον· Τορώ-
19 νην δὲ καὶ προσβαλὼν εἷλε κατὰ κράτος. ἐν δὲ τούτοις

---

6 ἐνέβαλλέ U καὶ om. Castalio 7 περιτειχία ἐπολειόρκει U 10 εὔδηλον CFU 11 ἐξεκλησίαζον CDFMU ἐξεκκλ. PV ἐκκλησίαζον B 12 ἐξέλθοιεν CFU 13 αὐτῶν plures 14 καὶ ⟨ἀργύριον⟩ Fr. Portus τὰ ἐπιτήδεια εἰς ἱκανὸν Ddf. 22 τε del. Leoncl. προϊὼν Cob. 23 τῶν Ὀλυνθίων om. CU ἀντεξείη CV 24 αὐτῷ(ι) BV αὐτῶν rell. τότε . . . αὐτῶν (25) om. CFU post Ὀλυνθίας τὰ ὅπλα B, del. B[1]

ὄντα κατὰ θέρους ἀκμὴν καῦμα περιφλεγὲς λαμβάνει αὐτόν. ὡς δὲ πρόσθεν ἑορακότα τὸ ἐν Ἀφύτει τοῦ Διονύσου ἱερὸν ἔρως αὐτὸν τότ' ἔσχε τῶν τε σκιερῶν σκηνημάτων καὶ τῶν λαμπρῶν καὶ ψυχρῶν ὑδάτων. ἐκομίσθη μὲν οὖν ἐκεῖσε ἔτι ζῶν, ὅμως μέντοι ἑβδομαῖος ἀφ' οὗ ἔκαμεν ἔξω τοῦ ἱεροῦ ἐτελεύτησε. καὶ ἐκεῖνος μὲν ἐν μέλιτι τεθεὶς καὶ κομισθεὶς οἴκαδε ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ταφῆς.

20 Ἀγησίλαος δὲ τοῦτο ἀκούσας οὐχ ᾗ τις ἂν ᾤετο ἐφήσθη ὡς ἀντιπάλῳ, ἀλλὰ καὶ ἐδάκρυσε καὶ ἐπόθησε τὴν συνουσίαν· συσκηνοῦσι μὲν γὰρ δὴ βασιλεῖς ἐν τῷ αὐτῷ, ὅταν οἴκοι ὦσιν. ὁ δὲ Ἀγησίπολις τῷ Ἀγησιλάῳ ἱκανὸς μὲν ἦν καὶ ἡβητικῶν καὶ θηρευτικῶν καὶ ἱππικῶν καὶ παιδικῶν λόγων μετέχειν· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὑπῃδεῖτο αὐτὸν ἐν τῇ συσκηνίᾳ, ὥσπερ εἰκὸς πρεσβύτερον. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀντ' ἐκείνου Πολυβιάδην ἁρμοστὴν ἐπὶ τὴν Ὄλυνθον ἐκπέμπουσιν.

21 Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἤδη μὲν ὑπερέβαλε τὸν χρόνον, ὅσου ἐλέγετο ἐν [τῇ] Φλειοῦντι σῖτος εἶναι· τοσοῦτον γὰρ ἐγκράτεια γαστρὸς διαφέρει ὥστε οἱ Φλειάσιοι τὸν ἥμισυν ψηφισάμενοι σῖτον τελεῖν ἢ πρόσθεν καὶ ποιοῦντες τοῦτο τὸν διπλάσιον τοῦ εἰκότος χρόνον πολιορκούμενοι διήρκεσαν.
22 καὶ τόλμα δὲ ἀτολμίας ἔσθ' ὅτε τοσοῦτον διαφέρει ὥστε Δελφίων τις, λαμπρὸς δοκῶν εἶναι, λαβὼν πρὸς αὐτὸν τριακοσίους ἄνδρας Φλειασίων ἱκανὸς μὲν ἦν κωλύειν τοὺς βουλομένους εἰρήνην ποιεῖσθαι, ἱκανὸς δὲ οἷς

2 πρώην CFU ἑωρακότα codd., corr. Ddf. Ἀφύτει codd. [V] Ἀφύτι Cob. 3 σκηνωμάτων FMU 7 τῆς om. M 9 ἀντιπάλου CU[F] pr. καὶ B solus ἐπένθησε CF[c]U ἐπίθησε F[1] 12 παιδευτικῶν F 17 ὑπερέβαλλε BCFP 18 τῇ del. Keller 19 γαστρὸς ⟨ἀκρατείας⟩ Nauck ἥμισυ BPU 20 συμψηφισάμενοι codd., corr. Ddf. 21 τὸν] τὸ U 23 δοκῶν λαμπρὸς F 24 αὐτὸν Ddf. αὑτὸν CFU αὐτοὺς rell.

ἠπίστει εἵρξας φυλάττειν, ἐδύνατο δὲ εἴς τε τὰς φυλακὰς
ἀναγκάζειν τὸ πλῆθος ἰέναι καὶ τούτους ἐφοδεύων πιστοὺς
παρέχεσθαι. πολλάκις δὲ μεθ' ὧν εἶχε περὶ αὑτὸν καὶ
ἐκθέων ἀπέκρουε φύλακας ἄλλοτ' ἄλλῃ τοῦ περιτετει-
23 χισμένου κύκλου. ἐπεὶ μέντοι οἱ ἐπίλεκτοι οὗτοι πάντα
τρόπον ζητοῦντες οὐχ ηὕρισκον σῖτον ἐν τῇ πόλει, ἐκ
τούτου δὴ πέμψαντες πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἐδέοντο σπείσα-
σθαι πρεσβείαν εἰς Λακεδαίμονα ἰοῦσι· δεδόχθαι γὰρ
σφίσιν ἔφασαν ἐπιτρέπειν τοῖς τέλεσι τῶν Λακεδαιμονίων
24 χρήσασθαι τῇ πόλει ὅ τι βούλοιντο. ὁ δὲ ὀργισθεὶς ὅτι
ἄκυρον αὐτὸν ἐποίουν, πέμψας μὲν πρὸς τοὺς οἴκοι φίλους
διεπράξατο ἑαυτῷ ἐπιτραπῆναι τὰ περὶ Φλειοῦντος, ἐσπεί-
σατο δὲ τῇ πρεσβείᾳ. φυλακῇ δὲ ἔτι ἰσχυροτέρᾳ ἢ πρότερον
ἐφύλαττεν, ἵνα μηδεὶς τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐξίοι. ὅμως
μέντοι ὅ γε Δελφίων καὶ στιγματίας τις μετ' αὐτοῦ, ὃς
πολλὰ ὑφείλετο ὅπλα τῶν πολιορκούντων, ἀπέδρασαν
25 νύκτωρ. ἐπεὶ δὲ ἧκον ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἀπαγγέλ-
λοντες ὅτι ἡ πόλις ἐπιτρέποι Ἀγησιλάῳ διαγνῶναι τὰ ἐν
Φλειοῦντι ὅπως αὐτῷ δοκοίη, Ἀγησίλαος δὴ οὕτως ἔγνω,
πεντήκοντα μὲν ἄνδρας τῶν κατεληλυθότων, πεντήκοντα
δὲ τῶν οἴκοθεν πρῶτον μὲν ἀνακρῖναι ὅντινά τε ζῆν ἐν
τῇ πόλει καὶ ὅντινα ἀποθανεῖν δίκαιον εἴη· ἔπειτα δὲ
νόμους θεῖναι, καθ' οὓς πολιτεύσοιντο· ἕως δ' ἂν ταῦτα
διαπράξωνται, φυλακὴν καὶ μισθὸν τοῖς φρουροῖς ἓξ μη-
νῶν κατέλιπε. ταῦτα δὲ ποιήσας τοὺς μὲν συμμάχους
ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγε. καὶ τὰ μὲν περὶ

---

1 ἠδύνατο plerique   3 αὐτὸν BFV^1[CPU]   6 ἐπιζητοῦντες CU   εὗρ. codd.   7 δὲ F   σπείσαντες F   8 πρεσβείαν . . ἰοῦσι] cf. Thuc. I 90, 1   τὴν Λακ. CU   11 ἄκρον CFU   13 φυλακὴ . . ἰσχυροτέρα C   15 στιγματίας cum signo nominis proprii P   17 ἧκον] ἦσαν CFUV   ⟨οἱ⟩ ἐκ Laves   18 ἐπιτρέπει CU   19 δὲ codd.   ἐπέγνω CU   26 μὲν om. CFU

Φλειοῦντα οὕτως αὖ ἐπετετέλεστο ἐν ὀκτὼ μησὶ καὶ ἐνιαυτῷ.

Καὶ ὁ Πολυβιάδης δὲ ἤδη παντάπασι κακῶς ἔχοντας 26
λιμῷ τοὺς Ὀλυνθίους διὰ τὸ μήτ' ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν μήτε κατὰ θάλατταν εἰσάγεσθαι σῖτον αὐτοῖς, ἠνάγκασε πέμψαι εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης· οἱ δ' ἐλθόντες πρέσβεις αὐτοκράτορες συνθήκας ἐποιήσαντο τὸν αὐτὸν μὲν ἐχθρὸν καὶ φίλον Λακεδαιμονίοις νομίζειν, ἀκολουθεῖν δὲ ὅποι ἂν ἡγῶνται καὶ σύμμαχοι εἶναι. καὶ ὀμόσαντες ταύταις ἐμμενεῖν οὕτως ἀπῆλθον οἴκαδε.

Προκεχωρηκότων δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ὥστε Θη- 27
βαίους μὲν καὶ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς παντάπασιν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, Κορινθίους δὲ πιστοτάτους γεγενῆσθαι, Ἀργείους δὲ τεταπεινῶσθαι [διὰ τὸ μηδὲν ἔτι ὠφελεῖν αὐτοὺς τῶν μηνῶν τὴν ὑποφοράν], Ἀθηναίους δὲ ἠρημῶσθαι, τῶν δ' αὖ συμμάχων κεκολασμένων οἳ δυσμενῶς εἶχον αὐτοῖς, παντάπασιν ἤδη καλῶς καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἀρχὴ ἐδόκει αὐτοῖς κατεσκευάσθαι.

Πολλὰ μὲν οὖν ἄν τις ἔχοι καὶ ἄλλα λέγειν καὶ Ἑλλη- IV
νικὰ καὶ βαρβαρικά, ὡς θεοὶ οὔτε τῶν ἀσεβούντων οὔτε τῶν ἀνόσια ποιούντων ἀμελοῦσι· νῦν γε μὴν λέξω τὰ προκείμενα. Λακεδαιμόνιοί τε γὰρ οἱ ὀμόσαντες αὐτονόμους ἐάσειν τὰς πόλεις τὴν ἐν Θήβαις ἀκρόπολιν κατασχόντες ὑπ' αὐτῶν μόνων τῶν ἀδικηθέντων ἐκολάσθησαν, πρῶτον οὐδ' ὑφ' ἑνὸς τῶν πώποτε ἀνθρώπων κρατηθέντες, τούς τε τῶν πολιτῶν εἰσαγαγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτοὺς καὶ

---

8 δὲ ἤδη Simon δὲ δὴ BP (ἡ ex corr.) δὲ rell. 9 ὅπη CU 10 ταῦτα codd. τούτοις Steph. ταύταις Leoncl. ἐμμένειν codd., corr. Schn. 14 διὰ τὸ (τῶν U) . . . ὑποφοράν (15) del. A. Schae. 16 κεκωλ. U 20 εὐσεβούντων Franke 24 μόνον V πρότερον Wolf πρὸ τοῦ Hert. 25 ἕνων Dobree ἑνῶν Ddf. ἀνθρώπων om. U

*βουληθέντας Λακεδαιμονίοις δουλεύειν τὴν πόλιν, ὥστε
αὐτοὶ τυραννεῖν, τὴν τούτων ἀρχὴν ἑπτὰ μόνον τῶν φυγόν-
των ἤρκεσαν καταλῦσαι. ὡς δὲ τοῦτ᾽ ἐγένετο διηγήσομαι.*
2 *Ἦν τις Φιλλίδας, ὃς ἐγραμμάτευε τοῖς περὶ Ἀρχίαν
πολεμάρχοις, καὶ τἆλλα ὑπηρέτει, ὡς ἐδόκει, ἄριστα.
τούτῳ δ᾽ ἀφιγμένῳ Ἀθήναζε κατὰ πρᾶξίν τινα καὶ πρό-
σθεν γνώριμος ὢν Μέλων τῶν Ἀθήναζε πεφευγότων Θη-
βαίων συγγίγνεται, καὶ διαπυθόμενος μὲν τὴν περὶ Ἀρχίαν
τε τὸν πολεμαρχοῦντα καὶ [τὴν περὶ] Φίλιππον τυραννίδα,
γνοὺς δὲ μισοῦντα αὐτὸν ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ τὰ οἴκοι, πιστὰ*
3 *δοὺς καὶ λαβὼν συνέθετο ὡς δεῖ ἕκαστα γίγνεσθαι. ἐκ δὲ
τούτου προσλαβὼν ὁ Μέλων ἓξ τοὺς ἐπιτηδειοτάτους τῶν
φευγόντων ξιφίδια ἔχοντας καὶ ἄλλο ὅπλον οὐδέν, ἔρχεται
πρῶτον μὲν εἰς τὴν χώραν νυκτός· ἔπειτα δὲ ἡμερεύσαντες
ἔν τινι τόπῳ ἐρήμῳ πρὸς τὰς πύλας ἦλθον, ὡς δὴ ἐξ ἀγροῦ
ἀπιόντες, ἡνίκαπερ οἱ ἀπὸ τῶν ἔργων ὀψιαίτατοι. ἐπεὶ δ᾽
εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, διενυκτέρευσαν μὲν ἐκείνην τὴν
νύκτα παρὰ Χάρωνί τινι, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν δὲ ἡμέραν διη-*
4 *μέρευσαν. ὁ μὲν οὖν Φιλλίδας τά τε ἄλλα ἐπεμελεῖτο τοῖς
πολεμάρχοις, ὡς Ἀφροδίσια ἄγουσιν ἐπ᾽ ἐξόδῳ τῆς ἀρχῆς,
καὶ δὴ καὶ γυναῖκας πάλαι ὑπισχνούμενος ἄξειν αὐτοῖς τὰς
σεμνοτάτας καὶ καλλίστας τῶν ἐν Θήβαις, τότε ἔφη ἄξειν.
οἱ δέ — ἦσαν γὰρ τοιοῦτοι — μάλα ἡδέως προσεδέχοντο*
5 *νυκτερεύειν. ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησάν τε καὶ συμπροθυμουμένου
ἐκείνου ταχὺ ἐμεθύσθησαν, πάλαι κελευόντων ἄγειν τὰς*

---

1 *βουληθέντες* B¹, ut vid. 2 *μόνων* CF¹U 4 *Φιλλίδας* B *Φυλλίδας* DMP *Φυλίδας* CFU *Φιλίδας* C mg. V (it. fere infra) 5 *πολεμάρχοις* del. Ddf. *ὑπηρετήκει* CU 6 *πρόσθε* BP 7 *Μέλλων* CFU (it. 12) 8 *συγγίν.* codd. *διαπειθ.* F¹ *τὴν*] *τὰ* B 9 *τὴν περὶ* del. Ddf. 10 *ἔτι μᾶλλον μισοῦντα αὐτὸν τὰ οἴκοι αὐτοῦ* (sic codd.; om. D) CU 11 *γίν.* DFMPV 18 *ξιφείδια* BP 20 *ὥσπερ* Ha. 23 *ἐδέχοντο* CU 24 *νυκτεύρειν* C -*μομένου* U

ἑταίρας, ἐξελθὼν ἤγαγε τοὺς περὶ Μέλωνα, τρεῖς μὲν
στείλας ὡς δεσποίνας, τοὺς δὲ ἄλλους ὡς θεραπαίνας.
κἀκείνους μὲν εἰσήγαγεν εἰς τὸ προταμιεῖον τοῦ πολεμαρ- 6
χείου, αὐτὸς δ᾽ εἰσελθὼν εἶπε τοῖς περὶ Ἀρχίαν ὅτι οὐκ
ἄν φασιν εἰσελθεῖν αἱ γυναῖκες, εἴ τις τῶν διακόνων ἔνδον
ἔσοιτο. ἔνθεν οἱ μὲν ταχὺ ἐκέλευον πάντας ἐξιέναι, ὁ δὲ Φιλ-
λίδας δοὺς οἶνον εἰς ἑνὸς τῶν διακόνων ἐξέπεμψεν αὐτούς.
ἐκ δὲ τούτου εἰσήγαγε τὰς ἑταιρίδας δή, καὶ ἐκάθιζε παρ᾽
ἑκάστῳ. ἦν δὲ σύνθημα, ἐπεὶ καθίζοιντο, παίειν εὐθὺς
ἀνακαλυψαμένους. οἱ μὲν δὴ οὕτω λέγουσιν αὐτοὺς ἀπο- 7
θανεῖν, οἱ δὲ καὶ ὡς κωμαστὰς εἰσελθόντας τοὺς ἀμφὶ
Μέλωνα ἀποκτεῖναι τοὺς πολεμάρχους. λαβὼν δὲ ὁ Φιλ-
λίδας τρεῖς αὐτῶν ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν τοῦ Λεοντιάδου
οἰκίαν· κόψας δὲ τὴν θύραν εἶπεν ὅτι παρὰ τῶν πολεμ-
άρχων ἀπαγγεῖλαί τι βούλοιτο. ὁ δὲ ἐτύγχανε μὲν χωρὶς
κατακείμενος ἔτι μετὰ δεῖπνον, καὶ ἡ γυνὴ ἐριουργοῦσα
παρεκάθητο. ἐκέλευσε δὲ τὸν Φιλλίδαν πιστὸν νομίζων εἰσιέ-
ναι. οἱ δ᾽ ἐπεὶ εἰσῆλθον, τὸν μὲν ἀπέκτειναν, τὴν δὲ γυναῖκα
φοβήσαντες κατεσιώπησαν. ἐξιόντες δὲ εἶπον τὴν θύραν
κεκλεῖσθαι· εἰ δὲ λήψονται ἀνεῳγμένην, ἠπείλησαν ἀποκτεῖ-
ναι ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπέπρακτο, 8
λαβὼν δύο ὁ Φιλλίδας τῶν ἀνδρῶν ἦλθε πρὸς τὸ ἀνάκαιον,
καὶ εἶπε τῷ εἱργμοφύλακι ὅτι ἄνδρα ἄγοι παρὰ ⟨τῶν⟩
πολεμάρχων ὃν εἷρξαι δέοι. ὡς δὲ ἀνέῳξε, τοῦτον μὲν εὐ-

---

1 ἑτέρας B Μέλλωνα U (it. 12) C Μένωνα F[1] μὲν οὖν F 3 κἀκεῖνος F[1] ταμιεῖον Steph. cum „vet. nonnullis" πολεμαρχείου B πολεμάρχου V[c] πολεμαρχεῖν V[1] rell. 4 τοὺς U 8 ἤγαγε CU ἑταιρίδας CF[2] (ἑτερ. F[1]) U ἑταίρας rell. 9 καθέζοιντο V παίειν] π. αὐτοὺς B[1] 10 οὕτως BP 13 τοῦ om. U 16 ἔτι ante χωρὶς CU 18 ἀποκτείναντες codd., corr. van den Es 20 λήψοιντο CU ἀποκτενεῖν Cob. 22 ἀνάκειον Ddf. ἀνάκαιον Suid. s. v. ἀναγκαῖον codd. 23 εἵρμοφ. B εἱργμοφ. C εἰργμοφ. rell. ἄγει F[1] τῶν add. Ddf.

*θὺς ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ δεσμώτας ἔλυσαν. καὶ τούτους
μὲν ταχὺ τῶν ἐκ τῆς στοᾶς ὅπλων καθελόντες ὥπλισαν,
καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ Ἀμφεῖον θέσθαι ἐκέλευον τὰ ὅπλα.
9 ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς ἐκήρυττον ἐξιέναι πάντας Θηβαίους,
ἱππέας τε καὶ ὁπλίτας, ὡς τῶν τυράννων τεθνεώτων. οἱ
δὲ πολῖται, ἕως μὲν νὺξ ἦν, ἀπιστοῦντες ἡσυχίαν εἶχον·
ἐπεὶ δ' ἡμέρα τ' ἦν καὶ φανερὸν ἦν τὸ γεγενημένον,
ταχὺ δὴ καὶ οἱ ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππεῖς σὺν τοῖς ὅπλοις
ἐξεβοήθουν. ἔπεμψαν δ' ἱππέα οἱ κατεληλυθότες καὶ
ἐπὶ τοὺς πρὸς τοῖς ὁρίοις Ἀθηναίων [τοὺς] δύο τῶν
στρατηγῶν. οἱ δ' εἰδότες τὸ πρᾶγμα ἐφ' ὃ ἀπεστάλ-
10 κεσαν ⟨ἐβοήθουν⟩. ὁ μέντοι ἐν τῇ ἀκροπόλει ἁρμοστὴς
ἐπεὶ ᾔσθετο τὸ νυκτερινὸν κήρυγμα, εὐθὺς ἔπεμψεν εἰς
Πλαταιὰς καὶ Θεσπιὰς ἐπὶ βοήθειαν. καὶ τοὺς μὲν Πλα-
ταιέας αἰσθόμενοι προσιόντας οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς,
ἀπαντήσαντες ἀπέκτειναν αὐτῶν πλέον ἢ εἴκοσιν· ἐπεὶ
δὲ εἰσῆλθον ταῦτα πράξαντες καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τῶν
11 ὁρίων ἤδη παρῆσαν, προσέβαλον πρὸς τὴν ἀκρόπολιν. ὡς
δὲ ἔγνωσαν οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει ὀλίγοι ὄντες, τήν τε προθυ-
μίαν τῶν προσιόντων ἁπάντων ἑώρων, καὶ τῶν κηρυγμά-
των μεγάλων γιγνομένων τοῖς πρώτοις ἀναβᾶσιν, ἐκ
τούτων φοβηθέντες εἶπον ὅτι ἀπίοιεν ἄν, εἰ σφίσιν ἀσφά-
λειαν μετὰ τῶν ὅπλων ἀπιοῦσι διδοῖεν. οἱ δὲ ἅσμενοί τε
ἔδοσαν ἃ ᾔτουν, καὶ σπεισάμενοι καὶ ὅρκους ὀμόσαντες
12 ἐπὶ τούτοις ἐξέπεμπον. ἐξιόντων μέντοι, ὅσους ἐπέγνωσαν*

---

1 *ἀπέκτεινε* C *δεσμότας* B *ἀπέλυσαν* CU 5 *τε* inter vv. B 8 *δὲ* F 9 *ἱππέας* CV (non B) *καὶ* om. C 10 *τοὺς* del. Dobree *δύο στρατηγούς, εἰδότας* Voigtl. 11 *ᾧ* F *-κεισαν* CU 12 *ἐβοήθουν* add. Dobree 13 *ἔπεμψαν* B 14 alt. *Πλαταιίτας* U 15 *προσιόντας* om. CU 16 *ἀπαντήσαντες* om. CU *αὐτῶν ἀπέκτειναν* P, corr. P[1] *εἴκοσι* B 18 *προσ-έβαλλον* CFU 20 pr. *τῶν* om. F 22 *τούτου* CU

τῶν ἐχθρῶν ὄντας, συλλαμβάνοντες ἀπέκτειναν. ἦσαν δέ τινες οἳ καὶ ὑπὸ Ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐπιβοηθησάντων ἐξεκλάπησαν καὶ διεσώθησαν. οἱ μέντοι Θηβαῖοι καὶ τοὺς παῖδας τῶν ἀποθανόντων, ὅσοις ἦσαν, λαβόντες ἀπέσφαξαν.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπύθοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν μὲν 13
ἁρμοστὴν τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν ἀκρόπολιν καὶ οὐκ ἀναμείναντα τὴν βοήθειαν ἀπέκτειναν, φρουρὰν δὲ φαίνουσιν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους. καὶ Ἀγησίλαος μὲν λέγων ὅτι ὑπὲρ τετταράκοντα ἀφ' ἥβης εἴη, καὶ ὥσπερ τοῖς ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οὐκέτι ἀνάγκη εἴη τῆς ἑαυτῶν ἔξω στρατεύεσθαι, οὕτω δὴ καὶ βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν νόμον ὄντα ἀπεδείκνυε. κἀκεῖνος μὲν δὴ λέγων ταῦτα οὐκ ἐστρατεύετο. οὐ μέντοι τούτου γ' ἕνεκεν κατέμεινεν, ἀλλ' εὖ εἰδὼς ὅτι εἰ στρατηγοίη, λέξοιεν οἱ πολῖται ὡς Ἀγησίλαος, ὅπως βοηθήσειε τοῖς τυράννοις, πράγματα τῇ πόλει παρέχοι. εἴα οὖν αὐτοὺς
βουλεύεσθαι ὁποῖόν τι βούλοιντο περὶ τούτων. οἱ δ' ἔφο- 14
ροι διδασκόμενοι ὑπὸ τῶν μετὰ τὰς ἐν Θήβαις σφαγὰς ἐκπεπτωκότων, Κλεόμβροτον ἐκπέμπουσι, πρῶτον τότε ἡγούμενον, μάλα χειμῶνος ὄντος. τὴν μὲν οὖν δι' Ἐλευθερῶν ὁδὸν Χαβρίας ἔχων Ἀθηναίων πελταστὰς ἐφύλαττεν· ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀνέβαινε κατὰ τὴν ἐς Πλαταιὰς φέρουσαν. προϊόντες δὲ οἱ πελτασταὶ περιτυγχάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ φυλάττουσι τοῖς ἐκ τοῦ ἀνακαίου λελυμένοις, ὡς περὶ

1 συλλαμβάνοντας C λαμβάνοντες F[1] 2 ὑπὸ] ἀπὸ CF[1]U 3 ἐκλάπησαν CFU 10 ὥσπερ καὶ Grosser 12 δὴ CDU δὲ rell. (supra v. P[1]) αὐτὸν] ναυτικὸν F[1] νόμον om. CU 14 γε CU κατέμενεν FV 15 λέξοιεν Dobree λέξοι . . F[1], ut vid. λέξειαν rell. λ. ⟨ἂν⟩ Matthiae βοηθήσοιε P 17 βούλεσθαι CF[1] βούλοιντο (U[c]?) Steph. βουλέβοιντο C βουλεύοιντο rell. 19 Κλεόβρ. F (it. infra) 20 καὶ τὴν CU οὖν B solus Ἐρυθρῶν Dodwell 22 εἰς CF 23 ἐπιτυγχάνουσιν CU 24 ἀναγκαίου CFU, lac. sex fere litt. MPV[B]; Ὀρχομενοῦ ὑπὸ μέθης ἐκλελυμένοις D

ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα οὖσι. καὶ τούτους μὲν ἅπαντας,
εἰ μή τις ἐξέφυγεν, οἱ πελτασταὶ ἀπέκτειναν· αὐτὸς δὲ
15 κατέβαινε πρὸς τὰς Πλαταιάς, ἔτι φιλίας οὔσας. ἐπεὶ δὲ
εἰς Θεσπιὰς ἀφίκετο, ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς εἰς Κυνὸς κεφαλὰς
οὔσας Θηβαίων ἐστρατοπεδεύσατο. μείνας δὲ ἐκεῖ περὶ
ἑκκαίδεκα ἡμέρας ἀπεχώρησε πάλιν εἰς Θεσπιάς· κἀκεῖ
μὲν ἁρμοστὴν κατέλιπε Σφοδρίαν καὶ ἀπὸ τῶν συμμάχων
τὸ τρίτον μέρος ἑκάστων· παρέδωκε δὲ αὐτῷ καὶ χρή-
ματα ὅσα ἐτύγχανεν οἴκοθεν ἔχων, καὶ ἐκέλευε ξενικὸν
προσμισθοῦσθαι. καὶ ὁ μὲν Σφοδρίας ταῦτ' ἔπραττεν.
16 ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀπῆγεν ἐπ' οἴκου τὴν διὰ Κρεύσιος
τοὺς μεθ' αὐτοῦ στρατιώτας καὶ μάλα ἀποροῦντας πό-
τερά ποτε πόλεμος πρὸς Θηβαίους ἢ εἰρήνη εἴη· ἤγαγε
μὲν γὰρ εἰς τὴν τῶν Θηβαίων τὸ στράτευμα, ἀπῆλθε δὲ
17 ὡς ἐδύνατο ἐλάχιστα κακουργήσας. ἀπιόντι γε μὴν
ἄνεμος αὐτῷ ἐξαίσιος ἐπεγένετο, ὃν καὶ οἰωνίζοντό τινες
σημαίνειν πρὸ τῶν μελλόντων. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄλλα
βίαια ἐποίησεν, ἀτὰρ καὶ ὑπερβάλλοντος αὐτοῦ μετὰ τῆς
στρατιᾶς ἐκ τῆς Κρεύσιος τὸ καθῆκον ἐπὶ θάλατταν ὄρος
πολλοὺς μὲν ὄνους κατεκρήμνισεν αὐτοῖς σκεύεσι, πάμ-
πολλα δὲ ὅπλα ἀφαρπασθέντα ἐξέπεσεν εἰς τὴν θάλατ-
18 ταν. τέλος δὲ πολλοὶ οὐ δυνάμενοι σὺν τοῖς ὅπλοις
πορεύεσθαι, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ ἄκρου κατέλιπον
λίθων ἐμπλήσαντες ὑπτίας τὰς ἀσπίδας. καὶ τότε μὲν
τῆς Μεγαρικῆς ἐν Αἰγοσθένοις ἐδείπνησαν ὡς ἐδύναντο·
τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐλθόντες ἐκομίσαντο τὰ ὅπλα. καὶ ἐκ

---

2 ἀπέκτεινεν M   4 ὁρμησθεὶς U   5 ἐκεῖ B solus   7 κατέλιπεν ἁρμοστὴν CU   9 ἔχων] ἔχ ex corr. B[1]   ἐκέλευε B ἐκέλευσε rell.   10 προμισθ. U   11 Κράσιος codd., corr. Fr. Portus (it. §§ 17, 60)   12 ἑαυτοῦ CFUV   15 γε s. v. U[1]   18 βίαια] γενναια CFU   21 ἐξέπεσεν vulg. ἐξέπλευσεν codd. ἐξέπνευσεν Ddf.

τούτου οἴκαδε ἤδη ἕκαστοι ἀπῆσαν· ἀφῆκε γὰρ αὐτοὺς
ὁ Κλεόμβροτος.
Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι ὁρῶντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων 19
ῥώμην καὶ ὅτι πόλεμος ἐν Κορίνθῳ οὐκέτι ἦν, ἀλλ᾽ ἤδη
παριόντες τὴν Ἀττικὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὰς Θήβας
ἐνέβαλλον, οὕτως ἐφοβοῦντο ὥστε καὶ τὼ δύο στρατηγώ,
οἳ συνηπιστάσθην τὴν τοῦ Μέλωνος ἐπὶ τοὺς περὶ Λεοντιάδην
ἐπανάστασιν, κρίναντες τὸν μὲν ἀπέκτειναν, τὸν δ᾽,
ἐπεὶ οὐχ ὑπέμεινεν, ἐφυγάδευσαν.
Οἱ δ᾽ αὖ Θηβαῖοι καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι, εἰ μηδένες ἄλλοι 20
ἢ αὐτοὶ πολεμήσοιεν τοῖς Λακεδαιμονίοις, τοιόνδε εὑρίσκουσι
μηχάνημα. πείθουσι τὸν ἐν ταῖς Θεσπιαῖς ἁρμοστὴν
Σφοδρίαν, χρήματα δόντες, ὡς ὑπωπτεύετο, ἐμβαλεῖν
εἰς τὴν Ἀττικήν, ἵν᾽ ἐκπολεμώσειε τοὺς Ἀθηναίους πρὸς
τοὺς Λακεδαιμονίους. κἀκεῖνος πειθόμενος αὐτοῖς, προσποιησάμενος
τὸν Πειραιᾶ καταλήψεσθαι, ὅτι δὴ ἀπύλωτος
ἦν, ἦγεν ἐκ τῶν Θεσπιῶν πρῴ δειπνήσαντας τοὺς
στρατιώτας, φάσκων πρὸ ἡμέρας καθανύσειν εἰς τὸν
Πειραιᾶ. Θριᾶσι δ᾽ αὐτῷ ἡμέρα ἐπεγένετο, καὶ οὐδὲ 21
ταῦτ᾽ ἐποίησεν ὥστε λαθεῖν, ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἀπετράπετο,
βοσκήματα διήρπασε καὶ οἰκίας ἐπόρθησε. τῶν δ᾽ ἐντυχόντων
τινὲς τῆς νυκτὸς φεύγοντες εἰς τὸ ἄστυ ἀπήγγελλον
τοῖς Ἀθηναίοις ὅτι στράτευμα πάμπολυ προσίοι. οἱ μὲν
δὴ ταχὺ ὁπλισάμενοι καὶ ἱππεῖς καὶ ὁπλῖται ἐν φυλακῇ
τῆς πόλεως ἦσαν. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων καὶ πρέσβεις 22

---

1 ἤδη om. CU 4 δύναμιν CU ὅτι ⟨ὁ⟩ Ddf. 6 δύω CMU 7 Μέλλωνος U Ἀπόλλωνος B 11 τοιόνδε τι CU 13 ὑποπτ. CFU 14 ἐκπολεμώσειε Ddf. ἐκπολεμήσειε(ν) codd. (ή in lit. U[1]) 15 πυθ. P 17 πρωὶ codd. δειπνήσαντες U 18 πρὸς ἡμέραν CU κατανύσειν codd., corr. Cob. 19 οὐδὲ ταῦτ᾽] οὐ δὴ πάντ᾽ Madv. οὐδὲν ἐνταῦθ᾽ Voigtl. οὐδὲν ἐντεῦθεν Ddf. 20 ἀπετέτραπτο CFU 21 βοσκήματι U 22 νυκτὸς om. M 24 ὡπλ. U

ἐτύγχανον Ἀθήνησιν ὄντες παρὰ Καλλίᾳ τῷ προξένῳ
Ἐτυμοκλῆς τε καὶ Ἀριστόλοχος καὶ Ὤκυλλος· οὓς οἱ
Ἀθηναῖοι, ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα ἠγγέλθη, συλλαβόντες ἐφύλατ-
τον, ὡς καὶ τούτους συνεπιβουλεύοντας. οἱ δὲ ἐκπεπλη-
γμένοι τε ἦσαν τῷ πράγματι καὶ ἀπελογοῦντο ὡς οὐκ ἄν
ποτε οὕτω μῶροι ἦσαν ὡς εἰ ᾔδεσαν καταλαμβανόμενον
τὸν Πειραιᾶ, ἐν τῷ ἄστει ἂν ὑποχειρίους αὑτοὺς παρεῖ-
χον, καὶ ταῦτα παρὰ τῷ προξένῳ, οὗ τάχιστ᾽ ἂν ηὑρέθη-
23 *σαν. ἔτι δ᾽ ἔλεγον ὡς εὔδηλον καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἔσοιτο ὅτι*
οὐδ᾽ ἡ πόλις τῶν Λακεδαιμονίων ταῦτα συνῄδει· Σφοδρίαν
γὰρ εὖ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι ἀπολωλότα πεύσοιντο ὑπὸ τῆς
πόλεως. κἀκεῖνοι μὲν κριθέντες μηδὲν συνειδέναι ἀφείθη-
24 *σαν. οἱ δ᾽ ἔφοροι ἀνεκάλεσάν τε τὸν Σφοδρίαν καὶ ὑπῆγον*
θανάτου. ἐκεῖνος μέντοι φοβούμενος οὐχ ὑπήκουσεν· ὅμως
δὲ καίπερ οὐχ ὑπακούων εἰς τὴν κρίσιν ἀπέφυγε. καὶ πολ-
λοῖς ἔδοξεν αὕτη δὴ ἀδικώτατα ἐν Λακεδαίμονι ⟨ἡ⟩ δίκη
κριθῆναι. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ αἴτιον.
25 *Ἦν υἱὸς τῷ Σφοδρίᾳ Κλεώνυμος ἡλικίαν τε ἔχων τὴν*
ἄρτι ἐκ παίδων, καὶ ἅμα κάλλιστός τε καὶ εὐδοκιμώτατος
τῶν ἡλίκων. τούτου δὲ ἐρῶν ἐτύγχανεν Ἀρχίδαμος ὁ
Ἀγησιλάου. οἱ μὲν οὖν τοῦ Κλεομβρότου φίλοι, ἅτε
ἑταῖροι ὄντες τῷ Σφοδρίᾳ, ἀπολυτικῶς αὐτοῦ εἶχον, τὸν
δέ γε Ἀγησίλαον καὶ τοὺς ἐκείνου φίλους ἐφοβοῦντο,
26 *καὶ τοὺς διὰ μέσου δέ· δεινὰ γὰρ ἐδόκει πεποιηκέναι. ἐκ*

---

1 *προξένου* CU 2 *Ὤκυλλος* B *Ὤκελλος* MPC^c (*Ὤ.*) *Ὤκελος* C^1DFUV 4 *ἐπιβουλεύοντας* U 6 *μωροὶ* codd., corr. Ddf. *ᾔδεισαν* UF^2 *ἤδησαν* C^cF^1 *εἴδησαν* C^1 7 *αὐτοὺς* BFP 8 *οὗ////* CF *οὗπερ* V *εὑρ.* codd. 13 *ἐκάλεσάν* CFU *ἀπῆγον* codd., corr. Pierson 15 *ἀπέφευγε* CFU 16 *ἀδικωτάτη* (quod si verum, *ἡ* [add. Ddf.] supervacaneum) *ἐν Λακ.* V *ἐν Λακεδαιμονίοις ἀδικώτατα* CFU 17 *τὸ* om. M 18 *Κλεώνυμος* B *Κ. ὄνομα* post *παίδων* rell. 22 *τῷ Σφοδρίᾳ* BP, om. rell. *αὐτοὺς* U 23 *γε* om. U

τούτου δὲ ὁ μὲν Σφοδρίας εἶπε πρὸς τὸν Κλεώνυμον·
Ἔξεστί σοι, ὦ υἱέ, σῶσαι τὸν πατέρα, δεηθέντι Ἀρχιδάμου
εὐμενῆ Ἀγησίλαον ἐμοὶ εἰς τὴν κρίσιν παρασχεῖν. ὁ δὲ
ἀκούσας ἐτόλμησεν ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον, καὶ ἐδεῖτο
σωτῆρα αὐτῷ τοῦ πατρὸς γενέσθαι. ὁ μέντοι Ἀρχίδαμος 27
ἰδὼν μὲν τὸν Κλεώνυμον κλαίοντα συνεδάκρυε παρεστη-
κώς· ἀκούσας δὲ δεομένου, ἀπεκρίνατο· Ἀλλ᾽, ὦ Κλεώ-
νυμε, ἴσθι μὲν ὅτι ἐγὼ τῷ ἐμῷ πατρὶ οὐδ᾽ ἀντιβλέπειν
δύναμαι, ἀλλὰ κἄν τι βούλωμαι διαπράξασθαι ἐν τῇ πόλει,
πάντων μᾶλλον ἢ τοῦ πατρὸς δέομαι· ὅμως δ᾽ ἐπεὶ σὺ
κελεύεις, νόμιζε πᾶσάν με προθυμίαν ἕξειν ταῦτά σοι
πραχθῆναι. καὶ τότε μὲν δὴ ἐκ τοῦ φιλιτίου εἰς τὸν οἶκον 28
ἐλθὼν ἀνεπαύετο· τοῦ δ᾽ ὄρθρου ἀναστὰς ἐφύλαττε μὴ
λάθοι αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐξελθών. ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν ἐξιόντα,
πρῶτον μέν, εἴ τις τῶν πολιτῶν παρῆν, παρίει τούτους
διαλέγεσθαι αὐτῷ, ἔπειτα δ᾽, εἴ τις ξένος, ἔπειτα δὲ καὶ
τῶν θεραπόντων τῷ δεομένῳ παρεχώρει. τέλος δ᾽, ἐπεὶ
ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα ἀπιὼν ὁ Ἀγησίλαος εἰσῆλθεν οἴκαδε,
ἀπιὼν ᾤχετο οὐδὲ προσελθών. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ δὲ ταὐτὰ
ταῦτα ἐποίησεν. ὁ δ᾽ Ἀγησίλαος ὑπώπτευε μὲν ὧν ἕνεκεν 29
ἐφοίτα, οὐδὲν μέντοι ἠρώτα, ἀλλ᾽ εἴα αὐτόν. ὁ δ᾽ αὖ Ἀρχί-
δαμος ἐπεθύμει μέν, ὥσπερ εἰκός, ὁρᾶν τὸν Κλεώνυμον·
ὅπως μέντοι ἔλθοι πρὸς αὐτὸν μὴ διειλεγμένος τῷ πατρὶ
περὶ ὧν ἐκεῖνος ἐδεήθη οὐκ εἶχεν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Σφοδρίαν
οὐχ ὁρῶντες τὸν Ἀρχίδαμον ἰόντα, πρόσθεν δὲ θαμίζοντα,
ἐν παντὶ ἦσαν μὴ λελοιδορημένος ὑπὸ Ἀγησιλάου εἴη.

---

1 δὴ D 5 αὐτῷ B αὐτὸν rell. (ante σωτῆρα CU) 6 ἐδάκρυσε C^1U ἐδάκρυε C^c παρεστώς CFU 10 πάντων] τοῦτον U 11 συνέξειν C 12 φιδιτίου margo Leoncl. 13 ὄρθου F^1 14 λάθοι BPU λάθη rell. οἶδεν U 15 παρίει] παρήνει C παρείνη U 16 δὲ] δ᾽ εἴ τις CFU 26 εἴη] ante ὑπ᾽ Ἀγ. CU; ἀπεληλαμένος εἴη B

30 *τέλος μέντοι ὁ Ἀρχίδαμος ἐτόλμησε προσελθεῖν καὶ εἰπεῖν·
Ὦ πάτερ, Κλεώνυμός με κελεύει σου δεηθῆναι σῶσαί οἱ
τὸν πατέρα· καὶ ἐγὼ ταὐτά σου δέομαι, εἰ δυνατόν. ὁ δ᾽
ἀπεκρίνατο· Ἀλλὰ σοὶ μὲν ἔγωγε συγγνώμην ἔχω· αὐτὸς
μέντοι ὅπως ⟨ἂν⟩ συγγνώμης τύχοιμι παρὰ τῆς πόλεως
ἄνδρα μὴ καταγιγνώσκων ἀδικεῖν οἷς ἐχρηματίσατο ἐπὶ
31 κακῷ τῆς πόλεως οὐχ ὁρῶ. ὁ δὲ τότε μὲν πρὸς ταῦτα
οὐδὲν εἶπεν, ἀλλ᾽ ἡττηθεὶς τοῦ δικαίου ἀπῆλθεν. ὕστερον
δὲ ἢ αὐτὸς νοήσας ἢ διδαχθεὶς ὑπό του εἶπεν ἐλθών· Ἀλλ᾽
ὅτι μέν, ὦ πάτερ, εἰ μηδὲν ἠδίκει Σφοδρίας, ἀπέλυσας ἂν
αὐτὸν οἶδα· νῦν δέ, εἰ ἠδίκηκέ τι, ἡμῶν ἕνεκεν συγγνώμης
ὑπὸ σοῦ τυχέτω. ὁ δὲ εἶπεν· Οὐκοῦν ἂν μέλλῃ καλὰ ταῦθ᾽
ἡμῖν εἶναι, οὕτως ἔσται. ὁ μὲν δὴ ταῦτ᾽ ἀκούσας μάλα
32 δύσελπις ὢν ἀπῄει. τῶν δὲ τοῦ Σφοδρία φίλων τις δια-
λεγόμενος Ἐτυμοκλεῖ εἶπεν· Ὑμεῖς μέν, οἶμαι, ἔφη,
οἱ Ἀγησιλάου φίλοι πάντες ἀποκτενεῖτε τὸν Σφοδρίαν. καὶ
ὁ Ἐτυμοκλῆς· Μὰ Δία οὐκ ἄρα ταῦτ᾽, ἔφη, ποιήσομεν
Ἀγησιλάῳ; ἐπεὶ ἐκεῖνός γε πρὸς πάντας ὅσοις διείλεκται
ταὐτὰ λέγει, μὴ ἀδικεῖν μὲν Σφοδρίαν ἀδύνατον εἶναι,
ὅστις μέντοι παῖς τε ὢν καὶ παιδίσκος καὶ ἡβῶν πάντα τὰ
καλὰ ποιῶν διετέλεσε, χαλεπὸν εἶναι τοιοῦτον ἄνδρα ἀπο-
κτεινύναι· τὴν γὰρ Σπάρτην τοιούτων δεῖσθαι στρατιω-
33 τῶν. ὁ οὖν ἀκούσας ταῦτα ἀπήγγειλε τῷ Κλεωνύμῳ. ὁ δ᾽
ἡσθείς, εὐθὺς ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον εἶπεν· Ὅτι μὲν*

---

1 *μέντοι*] *δὲ* CU *εἶπεν* Ddf. 3 *ταυτά* B *ταῦτα* rell. *σοι* BP 5 *ἂν* add. Schae. 6 *ἀνδρὸς* Cob. *καταγιν.* BDV *ὃς* Wytt. *ὅστις* Ha. *ἐχρήσατο* B 10 *ἠδίκη* CU *ἠδικήκει* Schae. 11 *εἰ ⟨καὶ⟩* Cob. *ἕνεκα* CU 12 *οὐκοῦν* BP, om. rell. *μέλλοι* U 13 *ἔστω* CFU 14 *Σφοδρίου* CFU 15 *ἔφη οἶμαι* F *εἶπεν ἔφη* C[1] 16 *ὁ Ἀγησίλαος φίλοι, πάντες* B *πάντες οἱ Ἀγησιλάου φίλοι* rell. 17 *ταυτα* F[c] *ταῦτ(α)* rell. *ἔφη* B solus *ποιήσωμεν* CF[1] 18 *γε* om. U *διήλεκται* CF[1]U 19 *ταὐτὰ* Ddf. *ταῦτα* codd. *εἶναι* B *ἔφη εἶναι* rell. 21 *ἀπο-κτινύναι* F *ἀποκτιννύναι* rell. 23 *οὖν*] *δ᾽* CU

ἡμῶν ἐπιμελεῖ ἤδη ἴσμεν· εὖ δ' ἐπίστω, Ἀρχίδαμε, ὅτι καὶ ἡμεῖς πειρασόμεθα ἐπιμελεῖσθαι ὡς μήποτε σὺ ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ φιλίᾳ αἰσχυνθῇς. καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ καὶ ζῶν ἅπαντ' ἐποίει ὅσα καλὰ ἐν τῇ Σπάρτῃ, καὶ ἐν Λεύκτροις πρὸ τοῦ βασιλέως μαχόμενος σὺν Δείνωνι τῷ πολεμάρχῳ τρὶς πεσὼν πρῶτος τῶν πολιτῶν ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἀπέθανε. καὶ ἠνίασε μὲν εἰς τὰ ἔσχατα τὸν Ἀρχίδαμον, ὡς δ' ὑπέσχετο, οὐ κατῄσχυνεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκόσμησε. τοιούτῳ μὲν δὴ τρόπῳ Σφοδρίας ἀπέφυγε.

Τῶν μέντοι Ἀθηναίων οἱ βοιωτιάζοντες ἐδίδασκον τὸν 34
δῆμον ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὅπως τιμωρήσαιντο, ἀλλὰ καὶ ἐπαινέσειαν τὸν Σφοδρίαν, ὅτι ἐπεβούλευσε ταῖς Ἀθήναις. καὶ ἐκ τούτου οἱ Ἀθηναῖοι ἐπύλωσάν τε τὸν Πειραιᾶ, ναῦς τε ἐναυπηγοῦντο, τοῖς τε Βοιωτοῖς πάσῃ
προθυμίᾳ ἐβοήθουν. οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι φρουράν τε 35
ἔφηναν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, καὶ τὸν Ἀγησίλαον νομίσαντες φρονιμώτερον ἂν σφίσι τοῦ Κλεομβρότου ἡγεῖσθαι, ἐδέοντο αὐτοῦ ἄγειν τὴν στρατιάν. ὁ δὲ εἰπὼν ὅτι οὐδὲν ἂν ὅ τι τῇ πόλει δοκοίη ἀντειπεῖν παρεσκευάζετο εἰς
τὴν ἔξοδον. γιγνώσκων δ' ὅτι εἰ μή τις προκαταλήψοιτο τὸν 36
Κιθαιρῶνα, οὐ ῥᾴδιον ἔσται εἰς τὰς Θήβας ἐμβαλεῖν, μαθὼν πολεμοῦντας τοὺς Κλητορίους τοῖς Ὀρχομενίοις καὶ ξενικὸν τρέφοντας, ἐκοινολογήσατο αὐτοῖς, ὅπως
⟨προσ⟩γένοιτο τὸ ξενικὸν αὐτῷ, εἴ τι δεηθείη. ἐπεὶ δὲ 37
τὰ διαβατήρια ἐγένετο, πέμψας, πρὶν ἐν Τεγέᾳ αὐτὸς

1 ἐπιμελῆ(ι) codd. ἐπίστω, ⟨ὦ⟩ Cob. 5 Δείδωνι F 6 πεσὼν ⟨καὶ τρὶς ἐξαναστὰς⟩ Tell coll. Plut. Ag. 28 πρῶτον F[1] 7 τὸν Ἀρχίδαμον M τάρχ. B Ἀρχ. rell. 12 ἐπαινέσειαν BCP -σαιεν rell. 14 ἐβοήθουν πάσῃ προθυμίᾳ CU 18 ὅτι del. Ddf. 19 ὅ τι B ὃ rell. δοκοίη ⟨ἔχοι⟩ Ha. ἀντείπειεν Castalio 22 Κλητορίους CF[c]U et nummi Κλιτ. rell. (it. infra) 24 γένοιτο codd., corr. Rinkes 25 Τεγαία CU αὐτὸς Mor. αὐτοὺς codd.

εἶναι, πρὸς τὸν ἄρχοντα τῶν παρὰ τοῖς Κλητορίοις ξένων, καὶ μισθὸν δοὺς μηνός, ἐκέλευε προκαταλαβεῖν αὐτοὺς τὸν Κιθαιρῶνα. τοῖς δ' Ὀρχομενίοις εἶπε, τέως στρατεία εἴη, παύσασθαι τοῦ πολέμου· εἰ δέ τις πόλις στρατιᾶς οὔσης ἔξω ἐπὶ πόλιν στρατεύσοι, ἐπὶ ταύτην ἔφη πρῶτον ἰέναι
38 *κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμάχων. ἐπεὶ δὲ ὑπερέβαλε τὸν Κιθαιρῶνα, ἐλθὼν εἰς Θεσπιὰς ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς ᾔει ἐπὶ τὴν τῶν Θηβαίων χώραν. εὑρὼν δὲ ἀποτεταφρευμένον τε καὶ ἀπεσταυρωμένον κύκλῳ τὸ πεδίον καὶ τὰ πλείστου ἄξια τῆς χώρας, στρατοπεδευόμενος ἄλλοτ' ἄλλῃ καὶ μετ' ἄριστον ἐξάγων ἐδῄου τῆς χώρας τὰ πρὸς ἑαυτοῦ τῶν σταυρωμάτων καὶ τῆς τάφρου. οἱ γὰρ πολέμιοι, ὅπου ἐπιφαίνοιτο ὁ Ἀγησίλαος, ἀντιπαρῇσαν αὐτῷ ἐντὸς το χαρα-*
39 *κώματος ὡς ἀμυνούμενοι. καί ποτε ἀποχωροῦντος αὐτοῦ ἤδη τὴν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς τέως ἀφανεῖς ὄντες ἐξαίφνης διὰ τῶν ὡδοποιημένων τοῦ χαρακώματος ἐξόδων ἐξελαύνουσι, καὶ οἷα δὴ ἀπιόντων πρὸς δεῖπνον καὶ συσκευαζομένων τῶν πελταστῶν, τῶν δ' ἱππέων τῶν μὲν ἔτι καταβεβηκότων, τῶν δ' ἀναβαινόντων, ἐπελαύνουσι· καὶ τῶν τε πελταστῶν συχνοὺς κατέβαλον καὶ τῶν ἱππέων Κλέαν καὶ Ἐπικυδίδαν Σπαρτιάτας, καὶ τῶν περιοίκων ἕνα, Εὔδικον, καὶ τῶν Θηβαίων τινὰς*
40 *φυγάδας, οὔπω ἀναβεβηκότας ἐπὶ τοὺς ἵππους. ὡς δὲ ἀναστρέψας σὺν τοῖς ὁπλίταις ἐβοήθησεν ὁ Ἀγησίλαος,*

---

2 *μηνὸς αὐτοῖς* **C** *ἐκέλευσε* **CU** 3 *Ὀρχομένοις* **U** *εἶπε τέως* **BDMP** *εἶπεν ἕως* **CFU** *στρατιὰ* codd., corr. Fr. Portus 5 *πρώτην* Cob. 6 *ὑπερέβαλλεν* **CU** *εἰς τὸν* **CFU** 7 *εἴη* **U** 8 *τε καὶ ἀπεστ.* om. **CU** 9 *ἀπεστρατευμένον* **F** 12 *ὅποι* **DMP** 13 *ἐπιφαίνοιντο* **C** 15 *τὸ* om. **CFU**; *τοῦ στρατοπέδου* **B**[1] 16 *ὁδοπ.* **U** *ὁδοποιουμένων* **B** *ὡδοπεποιημένων* **DP**[2] 19 *ἔτι* ante *ἀναβαινόντων* (*καταβ.* Laves) transp. Schn.; *ἄρτι* Courier 20 *ἀπελαύνουσι* **B** *τε* om. **BUV** *κατέβαλλον* **CFU** 21 *Κλέωνα* **CFU** *Ἐπιλυτίδαν* codd., corr. Schn. 22 *Ἀθηναίων* codd., corr. Ddf. 24 *ἀνατρέψας* **F**[1]

οἵ τε ἱππεῖς ἤλαυνον ἐναντίον τοῖς ἱππεῦσι καὶ τὰ δέκα
ἀφ᾽ ἥβης ἐκ τῶν ὁπλιτῶν ἔθει σὺν αὐτοῖς. οἱ μέντοι τῶν
Θηβαίων ἱππεῖς ἐῴκεσαν ὑποπεπωκόσι που ἐν μεσημβρίᾳ·
ὑπέμενον μὲν γὰρ τοῖς ἐπελαύνουσιν ὥστ᾽ ἐξακοντίζειν
τὰ δόρατα, ἐξικνοῦντο δ᾽ οὔ. ἀναστρέφοντες δὲ ἐκ τοσού-
του ἀπέθανον αὐτῶν δώδεκα. ὡς δὲ κατέγνω ὁ Ἀγησίλαος 41
ὅτι ἀεὶ μετ᾽ ἄριστον καὶ οἱ πολέμιοι ἐφαίνοντο, θυσάμενος
ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἦγεν ὡς οἷόν τε τάχιστα, καὶ παρῆλθε δι᾽
ἐρημίας ἔσω τῶν χαρακωμάτων. ἐκ δὲ τούτου τὰ ἐντὸς
ἔτεμνε καὶ ἔκαε μέχρι τοῦ ἄστεως. ταῦτα δὲ ποιήσας καὶ
πάλιν ἀποχωρήσας εἰς Θεσπιάς, ἐτείχισε τὸ ἄστυ αὐτοῖς.
καὶ ἐκεῖ μὲν Φοιβίδαν κατέλιπεν ἁρμοστήν, αὐτὸς δὲ
ὑπερβαλὼν πάλιν εἰς τὰ Μέγαρα τοὺς μὲν συμμάχους
διῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν στράτευμα ἐπ᾽ οἴκου ἀπήγαγεν.

Ἐκ δὲ τούτου ὁ Φοιβίδας ἐκπέμπων μὲν λῃστήρια 42
ἔφερε καὶ ἦγε τοὺς Θηβαίους, καταδρομὰς δὲ ποιού-
μενος ἐκακούργει τὴν χώραν. οἱ δ᾽ αὖ Θηβαῖοι ἀντιτι-
μωρεῖσθαι βουλόμενοι στρατεύουσι πανδημεὶ ἐπὶ τὴν
τῶν Θεσπιέων χώραν. ἐπεὶ δ᾽ ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ, ὁ
Φοιβίδας σὺν τοῖς πελτασταῖς προσκείμενος οὐδαμοῦ
εἴα αὐτοὺς ἀκοσκεδάννυσθαι τῆς φάλαγγος· ὥστε οἱ
Θηβαῖοι μάλα ἀχθόμενοι τῆς ἐμβολῆς θάττονα τὴν ἀπο-
χώρησιν ἐποιοῦντο, καὶ οἱ ὀρεωκόμοι δὲ ἀπορριπτοῦντες
ὃν εἰλήφεσαν καρπὸν ἀπήλαυνον οἴκαδε. οὕτω δεινὸς
φόβος τῷ στρατεύματι ἐνέπεσεν. ὁ δὲ ἐν τούτῳ θρασέως 43
ἐπέκειτο, περὶ ἑαυτὸν μὲν ἔχων τὸ πελταστικόν, τὸ δ᾽

---

1 ἐναντίοι C 3 ὑποπεπωκόσι Camerarius ὑποπτωκόσι C[1]F ὑποπεπτωκόσι rell. 9 εἴσω CFU 10 ἄστεος codd. 11 ἀπο-χωρίσας B Θεσπειὰς B ἐτείχιζε CFU 12 δὲ BDMP δ᾽ rell. 19 τῶν om. B 20 οὐδαμῶς D οὐδαμοῖ Ddf. 22 μάλα s. v. U[1] τῇ(ι) ἐμβολῇ(ι) codd., corr. Jacob θάσσονα codd. 23 ὀρεωκόμοι DMPUV ὠρεωκόμοι C ὀρεοκόμοι B ὠρεοκόμοι F 25 τῷ στρατεύματι B τοῖς στρατεύμασιν rell. 26 αὐτὸν CU

ὁπλιτικὸν ἐν τάξει ἕπεσθαι κελεύσας. καὶ ἐν ἐλπίδι ἐγέ-
νετο τροπὴν τῶν ἀνδρῶν ποιήσασθαι· αὐτός τε γὰρ ἐρρω-
μένως ἡγεῖτο, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπτεσθαι τῶν ἀνδρῶν
παρεκελεύετο, καὶ τοὺς τῶν Θεσπιέων ὁπλίτας ἀκολου-
44 θεῖν ἐκέλευεν. ὡς δὲ ἀποχωροῦντες οἱ τῶν Θηβαίων
ἱππεῖς ἐπὶ νάπῃ ἀδιαβάτῳ ἐγίγνοντο, πρῶτον μὲν ἠθροί-
σθησαν, ἔπειτα δὲ ἀνέστρεφον διὰ τὸ ἀπορεῖν ὅπῃ δια-
βαῖεν. οἱ μὲν οὖν πελτασταὶ ὀλίγοι ὄντες οἱ πρῶτοι φοβη-
θέντες αὐτοὺς ἔφυγον· οἱ δὲ ἱππεῖς αὖ τοῦτο ὡς εἶδον, ἐδι-
45 δάχθησαν ὑπὸ τῶν φευγόντων ἐπιθέσθαι αὐτοῖς. καὶ ὁ
μὲν δὴ Φοιβίδας καὶ δύο ἢ τρεῖς μετ' αὐτοῦ μαχόμενοι
ἀπέθανον, οἱ δὲ μισθοφόροι τούτου γενομένου πάντες
ἔφυγον. ἐπεὶ δὲ φεύγοντες ἀφίκοντο πρὸς τοὺς ὁπλίτας τῶν
Θεσπιέων, κἀκεῖνοι, μάλα πρόσθεν μέγα φρονοῦντες μὴ
ὑπείξειν τοῖς Θηβαίοις, ἔφυγον, οὐδέν τι πάνυ διωκόμενοι·
καὶ γὰρ ἦν ἤδη ὀψέ. καὶ ἀπέθανον μὲν οὐ πολλοί, ὅμως
δὲ οὐ πρόσθεν ἔστησαν οἱ Θεσπιεῖς, πρὶν ἐν τῷ τείχει ἐγέ-
46 νοντο. ἐκ δὲ τούτου πάλιν αὖ τὰ τῶν Θηβαίων ἀνεζωπυ-
ρεῖτο, καὶ ἐστρατεύοντο ἐς Θεσπιὰς καὶ εἰς τὰς ἄλλας τὰς
περιοικίδας πόλεις. ὁ μέντοι δῆμος ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς Θή-
βας ἀπεχώρει. ἐν πάσαις γὰρ ταῖς πόλεσι δυναστεῖαι
καθειστήκεσαν, ὥσπερ ἐν Θήβαις· ὥστε καὶ οἱ ἐν ταύ-
ταις ταῖς πόλεσι φίλοι τῶν Λακεδαιμονίων βοηθείας
ἐδέοντο. μετὰ δὲ τὸν Φοιβίδα θάνατον πολέμαρχον μὲν
καὶ μόραν οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ θάλατταν πέμψαντες τὰς
Θεσπιὰς ἐφύλαττον.

---

1 ἔσεσθαι B   ἐν ἐλπίδι ἐγένετο B ἐγένετο post καὶ in fine v. P[1] ἐγένετο ἐν ἐλπίδι rell.   2 τροπὴν Fr. Portus πρὸς τὴν codd.   7 ὅπῃ BP ὅποι rell.   8 καὶ ὀλίγοι CFU   9 ὡς τοῦτο CFU   15 ἔτι Grosser   18 αὖ om. CU   ἀνεζωπ. τὰ τῶν Θηβ. CU   19 ἐς BP εἰς rell.   alt. τὰς del. Ha.   21 δυναστῖαι B   22 καθεστ. BPV   ὥστε] ὥσπερ F   26 Θεσπειὰς B (it. p. 221, 5. 8)

Ἐπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ἐπέστη, πάλιν ἔφαινον φρουρὰν οἱ 47
ἔφοροι εἰς τὰς Θήβας, καὶ τοῦ Ἀγησιλάου, ᾗπερ τὸ πρόσθεν,
ἐδέοντο ἡγεῖσθαι. ὁ δ' ὑπὲρ τῆς ἐμβολῆς ταὐτὰ γιγνώ-
σκων, πρὶν καὶ τὰ διαβατήρια θύεσθαι, πέμψας πρὸς τὸν
ἐν Θεσπιαῖς πολέμαρχον ἐκέλευε προκαταλαβεῖν τὸ ὑπὲρ
τῆς κατὰ τὸν Κιθαιρῶνα ὁδοῦ ἄκρον καὶ φυλάττειν, ἕως
ἂν αὐτὸς ἔλθῃ. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ὑπερβαλὼν ἐν ταῖς Πλαται- 48
αῖς ἐγένετο, πάλιν προσεποιήσατο εἰς τὰς Θεσπιὰς πρῶ-
τον ἰέναι, καὶ πέμπων ἀγοράν τε ἐκέλευε παρασκευάζειν
καὶ τὰς πρεσβείας ἐκεῖ περιμένειν· ὥστε οἱ Θηβαῖοι ἰσχυρῶς
τὴν πρὸς Θεσπιῶν ἐμβολὴν ἐφύλαττον. ὁ δὲ Ἀγησίλαος τῇ 49
ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ θυσάμενος ἐπορεύετο τὴν ἐπ' Ἐρυ-
θράς. καὶ ὡς στρατεύματι δυοῖν ἡμέραιν ὁδὸν ἐν μιᾷ καθα-
νύσας, ἔφθασεν ὑπερβὰς τὸ κατὰ Σκῶλον σταύρωμα, πρὶν
ἐλθεῖν τοὺς Θηβαίους ἀπὸ τῆς φυλακῆς, καθ' ἣν τὸ πρόσθεν
εἰσῆλθεν. τοῦτο δὲ ποιήσας τὰ πρὸς ἕω τῆς τῶν Θηβαίων
πόλεως ἐδῄου μέχρι τῆς Ταναγραίων· ἔτι γὰρ τότε καὶ τὴν
Τάναγραν οἱ περὶ Ὑπατόδωρον, φίλοι ὄντες τῶν Λακε-
δαιμονίων, εἶχον. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἀπῄει ἐν ἀριστερᾷ
ἔχων τὸ τεῖχος. οἱ δὲ Θηβαῖοι ὑπελθόντες ἀντετάξαντο 50
ἐπὶ Γραὸς στήθει, ὄπισθεν ἔχοντες τήν τε τάφρον καὶ τὸ
σταύρωμα, νομίζοντες καλὸν εἶναι ἐνταῦθα διακινδυνεύειν·
καὶ γὰρ στενὸν ἦν ταύτῃ ἐπιεικῶς καὶ δύσβατον τὸ χωρίον.
ὁ δ' Ἀγησίλαος ἰδὼν ταῦτα πρὸς ἐκείνους μὲν οὐκ ἦγεν,

1 ὑπέστη U ἔφηναν D 2 ἥπερ P 3 ἐκβολῆς F[1] ταὐτὰ Castalio ταῦτα codd. 4 θέσθαι C[1] 5 ἐκέλευσε U προκαταβαλεῖν F[1] 6 κατὰ τὸν] κατὸν F[1] τὸν κατὰ C[1] ὁδοὺς U 7 ἔλθοι CFU 8 προσεποιήσαντο C πρῶτον ἰέναι B ἰέναι πρῶτον rell. 9 τε om. F 11 Θεσπιῶν Ddf. Θεσπιέας CU Θεσπιέων rell. 12 ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ om. CU 13 ὡς στρατεύματι del. Ddf. κατανύσας codd. 14 κῶλον C στράτευμα CFU 17 ἐδῄουν B καταναγρ. F[1] παναγρέων B[1] ταναγρέων B[c] PV 19 ἀπίοι CU 22 στράτευμα F[1] 23 στενὸν ἦν B ἦν στενὸν rell.

51 ἐπισιμώσας δὲ πρὸς τὴν πόλιν ᾔει. οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι δεί-
σαντες περὶ τῆς πόλεως, ὅτι ἐρήμη ἦν, ἀπολιπόντες ἔνθα
παρατεταγμένοι ἦσαν δρόμῳ ἔθεον εἰς τὴν πόλιν τὴν ἐπὶ
Ποτνιὰς ὁδόν· ἦν γὰρ αὕτη ἀσφαλεστέρα. καὶ μέντοι ἐδόκει
καλὸν γενέσθαι τὸ ἐνθύμημα τοῦ Ἀγησιλάου, ὅτι πόρρω
ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀποχωρεῖν δρόμῳ αὐτοὺς
ἐποίησεν· ὅμως μέντοι ἐπὶ παραθέοντας αὐτοὺς τῶν πολεμ-
52 άρχων τινὲς ἐπέδραμον σὺν ταῖς μόραις. οἱ μέντοι Θηβαῖοι
ἀπὸ τῶν λόφων τὰ δόρατα ἐξηκόντιζον, ὥστε καὶ ἀπέθανεν
Ἀλύπητος, εἷς τῶν πολεμάρχων, ἀκοντισθεὶς δόρατι·
ὅμως δὲ καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ λόφου ἐτράπησαν οἱ Θηβαῖοι·
ὥστε ἀναβάντες οἱ Σκιρῖται καὶ τῶν ἱππέων τινὲς ἔπαιον
τοὺς τελευταίους τῶν Θηβαίων παρελαύνοντας ⟨εἰς⟩ τὴν
53 πόλιν. ὡς μέντοι ἐγγὺς τοῦ τείχους ἐγένοντο, ὑποστρέ-
φουσιν οἱ Θηβαῖοι· οἱ δὲ Σκιρῖται ἰδόντες αὐτοὺς θᾶττον
ἢ βάδην ἀπῆλθον. καὶ ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς αὐτῶν· ὅμως
δὲ οἱ Θηβαῖοι τροπαῖον [τε] ἐστήσαντο, ὅτι ἀπεχώρησαν
54 οἱ ἀναβάντες. ὁ μέντοι Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ὥρα ἦν, ἀπελθὼν
ἐστρατοπεδεύσατο ἔνθαπερ τοὺς πολεμίους εἶδε παρατεταγ-
μένους· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀπήγαγε τὴν ἐπὶ Θεσπιάς. θρασέως
δὲ παρακολουθούντων τῶν πελταστῶν, οἳ ἦσαν μισθοφόροι
τοῖς Θηβαίοις, καὶ τὸν Χαβρίαν ἀνακαλούντων, ὅτι οὐκ
ἠκολούθει, ὑποστραφέντες οἱ τῶν Ὀλυνθίων ἱππεῖς (ἤδη
γὰρ κατὰ τοὺς ὅρκους συνεστρατεύοντο) ἐδίωξάν τε αὐτοὺς
πρὸς ὄρθιον, καθάπερ ἠκολούθουν, καὶ ἀπέκτειναν αὐτῶν
μάλα πολλούς· ταχὺ γὰρ πρὸς ἄναντες εὐήλατον ἁλίσκονται

1 ἀποσιμώσας Leoncl. coll. Thuc. IV 25, 5 εἴη P 2 ἐνταῦθα F[1] ἢ (ἢ C[1]) ἐνταῦθα C[c] U 6 αὐτοῖς C 7 ἐπὶ παραθέοντας B ἐπιπαρ. rell. 9 τὰ om. CFU 12 ὥστε . . . Θηβαῖοι (15) om. D καὶ . . . Σκιρῖται (15) om. U 13 τῶν Θ. τελευταίους C εἰς add. Steph. 17 τε del. Steph. 22 Χαυρίαν B (sic plerumque) 26 γὰρ supra v. P

πεζοὶ ὑφ' ἱππέων. ἐπεὶ δ' ἐγένετο ὁ Ἀγησίλαος ἐν ταῖς 55
Θεσπιαῖς, εὑρὼν στασιάζοντας τοὺς πολίτας καὶ βουλο-
μένων τῶν φασκόντων λακωνίζειν ἀποκτεῖναι τοὺς ἐναν-
τίους, ὧν καὶ Μένων ἦν, τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἐπέτρεψε·
διαλλάξας δὲ αὐτοὺς καὶ ὅρκους ὀμόσαι ἀλλήλοις ἀναγ-
κάσας, οὕτως ἀπῆλθε πάλιν διὰ τοῦ Κιθαιρῶνος τὴν ἐπὶ
Μέγαρα. καὶ ἐκεῖθεν τοὺς μὲν συμμάχους ἀφῆκε, τὸ δὲ
πολιτικὸν στράτευμα οἴκαδε ἀπήγαγε.

Μάλα δὲ πιεζόμενοι οἱ Θηβαῖοι σπάνει σίτου διὰ τὸ 56
δυοῖν ἐτοῖν μὴ εἰληφέναι καρπὸν ἐκ τῆς γῆς, πέμπουσιν ἐπὶ
δυοῖν τριήροιν ἄνδρας εἰς Παγασὰς ἐπὶ σῖτον δέκα τάλαντα
δόντες. Ἀλκέτας δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος φυλάττων Ὠρεόν, ἐν
ᾧ ἐκεῖνοι τὸν σῖτον συνεωνοῦντο, ἐπληρώσατο τρεῖς τριή-
ρεις, ἐπιμεληθεὶς ὅπως μὴ ἐξαγγελθείη. ἐπεὶ δὲ ἀπήγετο
ὁ σῖτος, λαμβάνει ὁ Ἀλκέτας τόν τε σῖτον καὶ τὰς τριήρεις,
καὶ τοὺς ἄνδρας ἐζώγρησεν οὐκ ἐλάττους ἢ τριακοσίους.
τούτους δὲ εἶρξεν ἐν τῇ ἀκροπόλει, οὗπερ αὐτὸς ἐσκήνου.
ἀκολουθοῦντος δέ τινος τῶν Ὠρειτῶν παιδός, ὡς ἔφασαν, 57
μάλα καλοῦ τε κἀγαθοῦ, καταβαίνων ἐκ τῆς ἀκροπόλεως
περὶ τοῦτον ἦν. καταγνόντες δὲ οἱ αἰχμάλωτοι τὴν ἀμέ-
λειαν, καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ἡ πόλις
ἀφίσταται· ὥστ' εὐπόρως ἤδη οἱ Θηβαῖοι σῖτον παρεκομί-
ζοντο.

Ὑποφαίνοντος δὲ πάλιν τοῦ ἦρος ὁ μὲν Ἀγησίλαος 58
κλινοπετὴς ἦν. ὅτε γὰρ ἀπῆγε τὸ στράτευμα ἐκ τῶν
Θηβῶν, ἐν τοῖς Μεγάροις ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ

---

1 ὑπὸ CU 4 Μέλων Ddf. οὖν om. DU 5 ἀλλήλους BP 7 ἐκεῖθε B 11 τριηροῖν B ἐς V 12 Ἀλκίτας F Ὡρεὸν B Ὠραιὸν C Ὁρεὸν F[1] 13 τὸν σῖτον συν. B συν. τὸν σῖτον rell. 16 ἐζώγρησαν F ἐλάττους ὄντας CU 17 ἦρξεν B οἶπερ B 18 Ὡρειτῶν B 20 τοῦτο U ἐπιμέλειαν B 22 ἀπόρως B

Ἀφροδισίου εἰς τὸ ἀρχεῖον ῥήγνυται ὁποία δὴ φλέψ, καὶ ἐρρύη τὸ ἐκ τοῦ σώματος αἷμα εἰς τὸ ὑγιὲς σκέλος. γενομένης δὲ τῆς κνήμης ὑπερόγκου καὶ ὀδυνῶν ἀφορήτων, Συρακόσιός τις ἰατρὸς σχάζει τὴν παρὰ τῷ σφυρῷ φλέβα αὐτοῦ. ὡς δὲ ἅπαξ ἤρξατο, ἔρρει αὐτῷ νύκτα τε καὶ ἡμέραν τὸ αἷμα, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἐδύναντο σχεῖν τὸ ῥεῦμα πρὶν ἐλιποψύχησε· τότε μέντοι ἐπαύσατο. καὶ οὕτως ἐκεῖνος μὲν ἀποκομισθεὶς εἰς Λακεδαίμονα ἠρρώστει τό τε λοιπὸν θέρος καὶ διὰ χειμῶνος.

59 *Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἔαρ ὑπέφαινε, πάλιν φρουράν τε ἔφαινον καὶ Κλεόμβροτον ἡγεῖσθαι ἐκέλευον. ἐπεὶ δ' ἔχων τὸ στράτευμα πρὸς τῷ Κιθαιρῶνι ἐγένετο, προῇσαν αὐτῷ οἱ πελτασταὶ ὡς προκαταληψόμενοι τὰ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ. Θηβαίων δὲ καὶ Ἀθηναίων προκατέχοντές τινες τὸ ἄκρον τέως μὲν εἴων αὐτοὺς ἀναβαίνειν· ἐπεὶ δ' ἐπ' αὐτοῖς ἦσαν, ἐξαναστάντες ἐδίωκον καὶ ἀπέκτειναν περὶ τετταράκοντα. τούτου δὲ γενομένου ὁ Κλεόμβροτος ἀδύνατον νομίσας τὸ ὑπερβῆναι εἰς τὴν τῶν Θηβαίων, ἀπῆγέ τε καὶ διῆκε τὸ στράτευμα.*

60 *Συλλεγέντων δὲ τῶν συμμάχων εἰς Λακεδαίμονα, λόγοι ἐγίγνοντο ἀπὸ τῶν συμμάχων ὅτι διὰ μαλακίαν κατατριβήσοιντο ὑπὸ τοῦ πολέμου. ἐξεῖναι γὰρ σφίσι ναῦς πληρώσαντας πολὺ πλείονας τῶν Ἀθηναίων ἑλεῖν λιμῷ τὴν πόλιν αὐτῶν· ἐξεῖναι δ' ἐν ταῖς αὐταῖς ταύταις ναυσὶ καὶ εἰς Θήβας στράτευμα διαβιβάζειν, εἰ μὲν βούλοιντο, ἐπὶ*
61 *Φωκέων, εἰ δὲ βούλοιντο, ἐπὶ Κρεύσιος. ταῦτα δὲ λογι-*

1 *Ἀφροδισίτου* B *Ἀφροδησίου* C 2 pr. *τὸ* om. CFU 3 *κνήμης*] *νίκης* B *ὑπερόγγου* F 5 *τε* om. B 6 *ἴσχειν* Cob. *αἷμα* CU 7 *ἐλυποψύχησε* B *ἐλειπ.* rell., corr. Ddf. 8 *ἠρώστει* CFMUV 10 *ὑπέφερε* F[1] 12 *προσήεσαν* F 13 *αὐτῷ* om. CU 21 *ἀπὸ* (*ὑπὸ* Wolf) *τῶν συμμάχων* del. Nauck 24 *ταῖς αὐταῖς ταύταις*] *ταύταις ταῖς* CFU 26 alt. *δὲ*] *δὴ* V („quod malim“ Ddf.)

σάμενοι ἑξήκοντα μὲν τριήρεις ἐπλήρωσαν, Πόλλις δ' αὐτῶν ναύαρχος ἐγένετο. καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύσθησαν οἱ ταῦτα γνόντες, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολιορκοῦντο· τὰ γὰρ σιταγωγὰ αὐτοῖς πλοῖα ἐπὶ μὲν τὸν Γεραστὸν ἀφίκετο, ἐκεῖθεν δ' οὐκέτι ἤθελε παραπλεῖν, τοῦ ναυτικοῦ ὄντος τοῦ Λακεδαιμονίων περί τε Αἴγιναν καὶ Κέω καὶ Ἄνδρον. γνόντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἀνάγκην, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰς ναῦς, καὶ ναυμαχήσαντες πρὸς τὸν Πόλλιν Χαβρίου ἡγουμένου νικῶσι τῇ ναυμαχίᾳ. καὶ ὁ μὲν σῖτος τοῖς Ἀθηναίοις οὕτω παρεκομίσθη. παρασκευαζο- 62
μένων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων στράτευμα διαβιβάζειν ἐπὶ τοὺς Βοιωτούς, ἐδεήθησαν οἱ Θηβαῖοι τῶν Ἀθηναίων περὶ Πελοπόννησον στράτευμα πέμψαι, νομίσαντες ⟨ὅτι⟩ εἰ τοῦτο γένοιτο, οὐ δυνατὸν ἔσοιτο τοῖς Λακεδαιμονίοις ἅμα μὲν τὴν ἑαυτῶν χώραν φυλάττειν, ἅμα δὲ τὰς περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία συμμαχίδας πόλεις, ἅμα δὲ στράτευμα διαβιβάζειν ἱκανὸν πρὸς ἑαυτούς. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μέντοι ὀργιζόμενοι 63
τοῖς Λακεδαιμονίοις διὰ τὸ Σφοδρία ἔργον, προθύμως ἐξέπεμψαν περὶ τὴν Πελοπόννησον ναῦς τε ἑξήκοντα πληρώσαντες καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Τιμόθεον ἑλόμενοι. ἅτε δὲ εἰς τὰς Θήβας οὐκ ἐμβεβληκότων τῶν πολεμίων οὔτ' ἐν ᾧ Κλεόμβροτος ἦγε τὴν στρατιὰν ἔτει οὔτ' ἐν ᾧ Τιμόθεος περιέπλευσε, θρασέως δὴ ἐστρατεύοντο οἱ Θηβαῖοι ἐπὶ τὰς περιοικίδας πόλεις καὶ πάλιν αὐτὰς ἀνελάμβανον. ὁ μέντοι 64
Τιμόθεος περιπλεύσας Κέρκυραν μὲν εὐθὺς ὑφ' ἑαυτῷ ἐποιήσατο· οὐ μέντοι ἠνδραποδίσατο οὐδὲ ἄνδρας ἐφυγάδευσεν οὐδὲ νόμους μετέστησεν· ἐξ ὧν τὰς περὶ ἐκεῖνα

4 Γεραστὸν BP Γεραιστὸν rell. 9 τῇ ναυμαχίᾳ νικῶσι F 10 τοῖς B solus 12 τοὺς om. CFU 13 ὅτι add. Castalio 14 ἔσεσθαι Bue. 17 μέντοι] μὲν Bake 19 τε om. CFU 22 ἔτει Schae. ἔτι codd. 24 ἐλάμβανον CFU

65 *πόλεις ἁπάσας εὐμενεστέρας ἔσχεν. ἀντεπλήρωσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ναυτικόν, καὶ Νικόλοχον ναύαρχον, μάλα θρασὺν ἄνδρα, ἐξέπεμψαν· ὃς ἐπειδὴ εἶδε τὰς μετὰ Τιμοθέου ναῦς, οὐκ ἐμέλλησε, καίπερ ἓξ νεῶν αὐτῷ ἀπουσῶν τῶν Ἀμβρακιωτίδων, ἀλλὰ πέντε καὶ πεντήκοντα ἔχων ναῦς ἑξήκοντα οὔσαις ταῖς μετὰ Τιμοθέου ἐναυμάχησε. καὶ τότε μὲν ἡττήθη, καὶ τροπαῖον ὁ Τιμόθεος ἔστησεν ἐν Ἀλυζείᾳ.*
66 *ὁ δὲ ἀνειλκυσμένων τῶν Τιμοθέου νεῶν καὶ ἐπισκευαζομένων, ἐπεὶ παρεγένοντο αὐτῷ αἱ Ἀμβρακιώτιδες ἓξ τριήρεις ἐπὶ τὴν Ἀλύζειαν ἔπλευσεν, ἔνθα ἦν ὁ Τιμόθεος. ὡς δὲ οὐκ ἀντανῆγε, τροπαῖον αὖ κἀκεῖνος ἐστήσατο ἐν ταῖς ἐγγυτάτω νήσοις. ὁ δὲ Τιμόθεος ἐπεὶ ἅς τε εἶχεν ἐπεσκεύασε καὶ ἐκ Κερκύρας ἄλλας προσεπληρώσατο, γενομένων αὐτῷ τῶν πασῶν πλέον ἑβδομήκοντα, πολὺ δὴ ὑπερεῖχε ναυτικῷ· χρήματα μέντοι μετεπέμπετο Ἀθήνηθεν. πολλῶν γὰρ ἐδεῖτο, ἅτε πολλὰς ναῦς ἔχων.*

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Ϛ

I *Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ ταῦτα ἦσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπεὶ κατεστρέψαντο τὰς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πόλεις, ἐστράτευον καὶ εἰς τὴν Φωκίδα. ὡς δ' αὖ καὶ οἱ Φωκεῖς ἐπρέσβευον εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἔλεγον ὅτι εἰ μὴ βοηθήσοιεν, οὐ δυνήσοιντο μὴ πείθεσθαι τοῖς Θηβαίοις, ἐκ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι διαβιβάζουσι κατὰ θάλατταν εἰς Φωκέας Κλεόμβροτόν τε τὸν βασιλέα καὶ μετ' αὐτοῦ τέτταρας μόρας καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέρος.*

---

1 *πόλεις ἁπάσας* CU *πόλεις πάσας* B *πάσας πόλεις* rell. 2 *Νικόλαον* M *ναύαρχον* supra v. U[1] 4 *ἐμέλησε* BPU *ἠμέλησε* C *ἠμέλλησεν* F 6 *ταῖς* om. U 7 *Αἰλυζία(ι)* codd., corr. Leoncl. (it. 10) 11 *ἐγγυτάτων* F 14 *πλέον ἢ* DVF[2] 22 *βοηθήσοιεν* B *-σαιεν* rell. *δυνήσονται* CDV[1] *πείσεσθαι* C

Σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ἐκ Θετταλίας 2
ἀφικνεῖται πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Λακεδαιμονίων Πολυδάμας
Φαρσάλιος. οὗτος δὲ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Θετταλίᾳ μάλα ηὐδο-
κίμει, καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πόλει οὕτως ἐδόκει καλός τε
κἀγαθὸς εἶναι ὥστε καὶ στασιάσαντες οἱ Φαρσάλιοι παρα-
κατέθεντο αὐτῷ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὰς προσόδους ἐπέ-
τρεψαν λαμβάνοντι, ὅσα ἐγέγραπτο ἐν τοῖς νόμοις, εἴς τε
τὰ ἱερὰ ἀναλίσκειν καὶ εἰς τὴν ἄλλην διοίκησιν. κἀκεῖνος 3
μέντοι ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων τήν τε ἄκραν φυλάττων
διέσῳζεν αὐτοῖς καὶ τἆλλα διοικῶν ἀπελογίζετο κατ'
ἐνιαυτόν. καὶ ὁπότε μὲν ἐνδεήσειε, παρ' ἑαυτοῦ προσετίθει,
ὁπότε δὲ περιγένοιτο τῆς προσόδου, ἀπελάμβανεν. ἦν δὲ
καὶ ἄλλως φιλόξενός τε καὶ μεγαλοπρεπὴς τὸν Θετταλικὸν
τρόπον. οὗτος οὖν ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὴν Λακεδαίμονα, εἶπε
τοιάδε.

Ἐγώ, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρόξενος ὑμῶν ὢν καὶ 4
εὐεργέτης ἐκ πάντων ὧν μεμνήμεθα προγόνων, ἀξιῶ, ἐάν
τέ τι ἀπορῶ, πρὸς ὑμᾶς ἰέναι, ἐάν τέ τι χαλεπὸν ὑμῖν ἐν τῇ
Θετταλίᾳ συνίστηται, σημαίνειν. ἀκούετε μὲν οὖν, εὖ οἶδ'
ὅτι, καὶ ὑμεῖς Ἰάσονος ὄνομα· ὁ γὰρ ἀνὴρ καὶ δύναμιν ἔχει
μεγάλην καὶ ὀνομαστός ἐστιν. οὗτος δὲ σπονδὰς ποιησά-
μενος συνεγένετό μοι, καὶ εἶπε τάδε· Ὅτι μέν, ὦ Πολυδάμα, 5
καὶ ἄκουσαν τὴν ὑμετέραν πόλιν [Φάρσαλον] δυναίμην ἂν
παραστήσασθαι ἔξεστί σοι ἐκ τῶνδε λογίζεσθαι. ἐγὼ γάρ,

1 δὲ om. F 3 δὲ om. D μάλα om. CFU εὐδοκ. codd. 4 δὲ ABCDELPU, om. Keller 6 τὰς] τοὺς B 7 λαμβάνοντα CFP[1](?)U 9 ἀπὸ om. C φυλάττειν B 11 ἐνδεήσειε Ddf. ἐνδεὴς εἴη codd. 12 pr. δέ ⟨τι⟩ Cob. τῆς προσόδου BP, om. rell. 13 ἄλλος U τε om. CU 16 ἐγὼ μὲν CFU 19 συνίστηται P συνίστητον B ξυνιστῆται CU συνιστῆται rell. 21 ὀνόματός B 22 τοιάδε CFU 23 Φάρσαλον del. Schae. 24 παραστήσαισθαι B γάρ] μὲν B[1] (et D, om. μὲν post ἔχω)

ἔφη, ἔχω μὲν Θετταλίας τὰς πλείστας καὶ μεγίστας πόλεις
συμμάχους· κατεστρεψάμην δ' αὐτὰς ὑμῶν σὺν αὐταῖς τὰ
ἐναντία ἐμοὶ στρατευομένων. καὶ μὴν οἶσθά γε ὅτι ξένους
ἔχω μισθοφόρους εἰς ἑξακισχιλίους, οἷς, ὡς ἐγὼ οἶμαι,
οὐδεμία πόλις δύναιτ' ἂν ῥᾳδίως μάχεσθαι. ἀριθμὸς μὲν
γάρ, ἔφη, καὶ ἄλλοθεν οὐκ ἂν ἐλάττων ἐξέλθοι· ἀλλὰ τὰ
μὲν ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα τοὺς μὲν προεληλυθότας
ἤδη ταῖς ἡλικίαις ἔχει, τοὺς δ' οὔπω ἀκμάζοντας. σωμα-
σκοῦσί γε μὴν μάλα ὀλίγοι τινὲς ἐν ἑκάστῃ πόλει· παρ'
ἐμοὶ δὲ οὐδεὶς μισθοφορεῖ, ὅστις μὴ ἱκανός ἐστιν ἐμοὶ ἴσα
6 πονεῖν. αὐτὸς δ' ἐστὶ (λέγειν γὰρ χρὴ πρὸς ὑμᾶς τἀληθῆ)
καὶ τὸ σῶμα μάλα εὔρωστος καὶ ἄλλως φιλόπονος. καὶ τοί-
νυν τῶν παρ' αὐτῷ πεῖραν λαμβάνει καθ' ἑκάστην ἡμέραν·
ἡγεῖται γὰρ σὺν τοῖς ὅπλοις καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ
ὅταν πῃ στρατεύηται. καὶ οὓς μὲν ἂν μαλακοὺς τῶν ξένων
αἰσθάνηται, ἐκβάλλει, οὓς δ' ἂν ὁρᾷ φιλοπόνως καὶ φιλο-
κινδύνως ἔχοντας πρὸς τοὺς πολέμους, τιμᾷ τοὺς μὲν
διμοιρίαις, τοὺς δὲ τριμοιρίαις, τοὺς δὲ καὶ τετραμοιρίαις,
καὶ ἄλλοις δώροις, καὶ νόσων γε θεραπείαις καὶ περὶ ταφὰς
κόσμῳ· ὥστε πάντες ἴσασιν οἱ παρ' ἐκείνῳ ξένοι ὅτι ἡ
πολεμικὴ αὐτοῖς ἀρετὴ ἐντιμότατόν τε βίον καὶ ἀφθονώτα-
7 τον παρέχεται. ἐπεδείκνυε δέ μοι εἰδότι ὅτι καὶ ὑπήκοοι
ἤδη αὐτῷ εἶεν Μαρακοὶ καὶ Δόλοπες καὶ Ἀλκέτας ὁ ἐν
τῇ Ἠπείρῳ ὕπαρχος· ὥστε, ἔφη, τί ἂν ἐγὼ φοβούμε-
νος οὐ ῥᾳδίως ἂν ὑμᾶς οἰοίμην καταστρέψεσθαι; τάχα
οὖν ὑπολάβοι ἄν τις ἐμοῦ ἄπειρος· Τί οὖν μέλλεις καὶ

---

4 μισθοφόρους (del. Ddf.) ἔχω ξένους CU 10 ἴσα πονεῖν ἐμοὶ CU 11 πρὸς ὑμᾶς χρὴ CU 12 εὔρρωστος BP^{1}U φιλόπονος] supra medium o accentum acutum posuit B 13 αὑτῷ Steph. 15 πῃ BC, om. V^{1} ποι V^{c} rell. 16 ἐκβάλει B 18 καὶ om. DM 19 γε om. M 23 εἶναι VC^{1} 25 καταστρέψεσθαι BCFP -ασθαι rell. 26 μέλεις B

οὐκ ἤδη στρατεύεις ἐπὶ τοὺς Φαρσαλίους; ὅτι νὴ Δία
τῷ παντὶ κρεῖττόν μοι δοκεῖ εἶναι ἑκόντας ὑμᾶς μᾶλλον
ἢ ἄκοντας προσαγαγέσθαι. βιασθέντες μὲν γὰρ ὑμεῖς τ' ἂν
βουλεύοισθε ὅ τι δύναισθε κακὸν ἐμοί, ἐγώ τ' ἂν ὑμᾶς ὡς
ἀσθενεστάτους βουλοίμην εἶναι· εἰ δὲ πεισθέντες μετ' ἐμοῦ
γένοισθε, δῆλον ὅτι αὔξοιμεν ἂν ὅ τι δυναίμεθα ἀλλήλους.
γιγνώσκω μὲν οὖν, ὦ Πολυδάμα, ὅτι ἡ σὴ πατρὶς εἰς σὲ 8
ἀποβλέπει· ἐὰν δέ μοι φιλικῶς αὐτὴν ἔχειν παρασκευάσῃς,
ὑπισχνοῦμαί σοι, ἔφη, ἐγὼ μέγιστόν σε τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι
μετ' ἐμὲ καταστήσειν· οἵων δὲ πραγμάτων τὰ δεύτερά σοι
δίδωμι ἄκουε, καὶ μηδὲν πίστευέ μοι ὅ τι ἂν μὴ λογιζομένῳ
σοι ἀληθὲς φαίνηται. οὐκοῦν τοῦτο μὲν εὔδηλον ἡμῖν, ὅτι
Φαρσάλου προσγενομένης καὶ τῶν ἐξ ὑμῶν ἠρτημένων
πόλεων εὐπετῶς ἂν ἐγὼ ταγὸς Θετταλῶν ἁπάντων κατα-
σταίην, ὥς γε μήν, ὅταν ταγεύηται Θετταλία, εἰς ἑξακισχι-
λίους μὲν οἱ ἱππεύοντες γίγνονται, ὁπλῖται δὲ πλείους ἢ
μύριοι καθίστανται. ὧν ἐγὼ καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν μεγα- 9
λοψυχίαν ὁρῶν οἶμαι ἂν αὐτῶν εἰ καλῶς τις ἐπιμελοῖτο,
οὐκ εἶναι ἔθνος ὁποίῳ ἂν ἀξιώσαιεν ὑπήκοοι εἶναι Θετταλοί.
πλατυτάτης γε μὴν γῆς οὔσης Θετταλίας, πάντα τὰ κύκλῳ
ἔθνη ὑπήκοα μέν ἐστιν, ὅταν ταγὸς ἐνθάδε καταστῇ·
σχεδὸν δὲ πάντες οἱ ταύτῃ ἀκοντισταί εἰσιν· ὥστε καὶ
πελταστικῷ εἰκὸς ὑπερέχειν τὴν ἡμετέραν δύναμιν. καὶ 10
μὴν Βοιωτοί γε καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι Λακεδαιμονίοις
πολεμοῦντες ὑπάρχουσί μοι σύμμαχοι· καὶ ἀκολουθεῖν
τοίνυν ἀξιοῦσιν ἐμοί, ἂν μόνον ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθερῶ

2 κρείττων B 3 προσάγεσθαι U μὲν om. F 4 βουλεύεσθαι B δύνασθε codd., corr. Castalio 6 αὔξοι μὲν B 7 γιγνώσκομεν οὖν B 11 μὴ] μοι C 12 τοῦτο] τὸ U 15 ὅτταν U 16 γίν. U 20 γῆς om. U 21 μέν] ἡμῖν Cob. 23 ἡμετέραν CD^c ὑμ. rell. 24 ὅσοι] οἱ Cob. 25 σύμμαχοι del. Cob.

αὐτούς. καὶ Ἀθηναῖοι δὲ εὖ οἶδ᾽ ὅτι πάντα ποιήσαιεν ἂν
ὥστε σύμμαχοι ἡμῖν γενέσθαι· ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐκ ἄν μοι δοκῶ
πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ποιήσασθαι. νομίζω γὰρ ἔτι ῥᾷον τὴν
11 κατὰ θάλατταν ἢ τὴν κατὰ γῆν ἀρχὴν παραλαβεῖν ἄν. εἰ δὲ
εἰκότα λογίζομαι, σκόπει, ἔφη, καὶ ταῦτα. ἔχοντες μέν γε
Μακεδονίαν, ἔνθεν καὶ Ἀθηναῖοι τὰ ξύλα ἄγονται, πολὺ
δήπου πλέονας ἐκείνων ἱκανοὶ ἐσόμεθα ναῦς ποιήσασθαι.
ἀνδρῶν γε μὴν ταύτας πληροῦν πότερον Ἀθηναίους ἢ ἡμᾶς
εἰκὸς μᾶλλον δύνασθαι, τοσούτους καὶ τοιούτους ἔχοντας
πενέστας; τούς γε μὴν ναύτας τρέφειν πότερον ἡμᾶς
ἱκανωτέρους εἰκὸς εἶναι τοὺς δι᾽ ἀφθονίαν καὶ ἄλλοσε σῖτον
ἐκπέμποντας ἢ Ἀθηναίους τοὺς μηδ᾽ αὐτοῖς ἱκανὸν ἔχοντας,
12 ἂν μὴ πρίωνται; καὶ χρήμασί γε εἰκὸς δήπου ἡμᾶς ἀφθο-
νωτέροις χρῆσθαι μὴ εἰς νησύδρια ἀποβλέποντας, ἀλλ᾽
ἠπειρωτικὰ ἔθνη καρπουμένους. πάντα γὰρ δήπου τὰ κύκλῳ
φόρον φέρει, ὅταν ταγεύηται τὰ κατὰ Θετταλίαν. οἶσθα δὲ
δήπου ὅτι καὶ βασιλεὺς ὁ Περσῶν οὐ νήσους ἀλλ᾽ ἤπειρον
καρπούμενος πλουσιώτατος ἀνθρώπων ἐστίν· ὃν ἐγὼ
ὑπήκοον ποιήσασθαι ἔτι εὐκατεργαστότερον ἡγοῦμαι εἶναι
ἢ τὴν Ἑλλάδα. οἶδα γὰρ πάντας τοὺς ἐκεῖ ἀνθρώπους πλὴν
ἑνὸς μᾶλλον δουλείαν ἢ ἀλκὴν μεμελετηκότας, οἶδα δὲ ὑφ᾽
οἵας δυνάμεως καὶ τῆς μετὰ Κύρου ἀναβάσης καὶ τῆς μετ᾽
13 Ἀγησιλάου εἰς πᾶν ἀφίκετο βασιλεύς. ἐπεὶ δὲ ταῦτ᾽ εἰπόντος
αὐτοῦ ἐγὼ ἀπεκρινάμην ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἀξιόσκεπτα λέγει,
τὸ δὲ Λακεδαιμονίοις ὄντας φίλους ἀποστῆναι πρὸς τοὺς
ἐναντίους, μηδὲν ἔχοντας ἐγκαλεῖν, τοῦτ᾽, ἔφην, ἄπορόν
μοι δοκεῖ εἶναι· ὁ δ᾽ ἐπαινέσας με καὶ εἰπὼν ὅτι μᾶλλον

---

1 ἂν ποιήσαιεν F 7 πλείονας V 11 εἶναι Schae. ἐστι codd. 12 αὐτοῖς CFU 13 δήπου εἰκὸς CU 14 νησίδρια CU 16 φόβον C οἶδα U 19 εἶναι om. CU 24 ἀξιόκεπτα C 27 δοκεῖν Brei.

ἐκτέον μου εἴη, ὅτι τοιοῦτος εἴην, ἐφῆκέ μοι ἐλθόντι πρὸς
ὑμᾶς λέγειν τἀληθῆ, ὅτι διανοοῖτο στρατεύειν ἐπὶ Φαρσα-
λίους, εἰ μὴ πεισοίμεθα. αἰτεῖν οὖν ἐκέλευε βοήθειαν παρ'
ὑμῶν. καὶ ἐὰν μέν σοι, ἔφη, διδῶσιν ὥστε σε πείθειν ἱκανὴν
πέμπειν συμμαχίαν ὡς ἐμοὶ πολεμεῖν, ἄγ', ἔφη, καὶ τούτῳ
χρώμεθα ὅ τι ἂν ἀποβαίνῃ ἐκ τοῦ πολέμου· ἂν δέ σοι μὴ
δοκῶσιν ἱκανῶς βοηθεῖν, οὐκ ἤδη ἀνέγκλητος ἂν δικαίως
εἴης, εἰ τῇ πατρίδι, ἥ σε τιμᾷ, καὶ σὺ πράττοις τὰ κράτιστα;
περὶ τούτων δὴ ἐγὼ ἥκω πρὸς ὑμᾶς καὶ λέγω πάντα 14
ὅσα ἐκεῖ αὐτός τε ὁρῶ καὶ ἐκείνου ἀκήκοα. καὶ νομίζω
οὕτως ἔχειν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡς εἰ μὲν πέμψετε
ἐκεῖσε δύναμιν ⟨οἵαν⟩ μὴ ἐμοὶ μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις
Θετταλοῖς ἱκανὴν δοκεῖν εἶναι πρὸς Ἰάσονα πολεμεῖν,
ἀποστήσονται αὐτοῦ αἱ πόλεις· πᾶσαι γὰρ φοβοῦνται ὅποι
ποτὲ προβήσεται ἡ τοῦ ἀνδρὸς δύναμις· εἰ δὲ νεοδαμώδεις
καὶ ἄνδρα ἰδιώτην οἴεσθε ἀρκέσειν, συμβουλεύω ἡσυχίαν
ἔχειν. εὖ γὰρ ἴστε, [ὅτι] πρός τε μεγάλην ἔσται ῥώμην ὁ 15
πόλεμος, καὶ πρὸς ἄνδρα ὃς φρόνιμος μὲν οὕτω στρατηγός
ἐστιν ὡς ὅσα τε λανθάνειν καὶ ὅσα φθάνειν καὶ ὅσα βιάζεσθαι
ἐπιχειρεῖ οὐ μάλα ἀφαμαρτάνει. ἱκανὸς γάρ ἐστι καὶ νυκτὶ
ἅπερ ἡμέρᾳ χρῆσθαι, καὶ ὅταν σπεύδῃ, ἄριστον καὶ δεῖπνον
† ποιησάμενος ἅμα ποιεῖσθαι. οἴεται δὲ καὶ ἀναπαύεσθαι
χρῆναι, ὅταν ἀφίκηται ἔνθ' ἂν ὡρμημένος ᾖ καὶ διαπράξη-

1 ἐκτέον μου B ἐατέον μοι rell. ἐφῆκε Ddf. ἀφῆκε codd. 3 πεσοίμεθα B πεισόμεθα U πειθοίμεθα D[1] 4 δίδωσιν BP θεοὶ δῶσιν Dobree σε om. CUV 6 ἀποβαίνοι CDU 8 εἰ Madv. ἐν codd. πράττεις CV καὶ σοὶ πράττοις Ddf. 9 ἡμᾶς F 10 ἐκεῖ om. F[1] νομίζων C 11 πέμψοιτε CU 12 ἐκεῖ U οἵαν add. Fr. Portus 13 δοκεῖν εἶναι] δοκοῦσαν Steph. 15 προσβήσεται DMV 16 οἴεσθαι B 17 ὅτι om. B πρός τε] πρόσθεν C ἔστι CU 18 οὗτως BP 20 νυκτὶ V νυκτὸς rell. 21 ὅσαπερ Ddf. coll. Ages. VI 6 22 πονησάμενος U πορευόμενος Pantazides, del. Madv. πονεῖσθαι CF[2]U 23 ὁρμώμενος CU

ται ἃ δεῖ· καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ δὲ ταῦτα εἴθικεν. ἐπίσταται
δὲ καὶ ὅταν ἐπιπονήσαντες ἀγαθόν τι πράξωσιν οἱ στρατιῶ-
ται, ἐκπλῆσαι τὰς γνώμας αὐτῶν· ὥστε καὶ τοῦτο μεμαθή-
κασι πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, ὅτι ἐκ τῶν πόνων καὶ τὰ μαλακὰ
16 γίγνεται. καὶ μὴν ἐγκρατέστατός γ' ἐστὶν ὧν ἐγὼ οἶδα τῶν
περὶ τὸ σῶμα ἡδονῶν· ὥστε οὐδὲ διὰ ταῦτα ἀσχολίαν ἔχει
τὸ μὴ [εἰς τὸ] πράττειν ἀεὶ τὸ δεόμενον. ὑμεῖς οὖν σκεψά-
μενοι εἴπατε πρὸς ἐμέ, ὥσπερ ὑμῖν προσήκει, ὁποῖα δυνή-
σεσθέ τε καὶ μέλλετε ποιήσειν.
17 Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τότε μὲν ἀνεβά-
λοντο τὴν ἀπόκρισιν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ καὶ τῇ τρίτῃ λογισά-
μενοι τάς τε ἔξω μόρας ὅσαι αὐτοῖς εἶεν καὶ τὰς περὶ
Λακεδαίμονα πρὸς τὰς † ἔξω τῶν Ἀθηναίων τριήρεις καὶ τὸν
πρὸς τοὺς ὁμόρους πόλεμον, ἀπεκρίναντο ὅτι ἐν τῷ παρόντι
οὐκ ἂν δύναιντο ἱκανὴν αὐτῷ ἐκπέμψαι ἐπικουρίαν, ἀλλ'
ἀπιόντα συντίθεσθαι αὐτὸν ἐκέλευον ὅπῃ δύναιτο ἄριστα
18 τά τε ἑαυτοῦ καὶ τὰ τῆς πόλεως. κἀκεῖνος μέντοι ἐπαι-
νέσας τὴν ἁπλότητα τῆς πόλεως ἀπῆλθε. καὶ τὴν μὲν ἀκρό-
πολιν τῶν Φαρσαλίων ἐδέετο τοῦ Ἰάσονος μὴ ἀναγκάσαι
αὐτὸν παραδοῦναι, ὅπως τοῖς παρακαταθεμένοις διασῴζῃ·
τοὺς δὲ αὑτοῦ παῖδας ἔδωκεν ὁμήρους, ὑποσχόμενος αὐτῷ
τήν τε πόλιν πείσας ἑκοῦσαν σύμμαχον ποιήσειν καὶ ταγὸν
συγκαταστήσειν αὐτόν. ὡς δὲ τὰ πιστὰ ἔδοσαν ἀλλήλοις,
εὐθὺς μὲν οἱ Φαρσάλιοι εἰρήνην ἦγον, ταχὺ δὲ ὁ Ἰάσων
19 ὁμολογουμένως ταγὸς τῶν Θετταλῶν καθειστήκει. ἐπεί
γε μὴν ἐτάγευσε, διέταξεν ἱππικόν τε ὅσον ἑκάστη πόλις

---

1 μεθ' αὐτοῦ B μετ' αὐτοῦ rell. 6 ταύτας Schn. 7 εἰς τὸ del. Ddf. 8 δύνησθέ U, corr. U[1] 10 ἀνεβάλλοντο BCFU 11 alt. τῇ om. B 12 ὅσας U 13 ἑξήκοντα Pluyg. coll. V 4, 63, del. Brei. 15 ἑαυτῷ F 17 τά om. C 19 ἐδεῖτο Weiske Ἰάσωνος B (it. p. 233, 8) Ἰάσσονος C (it. 24, p. 233, 8) 21 αὐτοῦ BP ἑαυτοῦ CFU αὑτοῦ DMV 23 ἔδωσαν C

δυνατὴ ἦν παρέχειν καὶ ὁπλιτικόν. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ ἱππεῖς μὲν σὺν τοῖς συμμάχοις πλείους ἢ ὀκτακισχίλιοι, ὁπλῖται δὲ ἐλογίσθησαν οὐκ ἐλάττους δισμυρίων, πελταστικόν γε μὴν ἱκανὸν πρὸς πάντας ἀνθρώπους ἀντιταχθῆναι· ἔργον γὰρ ἐκείνων γε καὶ τὰς πόλεις ἀριθμῆσαι. προεῖπε δὲ τοῖς περιοίκοις πᾶσι καὶ τὸν φόρον ὥσπερ ἐπὶ Σκόπα τεταγμένος ἦν φέρειν. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐπεραίνετο· ἐγὼ δὲ πάλιν ἐπάνειμι, ὅθεν εἰς τὰς περὶ Ἰάσονος πράξεις ἐξέβην.

Οἱ μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι συνελέγοντο II
εἰς τοὺς Φωκέας, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀναχωρήσαντες εἰς τὴν αὑτῶν ἐφύλαττον τὰς εἰσβολάς. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, αὐξανομένους μὲν ὁρῶντες διὰ σφᾶς τοὺς Θηβαίους, χρήματα [τε] οὐ συμβαλλομένους εἰς τὸ ναυτικόν, αὐτοὶ δὲ ἀποκναιόμενοι καὶ χρημάτων εἰσφοραῖς καὶ λῃστείαις ἐξ Αἰγίνης καὶ φυλακαῖς τῆς χώρας, ἐπεθύμησαν παύσασθαι τοῦ πολέμου, καὶ πέμψαντες πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα εἰρήνην ἐποιήσαντο.

Εὐθὺς δ' ἐκεῖθεν δύο τῶν πρέσβεων πλεύσαντες κατὰ 2
δόγμα τῆς πόλεως εἶπον τῷ Τιμοθέῳ ἀποπλεῖν οἴκαδε ὡς εἰρήνης οὔσης· ὁ δ' ἅμα ἀποπλέων τοὺς τῶν Ζακυνθίων
φυγάδας ἀπεβίβασεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ οἱ ἐκ 3
τῆς πόλεως Ζακύνθιοι πέμψαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔλεγον οἷα πεπονθότες εἶεν ὑπὸ τοῦ Τιμοθέου, εὐθὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀδικεῖν τε ἡγοῦντο τοὺς Ἀθηναίους καὶ ναυτικὸν πάλιν κατεσκεύαζον καὶ συνετάττοντο εἰς ἑξήκοντα ναῦς ἀπ' αὐτῆς τε τῆς Λακεδαίμονος καὶ

---

2 μάχοις U 6 δὲ καὶ CMU καὶ om. CU ὅσπερ DMPV 12 ἑαυτῶν CU αὐξαμένους U 13 χρήματα τε] χρήματά fin. versus B 14 οὐ om. U συμβαλομένους U συλλαμβανομένους C 16 παύσεσθαι C 17 ἐπονήσαντο B[1] 23 πόλεως] χώρας CU

Κορίνθου καὶ Λευκάδος καὶ Ἀμβρακίας καὶ Ἤλιδος καὶ
Ζακύνθου καὶ Ἀχαΐας καὶ Ἐπιδαύρου καὶ Τροιζῆνος καὶ
4 Ἑρμιόνος καὶ Ἁλιέων. ἐπιστήσαντες δὲ ναύαρχον Μνάσιπ-
πον ἐκέλευον τῶν τε ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' ἐκείνην
τὴν θάλατταν καὶ στρατεύειν ἐπὶ Κέρκυραν. ἔπεμψαν δὲ
καὶ πρὸς Διονύσιον διδάσκοντες ὡς καὶ ἐκείνῳ χρήσιμον
5 εἴη τὴν Κέρκυραν μὴ ὑπ' Ἀθηναίοις εἶναι. καὶ ὁ μὲν δὴ
Μνάσιππος, ἐπεὶ συνελέγη αὐτῷ τὸ ναυτικόν, ἔπλευσεν
εἰς τὴν Κέρκυραν· εἶχε δὲ καὶ μισθοφόρους σὺν τοῖς ἐκ
Λακεδαίμονος μετ' αὐτοῦ στρατευομένοις οὐκ ἐλάττους
6 χιλίων καὶ πεντακοσίων. ἐπεὶ δὲ ἀπέβη, ἐκράτει τε τῆς
γῆς καὶ ἐδῄου ἐξειργασμένην μὲν παγκάλως καὶ πεφυ-
τευμένην τὴν χώραν, μεγαλοπρεπεῖς δὲ οἰκήσεις καὶ οἰνῶ-
νας κατεσκευασμένους ἐπὶ τῶν ἀγρῶν· ὥστ' ἔφασαν τοὺς
στρατιώτας εἰς τοῦτο τρυφῆς ἐλθεῖν ὥστ' οὐκ ἐθέλειν
πίνειν, εἰ μὴ ἀνθοσμίας εἴη. καὶ ἀνδράποδα δὲ καὶ βοσκή-
7 ματα πάμπολλα ἡλίσκετο ἐκ τῶν ἀγρῶν· ἔπειτα δὲ κατε-
στρατοπεδεύσατο τῷ μὲν πεζῷ ἐπὶ λόφῳ ἀπέχοντι τῆς
πόλεως ὡς πέντε στάδια, πρὸ τῆς χώρας ὄντι, ὅπως
ἀποτέμνοιτο ἐντεῦθεν, εἴ τις ἐπὶ τὴν χώραν τῶν Κερκυραίων
ἐξίοι· τὸ δὲ ναυτικὸν εἰς τἀπὶ θάτερα τῆς πόλεως κατε-
στρατοπέδευσεν, ἔνθεν ᾤετ' ἂν τὰ προσπλέοντα καὶ
προαισθάνεσθαι καὶ διακωλύειν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐπὶ
8 τῷ λιμένι, ὁπότε μὴ χειμὼν κωλύοι, ἐφώρμει. ἐπολιόρ-
κει μὲν δὴ οὕτω τὴν πόλιν. ἐπεὶ δὲ οἱ Κερκυραῖοι ἐκ
μὲν τῆς γῆς οὐδὲν ἐλάμβανον διὰ τὸ κρατεῖσθαι κατὰ
γῆν, κατὰ θάλατταν δὲ οὐδὲν εἰσήγετο αὐτοῖς διὰ τὸ

2 Ἀχαΐας codd. 3 Ἑρμιόνης DV 10 στρατευομένους CU 17 ἀνδρῶν FU 18 μὲν B solus 19 ὄντος B 20 ἐπὶ τὴν χώραν del. Ha. Κερκύρων U 22 καὶ om. CU 23 προσαισθ. U 24 κωλύει U 27 γῆν CU γῆν καὶ rell. δὲ om. M

ναυκρατεῖσθαι, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἦσαν. καὶ πέμποντες πρὸς 9
τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν τε ἐδέοντο καὶ ἐδίδασκον ὡς μέγα
μὲν ἀγαθὸν ἀποβάλοιεν ἄν, εἰ Κερκύρας στερηθεῖεν, τοῖς
δὲ πολεμίοις μεγάλην ἂν ἰσχὺν προσβάλοιεν· ἐξ οὐδεμιᾶς
γὰρ πόλεως πλήν γε Ἀθηνῶν οὔτε ναῦς οὔτε χρήματα
πλείονα ἂν γενέσθαι. ἔτι δὲ κεῖσθαι τὴν Κέρκυραν ἐν
καλῷ μὲν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τῶν πόλεων αἳ
ἐπὶ τοῦτον καθήκουσιν, ἐν καλῷ δὲ τοῦ τὴν Λακωνικὴν
χώραν βλάπτειν, ἐν καλλίστῳ δὲ τῆς τε ἀντιπέρας Ἠπείρου
καὶ τοῦ εἰς Πελοπόννησον ἀπὸ Σικελίας παράπλου. ἀκού- 10
σαντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν ἰσχυρῶς ἐπιμελητέον
εἶναι, καὶ κατὰ γῆν πέμπουσι Κτησικλέα εἰς ἑξακοσίους
ἔχοντα πελταστάς, Ἀλκέτου δὲ ἐδεήθησαν συνδιαβιβάσαι
τούτους. καὶ οὗτοι μὲν νυκτὸς διακομισθέντες που τῆς 11
χώρας εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἑξήκοντα
ναῦς πληροῦν, Τιμόθεον δ᾽ αὐτῶν στρατηγὸν ἐχειροτό-
νησαν. ὁ δ᾽ οὐ δυνάμενος αὐτόθεν τὰς ναῦς πληρῶσαι, ἐπὶ 12
νήσων πλεύσας ἐκεῖθεν ἐπειρᾶτο συμπληροῦν, οὐ φαῦλον
ἡγούμενος εἶναι ἐπὶ συγκεκροτημένας ναῦς εἰκῇ περιπλεῦ-
σαι. οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι νομίζοντες αὐτὸν ἀναλοῦν τὸν τῆς ὥρας 13
εἰς τὸν περίπλουν χρόνον, συγγνώμην οὐκ ἔσχον αὐτῷ, ἀλλὰ
παύσαντες αὐτὸν τῆς στρατηγίας Ἰφικράτη ἀνθαιροῦνται.
ὁ δ᾽ ἐπεὶ κατέστη στρατηγός, μάλα ὀξέως τὰς ναῦς ἐπλη- 14
ροῦτο καὶ τοὺς τριηράρχους ἠνάγκαζε. προσέλαβε δὲ παρὰ

---

1 πέ++μποντες B 2 τε om. CFU 3 ἀποβάλλοιεν C ἄν om. CFU στερηθοῖεν U 4 προσβάλλοιεν CU 5 Ἀθηναίων codd., corr. Ddf. 6 κεῖσθαι om. C 8 ἐν τούτω CU 9 καλῶ CU τε om. M ἀντιπέρας B -ραν rell. 12 κατὰ γῆν Nitzsche ταγὴν B ταγὸν rell. στρατηγὸν Brei. Κτησικλέα Cob. coll. Diod. Sic. XV 46, 3; 47, 4 Νησικλέα C[1] Στησικλέα rell. 13 Ἀλκίτου F 14 ποι Coppello 16 αὐτὸν C 17 αὐτῶν U 19 παραπλεῦσαι Reiske 20 ἀναλοῦντα C ἀνακαλοῦντα U 21 αὐτόν U 22 Ἰφικράτην codd. 24 δὲ] δὲ καὶ CUV

τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ πού τις ναῦς περὶ τὴν Ἀττικὴν ἔπλει
καὶ τὴν Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν, λέγων ὡς ἐὰν τἀκεῖ
καλῶς γένηται, πολλὰς αὐτοῖς ναῦς ἀποπέμψοι. καὶ
15 ἐγένοντο αὐτῷ αἱ ἅπασαι περὶ ἑβδομήκοντα. ἐν δὲ τούτῳ
τῷ χρόνῳ οἱ Κερκυραῖοι οὕτω σφόδρα ἐπείνων ὥστε διὰ τὸ
πλῆθος τῶν αὐτομολούντων ἐκήρυξεν ὁ Μνάσιππος πεπρᾶ-
σθαι ὅστις αὐτομολοίη. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἧττον ηὐτομόλουν,
τελευτῶν καὶ μαστιγῶν ἀπέπεμπεν. οἱ μέντοι ἔνδοθεν τούς
γε δούλους οὐκ ἐδέχοντο πάλιν εἰς τὸ τεῖχος, ἀλλὰ πολλοὶ
16 ἔξω ἀπέθνησκον. ὁ δ᾽ αὖ Μνάσιππος ὁρῶν ταῦτα ἐνόμιζέ
τε ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν τὴν πόλιν καὶ περὶ τοὺς μισθοφόρους
ἐκαινούργει, καὶ τοὺς μέν τινας αὐτῶν ἀπομίσθους
ἐπεποιήκει, τοῖς δὲ μένουσι καὶ δυοῖν ἤδη μηνοῖν ὤφειλε
τὸν μισθόν, οὐκ ἀπορῶν, ὡς ἐλέγετο, χρημάτων· καὶ γὰρ
τῶν πόλεων αἱ πολλαὶ αὐτῷ ἀργύριον ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν
17 ἔπεμπον, ἅτε καὶ διαποντίου τῆς στρατείας οὔσης. κατι-
δόντες δὲ ἀπὸ τῶν πύργων οἱ ἐκ τῆς πόλεως τάς τε φυλακὰς
χεῖρον ἢ πρόσθεν φυλαττομένας ἐσπαρμένους τε κατὰ τὴν
χώραν τοὺς ἀνθρώπους, ἐπεκδραμόντες τοὺς μέν τινας
18 αὐτῶν ἔλαβον, τοὺς δὲ κατέκοψαν. αἰσθόμενος δὲ ὁ
Μνάσιππος αὐτός τε ἐξωπλίζετο καὶ ὅσους εἶχεν ὁπλίτας
ἅπασιν ἐβοήθει, καὶ τοὺς λοχαγοὺς καὶ τοὺς ταξιάρχους
19 ἐξάγειν ἐκέλευε τοὺς μισθοφόρους. ἀποκριναμένων δέ τινων
λοχαγῶν ὅτι οὐ ῥᾴδιον εἴη μὴ διδόντας τἀπιτήδεια πειθο-
μένους παρέχειν, τὸν μέν τινα βακτηρίᾳ, τὸν δὲ τῷ στύ-

1 τις που CU 3 αὐτῶν F ἀποπέμψει F[1] 4 αἱ πᾶσαι D τῷ τοιούτῳ CFU 6 πεπράσεσθαι Cob. 9 γε C τε rell. 13 δὲ μένουσι Brei. δ᾽ οὖσι codd. δέ τισι Bue. μηνῶν U 14 τὸν om. B 15 αὐτῷ post ἀνδρῶν CFU 16 ἔπεμπον om. C[1] 17 οἱ ἐκ τῶν πύργων ἀπὸ C (//ἀπὸ) U 18 πρόσθε B φυλαττομένας] νας in lit. B 20 πυθόμενος(?) B[1] 21 ἐξ-οπλίζετο B 22 alt. τοὺς om. DM 24 ὅτι] ὡς CU δι-δόντα CU διαδόντα F

ϱακι ἐπάταξεν. οὕτω μὲν δὴ ἀθύμως ἔχοντες καὶ μισοῦντες
αὐτὸν συνεξῆλθον πάντες· ὅπερ ἥκιστα εἰς μάχην συμ-
φέρει. ὁ δ' ἐπεὶ παρετάξατο, αὐτὸς μὲν τοὺς κατὰ τὰς 20
πύλας τῶν πολεμίων τρεψάμενος ἐπεδίωκεν. οἱ δ' ἐπεὶ ἐγγὺς
τοῦ τείχους ἐγένοντο, ἀνέστρεφόν τε καὶ ἀπὸ τῶν μνημάτων
ἔβαλλον καὶ ἠκόντιζον· ἄλλοι δ' ἐκδραμόντες καθ' ἑτέρας
πύλας ἐπιτίθενται ἁθρόοι τοῖς ἐσχάτοις· οἱ δ' ἐπ' ὀκτὼ 21
τεταγμένοι, ἀσθενὲς νομίσαντες τὸ ἄκρον τῆς φάλαγγος
ἔχειν, ἀναστρέφειν ἐπειρῶντο. ὡς δ' ἤρξαντο ἐπαναχωρεῖν,
οἱ μὲν πολέμιοι ὡς φεύγουσιν ἐπέθεντο, οἱ δ' οὐκέτι ἐπανέ-
στρεψαν· καὶ οἱ ἐχόμενοι δ' αὐτῶν εἰς φυγὴν ὥρμων. ὁ δὲ 22
Μνάσιππος τοῖς μὲν πιεζομένοις οὐκ ἐδύνατο βοηθεῖν
διὰ τοὺς ἐκ τοῦ καταντικρὺ προσκειμένους, ἀεὶ δ' ἐλεί-
πετο σὺν ἐλάττοσι. τέλος δὲ οἱ πολέμιοι ἁθρόοι γενό-
μενοι πάντες ἐπετίθεντο τοῖς περὶ τὸν Μνάσιππον, ἤδη
μάλα ὀλίγοις οὖσι. καὶ οἱ πολῖται ὁρῶντες τὸ γιγνόμενον
ἐπεξῇσαν. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνον ἀπέκτειναν, ἐδίωκον ἤδη ἅπαν- 23
τες. ἐκινδύνευσαν δ' ἂν καὶ τὸ στρατόπεδον ἑλεῖν σὺν τῷ
χαρακώματι, εἰ μὴ οἱ διώκοντες τὸν ἀγοραῖόν τε ὄχλον
ἰδόντες καὶ τὸν τῶν θεραπόντων καὶ τὸν τῶν ἀνδραπό-
δων, οἰηθέντες ὄφελός τι αὐτῶν εἶναι, ἀπεστρέφοντο. καὶ 24
τότε μὲν τροπαῖόν τε ἵστασαν οἱ Κερκυραῖοι τούς τε
νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν. ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν ἐν
τῇ πόλει ἐρρωμενέστεροι ἐγεγένηντο, οἱ δ' ἔξω ἐν πάσῃ δὴ
ἀθυμίᾳ ἦσαν. καὶ γὰρ ἐλέγετο ὅτι Ἰφικράτης τε ὅσον οὐκ

2 ἅπαντες CU 3 τὰς om. M 4 ἐπεδίωκεν Steph. coll. VII 2, 12 ἀπεδίωκεν codd. 5 ἀνέστρεφόν τε CUV ἀνεστρέφοντό τε rell. 6 μεθ' CFU 7 ἐκπ' U 8 φάλαγκος C 9 ἤρξατο F 10 ἀπέθεντο B ἀνέστρεψαν Cob. 12 τοῖς μὲν πιεζομένοις B (-οιν) P, om. rell. 13 ἐλίπετο BF 14 γινόμενοι B 15 πάντες om. CU 16 πολῖται Ddf. ὁπλῖται codd. 17 ἤδη om. F[1] ἅπαντας Steph. 19 οἱ om. CFU 20 ἰδόντες om. CU 22 ἕστησαν CF ἔστησαν U τούς τε] καὶ τοὺς CDU 25 τε om. D

ἤδη παρείη, καὶ οἱ Κερκυραῖοι δὲ τῷ ὄντι ναῦς ἐπλήρουν.
25 Ὑπερμένης δέ, ὃς ἐτύγχανεν ἐπιστολιαφόρος τῷ Μνασίππῳ ὤν, τό τε ναυτικὸν πᾶν ὅσον ἦν ἐκεῖ συνεπλήρωσε, καὶ περιπλεύσας πρὸς τὸ χαράκωμα τὰ πλοῖα πάντα γεμίσας τῶν τε ἀνδραπόδων καὶ τῶν χρημάτων ἀπέστελλεν· αὐτὸς δὲ σύν τε τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς περισωθεῖσι τῶν στρα-
26 τιωτῶν διεφύλαττε τὸ χαράκωμα· τέλος δὲ καὶ οὗτοι μάλα τεταραγμένως ἀναβάντες ἐπὶ τὰς τριήρεις ἀπέπλεον, πολὺν μὲν σῖτον, πολὺν δὲ οἶνον, πολλὰ δὲ ἀνδράποδα καὶ ἀσθενοῦντας στρατιώτας καταλιπόντες· δεινῶς γὰρ ἐπεφόβηντο μὴ καταληφθεῖεν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ νήσῳ. καὶ ἐκεῖνοι μὲν εἰς Λευκάδα ἀπεσώθησαν.
27 Ὁ δὲ Ἰφικράτης ἐπεὶ ἤρξατο τοῦ περίπλου, ἅμα μὲν ἔπλεεν, ἅμα δὲ πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν παρεσκευάζετο· εὐθὺς μὲν γὰρ τὰ μεγάλα ἱστία αὐτοῦ κατέλιπεν, ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν πλέων· καὶ τοῖς ἀκατείοις δέ, καὶ εἰ φορὸν πνεῦμα εἴη, ὀλίγα ἐχρῆτο· τῇ δὲ κώπῃ τὸν πλοῦν ποιούμενος ἄμεινόν τε τὰ σώματα ἔχειν τοὺς ἄνδρας καὶ ἄμεινον τὰς ναῦς
28 πλεῖν ἐποίει. πολλάκις δὲ καὶ ὅπῃ μέλλοι ἀριστοποιεῖσθαι τὸ στράτευμα ἢ δειπνοποιεῖσθαι, ἐπανήγαγεν ἂν τὸ κέρας ἀπὸ τῆς γῆς κατὰ ταῦτα τὰ χωρία. †ἐπεὶ δ' ἐπιστρέψας ἂν καὶ ἀντιπρῴρους καταστήσας τὰς τριήρεις ἀπὸ σημείου ἀφίει ἀνθαμιλλᾶσθαι εἰς τὴν γῆν, μέγα δὴ νικητήριον ἦν τὸ πρώτους καὶ ὕδωρ λαβεῖν καὶ εἴ του ἄλλου ἐδέοντο, καὶ

---

1 παρήει CU   5 τῶν τετραπόδων B   ἀπέστειλεν U^c
8 τεταραγμένως B τεταγμένοι F^1V τεταραγμένοι rell.   9 μὲν] μέντοι CU   11 καταληφθοῖεν U -λειφθοῖεν C   14 ἔπλει Ddf.
16 ἀκατείοις Sauppe ἀκατίοις codd. (τί ex corr., ut vid., B) εἰ ἔφορον CFU εἰς φορὸν B   17 ὀδίγα U^1 19 ὅπῃ DLM ὅποι BCFPUV ὅπου Cob.   τὸ στράτ. ἀριστ. CU   20 δειπνοποιῆσαι F   ἐπανῆγεν Schn.   ἂν τὸ κέρας] ἄντικρυς Madv.
21 ἐπεὶ δ'] ἔπειτ' Bothe   22 ἂν] αὖ Rehdantz, del. Brei.; [ἂν] . . . ἀφείη (23) Ha. (cf. ἀφίει B VI 3, 3)   24 εἴ τι F

πρώτους ἀριστῆσαι. τοῖς δ' ὑστάτοις ἀφικομένοις μεγάλη
ζημία ἦν τό τε ἐλαττοῦσθαι πᾶσι τούτοις καὶ ὅτι ἀνάγε-
σθαι ἅμα ἔδει, ἐπεὶ σημήνειε· συνέβαινε γὰρ τοῖς μὲν
πρώτοις ἀφικνουμένοις καθ' ἡσυχίαν ἅπαντα ποιεῖν, τοῖς
δὲ τελευταίοις διὰ σπουδῆς. φυλακάς γε μήν, εἰ τύχοι ἐν 29
τῇ πολεμίᾳ ἀριστοποιούμενος, τὰς μὲν ἐν τῇ γῇ, ὥσπερ
προσήκει, καθίστη, ἐν δὲ ταῖς ναυσὶν αἰρόμενος αὖ τοὺς
ἱστοὺς ἀπὸ τούτων ἐσκοπεῖτο. πολὺ οὖν ἐπὶ πλέον οὗτοι
καθεώρων ἢ οἱ ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ, ἀφ' ὑψηλοτέρου καθορῶντες.
ὅπου δὲ δειπνοποιοῖτο καὶ καθεύδοι, ἐν μὲν τῷ στρατο-
πέδῳ νύκτωρ πῦρ οὐκ ἔκαε, πρὸ δὲ τοῦ στρατεύματος φῶς
ἐποίει, ἵνα μηδεὶς λάθῃ προσιών. πολλάκις δέ, εἰ εὐδία
εἴη, εὐθὺς δειπνήσας ἀνήγετο· καὶ εἰ μὲν αὖρα φέροι, θέ-
οντες ἅμα ἀνεπαύοντο· εἰ δὲ ἐλαύνειν δέοι, κατὰ μέρος
τοὺς ναύτας ἀνέπαυεν. ἐν δὲ τοῖς μεθ' ἡμέραν πλοῖς ἀπὸ 30
σημείων τοτὲ μὲν ἐπὶ κέρως ἦγε, τοτὲ δ' ἐπὶ φάλαγγος·
ὥστε ἅμα μὲν ἔπλεον, ἅμα δὲ πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν
καὶ ἠσκηκότες καὶ ἐπιστάμενοι εἰς τὴν ⟨ὑπὸ⟩ τῶν πολε-
μίων, ὡς ᾤοντο, κατεχομένην θάλατταν ἀφικνοῦντο. καὶ
τὰ μὲν πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ καὶ ἠρίστων καὶ ἐδείπνουν.
διὰ δὲ τὸ τἀναγκαῖα μόνον πράττειν καὶ τὰς βοηθείας
ἔφθανεν ἀναγόμενος καὶ ταχὺ ἐπέραινε. περὶ δὲ τὸν 31
Μνασίππου θάνατον ἐτύγχανεν ὢν τῆς Λακωνικῆς περὶ
τὰς Σφαγίας. εἰς τὴν Ἠλείαν δὲ ἀφικόμενος καὶ παρα-
πλεύσας τὸ τοῦ Ἀλφειοῦ στόμα ὑπὸ τὸν Ἰχθῦν καλού-
μενον ὡρμίσατο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐντεῦθεν ἀνήγετο ἐπὶ

3 σημήνειε Leoncl. σημήνειαν codd. 7 καθίστει U ἂν Dobree 8 ἐσκοπεῖτο Ddf. ἐσκόπει. τὸ codd. 9 ἀφ' ὑψ. καθορῶντες del. Ha. 11 νύκτωρ πῦρ B πῦρ νύκτωρ rell. 12 εἰ ἐν CU εὐδεία U 13 αὖρα codd. 16 μὲν om. B 17 μὲν om. F ὅσα om. M 18 ὑπὸ add. Steph. 20 ἠρίστουν F 22 ἔφθασεν CFU 24 Σφαγέας codd., corr. Steph. 25 Ἰχθὺν codd. 26 ἐντεῦθεν om. CU

τῆς Κεφαλληνίας, οὕτω καὶ τεταγμένος καὶ τὸν πλοῦν ποιούμενος ὡς, εἰ δέοι, πάντα ὅσα χρὴ παρεσκευασμένος ναυμαχοίη. καὶ γὰρ τὰ περὶ τοῦ Μνασίππου αὐτόπτου μὲν οὐδενὸς ἠκηκόει, ὑπώπτευε δὲ μὴ ἀπάτης ἕνεκα λέγοιτο, καὶ ἐφυλάττετο· ἐπεὶ μέντοι ἀφίκετο εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἐπύθετο, καὶ ἀνέπαυε τὸ στράτευμα.

32 *Οἶδα μὲν οὖν ὅτι ταῦτα πάντα, ὅταν οἴωνται ναυμαχήσειν ἄνθρωποι, καὶ ἀσκεῖται καὶ μελετᾶται· ἀλλὰ τοῦτο ἐπαινῶ, ὅτι ἐπεὶ ἀφικέσθαι ταχὺ ἔδει ἔνθα τοῖς πολεμίοις ναυμαχήσειν ᾤετο, ηὕρετο ὅπως μήτε διὰ τὸν πλοῦν ἀνεπιστήμονας εἶναι τῶν εἰς ναυμαχίαν μήτε διὰ τὸ ταῦτα μελετᾶν βραδύτερόν τι ἀφικέσθαι.*

33 *Καταστρεψάμενος δὲ τὰς ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ πόλεις ἔπλευσεν εἰς Κέρκυραν. ἐκεῖ δὲ πρῶτον μὲν ἀκούσας ὅτι προσπλέοιεν δέκα τριήρεις παρὰ Διονυσίου βοηθήσουσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, αὐτὸς ἐλθὼν καὶ σκεψάμενος τῆς χώρας ὅθεν τούς τε προσπλέοντας δυνατὸν ἦν ὁρᾶν καὶ τοὺς σημαίνοντας εἰς τὴν πόλιν καταφανεῖς εἶναι, ἐν-*
34 *ταῦθα κατέστησε τοὺς σκοπούς. κἀκείνοις μὲν συνέθετο προσπλεόντων τε καὶ ὁρμούντων ὡς δέοι σημαίνειν. αὐτὸς δὲ τῶν τριηράρχων προσέταξεν εἴκοσιν, οὓς δεήσοι, ἐπεὶ κηρύξειεν, ἀκολουθεῖν· εἰ δέ τις μὴ ἀκολουθήσοι, προεῖπε μὴ μέμψεσθαι τὴν δίκην. ἐπεὶ δ' ἐσημάνθησαν προσπλέουσαι καὶ ἐκηρύχθη, ἀξία ἐγένετο θέας ἡ σπουδή· οὐδεὶς γὰρ ὅστις οὐ δρόμῳ τῶν μελλόντων πλεῖν εἰσέβη εἰς τὰς ναῦς.*
35 *πλεύσας δὲ ἔνθα ἦσαν αἱ πολέμιαι τριήρεις, καταλαμ-*

---

1 *Κεφαλην.* CPU (it. infra) 3 an ⟨*ἂν*⟩ *ναυμαχοίη?* 4 *ἕνεκα* B *ἕνεκεν* rell. 8 *ἄνθρωποι* BF¹ *ἄνθρ.* rell. 10 *εὕρετο* codd. (om. DV) *ὅπως*] *οὕτως, ὅτι* cum signo dubiae lectionis V *ὡς* Mor. *ὅμως* Grosser *ὥστε* Ddf. 13 *τὰς* om. F¹ 15 *παρὰ Διονυσίου* om. CU 21 *ἔταξεν* Ha. 22 *ἀκολουθήσει* F¹ 23 *ἐσημάνθη* CFU 26 *αἱ τῶν πολεμίων ἦσαν* CU

βάνει ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων τριήρων εἰς τὴν γῆν τοὺς ἄνδρας ἐκβεβηκότας, Μελάνιππος μέντοι ὁ Ῥόδιος τοῖς τε ἄλλοις συνεβούλευε μὴ μένειν ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς πληρωσάμενος τὴν ναῦν ἐξέπλει. ἐκεῖνος μὲν οὖν καίπερ ἀπαντῶν ταῖς Ἰφικράτους ναυσὶν ὅμως ἀπέφυγεν· αἱ δὲ ἀπὸ Συρακουσῶν νῆες ἅπασαι ἑάλωσαν αὐτοῖς ἀνδράσιν. ὁ μέντοι 36 *Ἰφικράτης τὰς μὲν τριήρεις ἀκρωτηριασάμενος ἕλκων κατηγάγετο εἰς τὸν τῶν Κερκυραίων λιμένα, τῶν δὲ ἀνδρῶν συνέβη ἑκάστῳ τακτὸν ἀργύριον ἀποτεῖσαι, πλὴν Κρινίππου τοῦ ἄρχοντος· τοῦτον δ' ἐφύλαττεν, ὡς ἢ πραξόμενος πάμπολλα χρήματα ἢ ὡς πωλήσων. κἀκεῖνος μὲν ὑπὸ λύπης αὐθαιρέτῳ θανάτῳ ἀποθνῄσκει, τοὺς δ' ἄλλους ὁ Ἰφικράτης ἀφῆκε, Κερκυραίους ἐγγυητὰς δεξάμενος τῶν χρημάτων. καὶ τοὺς μὲν ναύτας γεωργοῦντας* 37 *τοῖς Κερκυραίοις τὸ πλεῖστον διέτρεφε, τοὺς δὲ πελταστὰς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν νεῶν ὁπλίτας ἔχων διέβαινεν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν· καὶ ἐκεῖ ταῖς μὲν φιλίαις πόλεσιν ἐπεκούρει, εἴ τις [τι] δέοιτο, Θυριεῦσι δέ, μάλα καὶ ἀνδράσιν ἀλκίμοις καὶ χωρίον καρτερὸν ἔχουσιν, ἐπολέμει. καὶ τὸ ἀπὸ Κερ-* 38 *κύρας ναυτικὸν προσλαβών, σχεδὸν περὶ ἐνενήκοντα ναῦς, πρῶτον μὲν εἰς Κεφαλληνίαν πλεύσας χρήματα ἐπράξατο, τὰ μὲν παρ' ἑκόντων, τὰ δὲ παρ' ἀκόντων· ἔπειτα δὲ παρεσκευάζετο τήν τε τῶν Λακεδαιμονίων χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' ἐκεῖνα πόλεων πολεμίων οὐσῶν τὰς μὲν ἐθελούσας προσλαμβάνειν, τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις πολεμεῖν.*

---

1 *τριηρῶν* **B** 4 *ἀπαντων* **BC** 8 *τῶν* om. **CDFMU** 9 *ἕκαστον* van den Es *ἀποτισαι* codd. 10 *Κνίππου* codd., corr. Wesseling 11 *ὡς* del. Pluyg. 12 *θανάτῳ αὐθαιρέτῳ* **CU** 15 *τοὺς Κερκυραίους* **C**[1] 17 *μὲν ταῖς* **DMPV** 18 *τι*] *του* **CU**, om. **B** *Θυρεῦσι* codd., corr. Fr. Portus 20 *ἐννεν.* **DMUV** *ναυσί* Hert. 23 *τε* om. **C** 25 *ταῖς* . . *πειθομέναις* Steph.

39 *Ἐγὼ μὲν δὴ ταύτην τὴν στρατηγίαν τῶν Ἰφικράτους οὐχ ἥκιστα ἐπαινῶ, ἔπειτα καὶ τὸ προσελέσθαι κελεῦσαι ἑαυτῷ Καλλίστρατόν τε τὸν δημηγόρον, οὐ μάλα ἐπιτήδειον ὄντα, καὶ Χαβρίαν, μάλα στρατηγὸν νομιζόμενον. εἴτε γὰρ φρονίμους αὐτοὺς ἡγούμενος εἶναι συμβούλους λαβεῖν ἐβούλετο, σῶφρόν μοι δοκεῖ διαπράξασθαι, εἴτε ἀντιπάλους νομίζων οὕτω θρασέως μήτε καταρᾳθυμῶν μήτε καταμελῶν μηδὲν φαίνεσθαι, μεγαλοφρονοῦντος ἐφ' ἑαυτῷ τοῦτό μοι δοκεῖ ἀνδρὸς εἶναι. κἀκεῖνος μὲν δὴ ταῦτ' ἔπραττεν.*

III *Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ἐκπεπτωκότας μὲν ὁρῶντες ἐκ τῆς Βοιωτίας Πλαταιέας φίλους ὄντας καὶ καταπεφευγότας πρὸς αὐτούς, ἱκετεύοντας δὲ Θεσπιέας μὴ σφᾶς περιιδεῖν ἀπόλιδας γενομένους, οὐκέτι ἐπῄνουν τοὺς Θηβαίους, ἀλλὰ πολεμεῖν μὲν αὐτοῖς τὰ μὲν ᾐσχύνοντο, τὰ δὲ ἀσυμφόρως ἔχειν ἐλογίζοντο· κοινωνεῖν γε μὴν αὐτοῖς ὧν ἔπραττον οὐκέτι ἤθελον, ἐπεὶ ἑώρων στρατεύοντάς τε αὐτοὺς ἐπὶ φίλους ἀρχαίους τῇ πόλει Φωκέας, καὶ πόλεις πιστάς τ' ἐν τῷ πρὸς τὸν βάρβαρον πολέμῳ καὶ φίλας*
2 *ἑαυτοῖς ἀφανίζοντας. ἐκ τούτων δὲ ψηφισάμενος ὁ δῆμος εἰρήνην ποιεῖσθαι, πρῶτον μὲν εἰς Θήβας πρέσβεις ἔπεμψε παρακαλοῦντας ἀκολουθεῖν, εἰ βούλοιντο, εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης· ἔπειτα δὲ ἐξέπεμψαν καὶ αὐτοὶ πρέσβεις. ἦν δὲ τῶν αἱρεθέντων Καλλίας Ἱππονίκου, Αὐτο-*

3 [*οὐ*] Koe. *εὖ* Boeckh 4 *στρατηγικὸν* Wytt. 6 *ἐδεύετο* C 7 *οὕτω θρασέως* ⟨*ὡς*⟩ Mor. *οὕτως ἐθάρσει ὡς* Wytt. *οὕτως ἔδρασεν ὡς* Hert.; lac. statuit Grote *μήτε*] *μὴ* CU *καταραθ.* BU *καταρραθ.* rell. 8 *μηδὴ φαίνεσθαι* B *φαίνεσθαι μηδὲν* CU *μεγαλοφρονοῦντος* CF^cU *μεγαλαφρ.* F^1(?) *μεγάλα φρ.* BDMPV *μέγα φρ.* Cob. 9 *ἑαυτοῦ* F *δοκῶ* CFU 12 *Πλαταέας* B *Πλατεαίας* U 13 *αὐτούς* plerique 14 *οὐκ* van den Es 15 *αὐτοὺς* C^1 16 *ἐλογίζετο* F^1 19 *τ'* om. F 20 *δὲ τούτων* F *δὴ τούτων* CU 21 *ποιεῖσθαι* B *ποιήσασθαι* rell. 22 *εἰς Λακεδαίμονα* ante *εἰ* CU

κλῆς Στρομβιχίδου, Δημόστρατος Ἀριστοφῶντος, Ἀριστο-
κλῆς, Κηφισόδοτος, Μελάνωπος, Λύκαιθος. [ἐπεὶ δὲ 3
προσῆλθον ἐπὶ τοὺς ἐκκλήτους τε τῶν Λακεδαιμονίων
καὶ τοὺς συμμάχους·] ⟨καὶ⟩ Καλλίστρατος δὲ ὁ δημη-
γόρος παρῆν· ὑποσχόμενος γὰρ Ἰφικράτει, εἰ αὐτὸν
ἀφείη, ἢ χρήματα πέμψειν τῷ ναυτικῷ ἢ εἰρήνην ποιήσειν,
οὕτως Ἀθήνησί τε ἦν καὶ ἔπραττε περὶ εἰρήνης· ἐπεὶ δὲ
κατέστησαν ἐπὶ τοὺς ἐκκλήτους τε τῶν Λακεδαιμονίων
καὶ τοὺς συμμάχους, πρῶτος ἔλεξεν αὐτῶν Καλλίας ὁ δᾳ-
δοῦχος. ἦν δ᾽ οὗτος οἷος μηδὲν ἧττον ἥδεσθαι ὑφ᾽ αὑτοῦ
ἢ ὑπ᾽ ἄλλων ἐπαινούμενος· καὶ τότε δὴ ἤρξατο ὧδέ πως.

Ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τὴν μὲν προξενίαν ὑμῶν 4
οὐκ ἐγὼ ⟨ἔχω⟩ μόνος, ἀλλὰ καὶ πατρὸς πατὴρ πατρῴαν
ἔχων παρεδίδου τῷ γένει. βούλομαι δὲ καὶ τοῦτο ὑμῖν
δηλῶσαι, ὡς ἔχουσα ἡ πόλις διατελεῖ πρὸς ἡμᾶς. ἐκείνη
γάρ, ὅταν μὲν πόλεμος ᾖ, στρατηγοὺς ἡμᾶς αἱρεῖται, ὅταν
δὲ ἡσυχίας ἐπιθυμήσῃ, εἰρηνοποιοὺς [ἡμᾶς] ἐκπέμπει.
κἀγὼ πρόσθεν δὶς ἤδη ἦλθον περὶ πολέμου καταλύσεως,
καὶ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πρεσβείαις διεπραξάμην καὶ ὑμῖν
καὶ ἡμῖν εἰρήνην· νῦν δὲ τρίτον ἥκω, καὶ ἡγοῦμαι πολὺ
δικαιότατα νῦν ἂν διαλλαγῆς τυχεῖν. ὁρῶ γὰρ οὐκ ἄλλα 5
μὲν ὑμῖν, ἄλλα δὲ ἡμῖν δοκοῦντα, ἀλλ᾽ ὑμᾶς τε ἀχθομένους
καὶ ἡμᾶς τῇ Πλαταιῶν τε καὶ Θεσπιῶν ἀναιρέσει. πῶς

---

1 Στρομβιχίδης codd. (Στρουμβ. C), corr. Leoncl. 2 Λύκανθος C Λύκαιος D ἐπεὶ . . . τοὺς συμμάχους (4) (sic B; τῶν συμμάχων rell.) del. Ddf. 3 ἐπὶ] περὶ F 4 alt. καὶ add. Koe. 6 ἀφείη DM ἀφέλη F ἀφίει BP ἀφήσει CU ἀφίῃ V 7 an οὗτος? 10 ὑπ᾽ αὐτοῦ BD[1] 11 δ᾽ Simon 13 μόνος ⟨ἔχω⟩ Koen ⟨ἔχω⟩ μόνος Keller πατρὸς om. CU 14 ὑμῖν καὶ τοῦτο CFUV 15 ὑμᾶς U (it. 16 CU) 16 γὰρ ὅταν μὲν B μὲν γὰρ ὅταν rell. 17 ἡμᾶς om. B ὑμᾶς CU ἐκπέμπῃ F 18 ἤδη om. DM 23 Πλαταιῶν Ddf. Πλαταέων B Πλατεαίων U Πλαταιέων rell. τε CU, om. rell. Θεσπιέων codd., corr. Ddf.

*οὖν οὐκ εἰκὸς τὰ αὐτὰ γιγνώσκοντας φίλους μᾶλλον ἀλ-
λήλοις ἢ πολεμίους εἶναι; καὶ σωφρόνων μὲν δήπου ἐστὶ
μηδὲ εἰ μικρὰ τὰ διαφέροντα εἴη πόλεμον ἀναιρεῖσθαι· εἰ
δὲ δὴ καὶ ὁμογνωμονοῖμεν, οὐκ ἂν πάνυ τῶν θαυμαστῶν*
6 *εἴη μὴ εἰρήνην ποιεῖσθαι; δίκαιον μὲν οὖν ἦν μηδὲ ὅπλα
ἐπιφέρειν ἀλλήλοις ἡμᾶς, ἐπεὶ λέγεται μὲν Τριπτόλεμος ὁ
ἡμέτερος πρόγονος τὰ Δήμητρος καὶ Κόρης ἄρρητα ἱερὰ
πρώτοις ξένοις δεῖξαι Ἡρακλεῖ τε τῷ ὑμετέρῳ ἀρχηγέτῃ
καὶ Διοσκόροιν τοῖν ὑμετέροιν πολίταιν, καὶ τοῦ Δήμη-
τρος δὲ καρποῦ εἰς πρώτην τὴν Πελοπόννησον σπέρμα
δωρήσασθαι. πῶς οὖν δίκαιον ἢ ὑμᾶς, παρ' ὧν ἐλάβετε
σπέρματα, τὸν τούτων ποτὲ καρπὸν ἐλθεῖν δῃώσοντας,
ἡμᾶς τε, οἷς ἐδώκαμεν, μὴ οὐχὶ βούλεσθαι ὡς πλείστην
τούτοις ἀφθονίαν τροφῆς γενέσθαι; εἰ δὲ ἄρα ἐκ θεῶν
πεπρωμένον ἐστὶ πολέμους ἐν ἀνθρώποις γίγνεσθαι,
ἡμᾶς δὴ χρὴ ἄρχεσθαι μὲν αὐτοῦ ὡς σχολαίτατα, ὅταν
δὲ γένηται, καταλύεσθαι ᾗ δυνατὸν τάχιστα.*

7 *Μετὰ τοῦτον Αὐτοκλῆς, μάλα δοκῶν ἐπιστρεφὴς εἶναι
ῥήτωρ, ὧδε ἠγόρευεν· Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὅτι μὲν ἃ
μέλλω λέγειν οὐ πρὸς χάριν ὑμῖν ῥηθήσεται οὐκ ἀγνοῶ·
ἀλλὰ δοκεῖ μοι, οἵτινες βούλονται, ἣν ἂν ποιήσωνται φι-
λίαν, ταύτην ὡς πλεῖστον χρόνον διαμένειν, διδακτέον εἶναι
ἀλλήλους τὰ αἴτια τῶν πολέμων. ὑμεῖς δὲ ἀεὶ μέν φατε·
αὐτονόμους τὰς πόλεις χρὴ εἶναι, αὐτοὶ δ' ἐστὲ μάλιστα
ἐμποδὼν τῇ αὐτονομίᾳ. συντίθεσθε μὲν γὰρ πρὸς τὰς συμ-
μαχίδας πόλεις τοῦτο πρῶτον, ἀκολουθεῖν ὅποι ἂν ὑμεῖς*

---

1 *ἀλλήλοις* om. CFU 3 *μικρὰ*] *μὴ μ.* CU 4 *ὁμογνωμονοῖεν* Kurz *ὁμογνωμονοῦμεν* Marchant 6 *φέρειν* C 8 *πρώτοις* Gram *πρῶτος* codd. *ἡμετέρῳ* BF 9 *Διοσκόροιν* Ddf. *Διοσκούροιν* codd. *ἡμετέροιν* F 12 *καρπὸν ποτὲ* CFU *δῃώσοντας*] *σον* in lit. B *-σαντας* CV 15 *γίνεσθαι* CFU 16 *δὴ* Steph. *δὲ* codd. 19 *ὅδε* F *ἠγόρευσεν* U 23 *ἀλλήλοις* C[1] *μέν* om. F[1] *φατὲ ὡς* CU 24 *χρὴ εἶναι*] *χρῆναι* M

ἡγῆσθε. καίτοι τί τοῦτο αὐτονομίᾳ προσήκει; ποιεῖσθε δὲ 8
πολεμίους οὐκ ἀνακοινούμενοι τοῖς συμμάχοις, καὶ ἐπὶ τού-
τους ἡγεῖσθε· ὥστε πολλάκις ἐπὶ τοὺς εὐμενεστάτους
ἀναγκάζονται στρατεύειν οἱ λεγόμενοι αὐτόνομοι εἶναι. ἔτι
δὲ τὸ πάντων ἐναντιώτατον αὐτονομίᾳ, καθίστατε ἔνθα μὲν
δεκαρχίας, ἔνθα δὲ τριακονταρχίας· καὶ τούτων τῶν ἀρ-
χόντων ἐπιμελεῖσθε οὐχ ὅπως νομίμως ἄρχωσιν, ἀλλ᾽
ὅπως δύνωνται βίᾳ κατέχειν τὰς πόλεις. ὥστ᾽ ἐοίκατε
τυραννίσι μᾶλλον ἢ πολιτείαις ἡδόμενοι. καὶ ὅτε μὲν βασι- 9
λεὺς προσέταττεν αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι, μάλα
γιγνώσκοντες ἐφαίνεσθε ὅτι εἰ μὴ ἐάσοιεν οἱ Θηβαῖοι
ἑκάστην τῶν πόλεων ἄρχειν τε ἑαυτῆς καὶ οἷς ἂν βού-
ληται νόμοις χρῆσθαι, οὐ ποιήσουσι κατὰ τὰ βασιλέως
γράμματα· ἐπεὶ δὲ παρελάβετε τὴν Καδμείαν, οὐδ᾽ αὐτοῖς
Θηβαίοις ἐπετρέπετε αὐτονόμους εἶναι. δεῖ δὲ τοὺς μέλ-
λοντας φίλους ἔσεσθαι οὐ παρὰ τῶν ἄλλων μὲν ἀξιοῦν τῶν
δικαίων τυγχάνειν, αὐτοὺς δὲ ὅπως ἂν πλεῖστα δύνωνται
πλεονεκτοῦντας φαίνεσθαι.

Ταῦτα εἰπὼν σιωπὴν μὲν παρὰ πάντων ἐποίησεν, 10
ἡδομένους δὲ τοὺς ἀχθομένους τοῖς Λακεδαιμονίοις
ἐποίησε. μετὰ τοῦτον Καλλίστρατος ἔλεξεν· Ἀλλ᾽ ὅπως
μέν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἐγγεγένηται ἁμαρ-
τήματα καὶ ἀφ᾽ ἡμῶν καὶ ἀφ᾽ ὑμῶν ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἔχειν
μοι δοκῶ εἰπεῖν· οὐ μέντοι οὕτω γιγνώσκω ὡς τοῖς
ἁμαρτάνουσιν οὐδέποτε ἔτι χρηστέον. ὁρῶ γὰρ τῶν ἀν-
θρώπων οὐδένα ἀναμάρτητον διατελοῦντα. δοκοῦσι δέ

---

1 ἡγῆσθε $D^c F^c$ M ἡγοῖσθε U P^c ἡγεῖσθε rell. 2 ἀνακιν. U τούτοις CFU 3 ἡγεῖσθαι U 5 καθίσταται $B^1 F^1$ 9 τυραννίδι F^1(?) ἡδομένοις Cob. 10 αὐτονόμους προσέταττε CU 11 γιν. U ἐάσοιεν BV^1 ἐάσαιεν rell. 12 ἄρχην U ἑαυτοῖς F^c 14 Καδμίαν B αὖ τοῖς C 15 ἐπετρέπετε F^2 ἐπιτρέπετε rell. 16 φίλους om. U 17 ὁπόσ᾽ Ddf. 22 ἐγεγένηται B

μοι καὶ εὐπορώτεροι ἐνίοτε γίγνεσθαι ἄνθρωποι ἁμαρ-
τάνοντες, ἄλλως τε καὶ ἐὰν κολασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁμαρ-
11 τημάτων, ὡς ἡμεῖς. καὶ ὑμῖν δὲ ἔγωγε ὁρῶ διὰ τὰ ἀγνω-
μόνως πραχθέντα ἔστιν ὅτε πολλὰ ἀντίτυπα γιγνόμενα·
ὧν ἦν καὶ ἡ καταληφθεῖσα ἐν Θήβαις Καδμεία· νῦν
γοῦν, ὡς ἐσπουδάσατε αὐτονόμους τὰς πόλεις γενέσθαι,
πᾶσαι πάλιν, ἐπεὶ ἠδικήθησαν οἱ Θηβαῖοι, ἐπ' ἐκείνοις
γεγένηνται. ὥστε πεπαιδευμένους ἡμᾶς ὡς τὸ πλεο-
νεκτεῖν ἀκερδές ἐστι νῦν ἐλπίζω πάλιν μετρίους ἐν τῇ
12 πρὸς ἀλλήλους φιλίᾳ ἔσεσθαι. ἃ δὲ βουλόμενοί τινες ἀπο-
τρέπειν τὴν εἰρήνην διαβάλλουσιν, ὡς ἡμεῖς οὐ φιλίας
δεόμενοι, ἀλλὰ φοβούμενοι μὴ Ἀνταλκίδας ἔλθῃ ἔχων
παρὰ βασιλέως χρήματα, διὰ τοῦθ' ἥκομεν, ἐνθυμήθητε ὡς
φλυαροῦσι. βασιλεὺς μὲν γὰρ δήπου ἔγραψε πάσας τὰς ἐν
τῇ Ἑλλάδι πόλεις αὐτονόμους εἶναι· ἡμεῖς δὲ ταὐτὰ ἐκείνῳ
λέγοντές τε καὶ πράττοντες τί ἂν φοβοίμεθα βασιλέα; ἢ
τοῦτο οἴεταί τις, ὡς ἐκεῖνος βούλεται χρήματα ἀναλώσας
ἄλλους μεγάλους ποιῆσαι μᾶλλον ἢ ἄνευ δαπάνης ἃ ἔγνω
13 ἄριστα εἶναι, ταῦτα ἑαυτῷ πεπρᾶχθαι; εἶεν. τί μὴν
ἥκομεν; ὅτι μὲν [οὖν] οὐκ ἀποροῦντες, γνοίητε ἄν, εἰ
μὲν βούλεσθε, πρὸς τὰ κατὰ θάλατταν ἰδόντες, εἰ δὲ βού-
λεσθε, πρὸς τὰ κατὰ γῆν ἐν τῷ παρόντι. † τί μήν ἐστιν;
εὔδηλον ὅτι † εἰ τῶν συμμάχων τινὲς οὐκ ἀρεστὰ πράτ-
τουσιν ἡμῖν ἢ ὑμῖν ἀρεστά. ἴσως δὲ καὶ βουλοίμεθ' ἂν ὧν
ἕνεκα περιεσώσατε ἡμᾶς ὡς ὀρθῶς ἔγνωτε ὑμῖν ἐπιδεῖξαι.

---

1 ἄνθρωποι B ἄνθρ. rell. 2 κωλ. U 3 ὡς ὑμεῖς C τὸ CU 5 καὶ ἡ om. F[1] Καδμία B 6 οὖν F[1]U ὡς ex corr. B ὧν Grosser οἷς Keller ἐν ᾧ Marchant 8 ὑμᾶς CDU, nescio an recte 11 τὴν bis B 12 μή ⟨τις⟩ Ha. 15 ταῦτα F[1] 17 βούλεται B solus 20 οὖν om. CFU 23 εἰ del. Fr. Portus 24 ἡμῖν οὐδὲ ὑμῖν Leoncl.; ὑμῖν, ἀλλ' οὐδ' ἡμῖν, partic. εἰ servata, Steph. 25 ὡς ὀρθῶς ἔγνωτε Ha. ἃ ὀ. ἔγνωμεν codd.

ἵνα δὲ καὶ τοῦ συμφόρου ἔτι ἐπιμνησθῶ, εἰσὶ μὲν δήπου 14
πασῶν τῶν πόλεων αἱ μὲν τὰ ὑμέτερα, αἱ δὲ τὰ ἡμέτερα
φρονοῦσαι, καὶ ἐν ἑκάστῃ πόλει οἱ μὲν λακωνίζουσιν, οἱ
δὲ ἀττικίζουσιν. εἰ οὖν ἡμεῖς φίλοι γενοίμεθα, πόθεν ἂν
εἰκότως χαλεπόν τι προσδοκήσαιμεν; καὶ γὰρ δὴ κατὰ
γῆν μὲν τίς ἂν ὑμῶν φίλων ὄντων ἱκανὸς γένοιτο ἡμᾶς
λυπῆσαι, κατὰ θάλαττάν γε μὴν τίς ἂν ὑμᾶς βλάψαι τι
ἡμῶν ὑμῖν ἐπιτηδείων ὄντων; ἀλλὰ μέντοι ὅτι μὲν πό- 15
λεμοι ἀεί ποτε γίγνονται καὶ ὅτι καταλύονται πάντες ἐπι-
στάμεθα, καὶ ὅτι ἡμεῖς, ἂν μὴ νῦν, ἀλλ᾽ αὖθίς ποτε εἰρήνης
ἐπιθυμήσομεν. τί οὖν δεῖ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀναμένειν,
ἕως ἂν ὑπὸ πλήθους κακῶν ἀπείπωμεν, μᾶλλον ἢ οὐχ
ὡς τάχιστα πρίν τι ἀνήκεστον γενέσθαι τὴν εἰρήνην
ποιήσασθαι; ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ ἐκείνους ἔγωγε ἐπαινῶ 16
οἵτινες ἀγωνισταὶ γενόμενοι καὶ νενικηκότες ἤδη πολ-
λάκις καὶ δόξαν ἔχοντες οὕτω φιλονικοῦσιν ὥστε οὐ
πρότερον παύονται, πρὶν ἂν ἡττηθέντες τὴν ἄσκησιν κατα-
λύσωσιν, οὐδέ γε τῶν κυβευτῶν οἵτινες αὖ ἐὰν ἕν τι ἀπο-
τύχωσι, περὶ διπλασίων κυβεύουσιν· ὁρῶ γὰρ καὶ τῶν
τοιούτων τοὺς πλείους ἀπόρους παντάπασι γιγνομένους.
ἃ χρὴ καὶ ἡμᾶς ὁρῶντας εἰς μὲν τοιοῦτον ἀγῶνα μηδέ- 17
ποτε καταστῆναι, ὥστ᾽ ἢ πάντα λαβεῖν ἢ πάντ᾽ ἀποβαλεῖν,
ἕως δὲ καὶ ἐρρώμεθα καὶ εὐτυχοῦμεν, φίλους ἀλλήλοις
γενέσθαι. οὕτω γὰρ ἡμεῖς τ᾽ ἂν δι᾽ ὑμᾶς καὶ ὑμεῖς δι᾽
ἡμᾶς ἔτι μείζους ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον ἐν τῇ Ἑλλάδι
ἀναστρεφοίμεθα.

---

1 ἔτι om. C[1] 4 εἰ] οἱ M 6 ὑμῶν ⟨ἡμῖν⟩ Hirschig ὄντων bis B 8 ἐπιτηδείων ὑμῖν CU 10 ὑμεῖς U ποτε om. CU 11 δεῖ supra v. B 16 οὕτως B φιλονικοῦσιν CV[1] φιλονεικ. rell. 17 πλὴν U 18 ἐπιτύχωσι margo Leoncl. 22 ὥστ᾽ ἢ Hirschig ὥστε codd. ἢ πάντα C[2]U ἅπαντα C[1] ἀποβαλλεῖν F ἀπολαβεῖν U 23 εὐτυχῶμεν U

18 *Δοξάντων δὲ τούτων καλῶς εἰπεῖν, ἐψηφίσαντο καὶ
οἱ Λακεδαιμόνιοι δέχεσθαι τὴν εἰρήνην, ἐφ᾽ ᾧ τούς τε
ἁρμοστὰς ἐκ τῶν πόλεων ἐξάγειν, τά τε στρατόπεδα
διαλύειν καὶ τὰ ναυτικὰ καὶ τὰ πεζικά, τάς τε πόλεις αὐτο-
νόμους ἐᾶν· εἰ δέ τις παρὰ ταῦτα ποιοίη, τὸν μὲν βουλό-
μενον βοηθεῖν ταῖς ἀδικουμέναις πόλεσι, τῷ δὲ μὴ βουλο-*
19 *μένῳ μὴ εἶναι ἔνορκον συμμαχεῖν τοῖς ἀδικουμένοις. ἐπὶ
τούτοις ὤμοσαν Λακεδαιμόνιοι μὲν ὑπὲρ αὑτῶν καὶ τῶν
συμμάχων, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι κατὰ πόλεις
ἕκαστοι. ἀπογραψάμενοι δ᾽ ἐν ταῖς ὀμωμοκυίαις πόλεσι
καὶ οἱ Θηβαῖοι, προσελθόντες πάλιν τῇ ὑστεραίᾳ οἱ πρέσ-
βεις αὐτῶν ἐκέλευον μεταγράφειν ἀντὶ Θηβαίων Βοιωτοὺς
ὀμωμοκότας. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀπεκρίνατο ὅτι μετα-
γράψει μὲν οὐδὲν ὧν τὸ πρῶτον ὤμοσάν τε καὶ ἀπε-
γράψαντο· εἰ μέντοι μὴ βούλοιντο ἐν ταῖς σπονδαῖς εἶναι,*
20 *ἐξαλείφειν ἂν ἔφη, εἰ κελεύοιεν. οὕτω δὴ εἰρήνην τῶν
ἄλλων πεποιημένων, πρὸς δὲ Θηβαίους μόνους ἀντιλογίας
οὔσης, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὕτως εἶχον τὴν γνώμην ὡς νῦν
Θηβαίους τὸ λεγόμενον δὴ δεκατευθῆναι ἐλπὶς εἴη, αὐτοὶ
δὲ οἱ Θηβαῖοι παντελῶς ἀθύμως ἔχοντες ἀπῆλθον.*
IV *Ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τάς τε φρουρὰς ἐκ τῶν
πόλεων ἀπῆγον καὶ Ἰφικράτη καὶ τὰς ναῦς μετεπέμποντο,
καὶ ὅσα ὕστερον ἔλαβε μετὰ τοὺς ὅρκους τοὺς ἐν Λακε-*
2 *δαίμονι γενομένους, πάντα ἠνάγκασαν ἀποδοῦναι. Λακε-
δαιμόνιοι μέντοι ἐκ μὲν τῶν ἄλλων πόλεων τούς τε ἁρμο-
στὰς καὶ τοὺς φρουροὺς ἀπήγαγον, Κλεόμβροτον δὲ
ἔχοντα τὸ ἐν Φωκεῦσι στράτευμα καὶ ἐπερωτῶντα τὰ*

---

3 *τε* om. F 4 *πεζά* Cob. 7 *εὔορκον* codd., corr. Steph. 8 *Λακεδ. μὲν* B *μὲν Λακεδ.* rell. *αὐτῶν* CFU 13 *μεταγράφει* F[1] 15 *βούλοιτο* F[1] 16 *δὲ* B 18 *τὴν γνώμην*] *καταγνώμην* U 19 *δὴ* Courrier *καὶ* C *μὴ* rell. 20 *δὲ* Mor. *τε* codd. 22 *Ἰφικράτην* codd. 23 *ἔλαβε* vulg. *ἔλαβον* codd. 27 *ἐρωτῶντα* CU

οἴκοι τέλη τί χρὴ ποιεῖν, Προθόου λέξαντος ὅτι αὐτῷ δοκοίη διαλύσαντας τὸ στράτευμα κατὰ τοὺς ὅρκους καὶ περιαγγείλαντας ταῖς πόλεσι συμβαλέσθαι εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ὁπόσον βούλοιτο ἑκάστη πόλις, ἔπειτα εἰ μή τις ἐῴη αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι, τότε πάλιν παρακαλέσαντας ὅσοι τῇ αὐτονομίᾳ βούλοιντο βοηθεῖν, ἄγειν ἐπὶ τοὺς ἐναντιουμένους· οὕτω γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι τούς τε θεοὺς εὐμενεστάτους εἶναι καὶ τὰς πόλεις ἥκιστ᾽ ἂν ἄχθεσθαι· ἡ δ᾽ ἐκκλησία ἀκούσασα ταῦτα ἐκεῖνον μὲν 3 *φλυαρεῖν ἡγήσατο (ἤδη γάρ, ὡς ἔοικε, τὸ δαιμόνιον ἦγεν), ἐπέστειλαν δὲ τῷ Κλεομβρότῳ μὴ διαλύειν τὸ στράτευμα, ἀλλ᾽ εὐθὺς ἄγειν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, εἰ μὴ αὐτονόμους ἀφίοιεν τὰς πόλεις. [ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἐπειδὴ ἐπύθετο τὴν εἰρήνην γεγενημένην, πέμψας πρὸς τοὺς ἐφόρους ἠρώτα τί χρὴ ποιεῖν· οἱ δ᾽ ἐκέλευσαν αὐτὸν στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, εἰ μὴ ἀφίοιεν τὰς Βοιωτίας πόλεις αὐτονόμους.] ἐπεὶ οὖν ᾔσθετο οὐχ ὅπως τὰς πόλεις ἀφιέντας, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸ στράτευμα διαλύοντας, ὡς ἀντετάττοντο πρὸς αὐτόν, οὕτω δὴ ἄγει τὴν στρατιὰν εἰς τὴν Βοιωτίαν. καὶ ᾗ μὲν οἱ Θηβαῖοι ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῶν Φωκέων προσεδόκων καὶ ἐπὶ στενῷ τινι ἐφύλαττον οὐκ ἐμβάλλει· διὰ Θισβῶν δὲ ὀρεινὴν καὶ ἀπροσδόκητον πορευθεὶς ἀφικνεῖται εἰς Κρεῦσιν, καὶ τὸ τεῖχος αἱρεῖ, καὶ τριήρεις τῶν Θηβαίων δώδεκα λαμβάνει. ταῦτα δὲ* 4 *ποιήσας καὶ ἀναβὰς ἀπὸ τῆς θαλάττης, ἐστρατοπεδεύσατο ἐν Λεύκτροις τῆς Θεσπικῆς. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐστρατο-*

---

3 *συμβαλλέσθαι* CU 5 *παρακαλέσαντας τοὺς συμμάχους* CU 7 *ἂν* om. V 13 inclusa del. Pirckheimer 18 *ὡς* . . *αὐτόν* (19) (sic U; *αὐτούς* rell.) del. Ddf. *ἀντιτάττοιντο* Brodaeus 19 *ἄγειν* PU 20 *ἐμβαλεῖν* Steph. *ἐμβάλειν* F *ἐμβάλλειν* rell. 21 *προσεδόκουν* CU 22 *ἐμβάλει* BF mg. *Θηβῶν* U[2] 23 *Κράσιν* U 25 *ἀπὸ*] *ἐπὶ* U 26 *Λεύκροις* U

πεδεύσαντο ἐπὶ τῷ ἀπαντικρὺ λόφῳ οὐ πολὺ διαλείποντες,
οὐδένας ἔχοντες συμμάχους ἄλλ' ἢ τοὺς Βοιωτούς. ἔνθα
5 δὴ τῷ Κλεομβρότῳ οἱ μὲν φίλοι προσιόντες ἔλεγον· Ὦ
Κλεόμβροτε, εἰ ἀφήσεις τοὺς Θηβαίους ἄνευ μάχης, κινδυ-
νεύσεις ὑπὸ τῆς πόλεως τὰ ἔσχατα παθεῖν. ἀναμνησθή-
σονται γάρ σου καὶ ὅτε εἰς Κυνὸς κεφαλὰς ἀφικόμενος
οὐδὲν τῆς χώρας τῶν Θηβαίων ἐδῄωσας, καὶ ὅτε ὕστερον
στρατεύων ἀπεκρούσθης τῆς ἐμβολῆς, Ἀγησιλάου ἀεὶ ἐμ-
βάλλοντος διὰ τοῦ Κιθαιρῶνος. εἴπερ οὖν ἢ σαυτοῦ κήδει ἢ
τῆς πατρίδος ἐπιθυμεῖς, ἀκτέον ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. οἱ μὲν φί-
λοι τοιαῦτα ἔλεγον· οἱ δ' ἐναντίοι· Νῦν δή, ἔφασαν, δηλώ-
σει ὁ ἀνὴρ εἰ τῷ ὄντι κήδεται τῶν Θηβαίων, ὥσπερ λέγε-
6 ται. ὁ μὲν δὴ Κλεόμβροτος ταῦτα ἀκούων παρωξύνετο πρὸς
τὸ μάχην συνάπτειν. τῶν δ' αὖ Θηβαίων οἱ προεστῶτες
ἐλογίζοντο ὡς εἰ μὴ μαχοῖντο, ἀποστήσοιντο μὲν αἱ περι-
οικίδες αὐτῶν πόλεις, αὐτοὶ δὲ πολιορκήσοιντο· εἰ δὲ μὴ
ἕξοι ὁ δῆμος ὁ Θηβαίων τἀπιτήδεια, ὅτι κινδυνεύσοι καὶ
ἡ πόλις αὐτοῖς ἐναντία γενέσθαι. ἅτε δὲ καὶ πεφευγότες
πρόσθεν πολλοὶ αὐτῶν ἐλογίζοντο κρεῖττον εἶναι μαχομένους
7 ἀποθνήσκειν ἢ πάλιν φεύγειν. πρὸς δὲ τούτοις παρεθάρ-
ρυνε μέν τι αὐτοὺς καὶ ὁ χρησμὸς ὁ λεγόμενος ὡς δέοι ἐν-
ταῦθα Λακεδαιμονίους ἡττηθῆναι ἔνθα τὸ τῶν παρ-
θένων ἦν μνῆμα, αἳ λέγονται διὰ τὸ βιασθῆναι ὑπὸ Λακε-
δαιμονίων τινῶν ἀποκτεῖναι ἑαυτάς. καὶ ἐκόσμησαν δὴ
τοῦτο τὸ μνῆμα οἱ Θηβαῖοι πρὸ τῆς μάχης. ἀπηγγέλλετο
δὲ καὶ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῖς ὡς οἵ τε νεῴ πάντες αὐτό-

1 ἐπαντικρὺ BMP λόβῳ B 2 οὐδέν U[1] 4 Θηβαίους] συμμάχους C 7 ὅτε Schae. ὅτι codd. 9 pr. ἢ] τι Cob. κήδη(ι) codd. 11 δηλώσειν C[1]F[1] 12 ἀὴρ B λέγει Nauck 13 τοιαῦτα CFUV 15 μαχοῖντο Ddf. μάχοιντο codd. 17 ἕξει F[1] τὰ ἐπιτ. CF ὅτι suspectum Marchantio κινδυνεύσει CF[1]U 18 δὲ Steph. δὴ codd. 21 μέντοι C[1]DFU μέντοι τι V δέῃ F 26 καὶ om. CFU

*ματοι ἀνεῴγοντο, αἵ τε ἱέρειαι λέγοιεν ὡς νίκην οἱ θεοὶ
φαίνοιεν. ἐκ δὲ τοῦ Ἡρακλείου καὶ τὰ ὅπλα ἔφασαν
ἀφανῆ εἶναι, ὡς τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὴν μάχην ἐξωρμη-
μένου. οἱ μὲν δή τινες λέγουσιν ὡς ταῦτα πάντα τεχνάσ-
ματα ἦν τῶν προεστηκότων. εἰς δ' οὖν τὴν μάχην τοῖς μὲν* 8
*Λακεδαιμονίοις πάντα [τὰ] ἐναντία ἐγίγνετο, τοῖς δὲ πάντα
καὶ ὑπὸ τῆς τύχης κατωρθοῦτο. ἦν μὲν γὰρ μετ' ἄριστον
τῷ Κλεομβρότῳ ἡ τελευταία βουλὴ περὶ τῆς μάχης· ἐν δὲ
τῇ μεσημβρίᾳ ὑποπινόντων καὶ τὸν οἶνον παροξῦναί τι
αὐτοὺς ἔλεγον. ἐπεὶ δὲ ὡπλίζοντο ἑκάτεροι καὶ πρόδηλον ἤδη* 9
*ἦν ὅτι μάχη ἔσοιτο, πρῶτον μὲν ἀπιέναι ὡρμημένων ἐκ τοῦ
Βοιωτίου στρατεύματος τῶν τὴν ἀγορὰν παρεσκευακότων
καὶ σκευοφόρων τινῶν καὶ τῶν οὐ βουλομένων μάχεσθαι,
περιιόντες κύκλῳ οἵ τε μετὰ τοῦ Ἱέρωνος μισθοφόροι καὶ
οἱ τῶν Φωκέων πελτασταὶ καὶ τῶν ἱππέων Ἡρακλεῶται
καὶ Φλειάσιοι ἐπιθέμενοι τοῖς ἀπιοῦσιν ἐπέστρεψάν τε
αὐτοὺς καὶ κατεδίωξαν πρὸς τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Βοιω-
τῶν. ὥστε πολὺ μὲν ἐποίησαν μεῖζόν τε καὶ ἀθροώτερον ἢ
πρόσθεν τὸ τῶν Βοιωτῶν στράτευμα. ἔπειτα δέ, ἅτε καὶ* 10
*πεδίου ὄντος τοῦ μεταξύ, προετάξαντο μὲν τῆς ἑαυτῶν
φάλαγγος οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἱππέας, ἀντετάξαντο
δ' αὐτοῖς καὶ οἱ Θηβαῖοι τοὺς ἑαυτῶν. ἦν δὲ τὸ μὲν τῶν
Θηβαίων ἱππικὸν μεμελετηκὸς διά τε τὸν πρὸς Ὀρχο-
μενίους πόλεμον καὶ διὰ τὸν πρὸς Θεσπιέας, τοῖς δὲ Λακε-
δαιμονίοις κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πονηρότατον ἦν τὸ
ἱππικόν. ἔτρεφον μὲν γὰρ τοὺς ἵππους οἱ πλουσιώτατοι·* 11
ἐπεὶ δὲ φρουρὰ φανθείη, τότε ἧκεν ὁ συντεταγμένος· λαβὼν

---

2 *ἔφασαν καὶ τὰ ὅπλα* CU 6 *ἐναντία* Madv. *τὰ ἐναντία* U *τἀναντία* rell. *ἐγίν.* C 9 *ὑποπιόντων* Cob. 10 *ἐλέγετο αὐτοὺς* CU *ἤδη* om. CFU 11 *ἡ μάχη* CFU 12 *Βοιωτίου* B -*τείου* rell. 14 *περιιόντες* codd. 15 *Ἡρακλεῶται* F[c] -*κλειῶται* rell. 18 *πολλοὶ* C[1] 20 *παιδίου* B 22 *δ' αὐτοῖς*] *δὲ* CU

δ' ἂν τὸν ἵππον καὶ ὅπλα ὁποῖ' ἂν δοθῇ αὐτῷ ἐκ τοῦ
παραχρῆμα ἂν ἐστρατεύετο· τῶν δ' αὖ στρατιωτῶν οἱ τοῖς
σώμασιν ἀδυνατώτατοι καὶ ἥκιστα φιλότιμοι ἐπὶ τῶν
12 ἵππων ἦσαν. τοιοῦτον μὲν οὖν τὸ ἱππικὸν ἑκατέρων ἦν. τῆς
δὲ φάλαγγος τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους ἔφασαν εἰς τρεῖς
τὴν ἐνωμοτίαν ἄγειν· τοῦτο δὲ συμβαίνειν αὐτοῖς οὐ πλέον
ἢ εἰς δώδεκα τὸ βάθος. οἱ δὲ Θηβαῖοι οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ
πεντήκοντα ἀσπίδων συνεστραμμένοι ἦσαν, λογιζόμενοι
ὡς εἰ νικήσειαν τὸ περὶ τὸν βασιλέα, τὸ ἄλλο πᾶν εὐχείρω-
13 τον ἔσοιτο. ἐπεὶ δὲ ἤρξατο ἄγειν ὁ Κλεόμβροτος πρὸς τοὺς
πολεμίους, πρῶτον μὲν πρὶν καὶ αἰσθέσθαι τὸ μετ' αὐτοῦ
στράτευμα ὅτι ἡγοῖτο, καὶ δὴ καὶ οἱ ἱππεῖς συνεβεβλήκεσαν
καὶ ταχὺ ἥττηντο οἱ τῶν Λακεδαιμονίων. φεύγοντες δὲ
ἐνεπεπτώκεσαν τοῖς ἑαυτῶν ὁπλίταις, ἔτι δὲ ἐνέβαλλον οἱ
τῶν Θηβαίων λόχοι. ὅμως δὲ ὡς οἱ μὲν περὶ τὸν Κλεόμ-
βροτον τὸ πρῶτον ἐκράτουν τῇ μάχῃ σαφεῖ τούτῳ τεκμηρίῳ
γνοίη τις ἄν· οὐ γὰρ ἂν ἐδύναντο αὐτὸν ἀνελέσθαι καὶ
ζῶντα ἀπενεγκεῖν, εἰ μὴ οἱ πρὸ αὐτοῦ μαχόμενοι ἐπεκρά-
14 τουν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. ἐπεὶ μέντοι ἀπέθανε Δείνων τε
ὁ πολέμαρχος καὶ Σφοδρίας τῶν περὶ δαμοσίαν καὶ
Κλεώνυμος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ μένιπποι καὶ οἱ συμφορεῖς
τοῦ πολεμάρχου καλούμενοι οἵ τε ἄλλοι ὑπὸ τοῦ ὄχλου
ὠθούμενοι ἀνεχώρουν, οἱ δὲ τοῦ εὐωνύμου ὄντες τῶν Λακε-
δαιμονίων ὡς ἑώρων τὸ δεξιὸν ὠθούμενον, ἐνέκλιναν·

---

1 ὁποῖ' ἂν δοθῇ Schn. ὁποῖα δοίη codd. ὁποῖα δοθείη Dobree 6 ἐνωμοτίαν CDUVF^2 ἀνωμοτίαν F^1MP ἀνομωσίαν B δὲ om. U 9 τὸν om. C 11 αἴσθεσθαι B 12 alt. καὶ om. CFU 14 ἀνεπεπτώκεσαν BP 16 τὸ om. CDFU τὴν μάχην C^1 τοῦτο BC^1P τεκμήριον C^1 17 ἠδύναντο codd. 18 οἱ om. CFU 20 δημοσίαν codd., corr. Ddf. 21 μένιπποι Madv. μὲν ἵπποι codd. μὲν ἱππεῖς Steph. μὲν ἅμιπποι Hemsterhuys σαμφορεῖς F, nescio an recte 22 πολέμου CU

ὅμως δὲ πολλῶν τεθνεώτων καὶ ἡττημένοι ἐπεὶ διέβησαν
τὴν τάφρον, ἣ πρὸ τοῦ στρατοπέδου ἔτυχεν οὖσα αὐτοῖς,
ἔθεντο τὰ ὅπλα κατὰ χώραν ἔνθεν ὥρμηντο. ἦν μέντοι οὐ
πάνυ ἐν ἐπιπέδῳ, ἀλλὰ πρὸς ὀρθίῳ μᾶλλόν τι τὸ στρατό-
πεδον. ἐκ δὲ τούτου ἦσαν μέν τινες τῶν Λακεδαιμονίων οἳ
ἀφόρητον τὴν συμφορὰν ἡγούμενοι τό τε τροπαῖον ἔφασαν
χρῆναι κωλύειν ἱστάναι τοὺς πολεμίους, τούς τε νεκροὺς
μὴ ὑποσπόνδους, ἀλλὰ διὰ μάχης πειρᾶσθαι ἀναιρεῖσθαι.
οἱ δὲ πολέμαρχοι, ὁρῶντες μὲν τῶν συμπάντων Λακε- 15
δαιμονίων τεθνεῶτας ἐγγὺς χιλίους, ὁρῶντες δ' αὐτῶν
Σπαρτιατῶν, ὄντων τῶν ἐκεῖ ὡς ἑπτακοσίων, τεθνηκότας
περὶ τετρακοσίους, αἰσθανόμενοι δὲ τοὺς συμμάχους
πάντας μὲν ἀθύμως ἔχοντας πρὸς τὸ μάχεσθαι, ἔστι δὲ
οὓς αὐτῶν οὐδὲ ἀχθομένους τῷ γεγενημένῳ, συλλέξαντες
τοὺς ἐπικαιριωτάτους ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν. ἐπεὶ δὲ
πᾶσιν ἐδόκει ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι, οὕτω
δὴ ἔπεμψαν κήρυκα περὶ σπονδῶν. οἱ μέντοι Θηβαῖοι μετὰ
ταῦτα καὶ τροπαῖον ἐστήσαντο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόν-
δους ἀπέδοσαν.

Γενομένων δὲ τούτων, ὁ μὲν εἰς τὴν Λακεδαίμονα 16
ἀγγέλλων τὸ πάθος ἀφικνεῖται γυμνοπαιδιῶν τε οὔσης τῆς
τελευταίας καὶ τοῦ ἀνδρικοῦ χοροῦ ἔνδον ὄντος· οἱ δὲ ἔφοροι
ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πάθος, ἐλυποῦντο μέν, ὥσπερ, οἶμαι,
ἀνάγκη· τὸν μέντοι χορὸν οὐκ ἐξήγαγον, ἀλλὰ διαγωνί-
σασθαι εἴων. καὶ τὰ μὲν ὀνόματα πρὸς τοὺς οἰκείους
ἑκάστου τῶν τεθνεώτων ἀπέδοσαν· προεῖπαν δὲ ταῖς
γυναιξὶ μὴ ποιεῖν κραυγήν, ἀλλὰ σιγῇ τὸ πάθος φέρειν. τῇ

---

1 ἡττημένοι F ἡσσ. rell. 10 αὐ τῶν BDMV 11 τῶν del. Ha. 17 κήρυκα om. C 21 ἀγγελῶν codd., corr. Cob. γυμνοπαιδιῶν CP -παιδίων B -ποδιῶν DFMUV δὲ F οὔσης Gesner οὐσῶν codd. 25 ἐπεὶ ἤκουσαν] ἀκούσαντες CU 26 προεῖπον U

δ' ὑστεραίᾳ ἦν ὁρᾶν, ὧν μὲν ἐτέθνασαν οἱ προσήκοντες,
λιπαροὺς καὶ φαιδροὺς ἐν τῷ φανερῷ ἀναστρεφομένους, ὧν
δὲ ζῶντες ἠγγελμένοι ἦσαν, ὀλίγους ἂν εἶδες, τούτους δὲ
σκυθρωποὺς καὶ ταπεινοὺς περιόντας.

17 Ἐκ δὲ τούτου φρουρὰν μὲν ἔφαινον οἱ ἔφοροι τοῖν ὑπολοί-
ποιν μόραιν μέχρι τῶν τετταράκοντα ἀφ' ἥβης. ἐξέπεμπον
δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω μορῶν μέχρι τῆς αὐτῆς ἡλικίας· τὸ γὰρ
πρόσθεν εἰς τοὺς Φωκέας μέχρι τῶν πέντε καὶ τριάκοντα
ἀφ' ἥβης ἐστρατεύοντο· καὶ τοὺς ἐπ' ἀρχαῖς δὲ τότε
18 καταλειφθέντας ἀκολουθεῖν ἐκέλευον. ὁ μὲν οὖν Ἀγησίλαος
ἐκ τῆς ἀσθενείας οὔπω ἴσχυεν· ἡ δὲ πόλις Ἀρχίδαμον τὸν
υἱὸν ἐκέλευεν ⟨ἀντ'⟩ αὐτοῦ ἡγεῖσθαι. προθύμως δ' αὐτῷ
συνεστρατεύοντο Τεγεᾶται· ἔτι γὰρ ἔζων οἱ περὶ Στάσιπ-
πον, λακωνίζοντες καὶ οὐκ ἐλάχιστον δυνάμενοι ἐν τῇ πόλει.
ἐρρωμένως δὲ καὶ οἱ Μαντινεῖς ἐκ τῶν κωμῶν συνεστρα-
τεύοντο· ἀριστοκρατούμενοι γὰρ ἐτύγχανον. καὶ Κορίνθιοι
δὲ καὶ Σικυώνιοι καὶ Φλειάσιοι καὶ Ἀχαιοὶ μάλα προθύμως
ἠκολούθουν, καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις ἐξέπεμπον στρατιώτας.
ἐπλήρουν δὲ καὶ τριήρεις αὐτοί τε οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ
Κορίνθιοι, καὶ ἐδέοντο καὶ Σικυωνίων συμπληροῦν, ἐφ' ὧν
19 διενοοῦντο τὸ στράτευμα διαβιβάζειν. καὶ ὁ μὲν δὴ Ἀρχί-
δαμος ἐθύετο ἐπὶ τῇ διαβάσει.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν μάχην ἔπεμψαν εἰς
Ἀθήνας ἄγγελον ἐστεφανωμένον, καὶ ἅμα μὲν τῆς νίκης τὸ
μέγεθος ἔφραζον, ἅμα δὲ βοηθεῖν ἐκέλευον, λέγοντες ὡς

---

1 ἐτέθεσαν B 4 περιιόντας codd. 5 τοῖν Cob. ταῖν codd. 7 ⟨τοὺς⟩ ἀπὸ Tillmanns 9 ἐστράτευντο Ddf. 10 καταλειφέντας F[1] οὖν om. U 12 ἀντ' add. Grosser; αὐτοῦ ἐκέλευεν F 13 Ταγ. B 17 δὴ U 19 τε] δὲ F 20 pr. καὶ om. BDMPV ἐδέοντο δὲ V καὶ τῶν CU 21 δὲ ἐννοοῦντο F τὸ B solus δὴ om. CFUV 22 ἐν CFU 23 μὲν om. CFU 24 τὰς Ἀθήνας CU νίκης] νυκτὸς B, corr. B[1] 25 δὲ om. U

νῦν ἐξείη Λακεδαιμονίους πάντων ὧν ἐπεποιήκεσαν αὐτοὺς
τιμωρήσασθαι. τῶν δὲ Ἀθηναίων ἡ βουλὴ ἐτύγχανεν ἐν 20
ἀκροπόλει καθημένη. ἐπεὶ δ᾽ ἤκουσαν τὸ γεγενημένον, ὅτι
μὲν σφόδρα ἠνιάθησαν πᾶσι δῆλον ἐγένετο· οὔτε γὰρ ἐπὶ
ξένια τὸν κήρυκα ἐκάλεσαν, περί τε τῆς βοηθείας οὐδὲν
ἀπεκρίναντο. καὶ Ἀθήνηθεν μὲν οὕτως ἀπῆλθεν ὁ κῆρυξ.
πρὸς μέντοι Ἰάσονα, σύμμαχον ὄντα, ἔπεμπον σπουδῇ οἱ
Θηβαῖοι, κελεύοντες βοηθεῖν, διαλογιζόμενοι πῇ τὸ μέλλον
ἀποβήσοιτο. ὁ δ᾽ εὐθὺς τριήρεις μὲν ἐπλήρου, ὡς βοηθήσων 21
κατὰ θάλατταν. συλλαβὼν δὲ τό τε ξενικὸν καὶ τοὺς περὶ
αὑτὸν ἱππέας, καίπερ ἀκηρύκτῳ πολέμῳ τῶν Φωκέων
χρωμένων, πεζῇ διεπορεύθη εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐν πολλαῖς
τῶν πόλεων πρότερον ὀφθεὶς ἢ ἀγγελθεὶς ὅτι πορεύοιτο.
πρὶν οὖν συλλέγεσθαί τι πανταχόθεν ἔφθανε πόρρω γιγνό-
μενος, δῆλον ποιῶν ὅτι πολλαχοῦ τὸ τάχος μᾶλλον τῆς
βίας διαπράττεται τὰ δέοντα. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν 22
Βοιωτίαν, λεγόντων τῶν Θηβαίων ὡς καιρὸς εἴη ἐπιτίθε-
σθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἄνωθεν μὲν ἐκεῖνον σὺν τῷ
ξενικῷ, σφᾶς δὲ ἀντιπροσώπους, ἀπέτρεπεν αὐτοὺς ὁ
Ἰάσων, διδάσκων ὡς καλοῦ ἔργου γεγενημένου οὐκ ἄξιον
αὐτοῖς εἴη διακινδυνεῦσαι, ὥστε ἢ ἔτι μείζω καταπρᾶξαι ἢ
στερηθῆναι καὶ τῆς γεγενημένης νίκης. οὐχ ὁρᾶτε, ἔφη, 23
ὅτι καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐγένεσθε, ἐκρατήσατε;
οἴεσθαι οὖν χρὴ καὶ Λακεδαιμονίους ἄν, εἰ ἀναγκάζοιντο,
[ἐκγενέσθαι] τοῦ ζῆν ἀπονοηθέντας διαμάχεσθαι. καὶ ὁ
θεὸς δέ, ὡς ἔοικε, πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς

1 πεποιήκεσαν C αὐτοὺς B αὐτοῖς rell. 5 ἐκάλεσαν] ἐδέξαντο CU 7 Ἰάσωνα B Ἱάσσονα C 8 κελεύοντα C ποῖ F 11 αὑτὸν BCFPU ἱππεῖς codd. 12 ἐν . . . Βοιωτίαν (17) om. F[1] 13 ὅτι] ὅπῃ Parisinus A *quo* Pirckheimer 14 οὖν C γοῦν rell. τι, quod Moro suspectum, supra v. V 20 Ἱάσσων C 21 ἔτι in lit. B 25 ἐκγενέσθαι del. Madv., etiam τοῦ ζῆν Ddf. ἀπονοηθέντες B, corr. B[1]

24 μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς. τοὺς μὲν οὖν Θηβαίους τοιαῦτα λέγων ἀπέτρεπε τοῦ διακινδυνεύειν· τοὺς δ᾽ αὖ Λακεδαιμονίους ἐδίδασκεν οἷον μὲν εἴη ἡττημένον στράτευμα, οἷον δὲ νενικηκός. εἰ δ᾽ ἐξιάσασθαι, ἔφη, βούλεσθε τὸ γεγενημένον πάθος, συμβουλεύω ἀναπνεύσαντας καὶ ἀναπαυσαμένους καὶ μείζους γεγενημένους τοῖς ἀηττήτοις οὕτως εἰς μάχην ἰέναι. νῦν δέ, ἔφη, εὖ ἴστε ὅτι καὶ τῶν συμμάχων ὑμῖν εἰσὶν οἳ διαλέγονται περὶ φιλίας τοῖς πολεμίοις· ἀλλὰ ἐκ παντὸς τρόπου πειρᾶσθε σπονδὰς λαβεῖν. ταῦτα δ᾽, ἔφη, ἐγὼ προθυμοῦμαι, σῶσαι ὑμᾶς βουλόμενος διά τε τὴν τοῦ πατρὸς φιλίαν πρὸς ὑμᾶς καὶ
25 διὰ τὸ προξενεῖν ὑμῶν. ἔλεγε μὲν οὖν τοιαῦτα, ἔπραττε δ᾽ ἴσως ὅπως διάφοροι καὶ οὗτοι ἀλλήλοις ὄντες ἀμφότεροι ἐκείνου δέοιντο. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι, ἀκούσαντες αὐτοῦ, πράττειν περὶ τῶν σπονδῶν ἐκέλευον· ἐπεὶ δ᾽ ἀπηγγέλθη ὅτι εἴησαν αἱ σπονδαί, παρήγγειλαν οἱ πολέμαρχοι δειπνήσαντας συνεσκευάσθαι πάντας, ὡς τῆς νυκτὸς πορευσομένους, ὅπως ἅμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα ἀναβαίνοιεν. ἐπεὶ δ᾽ ἐδείπνησαν, πρὶν καθεύδειν παραγγείλαντες ἀκολουθεῖν, ἡγοῦντο εὐθὺς ἀφ᾽ ἑσπέρας τὴν διὰ Κρεύσιος, τῷ λαθεῖν πιστεύοντες μᾶλλον ἢ ταῖς
26 σπονδαῖς. μάλα δὲ χαλεπῶς πορευόμενοι, οἷα δὴ ἐν νυκτί τε καὶ ἐν φόβῳ ἀπιόντες καὶ χαλεπὴν ὁδόν, εἰς Αἰγόσθενα τῆς Μεγαρικῆς ἀφικνοῦνται. ἐκεῖ δὲ περιτυγχάνουσι τῷ μετὰ Ἀρχιδάμου στρατεύματι. ἔνθα δὴ ἀναμείνας, ἕως καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες παρεγένοντο, ἀπῆγε πᾶν ὁμοῦ τὸ

---

1 οὖν om. F 2 ἐπέτρεπε B 3 ἡττημένον V ἡσσ. rell. 4 ἐξιάσασθαι Madv. ἐπιλαθέσθαι codd. 6 ἀναπαυσαμ.] ἀναπνευσαμ. U 7 οὕτω C ἔφη om. D 9 πειρᾶσθαι F^1U 11 τοῦ om. B 13 καὶ οὗτος Dobree ἀεὶ οὗτοι Hert. 16 αἱ del. Cob. 17 συσκευάσθαι F παρασκευάσθαι U 21 Κράσιος BU 25 δὲ F 26 ἀπῆγον CFU

στράτευμα μέχρι Κορίνθου· ἐκεῖθεν δὲ τοὺς μὲν συμμάχους
ἀφῆκε, τοὺς δὲ πολίτας οἴκαδε ἀπήγαγεν.
Ὁ μέντοι Ἰάσων ἀπιὼν διὰ τῆς Φωκίδος Ὑαμπολιτῶν 27
μὲν τό τε προάστιον εἷλε καὶ τὴν χώραν ἐπόρθησε καὶ
ἀπέκτεινε πολλούς· τὴν δ' ἄλλην Φωκίδα διῆλθεν ἀπραγ-
μόνως. ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἡράκλειαν κατέβαλε τὸ Ἡρα-
κλεωτῶν τεῖχος, δῆλον ὅτι οὐ τοῦτο φοβούμενος, μή τινες
ἀναπεπταμένης ταύτης τῆς παρόδου πορεύσοιντο ἐπὶ τὴν
ἐκείνου δύναμιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐνθυμούμενος μή τινες τὴν
Ἡράκλειαν ἐπὶ στενῷ οὖσαν καταλαβόντες εἴργοιεν αὐτόν,
εἴ ποι βούλοιτο τῆς Ἑλλάδος πορεύεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀπῆλθε 28
πάλιν εἰς τὴν Θετταλίαν, μέγας μὲν ἦν καὶ διὰ τὸ τῷ νόμῳ
Θετταλῶν ταγὸς καθεστάναι καὶ διὰ τὸ μισθοφόρους πολ-
λοὺς τρέφειν περὶ αὑτὸν καὶ πεζοὺς καὶ ἱππέας, καὶ τούτους
ἐκπεπονημένους ὡς ἂν κράτιστοι εἶεν· ἔτι δὲ μείζων καὶ
διὰ τὸ συμμάχους πολλοὺς τοὺς μὲν ἤδη εἶναι αὐτῷ, τοὺς
δὲ καὶ ἔτι βούλεσθαι γίγνεσθαι, μέγιστος δ' ἦν τῶν καθ'
αὑτὸν τῷ μηδ' ὑφ' ἑνὸς εὐκαταφρόνητος εἶναι. ἐπιόντων 29
δὲ Πυθίων παρήγγειλε μὲν ταῖς πόλεσι βοῦς καὶ οἷς καὶ
αἶγας καὶ ὗς παρασκευάζεσθαι ὡς εἰς τὴν θυσίαν. καὶ
ἔφασαν πάνυ μετρίως ἑκάστῃ πόλει ἐπαγγελλομένῳ γενέ-
σθαι βοῦς μὲν οὐκ ἐλάττους χιλίων, τὰ δὲ ἄλλα βοσκήματα
πλείω ἢ μύρια. ἐκήρυξε δὲ καὶ νικητήριον χρυσοῦν στέ-
φανον ἔσεσθαι, ἥτις τῶν πόλεων βοῦν ἡγεμόνα κάλλιστον
τῷ θεῷ θρέψειε. παρήγγειλε δὲ καὶ ὡς στρατευσομένοις 30

1 μὲν om. B 4 προάστιον B προάστειον rell. 6 κατέβαλλε CU κατέλαβε B Ἡρακλειωτῶν CF¹U 7 οὐ om. U 8 πορεύοιντο Madv. πορεύσειαν Cob. 9 δύναμιν del. Cob. 11 εἴ ποι D εἴ που BFMPV ὅπου CU 12 τῶν νόμων F τῷ del. Cob. 13 τῶν Θετταλῶν V 14 αὐτὸν BC 18 ὑφ' om. CU 19 ὄις codd. (ὄις τρέφειν CU) 20 καὶ ὗς καὶ CU 21 μετρίων Cob. ἐπαγγελλομένων Schn. 22 μὲν om. C ἐλάττω V¹ 24 ἥτις Weiske εἴ τις codd. 25 θρέψειεν B θρέψοιε V

εἰς τὸν περὶ τὰ Πύθια χρόνον Θετταλοῖς παρασκευάζεσθαι·
διενοεῖτο γάρ, ὡς ἔφασαν, καὶ τὴν πανήγυριν τῷ θεῷ καὶ
τοὺς ἀγῶνας αὐτὸς διατιθέναι. περὶ μέντοι τῶν ἱερῶν
χρημάτων ὅπως μὲν διενοεῖτο ἔτι καὶ νῦν ἄδηλον· λέγεται
δὲ ἐπερομένων τῶν Δελφῶν τί χρὴ ποιεῖν, ἐὰν λαμβάνῃ
τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων, ἀποκρίνασθαι τὸν θεὸν ὅτι αὐτῷ
31 μελήσει. ὁ δ' οὖν ἀνὴρ τηλικοῦτος ὢν καὶ τοσαῦτα καὶ
τοιαῦτα διανοούμενος, ἐξέτασιν πεποιηκὼς καὶ δοκιμασίαν
τοῦ Φεραίων ἱππικοῦ, καὶ ἤδη καθήμενος καὶ ἀποκρινό-
μενος, εἴ τις δεόμενός του προσίοι, ὑπὸ νεανίσκων ἑπτὰ
προσελθόντων ὡς διαφερομένων τι ἀλλήλοις ἀποσφάττεται
32 καὶ κατακόπτεται. βοηθησάντων δὲ ἐρρωμένως τῶν παρα-
γενομένων δορυφόρων εἷς μὲν ἔτι τύπτων τὸν Ἰάσονα
λόγχῃ πληγεὶς ἀποθνῄσκει· ἕτερος δὲ ἀναβαίνων ἐφ' ἵππον
ἐγκαταληφθεὶς καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν ἀπέθανεν· οἱ
δ' ἄλλοι ἀναπηδήσαντες ἐπὶ τοὺς παρεσκευασμένους ἵππους
ἀπέφυγον· ὅποι δὲ ἀφίκοιντο τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἐν
ταῖς πλείσταις ἐτιμῶντο. ᾧ καὶ δῆλον ἐγένετο ὅτι ἰσχυρῶς
ἔδεισαν οἱ Ἕλληνες αὐτὸν μὴ τύραννος γένοιτο.

33 Ἀποθανόντος μέντοι ἐκείνου Πολύδωρος ἀδελφὸς αὐτοῦ
καὶ Πολύφρων ταγοὶ κατέστησαν. καὶ ὁ μὲν Πολύδωρος,
πορευομένων ἀμφοτέρων εἰς Λάρισαν, νύκτωρ καθεύδων
ἀποθνῄσκει ὑπὸ Πολύφρονος τοῦ ἀδελφοῦ, ὡς ἐδόκει· ὁ
γὰρ θάνατος αὐτοῦ ἐξαπιναῖός τε καὶ οὐκ ἔχων φανερὰν
34 πρόφασιν ἐγένετο. ὁ δ' αὖ Πολύφρων ἦρξε μὲν ἐνιαυτόν,
κατεσκευάσατο δὲ τὴν ταγείαν τυραννίδι ὁμοίαν. ἔν τε γὰρ

3 αὑτῷ C 5 ἀδελφῶν B 6 τῷ θεῷ CU 7 μελήσοι D
9 Φεραίων BF^{1}P Φερρ. rell. ἀποκρινάμενος B 10 εἴ τις
δεόμενός om. F^1 προσήοι C προσήει BP 11 προσιόντων CU
13 Ἰάσωνα B Ἰάσσονα C (it. infra) 14 ἵππου U 17 ἀφί-
κοιντο BMP^1 ἀφίκοντο rell. 18 καὶ om. U^1 22 εἰς τὴν CFU
Λάρισαν B Λάρισσαν rell. 25 δ' οὖν V 26 τάγειαν B
ταγίαν CU

Φυρσάλῳ τὸν Πολυδάμαντα καὶ ἄλλους τῶν πολιτῶν ὀκτὼ
τοὺς κρατίστους ἀπέκτεινεν, ἔκ τε Λαρίσης πολλοὺς φυγά-
δας ἐποίησε. ταῦτα δὲ ποιῶν καὶ οὗτος ἀποθνήσκει ὑπ'
Ἀλεξάνδρου ὡς τιμωροῦντος τῷ Πολυδώρῳ καὶ τὴν τυραν-
νίδα καταλύοντος. ἐπεὶ δ' αὐτὸς παρέλαβε τὴν ἀρχήν, 35
χαλεπὸς μὲν Θετταλοῖς ταγὸς ἐγένετο, χαλεπὸς δὲ
Θηβαίοις καὶ Ἀθηναίοις πολέμιος, ἄδικος δὲ λῃστὴς καὶ
κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. τοιοῦτος δ' ὢν καὶ αὐτὸς αὖ
ἀποθνήσκει, αὐτοχειρίᾳ μὲν ὑπὸ τῶν τῆς γυναικὸς ἀδελφῶν,
βουλῇ δὲ ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης. τοῖς τε γὰρ ἀδελφοῖς ἐξήγ- 36
γειλεν ὡς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιβουλεύοι αὐτοῖς καὶ ἔκρυψεν
αὐτοὺς ἔνδον ὄντας ὅλην τὴν ἡμέραν. καὶ δεξαμένη
μεθύοντα τὸν Ἀλέξανδρον, ἐπεὶ κατεκοίμισεν, ὁ μὲν λύχνος
ἐκάετο, τὸ δὲ ξίφος αὐτοῦ ἐξήνεγκεν. ὡς δ' ᾔσθετο ὀκνοῦν-
τας εἰσιέναι ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον τοὺς ἀδελφούς, εἶπεν ὡς
εἰ μὴ ἤδη πράξοιεν, ἐξεγερεῖ αὐτόν. ὡς δ' εἰσῆλθον,
ἐπισπάσασα τὴν θύραν εἴχετο τοῦ ῥόπτρου, ἕως ἀπέθανεν
ὁ ἀνήρ. ἡ δὲ ἔχθρα λέγεται αὐτῇ πρὸς τὸν ἄνδρα γενέσθαι 37
ὑπὸ μέν τινων ὡς ἐπεὶ ἔδησε τὰ ἑαυτοῦ παιδικὰ ὁ Ἀλέξ-
ανδρος, νεανίσκον ὄντα καλόν, δεηθείσης αὐτῆς λῦσαι
ἐξαγαγὼν αὐτὸν ἀπέσφαξεν· οἱ δέ τινες ὡς, ἐπεὶ παῖδες
αὐτῷ οὐκ ἐγίγνοντο ἐκ ταύτης, ὅτι πέμπων ἐς Θήβας
ἐμνήστευε τὴν Ἰάσονος γυναῖκα [ἀνα]λαβεῖν. τὰ μὲν οὖν
αἴτια τῆς ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς οὕτω λέγεται· τῶν

---

2 *Λαρίσης* **BU**[1] *Λαρίσσης* U[c] rell. 3 *οὕτως* **B**[1] 8 *αὖ* **BP**, om. rell. 10 *ἐξήγγελεν* **C** 11 *ὁ Ἀλέξανδρος* om. **CU** *ἐπιβουλεύει* **F** 12 *ἔνδον ὄντας* post *ἡμέραν* **CU** 13 *κατεκοίμησεν* **C** 14 *ὀκνοῦντος* **B** 15 *τοὺς* om. **U** 16 *πράξοιεν* **B** *πράξαιεν* rell. 17 *ῥόπτρου* **F**[2] *ῥοπάλου* rell. 18 *αὐτὴ* **BCF** 20 *δεηθεὶς* **CU** 21 *ὡς* om. **M** 22 *ἐγένοντο* **U** *ὅτι* del. Cob. *ἐς* **BP** *εἰς* rell. 23 *ἐμνηστεύετο* **V** *ἀναλαβεῖν* del. Cob. *λαβεῖν* Steph. 24 *ὑπὸ τῆς γυναικὸς* del. Ddf.

δὲ ταῦτα πραξάντων ἄχρι οὗ ὅδε ὁ λογος ἐγράφετο Τεισίφονος πρεσβύτατος ὢν τῶν ἀδελφῶν τὴν ἀρχὴν εἶχε.

V Καὶ τὰ μὲν Θετταλικά, ὅσα περὶ Ἰάσονα ἐπράχθη καὶ μετὰ
τὸν ἐκείνου θάνατον μέχρι τῆς Τεισιφόνου ἀρχῆς δεδήλω-
ται· νῦν δ' ἐπάνειμι ἔνθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβην. ἐπεὶ γὰρ Ἀρχί-
δαμος ἐκ τῆς ἐπὶ Λεῦκτρα βοηθείας ἀπήγαγε τὸ στράτευμα,
ἐνθυμηθέντες οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι ἔτι οἴονται
χρῆναι ἀκολουθεῖν καὶ οὔπω διακέοιντο οἱ Λακεδαιμόνιοι
ὥσπερ τοὺς Ἀθηναίους διέθεσαν, μεταπέμπονται τὰς πόλεις
ὅσαι βούλοιντο τῆς εἰρήνης μετέχειν ἣν βασιλεὺς κατέπεμ-
2 ψεν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, δόγμα ἐποιήσαντο μετὰ τῶν κοινω-
νεῖν βουλομένων ὀμόσαι τόνδε τὸν ὅρκον. Ἐμμενῶ ταῖς
σπονδαῖς ἃς βασιλεὺς κατέπεμψε καὶ τοῖς ψηφίσμασι τοῖς
Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων. ἐὰν δέ τις στρατεύῃ ἐπί
τινα πόλιν τῶν ὀμοσασῶν τόνδε τὸν ὅρκον, βοηθήσω παντὶ
σθένει. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἔχαιρον τῷ ὅρκῳ· Ἠλεῖοι
δὲ ἀντέλεγον ὡς οὐ δέοι αὐτονόμους ποιεῖν οὔτε Μαργανέας
οὔτε Σκιλλουντίους οὔτε Τριφυλίους· σφετέρας γὰρ εἶναι
3 ταύτας τὰς πόλεις. οἱ δ' Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι ψηφισά-
μενοι, ὥσπερ βασιλεὺς ἔγραψεν, αὐτονόμους εἶναι ὁμοίως
καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας πόλεις, ἐξέπεμψαν τοὺς ὁρκωτάς,
καὶ ἐκέλευσαν τὰ μέγιστα τέλη ἐν ἑκάστῃ πόλει ὁρκῶσαι.
καὶ ὤμοσαν πάντες πλὴν Ἠλείων.

Ἐξ ὧν δὴ καὶ οἱ Μαντινεῖς, ὡς ἤδη αὐτόνομοι παντάπασιν ὄντες, συνῆλθόν τε πάντες καὶ ἐψηφίσαντο μίαν

---

1 ἄχρι BP ἄχρις rell. ὁ λόγος ὅδε CU Τισίφωνος CFU Τισίφονος rell. 3 alt. καὶ om. U 4 τῆς τοῦ CFU Τισιφώνου CU Τισιφόνου rell. 5 ὅθεν U 6 Λεύκερα U Βοιωτίας CFU 8 οὕτω CFU 10 βούλοιντο BP βούλονται rell. 13 τοῖς Ἀθην. B τῶν Ἀθην. rell. 14 στρατεύει F[1] στρατεύηται CU 15 ὀμοσατῶν F[1] 17 Μαργανεῖς codd. 18 Σκιλλοντίους B Τριφυλίους B Τριφυλλίους rell. 19 ταύτας om. U

πάλιν τὴν Μαντίνειαν ποιεῖν καὶ τειχίζειν τὴν πόλιν. οἱ δ' 4
αὖ Λακεδαιμόνιοι ἡγοῦντο, εἰ τοῦτο ἄνευ τῆς σφετέρας
γνώμης ἔσοιτο, χαλεπὸν ἔσεσθαι. πέμπουσιν οὖν Ἀγησίλαον
πρεσβευτὴν πρὸς τοὺς Μαντινέας, ὅτι ἐδόκει πατρικὸς
φίλος αὐτοῖς εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς αὐτούς, τὸν μὲν
δῆμον τῶν Μαντινέων οἱ ἄρχοντες οὐκ ἤθελον συλλέξαι
αὐτῷ, πρὸς δὲ σφᾶς ἐκέλευον λέγειν ὅτου δέοιτο. ὁ δὲ
ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς, ἐὰν νῦν ἐπίσχωσι τῆς τειχίσεως, ποιήσειν
ὥστε μετὰ τῆς Λακεδαίμονος γνώμης καὶ μὴ δαπανηρῶς
τειχισθῆναι τὸ τεῖχος. ἐπεὶ δὲ ἀπεκρίναντο ὅτι ἀδύνατον 5
εἴη ἐπισχεῖν, δόγματος γεγενημένου πάσῃ τῇ πόλει ἤδη
τειχίζειν, ἐκ τούτου ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἀπῄει ὀργιζόμενος·
στρατεύειν γε μέντοι ἐπ' αὐτοὺς οὐ δυνατὸν ἐδόκει εἶναι,
ἐπ' αὐτονομίᾳ τῆς εἰρήνης γεγενημένης. τοῖς δὲ Μαντινεῦσιν
ἔπεμπον μὲν καὶ τῶν Ἀρκαδικῶν πόλεών τινες συντειχιοῦντας, οἱ δὲ Ἠλεῖοι καὶ ἀργυρίου τρία τάλαντα συνεβάλοντο
αὐτοῖς εἰς τὴν περὶ τὸ τεῖχος δαπάνην. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς
περὶ ταῦτ' ἦσαν.

Τῶν δὲ Τεγεατῶν οἱ μὲν περὶ τὸν Καλλίβιον καὶ Πρόξε- 6
νον ἐνῆγον ἐπὶ τὸ συνιέναι τε πᾶν τὸ Ἀρκαδικόν, καὶ ὅ τι
νικῴη ἐν τῷ κοινῷ, τοῦτο κύριον εἶναι καὶ τῶν πόλεων· οἱ
δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ἔπραττον ἐᾶν τε κατὰ χώραν τὴν
πόλιν καὶ τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι. ἡττώμενοι δὲ οἱ 7
περὶ τὸν Πρόξενον καὶ Καλλίβιον ἐν τοῖς θεαροῖς, νομί-
σαντες, εἰ συνέλθοι ὁ δῆμος, πολὺ ἂν τῷ πλήθει κρατῆσαι,

---

1 *πάλιν* Madv. *πόλιν* codd. 3 *γένοιτο* Pluyg. *πέμπουσι γοῦν* **CU** 4 *τοὺς* om. **CU** 5 *ἀφίκετο*] *ἀπῆλθε* **CU** 6 *Μαντινέων*] *Ἀθηναίων* **C**^{1}**F**^{1} 7 *δέοιντο* **U** 16 *τριάκοντα* margo Leoncl. *συνεβάλον* **D** *συνεβάλλοντο* **BCFU** 19 *δὲ* **B** *δέ γε* rell. +*πρόξενον* **B** 20 *ἐνῆγον* **F**^{2} *συνῆγον* rell. *τε*] *τὸ* **F**^{1}, om. **CMU** 24 *Πρ*]*οξεν*[*ον*] incipit O(xyrh. fragm. 226) *θεαροῖς* Dobree *θεάτροις* codd. [O] 25 *συνέλθοιεν* **B**^{1}

ἐκφέρονται τὰ ὅπλα. ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ περὶ τὸν Στάσιπ-
πον, καὶ αὐτοὶ ἀνθωπλίσαντο, καὶ ἀριθμῷ μὲν [οὐκ]
ἐλάττους ἐγένοντο· ἐπεὶ μέντοι εἰς μάχην ὥρμησαν, τὸν μὲν
Πρόξενον καὶ ἄλλους ὀλίγους μετ᾽ αὐτοῦ ἀποκτείνουσι,
τοὺς δ᾽ ἄλλους τρεψάμενοι οὐκ ἐδίωκον· καὶ γὰρ ὁ Στά-
σιππος ἦν οἷος μὴ βούλεσθαι πολλοὺς ἀποκτεινύναι τῶν
8 πολιτῶν. οἱ δὲ περὶ τὸν Καλλίβιον ἀνακεχωρηκότες
ὑπὸ τὸ πρὸς Μαντινείας τεῖχος καὶ τὰς πύλας, ἐπεὶ
οὐκέτι αὐτοῖς οἱ ἐναντίοι ἐπεχείρουν, ἡσυχίαν εἶχον
ἠθροισμένοι. καὶ πάλαι μὲν ἐπεπόμφεσαν ἐπὶ τοὺς Μαντι-
νέας κελεύοντες βοηθεῖν· πρὸς δὲ τοὺς περὶ Στάσιππον
διελέγοντο περὶ συναλλαγῶν. ἐπεὶ δὲ καταφανεῖς ἦσαν οἱ
Μαντινεῖς προσιόντες, οἱ μὲν αὐτῶν ἀναπηδῶντες ἐπὶ τὸ
τεῖχος ἐκέλευον βοηθεῖν τὴν ταχίστην, καὶ βοῶντες σπεύ-
δειν διεκελεύοντο· ἄλλοι δὲ ἀνοίγουσι τὰς πύλας αὐτοῖς.
9 οἱ δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ὡς ᾔσθοντο τὸ γιγνόμενον, ἐκπίπ-
τουσι κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ Παλλάντιον φερούσας πύλας, καὶ
φθάνουσι πρὶν καταληφθῆναι ὑπὸ τῶν διωκόντων εἰς τὸν
τῆς Ἀρτέμιδος νεὼν καταφυγόντες, καὶ ἐγκλεισάμενοι
ἡσυχίαν εἶχον. οἱ δὲ μεταδιώξαντες ἐχθροὶ αὐτῶν ἀναβάντες
ἐπὶ τὸν νεὼν καὶ τὴν ὀροφὴν διελόντες ἔπαιον ταῖς κερα-
μίσιν. οἱ δὲ ἐπεὶ ἔγνωσαν τὴν ἀνάγκην, παύεσθαί τε ἐκέ-
λευον καὶ ἐξιέναι ἔφασαν. οἱ δ᾽ ἐναντίοι ὡς ὑποχειρίους
ἔλαβον αὐτούς, δήσαντες καὶ ἀναβαλόντες ἐπὶ τὴν ἁρμά-

1 εἰδόντες F[O] 2 οὐκ codd. O, del. Dobree 5 δε O ο O τοιοῦτος ὁ codd. 6 απο]κτεινυνα[ι O ἀποκτινῦναι F ἀποκτιννύναι rell. 7 Καλι[βιον O 8 Μαντινείας B Μαν]τινειαι O Μαντινειαν codd. 10 επεπομφοσαν O 11 κελευοντες βοηθειν O βοηθεῖν κελεύοντες codd. 13 Μαντ]ινηις O 15 συνεκελεύοντο C 17 τὸ om. F Παλάτιον F^1 Παλλάτιον F^cU[O] 19 νεὼν BCU ναὸν rell. [O] κα]ταφυ[γοντες O καταφεύγοντας B καταφυγόντες rell. εγκλ[εισμενοι O 20 οι δε μ[desinit O 21 τοῖς U κεραμῖσι F 22 ἐκέλευσαν C 24 ἀναλαβόντες codd., corr. Ddf.

μαξαν ἀπήγαγον ἐς Τεγέαν. ἐκεῖ δὲ μετὰ τῶν Μαντινέων καταγνόντες ἀπέκτειναν.

Τούτων δὲ γιγνομένων ἔφυγον εἰς Λακεδαίμονα τῶν 10
περὶ Στάσιππον Τεγεατῶν περὶ ὀκτακοσίους. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐδόκει βοηθητέον εἶναι κατὰ τοὺς ὅρκους τοῖς τεθνεῶσί τε τῶν Τεγεατῶν καὶ ἐκπεπτωκόσι· καὶ οὕτω στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Μαντινέας, ὡς παρὰ τοὺς ὅρκους σὺν ὅπλοις ἐληλυθότων αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Τεγεάτας. καὶ φρουρὰν μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον, Ἀγησίλαον δ᾽ ἐκέλευεν ἡ πόλις ἡγεῖσθαι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Ἀρκάδες εἰς 11
Ἀσέαν συνελέγοντο. Ὀρχομενίων δὲ οὐκ ἐθελόντων κοινωνεῖν τοῦ Ἀρκαδικοῦ διὰ τὴν πρὸς Μαντινέας ἔχθραν, ἀλλὰ καὶ δεδεγμένων εἰς τὴν πόλιν τὸ ἐν Κορίνθῳ συνειλεγμένον ξενικόν, οὗ Πολύτροπος ἦρχεν, ἔμενον οἴκοι οἱ Μαντινεῖς τούτων ἐπιμελόμενοι. Ἡραιεῖς δὲ καὶ Λεπρεᾶται συνεστρατεύοντο τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τοὺς Μαντινέας. ὁ δὲ 12
Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἐγένετο αὐτῷ τὰ διαβατήρια, εὐθὺς ἐχώρει ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν. καὶ καταλαβὼν πόλιν ὅμορον οὖσαν Εὔταιαν καὶ εὑρὼν ἐκεῖ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας οἰκοῦντας ἐν ταῖς οἰκίαις, τοὺς δ᾽ ἐν τῇ στρατευσίμῳ ἡλικίᾳ οἰχομένους εἰς τὸ Ἀρκαδικόν, ὅμως οὐκ ἠδίκησε τὴν πόλιν, ἀλλ᾽ εἴα τε αὐτοὺς οἰκεῖν, καὶ ὠνούμενοι ἐλάμβανον ὅσων δέοιντο· εἰ δέ τι καὶ ἡρπάσθη, ὅτε εἰσῄει εἰς τὴν πόλιν, ἐξευρὼν ἀπέδωκε. καὶ ἐπῳκοδόμει δὲ τὸ τεῖχος αὐτῶν ὅσα ἐδεῖτο, ἕωσπερ

---

1 *ἐς* **B** *εἰς* rell. 3 *γενομένων* **U** haud male 4 *τὸν Στάσιππον* **U** 5 *εἶναι*] *ε. τὴν ταχίστην* **CU** 6 *τε* om. **CFU** 7 *οὕτως* **B** 8 *τοῖς ὅπλοις* **F** 10 *ἐκέλευεν* **D** *ἐκέλευον* rell. 11 *συνελλ.* **U** 14 *Μαντινεῖς εἰς* **U** 15 *ἐπιμελούμενοι* **B**[1](?) **CFU** *Ἡραεῖς* codd., sed cf. § 22 et Thuc. V 67, 1 19 *Εὔταιαν* Steph. Byz. s. v., cf. §§ 20, 21 *Εὔγεαν* **U** *Εὔγαιαν* rell. 20 pr. *τοὺς*] *τὰς* **U** 21 *τῇ στρατευσίμῳ* del. Cob. 23 *ὅσον* **C**[1] *τις* **B** 25 *τὸ* om. **CFU** *αὐτῶν* om. **CU**

αὐτοῦ διέτριβεν ἀναμένων τοὺς μετὰ Πολυτρόπου μισθοφόρους.

13 Ἐν δὲ τούτῳ οἱ Μαντινεῖς στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ὀρχο-
μενίους. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ τείχους μάλα χαλεπῶς ἀπῆλθον,
καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ ἀποχωροῦντες ἐν τῇ
Ἐλυμίᾳ ἐγένοντο, καὶ οἱ μὲν Ὀρχομένιοι ὁπλῖται οὐκέτι
ἠκολούθουν, οἱ δὲ περὶ τὸν Πολύτροπον ἐπέκειντο καὶ μάλα
θρασέως, ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς, εἰ μὴ ἀποκρού-
σονται αὐτούς, ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοντισθήσονται,
14 ὑποστρέψαντες ὁμόσε ἐχώρησαν τοῖς ἐπικειμένοις. καὶ ὁ
μὲν Πολύτροπος μαχόμενος αὐτοῦ ἀποθνήσκει· τῶν δὲ
ἄλλων φευγόντων πάμπολλοι ἂν ἀπέθανον, εἰ μὴ οἱ
Φλειάσιοι ἱππεῖς παραγενόμενοι καὶ εἰς τὸ ὄπισθεν
περιελάσαντες τῶν Μαντινέων ἐπέσχον αὐτοὺς τῆς
διώξεως. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς ταῦτα πράξαντες οἴκαδε
ἀπῆλθον.

15 Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀκούσας ταῦτα καὶ νομίσας οὐκ ἂν ἔτι
συμμεῖξαι αὐτῷ τοὺς ἐκ τοῦ Ὀρχομενοῦ μισθοφόρους, οὕτω
προῄει. καὶ τῇ μὲν πρώτῃ ἐν τῇ Τεγεάτιδι χώρᾳ ἐδειπνο-
ποιήσατο, τῇ δ' ὑστεραίᾳ διαβαίνει εἰς τὴν Μαντινικήν, καὶ
ἐστρατοπεδεύσατο ὑπὸ τοῖς πρὸς ἑσπέραν ὄρεσι τῆς Μαντι-
νείας· καὶ ἐκεῖ ἅμα ἐδῄου τὴν χώραν καὶ ἐπόρθει τοὺς
ἀγρούς. τῶν δὲ Ἀρκάδων οἱ συλλεγέντες ἐν τῇ Ἀσέᾳ
16 νυκτὸς παρῆλθον εἰς τὴν Τεγέαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὁ μὲν
Ἀγησίλαος ἀπέχων Μαντινείας ὅσον εἴκοσι σταδίους
ἐστρατοπεδεύσατο· οἱ δ' ἐκ τῆς Τεγέας Ἀρκάδες, ἐχό-
μενοι τῶν μεταξὺ Μαντινείας καὶ Τεγέας ὀρῶν, παρῆσαν
μάλα πολλοὶ ὁπλῖται, συμμεῖξαι βουλόμενοι τοῖς Μαντι-

---

8 ἀποκρούσαιντο DV 9 ὅτι del. Cob. 13 τὸ B τὰ rell. 15 μὲν om. BV 19 Τεγεάδι F 24 τὴν om. CFU 25 καὶ post ἀπέχων add. F 28 βουλόμενοι] μάλα β. F^{1}MV λίαν β. D

νεῦσι· καὶ γὰρ οἱ Ἀργεῖοι οὐ πανδημεὶ ἠκολούθουν αὐτοῖς· καὶ ἦσαν μέν τινες οἳ τὸν Ἀγησίλαον ἔπειθον χωρὶς τούτοις ἐπιθέσθαι· ὁ δὲ φοβούμενος μὴ ἐν ὅσῳ πρὸς ἐκείνους πορεύοιτο, ἐκ τῆς πόλεως οἱ Μαντινεῖς ἐξελθόντες κατὰ κέρας τε καὶ ἐκ τοῦ ὄπισθεν ἐπιπέσοιεν αὐτῷ, ἔγνω κράτιστον εἶναι ἐᾶσαι συνελθεῖν αὐτούς, καὶ εἰ βούλοιντο μάχεσθαι, ἐκ τοῦ δικαίου καὶ φανεροῦ τὴν μάχην ποιεῖσθαι. καὶ οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες ὁμοῦ ἤδη ἐγεγένηντο. οἱ δ' ἐκ τοῦ 17
Ὀρχομενοῦ πελτασταὶ καὶ οἱ τῶν Φλειασίων ἱππεῖς μετ' αὐτῶν τῆς νυκτὸς διεξελθόντες παρὰ τὴν Μαντίνειαν θυομένῳ τῷ Ἀγησιλάῳ πρὸ τοῦ στρατοπέδου ἐπιφαίνονται ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐποίησαν τοὺς μὲν ἄλλους εἰς τὰς τάξεις δραμεῖν, Ἀγησίλαον δ' ἐπαναχωρῆσαι πρὸς τὰ ὅπλα. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι μὲν ἐγνώσθησαν φίλοι ὄντες, Ἀγησίλαος δὲ ἐκεκαλλιέρητο, ἐξ ἀρίστου προῆγε τὸ στράτευμα. ἑσπέρας δ' ἐπιγιγνομένης ἔλαθε στρατοπεδευσάμενος εἰς τὸν ὄπισθεν κόλπον τῆς Μαντινικῆς, μάλα σύνεγγυς καὶ κύκλῳ ὄρη ἔχοντα. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐθύετο μὲν πρὸ 18
τοῦ στρατεύματος· ἰδὼν δὲ συλλεγομένους ἐκ τῆς τῶν Μαντινέων πόλεως ἐπὶ τοῖς ὄρεσι τοῖς ὑπὲρ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἑαυτῶν στρατεύματος, ἔγνω ἐξακτέον εἶναι τὴν ταχίστην ἐκ τοῦ κόλπου. εἰ μὲν οὖν αὐτὸς ἀφηγοῖτο, ἐφοβεῖτο μὴ τῇ οὐρᾷ ἐπίθοιντο οἱ πολέμιοι· ἡσυχίαν δὲ ἔχων καὶ τὰ ὅπλα πρὸς τοὺς πολεμίους φαίνων, ἀναστρέψαντας ἐκέλευε τοὺς ἀπ' οὐρᾶς εἰς δόρυ ὄπισθεν τῆς φάλαγγος ἡγεῖσθαι πρὸς αὐτόν· καὶ οὕτως ἅμα ἔκ τε τοῦ στενοῦ ἐξῆγε καὶ ἰσχυροτέ-

---

5 τοῦ B τῶν rell. 7 τὴν om. B 8 δὴ om. CFU
12 τὰς om. CFU 14 Ἀγησί^{λ} B Ἀγησιλάῳ Cob. 16 ἐπιγενομένης CFU 17 ὄπισθε B 19 ἰδὼν . . . στρατεύματος (21) om. B 20 ὑπὲρ] ἐπὶ CU 21 ἑαυτοῦ F^{1} 23 ἐπίθοιντο DUV ἐπιθοῖντο B ἐπίθειντο CFM ἐπιθεῖντο P 24 ἀναστρέφοντας CF

19 ραν ἀεὶ τὴν φάλαγγα ἐποιεῖτο. ἐπειδὴ δὲ ἐδεδίπλωτο ἡ φάλαγξ, οὕτως ἔχοντι τῷ ὁπλιτικῷ προελθὼν εἰς τὸ πεδίον ἐξέτεινε πάλιν ἐπ' ἐννέα ἢ δέκα τὸ στράτευμα ἀσπίδων. οἱ μέντοι Μαντινεῖς οὐκέτι ἐξῆσαν· καὶ γὰρ οἱ Ἠλεῖοι συστρατευόμενοι αὐτοῖς ἔπειθον μὴ ποιεῖσθαι μάχην, πρὶν οἱ Θηβαῖοι παραγένοιντο· εὖ δὲ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι παρέσοιντο. καὶ γὰρ δέκα τάλαντα δεδανεῖσθαι αὐτοὺς παρὰ
20 σφῶν εἰς τὴν βοήθειαν. οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες ταῦτα ἀκούσαντες ἡσυχίαν εἶχον ἐν τῇ Μαντινείᾳ· ὁ δ' Ἀγησίλαος καὶ μάλα βουλόμενος ἀπάγειν τὸ στράτευμα (καὶ γὰρ ἦν μέσος χειμών) ὅμως ἐκεῖ κατέμεινε τρεῖς ἡμέρας, οὐ πολὺ ἀπέχων τῆς Μαντινέων πόλεως, ὅπως μὴ δοκοίη φοβούμενος σπεύδειν τὴν ἄφοδον. τῇ δὲ τετάρτῃ πρῴ ἀριστοποιησάμενος ἀπῆγεν ὡς στρατοπεδευσόμενος ἔνθαπερ τὸ πρῶτον
21 ἀπὸ τῆς Εὐταίας ἐξώρμητο. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἐφαίνετο τῶν Ἀρκάδων, ἦγε τὴν ταχίστην εἰς τὴν Εὔταιαν, καίπερ μάλα ὀψίζων, βουλόμενος ἀπαγαγεῖν τοὺς ὁπλίτας πρὶν καὶ τὰ πυρὰ τῶν πολεμίων ἰδεῖν, ἵνα μή τις εἴποι ὡς φεύγων ἀπαγάγοι. ἐκ γὰρ τῆς πρόσθεν ἀθυμίας ἐδόκει τι ἀνειληφέναι τὴν πόλιν, ὅτι καὶ ἐνεβεβλήκει εἰς τὴν Ἀρκαδίαν καὶ δῃοῦντι τὴν χώραν οὐδεὶς ἠθελήκει μάχεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐν τῇ Λακωνικῇ ἐγένετο, τοὺς μὲν Σπαρτιάτας ἀπέλυσεν οἴκαδε, τοὺς δὲ περιοίκους ἀφῆκεν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν πόλεις.

---

1 φάλακα M ἐποιοῦντο FU ἐπεὶ F[1] 2 προελθὼν δὲ F τὸ suprascr. B[1] 3 τὸ (om. F[1]) στράτευμα del. Cob. τῶν ἀσπίδων F 4 οὐκ ἐπεξῆσαν Cob. 6 ἔφασαν εἰδέναι CU 12 τῆς B τοῖς τῶν C τῆς τῶν rell. 13 ἄφοδον CF ἔφοδον rell. πρωῒ codd. 14 ἀπῆγεν (προῆγεν C) ὡς στρατ. om. U ἔνθενπερ Ddf. 15 Εὐταίας B Εὐγέας U Εὐγαίας rell. ἐξωρμήσατο codd., corr. Ddf. 16 Εὐταίαν B Εὔγεαν U Εὔγαιαν CF[2] Εὐγαίαν F[1]DMPV 18 εἴποι BC[c]DU εἴπῃ(ι) rell. 20 ἐμβεβλήκοι D[1]V ἐμβεβλήκει rell., corr. Ddf. 21 ἐθελήκει U 23 ἑαυτοῦ M αὐτοῦ F

Οἱ δὲ Ἀρκάδες, ἐπεὶ ὁ Ἀγησίλαος ἀπεληλύθει καὶ ᾔσθοντο διαλελυμένον αὐτῷ τὸ στράτευμα, αὐτοὶ δὲ ἠθροισμένοι ἐτύγχανον, στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ἡραιέας, ὅτι τε οὐκ ἤθελον τοῦ Ἀρκαδικοῦ μετέχειν καὶ ὅτι συνεισεβεβλήκεσαν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων. ἐμβαλόντες δ' ἐνεπίμπρων τε τὰς οἰκίας καὶ ἔκοπτον τὰ δένδρα. 22

Ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι βεβοηθηκότες παρεῖναι ἐλέγοντο εἰς τὴν Μαντίνειαν, οὕτως ἀπαλλάττονται ἐκ τῆς Ἡραίας καὶ συμμειγνύουσι τοῖς Θηβαίοις. ὡς δὲ ὁμοῦ ἐγένοντο, οἱ μὲν 23 Θηβαῖοι καλῶς σφίσιν ᾤοντο ἔχειν, ἐπεὶ ἐβεβοηθήκεσαν μέν, πολέμιον δὲ οὐδένα ἔτι ἑώρων ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ἀπιέναι παρεσκευάζοντο· οἱ δὲ Ἀρκάδες καὶ Ἀργεῖοι καὶ Ἠλεῖοι ἔπειθον αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ὡς τάχιστα εἰς τὴν Λακωνικήν, ἐπιδεικνύοντες μὲν τὸ ἑαυτῶν πλῆθος, ὑπερεπαινοῦντες δὲ τὸ τῶν Θηβαίων στράτευμα. καὶ γὰρ οἱ μὲν Βοιωτοὶ ἐγυμνάζοντο πάντες περὶ τὰ ὅπλα, ἀγαλλόμενοι τῇ ἐν Λεύκτροις νίκῃ· ἠκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ Φωκεῖς ὑπήκοοι γεγενημένοι καὶ Εὐβοεῖς ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων καὶ Λοκροὶ ἀμφότεροι καὶ Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἡρακλεῶται καὶ Μηλιεῖς· ἠκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ ἐκ Θετταλίας ἱππεῖς τε καὶ πελτασταί. ταῦτα δὴ †συνηδόμενοι καὶ τὴν ἐν Λακεδαίμονι ἐρημίαν λέγοντες ἱκέτευον μηδαμῶς ἀποτρέπεσθαι, πρὶν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων χώραν.

---

4 *συνεισβεβλ.* codd. 5 *τῶν* inter vv. **B** *ἐμβαλλόντες* **F** 6 *ἐνεπίπρων* **F** *ἐνεπίμπρασαν* Cob. 9 *Ἡραίας* **B** 10 *συμμιγνύουσι* codd. 12 *ἔτι ἑώρων*] *ἐπεώρων* **U** 13 *Ἠλεῖοι καὶ Ἀργεῖοι* **U** 14 *ἡγεῖσθαι αὐτοὺς* **U** 15 *ἐπιδεικνύντες* Parisinus **A** 17 *περὶ* **CFU** *παρὰ* rell. *ἀγγελλόμενοι* **BF**[1](?) 20 *Αἰνιᾶνες* Schae. *Ἡρακλειῶται* **U** 21 *Μηλιεῖς* Bothe *Μαλιεῖς* codd. 22 *δὴ* **B** solus *συνοιδόμενοι* **V** *συνιδόμενοι* Ddf., *ἐννοούμενοι* R. Schn.; an *συνελόμενοι?* (cf. Plat. Phaedr. 249[b] *ξυναιρουμένων* Heindorf; *ἰὸν* deleverim)

24 οἱ δὲ Θηβαῖοι ἤκουον μὲν ταῦτα, ἀντελογίζοντο δὲ ὅτι δυσεμβολωτάτη μὲν ἡ Λακωνικὴ ἐλέγετο εἶναι, φρουρὰς δὲ καθεστάναι ἐνόμιζον ἐπὶ τοῖς εὐπροσοδωτάτοις. καὶ γὰρ ἦν Ἰσχόλαος μὲν ἐν Οἰῷ τῆς Σκιρίτιδος, ἔχων νεοδαμώδεις τε φρουροὺς καὶ τῶν Τεγεατῶν φυγάδων τοὺς νεωτάτους περὶ τετρακοσίους· ἦν δὲ καὶ ἐπὶ Λεύκτρῳ ὑπὲρ τῆς Μαλεάτιδος ἄλλη φρουρά. ἐλογίζοντο δὲ καὶ τοῦτο οἱ Θηβαῖοι, ὡς καὶ συνελθοῦσαν ἂν ταχέως τὴν τῶν Λακεδαιμονίων δύναμιν καὶ μάχεσθαι ἂν αὐτοὺς οὐδαμοῦ ἄμεινον ἢ ἐν τῇ ἑαυτῶν. ἃ δὴ πάντα λογιζόμενοι οὐ πάνυ
25 προπετεῖς ἦσαν εἰς τὸ ἰέναι εἰς τὴν Λακεδαίμονα. ἐπεὶ μέντοι ἧκον ἔκ τε Καρυῶν λέγοντες τὴν ἐρημίαν καὶ ὑπισχνούμενοι αὐτοὶ ἡγήσεσθαι, καὶ κελεύοντες, ἄν τι ἐξαπατῶντες φαίνωνται, ἀποσφάττειν σφᾶς, παρῆσαν δέ τινες καὶ τῶν περιοίκων ἐπικαλούμενοι καὶ φάσκοντες ἀποστήσεσθαι, εἰ μόνον φανείησαν εἰς τὴν χώραν, ἔλεγον δὲ ὡς καὶ νῦν καλούμενοι [οἱ περίοικοι] ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν οὐκ ἐθέλοιεν βοηθεῖν· πάντα οὖν ταῦτα ἀκούοντες καὶ παρὰ πάντων οἱ Θηβαῖοι ἐπείσθησαν, καὶ αὐτοὶ μὲν κατὰ Καρύας ἐνέβαλον, οἱ δὲ Ἀρκάδες κατὰ Οἰὸν τῆς Σκιρί-
26 τιδος. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὰ δύσβατα προελθὼν ὁ Ἰσχόλαος ὑφίστατο, οὐδένα ἂν ταύτῃ γ᾽ ἔφασαν ἀναβῆναι· νῦν δὲ βουλόμενος τοῖς Οἰάταις συμμάχοις χρῆσθαι, ἔμεινεν ἐν τῇ κώμῃ· οἱ δὲ ἀνέβησαν παμπληθεῖς Ἀρκάδες. ἐνταῦθα δὴ ἀντιπρόσωποι μὲν μαχόμενοι οἱ περὶ τὸν Ἰσχόλαον ἐπεκράτουν· ἐπεὶ δὲ καὶ ὄπισθεν καὶ ἐκ πλαγίου καὶ ἀπὸ

---

3 δὲ] μὲν C καθεστάναι Schae. καθεστᾶναι V καθιστάναι rell. γὰρ del. Ha. 4 Ἰσχόλας Diod. Sic. XV 64, 3 6 Λεύκτρῳ Wolf Λεύκτρων codd. 7 Μελ. FU τοῦτο] ἄλλο C 8 συνελθοῦσαι C 9 οὐδαμοῦ αὐτοὺς U 11 ἐς τὴν U 12 Καρύων codd. 13 ἡγήσασθαι BC[c] 17 οἱ περίοικοι om. CU Σπατιατῶν B 20 ἐνέβαλλον CFU Κιρίτιδος BF[1] 21 προϊὼν CU 22 ἔφασαν ταύτῃ γε CU 23 ἔμεινον U

τῶν οἰκιῶν ἀναβαίνοντες ἔπαιον καὶ ἔβαλλον αὐτούς, ἐν-
ταῦθα ὅ τε Ἰσχόλαος ἀποθνήσκει καὶ οἱ ἄλλοι πάντες,
εἰ μή τις ἀμφιγνοηθεὶς διέφυγε. διαπραξάμενοι δὲ ταῦτα 27
οἱ Ἀρκάδες ἐπορεύοντο πρὸς τοὺς Θηβαίους ἐπὶ τὰς
Καρύας. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπεὶ ᾔσθοντο τὰ πεπραγμένα ὑπὸ
τῶν Ἀρκάδων, πολὺ δὴ θρασύτερον κατέβαινον. καὶ τὴν
μὲν Σελλασίαν εὐθὺς ἔκαιον καὶ ἐπόρθουν· ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ
πεδίῳ ἐγένοντο ἐν τῷ τεμένει τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνταῦθα
ἐστρατοπεδεύσαντο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπορεύοντο. καὶ διὰ
μὲν τῆς γεφύρας οὐδ' ἐπεχείρουν διαβαίνειν ἐπὶ τὴν πόλιν·
καὶ γὰρ ἐν τῷ τῆς Ἀλέας ἱερῷ ἐφαίνοντο ἐναντίοι οἱ ὁπ-
λῖται. ἐν δεξιᾷ δ' ἔχοντες τὸν Εὐρώταν παρῇσαν κάοντες
καὶ πορθοῦντες πολλῶν κἀγαθῶν μεστὰς οἰκίας. τῶν δ' 28
ἐκ τῆς πόλεως αἱ μὲν γυναῖκες οὐδὲ τὸν καπνὸν ὁρῶσαι
ἠνείχοντο, ἅτε οὐδέποτε ἰδοῦσαι πολεμίους· οἱ δὲ Σπαρ-
τιᾶται ἀτείχιστον ἔχοντες τὴν πόλιν, ἄλλος ἄλλῃ δια-
ταχθείς, μάλα ὀλίγοι καὶ ὄντες καὶ φαινόμενοι ἐφύλαττον.
ἔδοξε δὲ τοῖς τέλεσι καὶ προειπεῖν τοῖς Εἵλωσιν, εἴ τις
βούλοιτο ὅπλα λαμβάνειν καὶ εἰς τάξιν τίθεσθαι, τὰ
πιστὰ λαμβάνειν ὡς ἐλευθέρους ἐσομένους ὅσοι συμπο-
λεμήσαιεν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔφασαν ἀπογράψασθαι 29
πλέον ἢ ἑξακισχιλίους, ὥστε φόβον αὖ οὗτοι παρεῖχον
συντεταγμένοι καὶ λίαν ἐδόκουν πολλοὶ εἶναι· ἐπεὶ
μέντοι ἔμενον μὲν οἱ ἐξ Ὀρχομενοῦ μισθοφόροι, ἐβοή-
θησαν δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις Φλειάσιοί τε καὶ Κορίνθιοι
καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Πελληνεῖς καὶ ἄλλαι δέ τινες τῶν πό-

---

5 ἐπεὶ δὲ ᾔσθοντο οἱ Θηβαῖοι CU 6 δὴ om. CFU 7 Σελλασίαν BMP Σελασσίαν F[1] Σελασίαν rell. τε καὶ D 8 Ἀπόλλωνος Parisinus A Ἀ. ἱερῷ(ι) rell. (-ὸν C[1]) 9 ἐστρατοπεδεύσατο CP[1] 11 οἱ om. F 12 κά+οντες U 14 αἱ] καὶ M 15 ἐνείχοντο B 16 διαταχθέντες CU 18 προσειπεῖν BP 26 Ἐπιδαύριοί τε καὶ CU δέ CFU δή rell.

λεων, ἤδη καὶ τοὺς ἀπογεγραμμένους ἧττον ὠρρώδουν.
30 ὡς δὲ προϊὸν τὸ στράτευμα ἐγένετο κατ' Ἀμύκλας, ταύτῃ
διέβαινον τὸν Εὐρώταν. καὶ οἱ μὲν Θηβαῖοι, ὅπου στρατο-
πεδεύοιντο, εὐθὺς ὧν ἔκοπτον δένδρων κατέβαλλον πρὸ
τῶν τάξεων ὡς ἐδύναντο πλεῖστα, καὶ οὕτως ἐφυλάτ-
τοντο· οἱ δὲ Ἀρκάδες τούτων τε οὐδὲν ἐποίουν, κατα-
λείποντες δὲ τὰ ὅπλα εἰς ἁρπαγὴν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐτρά-
ποντο. ἐκ τούτου δὴ ἡμέρᾳ τρίτῃ ἢ τετάρτῃ προῆλθον οἱ
ἱππεῖς εἰς τὸν ἱππόδρομον εἰς Γαιαόχου κατὰ τάξεις, οἵ
τε Θηβαῖοι πάντες καὶ οἱ Ἠλεῖοι καὶ ὅσοι Φωκέων ἢ
31 Θετταλῶν ἢ Λοκρῶν ἱππεῖς παρῆσαν. οἱ δὲ τῶν Λακε-
δαιμονίων ἱππεῖς, μάλα ὀλίγοι φαινόμενοι, ἀντιτεταγ-
μένοι αὐτοῖς ἦσαν. ἐνέδραν δὲ ποιήσαντες ὁπλιτῶν τῶν
νεωτέρων ὅσον τριακοσίων ἐν τῇ τῶν Τυνδαριδῶν, ἅμα
οὗτοι μὲν ἐξέθεον, οἱ δ' ἱππεῖς ἤλαυνον. οἱ δὲ πολέμιοι
οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἐνέκλιναν. ἰδόντες δὲ ταῦτα πολλοὶ
καὶ τῶν πεζῶν εἰς φυγὴν ὥρμησαν. ἐπεὶ μέντοι οἵ τε διώ-
κοντες ἐπαύσαντο καὶ τὸ τῶν Θηβαίων στράτευμα ἔμενε,
32 πάλιν δὴ κατεστρατοπεδεύσαντο. καὶ τὸ μὲν μὴ πρὸς τὴν
πόλιν προσβαλεῖν ἂν ἔτι αὐτοὺς ἤδη τι ἐδόκει θαρραλεώτε-
ρον εἶναι· ἐκεῖθεν μέντοι ἀπᾶραν τὸ στράτευμα ἐπορεύετο
τὴν ἐφ' Ἕλος καὶ Γύθειον. καὶ τὰς μὲν ἀτειχίστους τῶν
πόλεων ἐνεπίμπρασαν, Γυθείῳ δέ, ἔνθα τὰ νεώρια τοῖς
Λακεδαιμονίοις ἦν, καὶ προσέβαλλον τρεῖς ἡμέρας. ἦσαν
δέ τινες τῶν περιοίκων οἳ καὶ ἐπέθεντο καὶ συνεστρα-
τεύοντο τοῖς μετὰ Θηβαίων.

---

1 ὠρώδουν BP 2 ὡς δὲ] ἐπεὶ μέντοι CU προϊὸν Leoncl. προσιὼν CF προσιὸν rell. ἐγένετο (-οντο C[1]) ante ταύτῃ CU Ἀμυκλὰς B 6 γε Franke καταλιπόντες D[F] 7 ἐτράποντο BP ἐτρέποντο rell. 8 προσῆλθον CFU 9 Γαιολόχου codd., corr. Steph. 13 ἦσαν αὐτοῖς CU 14 ὅσον BF ὅσων rell. τῇ] τῷ B 16 ἔκλιναν B (corr. B[1]) V 20 προσβαλλεῖν F 21 ἀπάραν BCFU 22 Ἕλος τε καὶ CU

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐν φροντίδι ἦσαν ὅ τι 33
χρὴ ποιεῖν περὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ἐκκλησίαν ἐποίησαν
κατὰ δόγμα βουλῆς. ἔτυχον δὲ παρόντες πρέσβεις Λακε-
δαιμονίων τε καὶ τῶν ἔτι ὑπολοίπων συμμάχων αὐτοῖς.
ὅθεν δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι Ἄρακος καὶ Ὤκυλλος καὶ
Φάραξ καὶ Ἐτυμοκλῆς καὶ Ὀλονθεὺς σχεδὸν πάντες
παραπλήσια ἔλεγον. ἀνεμίμνησκόν τε γὰρ τοὺς Ἀθη-
ναίους ὡς ἀεί ποτε ἀλλήλοις ἐν τοῖς μεγίστοις καιροῖς
παρίσταντο ἐπ᾽ ἀγαθοῖς· αὐτοί τε γὰρ ἔφασαν τοὺς τυ-
ράννους συνεκβαλεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ Ἀθηναίους, ὅτε
αὐτοὶ ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ Μεσσηνίων, προθύμως βοηθεῖν.
ἔλεγον δὲ καὶ ὅσ᾽ ἀγαθὰ εἴη, ὅτε κοινῶς ἀμφότεροι 34
ἔπραττον, ὑπομιμνῄσκοντες μὲν ὡς τὸν βάρβαρον κοινῇ
ἀπεμαχέσαντο, ἀναμιμνῄσκοντες δὲ ὡς Ἀθηναῖοί τε ὑπὸ
τῶν Ἑλλήνων ᾑρέθησαν ἡγεμόνες τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῶν
κοινῶν χρημάτων φύλακες, τῶν Λακεδαιμονίων ταῦτα
συμβουλομένων, αὐτοί τε κατὰ γῆν ὁμολογουμένως ὑφ᾽
ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες προκριθείησαν, συμβου-
λομένων αὖ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων. εἷς δὲ αὐτῶν καὶ ὧδέ 35
πως εἶπεν· Ἐὰν δὲ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες, ὁμονοήσωμεν,
νῦν ἐλπὶς τὸ πάλαι λεγόμενον δεκατευθῆναι Θηβαίους. οἱ
μέντοι Ἀθηναῖοι οὐ πάνυ ἐδέξαντο, ἀλλὰ θροῦς τις
τοιοῦτος διῆλθεν ὡς νῦν ταῦτα λέγοιεν, ὅτε δὲ εὖ ἔπραττον,
ἐπέκειντο ἡμῖν. μέγιστον δὲ τῶν λεχθέντων παρὰ Λακε-
δαιμονίων ἐδόκει εἶναι ὅτι ἡνίκα κατεπολέμησαν αὐτούς,

---

1 ὅ τι] τί CU 3 πρέσβεις παρόντες CU 5 ὅθεν] ἔνθα Ddf. Ἄρακος margo Leoncl. Ἄρατος codd. 6 σχεδὸν πάντες om. C 7 ἐνεμίμνησκόν CU 9 an [ἔφασαν]? 10 συνεκβαλλεῖν F 12 ὅσα Steph. ὡς codd. κοινῶς B κοινὴ F^1 κοινῇ rell. 13 ἀναμιμν. Schwidop 14 ἀπεμαχήσαντο FU 15 τοῦ τοῦ B 17 συμβουλομένων D -λευομένων rell. ὑπὸ πάντων CU 18 συμβουλομένων Ddf. -λευομένων codd. 23 νῦν ⟨μὲν⟩ Cob. 24 ἐπέκειτο CF^1MU

Θηβαίων βουλομένων ἀναστάτους ποιῆσαι τὰς Ἀθήνας,
36 *σφεῖς ἐμποδὼν γένοιντο. ὁ δὲ πλεῖστος ἦν λόγος ὡς κατὰ*
τοὺς ὅρκους βοηθεῖν δέοι· οὐ γὰρ ἀδικησάντων σφῶν
ἐπιστρατεύοιεν οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ μετ' αὐτῶν τοῖς Λακε-
δαιμονίοις, ἀλλὰ βοηθησάντων τοῖς Τεγεάταις, ὅτι οἱ
Μαντινεῖς παρὰ τοὺς ὅρκους ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς. διέθει
οὖν καὶ κατὰ τούτους τοὺς λόγους θόρυβος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ·
οἱ μὲν γὰρ δικαίως τοὺς Μαντινέας ἔφασαν βοηθῆσαι
τοῖς περὶ Πρόξενον ἀποθανοῦσιν ὑπὸ τῶν περὶ Στάσιππον,
οἱ δὲ ἀδικεῖν, ὅτι ὅπλα ἐπήνεγκαν Τεγεάταις.

37 *Τούτων δὲ διοριζομένων ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας,*
ἀνέστη Κλειτέλης Κορίνθιος καὶ εἶπε τάδε· Ἀλλὰ ταῦτα
μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἴσως ἀντιλέγεται, τίνες ἦσαν οἱ
ἄρξαντες ἀδικεῖν· ἡμῶν δέ, ἐπεὶ εἰρήνη ἐγένετο, ἔχει τις
κατηγορῆσαι ἢ ὡς ἐπὶ πόλιν τινὰ ἐστρατεύσαμεν ἢ ὡς
χρήματά τινων ἐλάβομεν ἢ ὡς γῆν ἀλλοτρίαν ἐδῃώσαμεν;
ἀλλ' ὅμως οἱ Θηβαῖοι εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες καὶ
δένδρα ἐκκεκόφασι καὶ οἰκίας κατακεκαύκασι καὶ χρή-
ματα καὶ πρόβατα διηρπάκασι. πῶς οὖν, ἐὰν μὴ βοηθῆτε
οὕτω περιφανῶς ἡμῖν ἀδικουμένοις, οὐ παρὰ τοὺς ὅρκους
ποιήσετε; καὶ ταῦτα ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε ὅρκων ὅπως
πᾶσιν ὑμῖν πάντες ἡμεῖς ὀμόσαιμεν; ἐνταῦθα μέντοι οἱ
Ἀθηναῖοι ἐπεθορύβησαν ὡς ὀρθῶς τε καὶ δίκαια εἰρη-
38 *κότος τοῦ Κλειτέλους. ἐπὶ δὲ τούτῳ ἀνέστη Προκλῆς*
Φλειάσιος καὶ εἶπεν· Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ
ἐκποδὼν γένοιντο Λακεδαιμόνιοι, ἐπὶ πρώτους ἂν ὑμᾶς
στρατεύσαιεν οἱ Θηβαῖοι, πᾶσιν οἶμαι τοῦτο δῆλον εἶναι·

---

1 *τοὺς Ἀθηναίους*, ut vid., B[1] 2 *σφεῖς* Dobree *σφισιν* codd. 5 *τοῖς* om. C *Ταγ.* B 14 *τίς* P 18 *ἐκεκόφασι* BP 20 *παρὰ* B quoque (comp.) *τοῦ* U 21 *ποιήσατε* U *ὡς* B *αὐτοὶ* om. U 22 *ἡμεῖς* om. B *οἱ* om. F 24 *δὲ* om. U 25 *εἰ* om. PU, add. P[1]

τῶν γὰρ ἄλλων μόνους ἂν ὑμᾶς οἴονται ἐμποδὼν γενέσθαι
τοῦ ἄρξαι αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων. εἰ δ᾽ οὕτως ἔχει, ἐγὼ 39
μὲν οὐδὲν μᾶλλον Λακεδαιμονίοις ἂν ὑμᾶς ἡγοῦμαι στρα-
τεύσαντας βοηθῆσαι ἢ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. τὸ γὰρ δυσμενεῖς
ὄντας ὑμῖν Θηβαίους καὶ ὁμόρους οἰκοῦντας ἡγεμόνας
γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων πολὺ οἶμαι χαλεπώτερον ἂν ὑμῖν
φανῆναι ἢ ὁπότε πόρρω τοὺς ἀντιπάλους εἴχετε. συμφο-
ρώτερόν γε μεντἂν ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσαιτε ἐν ᾧ ἔτι
εἰσὶν οἳ συμμαχοῖεν ἂν ἢ εἰ ἀπολομένων αὐτῶν μόνοι
ἀναγκάζοισθε διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς Θηβαίους. εἰ δέ 40
τινες φοβοῦνται μὴ ἐὰν νῦν ἀναφύγωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι,
ἔτι ποτὲ πράγματα παρέχωσιν ὑμῖν, ἐνθυμήθητε ὅτι
οὐχ οὓς ἂν εὖ ἀλλ᾽ οὓς ἂν κακῶς τις ποιῇ φοβεῖσθαι δεῖ
μή ποτε μέγα δυνασθῶσιν. ἐνθυμεῖσθαι δὲ καὶ τάδε χρή,
ὅτι κτᾶσθαι μέν τι ἀγαθὸν καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσι προσ-
ήκει, ὅταν ἐρρωμενέστατοι ὦσιν, ἵνα ἔχωσιν, ἐάν ποτ᾽
ἀδύνατοι γένωνται, ἐπικουρίαν τῶν προπεπονημένων. ὑμῖν 41
δὲ νῦν ἐκ θεῶν τινος καιρὸς παραγεγένηται, ἐὰν δεομέ-
νοις βοηθήσητε Λακεδαιμονίοις, κτήσασθαι τούτους εἰς
τὸν ἅπαντα χρόνον φίλους ἀπροφασίστους. καὶ γὰρ δὴ
οὐχ ὑπ᾽ ὀλίγων μοι δοκοῦσι μαρτύρων νῦν ἂν εὖ παθεῖν
ὑφ᾽ ὑμῶν· ἀλλ᾽ εἴσονται μὲν ταῦτα θεοὶ οἱ πάντα ὁρῶντες
καὶ νῦν καὶ εἰς ἀεί, συνεπίστανται δὲ τὰ γιγνόμενα οἵ τε
σύμμαχοι καὶ οἱ πολέμιοι, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἅπαντες
Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι· οὐδενὶ γὰρ τούτων ἀμελές.

2 ἐγὼ μᾶλλον οὐδὲν CU 5 ἡμῖν B 7 ἔχετε CFU 8 μήν τ᾽ ἂν F βοηθήσητε C[c] (-σετε C[1]) FU 9 οἳ συμμαχοῖεν ἂν Ddf. (ἂν om. Steph.) οἱ σύμμαχοι ἂν codd. εἰ om. F 14 δὲ om. C 16 ποτ᾽ ἀδύνατοι Leoncl. ποτε (τότε C[1]) δυνατοὶ codd. 17 πεπονημένων CFU περιπεποιημένων Dobree 18 νῦν ante ἐὰν CU θεοῦ D, om. CFU παραγένηται U 21 οὐχ ὑπ᾽ BP οὐκ ἐπ᾽ rell. 23 pr. καὶ om. CFU 25 οὐδενὶ Schn. οὐδὲν codd.

42 ὥστε εἰ κακοὶ φανείησαν περὶ ὑμᾶς, τίς ἄν ποτε ἔτι πρό-
θυμος εἰς αὐτοὺς γένοιτο; ἐλπίζειν δὲ χρὴ [ὡς] ἄνδρας
ἀγαθοὺς μᾶλλον ἢ κακοὺς αὐτοὺς γενήσεσθαι· εἰ γάρ
τινες ἄλλοι, καὶ οὗτοι δοκοῦσι διατετελεκέναι ἐπαίνου
43 μὲν ὀρεγόμενοι, αἰσχρῶν δὲ ἔργων ἀπεχόμενοι. πρὸς δὲ
τούτοις ἐνθυμήθητε καὶ τάδε. εἴ ποτε πάλιν ἔλθοι τῇ
Ἑλλάδι κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων, τίσιν ἂν μᾶλλον πιστεύ-
σαιτε ἢ Λακεδαιμονίοις; τίνας δὲ ἂν παραστάτας ἥδιον
τούτων ποιήσαισθε, ὧν γε καὶ οἱ ταχθέντες ἐν Θερμοπύλαις
ἅπαντες εἵλοντο μαχόμενοι ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ ζῶντες
ἐπεισφρέσθαι τὸν βάρβαρον τῇ Ἑλλάδι; πῶς οὖν οὐ δί-
καιον ὧν τε ἕνεκα ἐγένοντο ἄνδρες ἀγαθοὶ μεθ᾽ ὑμῶν
καὶ ὧν ἐλπὶς καὶ αὖθις γενέσθαι πᾶσαν προθυμίαν εἰς
44 αὐτοὺς καὶ ὑμᾶς καὶ ἡμᾶς παρέχεσθαι; ἄξιον δὲ καὶ τῶν
παρόντων συμμάχων αὐτοῖς ἕνεκα προθυμίαν ἐνδείξα-
σθαι· εὖ γὰρ ἴστε ὅτι οἵπερ τούτοις πιστοὶ διαμένουσιν
ἐν ταῖς συμφοραῖς, οὗτοι καὶ ὑμῖν αἰσχύνοιντ᾽ ἂν μὴ ἀπο-
διδόντες χάριτας. εἰ δὲ μικραὶ δοκοῦμεν πόλεις εἶναι αἱ
τοῦ κινδύνου μετέχειν αὐτοῖς ἐθέλουσαι, ἐνθυμήθητε ὅτι
ἐὰν ἡ ὑμετέρα πόλις προσγένηται, οὐκέτι μικραὶ πόλεις
45 ἐσόμεθα αἱ βοηθοῦσαι αὐτοῖς. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, πρόσθεν μὲν ἀκούων ἐζήλουν τήνδε τὴν πόλιν ὅτι
πάντας καὶ τοὺς ἀδικουμένους καὶ τοὺς φοβουμένους ἐν-
θάδε καταφεύγοντας ἐπικουρίας ἤκουον τυγχάνειν· νῦν δ᾽
οὐκέτ᾽ ἀκούω, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἤδη παρὼν ὁρῶ Λακεδαι-

1 ἡμᾶς C¹F¹ ἔτι om. CFU 2 ὡς del. Fr. Portus 3 γενήσεσθαι αὐτοὺς F 7 πιστεύσαιτε Schn. πιστεύσητε B πιστεύσοιτε rell. (οι ex corr., ut vid., P) 9 ποιήσεσθε F -σοισθε CU 11 ἐπεισφρέσθαι Cob. ἐπεσφέρεσθαι F συνεπεισφ. CU ἐπεισφ. rell. συνεπεισφρῆσαι Dobree 13 alt. καὶ om. CFU 15 αὐτοῖς del. Nauck ἕνεκεν CFU 16 εἴπερ U 17 ἀποδιδόναι CU 18 εἶναι om. CU 20 ἡμετέρα F¹ 24 ἐπικουρίας] ἐ. δεομένους CU

μονίους τε τοὺς ὀνομαστοτάτους καὶ μετ᾽ αὐτῶν τοὺς
πιστοτάτους φίλους αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς τε ἥκοντας καὶ
δεομένους αὖ ὑμῶν ἐπικουρῆσαι. ὁρῶ δὲ καὶ Θηβαίους, 46
οἳ τότε οὐκ ἔπεισαν Λακεδαιμονίους ἐξανδραποδίσασθαι
ὑμᾶς, νῦν δεομένους ὑμῶν [μὴ] περιιδεῖν ἀπολομένους
τοὺς σώσαντας ὑμᾶς. τῶν μὲν οὖν ὑμετέρων προγόνων
καλὸν λέγεται, ὅτε τοὺς Ἀργείων τελευτήσαντας ἐπὶ τῇ
Καδμείᾳ οὐκ εἴασαν ἀτάφους γενέσθαι· ὑμῖν δὲ πολὺ κάλ-
λιον ἂν γένοιτο, εἰ τοὺς ἔτι ζῶντας Λακεδαιμονίων μήτε
ὑβρισθῆναι μήτε ἀπολέσθαι ἐάσαιτε. καλοῦ γε μὴν κἀ- 47
κείνου ὄντος, ὅτε σχόντες τὴν Εὐρυσθέως ὕβριν διεσώ-
σατε τοὺς Ἡρακλέους παῖδας, πῶς οὐ καὶ ἐκείνου τόδε
κάλλιον, εἰ μὴ μόνον τοὺς ἀρχηγέτας, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν
πόλιν περισώσαιτε; πάντων δὲ κάλλιστον, εἰ ψήφῳ ἀκιν-
δύνῳ σωσάντων ὑμᾶς τότε τῶν Λακεδαιμονίων, νῦν ὑμεῖς
σὺν ὅπλοις τε καὶ διὰ κινδύνων ἐπικουρήσετε αὐτοῖς.
ὁπότε δὲ καὶ ἡμεῖς ἀγαλλόμεθα [οἱ] συναγορεύοντες βοη- 48
θῆσαι ἀνδράσιν ἀγαθοῖς, ἦ που ὑμῖν γε τοῖς ἔργῳ δυνα-
μένοις βοηθῆσαι γενναῖα ἂν ταῦτα φανείη, εἰ πολλάκις καὶ
φίλοι καὶ πολέμιοι γενόμενοι Λακεδαιμονίοις μὴ ὧν ἐβλά-
βητε μᾶλλον ἢ ὧν εὖ ἐπάθετε μνησθείητε καὶ χάριν
ἀποδοίητε αὐτοῖς μὴ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ
ὑπὲρ πάσης τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἄνδρες ἀγαθοὶ ὑπὲρ αὐτῆς
ἐγένοντο.

Μετὰ ταῦτα ἐβουλεύοντο οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τῶν μὲν 49
ἀντιλεγόντων οὐκ ἠνείχοντο ἀκούοντες, ἐψηφίσαντο δὲ

---

1 αὐτῶν τοὺς φίλους αὐτῶν τοὺς πιστοτάτους F α. τοὺς φ. τοὺς πιστ. CU 6 μὴ del. F[2] ἀπολωμ. CF[1] ἀπολλυμ. F[c] 7 ὅτι M 8 Καδμία B[c] 9 ἂν om. CU εἰς τοὺς B εἰσοὺς C[1] 10 ἐάσητε BP ἐάσοιτε rell., corr. Schn. 11 Εὐρυσθέος F[1] 12 οὐ καὶ] οὐκ B[1]F 16 ἐπικουρήσοιτε CU 17 ἀγαλλόμεθα om. U οἱ del. Hert. 18 ἡ BP γε om. U 21 εὖ om. B 22 ἡμῶν CFD[1] 23 αὐτοῖς U 26 ειvείχοντο C[1]F[1]

βοηθεῖν πανδημεί, καὶ Ἰφικράτη στρατηγὸν εἵλοντο. ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ ἐγένετο καὶ παρήγγειλεν ἐν Ἀκαδημείᾳ δειπνοποιεῖσθαι, πολλοὺς ἔφασαν προτέρους αὐτοῦ Ἰφικράτους ἐξελθεῖν. ἐκ δὲ τούτου ἡγεῖτο μὲν ὁ Ἰφικράτης, οἱ δ' ἠκολούθουν, νομίζοντες ἐπὶ καλόν τι ἔργον ἡγήσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον διέτριβέ τινας ἡμέρας, εὐθὺς μὲν ἐπὶ ταύτῃ τῇ διατριβῇ πρῶτον ἔψεγον αὐτόν· ὡς δ' ἐξήγαγέ ποτε, προθύμως μὲν ἠκολούθουν ὅποι ἡγοῖτο, προ-
50 *θύμως δ', εἰ πρὸς τεῖχος προσάγοι, προσέβαλλον. τῶν δ' ἐν τῇ Λακεδαίμονι πολεμίων Ἀρκάδες μὲν καὶ Ἀργεῖοι καὶ Ἠλεῖοι πολλοὶ ἀπεληλύθεσαν, ἅτε ὅμοροι οἰκοῦντες, οἱ μὲν ἄγοντες, οἱ δὲ φέροντες ὅ τι ἡρπάκεσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι τὰ μὲν καὶ διὰ τοῦτο ἀπιέναι ἐβούλοντο ἐκ τῆς χώρας, ὅτι ἑώρων ἐλάττονα τὴν στρατιὰν καθ' ἡμέραν γιγνομένην, τὰ δέ, ὅτι σπανιώτερα τὰ ἐπιτήδεια ἦν· τὰ μὲν γὰρ ἀνήλωτο, τὰ δὲ διήρπαστο, τὰ δὲ ἐξεκέχυτο, τὰ δὲ κατεκέκαυτο· πρὸς δ' ἔτι καὶ χειμὼν ἦν, ὥστ' ἤδη*
51 *πάντες ἀπιέναι ἐβούλοντο. ὡς δ' ἐκεῖνοι ἀπεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, οὕτω δὴ καὶ ὁ Ἰφικράτης τοὺς Ἀθηναίους ἀπῆγεν ἐκ τῆς Ἀρκαδίας εἰς Κόρινθον. εἰ μὲν οὖν ἄλλο τι καλῶς ἐστρατήγησεν, οὐ ψέγω· ἐκεῖνα μέντοι ἃ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ ἔπραξε, πάντα εὑρίσκω τὰ μὲν μάτην, τὰ δὲ καὶ ἀσυμφόρως πεπραγμένα αὐτῷ. ἐπιχειρήσας μὲν γὰρ φυλάττειν ἐπὶ τῷ Ὀνείῳ, ὅπως μὴ δύναιντο οἱ Βοιωτοὶ ἀπελθεῖν οἴκαδε, παρέλιπεν ἀφύλακτον τὴν καλλίστην*

---

1 *Ἰφικράτην* codd. 2 *ἐγένετο* B *ἐγένοντο* rell. *Ἀκαδημεία* $C^1F^1U^1$ *-μία(ι)* rell. 6 *δὲ* om. U^1 7 *πρῶτον μὲν* C 8 *ἡγεῖτο* $CDUV^1$ 9 *τεῖχος* BP *τὸ τεῖχος* rell. *προσάγοι* om. CU 11 *ἀπεληλύθεσαν* Dobree *ἀπεληλύθεισαν* D^c *ἐπεληλύθεισαν* CD^1F^1MPU *ἐπεληλύθησαν* BF^c *ἐπεληλύθεσαν* V 13 *ἐβούλοντο ἀπιέναι* U 15 alt. *τὰ* om. F^1 17 *δέ τι* F 22 *πάντα*] *π. ἐκεῖνα* CU 23 *καὶ* om. M 24 *δύνωνται* CUV

παρὰ Κεγχρειὰς πάροδον. μαθεῖν δὲ βουλόμενος εἰ παρεληλυθότες εἶεν οἱ Θηβαῖοι τὸ Ὄνειον ἔπεμψε σκοποὺς τούς τε Ἀθηναίων ἱππέας καὶ τοὺς Κορινθίων ἅπαντας. καίτοι ἰδεῖν μὲν οὐδὲν ἧττον ὀλίγοι τῶν πολλῶν ἱκανοί· εἰ δὲ δέοι ἀποχωρεῖν, πολὺ ῥᾷον τοῖς ὀλίγοις ἢ τοῖς πολλοῖς καὶ ὁδοῦ εὐπόρου τυχεῖν καὶ καθ᾽ ἡσυχίαν ἀποχωρῆσαι. τὸ δὲ πολλούς τε προσάγειν καὶ ἥττονας τῶν ἐναντίων πῶς οὐ πολλὴ ἀφροσύνη; καὶ γὰρ δὴ ἅτε ἐπὶ πολὺ παραταξάμενοι χωρίον οἱ ἱππεῖς διὰ τὸ πολλοὶ εἶναι, ἐπεὶ ἔδει ἀποχωρεῖν, πολλῶν καὶ χαλεπῶν χωρίων ἐπελάβοντο, ὥστε οὐκ ἐλάττους ἀπώλοντο εἴκοσιν ἱππέων. καὶ τότε μὲν οἱ Θηβαῖοι ὅπως ἐβούλοντο ἀπῆλθον. 52

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Ζ

Τῷ δ᾽ ὑστέρῳ ἔτει Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων I
πρέσβεις ἦλθον αὐτοκράτορες Ἀθήναζε, βουλευσόμενοι καθ᾽ ὅ τι ἡ συμμαχία Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἔσοιτο. λεγόντων δὲ πολλῶν μὲν ξένων, πολλῶν δὲ Ἀθηναίων, ὡς δέοι ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις τὴν συμμαχίαν εἶναι, Προκλῆς Φλειάσιος εἶπε τόνδε τὸν λόγον.

Ἐπείπερ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀγαθὸν ὑμῖν ἔδοξεν 2
εἶναι Λακεδαιμονίους φίλους ποιεῖσθαι, δοκεῖ μοι χρῆναι τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως ἡ φιλία ὅτι πλεῖστον χρόνον συμμενεῖ. ἐὰν οὖν ᾗ ἑκατέροις μάλιστα συνοίσει, ταύτῃ καὶ τὰς

---

1 Κεγχρειὰς Grosser Κεγχρίας codd. εἴπερ ἐληλυθότες B 5 εἰ δὲ] εἰ F καὶ εἰ CU 8 εὐφροσύνη B 9 χωρίον del. Krue. 11 ἐλάττους B ἔλαττον rell. ἀπόλ. C[1]F 17 pr. δὲ] μὲν C 19 τὸν λόγον τόνδε B[1]CU 21 ὑμῖν CU ἡμῖν rell. 22 εἶναι om. CU Λακεδαιμονίοις B 24 οὖν om. CFU ἑκάτερος CU συνοίση U

συνθήκας ποιησώμεθα, οὕτω κατά γε τὸ εἰκὸς μάλιστα
συμμένοι ἄν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα σχεδόν τι συνωμολόγηται,
περὶ δὲ τῆς ἡγεμονίας νῦν ἡ σκέψις. τῇ μὲν οὖν βουλῇ
προβεβούλευται ὑμετέραν μὲν εἶναι τὴν κατὰ θάλατταν,
Λακεδαιμονίων δὲ τὴν κατὰ γῆν. ἐμοὶ δὲ καὶ αὐτῷ δοκεῖ
ταῦτα οὐκ ἀνθρωπίνῃ μᾶλλον ⟨γνώμῃ⟩ ἢ θείᾳ φύσει τε
3 καὶ τύχῃ διωρίσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ τόπον ἔχετε κάλλιστα
πεφυκότα πρὸς τοῦτο. πλεῖσται γὰρ πόλεις τῶν δεομένων
τῆς θαλάττης περὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκοῦσι, καὶ αὗται
πᾶσαι ἀσθενέστεραι τῆς ὑμετέρας. πρὸς τούτοις δὲ λιμένας
ἔχετε, ὧν ἄνευ οὐχ οἷόν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι.
ἔτι δὲ τριήρεις κέκτησθε πολλάς, καὶ πάτριον ὑμῖν ἐστι
4 ναυτικὸν ἐπικτᾶσθαι. ἀλλὰ μὴν τάς γε τέχνας τὰς περὶ
ταῦτα πάσας οἰκείας ἔχετε. καὶ μὴν ἐμπειρίᾳ γε πολὺ
προέχετε τῶν ἄλλων περὶ τὰ ναυτικά· ὁ γὰρ βίος τοῖς
πλείστοις ὑμῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης· ὥστε τῶν ἰδίων ἐπι-
μελόμενοι ἅμα καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων ἔμπειροι
γίγνεσθε. ἔτι δὲ καὶ τόδε. οὐδαμόθεν ἂν τριήρεις πλείους
ἀθρόαι ἐκπλεύσειαν ἢ παρ᾽ ὑμῶν. ἔστι δὲ τοῦτο οὐκ ἐλά-
χιστον πρὸς ἡγεμονίαν· πρὸς γὰρ τὸ πρῶτον ἰσχυρὸν γενό-
5 μενον ἥδιστα πάντες συλλέγονται. ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν
θεῶν δέδοται ὑμῖν εὐτυχεῖν ἐν τούτῳ. πλείστους γὰρ καὶ
μεγίστους ἀγῶνας ἠγωνισμένοι κατὰ θάλατταν ἐλάχιστα
μὲν ἀποτετυχήκατε, πλεῖστα δὲ κατωρθώκατε. εἰκὸς οὖν
καὶ τοὺς συμμάχους μεθ᾽ ὑμῶν ἂν ἥδιστα τούτου τοῦ κιν-

---

2 συμμένοιμεν codd., correxi μάλιστ᾽ ἂν συμμένοιεν Cob. 5 τὴν] τῶν C δὲ om. H 6 γνώμῃ add. Pluyg. 7 διωρί++σθαι B κάλιστα CF 9 τῆς om. CFU περὶ] πρὸς H^c 12 κέκτησθε] κέχρησθαι, litt. εχρ in lit., B 15 ἔχετε U 16 ἐπιμελούμενοι CFU 18 γίν. V γίγνεσθαι C^1 δ᾽ ἂν C 20 πρῶτον] πρόσθεν CU γιν. F^1 21 ὑπὸ Cob. 22 ἐντυχεῖν B 24 κατωρθώκατε BU κατωρθώσατε DPV κατορθώσατε CFM

δύνου μετέχειν. ὡς δὲ δὴ καὶ ἀναγκαία καὶ προσήκουσα 6
ὑμῖν αὕτη ἡ ἐπιμέλεια ἐκ τῶνδε ἐνθυμήθητε. Λακεδαιμό-
νιοι ὑμῖν ἐπολέμουν ποτὲ πολλὰ ἔτη, καὶ κρατοῦντες τῆς
χώρας οὐδὲν προύκοπτον εἰς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς. ἐπεὶ δ᾽ ὁ
θεὸς ἔδωκέ ποτε αὐτοῖς κατὰ θάλατταν ἐπικρατῆσαι, εὐθὺς
ὑπ᾽ ἐκείνοις παντελῶς ἐγένεσθε. οὐκοῦν εὔδηλον ἐν τού-
τοις ἐστὶν ὅτι ἐκ τῆς θαλάττης ἅπασα ὑμῖν ἤρτηται ⟨ἡ⟩
σωτηρία. οὕτως οὖν πεφυκότων πῶς ἂν ἔχοι καλῶς 7
ὑμῖν Λακεδαιμονίοις ἐπιτρέψαι κατὰ θάλατταν ἡγεῖσθαι,
οἳ πρῶτον μὲν καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν ἀπειρότεροι ὑμῶν
τούτου τοῦ ἔργου εἶναι, ἔπειτα δ᾽ οὐ περὶ τῶν ἴσων ὁ
κίνδυνός ἐστιν ἐν τοῖς κατὰ θάλατταν ἀγῶσιν, ἀλλ᾽ ἐκεί-
νοις μὲν περὶ τῶν ἐν ταῖς τριήρεσι μόνων ἀνθρώπων,
ὑμῖν δὲ καὶ περὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ ὅλης τῆς πό-
λεως; καὶ τὰ μὲν δὴ ὑμέτερα οὕτως ἔχει· τὰ δὲ δὴ τῶν 8
Λακεδαιμονίων ἐπισκέψασθε. πρῶτον μὲν γὰρ οἰκοῦσιν
ἐν μεσογείᾳ· ὥστε τῆς γῆς κρατοῦντες καὶ εἰ θαλάτ-
της εἴργοιντο, δύναιντ᾽ ἂν καλῶς διαζῆν. ἐγνωκότες
οὖν καὶ οὗτοι ταῦτα εὐθὺς ἐκ παίδων πρὸς τὸν κατὰ γῆν
πόλεμον τὴν ἄσκησιν ποιοῦνται. καὶ τὸ πλείστου δὲ ἄξιον,
τὸ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσιν, οὗτοι μὲν κράτιστοι κατὰ
γῆν, ὑμεῖς δὲ κατὰ θάλατταν. ἔπειτα δὲ ὥσπερ ὑμεῖς ναυτι- 9
κῷ, οὕτως αὖ ἐκεῖνοι κατὰ γῆν πλεῖστοι καὶ τάχιστ᾽ ἂν
ἐξέλθοιεν· ὥστε πρὸς τούτους αὖ ⟨κατὰ γῆν⟩ εἰκὸς τοὺς
συμμάχους εὐθαρσεστάτους προσιέναι. ἔτι δὲ καὶ ὁ θεὸς
αὐτοῖς δέδωκεν, ὥσπερ ὑμῖν κατὰ θάλατταν εὐτυχεῖν,

---

3 *ποτὲ* om. DV *τότε* Krue. 6 *ὑπ᾽*] *ἐπ᾽* Cob. 7 *ὑμῖν* om. H *ἡ* add. Schn. 13 *μόνων* BDF[1]MVU[1]P[c] (1) *μόνον* CP[1]U[c] (1) 15 *καὶ τὰ*] *καὶ* om. Keller alt. *δὴ* om. CFU 16 *ἐπισκέψασθε*] *ὧδε* CU, om. F 17 *μεσογεία* B[c] (1), ut vid. *μεσογαία(ι)* B[1] rell. 18 *δύναιτ᾽* F *ζῆν* M 19 *γῆς* U 20 *δὲ* om. M 24 *τούτους* Leoncl. *τούτοις* codd. *κατὰ γῆν* add. Ha. 26 *αὐτοῖς* om. C

*οὕτως ἐκείνοις κατὰ γῆν· πλείστους γὰρ αὖ οὗτοι ἀγῶνας
ἐν τῇ γῇ ἠγωνισμένοι ἐλάχιστα μὲν ἐσφαλμένοι εἰσί, πλεῖ-
10 στα δὲ κατωρθωκότες. ὡς δὲ καὶ ἀναγκαία οὐδὲν ἧττον
τούτοις ἡ κατὰ γῆν ἐπιμέλεια ἢ ὑμῖν ἡ κατὰ θάλατταν
ἐκ τῶν ἔργων ἔξεστι γιγνώσκειν. ὑμεῖς γὰρ τούτοις πολλὰ
ἔτη πολεμοῦντες καὶ πολλάκις καταναυμαχοῦντες οὐδὲν
προὔργου ἐποιεῖτε πρὸς τὸ τούτους καταπολεμῆσαι. ἐπεὶ
δὲ ἅπαξ ἡττήθησαν ἐν τῇ γῇ, εὐθὺς καὶ περὶ παίδων καὶ
περὶ γυναικῶν καὶ περὶ ὅλης τῆς πόλεως κίνδυνος αὐτοῖς
11 ἐγένετο. πῶς οὖν οὐ τούτοις αὖ δεινὸν ἄλλοις μὲν ἐπιτρέ-
πειν κατὰ γῆν ἡγεῖσθαι, αὐτοὺς δὲ ἄριστα τῶν κατὰ
γῆν ἐπιμελεῖσθαι; ἐγὼ μὲν οὖν, ὥσπερ τῇ βουλῇ προβε-
βούλευται, ταῦτα εἴρηκά τε καὶ συμφορώτατα ἡγοῦμαι
ἀμφοῖν εἶναι· ὑμεῖς δὲ εὐτυχοῖτε τὰ κράτιστα πᾶσιν ἡμῖν
βουλευσάμενοι.*

12 *Ὁ μὲν ταῦτ᾽ εἶπεν, οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοί τε καὶ οἱ τῶν Λακε-
δαιμονίων παρόντες ἐπῄνεσαν ἀμφότεροι ἰσχυρῶς τὸν
λόγον αὐτοῦ. Κηφισόδοτος δὲ παρελθών· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἔφη, οὐκ αἰσθάνεσθε ἐξαπατώμενοι; ἀλλ᾽ ἐὰν ἀκούσητέ
μου, ἐγὼ ὑμῖν αὐτίκα μάλα ἐπιδείξω. ἤδη γὰρ ἡγήσεσθε
κατὰ θάλατταν. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμῖν ἐὰν συμμαχῶσι,
δῆλον ὅτι πέμψουσι τοὺς μὲν τριηράρχους Λακεδαι-
μονίους καὶ ἴσως τοὺς ἐπιβάτας, οἱ δὲ ναῦται δῆλον ὅτι
13 ἔσονται ἢ Εἵλωτες ἢ μισθοφόροι. οὐκοῦν ὑμεῖς μὲν τού-
των ἡγήσεσθε. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὅταν παραγγείλωσιν
ὑμῖν κατὰ γῆν στρατείαν, δῆλον ὅτι πέμψετε τοὺς ὁπλίτας
καὶ τοὺς ἱππέας. οὐκοῦν οὕτως ἐκεῖνοι μὲν ὑμῶν αὐτῶν*

---

3 *ἀναγκαῖα* CF[1]U 5 *γιν.* CV 7 *προὔργον* U *τὸ* supra v. U[1] 9 *ὁ κίνδυνος* CU 11 *αὐτους* F[1] *αὐτοῖς* rell. 12 *οὖν* om. H 18 *ἀμφοῖν ἡγοῦμαι* U 19 *ἐξαπατώμενοι·* H 20 *ἢ δὴ* Valck. 23 *δῆλον ὅτι* del. Nauck 24 *μὲν* om. F 26 *ὑμᾶς* D *τοὺς ἱππέας καὶ τοὺς ὁπλίτας* CU 27 *αὐτῶν* om. CFU

*γίγνονται ἡγεμόνες, ὑμεῖς δὲ τῶν ἐκείνων δούλων καὶ ἐλα-
χίστου ἀξίων. ἀπόκριναι δέ μοι, ἔφη, ὦ Λακεδαιμόνιε
Τιμόκρατες, οὐκ ἄρτι ἔλεγες ὡς ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις
ἥκοις τὴν συμμαχίαν ποιούμενος; Εἶπον ταῦτα. Ἔστιν* 14
*οὖν, ἔφη ὁ Κηφισόδοτος, ἰσαίτερον ἢ ἐν μέρει μὲν ἑκα-
τέρους ἡγεῖσθαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐν μέρει δὲ τοῦ πεζοῦ,
καὶ ὑμᾶς τε, εἴ τι ἀγαθόν ἐστιν ἐν τῇ κατὰ θάλατταν ἀρχῇ,
τούτων μετέχειν, καὶ ἡμᾶς ἐν τῇ κατὰ γῆν; ἀκούσαντες
ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι μετεπείσθησαν, καὶ ἐψηφίσαντο κατὰ
πενθήμερον ἑκατέρους ἡγεῖσθαι.*

Στρατευομένων δ᾽ ἀμφοτέρων αὐτῶν καὶ τῶν συμ- 15
*μάχων εἰς Κόρινθον ἔδοξε κοινῇ φυλάττειν τὸ Ὄνειον.
καὶ ἐπεὶ ἐπορεύοντο οἱ Θηβαῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι, παρα-
ταξάμενοι ἐφύλαττον ἄλλος ἄλλοθεν τοῦ Ὀνείου, Λακε-
δαιμόνιοι δὲ καὶ Πελληνεῖς κατὰ τὸ ἐπιμαχώτατον. οἱ
δὲ Θηβαῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι ἐπεὶ ἀπεῖχον τῶν φυλαττόν-
των τριάκοντα στάδια, κατεστρατοπεδεύσαντο ἐν τῷ
πεδίῳ. συντεκμηράμενοι δὲ ἡνίκ᾽ ἂν ᾤοντο ὁρμηθέντες
καθανύσαι ἅμα κνέφᾳ, πρὸς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων
φυλακὴν ἐπορεύοντο. καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύσθησαν τῆς* 16
*ὥρας, ἀλλ᾽ ἐπιπίπτουσι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς
Πελληνεῦσιν ἡνίκα αἱ μὲν νυκτεριναὶ φυλακαὶ ἤδη ἔληγον,
ἐκ δὲ τῶν στιβάδων ἀνίσταντο ὅποι ἐδεῖτο ἕκαστος. ἐν-
ταῦθα οἱ Θηβαῖοι προσπεσόντες ἔπαιον παρεσκευασ-
μένοι ἀπαρασκευάστους καὶ συντεταγμένοι ἀσυντάκτους.
ὡς δὲ οἱ σωθέντες ἐκ τοῦ πράγματος ἀπέφυγον ἐπὶ τὸν* 17

---

1 *ἐλαχίστων* H 2 *ἀπόκρινε* FV 4 *ἥκεις* CD[1]UV 5 *ἑκατέρους* om. CU 7 *ἀρχή* C[1] *ἀρχὴν* F[1] 12 *κοινῇ* B *κοινῶς* rell. 14 *ἄλλοι ἄλλοθι* Halbertsma 19 *κατανύσαι* codd. *τῶν* om. H 20 *ἐπορεύετο* U 21 *ἐμπίπτουσι* CFU 22 *ἔλεγον* CF[1] 23 *ἐκ*] *αἱ* U *ὅποι* Schn. *ὅπου* codd. 25 *ἀπαρασκεύους* Ddf.

ἐγγύτατα λόφον, ἐξὸν τῷ Λακεδαιμονίων πολεμάρχῳ λαβόντι ὁπόσους μὲν ἐβούλετο τῶν συμμάχων ὁπλίτας, ὁπόσους δὲ πελταστάς, κατέχειν τὸ χωρίον (καὶ γὰρ τὰ ἐπιτήδεια ἐξῆν ἀσφαλῶς ἐκ Κεγχρειῶν κομίζεσθαι) οὐκ ἐποίησε ταῦτα, ἀλλὰ μάλα ἀπορούντων τῶν Θηβαίων πῶς χρὴ ἐκ τοῦ πρὸς Σικυῶνα βλέποντος καταβῆναι ἢ πάλιν ἀπελθεῖν, σπονδὰς ποιησάμενος, ὡς τοῖς πλείστοις ἐδόκει, πρὸς Θηβαίων μᾶλλον ἢ πρὸς ἑαυτῶν, οὕτως ἀπῆλθε καὶ τοὺς μεθ᾽ αὑτοῦ ἀπήγαγεν.

18 *Οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀσφαλῶς καταβάντες καὶ συμμείξαντες τοῖς ἑαυτῶν συμμάχοις, Ἀρκάσι τε καὶ Ἀργείοις καὶ Ἠλείοις, εὐθὺς μὲν προσέβαλον πρὸς Σικυῶνα καὶ Πελλήνην· στρατευσάμενοι δὲ εἰς Ἐπίδαυρον ἐδῄωσαν αὐτῶν πᾶσαν τὴν χώραν. ἀναχωροῦντες δὲ ἐκεῖθεν μάλα πάντων ὑπεροπτικῶς τῶν ἐναντίων, ὡς ἐγένοντο ἐγγὺς τοῦ Κορινθίων ἄστεως, δρόμῳ ἐφέροντο πρὸς τὰς πύλας τὰς ἐπὶ Φλειοῦντα ἰόντι, ὡς εἰ ἀνεῳγμέναι τύχοιεν, εἰσπε-*
19 *σούμενοι. ἐκβοηθήσαντες δέ τινες ψιλοὶ ἐκ τῆς πόλεως ἀπαντῶσι τῶν Θηβαίων τοῖς ἐπιλέκτοις οὐδὲ τέτταρα πλέθρα ἀπέχουσι τοῦ τείχους· καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τὰ μνήματα καὶ τὰ ὑπερέχοντα χωρία, βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες ἀποκτείνουσι τῶν πρώτων καὶ μάλα συχνούς, καὶ τρεψάμενοι ἐδίωκον ὡς τρία ἢ τέτταρα στάδια. τούτου δὲ γενομένου οἱ Κορίνθιοι τοὺς νεκροὺς πρὸς τὸ τεῖχος ἑλκύσαντες καὶ ὑποσπόνδους ἀποδόντες τρο-*

---

1 *ἐγγύτατον* **U** *τῷ* ⟨*τῶν*⟩ Schn. 4 *Κεχριῶν* **CD** *Κεγχριῶν* rell. 6 *πρὸς* om. **CFU** *ἀποβλέποντος* **U** 7 *ποιησαμένους* **CU** 9 *μετ᾽ αὐτοῦ* codd. 10 *καὶ συμμίξ.* (sic rell.) om. **B** 11 *ἑαυτῶν* **CU** *τε ἑαυτῶν* **F** *τε αὐτῶν* **V**[1] *τε αὐτῶν* **BDMPV**[c] *Ἠλείοις καὶ Ἀργείοις* **B**[1]**U** 12 *προσέβαλλον* **FU** 15 *τοῦ* **B** *τοῦ τῶν* rell. 16 *ἄστεος* codd. alt. *τὰς*] *τὰ* **U** 19 *ἐπὶ λέκτροις* **F** 23 *στρεψάμενοι* **C**

παῖον ἔστησαν. καὶ ταύτῃ μὲν ἀνεψύχθησαν οἱ τῶν Λακεδαιμονίων σύμμαχοι.

Ἅμα δὲ δὴ πεπραγμένων τούτων καταπλεῖ Λακεδαι- 20
μονίοις ἡ παρὰ Διονυσίου βοήθεια, τριήρεις πλέον ἢ εἴκοσιν. ἦγον δὲ Κελτούς τε καὶ Ἴβηρας καὶ ἱππέας ὡς πεντήκοντα. τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Θηβαῖοί τε καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν σύμμαχοι διαταξάμενοι καὶ ἐμπλήσαντες τὸ πεδίον μέχρι τῆς θαλάττης καὶ μέχρι τῶν ἐχομένων τῆς πόλεως γηλόφων ἔφθειρον εἴ τι χρήσιμον ἦν ἐν τῷ πεδίῳ. καὶ οἱ μὲν τῶν Ἀθηναίων καὶ οἱ τῶν Κορινθίων ἱππεῖς οὐ μάλα ἐπλησίαζον τῷ στρατεύματι, ὁρῶντες
ἰσχυρὰ καὶ πολλὰ τἀντίπαλα. οἱ δὲ παρὰ τοῦ Διονυσίου 21
ἱππεῖς ὅσοι παρῆσαν, οὗτοι διεσκεδασμένοι ἄλλος ἄλλῃ παραθέοντες ἠκόντιζόν τε προσελαύνοντες, καὶ ἐπεὶ ὥρμων ἐπ' αὐτούς, ἀνεχώρουν, καὶ πάλιν ἀναστρέφοντες ἠκόντιζον. καὶ ταῦτα ἅμα ποιοῦντες κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἵππων καὶ ἀνεπαύοντο. εἰ δὲ καταβεβηκόσιν ἐπελαύνοιέν τινες, εὐπετῶς ἀναπηδῶντες ἀνεχώρουν, εἰ δ' αὖ τινες διώξειαν αὐτοὺς πολὺ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος, τούτους, ὁπότε ἀποχωροῖεν, ἐπικείμενοι καὶ ἀκοντίζοντες δεινὰ ἠργάζοντο, καὶ πᾶν τὸ στράτευμα ἠνάγκαζον ἑαυτῶν ἕνεκα καὶ προϊέναι
καὶ ἀναχωρεῖν. μετὰ ταῦτα μέντοι οἱ Θηβαῖοι μείναντες οὐ 22
πολλὰς ἡμέρας ἀπῆλθον οἴκαδε, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ἕκαστος οἴκαδε. ἐκ δὲ τούτου ἐμβάλλουσιν οἱ παρὰ Διονυσίου εἰς Σικυῶνα, καὶ μάχῃ μὲν νικῶσι τοὺς Σικυωνίους ἐν τῷ

---

1 *μὲν δὴ* **CU** 3 *δὲ* **V** *τε* rell. 5 *ἱππεῖς* codd. 7 *ἐμπλήσατε* **C** 9 *ἔφθειρεν* **BP**[1](?) 10 *οἱ τῶν* om. **FU** 13 *ὅσοιπερ ἦσαν* codd., corr. Cob. *διεσκεδασμένοι* **CU** *διεσκαυμένοι* **F**[1] *διεσκευασμένοι* rell. 14 *ὁρμῷεν* Ha. 15 *ἐπ'*] *πρὸς* **CU** 16 *ἅμα ταῦτα* **C**[1] 18 *καὶ ἀνεχώρουν* **F** *ἂν* **F** 20 *ἀκοντί* **B**, cui excidit folium, in quo *ζοντες* — § 31 *ἔπιπτον* *εἰργάζοντο* codd. 22 *ἀποχωρεῖν* suprascr. **D**[1] 23 *οἱ* om. **CFU**

πεδίῳ, καὶ ἀπέκτειναν περὶ ἑβδομήκοντα· Δέρας δὲ τεῖχος κατὰ κράτος αἱροῦσι. καὶ ἡ μὲν παρὰ Διονυσίου πρώτη βοήθεια ταῦτα πράξασα ἀπέπλευσεν εἰς Συρακούσας. Θηβαῖοι δὲ καὶ πάντες οἱ ἀποστάντες ἀπὸ Λακεδαιμονίων μέχρι μὲν τούτου τοῦ χρόνου ὁμοθυμαδὸν καὶ ἔπραττον καὶ
23 ἐστρατεύοντο ἡγουμένων Θηβαίων. ἐγγενόμενος δέ τις Λυκομήδης Μαντινεύς, γένει τε οὐδενὸς ἐνδεὴς χρήμασί τε προήκων καὶ ἄλλως φιλότιμος, οὗτος ἐνέπλησε φρονήματος τοὺς Ἀρκάδας, λέγων ὡς μόνοις μὲν αὐτοῖς πατρὶς Πελοπόννησος εἴη (μόνοι γὰρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῖεν), πλεῖστον δὲ τῶν Ἑλληνικῶν φῦλον τὸ Ἀρκαδικὸν εἴη καὶ σώματα ἐγκρατέστατα ἔχοι. καὶ ἀλκιμωτάτους δὲ αὐτοὺς ἀπεδείκνυε, τεκμήρια παρεχόμενος ὡς ἐπικούρων ὁπότε δεηθεῖέν τινες, οὐδένας ᾑροῦντο ἀντ᾽ Ἀρκάδων. ἔτι δὲ οὔτε Λακεδαιμονίους πώποτε ἄνευ σφῶν ἐμβαλεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας οὔτε νῦν Θηβαίους ἐλθεῖν ἄνευ Ἀρκάδων εἰς Λακε-
24 δαίμονα. ἐὰν οὖν σωφρονῆτε, τοῦ ἀκολουθεῖν ὅποι ἄν τις παρακαλῇ φείσεσθε· ὡς πρότερόν τε Λακεδαιμονίοις ἀκολουθοῦντες ἐκείνους ηὐξήσατε, νῦν δ᾽, ἐὰν Θηβαίοις εἰκῇ ἀκολουθῆτε καὶ μὴ κατὰ μέρος ἡγεῖσθαι ἀξιῶτε, ἴσως τάχα τούτους ἄλλους Λακεδαιμονίους εὑρήσετε. οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες ταῦτα ἀκούοντες ἀνεφυσῶντό τε καὶ ὑπερεφίλουν τὸν Λυκομήδη καὶ μόνον ἄνδρα ἡγοῦντο· ὥστε ἄρχοντας ἔταττον οὕστινας ἐκεῖνος κελεύοι. καὶ ἐκ τῶν συμβαινόντων

---

1 Δαίρας F Γέρας CU 3 τοιαῦτα CU 4 ἀπὸ] οἱ ἀπὸ F 5 μὲν οὖν HV 6 ἐστρατεύοντο] ἐβουλεύοντο CU τῶν Θηβαίων CFU ἐγγιν. CFU 9 Πελοπόννησος πατρὶς CU 10 ⟨ἡ⟩ Πελοπ. Cob. ἐν om. H 11 Ἑλλήνων F[1] φῦλον PU φύλον C φύλων DHMV Ἀρκάδιον U 14 δεηθοῖεν D 15 ἄνευ σφῶν πώποτε CU 16 ⟨ἂν⟩ ἄνευ Cob. 17 οὖν om. C ὅπου D 18 παρακαλοῖ CU φείσεσθαι F[1] ἀφήσεσθε Cob. τε om. F γε Grosser 19 δὲ ἂν codd. 20 μέρος] χώραν CU μέρους C marg. ἀξιῶτε ἡγεῖσθαι CU 22 ἀκούσαντες D 23 Λυκομήδην codd. 24 κἀκεῖνος CFU

δὲ ἔργων ἐμεγαλύνοντο οἱ Ἀρκάδες· ἐμβαλόντων μὲν γὰρ 25 εἰς Ἐπίδαυρον τῶν Ἀργείων καὶ ἀποκλεισθέντων τῆς ἐξόδου ὑπό τε τῶν μετὰ Χαβρίου ξένων καὶ Ἀθηναίων καὶ Κορινθίων, βοηθήσαντες μάλα πολιορκουμένους ἐξελύσαντο τοὺς Ἀργείους, οὐ μόνον τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς χωρίοις πολεμίοις χρώμενοι. στρατευσάμενοι δὲ καὶ εἰς Ἀσίνην τῆς Λακαίνης ἐνίκησάν τε τὴν τῶν Λακεδαιμονίων φρουρὰν καὶ τὸν Γεράνορα τὸν Σπαρτιάτην πολέμαρχον †γεγενημένον ἀπέκτειναν καὶ τὸ προάστιον τῶν Ἀσιναίων ἐπόρθησαν. ὅπου δὲ βουληθεῖεν ἐξελθεῖν, οὐ νύξ, οὐ χειμών, οὐ μῆκος ὁδοῦ, οὐκ ὄρη δύσβατα ἀπεκώλυεν αὐτούς· ὥστε ἔν γε ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ πολὺ ᾤοντο κράτιστοι εἶναι. οἱ 26 μὲν δὴ Θηβαῖοι διὰ ταῦτα ὑποφθόνως καὶ οὐκέτι φιλικῶς εἶχον πρὸς τοὺς Ἀρκάδας. οἵ γε μὴν Ἠλεῖοι ἐπεὶ ἀπαιτοῦντες τὰς πόλεις τοὺς Ἀρκάδας ἃς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀφῃρέθησαν ἔγνωσαν αὐτοὺς τοὺς μὲν ἑαυτῶν λόγους ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιουμένους, τοὺς δὲ Τριφυλίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀπὸ σφῶν ἀποστάντας περὶ παντὸς ποιουμένους, ὅτι Ἀρκάδες ἔφασαν εἶναι, ἐκ τούτων αὖ καὶ οἱ Ἠλεῖοι δυσμενῶς εἶχον πρὸς αὐτούς.

Οὕτω δ' ἑκάστων μέγα ἐφ' ἑαυτοῖς φρονούντων τῶν 27 συμμάχων, ἔρχεται Φιλίσκος Ἀβυδηνὸς παρ' Ἀριοβαρζάνους χρήματα ἔχων πολλά. καὶ πρῶτα μὲν εἰς Δελφοὺς συνήγαγε περὶ εἰρήνης Θηβαίους καὶ τοὺς συμμάχους καὶ

---

1 ἐμβαλλόντων CF 6 καὶ om. MU^1 8 τὸν del. Grosser Γελάνορα W. Ddf. πολέμαρχον Σπαρτιάτην codd., transp. Ddf. 9 γενναῖον ὄντα Grosser Σπαρτ. ⟨καὶ ἄνδρα ἀγαθὸν⟩ γεγ. Kyprianos προάστειον codd. Ἀσιναίων CU Ἀσινάνων HMPV Ἀσιάνων F Ἀσινάρων D 10 ὅποι Ha. 12 γε om. DF τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ CU πολλοὶ CFU 14 οἵ . . . Ἀρκάδας (15) om. F^1 17 τοὺς δὲ . . . ποιουμένους (18) om. C Τριφυλλ. DF^cMPU 18 ἔφασαν Ἀρκάδες V 21 μέγα om. U 22 παρὰ CFU

τοὺς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες τῷ μὲν θεῷ οὐδὲν ἀνεκοινώσαντο ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη γένοιτο, αὐτοὶ δὲ ἐβουλεύοντο. ἐπεὶ δὲ οὐ συνεχώρουν οἱ Θηβαῖοι Μεσσήνην ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἶναι, ξενικὸν πολὺ συνέλεγεν ὁ Φιλίσκος, ὅπως πολεμοίη μετὰ Λακεδαιμονίων.

28 *Τούτων δὲ πραττομένων ἀφικνεῖται καὶ ἡ παρὰ Διονυσίου
δευτέρα βοήθεια. λεγόντων δὲ Ἀθηναίων μὲν ὡς χρεὼν εἴη
αὐτοὺς ἰέναι εἰς Θετταλίαν τἀναντία Θηβαίοις, Λακεδαιμο-
νίων δὲ ὡς εἰς τὴν Λακωνικήν, ταῦτα ἐν τοῖς συμμάχοις ἐνί-
κησεν. ἐπεὶ δὲ περιέπλευσαν οἱ παρὰ Διονυσίου εἰς Λακεδαί-
μονα, λαβὼν αὐτοὺς Ἀρχίδαμος μετὰ τῶν πολιτικῶν ἐστρα-
τεύετο. καὶ Καρύας μὲν ἐξαιρεῖ κατὰ κράτος, καὶ ὅσους
ζῶντας ἔλαβεν, ἀπέσφαξεν· ἐκεῖθεν δ' εὐθὺς στρατευσάμε-
νος εἰς Παρρασίους τῆς Ἀρκαδίας μετ' αὐτῶν ἐδῄου τὴν*
29 *χώραν. ἐπεὶ δ' ἐβοήθησαν οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι, ἐπ-
αναχωρήσας ἐστρατοπεδεύσατο ἐν τοῖς ὑπὲρ Μηλέας γηλό-
φοις. ἐνταῦθα δ' ὄντος αὐτοῦ Κισσίδας ὁ ἄρχων τῆς παρὰ
Διονυσίου βοηθείας ἔλεγεν ὅτι ἐξήκοι αὐτῷ ὁ χρόνος ὃς
εἰρημένος ἦν παραμένειν. καὶ ἅμα ταῦτ' ἔλεγε καὶ ἀπῄει
τὴν ἐπὶ Σπάρτης. ἐπεὶ δὲ ἀποπορευόμενον ὑπετέμνοντο
αὐτὸν οἱ Μεσσήνιοι ἐπὶ στενῷ τῆς ὁδοῦ, ἐνταῦθα δὴ
ἔπεμπεν ἐπὶ τὸν Ἀρχίδαμον καὶ βοηθεῖν ἐκέλευε· κἀκεῖνος
μέντοι ἐβοήθει. ὡς δὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ἐπ' Εὐτρησίους*

---

2 *ἀνεκοινώσαντο* F[c] *ἐνεκιν.* F[1] *ἐκοιν.* CU *ἐνεκοιν.* DHMPV *ἂν εἰρήνη*+ F 4 *Λακεδαιμονίους* U 7 *ὡς χρεὼν μὲν* CDUV 8 *ἰέναι* om. CFU [*ἰέναι*] *εἰς Θ. ἀπαντᾶν Θ.* Madv.; an fuit *ἀντία*? cf. Herod. VII 236, 3 11 *ὁ Ἀρχίδαμος* CFU 12 *Καρνὰς* CFU *αἱρεῖ* D, „recte fortasse“ Ddf. 14 *Παρρασίους* Clinton *Παρασίας* M[2] *παρουσίας* rell. *ἐδῄουν* F 15 alt. *οἱ* om. U 16 *ἐστρατοπεδεύσαντο* F *ὑπὲρ* Ddf. *ὑπὸ* codd. *Μηλέας* E. Curtius *Μηδέας* codd. (it. infra) 18 *ἐξήκει* F[1] *ἐξήκοιτο* H *ὃς*] an *ὃν*? 19 *ἦν* om. CU *καὶ ἀπῄει* (*ἀπίει* CU) om. F[1] 21 *στενῷ* vel *στενῶν* Ddf. *στενὸν* codd. 23 *Εὐκτρησίους* U *Εὐκερησίους* C, ut vid.

ἐκτροπῇ, οἱ μὲν Ἀρκάδες καὶ Ἀργεῖοι προσέβαινον εἰς τὴν Λάκαιναν, καὶ οὗτοι ὡς ἀποκλείσοντες αὐτὸν τῆς ἐπ᾽ οἶκον ὁδοῦ. ὁ δέ, οὗπέρ ἐστι χωρίον ἐπίπεδον ἐν ταῖς συμβολαῖς τῆς τε ἐπ᾽ Εὐτρησίων καὶ τῆς ἐπὶ Μηλέας ὁδοῦ, ἐνταῦθα ἐκβὰς παρετάξατο ὡς μαχούμενος. ἔφασαν δ᾽ αὐτὸν καὶ 30
πρὸ τῶν λόχων παριόντα τοιάδε παρακελεύσασθαι· Ἄνδρες πολῖται, νῦν ἀγαθοὶ γενόμενοι ἀναβλέψωμεν ὀρθοῖς ὄμμασιν· ἀποδῶμεν τοῖς ἐπιγιγνομένοις τὴν πατρίδα οἵανπερ παρὰ τῶν πατέρων παρελάβομεν· παυσώμεθα αἰσχυνόμενοι καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ πρεσβυτέρους καὶ ξένους, ἐν οἷς πρόσθεν γε πάντων τῶν Ἑλλήνων περιβλεπτότατοι ἦμεν. τούτων δὲ ῥηθέντων ἐξ αἰθρίας ἀστραπάς τε καὶ 31
βροντὰς λέγουσιν αἰσίους αὐτῷ φανῆναι· συνέβη δὲ καὶ πρὸς τῷ δεξιῷ κέρατι τέμενός τε καὶ ἄγαλμα Ἡρακλέους [οὗ δὴ καὶ ἀπόγονος λέγεται] εἶναι. τοιγαροῦν ἐκ τούτων πάντων οὕτω πολὺ μένος καὶ θάρρος τοῖς στρατιώταις φασὶν ἐμπεσεῖν ὥστ᾽ ἔργον εἶναι τοῖς ἡγεμόσιν ἀνείργειν τοὺς στρατιώτας ὠθουμένους εἰς τὸ πρόσθεν. ἐπεὶ μέντοι ἡγεῖτο ὁ Ἀρχίδαμος, ὀλίγοι μὲν τῶν πολεμίων δεξάμενοι εἰς δόρυ αὐτοὺς ἀπέθανον· οἱ δ᾽ ἄλλοι φεύγοντες ἔπιπτον, πολλοὶ μὲν ὑπὸ ἱππέων, πολλοὶ δὲ ὑπὸ τῶν Κελτῶν. ὡς δὲ ληξάσης 32
τῆς μάχης τροπαῖον ἐστήσατο, εὐθὺς ἔπεμψεν οἴκαδε ἀγγελοῦντα Δημοτέλη τὸν κήρυκα τῆς τε νίκης τὸ μέγεθος ⟨καὶ⟩ ὅτι Λακεδαιμονίων μὲν οὐδὲ εἷς τεθναίη, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς. τοὺς μέντοι ἐν Σπάρτῃ ἔφασαν ἀκούσαντας ἀρξαμένους ἀπὸ Ἀγησιλάου καὶ τῶν γερόντων

---

2 *οἶκον* Pluyg. 3 *ὅπερ* codd., corr. Leoncl. *ταῖς .. τε* (4)] *τοῖς* CU 4 pr. *τῆς*] *τοῖς* F *Εὐκτρησίων* CUP[1](?) 5 *ἐμβὰς* F 6 *τοιαῦτα* F 7 *ἀναβλέψομεν* U, corr. U[1] 11 *πρότερον* U *γε* om. U *τῶν* om. H 14 *τι* D 15 seclusa del. Cob. *καὶ* om. F[1] 16 *θάρρος* Ddf. *θάρσος* codd. 20 *πολλοὶ*] redit B 23 *τε* om. U 24 *καὶ* add. Steph.

*καὶ τῶν ἐφόρων πάντας κλαίειν· οὕτω κοινόν τι ἄρα χαρᾷ
καὶ λύπῃ δάκρυά ἐστιν. ἐπὶ μέντοι τῇ τῶν Ἀρκάδων τύχῃ
οὐ πολύ τι ἧττον Λακεδαιμονίων ἥσθησαν Θηβαῖοί τε καὶ
Ἠλεῖοι· οὕτως ἤδη ἤχθοντο ἐπὶ τῷ φρονήματι αὐτῶν.*

33 *Συνεχῶς δὲ βουλευόμενοι Θηβαῖοι ὅπως ἂν τὴν ἡγεμο-
νίαν λάβοιεν τῆς Ἑλλάδος, ἐνόμισαν, εἰ πέμψειαν πρὸς τὸν
Περσῶν βασιλέα, πλεονεκτῆσαι ἄν τι ἐν ἐκείνῳ. καὶ ἐκ
τούτου παρακαλέσαντες ἤδη τοὺς συμμάχους ἐπὶ προφάσει
ὅτι καὶ Εὐθυκλῆς ὁ Λακεδαιμόνιος εἴη παρὰ βασιλεῖ,
ἀναβαίνουσι Θηβαίων μὲν Πελοπίδας, Ἀρκάδων δὲ Ἀντίο-
χος ὁ παγκρατιαστής, Ἠλείων δὲ Ἀρχίδαμος· ἠκολούθει
δὲ καὶ Ἀργεῖος. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ταῦτα ἀνέ-*
34 *πεμψαν Τιμαγόραν τε καὶ Λέοντα. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖ ἐγένοντο,
πολὺ ἐπλεονέκτει ὁ Πελοπίδας παρὰ τῷ Πέρσῃ. εἶχε γὰρ
λέγειν καὶ ὅτι μόνοι τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ συνεμάχοντο
ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ὅτι ὕστερον οὐδεπώποτε στρατεύ-
σαιντο ἐπὶ βασιλέα, καὶ ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο
πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν μετ' Ἀγησι-
λάου ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸν οὐδὲ θῦσαι ἐάσαιεν αὐτὸν ἐν
Αὐλίδι τῇ Ἀρτέμιδι, ἔνθαπερ ὅτε Ἀγαμέμνων εἰς τὴν*
35 *Ἀσίαν ἐξέπλει θύσας εἷλε Τροίαν. μέγα δὲ συνεβάλλετο
τῷ Πελοπίδᾳ εἰς τὸ τιμᾶσθαι καὶ ὅτι ἐνενικήκεσαν οἱ
Θηβαῖοι μάχῃ ἐν Λεύκτροις καὶ ὅτι πεπορθηκότες τὴν
χώραν τῶν Λακεδαιμονίων ἐφαίνοντο. ἔλεγε δὲ ὁ Πελο-
πίδας ὅτι οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Ἀρκάδες μάχῃ ἡττημένοι*

---

3 *τι* om. CU *οἱ Θηβαῖοι* CFU (it. 5) 5 *βουλόμενοι* U 6 *εἰ πέμψειαν*] *εἰσπέμψοιαν* B *τῶν* C[1]F[1] 7 *ἐν* om. CFU *παρ'* Mor. 8 an *παρακαλεσάντων*? 9 *καὶ* om. U 10 *Θηβαίων* om. U[1] 11 *ἠβουλήθη* B 12 *Ἀθηναῖοι δὲ* CFU *ἀντέπεμψαν* CFU; an *ἀντανέπεμψαν*? 16 *οὐδέποτε* CFU 20 *Ἀγαμέμνων ὅτε* (*ὅτε ὁ* V) Cob. 21 *Τροίαν* BP *τὴν Τ.* rell. *συνεβάλετο* V 23 *μάχοι* C *πεπορθμηκότες* F[1] 25 *οἱ . . οἱ* V, utrumque om. U, alt. C, prius rell.

εἶεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἐπεὶ αὐτοὶ οὐ παρεγένοντο.
συνεμαρτύρει δ' αὐτῷ ταῦτα πάντα ὡς ἀληθῆ λέγοι ὁ
Ἀθηναῖος Τιμαγόρας, καὶ ἐτιμᾶτο δεύτερος μετὰ τὸν
Πελοπίδαν. ἐκ δὲ τούτου ἐρωτώμενος ὑπὸ βασιλέως ὁ 36
Πελοπίδας τί βούλοιτο ἑαυτῷ γραφῆναι εἶπεν ὅτι Μεσσήνην
τε αὐτόνομον εἶναι ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίους
ἀνέλκειν τὰς ναῦς· εἰ δὲ ταῦτα μὴ πείθοιντο, στρατεύειν
ἐπ' αὐτούς· εἴ τις δὲ πόλις μὴ ἐθέλοι ἀκολουθεῖν, ἐπὶ
ταύτην πρῶτον ἰέναι. γραφέντων δὲ τούτων καὶ ἀναγνω- 37
σθέντων τοῖς πρέσβεσιν, εἶπεν ὁ Λέων ἀκούοντος τοῦ
βασιλέως· Νὴ Δία, ὦ Ἀθηναῖοι, ὥρα γε ὑμῖν, ὡς ἔοικεν,
ἄλλον τινὰ φίλον ἀντὶ βασιλέως ζητεῖν. ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλεν
ὁ γραμματεὺς ἃ εἶπεν ὁ Ἀθηναῖος, πάλιν ἐξήνεγκε προσγε-
γραμμένα· εἰ δέ τι δικαιότερον τούτων γιγνώσκουσιν οἱ
Ἀθηναῖοι, ἰόντας πρὸς βασιλέα διδάσκειν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο 38
οἱ πρέσβεις οἴκαδε ἕκαστοι, τὸν μὲν Τιμαγόραν ἀπέκτειναν
οἱ Ἀθηναῖοι, κατηγοροῦντος τοῦ Λέοντος ὡς οὔτε συσκη-
νοῦν ἑαυτῷ ἐθέλοι μετά τε Πελοπίδου πάντα βουλεύοιτο.
τῶν δὲ ἄλλων πρέσβεων ὁ μὲν Ἠλεῖος Ἀρχίδαμος, ὅτι
προυτίμησε τὴν Ἦλιν πρὸ τῶν Ἀρκάδων, ἐπῄνει τὰ τοῦ
βασιλέως, ὁ δ' Ἀντίοχος, ὅτι ἠλαττοῦτο τὸ Ἀρκαδικόν,
οὔτε τὰ δῶρα ἐδέξατο ἀπήγγειλέ τε πρὸς τοὺς μυρίους ὡς
βασιλεὺς ἀρτοκόπους μὲν καὶ ὀψοποιοὺς καὶ οἰνοχόους καὶ
θυρωροὺς παμπληθεῖς ἔχοι, ἄνδρας δὲ οἳ μάχοιντ' ἂν
Ἕλλησι πάνυ ζητῶν οὐκ [ἂν] ἔφη δύνασθαι ἰδεῖν. πρὸς δὲ

---

2 ταῦτα πάντα δ' αὐτῷ CU λέγει FU 3 τὸν margine reciso absumptum B 9 πρώτην V 10 τοῦ om. Ddf. 11 Δία γε D ἡμῖν(?) B[1] 13 γραμματεὺς] ἑρμηνεὺς κάλλιον D marg. 14 γιν. UV 15 ἰόντες U 16 ἕκαστοι οἴκαδε CU 18 ἐθέλοι ἑαυτῷ CU Πελοπίδα CFU 20 τοῦ om. Ddf. 21 ὁ δ'] prorsus desinit B 22 τε om. F[1] ὡς] ὁ F[1] ὅτι C ὅτι ὁ U 23 ἀρτοπόπους Cob. μὲν om. C 24 μάχηντ' F 25 ἂν del. Ddf.

τούτοις καὶ τὸ τῶν χρημάτων πλῆθος ἀλαζονείαν οἵ γε δοκεῖν ἔφη εἶναι, ἐπεὶ καὶ τὴν ὑμνουμένην ἂν χρυσῆν πλάτανον οὐχ ἱκανὴν ἔφη εἶναι τέττιγι σκιὰν παρέχειν.

39 Ὡς δὲ οἱ Θηβαῖοι συνεκάλεσαν ἀπὸ τῶν πόλεων ἁπασῶν ἀκουσομένους τῆς παρὰ βασιλέως ἐπιστολῆς, καὶ ὁ Πέρσης ὁ φέρων τὰ γράμματα δείξας τὴν βασιλέως σφραγῖδα ἀνέγνω τὰ γεγραμμένα, οἱ μὲν Θηβαῖοι ὀμνύναι ταῦτα ἐκέλευον βασιλεῖ καὶ ἑαυτοῖς τοὺς βουλομένους φίλους εἶναι, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπεκρίναντο ὅτι οὐκ ὀμούμενοι ἀλλ᾽ ἀκουσόμενοι πεμφθείησαν· εἰ δέ τι ὅρκων δέοιντο, πρὸς τὰς πόλεις πέμπειν ἐκέλευον. ὁ μέντοι Ἀρκὰς Λυκομήδης καὶ τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι οὐδὲ τὸν σύλλογον ἐν Θήβαις δέοι εἶναι, ἀλλ᾽ ἔνθα ἂν ᾖ ὁ πόλεμος. χαλεπαινόντων δ᾽ αὐτῷ τῶν Θηβαίων καὶ λεγόντων ὡς διαφθείροι τὸ συμμαχικόν, οὐδ᾽ εἰς τὸ συνέδριον ἤθελε καθίζειν, ἀλλ᾽ ἀπιὼν ᾤχετο, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ ἐξ Ἀρκαδίας πρέσβεις.
40 ὡς δ᾽ ἐν Θήβαις οὐκ ἠθέλησαν οἱ συνελθόντες ὀμόσαι, ἔπεμπον οἱ Θηβαῖοι πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις, ὀμνύναι κελεύοντες ποιήσειν κατὰ τὰ βασιλέως γράμματα, νομίζοντες ὀκνήσειν μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων ἀπεχθάνεσθαι ἅμα ἑαυτοῖς τε καὶ βασιλεῖ. ἐπεὶ μέντοι εἰς Κόρινθον πρῶτον αὐτῶν ἀφικομένων ὑπέστησαν οἱ Κορίνθιοι καὶ ἀπεκρίναντο ὅτι οὐδὲν δέοιντο πρὸς βασιλέα κοινῶν ὅρκων, ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι πόλεις κατὰ ταὐτὰ ἀποκρινόμεναι. καὶ αὕτη μὲν ἡ Πελοπίδου καὶ τῶν Θηβαίων τῆς ἀρχῆς περιβολὴ οὕτω διελύθη.

41 Αὖθις δ᾽ Ἐπαμεινώνδας, βουληθεὶς τοὺς Ἀχαιοὺς προσ-

---

2 ἂν del. Ddf. δὴ Cob. 4 ἐκάλεσαν CU 10 ὅρκον U 13 ἂν ᾖ Steph. ἢ ἂν CU ᾖ rell. 14 διαφέροι M 17 συνεληλυθότες CFU 19 ποιῆσαι CFU (post βασ. CU) τὰ om. F[1] 21 τε om. F[1] 23 καινῶν Hert. 24 ἄλλαι] ἄ. πολλαὶ CFU ταυτὰ V ταῦτα rell. 27 Ἐπαμιν. F

αγαγέσθαι, ὅπως μᾶλλον σφίσι καὶ οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ
ἄλλοι σύμμαχοι προσέχοιεν τὸν νοῦν, ἔγνω ἐκστρατευτέον
εἶναι ἐπὶ τὴν Ἀχαιΐαν. Πεισίαν οὖν τὸν Ἀργεῖον στρατη-
γοῦντα ἐν τῷ Ἄργει πείθει προκαταλαβεῖν τὸ Ὄνειον. καὶ
ὁ Πεισίας μέντοι καταμαθὼν ἀμελουμένην τὴν τοῦ Ὀνείου
φυλακὴν ὑπό τε Ναυκλέους, ὃς ἦρχε τοῦ ξενικοῦ τῶν
Λακεδαιμονίων, καὶ ὑπὸ Τιμομάχου τοῦ Ἀθηναίου, κατα-
λαμβάνει νύκτωρ μετὰ δισχιλίων ὁπλιτῶν τὸν ὑπὲρ
Κεγχρειῶν λόφον, ἔχων ἑπτὰ ἡμερῶν τὰ ἐπιτήδεια. ἐν δὲ 42
ταύταις ταῖς ἡμέραις ἐλθόντες οἱ Θηβαῖοι ὑπερβαίνουσι τὸ
Ὄνειον, καὶ στρατεύουσι πάντες οἱ σύμμαχοι ἐπ' Ἀχαιΐαν,
ἡγουμένου Ἐπαμεινώνδου. προσπεσόντων δ' αὐτῷ τῶν
βελτίστων ἐκ τῆς Ἀχαιΐας, ἐνδυναστεύει ὁ Ἐπαμεινώνδας
ὥστε μὴ φυγαδεῦσαι τοὺς κρατίστους μηδὲ πολιτείαν
μεταστῆσαι, ἀλλὰ πιστὰ λαβὼν παρὰ τῶν Ἀχαιῶν ἦ μὴν
συμμάχους ἔσεσθαι καὶ ἀκολουθήσειν ὅποι ἂν Θηβαῖοι
ἡγῶνται, οὕτως ἀπῆλθεν οἴκαδε. κατηγορούντων δὲ αὐτοῦ 43
τῶν τε Ἀρκάδων καὶ τῶν ἀντιστασιωτῶν ὡς Λακεδαι-
μονίοις κατεσκευακὼς τὴν Ἀχαιΐαν ἀπέλθοι, ἔδοξε
Θηβαίοις πέμψαι ἁρμοστὰς εἰς τὰς Ἀχαιΐδας πόλεις. οἱ
δ' ἐλθόντες τοὺς μὲν βελτίστους σὺν τῷ πλήθει ἐξέβαλον,
δημοκρατίας δὲ ἐν τῇ Ἀχαιΐᾳ κατέστησαν. οἱ μέντοι ἐκπε-
σόντες συστάντες ταχύ, ἐπὶ μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων
πορευόμενοι, ὄντες οὐκ ὀλίγοι, κατῆλθόν τε καὶ κατέσχον

---

2 *ἔγνωκε στρατευτέον* codd., corr. Hert. 3 *Ἀχαΐαν* codd. (it. infra) *Πειθίαν* Hermog. de inv. IV 7 5 *ἀμελουμένην* (*η* ex corr. F) om. CU 6 *τεναυκλέους* U 7 *τοῦ Τιμ.* H 8 *τὸν* om. CFU 9 *Κεγχρεῶν* U *Κεχριῶν* F *Κεγχριῶν* rell. *τὰ* om. CU 10 *οἱ Θηβαῖοι* post *ταύταις* U 14 *μηδὲ* Ddf. *μήτε* codd. 15 *λαβεῖν* CU 17 *ἡγοῦνται* F *καὶ οὕτως* CU *ἀπῆλθον* CFU *αὐτοῦ* suprascr. D[1]V *αὐτῶν* rell. 19 *κατασκ.* F 20 *Ἀχαιΐδας* hic MP 21 *ἐξέβαλλον* CFPU 22 *ἐμπεσόντες* F[1] 23 *συστάντες* om. H

τὰς πόλεις. ἐπεὶ δὲ κατελθόντες οὐκέτι ἐμέσευον, ἀλλὰ
προθύμως συνεμάχουν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐπιέζοντο οἱ
Ἀρκάδες ἔνθεν μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἔνθεν δὲ ὑπὸ
44 Ἀχαιῶν. ἐν δὲ τῷ Σικυῶνι τὸ μὲν μέχρι τούτου κατὰ τοὺς
ἀρχαίους νόμους ἡ πολιτεία ἦν. ἐκ δὲ τούτου βουλόμενος ὁ
Εὔφρων, ὥσπερ παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις μέγιστος ἦν
τῶν πολιτῶν, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν πρω-
τεύειν, λέγει πρὸς τοὺς Ἀργείους καὶ πρὸς τοὺς Ἀρκάδας
ὡς εἰ μὲν οἱ πλουσιώτατοι ἐγκρατεῖς ἔσοιντο τοῦ Σικυῶνος,
σαφῶς, ὅταν τύχῃ, πάλιν λακωνιεῖ ἡ πόλις· ἐὰν δὲ δημο-
κρατία γένηται, εὖ ἴστε, ἔφη, ὅτι διαμενεῖ ὑμῖν ἡ πόλις.
ἐὰν οὖν μοι παραγένησθε, ἐγὼ ἔσομαι ὁ συγκαλῶν τὸν
δῆμον, καὶ ἅμα ἐγὼ ὑμῖν ταύτην πίστιν ἐμαυτοῦ δώσω καὶ
τὴν πόλιν βέβαιον ἐν τῇ συμμαχίᾳ παρέξω. ταῦτα δ᾽, ἔφη,
ἐγὼ πράττω εὖ ἴστε ὅτι πάλαι μὲν χαλεπῶς φέρων, ὥσπερ
ὑμεῖς, τὸ φρόνημα τῶν Λακεδαιμονίων, ἄσμενος δ᾽ ἂν τὴν
45 δουλείαν ἀποφυγών. οἱ οὖν Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἡδέως
ταῦτ᾽ ἀκούσαντες παρεγένοντο αὐτῷ. ὁ δ᾽ εὐθὺς ἐν τῇ
ἀγορᾷ παρόντων τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Ἀρκάδων συνεκάλει
τὸν δῆμον, ὡς τῆς πολιτείας ἐσομένης ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ
ὁμοίοις. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, στρατηγοὺς ἐκέλευσεν ἑλέσθαι
οὕστινας αὐτοῖς δοκοίη· οἱ δ᾽ αἱροῦνται αὐτόν τε τὸν
Εὔφρονα καὶ Ἱππόδαμον καὶ Κλέανδρον καὶ Ἀκρίσιον καὶ
Λύσανδρον. ὡς δὲ ταῦτα ἐπέπρακτο, καὶ ἐπὶ τὸ ξενικὸν
καθίστησιν Ἀδέαν τὸν αὑτοῦ υἱόν, Λυσιμένη τὸν πρόσθεν
46 ἄρχοντα ἀποστήσας. καὶ εὐθὺς μὲν τούτων τῶν ξένων ὁ

1 ἐμέ+σευον P 2 οἱ F μὲν γὰρ οἱ C γὰρ οἱ rell. 5 ἀχαιοὺς C 6 ἦν μέγιστος CU 7 πρεσβεύειν CFU 8 alt. τοὺς om. D 9 ἐγκρατεῖς] σαφῶς ἐ. CU 10 δὲ om. U 11 ἔφη om. D δυσμενεῖ F 13 ταύτην τὴν CFU πίστην C σώσω C 16 αὖ F 18 ἀκούοντες CFU 20 ἐσομένοις C ἐπὶ Weiske ἐν codd. 25 αὐτοῦ M αὑτοῦ rell. (post υἱὸν U) Λυσιμένην codd.

Εὔφρων πιστούς τινας εὖ ποιῶν ἐποιήσατο, καὶ ἄλλους προσελάμβανεν, οὔτε τῶν δημοσίων οὔτε τῶν ἱερῶν χρημάτων φειδόμενος. καὶ ὅσους δ' ἐξέβαλεν ἐπὶ λακωνισμῷ, καὶ τοῖς τούτων χρήμασιν ἐχρῆτο. καὶ τῶν συναρχόντων δὲ τοὺς μὲν δόλῳ ἀπέκτεινε, τοὺς δ' ἐξέβαλεν· ὥστε πάντα ὑφ' ἑαυτῷ ἐποιήσατο καὶ σαφῶς τύραννος ἦν. ὅπως δὲ ταῦτα ἐπιτρέποιεν αὐτῷ οἱ σύμμαχοι, τὰ μέν τι καὶ χρήμασι διεπράττετο, τὰ δὲ καί, εἴ που στρατεύοιντο, προθύμως ἔχων τὸ ξενικὸν συνηκολούθει.

Οὕτω δὲ τούτων προκεχωρηκότων, καὶ τῶν τε Ἀργείων II ἐπιτετειχικότων [ἐν] τῷ Φλειοῦντι τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου Τρικάρανον, καὶ τῶν Σικυωνίων ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τειχιζόντων τὴν Θυαμίαν, μάλα ἐπιέζοντο οἱ Φλειάσιοι καὶ ἐσπάνιζον τῶν ἐπιτηδείων· ὅμως δὲ διεκαρτέρουν ἐν τῇ συμμαχίᾳ. ἀλλὰ γὰρ τῶν μὲν μεγάλων πόλεων, εἴ τι καλὸν ἔπραξαν, ἅπαντες οἱ συγγραφεῖς μέμνηνται· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, καὶ εἴ τις μικρὰ πόλις οὖσα πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα διαπέπρακται, ἔτι μᾶλλον ἄξιον εἶναι ἀποφαίνειν. Φλειάσιοι 2 τοίνυν φίλοι μὲν ἐγένοντο Λακεδαιμονίοις, ὅτ' ἐκεῖνοι μέγιστοι ἦσαν· σφαλέντων δ' αὐτῶν ἐν τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ καὶ ἀποστάντων μὲν πολλῶν περιοίκων, ἀποστάντων δὲ πάντων τῶν Εἱλώτων, ἔτι δὲ τῶν συμμάχων πλὴν πάνυ ὀλίγων, ἐπιστρατευόντων δ' αὐτοῖς ὡς εἰπεῖν πάντων τῶν Ἑλλήνων, πιστοὶ διέμειναν, καὶ ἔχοντες πολεμίους τοὺς δυνατωτάτους τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Ἀρκάδας καὶ Ἀργείους ὅμως ἐβοήθησαν αὐτοῖς, καὶ διαβαίνειν τελευταῖοι λαχόντες εἰς Πρασιὰς τῶν συμβοηθησάντων (ἦσαν δ' οὗτοι Κορίνθιοι, Ἐπιδαύριοι, Τροιζήνιοι, Ἑρμιονεῖς, Ἁλιεῖς,

3 ἐξέβαλλεν CF 5 ἐξέβαλλεν CFU 7 μέν τι HMP μέντοι rell. 8 ποι Ddf. 11 ἐν del. Dobree τὸ om. D 16 οἱ om. U 20 δ' om. H τῇ ἐλέκτροις U 26 εἰς Πρασιὰς λαχόντες F[1] 28 Ἀλλ. C

3 Σικυώνιοι καὶ Πελληνεῖς· οὐ γάρ πω τότε ἀφέστασαν), ἀλλ'
οὐδ' ἐπεὶ ὁ ξεναγὸς τοὺς προδιαβεβῶτας λαβὼν ἀπολι-
πὼν αὐτοὺς ᾤχετο, οὐδ' ὣς ἀπεστράφησαν, ἀλλ' ἡγεμόνα
μισθωσάμενοι ἐκ Πρασιῶν, ὄντων τῶν πολεμίων περὶ
Ἀμύκλας, ὅπως ἐδύναντο διαδύντες εἰς Σπάρτην ἀφίκοντο.
καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄλλως τε ἐτίμων αὐτοὺς καὶ βοῦν
4 ξένια ἔπεμψαν. ἐπεὶ δ' ἀναχωρησάντων τῶν πολεμίων ἐκ
τῆς Λακεδαίμονος οἱ Ἀργεῖοι ὀργιζόμενοι τῇ τῶν Φλειασίων
περὶ τοὺς Λακεδαιμονίους προθυμίᾳ ἐνέβαλον πανδημεὶ εἰς
τὸν Φλειοῦντα καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδῄουν, οὐδ' ὣς
ὑφίεντο, ἀλλὰ καὶ ἐπεὶ ἀπεχώρουν φθείραντες ὅσα ἐδύ-
ναντο, ἐπεξελθόντες οἱ τῶν Φλειασίων ἱππεῖς ἐπηκολού-
θουν αὐτοῖς, καὶ ὀπισθοφυλακούντων τοῖς Ἀργείοις τῶν
ἱππέων ἁπάντων καὶ λόχων τῶν μετ' αὐτοὺς τεταγ-
μένων, ἐπιθέμενοι τούτοις ἑξήκοντα ὄντες ἐτρέψαντο
πάντας τοὺς ὀπισθοφύλακας· καὶ ἀπέκτειναν μὲν ὀλίγους
αὐτῶν, τροπαῖον μέντοι ἐστήσαντο ὁρώντων τῶν Ἀργείων
οὐδὲν διαφέρον ἢ εἰ πάντας ἀπεκτόνεσαν αὐτούς.

5 Αὖθις δὲ Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ οἱ σύμμαχοι ἐφρούρουν
τὸ Ὄνειον, Θηβαῖοι δὲ προσῇσαν ὡς ὑπερβησόμενοι.
πορευομένων δὲ διὰ Νεμέας τῶν Ἀρκάδων καὶ Ἠλείων,
ὅπως συμμείξαιεν τοῖς Θηβαίοις, προσήνεγκαν μὲν λόγον
τῶν Φλειασίων φυγάδες ὡς εἰ ἐθελήσειαν ἐπιφανῆναι μόνον
σφίσι, λάβοιεν ἂν Φλειοῦντα· ἐπεὶ δὲ ταῦτα συνωμολογήθη,
τῆς νυκτὸς ὑπεκαθίζοντο ὑπ' αὐτῷ τῷ τείχει κλίμακας

---

1 πω τότε Mor. πώποτε codd. ἀφέστασαν), ⟨οὐχ ὅπως ἀπέστησαν⟩ Madv. ἀλλ' del. Ha. 2 ξυναγὸς U λαβὼν om. F[1] 3 ἀπεστράφησαν CD ἐπεστρ. rell. 9 ἐνέβαλλον CFU 10 ὡς F 11 ὅσον U 14 λόχων Steph. λόχους codd. 15 τούτους CFU 16 πάντας om. D ὄπισθεν φύλακας CFUV 18 ἀπεκτένεσαν U 21 Ἠλείων καὶ Ἀρκάδων C[1]U Ἀρκ. καὶ Ἀργείων coll. § 8 Dobree 22 λόγον τῶν Steph. λεγόντων codd. 23 θελήσειαν CFU

ἔχοντες οἵ τε φυγάδες καὶ ἄλλοι μετ᾽ αὐτῶν ὡς ἑξακόσιοι.
ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν σκοποὶ ἐσήμαινον ἀπὸ τοῦ Τρικαράνου ὡς
πολεμίων ἐπιόντων, ἡ δὲ πόλις πρὸς τούτους τὸν νοῦν εἶχεν,
ἐν δὴ τούτῳ οἱ προδιδόντες ἐσήμαινον τοῖς ὑποκαθημένοις
ἀναβαίνειν. οἱ δ᾽ ἀναβάντες καὶ λαβόντες τῶν φρουρῶν τὰ 6
ὅπλα ἔρημα, ἐδίωκον τοὺς ἡμεροφύλακας ὄντας δέκα· ἀφ᾽
ἑκάστης δὲ τῆς πεμπάδος εἷς ἡμεροφύλαξ κατελείπετο·
καὶ ἕνα μὲν ἔτι καθεύδοντα ἀπέκτειναν, ἄλλον δὲ κατα-
φυγόντα πρὸς τὸ Ἥραιον. φυγῇ δ᾽ ἐξαλλομένων κατὰ τοῦ
τείχους τοῦ εἰς τὸ ἄστυ ὁρῶντος τῶν ἡμεροφυλάκων,
ἀναμφισβητήτως εἶχον οἱ ἀναβάντες τὴν ἀκρόπολιν. ἐπεὶ 7
δὲ κραυγῆς εἰς τὴν πόλιν ἀφικομένης ἐβοήθουν οἱ πολῖται,
τὸ μὲν πρῶτον ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς ἀκροπόλεως οἱ πολέ-
μιοι ἐμάχοντο ἐν τῷ πρόσθεν τῶν εἰς τὴν πόλιν φερουσῶν
πυλῶν· ἔπειτα πολιορκούμενοι ὑπὸ τῶν προσβοηθούντων
ἐχώρουν πάλιν πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· οἱ δὲ πολῖται συνεισ-
πίπτουσιν αὐτοῖς. τὸ μὲν οὖν μέσον τῆς ἀκροπόλεως εὐθὺς
ἔρημον ἐγένετο· ἐπὶ δὲ τὸ τεῖχος καὶ τοὺς πύργους ἀναβάν-
τες οἱ πολέμιοι ἔπαιον καὶ ἔβαλλον τοὺς ἔνδον. οἱ δὲ χαμόθεν
ἠμύνοντο καὶ κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ τεῖχος φερούσας κλίμακας
προσεμάχοντο. ἐπεὶ δὲ τῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν πύργων ἐκράτη- 8
σάν τινων οἱ πολῖται, ὁμόσε δὴ ἐχώρουν ἀπονενοημένως
τοῖς ἀναβεβηκόσιν. οἱ δὲ ὠθούμενοι ὑπ᾽ αὐτῶν τῇ τόλμῃ
τε καὶ μάχῃ εἰς ἔλαττον συνειλοῦντο. ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ

---

3 τὸν νοῦν πρὸς τούτους F 4 δὴ Leoncl. δὲ codd. 7 πεμ-πτάδος CU 9 Ἡραῖον codd. (ὀρ. C) ἐξαλομένων U ἀπὸ CU 10 τοῦ om. CU ὁρῶντος Ddf. ὁρώντων codd. 11 ἀναμ-φισβήτως C 12 δὲ om. H γενομένης εἰς τὴν πόλιν CU 16 πρὸς] εἰς H, om. U δὲ πολῖται Ddf. δ᾽ ὁπλῖται codd. 18 τοὺς πύργους καὶ τὸ τεῖχος F 19 ἔνδοθεν F χαμᾶθεν Cob. 22 τινων] των H δὲ ἐχώρουν F διεχώ-ρουν U 24 τε καὶ] καὶ τῇ U συνίλλοντο Ddf., cf. Venat. VI 15, Lys. X 17

οἱ μὲν Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀργεῖοι περὶ τὴν πόλιν ἐκυκλοῦντο, καὶ κατὰ κεφαλὴν τὸ τεῖχος τῆς ἀκροπόλεως διώρυττον· τῶν δ' ἔνδοθεν οἱ μὲν ⟨τοὺς⟩ ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ δὲ καὶ ⟨τοὺς⟩ ἔξωθεν ἔτι ἐπαναβαίνοντας, ἐπὶ ταῖς κλίμαξιν ὄντας, ἔπαιον, οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἀναβεβηκότας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς πύργους ἐμάχοντο, καὶ πῦρ εὑρόντες ἐν ταῖς σκηναῖς ὑφῆπτον αὐτούς, προσφοροῦντες τῶν δραγμάτων ἃ ἔτυχον ἐξ αὐτῆς τῆς ἀκροπόλεως τεθερισμένα. ἐνταῦθα δὴ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πύργων τὴν φλόγα φοβούμενοι ἐξήλλοντο, οἱ δὲ
9 ἐπὶ τῶν τειχῶν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν παιόμενοι ἐξέπιπτον. ἐπεὶ δ' ἅπαξ ἤρξαντο ὑπείκειν, ταχὺ δὴ πᾶσα ἡ ἀκρόπολις ἔρημος τῶν πολεμίων ἐγεγένητο. εὐθὺς δὲ καὶ οἱ ἱππεῖς ἐξήλαυνον· οἱ δὲ πολέμιοι ἰδόντες αὐτοὺς ἀπεχώρουν, καταλιπόντες τάς τε κλίμακας καὶ τοὺς νεκρούς, ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας ἀποκεχωλευμένους. ἀπέθανον δὲ τῶν πολεμίων οἵ τε ἔνδον μαχόμενοι καὶ οἱ ἔξω ἁλλόμενοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔνθα δὴ θεάσασθαι παρῆν ἐπὶ τῆς σωτηρίας τοὺς μὲν ἄνδρας δεξιουμένους ἀλλήλους, τὰς δὲ γυναῖκας πιεῖν τε φερούσας καὶ ἅμα χαρᾷ δακρυούσας. πάντας δὲ τοὺς παρόντας τότε γε τῷ ὄντι κλαυσίγελως εἶχεν.

10 Ἐνέβαλον δὲ καὶ τῷ ὑστέρῳ ἔτει εἰς τὸν Φλειοῦντα οἵ τε Ἀργεῖοι καὶ οἱ Ἀρκάδες ἅπαντες. αἴτιον δ' ἦν τοῦ ἐπικεῖσθαι αὐτοὺς ἀεὶ τοῖς Φλειασίοις ὅτι ἅμα μὲν ὠργίζοντο αὐτοῖς, ἅμα δὲ ἐν μέσῳ εἶχον, καὶ ἐν ἐλπίδι ἦσαν ἀεὶ διὰ τὴν ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων παραστήσεσθαι αὐτούς.

---

1 alt. οἱ om. CU 3 ⟨τοὺς⟩ ἐπὶ τοῦ τείχους Leoncl. ἐπὶ τὸ τεῖχος codd. οἱ δὲ del. Dobree [καὶ] ⟨τοὺς⟩ Schn. 4 ἔτι ἔξωθεν CU ἀναβαίνοντας Cob. 5 ἐπαναβεβηκότας CU αὐτῶν] αὖθις Grosser 7 ἔτυχεν Ddf. 8 τεθρισμένα U 9 ἀπὸ] ἐπὶ Pluyg. 10 ὑπὸ om. H 11 εἴρξατο F[1] 16 ἀλόμενοι C 19 ποιεῖν C[1]F[1] 22 ἐνέβαλλον CFU τὸν om. M 26 παραστήσασθαι U

οἱ δ' ἱππεῖς καὶ οἱ ἐπίλεκτοι τῶν Φλειασίων καὶ ἐν ταύτῃ
τῇ ἐμβολῇ ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ ποταμοῦ ἐπιτίθενται σὺν
τοῖς παροῦσι τῶν Ἀθηναίων ἱππεῦσι· καὶ κρατήσαντες
ἐποίησαν τοὺς πολεμίους τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ὑπὸ τὰς
ἀκρωρείας ὑποχωρεῖν, ὥσπερ ἀπὸ φιλίου καρποῦ τοῦ ἐν
τῷ πεδίῳ φυλαττομένους μὴ καταπατήσειαν.

Αὖθις δέ ποτε ἐστράτευσεν εἰς τὸν Φλειοῦντα ὁ ἐν τῷ 11
Σικυῶνι ἄρχων Θηβαῖος, ἄγων οὕς τε αὐτὸς εἶχε φρουροὺς
καὶ Σικυωνίους καὶ Πελληνέας· ἤδη γὰρ τότε ἠκολούθουν
τοῖς Θηβαίοις· καὶ Εὔφρων δὲ τοὺς αὑτοῦ ἔχων μισθοφό-
ρους περὶ δισχιλίους συνεστρατεύετο. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
αὐτῶν διὰ τοῦ Τρικαράνου κατέβαινον ἐπὶ τὸ Ἥραιον, ὡς
τὸ πεδίον φθεροῦντες· κατὰ δὲ τὰς εἰς Κόρινθον φερούσας
πύλας ἐπὶ τοῦ ἄκρου κατέλιπε Σικυωνίους τε καὶ Πελλη-
νέας, ὅπως μὴ ταύτῃ περιελθόντες οἱ Φλειάσιοι κατὰ
κεφαλὴν αὐτῶν γένοιντο ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου. ὡς δ' ἔγνωσαν 12
οἱ ἐκ τῆς πόλεως τοὺς πολεμίους ἐπὶ τὸ πεδίον ὡρμημένους,
ἀντεξελθόντες οἵ τε ἱππεῖς καὶ οἱ ἐπίλεκτοι τῶν Φλειασίων
ἐμάχοντο καὶ οὐκ ἀνίεσαν εἰς τὸ πεδίον αὐτούς. καὶ τὸ μὲν
πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἐνταῦθα ἀκροβολιζόμενοι διῆγον, οἱ
μὲν περὶ τὸν Εὔφρονα ἐπιδιώκοντες μέχρι τοῦ ἱππασίμου,
οἱ δὲ ἔνδοθεν μέχρι τοῦ Ἡραίου. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἐδόκει 13
εἶναι, ἀπῆσαν οἱ πολέμιοι κύκλῳ τοῦ Τρικαράνου· ὥστε γὰρ
τὴν σύντομον πρὸς τοὺς Πελληνέας ἀφικέσθαι ἡ πρὸ τοῦ

1 ἱππῆς F^1 οἱ om. F ταύτῃ γε τῇ U 4 ὑπὸ] ἐπὶ D 6 φυλαττομένου F 7 ἐν] ἐπὶ CU 8 ἄρχων del. Cob. Θηβαῖος Mor. Θηβαίους codd. αὐτοὺς C 9 ἤδη] ἔτι Voigtl. 10 αὑτοῦ MF^2V^c αὐτοῦ rell. 12 διὰ] ἐπὶ F Τρικαράνου DHPV Τρικράνου M Τρικαρανείου C Τρικρανείου F^c Τρικανείου F^1U Ἡραῖον codd. ὥστε F 14 τε om. F 15 -ναίας F^1 18 οἱ om. CFU 22 δὲ καὶ ὁ M καιρὸς] ὥρα CU 23 εἶναι Jacob ἰέναι codd., del. Hert. ἀπίεσαν F^1 ἐπήεσαν U Τρικράνου CFMU 24 ⟨μὴ⟩ τὴν Schn.

τείχους φάραγξ εἶργε. μικρὸν δ᾽ αὐτοὺς πρὸς τὸ ὄρθιον
προπέμψαντες οἱ Φλειάσιοι ἀποτρεπόμενοι ἵεντο τὴν παρὰ
14 τὸ τεῖχος ἐπὶ τοὺς Πελληνέας καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτῶν. καὶ οἱ
περὶ τὸν Θηβαῖον δὲ αἰσθόμενοι τὴν σπουδὴν τῶν Φλεια-
σίων ἡμιλλῶντο ὅπως φθάσειαν τοῖς Πελληνεῦσι βοηθή-
σαντες. ἀφικόμενοι δὲ πρότεροι οἱ ἱππεῖς ἐμβάλλουσι τοῖς
Πελληνεῦσι. δεξαμένων δὲ τὸ πρῶτον, ἐπαναχωρήσαντες
πάλιν σὺν τοῖς παραγεγενημένοις τῶν πεζῶν ἐνέβαλον καὶ
ἐκ χειρὸς ἐμάχοντο. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἐγκλίνουσιν οἱ πολέ-
μιοι, καὶ ἀποθνήσκουσι τῶν τε Σικυωνίων τινὲς καὶ τῶν
15 Πελληνέων μάλα πολλοὶ καὶ ἄνδρες ἀγαθοί. τούτων δὲ
γενομένων οἱ μὲν Φλειάσιοι τροπαῖον ἵσταντο λαμπρὸν
παιανίζοντες, ὥσπερ εἰκός· οἱ δὲ περὶ τὸν Θηβαῖον καὶ
τὸν Εὔφρονα περιεώρων ταῦτα, ὥσπερ ἐπὶ θέαν ἐπιδε-
δραμηκότες. τούτων δὲ πραχθέντων, οἱ μὲν ἐπὶ Σικυῶνος
ἀπῆλθον, οἱ δ᾽ εἰς τὸ ἄστυ ἀπεχώρησαν.

16 Καλὸν δὲ καὶ τοῦτο διεπράξαντο οἱ Φλειάσιοι· τὸν γὰρ Πελληνέα πρόξενον ζῶντα λαβόντες, καίπερ πάντων σπανιζόμενοι, ἀφῆκαν ἄνευ λύτρων. γενναίους μὲν δὴ καὶ ἀλκίμους πῶς οὐκ ἄν τις φαίη εἶναι τοὺς τοιαῦτα διαπραττομένους;

17 Ὥς γε μὴν καὶ διὰ καρτερίας τὴν πίστιν τοῖς φίλοις διέσῳζον περιφανές· οἳ ἐπεὶ εἴργοντο τῶν ἐκ τῆς γῆς καρπῶν, ἔζων τὰ μὲν ἐκ τῆς πολεμίας λαμβάνοντες, τὰ δὲ ἐκ Κορίνθου ὠνούμενοι, διὰ πολλῶν κινδύνων ἐπὶ τὴν ἀγορὰν ἰόντες, χαλεπῶς μὲν τιμὴν πορίζοντες, χαλεπῶς

1 ὄρθριον CU 5 βοηθήσαντες C -σοντες rell. 6 δὲ DF², om. rell. πρότερον CV 8 ἐνέβαλλον CFU 9 δὲ F 10 Σεκ. F[c] 11 Πελληναίων C[1] 12 γιν. F[1] 14 ἐπιδεδραμηκότες U περιδ. rell. παραδ. Mor. 18 Πρόξενον Schn. ὄντα V 22 τὴν πίστιν om. M 23 οἳ . . . λαμβάνοντες (24) om. F[1]

δὲ τοὺς κομίζοντας διαπραττόμενοι, γλίσχρως δ' ἐγγυητὰς
καθιστάντες τῶν ἀξόντων ὑποζυγίων. ἤδη δὲ παντάπασιν 18
ἀποροῦντες Χάρητα διεπράξαντο σφίσι παραπέμψαι τὴν
παραπομπήν. ἐπεὶ δὲ ἐν Φλειοῦντι ἐγένετο, ἐδεήθησαν
αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀχρείους συνεκπέμψαι εἰς τὴν Πελλήνην.
κἀκείνους μὲν ἐκεῖ κατέλιπον, ἀγοράσαντες δὲ καὶ
ἐπισκευασάμενοι ὁπόσα ἐδύναντο ὑποζύγια νυκτὸς ἀπῆσαν,
οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐνεδρεύσοιντο ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀλλὰ
νομίζοντες χαλεπώτερον εἶναι τοῦ μάχεσθαι τὸ μὴ ἔχειν
τἀπιτήδεια. καὶ προῇσαν μὲν οἱ Φλειάσιοι μετὰ Χάρητος· 19
ἐπεὶ δὲ ἐνέτυχον τοῖς πολεμίοις, εὐθὺς ἔργου τε εἴχοντο καὶ
παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις ἐνέκειντο, καὶ ἅμα Χάρητα
ἐπιβοηθεῖν ἐβόων. νίκης δὲ γενομένης καὶ ἐκβληθέντων ἐκ
τῆς ὁδοῦ τῶν πολεμίων, οὕτω δὴ οἴκαδε καὶ ἑαυτοὺς καὶ
ἃ ἦγον ἀπέσωσαν. ὡς δὲ τὴν νύκτα ἠγρύπνησαν, ἐκάθευδον
μέχρι πόρρω τῆς ἡμέρας. ἐπεὶ δὲ ἀνέστη ὁ Χάρης, προσελ- 20
θόντες οἵ τε ἱππεῖς καὶ οἱ χρησιμώτατοι τῶν ὁπλιτῶν ἔλεγον· Ὦ Χάρης, ἔξεστί σοι τήμερον κάλλιστον ἔργον διαπράξασθαι. χωρίον γὰρ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἡμῖν οἱ Σικυώνιοι τειχίζουσιν, οἰκοδόμους μὲν πολλοὺς ἔχοντες, ὁπλίτας δὲ οὐ πάνυ πολλούς. ἡγησόμεθα μὲν οὖν ἡμεῖς οἱ ἱππεῖς καὶ τῶν ὁπλιτῶν οἱ ἐρρωμενέστατοι· σὺ δὲ τὸ ξενικὸν ἔχων ἐὰν ἀκολουθῇς, ἴσως μὲν διαπεπραγμένα σοι καταλήψει, ἴσως δὲ ἐπιφανεὶς σὺ τροπήν, ὥσπερ ἐν Πελλήνῃ, ποιήσεις.

---

1 τοὺς κομίζοντας Madv. τοὺς πορίζοντας codd. τὴν παραπομπὴν Dobree διαπορεύοντες Ha. 2 καθιστῶντες D 3 Χάριτα V 4 ἐγένοντο codd., corr. Ha. 7 ἐνσκευασάμενοι Cob. 10 τὰ ἐπιτήδεια CHMUV 15 εἶγον F εἶχον D 17 τε om. CU ὁπλιτῶν Schae. πολιτῶν codd. (it. 22) 18 σήμερον F 19 γὰρ om. H ὁρίοις CU ὅροις rell. 20 ἔχοντας D 22 οἱ om. F 23 καταλήψη(ι) codd. 24 ἐπιφανὴς U τροπήν (ῥοπήν Brei.) post Πελλήνῃ CU ποιήσει Mehler

εἰ δέ τι δυσχερές σοι ἐστὶν ὧν λέγομεν, ἀνακοίνωσαι τοῖς θεοῖς θυόμενος· οἰόμεθα γὰρ ἔτι σε μᾶλλον ἡμῶν τοὺς θεοὺς ταῦτα πράττειν κελεύσειν. τοῦτο δὲ χρή, ὦ Χάρης, εὖ εἰδέναι, ὅτι ἐὰν ταῦτα πράξῃς, τοῖς μὲν πολεμίοις ἐπιτετειχικὼς ἔσει, φιλίαν δὲ πόλιν διασεσωκώς, εὐκλεέστατος δὲ ἐν τῇ πατρίδι ἔσει, ὀνομαστότατος δὲ καὶ ἐν τοῖς
21 συμμάχοις καὶ πολεμίοις. ὁ μὲν δὴ Χάρης πεισθεὶς ἐθύετο, τῶν δὲ Φλειασίων εὐθὺς οἱ μὲν ἱππεῖς τοὺς θώρακας ἐνεδύοντο καὶ τοὺς ἵππους ἐχαλίνουν, οἱ δὲ ὁπλῖται ὅσα εἰς πεζὸν παρεσκευάζοντο. ἐπεὶ δὲ ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα ἐπορεύοντο ἔνθα ἐθύετο, ἀπήντα αὐτοῖς ὁ Χάρης καὶ ὁ μάντις, καὶ ἔλεγον ὅτι καλὰ τὰ ἱερά. ἀλλὰ περιμένετε, ἔφασαν· ἤδη γὰρ καὶ ἡμεῖς ἔξιμεν. ὡς δὲ τάχιστα ἐκηρύχθη, θείᾳ τινὶ προθυμίᾳ καὶ οἱ μισθοφόροι ταχὺ ἐξέδραμον.
22 ἐπεὶ δὲ Χάρης ἤρξατο πορεύεσθαι, προῇσαν αὐτοῦ οἱ τῶν Φλειασίων ἱππεῖς καὶ πεζοί· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ταχέως ἡγοῦντο, ἔπειτα δὲ ἐτρόχαζον· τέλος δὲ οἱ μὲν ἱππεῖς κατὰ κράτος ἤλαυνον, οἱ δὲ πεζοὶ κατὰ κράτος ἔθεον ὡς δυνατὸν ἐν τάξει, οἷς καὶ ὁ Χάρης σπουδῇ ἐπηκολούθει. ἦν μὲν οὖν τῆς ὥρας μικρὸν πρὸ δύντος ἡλίου· κατελάμβανον δὲ τοὺς ἐν τῷ τείχει πολεμίους τοὺς μὲν λουομένους, τοὺς δ' ὀψοποιουμένους, τοὺς δὲ φυρῶντας, τοὺς δὲ στιβάδας
23 ποιουμένους. ὡς δ' εἶδον τὴν σφοδρότητα τῆς ἐφόδου, εὐθὺς ἐκπλαγέντες ἔφυγον, καταλιπόντες τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι πάντα τἀπιτήδεια. κἀκεῖνοι μὲν ταῦτα δειπνή-

---

1 δ' ἔτι C   σοι om. UV   2 ὑμῶν F   3 δὲ om. V
5 ἐπιτετυχηκὼς CFUV   ἔσῃ(ι) codd. (it. 6)   7 δὴ om. F
8 μὲν οἱ CFU   15 αὐτῷ Castalio   16 ἱππῆς F[1]   οἱ πεζοὶ V
17 κατὰ κράτος om. CFU   18 κατὰ κράτος om. marg. Steph.
20 δύνοντος Nauck   21 λυομένους U   λουμένους Ddf.
22 τοὺς δὲ φυρ. . . . ποιουμένους (23) om. M   24 ἔφευγον V
25 τὰ ἐπιτήδεια CUV

σαντες καὶ οἴκοθεν ἄλλα ἐλθόντα, ὡς ἐπ' εὐτυχίᾳ σπείσαντες καὶ παιανίσαντες καὶ φυλακὰς καταστησάμενοι, κατέδαρθον. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἀφικομένου τῆς νυκτὸς ἀγγέλου περὶ τῆς Θυαμίας, μάλα φιλικῶς κηρύξαντες τὰ ζεύγη καὶ τὰ ὑποζύγια πάντα καὶ σίτου γεμίσαντες εἰς τὸν Φλειοῦντα παρήγαγον· καὶ ἕωσπερ ἐτειχίζετο τὸ τεῖχος, ἑκάστης ἡμέρας παραπομπαὶ ἐγίγνοντο.

III *Περὶ μὲν δὴ Φλειασίων, ὡς καὶ πιστοὶ τοῖς φίλοις ἐγένοντο καὶ ἄλκιμοι ἐν τῷ πολέμῳ διετέλεσαν, καὶ ὡς πάντων σπανίζοντες διέμενον ἐν τῇ συμμαχίᾳ, εἴρηται. σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον Αἰνέας Στυμφάλιος, στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων γεγενημένος, νομίσας οὐκ ἀνεκτῶς ἔχειν τὰ ἐν τῷ Σικυῶνι, ἀναβὰς σὺν τῷ ἑαυτοῦ στρατεύματι εἰς τὴν ἀκρόπολιν συγκαλεῖ τῶν Σικυωνίων τῶν τε ἔνδον ὄντων τοὺς κρατίστους καὶ τοὺς ἄνευ δόγματος ἐκπεπτωκότας μετεπέμπετο. φοβηθεὶς δὲ ταῦτα ὁ Εὔφρων καταφεύγει* **2** *εἰς τὸν λιμένα τῶν Σικυωνίων, καὶ μεταπεμψάμενος Πασίμηλον ἐκ Κορίνθου, διὰ τούτου παραδίδωσι τὸν λιμένα τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ ἐν ταύτῃ αὖ τῇ συμμαχίᾳ ἀνεστρέφετο, λέγων ὡς Λακεδαιμονίοις διατελοίη πιστὸς ὤν. ὅτε γὰρ ψῆφος ἐδίδοτο ἐν τῇ πόλει, εἰ δοκοίη ἀφίστασθαι, μετ' ὀλίγων ἀποψηφίσασθαι ἔφη· ἔπειτα δὲ τοὺς προδόντας* **3** *ἑαυτὸν βουλόμενος τιμωρήσασθαι δῆμον καταστῆσαι. καὶ νῦν, ἔφη, φεύγουσιν ὑπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ὑμᾶς προδιδόντες.*

---

1 *καὶ . . . παιανίσαντες* (2) om. **H** *ἐπ' εὐτυχίᾳ*] *ἐπὶ τυχίᾳ* **F**[1] 2 *καταστησάμενοι* fort. **M**[1] Ddf. *κατασκευασάμενοι* rell. 4 *κηρύξαντες*] *ζεύξαντες* Ha. 6 *ἕως περιετειχίζετο* codd., corr. Ddf. 8 *τῆς* **U** 10 *διέμεινον* **U**; an *διέμειναν*? *δὲ* om. **C** 11 *τούτου τοῦ χρόνου* **CF**[1]**U** *Σταμφ.* **F**[1], ut vid. **M** 14 *συγκαλεῖ* post *ὄντων* **CU** 16 *μετεπέμψατο* **D** 17 *ἐκ Κορ. Πασίμηλον* (*Πασίμελος* **U**[1]) **H** 19 *καὶ . . . Λακεδ.* (20) om. **U**[1] *ἀνεστρέφοντο* **F**[1] 20 *Ἀθηναίοις* Budaeus 21 *ἐδέδοτο* **U** 23 *ἑαυτὸν* del. Ha. *τιμωρήσασθαι βουλόμενος* **CU** 24 *πάντες* om. **CU** *προδόντες* Cob.

εἰ μὲν οὖν ἐδυνάσθην ἐγώ, ὅλην ἂν ἔχων τὴν πόλιν πρὸς ὑμᾶς ἀπέστην. νῦν δ' οὐ ἐγκρατὴς ἐγενόμην τὸν λιμένα παραδέδωκα ὑμῖν. ἠκροῶντο μὲν δὴ πολλοὶ αὐτοῦ ταῦτα· ὁπόσοι δὲ ἐπείθοντο οὐ πάνυ κατάδηλον.

4 Ἀλλὰ γὰρ ἐπείπερ ἠρξάμην, διατελέσαι βούλομαι τὰ περὶ
Εὔφρονος. στασιασάντων γὰρ ἐν τῷ Σικυῶνι τῶν τε
βελτίστων καὶ τοῦ δήμου, λαβὼν ὁ Εὔφρων Ἀθήνηθεν
ξενικὸν πάλιν κατέρχεται. καὶ τοῦ μὲν ἄστεως ἐκράτει σὺν
τῷ δήμῳ· Θηβαίου δὲ ἁρμοστοῦ τὴν ἀκρόπολιν ἔχοντος,
ἐπεὶ ἔγνω οὐκ ἂν δυνάμενος τῶν Θηβαίων ἐχόντων τὴν
ἀκρόπολιν τῆς πόλεως κρατεῖν, συσκευασάμενος χρήματα
ᾤχετο, ὡς τούτοις πείσων Θηβαίους ἐκβάλλειν μὲν τοὺς
5 κρατίστους, παραδοῦναι δ' αὐτῷ πάλιν τὴν πόλιν. αἰσθόμε-
νοι δὲ οἱ πρόσθεν φυγάδες τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ τὴν παρα-
σκευήν, ἀντεπορεύοντο εἰς τὰς Θήβας. ὡς δ' ἑώρων αὐτὸν
οἰκείως τοῖς ἄρχουσι συνόντα, φοβηθέντες μὴ διαπράξαιτο
ἃ βούλεται, παρεκινδύνευσάν τινες καὶ ἀποσφάττουσιν ἐν τῇ
ἀκροπόλει τὸν Εὔφρονα, τῶν τε ἀρχόντων καὶ τῆς βουλῆς
συγκαθημένων. οἱ μέντοι ἄρχοντες τοὺς ποιήσαντας εἰσή-
γαγον εἰς τὴν βουλήν, καὶ ἔλεγον τάδε.

6 Ὦ ἄνδρες πολῖται, ἡμεῖς τουτουσὶ τοὺς ἀποκτείναντας Εὔφρονα διώκομεν περὶ θανάτου, ὁρῶντες ὅτι οἱ μὲν σώφρονες οὐδὲν δήπου ἄδικον οὐδὲ ἀνόσιον ποιοῦσιν, οἱ δὲ πονηροὶ ποιοῦσι μέν, λανθάνειν δὲ πειρῶνται, οὗτοι δὲ τοσοῦτον πάντας ἀνθρώπους ὑπερβεβλήκασι τόλμῃ τε καὶ μιαρίᾳ ὥστε παρ' αὐτάς τε τὰς ἀρχὰς καὶ παρ' αὐτοὺς ὑμᾶς τοὺς κυρίους οὕστινας δεῖ ἀποθνήσκειν καὶ οὕστινας μή,

---

2 ἐγενόμην om. D 3 παρέδωκα M αὐτοῦ πολλοὶ CU 4 ἐπύθοντο CF[1] 6 τε om. F 8 ἄστεος codd. 13 πάλιν om. U 14 αὐτοῦ τὴν ὁδὸν F 17 ἀποσφάττουσιν αὐτὸν CU 18 τὸν Εὔφρονα om. CU 22 περὶ del. Pluyg. 24 alt. δὲ] μὲν C 26 τε om. D παρ' ἑαυτοὺς codd. 27 οὕστινα M δὴ F[1]

αὐτογνωμονήσαντες ἀπέκτειναν τὸν ἄνδρα. εἰ οὖν οὗτοι μὴ δώσουσι τὴν ἐσχάτην δίκην, τίς ποτε πρὸς τὴν πόλιν θαρρῶν πορεύσεται; τί δὲ πείσεται ἡ πόλις, εἰ ἐξέσται τῷ βουλομένῳ ἀποκτεῖναι πρὶν δηλῶσαι ὅτου ἕνεκα ἥκει ἕκαστος; ἡμεῖς μὲν δὴ τούτους διώκομεν ὡς ἀνοσιωτάτους καὶ ἀδικωτάτους καὶ ἀνομωτάτους καὶ πλεῖστον δὴ ὑπεριδόντας τῆς πόλεως. ὑμεῖς δὲ ἀκηκοότες, ὁποίας τινὸς ὑμῖν δοκοῦσιν ἄξιοι εἶναι δίκης, ταύτην αὐτοῖς ἐπίθετε.

Οἱ μὲν ἄρχοντες τοιαῦτα εἶπον· τῶν δὲ ἀποκτει- 7
νάντων οἱ μὲν ἄλλοι ἠρνοῦντο μὴ αὐτόχειρες γεγενῆσθαι· εἷς δὲ ὡμολογήκει, καὶ τῆς ἀπολογίας ὧδέ πως ἤρχετο. Ἀλλ' ὑπερορᾶν μέν, ὦ Θηβαῖοι, οὐ δυνατὸν ὑμῶν ἀνδρὶ ὃς εἰδείη κυρίους μὲν ὄντας ὅ τι βούλεσθε αὐτῷ χρῆσθαι· τίνι μὴν πιστεύων ἐνθάδε ἀπέκτεινα τὸν ἄνδρα; εὖ ἴστε ὅτι πρῶτον μὲν τῷ νομίζειν δίκαιον ποιεῖν, ἔπειτα δὲ τῷ ὑμᾶς ὀρθῶς γνώσεσθαι· ᾔδειν γὰρ ὅτι καὶ ὑμεῖς τοὺς περὶ Ἀρχίαν καὶ Ὑπάτην, οὓς ἐλάβετε ὅμοια Εὔφρονι πεποιηκότας, οὐ ψῆφον ἀνεμείνατε, ἀλλὰ ὁπότε πρῶτον ἐδυνάσθητε ἐτιμωρήσασθε, νομίζοντες τῶν τε περιφανῶς ἀνοσίων καὶ τῶν φανερῶς προδοτῶν καὶ τυραννεῖν ἐπιχειρούντων ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων θάνατον κατεγνῶσθαι.
οὐκοῦν καὶ Εὔφρων πᾶσι τούτοις ἔνοχος ἦν· παραλαβὼν 8
μὲν γὰρ τὰ ἱερὰ μεστὰ καὶ ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἀναθημάτων κενὰ πάντων τούτων ἀπέδειξε. προδότης γε μὴν

---

2 *δίδωσι* F 3 *θαρρῶν* Ddf. *θαρσῶν* codd. *ἐλεύσεται* punctis additis U, cf. Lys. XXII 11 *πείσεται* Schae. *εἴσεται* codd. 4 *ἥκοι* CU 5 *δὴ* om. C *τούτοις* U 9 *τοσαῦτα* Cob. 10 *ἠροῦντο* U 11 *ὡμολόγει* Cob. 13 *ᾔδείη* CU *μὲν*] *ὑμᾶς* Ha., del. Keller *βούλεσθαι* C[1]UV 14 *ἐνθάδε* om. D 15 *ὅτι* om. U *δίκαια* CU *τῷ . . . οὓς* (17) om. F[1] 16 *γνώσεσθαι ὀρθῶς* M[1] 18 *ἀναμείναντες* Schn. 20 *προδιδόντων* Cob. 21 *θανάτου* D 22 *οὔκουν . . . ἦν;* Cob. 23 *μεστὰ* Wytt. *μετὰ* codd. pr. *καὶ*] *τῶν* U

τίς ἂν περιφανέστερος Εὔφρονος εἴη, ὃς φιλαίτατος μὲν ὢν Λακεδαιμονίοις ὑμᾶς ἀντ᾽ ἐκείνων εἵλετο, πιστὰ δὲ δοὺς καὶ λαβὼν παρ᾽ ὑμῶν πάλιν προύδωκεν ὑμᾶς καὶ παρέδωκε τοῖς ἐναντίοις τὸν λιμένα; καὶ μὴν πῶς οὐκ ἀπροφασίστως τύραννος ἦν, ὃς δούλους μὲν οὐ μόνον ἐλευθέρους ἀλλὰ καὶ πολίτας ἐποίει, ἀπεκτείνυε δὲ καὶ ἐφυγάδευε καὶ χρήματα ἀφῃρεῖτο οὐ τοὺς ἀδικοῦντας,
9 *ἀλλ᾽ οὓς αὐτῷ ἐδόκει; οὗτοι δὲ ἦσαν οἱ βέλτιστοι. αὖθις δὲ μετὰ τῶν ἐναντιωτάτων ὑμῖν Ἀθηναίων κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἐναντία μὲν ἔθετο τὰ ὅπλα τῷ παρ᾽ ὑμῶν ἁρμοστῇ· ἐπεὶ δ᾽ ἐκεῖνον οὐκ ἐδυνάσθη ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐκβαλεῖν, συσκευασάμενος χρήματα δεῦρο ἀφίκετο. καὶ εἰ μὲν ὅπλα ἠθροικὼς ἐφάνη ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ χάριν ἄν μοι εἴχετε, εἰ ἀπέκτεινα αὐτόν· ὃς δὲ χρήματα ἦλθε παρασκευασάμενος, ὡς τούτοις ὑμᾶς διαφθερῶν καὶ πείσων πάλιν κύριον αὐτὸν ποιῆσαι τῆς πόλεως, τούτῳ ἐγὼ τὴν δίκην ἐπιθεὶς πῶς ἂν δικαίως ὑφ᾽ ὑμῶν ἀποθάνοιμι; καὶ γὰρ οἱ μὲν ὅπλοις βιασθέντες βλάπτονται μέν, οὐ μέντοι ἄδικοί γε ἀναφαίνονται, οἱ δὲ χρήμασι παρὰ τὸ βέλτιστον διαφθαρέντες ἅμα μὲν βλάπτονται, ἅμα δὲ αἰσχύνῃ περι-*
10 *πίπτουσιν. εἰ μὲν τοίνυν ἐμοὶ μὲν πολέμιος ἦν, ὑμῖν δὲ φίλος, κἀγὼ ὁμολογῶ μὴ καλῶς ἄν μοι ἔχειν παρ᾽ ὑμῖν τοῦτον ἀποκτεῖναι· ὁ δὲ ὑμᾶς προδιδοὺς τί ἐμοὶ πολεμιώτερος ἦν ἢ ὑμῖν; ἀλλὰ νὴ Δία, εἴποι ἄν τις, ἑκὼν ἦλθε. ποῦ*

---

1 *περιφανέστερον* Cob. *φιλώτατος* C[1], ut vid., sed cf. Eustath. Od. p. 1441, 30 2 *εἵλετο ἀντ᾽ ἐκείνων* CU 4 *πῶς* om. U 5 *ἀπροφάσιστος* Schn. *μὲν* om. CFU 6 *ἀπεκτίννυε* codd. 8 *οὗτοι . . . βέλτιστοι* del. Kruse 9 *εἰς τὴν εἰς πόλιν* M 11 *ἐδυνάσθη*+ CF 12 *ἐκβαλλεῖν* FU 17 *πῶς οὐκ ἂν* F[1] *ἂν* om. CU 19 *βέλτιστον*] *δίκαιον* CU 20 *διαφθαρόντες* U 21 *ὑμῖν*] *ἐμοὶ* D 22 *τοῦτον παρ᾽ ὑμῖν* CU 24 *εἴπῃ* U *τις ἂν* CFUV *ποῦ . . . τυράννοις* post *τεθνάναι* (p. 305, 5) codd., transp. Ha.

ἔχων ⟨ἐν⟩ Ἕλλησι σπονδὰς ἀποδεῖξαι ἢ προδόταις ἢ παλιναυτομόλοις ἢ τυράννοις; κᾆτα εἰ μὲν ἀπεχόμενον τῆς ὑμετέρας πόλεως ἀπέκτεινέ τις αὐτόν, ἐπαίνου ἂν ἐτύγχανε, νῦν δὲ ὅτε πάλιν ἦλθεν ἄλλα πρὸς τοῖς πρόσθεν κακὰ ποιήσων, οὐ δικαίως φήσει τις αὐτὸν τεθνάναι; πρὸς δὲ τούτοις ἀναμνήσθητε ὅτι καὶ ἐψηφίσασθε δήπου 11 τοὺς φυγάδας ἀγωγίμους εἶναι ἐκ πασῶν τῶν συμμαχίδων. ὅστις δὲ ἄνευ κοινοῦ τῶν συμμάχων δόγματος κατέρχεται φυγάς, τοῦτον ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ὅπως οὐ δίκαιόν ἐστιν ἀποθνῄσκειν; ἐγώ φημι, ὦ ἄνδρες, ἀποκτείναντας μὲν ὑμᾶς ἐμὲ τετιμωρηκότας ἔσεσθαι ἀνδρὶ τῷ πάντων ὑμῖν πολεμιωτάτῳ, γνόντας δὲ δίκαια πεποιηκέναι αὐτοὺς τετιμωρηκότας φανεῖσθαι ὑπέρ τε ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν συμμάχων ἁπάντων.

Οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες ἔγνωσαν δίκαια 12 τὸν Εὔφρονα πεπονθέναι· οἱ μέντοι πολῖται αὐτοῦ ὡς ἄνδρα ἀγαθὸν κομισάμενοι ἔθαψάν τε ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ὡς ἀρχηγέτην τῆς πόλεως σέβονται. οὕτως, ὡς ἔοικεν, οἱ πλεῖστοι ὁρίζονται τοὺς εὐεργέτας ἑαυτῶν ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι.

Καὶ τὰ μὲν περὶ Εὔφρονος εἴρηται· ἐγὼ δὲ ἔνθεν εἰς IV ταῦτα ἐξέβην ἐπάνειμι. ἔτι γὰρ τειχιζόντων τῶν Φλειασίων τὴν Θυαμίαν καὶ τοῦ Χάρητος ἔτι παρόντος Ὠρωπὸς ὑπὸ τῶν φευγόντων κατελήφθη ... στρατευσαμένων δὲ πάντων

1 ἐν addidi προδότας U πάλιν αὐτομόλοις U 2 ἀπεχόμενος C[1]D 3 ὑμετέρας CV ἡμετέρας rell. 4 ὅτε Schae. ὅτι codd. πρόσθεν] πρώτοις V 5 φήσει V φησί rell. 6 ἐψηφίσατε F 7 πασῶν Cob. τῶν πάντων M πάντων rell. συμμάχων Ddf. 8 συμμαχίδων CU συνόδων D 9 δίκαιός Nauck 11 ὑμῖν] ὑμῶν DU 12 ⟨τοὺς⟩ αὐτοὺς Ha. 13 φανήσεσθαι H 15 ἀκούσαντας D 16 αὐτὸν C 18 σεύονται F[1] οὕτως ... εἶναι (20) del. Nauck 19 αὐτῶν CFU 22 τῶν om. V 24 κατελείφθη CF[1]U; lacunam statuit Ha. coll. Diod. XV 76, 1, Demosth. XVIII 99 στρατευομένων V[c]

Ἀθηναίων ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ τὸν Χάρητα μεταπεμψαμένων ἐκ τῆς Θυαμίας, ὁ μὲν λιμὴν αὖ ὁ τῶν Σικυωνίων πάλιν ὑπ᾽ αὐτῶν τε τῶν πολιτῶν καὶ τῶν Ἀρκάδων ἁλίσκεται· τοῖς δ᾽ Ἀθηναίοις οὐδεὶς τῶν συμμάχων ἐβοήθησεν, ἀλλ᾽ ἀνεχώρησαν Θηβαίοις παρακαταθέμενοι τὸν Ὠρωπὸν μέχρι δίκης.

2 *Καταμαθὼν δὲ ὁ Λυκομήδης μεμφομένους τοὺς Ἀθηναίους τοῖς συμμάχοις, ὅτι αὐτοὶ μὲν πολλὰ πράγματα εἶχον δι᾽ ἐκείνους, ἀντεβοήθησε δ᾽ αὐτοῖς οὐδείς, πείθει τοὺς μυρίους πράττειν περὶ συμμαχίας πρὸς αὐτούς. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐδυσχέραινόν τινες τῶν Ἀθηναίων τὸ Λακεδαιμονίοις ὄντας φίλους γενέσθαι τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν συμμάχους· ἐπειδὴ δὲ λογιζόμενοι ηὕρισκον οὐδὲν μεῖον Λακεδαιμονίοις ἢ σφίσιν ἀγαθὸν τὸ Ἀρκάδας μὴ προσδεῖσθαι Θηβαίων, οὕτω δὴ προσεδέχοντο τὴν τῶν*
3 *Ἀρκάδων συμμαχίαν. καὶ Λυκομήδης ταῦτα πράττων, ἀπιὼν Ἀθήνηθεν δαιμονιώτατα ἀποθνῄσκει. ὄντων γὰρ παμπόλλων πλοίων, ἐκλεξάμενος τούτων ὃ ἐβούλετο καὶ συνθέμενος τοῖς ναύταις ἀποβιβάσαι ὅποι αὐτὸς κελεύοι, εἵλετο ἐνταῦθα ἐκβῆναι ἔνθα οἱ φυγάδες ἐτύγχανον ὄντες. κἀκεῖνος μὲν οὕτως ἀποθνῄσκει, ἡ μέντοι συμμαχία ὄντως ἐπεραίνετο.*

4 *Εἰπόντος δὲ Δημοτίωνος ἐν τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ὡς ἡ μὲν πρὸς τοὺς Ἀρκάδας φιλία καλῶς αὐτῷ δοκοίη πράττεσθαι, τοῖς μέντοι στρατηγοῖς προστάξαι ἔφη χρῆναι ὅπως καὶ Κόρινθος σῴα ᾖ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων,*

---

1 *ὑπ᾽* C[1]   7 *τοὺς* om. V   9 *οὐδεὶς αὐτοῖς* U   12 *φίλους* om. U   13 *ἐπεὶ δὲ δὴ* P *δὴ* om. CFHU   *εὗρ.* codd.   14 *ἀγαθὸν* ⟨*ὂν*⟩ Cob.   18 *τούτων* om. CU   19 *τοῖς ναύταις* Wytt. *τοίνυν* codd.   *ἀποβιβάσας* U   22 *ὄντως* DMPV[c] *οὕτως* CFUV[1] *ὅμως* Wytt.   23 *Δημωτ.* C   *τῶν*] *τῷ* Ddf. (it. 26)   25 *προστάξας* D   *ἔφη* del. Cob.   *χρῆναι* om. CU [*ἔφη χρῆναι*] coni. Marchant   26 *ἡ Κόρινθος* CFU   *σῶα* CDFUV[c]

ἀκούσαντες [δὲ] ταῦτα οἱ Κορίνθιοι ταχὺ πέμψαντες
ἱκανοὺς φρουροὺς ἑαυτῶν πάντοσε ὅπου Ἀθηναῖοι ἐφρούρουν
εἶπαν αὐτοῖς ἀπιέναι, ὡς οὐδὲν ἔτι δεόμενοι φρουρῶν.
οἱ δ' ἐπείθοντο. ὡς δὲ συνῆλθον οἱ ἐκ τῶν φρουρίων Ἀθη-
ναῖοι εἰς τὴν πόλιν, ἐκήρυξαν οἱ Κορίνθιοι, εἴ τις ἀδικοῖτο
Ἀθηναίων, ἀπογράφεσθαι, ὡς ληψομένους τὰ δίκαια.
οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων Χάρης ἀφικνεῖται μετὰ ναυτικοῦ 5
πρὸς Κεγχρειάς. ἐπεὶ δὲ ἔγνω τὰ πεπραγμένα, ἔλεξεν ὅτι
ἀκούσας ἐπιβουλεύεσθαι τῇ πόλει βοηθῶν παρείη. οἱ
δ' ἐπαινέσαντες αὐτὸν οὐδέν τι μᾶλλον ἐδέχοντο τὰς ναῦς
εἰς τὸν λιμένα, ἀλλ' ἀποπλεῖν ἐκέλευον· καὶ τοὺς ὁπλίτας
δὲ τὰ δίκαια ποιήσαντες ἀπέπεμψαν. ἐκ μὲν οὖν τῆς Κο-
ρίνθου οἱ Ἀθηναῖοι οὕτως ἀπηλλάγησαν. τοῖς μέντοι 6
Ἀρκάσι πέμπειν ἠναγκάζοντο τοὺς ἱππέας ἐπικούρους διὰ
τὴν συμμαχίαν, εἴ τις στρατεύοιτο ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν· τῆς
δὲ Λακωνικῆς οὐκ ἐπέβαινον ἐπὶ πολέμῳ.

Τοῖς δὲ Κορινθίοις ἐνθυμουμένοις ὡς χαλεπῶς ἔχοι
αὐτοὺς σωθῆναι, κρατουμένους μὲν καὶ πρόσθεν κατὰ
γῆν, προσγεγενημένων δὲ αὐτοῖς Ἀθηναίων ἀνεπιτηδείων,
ἔδοξεν ἀθροίζειν καὶ πεζοὺς καὶ ἱππέας μισθοφόρους.
ἡγούμενοι δὲ τούτων, ἅμα μὲν τὴν πόλιν ἐφύλαττον, ἅμα
δὲ πολλὰ τοὺς πλησίον πολεμίους κακῶς ἐποίουν· εἰς
μέντοι Θήβας ἔπεμψαν ἐπερησομένους εἰ τύχοιεν ἂν
ἐλθόντες εἰρήνης. ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι ἰέναι ἐκέλευον ὡς 7
ἐσομένης, ἐδεήθησαν οἱ Κορίνθιοι ἐᾶσαι σφᾶς ἐλθεῖν καὶ
ἐπὶ τοὺς συμμάχους, ὡς μετὰ μὲν τῶν βουλομένων ποιη-

1 δὲ om. CU πέμψαντες ταχὺ CU 2 ἐφρούρουν Ἀθηναῖοι CU 3 αὐτοὺς D 4 ἐπίθοντο Cob. 7 δὲ] δὲ καὶ V 8 Κεγχρίας codd. 10 ἔτι Grosser 14 ἠναγκάζοντο πέμπειν U (ἀν.) C 16 πόλεμον V[c] 17 ἐνθυμουμένους V 18 κρατημένους CF[1]U κεκρατημένους F[2] 22 πολλὰ post πολεμίους V, om. CU 23 ἂν del. Dobree 24 εἰρήνης ἐλθόντες CU 25 ἐσομένων codd., corr. Leoncl.

σόμενοι τὴν εἰρήνην, τοὺς δὲ πόλεμον αἱρουμένους ἐά-
σοντες πολεμεῖν. ἐφέντων δὲ καὶ ταῦτα πράττειν τῶν Θη-
βαίων, ἐλθόντες εἰς Λακεδαίμονα οἱ Κορίνθιοι εἶπον·
8 Ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρὸς ὑμᾶς πάρεσμεν
ὑμέτεροι φίλοι, καὶ ἀξιοῦμεν, εἰ μέν τινα ὁρᾶτε σωτηρίαν
ἡμῖν, ἐὰν διακαρτερῶμεν πολεμοῦντες, διδάξαι καὶ ἡμᾶς·
εἰ δὲ ἀπόρως γιγνώσκετε ἔχοντα τὰ ἡμέτερα, εἰ μὲν καὶ
ὑμῖν συμφέρει, ποιήσασθαι μεθ' ἡμῶν τὴν εἰρήνην (ὡς
οὐδὲ μετ' οὐδένων ἂν ἥδιον ἢ μεθ' ὑμῶν σωθείημεν), εἰ
μέντοι ὑμεῖς λογίζεσθε συμφέρειν ὑμῖν πολεμεῖν, δεό-
μεθα ὑμῶν ἐᾶσαι ἡμᾶς εἰρήνην ποιήσασθαι. σωθέντες
μὲν γὰρ ἴσως ἂν αὖθις ἔτι ποτὲ ἐν καιρῷ ὑμῖν γενοίμεθα·
ἐὰν δὲ νῦν ἀπολώμεθα, δῆλον ὅτι οὐδέποτε χρήσιμοι ἔτι
9 ἐσόμεθα. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς τε
Κορινθίοις συνεβούλευον τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι καὶ
τῶν ἄλλων συμμάχων ἐπέτρεψαν τοῖς μὴ βουλομένοις
σὺν ἑαυτοῖς πολεμεῖν ἀναπαύεσθαι· αὐτοὶ δ' ἔφασαν πο-
λεμοῦντες πράξειν ὅ τι ἂν τῷ θεῷ φίλον ᾖ· ὑφήσεσθαι
δὲ οὐδέποτε, ἣν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον Μεσσήνην,
10 ταύτης στερηθῆναι. οἱ οὖν Κορίνθιοι ἀκούσαντες ταῦτα
ἐπορεύοντο εἰς τὰς Θήβας ἐπὶ τὴν εἰρήνην. οἱ μέντοι Θη-
βαῖοι ἠξίουν αὐτοὺς καὶ συμμαχίαν ὀμνύναι· οἱ δὲ ἀπεκρί-
ναντο ὅτι ἡ μὲν συμμαχία οὐκ εἰρήνη, ἀλλὰ πολέμου μετ-
αλλαγὴ εἴη· εἰ δὲ βούλοιντο, παρεῖναι ἔφασαν τὴν δικαίαν
εἰρήνην ποιησόμενοι. ἀγασθέντες δὲ αὐτοὺς οἱ Θηβαῖοι,
ὅτι καίπερ ἐν κινδύνῳ ὄντες οὐκ ἤθελον τοῖς εὐεργέταις

1 δὲ F τε rell. ἐάσοντας U 2 πράττειν om. CU 5 οἱμέτεροι F[1] οἱ ὑμ. F[2] 6 ἡμῖν] ὑμῖν C διακαρτεροῦμεν F 7 ὑμέτερα CF[c]U 8 ἡμῖν CU συμφέροι CF[1]U ὑμῶν CD[c]FP[1]UV 9 οὐδὲν Grosser μεθ' ἑνῶν Dobree 12 ἂν om. CU 13 ἔτι χρήσιμοι CU 17 πολεμεῖν om. CU 20 ταύτην C[1] 22 καὶ om. V 23 ὅτι om. V

εἰς πόλεμον καθίστασθαι, συνεχώρησαν αὐτοῖς καὶ Φλειασίοις καὶ τοῖς ἐλθοῦσι μετ᾽ αὐτῶν εἰς Θήβας τὴν εἰρήνην ἐφ᾽ ᾧτε ἔχειν τὴν ἑαυτῶν ἑκάστους. καὶ ἐπὶ τούτοις ὠμόσθησαν οἱ ὅρκοι. οἱ μὲν δὴ Φλειάσιοι, ἐπεὶ οὕτως ἡ ξύμ- 11
βασις ἐγένετο, εὐθὺς ἀπῆλθον ἐκ τῆς Θυαμίας· οἱ δὲ Ἀργεῖοι ὀμόσαντες ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις εἰρήνην ποιήσεσθαι, ἐπεὶ οὐκ ἐδύναντο καταπρᾶξαι ὥστε τοὺς τῶν Φλειασίων φυγάδας μένειν ἐν τῷ Τρικαράνῳ ὡς ἐν τῇ ἑαυτῶν πόλει οἰκοῦντας, παραλαβόντες ἐφρούρουν, φάσκοντες σφετέραν τὴν γῆν ταύτην εἶναι, ἣν ὀλίγῳ πρότερον ὡς πολεμίαν οὖσαν ἐδῄουν, καὶ δίκας τῶν Φλειασίων προκαλουμένων οὐκ ἐδίδοσαν.

Σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον τετελευτηκότος ἤδη 12
τοῦ πρόσθεν Διονυσίου ὁ υἱὸς αὐτοῦ πέμπει βοήθειαν τοῖς Λακεδαιμονίοις δώδεκα τριήρεις καὶ ἄρχοντα αὐτῶν Τιμοκράτη. οὗτος οὖν ἀφικόμενος συνεξαιρεῖ αὐτοῖς Σελλασίαν· καὶ τοῦτο πράξας ἀπέπλευσεν οἴκαδε.

Μετὰ δὲ τοῦτο οὐ πολλῷ ὕστερον καταλαμβάνουσιν οἱ Ἠλεῖοι Λασιῶνα, τὸ μὲν παλαιὸν ἑαυτῶν ὄντα, ἐν δὲ τῷ παρόντι συντελοῦντα εἰς τὸ Ἀρκαδικόν. οἱ μέντοι 13
Ἀρκάδες οὐ παρωλιγώρησαν, ἀλλ᾽ εὐθὺς παραγγείλαντες ἐβοήθουν. ἀντεβοήθησαν δὲ καὶ τῶν Ἠλείων οἱ τριακόσιοι, καὶ ἔτι τετρακόσιοι. ἀντεστρατοπεδευμένων δὲ τὴν ἡμέραν ἐν ἐπιπεδεστέρῳ χωρίῳ τῶν Ἠλείων τῆς

---

1 *εἰς* om. **U** *καὶ* om. **H** 3 *ἔχοιεν* **V** *ὠμόθησαν* Ddf. 4 *οἱ ὅρκοι* om. **V** *ξύμβασις* **CU** *σύμβασις* **DFP** *συμβίβασις* **MV** 6 *ἑαυτοῖς* **C** *ποιήσεσθαι* fort. **F**[1] *-σασθαι* **F**[c] rell. 9 *οἰκοῦντας* Madv. *ἔχοντας* codd. 12 *προσκαλουμένων* **CF**[1]**U** 16 *Τιμοκράτην* codd. *οὖν* **H** *δ᾽ οὖν* **CDFU** *δ᾽ αὖ* **MPV** *Σελασίαν* **V** 18 *οἱ* om. **V** 21 *παρωληγ.* **DFU** 22 *οἱ τῶν Ἠλείων* **CU** *τριακόσιοι, καὶ ἔτι τετρακόσιοι* Dobree *τετρακ. καὶ ἔτι τριακ.* codd. 23 *ἀντεστρατοπεδευμένων* Ddf. *ἀντιστρατοπεδευομένων* **V** *ἀντεστρατευμένων* **F**[c] (*-ομένων* **F**[1]) *ἀντιστρατευομένων* rell. 24 *ἐν* om. **CFU** *ἐπὶ πεδ.* **CU**

νυκτὸς οἱ Ἀρκάδες ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὴν τοῦ ὑπὲρ τῶν Ἠλείων ὄρους κορυφήν· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ κατέβαινον ἐπὶ τοὺς Ἠλείους. οἱ δὲ ἰδόντες ἅμα μὲν ἐξ ὑπερδεξίου προσιόντας, ἅμα δὲ πολλαπλασίους, ἐκ πολλοῦ μὲν ἀπελθεῖν ᾐσχύνθησαν, ὁμόσε δ' ἦλθον καὶ εἰς χεῖρας δεξάμενοι ἔφυγον· καὶ πολλοὺς μὲν ἄνδρας, πολλὰ δὲ ὅπλα ἀπώλεσαν, κατὰ δυσχωρίας ἀποχωροῦντες.

14 Οἱ δὲ Ἀρκάδες διαπραξάμενοι ταῦτα ἐπορεύοντο ἐπὶ τὰς τῶν Ἀκρωρείων πόλεις. λαβόντες δὲ ταύτας πλὴν Θραύστου ἀφικνοῦνται εἰς Ὀλυμπίαν, καὶ περισταυρώσαντες τὸ Κρόνιον ἐνταῦθα ἐφρούρουν καὶ ἐκράτουν τοῦ Ὀλυμπικοῦ ὄρους· ἔλαβον δὲ καὶ Μαργανέας ἐνδόντων τινῶν. οὕτω δὲ προκεχωρηκότων οἱ μὲν Ἠλεῖοι αὖ παντάπασιν ἠθύμησαν, οἱ δὲ Ἀρκάδες ἔρχονται ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ μέχρι μὲν τῆς ἀγορᾶς ἦλθον· ἐκεῖ μέντοι ὑποστάντες οἵ τε ἱππεῖς καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν ἐκβάλλουσί τε αὐτοὺς καὶ
15 ἀπέκτεινάν τινας καὶ τροπαῖον ἐστήσαντο. ἦν μὲν οὖν καὶ πρότερον διαφορὰ ἐν τῇ Ἤλιδι. οἱ μὲν γὰρ περὶ Χάροπόν τε καὶ Θρασωνίδαν καὶ Ἀργεῖον εἰς δημοκρατίαν ἦγον τὴν πόλιν, οἱ δὲ περὶ †Στάλκαν τε καὶ Ἱππίαν καὶ Στρατόλαν εἰς ὀλιγαρχίαν. ἐπεὶ δ' οἱ Ἀρκάδες μεγάλην δύναμιν ἔχοντες σύμμαχοι ἐδόκουν εἶναι τοῖς δημοκρατεῖσθαι βουλομένοις, ἐκ τούτου δὴ θρασύτεροι οἱ περὶ τὸν Χάροπον ἦσαν, καὶ συνθέμενοι τοῖς Ἀρκάσιν ἐπιβοηθεῖν κατα-
16 λαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. οἱ δ' ἱππεῖς καὶ οἱ τριακόσιοι οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐχώρουν ἄνω, καὶ ἐκκρούουσιν

2 Ἠλείου U 9 Ἀκρωρειῶν codd. 10 πρὸς H 11 τὸ W. Ddf. τὸν codd. Κρόνειον U Κρώνειον C 12 Ὀλυμπιακοῦ codd. (it. infra), om. CU 13 προσκ. U οἱ μὲν οἱ λεῖοι C¹F 16 καὶ ἄλλοι τινὲς αὐτῶν (post τινὰς transp. Weiske) CU 18 γὰρ om. CFU Χάρωπον D¹ 20 Σιτάλκαν Mehler Εὐάλκαν Keil 23 δὲ F θρασέως CU 24 βοηθεῖν V 26 ἐμέλλησαν MDᶜ ἠμέλλησαν FD¹Vᶜ ἠμέλησαν CUV¹ ἐμέλησαν P

αὐτούς· ὥστ᾽ ἔφυγον σὺν τῷ Ἀργείῳ καὶ Χαρόπῳ τῶν
πολιτῶν περὶ τετρακοσίους. οὐ πολὺ δ᾽ ὕστερον οὗτοι παρα-
λαβόντες τῶν Ἀρκάδων τινὰς καταλαμβάνουσι Πύλον. καὶ
πολλοὶ μέντοι πρὸς αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἀπῇσαν τοῦ
δήμου, ἅτε χωρίον τε καλὸν καὶ μεγάλην ῥώμην τὴν τῶν
Ἀρκάδων σύμμαχον ἔχοντας. ἐνέβαλον δὲ καὶ ὕστερον εἰς
τὴν χώραν τὴν τῶν Ἠλείων οἱ Ἀρκάδες, ὑπὸ τῶν φευγόν-
των ἀναπειθόμενοι ὡς ἡ πόλις προσχωρήσοιτο. ἀλλὰ τότε 17
μὲν οἱ Ἀχαιοὶ φίλοι γεγενημένοι τοῖς Ἠλείοις τὴν πόλιν
αὐτῶν διεφύλαξαν· ὥστε οἱ Ἀρκάδες οὐδὲν ἄλλο πράξαντες
ἢ δῃώσαντες αὐτῶν τὴν χώραν ἀπῆλθον. εὐθὺς μέντοι ἐκ
τῆς Ἠλείας ἐξιόντες, αἰσθόμενοι τοὺς Πελληνέας ἐν
Ἤλιδι ὄντας, νυκτὸς μακροτάτην ὁδὸν ἐλθόντες κατα-
λαμβάνουσιν αὐτῶν Ὄλουρον· ἤδη γὰρ πάλιν προσεκε-
χωρήκεσαν οἱ Πελληνεῖς εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων συμ-
μαχίαν. ἐπεὶ δ᾽ ᾔσθοντο τὰ περὶ Ὀλούρου, περιελθόντες 18
αὖ καὶ οὗτοι ὅπῃ ἐδύναντο εἰς τὴν αὐτῶν πόλιν Πελλήνην
εἰσῆλθον. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἐπολέμουν τοῖς ἐν Ὀλούρῳ
Ἀρκάσι τε καὶ τῷ ἑαυτῶν παντὶ δήμῳ μάλα ὀλίγοι ὄντες·
ὅμως δὲ οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο πρὶν ἐξεπολιόρκησαν τὸν
Ὄλουρον.

Οἱ δ᾽ αὖ Ἀρκάδες πάλιν ποιοῦνται ἄλλην στρατείαν εἰς 19
τὴν Ἦλιν. μεταξὺ δὲ Κυλλήνης καὶ τῆς πόλεως στρατο-
πεδευομένοις αὐτοῖς ἐπιτίθενται οἱ Ἠλεῖοι, ὑποστάντες
δὲ οἱ Ἀρκάδες ἐνίκησαν αὐτούς. καὶ Ἀνδρόμαχος μὲν ὁ
Ἠλεῖος ἵππαρχος, ὅσπερ αἴτιος ἐδόκει εἶναι τὴν μάχην

---

2 τετρακοσίους CU τριακ. rell. παραλαβόντες om. U 6 ἔχοντας Mor. ἔχοντες codd. ἐνέβαλλον CU ὕστερον καὶ CU 9 Ἠλείοις] Ἀργείοις V 11 ἐκ τῆς Ἠλείας om. V 12 Πελ(λ)ηνεῖς codd. 16 Ὀλόρου P 17 ὁ αὖ P[1] ὅπῃ Ddf. ὅποι codd. αὐτῶν M an [Πελλήνην]? 18 Ὀλύρῳ V 19 καὶ μάλα CU 20 οὐ] οὐδὲ C 22 καὶ ἄλλην F 23 καὶ CDU τε καὶ rell. 26 ὕπαρχος U συνάψαι τὴν μάχην CU

*συνάψαι, αὐτὸς αὐτὸν διέφθειρεν· οἱ δ᾽ ἄλλοι εἰς τὴν
πόλιν ἀπεχώρησαν. ἀπέθανε δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ παρα-
γενόμενος καὶ Σωκλείδης ὁ Σπαρτιάτης· ἤδη γὰρ τότε
20 οἱ Λακεδαιμόνιοι σύμμαχοι τοῖς Ἠλείοις ἦσαν. πιεζό-
μενοι δὲ οἱ Ἠλεῖοι ἐν τῇ ἑαυτῶν ἠξίουν καὶ τοὺς Λακε-
δαιμονίους πέμποντες πρέσβεις ἐπιστρατεύειν τοῖς Ἀρκάσι,
νομίζοντες οὕτως ἂν μάλιστα ἀποβαλεῖν τοὺς Ἀρκάδας,
εἰ ἀμφοτέρωθεν πολεμοῖντο. καὶ ἐκ τούτου δὴ Ἀρχίδαμος
στρατεύεται μετὰ τῶν πολιτῶν, καὶ καταλαμβάνει
Κρῶμνον. καταλιπὼν δ᾽ ἐν αὐτῷ φρουρὰν τῶν δώδεκα
21 λόχων τρεῖς, οὕτως ἐπ᾽ οἴκου ἀνεχώρησεν. οἱ μέντοι
Ἀρκάδες, ὥσπερ ἔτυχον ἐκ τῆς εἰς Ἦλιν στρατείας συνει-
λεγμένοι, βοηθήσαντες περιεσταύρωσαν τὸν Κρῶμνον
διπλῷ σταυρώματι, καὶ ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες ἐπολιόρκουν τοὺς
ἐν τῷ Κρώμνῳ. χαλεπῶς δὲ ἡ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις
φέρουσα ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ τῶν πολιτῶν, ἐκπέμπει στρα-
τιάν· ἡγεῖτο δὲ καὶ τότε Ἀρχίδαμος. ἐλθὼν δὲ ἐδῄου καὶ
τῆς Ἀρκαδίας ὅσα ἐδύνατο καὶ τῆς Σκιρίτιδος, καὶ πάντα
ἐποίει ὅπως, εἰ δύναιτο, ἀπαγάγοι τοὺς πολιορκοῦντας.
οἱ δὲ Ἀρκάδες οὐδέν τι μᾶλλον ἐκινοῦντο, ἀλλὰ ταῦτα
22 πάντα παρεώρων. κατιδὼν δέ τινα λόφον ὁ Ἀρχίδαμος, δι᾽
οὗ τὸ ἔξω σταύρωμα περιεβέβληντο οἱ Ἀρκάδες, ἐνόμισεν
ἑλεῖν ἂν τοῦτον, καὶ εἰ τούτου κρατήσειεν, οὐκ ἂν δύνα-
σθαι μένειν τοὺς ὑπὸ τούτῳ πολιορκοῦντας. κύκλῳ δὲ
περιάγοντος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦτο τὸ χωρίον, ὡς εἶδον οἱ
προθέοντες τοῦ Ἀρχιδάμου πελτασταὶ τοὺς ἐπαρίτους*

---

1 *αὐτὸν*] *αὐτὸν* F[1]HU[C] 7 *ἀποβαλλεῖν* C *ἀπολαβεῖν* Jacobs *ἀποκαμεῖν* Madv. 12 *εἰς* om. U 14 *στρατεύματι* CFU 16 *στρατειὰν* C[1]F[1] 17 *ἐδῄουν* U 18 *ἠδύνατο* DMPV 21 *περιεώρων* Cob. 23 *ἑλλεῖν* F *ἂν* om. CFU *τοῦτον* Steph. *τοῦτο* codd. 24 *τούτῳ* P *τοῦτο* rell. 26 *πελτασταὶ τοῦ Ἀρχιδάμου* CU

ἔξω τοῦ σταυρώματος, ἐπιτίθενται αὐτοῖς, καὶ ⟨οἱ⟩
ἱππεῖς συνεμβάλλειν ἐπειρῶντο. οἱ δ' οὐκ ἐνέκλιναν,
ἀλλὰ συντεταγμένοι ἡσυχίαν εἶχον. οἱ δ' αὖ πάλιν ἐνέβαλον.
ἐπεὶ δὲ οὐδὲ τότε ἐνέκλιναν, ἀλλὰ καὶ ἐπῇσαν, ἤδη οὔσης
πολλῆς κραυγῆς, ἐβοήθει δὴ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχίδαμος,
ἐκτραπόμενος κατὰ τὴν ἐπὶ Κρῶμνον φέρουσαν ἁμαξιτόν,
εἰς δύο ἄγων, ὥσπερ ἐτύγχανεν ἔχων. ὡς δ' ἐπλησίασαν 23
ἀλλήλοις, οἱ μὲν σὺν τῷ Ἀρχιδάμῳ κατὰ κέρας, ἅτε καθ'
ὁδὸν πορευόμενοι, οἱ δ' Ἀρκάδες ἀθρόοι συνασπιδοῦντες, ἐν
τούτῳ οὐκέτι ἐδύναντο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀντέχειν τῷ τῶν
Ἀρκάδων πλήθει, ἀλλὰ ταχὺ μὲν ὁ Ἀρχίδαμος ἐτέτρωτο τὸν
μηρὸν διαμπάξ, ταχὺ δὲ οἱ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ ἀπέθνη-
σκον, Πολυαινίδας τε καὶ Χίλων ὁ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀρχι-
δάμου ἔχων, καὶ οἱ πάντες [δὲ] αὐτῶν τότε ἀπέθανον οὐκ
ἔλαττον τῶν τριάκοντα. ὡς δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ἀναχωροῦντες 24
εἰς τὴν εὐρυχωρίαν ἐξῆλθον, ἐνταῦθα δὴ Λακεδαιμόνιοι
ἀντιπαρετάξαντο. καὶ μὴν οἱ Ἀρκάδες, ὥσπερ εἶχον, συν-
τεταγμένοι ἕστασαν, καὶ πλήθει μὲν ἐλείποντο, εὐθυ-
μότερον δὲ πολὺ εἶχον, ἐπεληλυθότες ἀποχωροῦσι καὶ
ἄνδρας . . . ἀπεκτονότες. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μάλα ἀθύ-
μως εἶχον, τετρωμένον μὲν ὁρῶντες τὸν Ἀρχίδαμον, ἀκη-
κοότες δὲ τὰ ὀνόματα τῶν τεθνηκότων, ἀνδρῶν τε ἀγα-
θῶν καὶ σχεδὸν τῶν ἐπιφανεστάτων. ὡς δὲ πλησίον 25
ὄντων ἀναβοήσας τις τῶν πρεσβυτέρων εἶπε· Τί δεῖ ἡμᾶς,

---

1 στρατεύματος F[1] οἱ add. Steph. 2 ἔκλιναν F 3 ἀλλὰ . . . ἐνέκλιναν (4) om. CFU 4 ἐπειδὴ δὲ V 5 δὲ CFU ὁ om. CU 6 ἁμαξιτῶν C 7 ἄγων . . ἔχων Schae. ἔχων . . ἄγων codd. 10 τῷ om. U 14 δὲ delevi τότε] om. H, οἵ γε D ἐκεῖσε V 17 ἀντεπαρατάξαντο F(?) παρετάξαντο CU 18 ἕστασαν F[c]MPU ἕστησαν H ἕστασαν rell. 19 ἐπεληλυθότες δὲ U (ἐπιλελ.) C 20 lacunam statuit Ha.; λ' add. Herw. 21 post εἶχον P ἀκηκοότες μὲν, sed del. μὲν om. M

ὦ ἄνδρες, μάχεσθαι, ἀλλ᾽ οὐ σπεισαμένους διαλυθῆναι;, ἄσμενοι δὴ ἀμφότεροι ἀκούσαντες ἐσπείσαντο. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι ἀπῆλθον, οἱ δ᾽ Ἀρκάδες ἐπαναχωρήσαντες ἔνθα τὸ πρῶτον ἤρξαντο ἐπιέναι τροπαῖον ἐστήσαντο.

26 Ὡς δὲ οἱ Ἀρκάδες περὶ τὸν Κρῶμνον ἦσαν, οἱ ἐκ τῆς πόλεως Ἠλεῖοι πρῶτον μὲν ἰόντες ἐπὶ τὴν Πύλον περιτυγχάνουσι τοῖς Πυλίοις ἀποκεκρουμένοις ἐκ τῶν Θαλαμῶν. καὶ προσελαύνοντες οἱ ἱππεῖς τῶν Ἠλείων ὡς εἶδον αὐτούς, οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ᾽ εὐθὺς ἐμβάλλουσι, καὶ τοὺς μὲν ἀποκτεινύουσιν, οἱ δέ τινες αὐτῶν καταφεύγουσιν ἐπὶ γήλοφον. ἐπεὶ μέντοι ἦλθον οἱ πεζοί, ἐκκόπτουσι καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ, καὶ τοὺς μὲν αὐτοῦ ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἔλαβον ἐγγὺς διακοσίων. καὶ ὅσοι μὲν ξένοι ἦσαν αὐτῶν, ἀπέδοντο, ὅσοι δὲ φυγάδες, ἀπέσφαττον. μετὰ δὲ ταῦτα τούς τε Πυλίους, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει, σὺν αὐτῷ τῷ χωρίῳ αἱροῦσι, καὶ τοὺς Μαργανέας ἀνα-
27 λαμβάνουσι. καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὕστερον αὖ ἐλθόντες νυκτὸς ἐπὶ τὸν Κρῶμνον ἐπικρατοῦσι τοῦ σταυρώματος ⟨τοῦ⟩ κατὰ τοὺς Ἀργείους καὶ τοὺς πολιορκουμένους [τῶν Λακεδαιμονίων] εὐθὺς ἐξεκάλουν. ὅσοι μὲν οὖν ἐγγύτατά τε ἐτύγχανον ὄντες καὶ ὠξυλάβησαν, ἐξῆλθον· ὁπόσους δὲ ἔφθασαν πολλοὶ τῶν Ἀρκάδων συμβοηθήσαντες, ἀπεκλείσθησαν ἔνδον καὶ ληφθέντες διενεμήθησαν. καὶ ἓν μὲν μέρος ἔλαβον Ἀργεῖοι, ἓν δὲ Θη-

1 σπεισομένους P 2 δὲ FH ἀμφότεροι om. CU 5 ἀπιέναι U 7 ἐπὶ] περὶ D 8 Θαλαμῶν Mor. Θαλάμων codd. 10 ἐμέλλησαν DMP^1(?)V ἐμέλησαν P^c ἠμέλλησαν F ἠμέλησαν CU 11 ἀποκτινύουσιν F^1 ἀποκτινν. F^c rell. 12 ἐπὶ] εἰς V 13 αὐτῶν CFU 14 pr. καὶ om. ed. Steph. 17 Μαργανεῖς V 20 τοῦ add. Schn. κατὰ Palmerius καὶ codd. 21 seclusa del. Brei. 22 †ξυλάβησαν F ὠξυλόβησαν Dobree, cf. Suid. s. v. 23 ἔφασαν U 25 μὲν om. CFU

βαῖοι, ἓν δὲ Ἀρκάδες, ἓν δὲ Μεσσήνιοι. οἱ δὲ σύμπαντες
ληφθέντες Σπαρτιατῶν τε καὶ περιοίκων πλέονες τῶν
ἑκατὸν ἐγένοντο.

Ἐπεί γε μὴν οἱ Ἀρκάδες ἐσχόλασαν ἀπὸ τοῦ Κρώμνου, 28
πάλιν δὴ περὶ τοὺς Ἠλείους εἶχον, καὶ τήν τε Ὀλυμπίαν
ἐρρωμενέστερον ἐφρούρουν, καὶ ἐπιόντος Ὀλυμπικοῦ
ἔτους παρεσκευάζοντο ποιεῖν τὰ Ὀλύμπια σὺν Πισάταις
τοῖς πρώτοις φάσκουσι προστῆναι τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ δὲ ὅ τε
μὴν ἧκεν ἐν ᾧ τὰ Ὀλύμπια γίγνεται αἵ τε ἡμέραι ἐν αἷς
ἡ πανήγυρις ἀθροίζεται, ἐνταῦθα δὴ οἱ Ἠλεῖοι ἐκ τοῦ
φανεροῦ συσκευασάμενοι καὶ παρακαλέσαντες Ἀχαιοὺς
ἐπορεύοντο τὴν Ὀλυμπικὴν ὁδόν. οἱ δὲ Ἀρκάδες ἐκείνους 29
μὲν οὐκ ἄν ποτε ᾤοντο ἐλθεῖν ἐπὶ σφᾶς, αὐτοὶ δὲ σὺν
Πισάταις διετίθεσαν τὴν πανήγυριν. καὶ τὴν μὲν ἱππο-
δρομίαν ἤδη ἐπεποιήκεσαν καὶ τὰ δρομικὰ τοῦ πεντάθ-
λου. οἱ δ' εἰς πάλην ἀφικόμενοι οὐκέτι ἐν τῷ δρόμῳ, ἀλλὰ
μεταξὺ τοῦ δρόμου καὶ τοῦ βωμοῦ ἐπάλαιον· οἱ γὰρ Ἠλεῖοι
σὺν τοῖς ὅπλοις παρῆσαν ἤδη εἰς τὸ τέμενος. οἱ δὲ Ἀρ-
κάδες πορρωτέρω μὲν οὐκ ἀπήντησαν, ἐπὶ δὲ τοῦ Κλα-
δάου ποταμοῦ παρετάξαντο, ὃς παρὰ τὴν Ἄλτιν καταρρέων
εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλει. καὶ σύμμαχοι δὲ παρῆσαν
αὐτοῖς, ὁπλῖται μὲν Ἀργείων εἰς δισχιλίους, Ἀθηναίων δὲ
ἱππεῖς περὶ τετρακοσίους. καὶ μὴν οἱ Ἠλεῖοι τἀπὶ θάτερα 30
τοῦ ποταμοῦ παρετάξαντο, σφαγιασάμενοι δὲ εὐθὺς ἐχώ-
ρουν. καὶ τὸν πρόσθεν χρόνον εἰς τὰ πολεμικὰ κατα-
φρονούμενοι μὲν ὑπ' Ἀρκάδων καὶ Ἀργείων, καταφρονού-

---

1 δὲ μέρος Ἀρκάδες DHMPV 2 τῶν περιοίκων V πλεί-
ονες DV 5 δὴ] δὲ H 9 pr. ἐν V solus 11 τοὺς Ἀχαιοὺς CFU
14 Πισσ. V μὲν om. V 16 πάλιν U τῷ om. CU
17 οἱ δὲ Ἠ. . . . οἱ γὰρ Ἀ. (18) Banderet 18 παρῆσαν (παρ-
ῇσαν Cob.) ἤδη ante σὺν CU εἰς] πρὸς U 19 Κλαδύου U
20 Ἄλτιν Brodaeus Ἄλταν M Ἄλτην rell. 23 ἱππεῖς om. CFU
⟨εἰς⟩ τἀπὶ Pluyg.

μενοι δὲ ὑπ' Ἀχαιῶν καὶ Ἀθηναίων, ὅμως ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
τῶν μὲν συμμάχων ὡς ἀλκιμώτατοι ὄντες ἡγοῦντο, τοὺς
δ' Ἀρκάδας (τούτοις γὰρ πρώτοις συνέβαλον) καὶ εὐθὺς
ἐτρέψαντο, καὶ ἐπιβοηθήσαντας δὲ τοὺς Ἀργείους δε-
31 ξάμενοι καὶ τούτων ἐκράτησαν. ἐπεὶ μέντοι κατεδίωξαν
εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ βουλευτηρίου καὶ τοῦ τῆς Ἑστίας
ἱεροῦ καὶ τοῦ πρὸς ταῦτα προσήκοντος θεάτρου, ἐμά-
χοντο μὲν οὐδὲν ἧττον καὶ ἐώθουν πρὸς τὸν βωμόν, ἀπὸ
μέντοι τῶν στοῶν τε καὶ τοῦ βουλευτηρίου καὶ τοῦ μεγά-
λου ναοῦ βαλλόμενοι καὶ ἐν τῷ ἰσοπέδῳ μαχόμενοι,
ἀποθνῄσκουσιν ἄλλοι τε τῶν Ἠλείων καὶ αὐτὸς ὁ τῶν
τριακοσίων ἄρχων Στρατόλας. τούτων δὲ πραχθέντων
32 ἀπεχώρησαν εἰς τὸ αὑτῶν στρατόπεδον. οἱ μέντοι Ἀρ-
κάδες καὶ οἱ μετ' αὐτῶν οὕτως ἐπεφόβηντο τὴν ἐπιοῦσαν
ἡμέραν ὥστε οὐδ' ἀνεπαύσαντο τῆς νυκτός, ἐκκόπ-
τοντες τὰ διαπεπονημένα σκηνώματα καὶ ἀποσταυροῦν-
τες. οἱ δ' αὖ Ἠλεῖοι ἐπεὶ τῇ ὑστεραίᾳ προσιόντες εἶδον
καρτερὸν τὸ τεῖχος καὶ ἐπὶ τῶν ναῶν πολλοὺς ἀναβε-
βηκότας, ἀπῆλθον εἰς τὸ ἄστυ, τοιοῦτοι γενόμενοι οἵους
τὴν ἀρετὴν θεὸς μὲν ἂν ἐμπνεύσας δύναιτο καὶ ἐν ἡμέρᾳ
ἀποδεῖξαι, ἄνθρωποι δὲ οὐδ' ἂν ἐν πολλῷ χρόνῳ τοὺς μὴ
ὄντας ἀλκίμους ποιήσειαν.
33 Χρωμένων δὲ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι τῶν ἐν τοῖς Ἀρκάσιν
ἀρχόντων καὶ ἀπὸ τούτων τοὺς ἐπαρίτους τρεφόντων,
πρῶτοι Μαντινεῖς ἀπεψηφίσαντο μὴ χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς
χρήμασι, καὶ αὐτοὶ τὸ γιγνόμενον μέρος εἰς τοὺς ἐπαρί-

---

2 ἐξηγοῦντο H 3 γὰρ πρώτοις (πρῶτον DFMP) s. v. U^2 συνέβαλλον CFU 4 ἐπιβοηθήσαντες U 6 εἰς τὸ om. H 8 ἐθεώρουν M 12 ἄρχων Σ.] ἀρχιστράτηγος V 13 αὑτῶν P, ut vid. αὐτῶν rell. 16 τὰ] τὲ H σταυρώματα U 18 τὸν ναὸν C^1UV 20 ἂν om. CFU 22 ἐῶντας CU ἐόντας rell. 23 δὲ] δὲ ἐν U 26 γιν. MPV

τους ἐκ τῆς πόλεως ἐκπορίσαντες ἀπέπεμψαν τοῖς ἄρ-
χουσιν. οἱ δὲ ἄρχοντες φάσκοντες αὐτοὺς λυμαίνεσθαι τὸ
Ἀρκαδικόν, ἀνεκαλοῦντο εἰς τοὺς μυρίους τοὺς προστάτας
αὐτῶν· καὶ ἐπεὶ οὐχ ὑπήκουον, κατεδίκασαν αὐτῶν, καὶ
τοὺς ἐπαρίτους ἔπεμπον ὡς ἄξοντας τοὺς κατακεκριμένους.
οἱ μὲν οὖν Μαντινεῖς κλείσαντες τὰς πύλας οὐκ ἐδέχοντο
αὐτοὺς εἴσω. ἐκ δὲ τούτου τάχα δὴ καὶ ἄλλοι τινὲς ἔλεγον 34
ἐν τοῖς μυρίοις ὡς οὐ χρὴ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι χρῆσθαι
οὐδὲ καταλιπεῖν εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον τοῖς παισὶν ἔγκλη-
μα τοῦτο πρὸς τοὺς θεούς. ὡς δὲ καὶ ἐν τῷ κοινῷ ἀπέ-
δοξε μηκέτι χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι, ταχὺ δὴ οἱ
μὲν οὐκ ἂν δυνάμενοι ἄνευ μισθοῦ τῶν ἐπαρίτων εἶναι
διεχέοντο, οἱ δὲ δυνάμενοι παρακελευσάμενοι αὐτοῖς καθί-
σταντο εἰς τοὺς ἐπαρίτους, ὅπως μὴ αὐτοὶ ἐπ' ἐκείνοις,
ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐπὶ σφίσιν εἶεν. γνόντες δὲ τῶν ἀρχόντων οἱ
διακεχειρικότες τὰ ἱερὰ χρήματα ὅτι εἰ δώσοιεν εὐθύνας,
κινδυνεύσοιεν ἀπολέσθαι, πέμπουσιν εἰς Θήβας, καὶ
διδάσκουσι τοὺς Θηβαίους ὡς εἰ μὴ στρατεύσειαν, κινδυ-
νεύσοιεν οἱ Ἀρκάδες πάλιν λακωνίσαι. καὶ οἱ μὲν παρε- 35
σκευάζοντο ὡς στρατευσόμενοι· οἱ δὲ τὰ κράτιστα τῇ
Πελοποννήσῳ βουλευόμενοι ἔπεισαν τὸ κοινὸν τῶν
Ἀρκάδων πέμψαντας πρέσβεις εἰπεῖν τοῖς Θηβαίοις μὴ ἰέναι
σὺν ὅπλοις εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, εἰ μή τι καλοῖεν. καὶ ἅμα
μὲν ταῦτα πρὸς τοὺς Θηβαίους ἔλεγον, ἅμα δὲ ἐλογίζοντο
ὅτι πολέμου οὐδὲν δέοιντο. τοῦ τε γὰρ ἱεροῦ τοῦ Διὸς προε-

---

2 φάσκοντες om. V 5 ἔπεμψαν V 6 τὰς] αὐτὰς U 7 ἄλλοι δή τινες F 9 καταλείπειν Cob. 10 πρὸς] εἰς CU 11 δὲ V 13 διεδέχοντο F παρασκευασάμενοι U αὐτοῖς CFHUV 14 ἐκείνοις Steph. ἐκείνους codd. [F] 15 οἱ τῶν ἀρχόντων codd., transp. Pluyg. 16 -ρηκότες CFU δώσειαν F 17 κινδυνεύσειαν codd., corr. Ddf. 18 ὡς om. V κινδυνεύσαιεν codd., corr. Schn. 19 καὶ om. CU 22 πέμψαντας CFU πέμψαντες rell. (?) 23 ἐγκαλοῖεν Ha. 25 τε om. V

στάναι οὐδὲν προσδεῖσθαι ἐνόμιζον, ἀλλ᾽ ἀποδιδόντες ἂν
καὶ δικαιότερα καὶ ὁσιώτερα ποιεῖν, καὶ τῷ θεῷ οἴεσθαι
μᾶλλον ἂν οὕτω χαρίζεσθαι. βουλομένων δὲ ταῦτα καὶ τῶν
Ἠλείων ἔδοξεν ἀμφοτέροις εἰρήνην ποιήσασθαι· καὶ ἐγέ-
νοντο σπονδαί.
36 Γενομένων δὲ τῶν ὅρκων καὶ ὀμοσάντων τῶν τε ἄλλων
ἁπάντων καὶ Τεγεατῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Θηβαίου, ὃς ἐτύγχα-
νεν ἐν Τεγέᾳ ἔχων τριακοσίους ὁπλίτας τῶν Βοιωτῶν, οἱ
μὲν ἄλλοι Ἀρκάδες ἐν τῇ Τεγέᾳ αὐτοῦ ἐπικαταμείναντες
ἐδειπνοποιοῦντό τε καὶ ηὐθυμοῦντο καὶ σπονδὰς καὶ παιᾶ-
νας ὡς εἰρήνης γεγενημένης ἐποιοῦντο, ὁ δὲ Θηβαῖος καὶ
τῶν ἀρχόντων οἱ φοβούμενοι τὰς εὐθύνας σύν τε τοῖς
Βοιωτοῖς καὶ τοῖς ὁμογνώμοσι τῶν ἐπαρίτων κλείσαντες
τὰς πύλας τοῦ τῶν Τεγεατῶν τείχους, πέμποντες ἐπὶ τοὺς
σκηνοῦντας συνελάμβανον τοὺς βελτίστους. ἅτε δὲ ἐκ
πασῶν τῶν πόλεων παρόντων τῶν Ἀρκάδων καὶ πάντων
εἰρήνην βουλομένων ἔχειν, πολλοὺς ἔδει τοὺς συλλαμ-
βανομένους εἶναι· ὥστε ταχὺ μὲν αὐτοῖς τὸ δεσμωτήριον
37 μεστὸν ἦν, ταχὺ δὲ ἡ δημοσία οἰκία. ὡς δὲ πολλοὶ οἱ
εἰργμένοι ἦσαν, πολλοὶ δὲ ⟨οἱ⟩ κατὰ τοῦ τείχους ἐκπεπηδη-
κότες, ἦσαν δ᾽ οἳ καὶ διὰ τῶν πυλῶν ἀφεῖντο (οὐδεὶς γὰρ
οὐδενὶ ὠργίζετο, ὅστις μὴ ᾤετο ἀπολεῖσθαι), ἀπορῆσαι δὴ
μάλιστα ἐποίησε τόν τε Θηβαῖον καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ ταῦτα
πράττοντας ὅτι Μαντινέας, οὓς μάλιστα ἐβούλοντο λαβεῖν,
ὀλίγους τινὰς πάνυ εἶχον· διὰ γὰρ τὸ ἐγγὺς τὴν πόλιν εἶναι
38 σχεδὸν πάντες ᾤχοντο οἴκαδε. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο καὶ
τὰ πεπραγμένα ἐπύθοντο οἱ Μαντινεῖς, εὐθὺς πέμποντες

3 οὕτως P 7 πάντων CU 9 ἄλλοι om. D ἐν τῇ Τεγέᾳ del. Mor. καταμείναντες C 10 τε om. F εὐθυμ. codd. 11 οἱ δὲ Θηβαῖοι CU 14 γεατῶν CF 15 δὲ Steph. δὴ codd. 17 βουλομένων om. C 20 εἰργασμένοι H οἱ add. Kurz κατὰ] καὶ F[1] 22—23 an μάλιστα δή?

εἴς τε τὰς ἄλλας Ἀρκαδικὰς πόλεις προηγόρευον ἐν τοῖς
ὅπλοις εἶναι καὶ φυλάττειν τὰς παρόδους. καὶ αὐτοὶ δὲ
οὕτως ἐποίουν, καὶ ἅμα πέμψαντες εἰς τὴν Τεγέαν ἀπήτουν
ὅσους ἔχοιεν ἄνδρας Μαντινέων· καὶ τῶν ἄλλων δὲ Ἀρκά-
δων οὐδένα ἀξιοῦν ἔφασαν οὔτε δεδέσθαι οὔτε ἀποθνῄσκειν
πρὸ δίκης. εἰ δὲ καί τινες ἐπαιτιῷντο, ἔλεγον ἐπαγγέλλοντες
ὅτι ἡ τῶν Μαντινέων πόλις ἐγγυῷτο ἦ μὴν παρέξειν εἰς τὸ
κοινὸν τῶν Ἀρκάδων ὁπόσους τις προσκαλοῖτο. ἀκούων οὖν 39
ὁ Θηβαῖος ἠπόρει τε ὅ τι χρήσαιτο τῷ πράγματι καὶ ἀφίησι
πάντας τοὺς ἄνδρας. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ συγκαλέσας τῶν
Ἀρκάδων ὁπόσοι γε δὴ συνελθεῖν ἠθέλησαν, ἀπελογεῖτο
ὡς ἐξαπατηθείη. ἀκοῦσαι γὰρ ἔφη ὡς Λακεδαιμόνιοί τε
εἶεν σὺν τοῖς ὅπλοις ἐπὶ τοῖς ὁρίοις προδιδόναι τε μέλλοιεν
αὐτοῖς τὴν Τεγέαν τῶν Ἀρκάδων τινές. οἱ δὲ ἀκούσαντες
ἐκεῖνον μέν, καίπερ γιγνώσκοντες ὅτι ἐψεύδετο περὶ σφῶν,
ἀφίεσαν, πέμψαντες δ' εἰς Θήβας πρέσβεις κατηγόρουν
αὐτοῦ ὡς δεῖν ἀποθανεῖν. τὸν δ' Ἐπαμεινώνδαν ἔφασαν 40
(καὶ γὰρ στρατηγῶν τότε ἐτύγχανε) λέγειν ὡς πολὺ ὀρθό-
τερον ποιήσειεν, ὅτε συνελάμβανε τοὺς ἄνδρας ἢ ὅτε ἀφῆκε.
τὸ γὰρ ἡμῶν δι' ὑμᾶς εἰς πόλεμον καταστάντων ὑμᾶς ἄνευ
τῆς ἡμετέρας γνώμης εἰρήνην ποιεῖσθαι πῶς οὐκ ἂν δικαίως
προδοσίαν τις ὑμῶν τοῦτο κατηγοροίη; εὖ δ' ἴστε, ἔφη, ὅτι
ἡμεῖς καὶ στρατευσόμεθα εἰς τὴν Ἀρκαδίαν καὶ σὺν τοῖς τὰ
ἡμέτερα φρονοῦσι πολεμήσομεν.

---

1 προεκέλευον HV 2 παρόδους D πόλεις γρ. D rell. 4 Μαντινεῖς CFU 5 ἀξιοῦν MP, om. D ἀξιοῦντες rell. ἔφασαν] ἦσαν CFHU 6 εἰ δὲ καί D εἰ δέ HMP καί CF¹UV καὶ εἰ F² τινας Cob. καὶ ἔλεγον CU ἔλεγόν τε V ἀπαγγέλοντες FU ἀπαγγέλλοντες rell., corr. Ddf. 7 ἡ om. H, ante πόλις V 8 προκαλοῖτο C (Dobree cf. § 11) 13 αὐτοῖς μέλλοιεν CU 15 ἐκεῖνοι CFU γιν. CDUV 16 ἀφῆκαν V ἀφεῖσαν Cob. 17 de δεῖν (= δέον) cf. Ddf. praef. ed. Lips. p. XXVIII Ἐπαμεινώνδα F 19 ποιήσοιεν H συνελάμβανον H 20 καταστάντων F[c] καταστησάντων rell.

V Ὡς δὲ ταῦτα ἀπηγγέλθη πρός τε τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων
καὶ κατὰ πόλεις, ἐκ τούτου ἀνελογίζοντο Μαντινεῖς τε καὶ
τῶν ἄλλων Ἀρκάδων οἱ κηδόμενοι τῆς Πελοποννήσου,
ὡσαύτως δὲ καὶ Ἠλεῖοι καὶ Ἀχαιοί, ὅτι Θηβαῖοι δῆλοι
εἶεν βουλόμενοι ὡς ἀσθενεστάτην τὴν Πελοπόννησον εἶναι,
2 ὅπως ὡς ῥᾷστα αὐτὴν καταδουλώσαιντο. τί γὰρ δὴ πολεμεῖν
ἡμᾶς βούλονται ἢ ἵνα ἡμεῖς μὲν ἀλλήλους κακῶς ποιῶμεν,
ἐκείνων δ' ἀμφότεροι δεώμεθα; ἢ τί λεγόντων ἡμῶν ὅτι οὐ
δεόμεθα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι παρασκευάζονται ὡς ἐξιόν-
τες; οὐ δῆλον ὡς ἐπὶ τῷ κακόν τι ἐργάζεσθαι ἡμᾶς στρα-
3 τεύειν παρασκευάζονται; ἔπεμπον δὲ καὶ Ἀθήναζε βοηθεῖν
κελεύοντες· ἐπορεύθησαν δὲ καὶ εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις
ἀπὸ τῶν ἐπαρίτων, παρακαλοῦντες Λακεδαιμονίους, εἰ
βούλοιντο κοινῇ διακωλύειν, ἄν τινες ἴωσι καταδουλωσό-
μενοι τὴν Πελοπόννησον. περὶ μέντοι ἡγεμονίας αὐτόθεν
διεπράττοντο ὅπως ἐν τῇ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἡγήσοιντο.
4 Ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτ' ἐπράττετο, Ἐπαμεινώνδας ἐξῄει, Βοιω-
τοὺς ἔχων πάντας καὶ Εὐβοέας καὶ Θετταλῶν πολλοὺς
παρά τε Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν ἐναντίων αὐτῷ. Φωκεῖς μέντοι
οὐκ ἠκολούθουν, λέγοντες ὅτι συνθῆκαι σφίσιν αὐτοῖς εἶεν,
εἴ τις ἐπὶ Θήβας ἴοι, βοηθεῖν, ἐπ' ἄλλους δὲ στρατεύειν
5 οὐκ εἶναι ἐν ταῖς συνθήκαις. ὁ μέντοι Ἐπαμεινώνδας ἐλογί-
ζετο καὶ ἐν Πελοποννήσῳ σφίσιν ὑπάρχειν Ἀργείους τε καὶ
Μεσσηνίους καὶ Ἀρκάδων τοὺς τὰ σφέτερα φρονοῦντας.
ἦσαν δ' οὗτοι Τεγεᾶται καὶ Μεγαλοπολῖται καὶ Ἀσεᾶται
καὶ Παλλαντιεῖς, καὶ εἴ τινες δὴ πόλεις διὰ τὸ μικραί

---

2 κατὰ] τὰς C 4 ὅτι οἱ Θηβαῖοι DPV 5 ὡς ἀσθενεστάτην βουλόμενοι CU 7 βούλονται; ἢ Madv. 10 τῷ] τὸ FV τι om. U 18 Εὐβοίας D[c] 20 αὐτοῖς del. Cob. 21 ἤοι U[1] 22 ὁ om. V 25 Ἀσεᾶται Steph. ex Steph. Byz. Ἀθεᾶται H Ἀσθεᾶται rell. 26 Παλλαντιεῖς Palmerius Παλλαντεῖς DMP Παλαντεῖς rell.

τε εἶναι καὶ ἐν μέσαις ταύταις οἰκεῖν ἠναγκάζοντο. ἐξῆλθε 6
μὲν δὴ ὁ Ἐπαμεινώνδας διὰ ταχέων· ἐπεὶ δὲ ἐγένετο
ἐν Νεμέᾳ, ἐνταῦθα διέτριβεν, ἐλπίζων τοὺς Ἀθηναίους
παριόντας λήψεσθαι καὶ λογιζόμενος μέγα ἂν τοῦτο γενέ-
σθαι τοῖς μὲν σφετέροις συμμάχοις εἰς τὸ ἐπιρρῶσαι αὐ-
τούς, τοῖς δὲ ἐναντίοις εἰς τὸ εἰς ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν, ὡς δὲ
συνελόντι εἰπεῖν, πᾶν ἀγαθὸν εἶναι Θηβαίοις ὅ τι ἐλατ-
τοῖντο Ἀθηναῖοι. ἐν δὲ τῇ διατριβῇ αὐτοῦ ταύτῃ συνῇσαν 7
πάντες οἱ ὁμοφρονοῦντες εἰς τὴν Μαντίνειαν. ἐπεὶ μέντοι
ὁ Ἐπαμεινώνδας ἤκουσε τοὺς Ἀθηναίους τὸ μὲν κατὰ γῆν
πορεύεσθαι ἀπεγνωκέναι, κατὰ θάλατταν δὲ παρασκευάζε-
σθαι ὡς διὰ Λακεδαίμονος βοηθήσοντας τοῖς Ἀρκάσιν, οὕτω
δὴ ἀφορμήσας ἐκ τῆς Νεμέας ἀφικνεῖται εἰς τὴν Τεγέαν.
εὐτυχῆ μὲν οὖν οὐκ ἂν ἔγωγε φήσαιμι τὴν στρατηγίαν αὐτῷ 8
γενέσθαι· ὅσα μέντοι προνοίας ἔργα καὶ τόλμης ἐστίν,
οὐδέν μοι δοκεῖ ἁνὴρ ἐλλείπειν. πρῶτον μὲν γὰρ ἔγωγε
ἐπαινῶ αὐτοῦ ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τεγεα-
τῶν ἐποιήσατο, ἔνθ' ἐν ἀσφαλεστέρῳ τε ἦν ἢ εἰ ἔξω ἐστρα-
τοπεδεύετο καὶ τοῖς πολεμίοις ἐν ἀδηλοτέρῳ ὅ τι πράττοιτο.
καὶ παρασκευάζεσθαι δέ, εἴ του ἐδεῖτο, ἐν τῇ πόλει ὄντι
εὐπορώτερον ἦν. τῶν δ' ἑτέρων ἔξω στρατοπεδευομένων
ἐξῆν ὁρᾶν, εἴτε τι ὀρθῶς ἐπράττετο εἴτε τι ἡμάρτανον.
καὶ μὴν οἰόμενος κρείττων τῶν ἀντιπάλων εἶναι, ὁπότε
ὁρῴη χωρίοις πλεονεκτοῦντας αὐτούς, οὐκ ἐξήγετο ἐπιτί-
θεσθαι. ὁρῶν δὲ οὔτε πόλιν αὐτῷ προσχωροῦσαν οὐδεμίαν 9

1 μέσῳ V 6 alt. εἰς om. CFU 7 συνελθόντι U 8 συνίεσαν M συνήεσαν rell. 10 ὁ om. F 13 τὴν om. U 14 ἔγωγε οὐκ ἂν CU 16 ἁνὴρ Ddf. ἀνὴρ codd. ἐλλιπεῖν Mor. γὰρ om. FU ἔγωγε om. V 18 ἔνθεν ἀσφ. CP ἢ om. CU ἐστρατοπεδεύσατο CFU 19 πράττοι Cob. 20 ἐδεῖτο om. CU ὄντι om. U 21 ἑταίρων F στρατευομένων codd., corr. Ddf. 23 ἀντιπάλλων U 25 αὐτῶ(ι) (sic codd.) post προσχωροῦσαν C (αὐτῶν) U

τόν τε χρόνον προβαίνοντα, ἐνόμισε πρακτέον τι εἶναι· εἰ
δὲ μή, ἀντὶ τῆς πρόσθεν εὐκλείας πολλὴν ἀδοξίαν προσεδέ-
χετο. ἐπεὶ οὖν κατεμάνθανε περὶ μὲν τὴν Μαντίνειαν τοὺς
ἀντιπάλους πεφυλαγμένους, μεταπεμπομένους δὲ Ἀγησί-
λαόν τε καὶ πάντας τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ᾔσθετο
ἐξεστρατευμένον τὸν Ἀγησίλαον καὶ ὄντα ἤδη ἐν τῇ
Πελλήνῃ, δειπνοποιήσασθαι [καὶ] παραγγείλας ἡγεῖτο
10 τῷ στρατεύματι εὐθὺς ἐπὶ Σπάρτην. καὶ εἰ μὴ Κρὴς θείᾳ
τινὶ μοίρᾳ προσελθὼν ἐξήγγειλε τῷ Ἀγησιλάῳ προσιὸν τὸ
στράτευμα, ἔλαβεν ἂν τὴν πόλιν ὥσπερ νεοττιὰν παντά-
πασιν ἔρημον τῶν ἀμυνουμένων. ἐπεὶ μέντοι προπυθόμενος
ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος ἔφθη εἰς τὴν πόλιν ἀπελθών, διαταξά-
μενοι οἱ Σπαρτιᾶται ἐφύλαττον, καὶ μάλα ὀλίγοι ὄντες. οἵ
τε γὰρ ἱππεῖς αὐτοῖς πάντες ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀπῆσαν καὶ τὸ
11 ξενικὸν καὶ τῶν λόχων δώδεκα ὄντων οἱ τρεῖς. ἐπεὶ δ'
ἐγένετο Ἐπαμεινώνδας ἐν τῇ πόλει τῶν Σπαρτιατῶν, ὅπου
μὲν ἔμελλον ἔν τε ἰσοπέδῳ μαχεῖσθαι καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν
βληθήσεσθαι, οὐκ εἰσῄει ταύτῃ, οὐδ' ὅπου γε μηδὲν πλέον
ἔχοντες μαχεῖσθαι τῶν ὀλίγων πολλοὶ ὄντες. ἔνθεν δὲ
πλεονεκτεῖν ἂν ἐνόμιζε, τοῦτο λαβὼν τὸ χωρίον κατέβαινε
12 [καὶ οὐκ ἀνέβαινεν] εἰς τὴν πόλιν. τό [τε] γε μὴν ἐντεῦθεν
γενόμενον ἔξεστι μὲν τὸ θεῖον αἰτιᾶσθαι, ἔξεστι δὲ λέγειν
ὡς τοῖς ἀπονενοημένοις οὐδεὶς ἂν ὑποσταίη. ἐπεὶ γὰρ

---

1 προβ.] ἑξήκοντα CU   6 ἤδη ὄντα V   τῇ om. CU   7 δειπνοποιήσασθαι F[c] δειπνοποιησάμενος rell.; cf. Polyb. IX 8, 3   καὶ om. CFU   8 μὲν U   11 ἀμυνουμένων CU ἀμυνομένων rell.   12 ὁ om. CMP   τὴν om. D   14 αὐτῶν V   ἀπή(ι)εσαν codd., corr. Schn.   τῶν ξενικῶν V   15 δέκα CFU   οἱ τρεῖς] ἱερεῖς U   17 ἐν τε τῇ (ῇ in lit.) ἰσό//δῳ H   18 πλέον ἔχοντες Voigtl. πλέονες DMPV πλείονες CFU   19 post ὀλίγων add. ὀθούντων cum compend. H   ἔνθε F ἔνθα Schae.   21 seclusa om. Parisinus E   τε del. Schn.   22 γιν. C[1]

ἡγεῖτο Ἀρχίδαμος οὐδὲ ἑκατὸν ἔχων ἄνδρας καὶ διαβὰς ὅπερ ἐδόκει τι ἔχειν κώλυμα ἐπορεύετο πρὸς ὄρθιον ἐπὶ τοὺς ἀντιπάλους, ἐνταῦθα δὴ οἱ πῦρ πνέοντες, οἱ νενικηκότες τοὺς Λακεδαιμονίους, οἱ τῷ παντὶ πλέονες καὶ προσέτι ὑπερδέξια χωρία ἔχοντες, οὐκ ἐδέξαντο τοὺς περὶ τὸν Ἀρχίδαμον, ἀλλ᾽ ἐγκλίνουσι. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν 13 *Ἐπαμεινώνδα ἀποθνήσκουσιν· ἐπεὶ μέντοι ἀγαλλόμενοι τῇ νίκῃ ἐδίωξαν οἱ ἔνδοθεν πορρωτέρω τοῦ καιροῦ, οὗτοι αὖ ἀποθνήσκουσι· περιεγέγραπτο γάρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τοῦ θείου μέχρι ὅσου νίκη ἐδέδοτο αὐτοῖς. καὶ ὁ μὲν δὴ Ἀρχίδαμος τροπαῖόν τε ἵστατο ἔνθα ἐπεκράτησε καὶ τοὺς ἐνταῦθα πεσόντας τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπεδίδου. ὁ δ᾽ Ἐπαμεινώνδας λογιζόμενος ὅτι βοηθήσοιεν οἱ* 14 *Ἀρκάδες εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἐκείνοις μὲν οὐκ ἐβούλετο καὶ πᾶσι Λακεδαιμονίοις ὁμοῦ γενομένοις μάχεσθαι, ἄλλως τε καὶ ηὐτυχηκόσι, τῶν δὲ ἀποτετυχηκότων· πάλιν δὲ πορευθεὶς ὡς ἐδύνατο τάχιστα εἰς τὴν Τεγέαν τοὺς μὲν ὁπλίτας ἀνέπαυσε, τοὺς δ᾽ ἱππέας ἔπεμψεν εἰς τὴν Μαντίνειαν, δεηθεὶς αὐτῶν προσκαρτερῆσαι, καὶ διδάσκων ὡς πάντα μὲν εἰκὸς ἔξω εἶναι τὰ τῶν Μαντινέων βοσκήματα, πάντας δὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἄλλως τε καὶ σίτου συγκομιδῆς οὔσης. καὶ οἱ μὲν ᾤχοντο· οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι ἱππεῖς ὁρμηθέντες* 15 *ἐξ Ἐλευσῖνος ἐδειπνοποιήσαντο μὲν ἐν Ἰσθμῷ, διελθόντες δὲ καὶ τὰς Κλεωνὰς ἐτύγχανον προσιόντες εἰς τὴν Μαντίνειαν καὶ καταστρατοπεδευσάμενοι ἐντὸς τείχους ἐν ταῖς*

---

2 *ὥσπερ* **U** *ὄρθρον* **F**[1] *ὄρθριον* **C** 5 *πρὸς σέ τι* **F** *πρὸς τούτοις* **CU** *τοῖς* **DV** *τῶν ἐπὶ τοῦ* **N** *περὶ τὸν* **V** 7 *Ἐπαμεινώνδου* **CU** *ἀποθνήσκουσιν . . . αὖ* (9) om. **CDM** 8 *ἔνδον* **H** 10 *μέχρις* **V** *ἡ νίκη* **CU** 11 *ἵστησιν* **V** 13 *βοηθήσαιεν* codd. (post *Ἀρκάδες* **CU**), corr. Schn. 16 *εὐτυχ.* codd. *σφῶν* Cob. 17 *τοὺς . . . Μαντίνειαν* (18) om. **U** 21 *καὶ* om. **CU** 23 [*ἐν*] *Ἰσθμοῖ* Cob. 24 *δὲ* om. **F** *καὶ* om. **CU** *προϊόντες* Ddf.

οἰκίαις. ἐπεὶ δὲ δῆλοι ἦσαν προσελαύνοντες οἱ πολέμιοι, ἐδέοντο οἱ Μαντινεῖς τῶν Ἀθηναίων ἱππέων βοηθῆσαι, εἴ τι δύναιντο· ἔξω γὰρ εἶναι καὶ τὰ βοσκήματα πάντα καὶ τοὺς ἐργάτας, πολλοὺς δὲ καὶ παῖδας καὶ γεραιτέρους τῶν ἐλευθέρων. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐκβοηθοῦσιν,
16 ἔτι ὄντες ἀνάριστοι καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἵπποι. ἐνταῦθα δὴ τούτων αὖ τὴν ἀρετὴν τίς οὐκ ἂν ἀγασθείη; οἳ καὶ πολὺ πλείονας ὁρῶντες τοὺς πολεμίους καὶ ἐν Κορίνθῳ δυστυχήματος γεγενημένου τοῖς ἱππεῦσιν οὐδὲν τούτων ἐπελογίσαντο, οὐδ᾽ ὅτι καὶ Θηβαίοις καὶ Θετταλοῖς τοῖς κρατίστοις ἱππεῦσιν εἶναι δοκοῦσιν ἔμελλον μάχεσθαι, ἀλλ᾽ αἰσχυνόμενοι, εἰ παρόντες μηδὲν ὠφελήσειαν τοὺς συμμάχους, ὡς εἶδον τάχιστ᾽ τοὺς πολεμίους, συνέρραξαν,
17 ἐρῶντες ἀνασώσασθαι τὴν πατρῴαν δόξαν. καὶ μαχόμενοι αἴτιοι μὲν ἐγένοντο τὰ ἔξω πάντα σωθῆναι τοῖς Μαντινεῦσιν, αὐτῶν δ᾽ ἀπέθανον ἄνδρες ἀγαθοί, καὶ ἀπέκτειναν δὲ δῆλον ὅτι τοιούτους· οὐδὲν γὰρ οὕτω βραχὺ ὅπλον ἑκάτεροι εἶχον ᾧ οὐκ ἐξικνοῦντο ἀλλήλων. καὶ τοὺς μὲν φιλίους νεκροὺς οὐ προήκαντο, τῶν δὲ πολεμίων ἦν οὓς ὑποσπόνδους
18 ἀπέδοσαν. ὁ δ᾽ αὖ Ἐπαμεινώνδας, ἐνθυμούμενος ὅτι ὀλίγων μὲν ἡμερῶν ἀνάγκη ἔσοιτο ἀπιέναι διὰ τὸ ἐξήκειν τῇ στρατείᾳ τὸν χρόνον, εἰ δὲ καταλείψοι ἐρήμους οἷς ἦλθε σύμμαχος, ἐκεῖνοι πολιορκήσοιντο ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων, αὐτὸς δὲ λελυμασμένος τῇ ἑαυτοῦ δόξῃ παντάπασιν ἔσοιτο,

---

4 pr. καὶ om. V ἀνελευθέρων U 6 pr. καὶ om. U οἱ om. M 7 αὖ om. D πολλοὶ F^1 πολλῷ F^2 8 δυστυχ. γεγεν. ἐν Κορ. CU 9 τούτων V τούτου rell. ὑπελογίσαντο Schn. 10 Θηβαίοις] Θ. ἅμα CU 11 ἱππεύειν DMPV 12 ὠφελήσοιεν Cob. 13 συνήρραξαν M^c 15 σωθῆναι πάντα τὰ ἔξω CU 17 οὕτω V οὕτως rell. 18 ὧν U φίλους CFU 19 οὐ add. F^2, om. rell. 21 μὲν om. V 22 καταλείψοι PUF^2 καταλήψοι rell. 24 παντάπασι ante τῇ CU

ἡττημένος μὲν ἐν Λακεδαίμονι σὺν πολλῷ ὁπλιτικῷ ὑπ'
ὀλίγων, ἡττημένος δὲ ἐν Μαντινείᾳ ἱππομαχίᾳ, αἴτιος δὲ
γεγενημένος διὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον στρατείαν τοῦ
συνεστάναι Λακεδαιμονίους καὶ Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιοὺς καὶ
Ἠλείους καὶ Ἀθηναίους· ὥστε οὐκ ἐδόκει αὐτῷ δυνατὸν
εἶναι ἀμαχεὶ παρελθεῖν, λογιζομένῳ ὅτι εἰ μὲν νικῴη,
πάντα ταῦτα ἀναλύσοιτο, εἰ δὲ ἀποθάνοι, καλὴν τὴν τελευ-
τὴν ἡγήσατο ἔσεσθαι πειρωμένῳ τῇ πατρίδι ἀρχὴν Πελο-
ποννήσου καταλιπεῖν. τὸ μὲν οὖν αὐτὸν τοιαῦτα διανοεῖσθαι 19
οὐ πάνυ μοι δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι. φιλοτίμων γὰρ ἀνδρῶν
τὰ τοιαῦτα διανοήματα· τὸ μέντοι ⟨τὸ⟩ στράτευμα παρε-
σκευακέναι ὡς πόνον τε μηδένα ἀποκάμνειν μήτε νυκτὸς
μήτε ἡμέρας, κινδύνου τε μηδενὸς ἀφίστασθαι, σπάνιά τε
τἀπιτήδεια ἔχοντας ὅμως πείθεσθαι ἐθέλειν, ταῦτά μοι
δοκεῖ θαυμαστότερα εἶναι. καὶ γὰρ ὅτε τὸ τελευταῖον 20
παρήγγειλεν αὐτοῖς παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης ἐσομένης,
προθύμως μὲν ἐλευκοῦντο οἱ ἱππεῖς τὰ κράνη κελεύοντος
ἐκείνου, ἐπεγράφοντο δὲ καὶ ⟨οἱ⟩ τῶν Ἀρκάδων ὁπλῖται
ῥόπαλα, ὡς Θηβαῖοι ὄντες, πάντες δὲ ἠκονῶντο καὶ λόγχας
καὶ μαχαίρας καὶ ἐλαμπρύνοντο τὰς ἀσπίδας. ἐπεὶ μέντοι 21
οὕτω παρεσκευασμένους ἐξήγαγεν, ἄξιον αὖ κατανοῆσαι ἃ
ἐποίησε. πρῶτον μὲν γάρ, ὥσπερ εἰκός, συνετάττετο. τοῦτο
δὲ πράττων σαφηνίζειν ἐδόκει ὅτι εἰς μάχην παρεσκευά-
ζετο· ἐπεί γε μὴν ἐτέτακτο αὐτῷ τὸ στράτευμα ὡς ἐβού-
λετο, τὴν μὲν συντομωτάτην πρὸς τοὺς πολεμίους οὐκ

---

5 οὐδ' C, fort. recte 6 ἀμαχὶ (?) U^1 διελθεῖν U^1 ἀπελθεῖν Pluyg. 7 ταῦτα πάντα M ἀναλύποιτο U 10 ἀνδρῶν om. C 11 τὸ add. Ddf. 14 τἀπιτήδεια HMP τὰ ἐπ. rell. 16 παρεσκ. U 17 ἐνλευκοῦντο C 18 ἀπεγράφοντο CU καὶ om. U οἱ add. Ddf. 19 ῥόπαλα ἔχοντες CU 21 ἐξήγαγον M ἀπήγαγεν CFU 23 ὅτι] ὡς CU 24 ὡς] ὥσπερ M

ἦγε, πρὸς δὲ τὰ πρὸς ἑσπέραν ὄρη κατ' ἀντιπέρας τῆς
Τεγέας ἡγεῖτο, ὥστε δόξαν παρεῖχε τοῖς πολεμίοις μὴ
22 ποιήσεσθαι μάχην ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. καὶ γὰρ δὴ ὡς πρὸς
τῷ ὄρει ἐγένετο, ἐπεὶ ἐξετάθη αὐτῷ ἡ φάλαγξ, ὑπὸ τοῖς
ὑψηλοῖς ἔθετο τὰ ὅπλα, ὥστε ᾐκάσθη στρατοπεδευομένῳ.
τοῦτο δὲ ποιήσας ἔλυσε μὲν τῶν πλείστων πολεμίων τὴν
ἐν ταῖς ψυχαῖς πρὸς μάχην παρασκευήν, ἔλυσε δὲ τὴν ἐν ταῖς
συντάξεσιν. ἐπεί γε μὴν παραγαγὼν τοὺς ἐπὶ κέρως πορευο-
μένους λόχους εἰς μέτωπον ἰσχυρὸν ἐποιήσατο τὸ περὶ
ἑαυτὸν ἔμβολον, τότε δὴ [ἀναλαβεῖν] παραγγείλας ⟨εἰς⟩
τὰ ὅπλα ἡγεῖτο· οἱ δ' ἠκολούθουν. οἱ δὲ πολέμιοι ὡς εἶδον
παρὰ δόξαν ἐπιόντας, οὐδεὶς αὐτῶν ἡσυχίαν ἔχειν ἐδύνατο,
ἀλλ' οἱ μὲν ἔθεον εἰς τὰς τάξεις, οἱ δὲ παρετάττοντο, οἱ δὲ
ἵππους ἐχαλίνουν, οἱ δὲ θώρακας ἐνεδύοντο, πάντες δὲ
23 πεισομένοις τι μᾶλλον ἢ ποιήσουσιν ἐῴκεσαν. ὁ δὲ τὸ
στράτευμα ἀντίπρῳρον ὥσπερ τριήρη προσῆγε, νομίζων,
ὅποι ἐμβαλὼν διακόψειε, διαφθερεῖν ὅλον τὸ τῶν ἐναντίων
στράτευμα. καὶ γὰρ δὴ τῷ μὲν ἰσχυροτάτῳ παρεσκευάζετο
ἀγωνίζεσθαι, τὸ δὲ ἀσθενέστατον πόρρω ἀπέστησεν,
εἰδὼς ὅτι ἡττηθὲν ἀθυμίαν ἂν παράσχοι τοῖς μεθ' αὐτοῦ,
ῥώμην δὲ τοῖς πολεμίοις. καὶ μὴν τοὺς ἱππέας οἱ μὲν πολέ-
μιοι ἀντιπαρετάξαντο ὥσπερ ὁπλιτῶν φάλαγγα βάθος ἐφ'
24 ἓξ καὶ ἔρημον πεζῶν ἁμίππων· ὁ δ' Ἐπαμεινώνδας αὖ καὶ
τοῦ ἱππικοῦ ἔμβολον ἰσχυρὸν ἐποιήσατο, καὶ ἁμίππους πε-
ζοὺς συνέταξεν αὐτοῖς, νομίζων τὸ ἱππικὸν ἐπεὶ διακό-

---

1 κατ' ἀντιπέρας Ddf. καὶ ἀντιπέραν codd.; cf. Anab. IV 8, 3 5 εἰκάσθη codd. 8 ἐπικαίρως C 9 λόχους om. V 10 ἑαυτῶν F αὐτὸν CU ἀναλαβεῖν om. D εἰς add. Ddf. 12 ἠδύνατο codd. 15 παισομένοις D[c] τι om. CFU τὸ στράτευμα τι C 20 παράσχειν U μετ' F ἑαυτοῦ DM 22 ἀντιπαρετάξαντο Ddf. αὐτοὶ παρετάξαντο codd. φάλαγξ M ἐφ' ἓξ Ruestow ἐφεξῆς codd. 23 ἁμίππων Mor. ἀνίππ. codd. (it. infra) 25 ἐπειδὰν D

ψειεν, ὅλον τὸ ἀντίπαλον νενικηκὼς ἔσεσθαι· μάλα γὰρ
χαλεπὸν εὑρεῖν τοὺς ἐθελήσοντας μένειν, ἐπειδάν τινας
φεύγοντας τῶν ἑαυτῶν ὁρῶσι· καὶ ὅπως μὴ ἐπιβοηθῶσιν
οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου κέρως ἐπὶ τὸ ἐχόμενον,
κατέστησεν ἐπὶ γηλόφων τινῶν ἐναντίους αὐτοῖς καὶ
ἱππέας καὶ ὁπλίτας, φόβον βουλόμενος καὶ τούτοις παρέχειν
ὡς, εἰ βοηθήσαιεν, ὄπισθεν οὗτοι ἐπικείσοιντο αὐτοῖς. τὴν
μὲν δὴ συμβολὴν οὕτως ἐποιήσατο, καὶ οὐκ ἐψεύσθη
τῆς ἐλπίδος· κρατήσας γὰρ ᾗ προσέβαλεν ὅλον ἐποίησε
φεύγειν τὸ τῶν ἐναντίων. ἐπεί γε μὴν ἐκεῖνος ἔπεσεν, οἱ 25
λοιποὶ οὐδὲ τῇ νίκῃ ὀρθῶς ἔτι ἐδυνάσθησαν χρήσασθαι,
ἀλλὰ φυγούσης μὲν αὐτοῖς τῆς ἐναντίας φάλαγγος οὐδένα
ἀπέκτειναν οἱ ὁπλῖται οὐδὲ προῆλθον ἐκ τοῦ χωρίου ἔνθα
ἡ συμβολὴ ἐγένετο. φυγόντων δ᾽ αὐτοῖς καὶ τῶν ἱππέων,
ἀπέκτειναν μὲν οὐδ᾽ οἱ ἱππεῖς διώκοντες οὔτε ἱππέας οὔθ᾽
ὁπλίτας, ὥσπερ δὲ ἡττώμενοι πεφοβημένως διὰ τῶν φευ-
γόντων πολεμίων διέπεσον. καὶ μὴν οἱ ἅμιπποι καὶ οἱ
πελτασταὶ συννενικηκότες τοῖς ἱππεῦσιν ἀφίκοντο μὲν ἐπὶ
τοῦ εὐωνύμου, ὡς κρατοῦντες, ἐκεῖ δ᾽ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων
οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἀπέθανον.

Τούτων δὲ πραχθέντων τοὐναντίον ἐγεγένητο οὗ ἐνό- 26
μισαν πάντες ἄνθρωποι ἔσεσθαι. συνεληλυθυίας γὰρ
σχεδὸν ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀντιτεταγμένων, οὐδεὶς
ἦν ὅστις οὐκ ᾤετο, εἰ μάχη ἔσοιτο, τοὺς μὲν κρατήσαντας
ἄρξειν, τοὺς δὲ κρατηθέντας ὑπηκόους ἔσεσθαι· ὁ δὲ θεὸς

---

2 ἐθελήσαντας CU 4 κέρως U κέρατος rell. 7 βοηθή-σοιεν Ddf. ἐπικείσονται D 9 προσέβαλλεν U 12 ἑαυτοῖς CU αὐτῆς F[2] 13 προῆλθεν V προσῆλθον CFU 15 οἱ om. CU 16 δὴ C ἡττημένοι Cob. 18 νενικηκότες F συνενοηκότες CU 22 πάντες οἱ DU συνεληλυθείας (?) P γὰρ V δὴ U δὲ rell. 23 post ἀντιτεταγμένων lacunam statuit Weiske 24 ἦν del. Cob.

*οὕτως ἐποίησεν ὥστε ἀμφότεροι μὲν τροπαῖον [ὡς νενικη-
κότες] ἐστήσαντο, τοὺς δὲ ἱσταμένους οὐδέτεροι ἐκώλυον,
νεκροὺς δὲ ἀμφότεροι μὲν ὡς νενικηκότες ὑποσπόνδους ἀπέ-
δοσαν, ἀμφότεροι δὲ ὡς ἡττημένοι ὑποσπόνδους ἀπελάμ-*
27 *βανον, νενικηκέναι δὲ φάσκοντες ἑκάτεροι οὔτε χώρᾳ οὔτε
πόλει οὔτ' ἀρχῇ οὐδέτεροι οὐδὲν πλέον ἔχοντες ἐφάνησαν
ἢ πρὶν τὴν μάχην γενέσθαι· ἀκρισία δὲ καὶ ταραχὴ ἔτι
πλείων μετὰ τὴν μάχην ἐγένετο ἢ πρόσθεν ἐν τῇ Ἑλλάδι.
ἐμοὶ μὲν δὴ μέχρι τούτου γραφέσθω· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα
ἴσως ἄλλῳ μελήσει.*

---

1 *οὗτος* U *μὲν* om. CU *ὡς νενικηκότες* ante *τρόπαιον* (sic codd. fere) CU, del. Cob. 3 *ἀμφό*] desinit H *μὲν* om. CM 9 *γεγράφθω* Leoncl.

INDEX NOMINUM